

Colecția BIBLIOTECA POLIROM este coordonată de
Bogdan-Alexandru

Stănescu.

Saul Bellow, Henderson the Rain King

Copyright e 1958, 1959, 1974, The estate of Saul Bellow

Copyright renewed e 1977, 1979, 1980, 1981, The estate of Saul
Bellow

All rights reserved.

e 2007 by Editura POLIROM, pentru prezenta traducere
www.polirom.ro

Editura POLIROM

Iași, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506

București, B-dul I.C. Brătianu nr. 6, el. 7, ap. 33, O.P. 37;

P.O. BOX 1 – 728, 030174

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României:

BELLOW, SAUL

Henderson, regele ploii / Saul Bellow; trad. de Vali Florescu.

— Iași:

Polirom, 2007

ISBN 978 – 973 – 46 – 0469 – 2

I. Florescu, Vali (trad.)

821.111 (73) – 31 = 135.1

Printed in ROMÂNIA

Saul Bellow

Henderson, regele ploii

Traducere din limba engleză și note de Vali Florescu

POLIROM

2007

Saul Bellow s-a născut în 1915 la Montreal, într-o familie de emigranți evrei ruși. A urmat cursurile Universității din Chicago, ale Universității Northwestern și ale Universității din Wisconsin, luându-și licența în sociologie și antropologie. A fost membru al National Institute of Arts and Letters. A câștigat de trei ori prestigiosul National

Book Award pentru Aventurile lui Augie March (1953), Herzog (1964) și Planeta domnului Sammler (1970), performanță unică în istoria literaturii americane. În 1975 a cucerit Premiul Pulitzer pentru Darul lui Humboldt, iar în 1976 a primit Premiul Nobel pentru Literatură. În 1984 e numit de președintele francez François Mitterand Comandor al

Legiunii de Onoare. Dată fiind contribuția sa extraordinară la dezvoltarea literelor americane, în anul 1988 i-a fost conferit cel mai înalt titlu pe care guvernul american îl acordă artiștilor – National Medal of Arts.

Prozatorul a încetat din viață pe 5 aprilie 2005, în Brookline, Massachusetts.

Saul Bellow a debutat în 1941 cu o nuvelă apărută în paginile revistei Partisan Review. I-au urmat romanele Hoinarul (1944).

Victima (1947), Aventurile lui Augie March (1953; în pregătire la Editura Polirom), Trăiește-ți clipa (1956; Polirom, 2003).

Henderson, regele ploii (1959), Herzog (1964; Polirom, 2004).

Planeta domnului Sammler (1970; în pregătire la Editura Polirom), Darul lui Humboldt (1975; Polirom, 2003), Iarna decanului (1982; Polirom, 2005), Ravelstein (2000; Polirom, 2002).

Henderson, regele ploii a fost comparat cu o altă mare carte despre sălbăticie și inițiere – Inima întunericului a lui Joseph Conrad, însă romanul lui Bellow propune o abordare tragicomică a acestei teme clasice, folosindu-se de ideea călătoriei inițiatice într-un spațiu exotic. Cartea îl are ca personaj principal pe milionarul Eugene Henderson, care trece prin criza vârstei de mijloc. El explorează Africa și ajunge la două triburi izolate.

După o scurtă experiență cu așa-numiții arnewi, este capturat de un al doilea trib, wariri, unde devine regele ploii, o poziție majoră în ierarhia tribului, dar și una deosebit de periculoasă.

Romanul Henderson, regele ploii a fost extrem de apreciat pentru tonul tragicomic adoptat de autor și exotismul poveștii, iar Eugene Henderson rămâne unul dintre personajele memorabile ale lui

Bellow.

Fiului meu, Gregory

Capitolul I

Ce m-a determinat să fac călătoria asta în Africa? Nu pot explica așa, în două cuvinte. Lucrurile se înrăutățiseră din ce în ce mai tare și totul devenise brusc foarte complicat.

Când mă gândesc la situația în care eram la vârsta de cincizeci și cinci de ani, când mi-am cumpărat biletul, mă cuprinde tristețea. Faptele încep să se îngheșue în mintea mea și curând simt un fel de tensiune puternică în piept. Un iureș dezordonat se năpustește asupra-mi: părinții mei, soțiile mele, iubitele mele, copiii mei, ferma mea, animalele mele, obiceiurile mele, banii mei, lecțiile mele de muzică, bețiile mele, prejudecățile mele, brutalitatea mea, dinții mei, fața mea, sufletul meu! Trebuie să strig:

„Nu, nu, duceți-vă înapoi, lua-v-ar naiba, lăsați-mă în pace!” însă cum să mă lase în pace? îmi aparțin. Sunt ale mele toate. Și se îngrămădesc asupra mea din toate părțile. Și totul se transformă într-un haos.

Și totuși lumea, pe care o consideram un tiran atât de puternic, nu mai are nimic cu mine. Dar dacă vreau să vă fac să mă înțelegeți și să vă explic de ce am plecat în

Africa, trebuie să las faptele să vorbească. Aș putea foarte bine să încep cu banii. Sunt bogat. Moștenisem de la bătrânul meu trei milioane de dolari – după achitarea impozitelor –, dar mă consideram un neisprăvit și aveam motivele mele, principalul fiind acela că mă comportam ca un neisprăvit. Însă în taină, când lucrurile se înrăutățeau, mă uitam prin cărți, sperând că, poate, voi găsi niște cuvinte folositoare, și într-o zi am citit: „Iertarea păcatelor e veșnică și virtutea nu se cere de la început”.

Asta m-a impresionat atât de adânc, încât mi-o spuneam tot timpul în gând. Dar mai apoi am uitat care era cartea.

Era una dintre miile lăsate de tata, care scrisese și el o parte din

ele. Am căutat prin zeci de volume, însă nu dădeam decât peste bani, pentru că tatăl meu folosisese drept semne de carte bancnote, indiferent de care se întâmpla să aibă prin buzunare – de cinci, zece sau douăzeci de dolari. Am dat și peste bancnote mari, de culoare galbenă, care circulau cu treizeci de ani în urmă. De dragul vremurilor de odinioară, îmi părea bine că le văd și, după ce am închis ușa bibliotecii, ca să nu intre copiii, mi-am petrecut după-amiaza pe o scară, scuturând cărți și făcând banii să cadă, rotindu-se, pe covor. Dar afirmația aceea despre iertare n-am mai găsit-o niciodată.

În altă ordine de idei: sunt absolvent al unei universități Ivy League, dar nu văd niciun motiv pentru care mi-aș stânjeni alma mater dezvăluindu-i numele. Dacă n-aș fi fost un Henderson și fiul tatălui meu, aș fi fost dat afară. La naștere cântăream șase kilograme și trei sute, așa că a fost o naștere dificilă. Apoi am crescut. Un metru nouăzeci și trei. O sută patru kilograme. Un cap enorm, masiv, cu păr ca blana mieilor persani. Ochi suspicioși, de obicei deschiși doar pe jumătate. Comportament zgomotos. Un nas mare. Ai mei au avut trei copii, însă eu am fost unicul supraviețuitor. Oricâte eforturi a făcut, cred că tata n-a reușit niciodată să mă ierte cu adevărat. Când a venit vremea să mă-nsor, am încercat să-i fac pe plac și am ales o fată de condiția noastră socială. O persoană remarcabilă, frumoasă, înaltă, elegantă, viguroasă, cu brațe lungi și păr auriu, retrasă, rodnică și liniștită.

Nimeni din familia ei nu mă poate contrazice dacă adaug că e și schizofrenică, pentru că în mod sigur e. Și eu, la rândul meu, sunt considerat nebun – și nu degeaba: am toane, sunt grosolan, tiranic și, probabil, țăcănit. Dacă mă iau după vârstele copiilor, înseamnă că am fost căsătorit aproximativ douăzeci de ani. E vorba despre Edward.

Ricey, Alice și încă doi... Iisuse, am o groază de copii!

Dumnezeu să binecuvânteze toată hoarda lor.

În felul meu, am muncit foarte mult. Suferința violentă înseamnă muncă și adesea eram beat înainte de prânz. Curând după întoarcerea mea din război (eram prea bătrân ca să merg pe front, dar nimic nu mă

putea ține deoparte – m-am dus la Washington și am făcut presiuni până când mi s-a permis să mă alătur combatanților) Frances și cu mine am divorțat. Asta s-a întâmplat după Ziua Victoriei din Anglia. Sau mai devreme?

Nu, trebuie să fi fost în 1948. În orice caz, ea e acum în

Elveția, împreună cu unul dintre copiii noștri. Nu știu la ce-i trebuie un copil, dar are unul și totul e în regulă. Îi doresc numai bine.

Am fost încântat de divorț. Îmi oferea un nou început în viață. Îmi alesesem deja o nevastă proaspătă și curând ne-am căsătorit. Pe a doua soție a mea o cheamă Lily (numele de fată: Simmons). Avem doi băieți gemeni.

Simt din nou năpustindu-se asupra mea iureșul nebuniei... M-am purtat foarte urât cu Lily, mai rău decât cu Frances. Frances avea o fire retrasă, ceea ce o proteja.

Lily însă a încasat-o din plin. Poate că schimbarea în bine nu mi-a priit; eram obișnuit cu o viață rea. Ori de câte ori nu-i plăcea ce făceam – și asta se întâmpla adesea –, Frances îmi întorcea spatele. Era ca luna lui

Shelley, rătăcind singuratică. Nu și Lily. O ocăram în public și o înjuram în intimitate. O dată m-am încăierat într-o cârciumă din apropierea fermei mele și m-au băgat la zdup. M-am oferit să-i angajez pe toți cei prezenți și, dacă n-aș fi fost o persoană atât de importantă în zona aceea, m-ar fi pus ei la punct. Lily a venit și m-a scos pe cauțiune. Apoi m-am luat la bătaie cu veterinarul din cauza unuia dintre porcii mei, iar altă dată cu șoferul unui plug pentru deszăpezit, pe autostrada 7, când a încercat să mă silească să mă dau din drum. După asta, acum vreo doi ani, beat fiind, am căzut de pe un tractor, tractorul m-a călcat și mi-am rupt piciorul. Luni de zile am mers în cârje, lovind pe oricine se nimerea în drumul meu, om sau animal, și făcându-i viața lui Lily un iad. O arătare cu gabaritul unui jucător de fotbal american și tenul unui țigan, ce înjura și țipa, rânjea și dădea din cap – nu e de mirare că oamenii se fereau din calea mea. Și lucrurile nu s-au oprit aici.

De pildă, Lily se întreține cu niște doamne și eu intru în casă cu

ghipsul meu murdar și ciorapii transpirați – și port un halat de catifea roșie, pe care l-am cumpărat de la magazinul Sulka din Paris pentru a sărbători momentul când Frances a spus că vrea să divorțăm. În plus, am pe cap o șapcă roșie, de vânatoare, din lână. Îmi șterg nasul și mustața cu degetele, după care dau mâna cu musafirele, spunând „Sunt domnul Henderson, îmi pare bine de cunoștință”. Apoi mă duc la Lily și-i strâng și ei mâna, ca și cum ar fi și ea o musafiră oarecare, o străină ca toate celelalte. Îi spun „îmi pare bine de cunoștință”.

Îmi închipui ce-și zic doamnele: „Vai, nu o recunoaște! În mintea lui încă e însurat cu prima nevastă. Nu e îngrozitor?” Fidelitatea asta imaginară le dă fiori.

Dar se înșală. Așa cum Lily știe prea bine, am făcut-o intenționat și, odată rămași singuri, ea începe să țipe la mine:

— Ce te-a apucat, Gene? Ce încerci să faci?

Stau în picioare în fața ei, în halatul meu de catifea bombat la spate, legat cu șnurul roșu împletit, și cu ghipsul de forma piciorului. Dau din cap precum dă un cățel din coadă, făcând ca trenul:

— Ciu-ciu-ciu!

Pentru că atunci când am fost adus acasă de la spital în ghipsul ăsta al naibii de greu, am auzit-o spunând la telefon:

— N-a fost decât un accident de-al lui. Tot timpul are câte unul. Dar e atât de puternic! E imposibil de omorât.

Imposibil de omorât! auzi la ea! M-am amărât foarte tare.

Adevărul e că, poate, Lily a glumit când a spus așa ceva. Îi place la nebunie să glumească la telefon. E o femeie voinică și plină de viață. Are o față plăcută și caracterul, în general, îi e în consonanță cu ea. Am petrecut și clipe frumoase împreună. Și dacă stau să mă gândesc, unele dintre cele mai frumoase au fost când era gravidă și sarcina era într-o stare destul de avansată.

Înainte de culcare o frecam pe burtă cu un ulei special contra vergeturilor. Sfârcurile ei își schimbaseră culoarea din roz într-un cafeniu strălucitor, iar copiii i se mișcau în pântec, alterându-i forma rotundă.

O frecam încetișor și având foarte multă grijă ca degetul meu mare să nu facă nici cel mai mic rău, apoi, înainte să sting lumina, îmi ștergeam degetele de păr și de Lily, o sărutam de noapte bună și ne culcam în miros de ulei pentru sarcină.

Însă mai târziu am ajuns iarăși la cuțite și, când am auzit-o spunând că sunt imposibil de omorât, i-am dat acestei afirmații o interpretare potrivnică, deși știam bine care e adevărul. Nu, o tratam ca pe o străină în fața musafirilor pentru că nu-mi plăcea s-o văd purtându-se ca și cum ar fi stăpâna casei, pentru că eu, unicul moștenitor al acestui nume faimos și al acestei averi faimoase, sunt un netrebnic, iar ea nu e o doamnă, ci doar soția mea... doar soția mea.

Pentru că iarna părea să nu-mi priască deloc, Lily a fost de părere că ar trebui să mergem într-o stațiune din

Florida, unde puteam să pescuiesc. Un prieten grijuliu le dăduse fiecăruia dintre cei doi micuți o praștie din placaj și, găsind una din ele în valiză în timp ce despachetam, am început să trag cu ea. Am renunțat la pescuit și am început în schimb să stau pe plajă și să țintesc cu pietre după sticle. Astfel, oamenii puteau spune: „Îl vezi pe tipul ăla imens, cu nas uriaș și cu mustață? Ei bine, străbunicul lui a fost secretar de stat, stră-unchii lui ambasadori în Anglia și Franța, iar taică-său e faimosul cărturar Willard Henderson, care a scris cartea aia despre albigenzi, prieten cu William James și Henry Adams”.

Nu asta ziceau? Pariez că da. Iată-mă deci în stațiunea aceea, alături de îngrijorata mea nevastă de-a doua, cu chipul ei dulce, având și ea peste un metru optzeci, și cu băieții noștri gemeni. În sala de mese îmi puneam coniac dintr-o sticlă mare în cafeaua de dimineață, iar pe plajă spărgeam sticle. Ceilalți clienți i s-au plâns directorului, care a luat-o pe Lily deoparte. Nu voiau să se confrunte cu mine. O astfel de instituție pretențioasă, care nu acceptă eyrei, și iată că apar eu, E.H. Henderson. Copiii noștri au rămas fără tovarăși de joacă, iar Lily fără compania celorlalte neveste.

La un moment dat Lily a încercat să discute cu mine.

Stăteam în apartamentul nostru și eu eram în slip când ea a

deschis discuția despre praștie, sticlele sparte și atitudinea mea față de ceilalți clienți ai hotelului. Adevărul e că Lily e o femeie foarte inteligentă. Nu te ceartă, dar îți face morală. Are tendința s-o facă, iar când i se întâmplă, devine palidă și începe să vorbească în șoaptă – nu pentru că i-ar fi frică de mine, ci pentru că îi provoacă nu știu ce criză ciudată în minte.

Văzând că nu ajunge la niciun rezultat, a început să plângă, iar eu, când am văzut lacrimi, mi-am pierdut capul și-am urlat:

— O să-mi zbor creierii! Mă împușc! Am luat și pistolul de acasă. Îl am la mine chiar în clipa asta!

— O, Gene! a țipat ea, apoi și-a acoperit fața și a fugit.
Vă spun imediat de ce.

Capitolul II

Pentru că tatăl ei se sinucisese în același fel – cu un pistol.

Unul dintre lucrurile care ne leagă pe Lily și pe mine este faptul că amândoi avem probleme cu dinții. Ea e cu douăzeci de ani mai tânără ca mine, dar amândoi avem punți. Ale mele sunt laterale, ale ei în față. Ea nu mai are incisivii superiori. S-a întâmplat pe vremea liceului, când ieșise într-o zi să joace golf cu tatăl ei, pe care-l adora. În ziua respectivă bietul individ, mare pilangiu, era mult prea beat pentru golf. Fără să se uite sau să anunțe, și-a luat avânt pentru prima lovitură și, când a balansat crosa înapoi, și-a pocnit fiica. Înnebunesc de fiecare dată când mă gândesc la blestematul ăla de teren de golf, la ziua aia fierbinte de iulie, la bețivul ăsta care lucra în domeniul instalațiilor de canalizare și la puștoaica de cincisprezece ani care sângera. Naiba să-i ia pe bețivanii ăștia de rahat!

Naiba să-i ia pe oamenii ăștia pe care nu te poți bizui deloc! Nu pot să-i sufăr pe clovnii care ies în public imediat ce se fac criță, ca să arate cât sunt de îndurerați.

Dar Lily n-a vrut să audă niciodată nici cea mai mică acuză la adresa lui și a plâns mai degrabă de mila lui decât de a ei. Are mereu în

portofel poza tipului.

Nu l-am cunoscut niciodată pe tatăl ei. Când am întâlnit-o, el murise deja de zece sau de doisprezece ani.

Curând după moartea lui ea s-a măritat cu un tip din

Baltimore cu o poziție socială destul de bună. Așa mi s-a spus – deși, dacă stau să mă gândesc bine, chiar Lily mi-a spus. Oricum, nu s-au putut obișnui unul cu celălalt și în timpul războiului ea a reușit să obțină divorțul (la vremea respectivă eu luptam în Italia), așa că atunci când ne-am întâlnit, Lily locuia din nou cu mama ei. Familia lor e din Danbury, capitala pălărierilor. S-a întâmplat ca într-o seară de iarnă Frances și cu mine să ne ducem la o petrecere în Danbury, doar că Frances nu prea avea chef de așa ceva, fiindcă întreținea o corespondență cu niște intelectuali din Europa. Frances e o cititoare foarte atentă, o corespondentă pasionată și o fumătoare înrăită și, când o apuca filozofeala sau ceva de genul ăsta, nu prea o mai vedeam. Știam că e în camera ei, unde fumează țigări

Sobranie, tușește și-și face tot soiul de însemnări, încercând să înțeleagă ce e de înțeles. Ei bine, într-o astfel de criză mentală era și când ne-am dus la petrecere și, în toiul acesteia, și-a amintit că are ceva de făcut, drept pentru care a luat mașina și a plecat, uitând complet de mine. În noaptea respectivă și eu eram la fel de dus cu pluta ca și ea și eram singurul bărbat într-un costum elegant. Albastru întunecat. Probabil că eram primul individ cu smoching albastru din partea aia de țară. Mă simțeam ca și cum aș fi purtat un pogon întreg din materialul ăsta albastru, în timp ce Lily, căreia îi fusesem prezentat cu zece minute în urmă, purta o rochie cu dungi roșii și verzi, ca de Crăciun, și făceam conversație.

Când a văzut ce s-a întâmplat, Lily s-a oferit să mă conducă și i-am zis „OK”. Am făcut cărare în zăpadă până la mașina ei.

Era o noapte strălucitoare și omătul ne scârțâia sub picioare. Mașina era parcată pe un deal, la vreo trei sute de metri de noi, pe un drum neted ca-n palmă. Imediat ce am ieșit din curbă, am derapat, ea și-a pierdut capul și a țipat „Eugene!” Apoi și-a aruncat brațele în jurul

meu.

Nu era nici țiipenie de om pe deal sau pe potecile curățate de zăpadă, nici, cât vedeam cu ochii, în întreaga vecinătate.

Mașina s-a răsucit complet. Lily mă ținea de cap, cu brațele goale ieșindu-i din mânecile scurte de blană, privind cu ochii mari prin parbriz, și în cele din urmă am trecut și peste gheață, și peste chiciură. Nici măcar nu băgasem în viteză. M-am întins spre cheie și am oprit motorul. Am alunecat într-un nămete, dar nu prea mult, și i-am luat volanul din mână. Lumina lunii era orbitoare.

— De unde știi cum mă cheamă? am întrebat-o și ea mi-a răspuns:

— Cum, dar toată lumea știe că ești Eugene Henderson.

După alte câteva cuvinte mi-a zis:

— Ar trebui să divorțezi.

I-am spus:

— Despre ce vorbești? Cum poți să spui așa ceva? Și, în plus, sunt destul de bătrân ca să-ți fiu tată.

Nu ne-am mai întâlnit până în vara următoare. De data asta era la cumpărături și purta pălărie, o rochie albă de pichet și pantofi albi. Stătea să plouă și, vrând să n-o prindă ploaia în hainele acelea, care, după cum observasem, erau deja pătate, m-a rugat s-o conduc. Fusesem în Danbury să cumpăr niște cherestea pentru hambar și furgoneta era plină. Lily a început să mă dirijeze spre casă și, în nervozitatea ei, a rătăcit drumul. Era foarte frumoasă, însă peste măsură de nervoasă. Afară era înnorat și foarte curând a început să plouă. Mi-a spus să o iau la dreapta și am ajuns la un gard cenușiu de protecție împotriva uraganelor, întins în jurul unei cariere de piatră pline cu apă, pe o stradă ce se înfunda. Se întunecase atât de tare, că sârma gardului părea albă. Lily a început să strige:

— Te rog, întoarce! întoarce repede! Nu-mi amintesc străzile și trebuie să mă duc acasă.

Într-un sfârșit am ajuns acolo, la o căsuță cu aer închis și sufocant, chiar când începea furtuna.

— Mama s-a dus să joace bridge, a spus Lily. Trebuie să-i dau telefon și să-i zic să nu vină acasă. Am un telefon în dormitor.

Așa că am urcat. Nu era nimic imoral sau desfrânat în făptura ei, vă asigur. Când și-a scos hainele, mi-a spus răspicat, deși cu glas tremurător:

— Te iubesc! Te iubesc!

Și, în timp ce ne-mbrățișam, îmi spuneam „Cum poate oare să te iubească pe tine – pe tine – pe tine?” Apoi s-a auzit o bubuitură puternică, de tunet, urmată de o rafală de ploaie însoțită de fulgere pe străzi, copaci, acoperișuri și ziduri. Apa acoperise totul, ștergând orice contururi.

Când ne-am întins în așternuturile ei, umbrite de întunericul călduț al furtunii, i-am simțit mireasma caldă, ca de aluat proaspăt. De la început și până la sfârșit n-a încetat măcar o clipă să spună „Te iubesc!” Apoi am stat așa, liniștiți, și primele ore ale serii s-au scurs fără ca soarele să reușească să iasă din nou.

Mama ei aștepta în sufragerie, dar nu-mi păsa prea tare. Lily îi dăduse telefon și-i zisese „Nu veni acasă un timp” și, drept urmare, maică-sa părăsise imediat partida de bridge, traversând una dintre cele mai puternice furtuni de vară din ultimii ani. Nu, asta nu-mi plăcea. Nu că mi-ar fi fost frică de bătrână, dar mi-am dat seama că

Lily se asigurase că va fi descoperită. Am coborât scările primul și am văzut o lumină lângă divan. Și, când am ajuns la capătul scărilor, față în față cu mama ei, i-am spus:

— Numele meu e Henderson.

Era o femeie solidă și drăguță, machiată pentru partida de bridge ca o păpușă de porțelan, și purta pălărie.

Când s-a așezat, și-a pus pe genunchii puternici o agendă de lac. Mi-am dat seama că în acel moment își elabora în minte o listă de acuze la adresa lui Lily. „În casa mea. Cu un bărbat însurat”. Și așa mai departe. Stăteam în sufragerie, indiferent și nebarbierit, și cheresteaua mea se afla în furgoneta de afară. Mirosul lui Lily, mirosul acela de copt, trebuie să se fi simțit și dinspre mine. Și, nemaipomenit de

frumoasă, a coborât și Lily, ca să-i arate maică-sii ce-a făcut, în vreme ce eu, cu o privire absentă, îmi țineam bocancii depărtați pe covor și îmi mângâiam din când în când mustața. Simțeam între ele prezența aproape palpabilă a lui Simmons, tatăl lui Lily, angrosistul de instalații de canalizare care se sinucisese. De fapt se omorâse în dormitorul de lângă cel al lui Lily, în dormitorul mare. Lily credea că mama ei e vinovată de moartea tatălui său. Și ce eram eu, instrumentul mâniei sale? „O, nu, amice”, mi-am spus, „asta nu e treaba ta.

Nu te amesteca”.

Părea că mama ei se hotărâse să se poarte cum trebuie.

Să fie măreață și s-o bată pe Lily la jocul ăsta. Poate că era ceva firesc. Oricum, în ochii mei era o adevărată doamnă, dar iată că la un moment dat nu s-a mai putut controla și a zis:

— L-am cunoscut pe fiul dumitale.

— Da? Un individ filiform? Edward? Conduce un M.G. roșu. Dă câteodată ture prin Danbury.

Curând după aceea am plecat, spunându-i lui Lily:

— Ești o fată drăguță și în toată firea, dar n-ar fi trebuit să-i faci așa ceva mamei tale.

Maică-sa, o femeie în vârstă și corpulentă, stătea pe sofa cu mâinile împreunate și ochii i se uniseră pe sub sprâncene într-o linie continuă – din cauza lacrimilor sau a mâniei.

— La revedere, Eugene, a zis Lily.

— Rămâi cu bine, domnișoară Simmons, i-am spus eu.

Nu ne-am despărțit chiar în termeni amicali.

Cu toate acestea curând ne-am întâlnit din nou, dar la

New York, pentru că Lily se despărțise de maică-sa, plecase din Danbury și avea un apartament fără apă caldă pe strada Hudson, unde bețivanii se adăposteau de vremea rea pe scări. Și iată-mă pe mine, cu o greutate impozantă, o umbră uriașă pe scări și o față marcată vădit de aerul și băutura de la țară, cu mănuși din piele de porc în mâini și cu o voce fără astâmpăr în inimă, care spunea întruna Vreau, vreau, vreau, da, vreau... Da, continuă, îmi spuneam, lovește, lovește, lovește,

lovește! Și am urcat mai departe, în haina mea bine căptușită, cu mănuși și pantofi din piele de porc, cu un portofel din piele de porc în buzunar, clocotind de dorință și copleșit de dezgust, și-mi dădeam bine seama cum îmi strălucea privirea când se opri asupra balustradei de sus, unde Lily deschisese ușa și aștepta. Avea o față rotundă, albă și plină și ochi limpezi, pe jumătate închiși.

— Dumnezeule! Cum poți trăi în spelunca asta ordinară? Peste tot pute de-ți mută nasul! am spus.

Clădirea avea toalete pe palier. Lanțurile de la W.C. se făcuseră verzi și geamurile de la uși căpătaseră culoarea prunei.

Lily era prietena săracilor din mahala, mai ales a bătrânilor și a mamelor. Mi-a zis că înțelege de ce au televizoare, chiar dacă și le luaseră din banii de ajutor social, că îi lasă să-și țină laptele și untul în frigiderul ei și că le completează formularele pentru Asistența Socială.

Cred că simțea că le face un bine și că le arăta acestor emigranți și italieni cât de drăguț poate fi un american.

Oricum, chiar încerca să-i ajute. Se învățea de colo colo cu chipul însuflețit și spunea tot felul de lucruri fără legătură între ele.

Mirosurile clădirii ți se agățau de față și, în timp ce urcam scările, am exclamat:

— Of, of, of, nu mai sunt în formă!

Ne-am dus în apartamentul ei, la ultimul etaj. Și aici era mizerie, dar măcar era mai luminos. Ne-am așezat și-am început să vorbim, iar Lily mi-a spus:

— Ai de gând să-ți irosești așa tot restul vieții?

Cu Frances n-aveam nicio șansă. O singură dată s-a întâmplat ceva de natură intimă între noi, după ce am venit din armată, iar apoi nu mi-am mai făcut iluzii și am lăsat-o în doaga ei – mai mult sau mai puțin. Exceptând dimineața aceea, când eram amândoi în bucătărie și am avut o conversație ce ne-a despărțit pentru totdeauna.

Doar câteva cuvinte. Cam astea au fost:

— Și ce ți-ar plăcea să faci acum?

(În perioada aceea îmi scăzuse interesul pentru fermă.)

— Mă întreb dacă e prea târziu să mă fac doctor, dacă aş putea să mă înscriu la Medicină, am spus eu.

Frances a deschis gura – de obicei extrem de serioasă, ca să nu zic tristă şi dreaptă –, a râs de mine şi, în timp ce râdea, nu vedeam decât gura ei deschisă şi întunecată, nimic altceva, nici măcar dinţii, ceea ce e, desigur, foarte ciudat, pentru că are – şi încă foarte albi. Ce se întâmplase cu ei?

— Bine, bine, bine! am spus.

Aşadar, mi-am dat seama că Lily are perfectă dreptate în ce-o priveşte pe Frances. Cu toate acestea, nu aveam de gând să iau vreo măsură.

— Trebuie neapărat să fac un copil. Nu mai am timp s-aştept, mi-a zis Lily. Azi-mâine o să am treizeci de ani.

— Şi e vina mea? am întrebat. Ce-i cu tine?

— Tu şi cu mine trebuie să fim împreună, a zis ea.

— Cine zice asta?

— O să murim dacă n-o facem, a spus ea.

A mai trecut cam un an şi Lily tot n-a reuşit să mă convingă. Eu nu credeam că lucrurile pot fi atât de simple.

Aşa că ea s-a măritat cu un tip din New Jersey, un oarecare Hazard, agent de bursă. Dacă stau să mă gândesc, îmi vorbise de el de câteva ori, dar am crezut că nu e decât o altă formă de şantaj. Asta pentru că era o şantajistă. În orice caz, s-a măritat cu el. Era a doua ei căsătorie. Atunci le-am luat pe Francés şi pe cele două fete şi am plecat în Europa, în Franţa, pentru un an.

O parte a copilăriei mi-am petrecut-o în sudul ţării, în apropierea oraşului Albi, unde tata era ocupat cu cercetările lui. Cu cincizeci de ani în urmă îmi făcusem un obicei din a-l sâcâi pe un puşti de vizavi: „François, oh. François, la soeur est constipée”. Tatăl meu era un om înalt, solid şi îngrijit. Lenjeria lui de corp era făcută din olandă irlandeză, iar cutiile de pălării îi erau căptuşite cu catifea roşie. Îşi comanda pantofii din Anglia şi mănuşile de la Vitale Milano, din Roma. Cânta destul de bine la vioară. Mama obişnuia să scrie poezii în

catedrala de cărămidă din Albi. Avea o poantă favorită despre o doamnă din Paris. Se întâlniseră în fața unei uși înguste de biserică și doamna, foarte afectată, spusese: „Voulez-vous que je passasse?” Așa că mama răspunsese: „Passassassez, madame”. Spunea gluma asta tuturor și, vreme de mulți ani, o puteai surprinde din când în când râzând și șoptind

„Passassassez”. S-au dus vremurile alea! S-au dus și nu se mai întorc.

Dar Francés și cu mine nu ne-am dus cu copiii la Albi.

Ea urma niște cursuri la Collège de France, unde veneau toți filosofii. Cu greu puteai face rost de un apartament, dar am reușit să închiriez unul bun de la un prinț rus. De

Vogüé pomeneste de bunicul lui, ministru pe vremea lui

Nicolae I. Era un tip înalt și gentil. Soția lui era spanioloaică, iar soacra lui, señoara Guirlandes, îi făcea mereu zile fripte. Omul suferea amarnic din cauza ei. Soția și copiii lui locuiau cu bătrâna, iar el se mutase la mansardă, în camera menajerei. Vreo trei milioane de dolari, atâta am. Bănuiesc că l-aș fi putut ajuta în vreun fel.

Însă la momentul respectiv inima mi-era stăpânită de dorința de care am mai vorbit – Vreau, vreau! Bietul prinț, surghiunit la etaj! Copiii îi erau bolnavi și mi-a zis că dacă situația nu se îmbunătățește, o să se arunce pe fereastră.

I-am zis:

— Nu fi nebun, prințe.

Cuprins de vinovăție, locuiam în apartamentul lui, dormeam în patul lui și făceam baie de două ori pe zi în cada lui. Dar băile astea, în loc să mă ajute, nu făceau decât să-mi agraveze melancolia. După ce Frances a râs de visul meu legat de o carieră medicală, n-am mai discutat niciodată nimic cu ea. În fiecare zi băteam Parisul în lung și-n lat. Mergeam pe jos tot drumul, până la fabricile

Gobelin, cimitirul Père Lachaise și St. Cloud. Singura persoană căreia îi păsa de mine era Lily, acum Lily Hazard.

Am primit de la ea prin American Express câteva cuvinte scrise

pe una din invitațiile de nuntă la mult timp după data căsătoriei. Aveam o groază de probleme și, cu toate că mă uitam cu coada ochiului la câteva dintre prostituatele ce mișună pe lângă Madeleine, repetiția asta groaznică dinăuntrul meu – Vreau, vreau! – n-a fost oprită de niciunul din acele chipuri. Și am văzut destule.

„Poate că vine Lily”, m-am gândit. Și a venit. A străbătut orașul cu taxiul în căutarea mea și m-a găsit lângă stația de metrou Vavin. A strigat la mine din mașină și am văzut-o, bine făcută și strălucitoare. A deschis ușa veche și a încercat să stea pe prag. Da, era frumoasă – o mină bună, o față curată și limpede, fierbinte și albă.

Gâtul, pe care i l-am remarcat când s-a aplecat să iasă din taxi, îi era robust și frumos modelat. Buza de sus îi tremura de bucurie. Însă, oricât era de extaziată, tot și-a amintit de dinții din față și i-a ținut acoperiți. Ce-mi păsa mie atunci de dinții ei noi de porțelan! Binecuvântat fie Domnul pentru noroacele pe care mi le trimite întruna!

— Lily! Ce faci, puștoaico? De unde vii?

Am fost extraordinar de încântat. Mi-a spus că nu e mare brânză de capul meu, dar că am totuși unele merite, că trebuie să trăiesc, nu să mor (încă un an ca ăsta la

Paris și ceva din mine ar fi ruginit pentru totdeauna), și că poate ieși ceva bun din mine. Mă iubea.

— Ce s-a întâmplat cu bărbatul tău? am întrebat-o.

Când am revenit la hotel, în timp ce mergeam de-a lungul bulevardului Raspail, mi-a zis:

— Credeam c-ar trebui să am copii. Îmbătrânesc. (Lily avea atunci douăzeci și șapte de ani.) Abia în drum spre cununie mi-am dat seama că fac o greșală. Am încercat să mă dau jos din mașină la un stop, în rochia de mireasă, dar el m-a prins și m-a tras înapoi. Mi-a dat un pumn în ochi și am avut mare noroc cu voalul, pentru că ochiul mi s-a învinețit, și am plâns tot timpul ceremoniei. În plus, a murit și mama.

— Poftim? Ți-a învinețit ochiul? am spus eu mânios.

Dacă-l întâlnesc vreodată, îl fac arșice. Îmi pare foarte rău pentru mama ta.

Am sărutat-o pe ochi și puțin după aceea am ajuns la hotelul ei de pe Quai Voltaire și ne-am simțit în al nouălea cer unul în brațele celuilalt. A urmat o săptămână fericită: ne-am dus peste tot împreună și detectivul particular al lui Hazard ne-a urmărit pas cu pas. Așa că am închiriat o mașină și am început un tur al orașelor cu catedrale.

Și, în felul ei minunat – întotdeauna minunat –, Lily a început să mă facă să sufăr.

— Crezi că poți trăi fără mine, dar nu poți, mi-a zis ea. Așa cum nu pot nici eu. Pur și simplu mă înecă tristețea. De ce crezi că l-am părăsit pe Hazard? Din cauza tristeții. Când mă săruta, mă simțeam teribil de tristă. Mă simțeam singură de tot. Și când el...

— Ajunge! Nu-mi spune! am zis.

— A fost mai bine când mi-a tras un pumn în ochi. A fost ceva cât de cât adevărat. Atunci n-am simțit că mă sufoc.

M-am pus pe băut mai mult ca niciodată și am fost beat în toate marile catedrale – în Amiens, în Chartres, în Vezelay și așa mai departe. Așa că Lily a trebuit să conducă destul de des. Tronam amândoi în scaunele mașinuței (un Deux Cent Deux decapotabil), ea blondă și eu brunet, ea frumoasă și eu mangă. Venise după mine tocmai din America și eu n-o lăsam să-și îndeplinească misiunea. Am călătorit așa până în Belgia și înapoi la

Massif, ceea ce, dacă erai îndrăgostit de Franța, putea fi interesant, însă eu nu eram. De la un capăt la celălalt al excursiei Lily n-a vorbit decât despre un singur subiect, adică mi-a ținut lecții de morală: omul nu poate trăi pentru asta, dar trebuie să trăiască pentru aialaltă; nu rău, ci bun; nu moarte, ci viață; nu iluzie, ci realitate.

Lily nu vorbește răspicat. Cred că a fost învățată la internat că o doamnă nu trebuie să ridice tonul, așa că pur și simplu murmură, iar la faptul că nu aud prea bine cu urechea dreaptă se mai adăugau și vântul, cauciucurile și motorul mașinuței. Totuși, după freamătul și bucuria ce i se citeau pe chipul alb și senin, știam sigur că tot despre

asta vorbește. Mă persecuta cu fața ei luminoasă și cu ochii ei veseli. Am descoperit atunci că are multe obiceiuri dezordonate, chiar urâte. Uita să-și spele lenjeria de corp până când, așa pilit cum eram, îi porunceam s-o facă. Poate că asta se datora faptului că era o moralistă și o gânditoare, fiindcă atunci când îi spuneam „Spală-ți lucrurile”, începea să se certe cu mine.

— Porcii de la ferma mea sunt mai curați ca ILIG, i-am spus și de aici a ieșit o controversă în toată regula.

Pământul însuși e așa, în putrefacție. Da, dar se transformă.

— Un individ nu poate să refacă de unul singur ciclul azotului, i-am spus.

Iar ea mi-a zis, da, dar știu eu oare ce poate să facă dragostea?

Am urlat la ea:

— Taci!

Nu s-a supărat. Îi era milă de mine.

Ne-am continuat turul. Eu eram de două ori fascinat:

În primul rând de religie și de frumusețea bisericilor, pe care nu eram chiar atât de beat încât să nu le văd, și în al doilea rând de Lily și de strălucirea ei, de murmuratul ei, de îmbrățișările ei. De cel puțin o sută de ori mi-a zis:

— Hai cu mine înapoi în America. Am venit să te iau acasă.

— Nu, i-am răspuns în cele din urmă. Dacă ai avea un dram de suflet, nu m-ai tortura atâta. La naiba, nu uita că sunt veteran de război și am fost decorat cu Purple

Heart! Mi-am făcut datoria față de țară! Sunt trecut de cincizeci de ani și am avut destule necazuri.

— Cu atât mai mult ar trebui să faci ceva acum, mi-a replicat ea.

Într-un sfârșit, la Chartres, i-am zis:

— Dacă nu termini cu chestiile astea, o să-mi zbor creierii.

A fost cam crud din partea mea, pentru că știam ce făcuse taică-său. Așa beat cum eram, de-abia mi-am putut suporta eu însumi cruzimea. Bătrânul ei se împușcase după o ceartă de familie. Era un om fermecător, lipsit de forță, deprimat, plin de afecțiune și sentimental.

Venea acasă duhnind a whisky și se apuca să le cânte lui Lily și bucătăresei cântece de altă dată. Le spunea glume, le dansa step în bucătărie și le interpreta numere răsuflăte de vodevil, prefăcându-se că i se oprește respirația. Foarte urât să-i faci așa ceva copilului tău. Atâtea mi-a povestit

Lily și atât de real devenise tatăl ei pentru mine, că-l iubeam și-l detestam eu însumi pe bietul nenorocit. „Ascultă aici, dansator de step cu saboți, bătrân frângător de inimi, glumeț vrednic de milă, dobitocule!” i-am zis eu fantomei lui. „Ce-a fost în mintea ta când i-ai făcut una ca asta fiicei tale, după care ai lăsat-o în grija mea?” Și când am amenințat-o cu sinuciderea în catedrala din Chartres, chiar în fața acelei frumuseți dumnezeiești, lui Lily i s-a tăiat respirația. Lumina chipului ei a căpătat nuanța mărgăritarului. M-a iertat fără niciun cuvânt.

— Pentru mine nu contează dacă mă ierți sau nu, i-am spus.

Ne-am despărțit la Vezelay. Călătoria noastră fusese ciudată încă de la început. În dimineața când ne-am întors.

Deux Cent Deux-ul nostru decapotabil avea un cauciuc dezumflat. Fiindcă era o zi frumoasă de iunie, am refuzat să duc mașina la un atelier auto și am emis ipoteza că aerul din pneuri fusese scos de cei din conducerea hotelului. Am țipat la ei și i-am învinovățit până când au închis obloanele de fier ale biroului. Cauciucul l-am schimbat repede – nu cu cricul, ci, în furia mea, ridicând singur mașinuța și punând o piatră sub osie. După ce m-am războit cu directorul hotelului (amândoi zicând „Pneum, pneu”), mi-a mai trecut supărarea și ne-am plimbat în jurul catedralei. Am cumpărat un kilogram de căpsune într-un cornet de hârtie și ne-am dus pe metereze, ca să stăm la soare. Din tei cădea un praf galben și pe trunchiurile merilor creșteau trandafiri sălbatici. Roșu deschis, roșu saturat, ca flacăra, dureros, aspru ca mânia, dulce ca drogul. Lily și-a scos bluza, ca să se bronzeze pe umeri.

Curând și-a scos și furoul și, după un timp, și sutienul și s-a așezat în poala mea. I-am spus iritat:

— De unde știi tu ce vreau eu?

Și apoi, mai blând, din cauza trandafirilor de pe toate trunchiurile copacilor, ca niște flăcări îngemănate și răsucite:

— Nu poți să te bucuri pur și simplu de curtea asta frumoasă de biserică?

— Nu e curte de biserică, e livadă, mi-a zis ea.

Am întrebat-o:

— Ce vrei de la mine? Că doar ieri ți-a venit ciclul.

Mi-a răspuns că până atunci n-avusesem niciodată nimic împotriva – și era adevărat.

— Dar am acum, am zis și am început să ne certăm, iar cearta s-a întezit atât de tare, că i-am spus că o să plece cu primul tren spre Paris.

N-a scos o vorbă. Am dat-o gata, m-am gândit. Dar nu, părea doar că i-am dovedit fără drept de apel ce mult o iubesc. Chipul ei, atât de însuflețit, s-a întunecat din cauza intensității dragostei și a bucuriei.

— N-o să reușești să mă omori niciodată! Sunt prea puternic! am țipat la ea.

Apoi am început să plâng, din cauza tuturor complicațiilor de nesuportat din inima mea. Plângeam și suspinam.

— Treci înăuntru, cățea nebună ce ești! am spus printre lacrimi în timp ce rostogoleam capota mașinii în spate.

Avea niște stinghii care se scoteau, după care rulai prelată în spate.

Palidă de frică pe de-o parte și cuprinsă de blestemata ei de strălucire exaltată pe de altă parte, Lily șoptea și murmura în timp ce eu, la volan, plângeam în hohote de mândrie și forță și suflet și dragoste și toate alea.

I-am spus:

— Naiba să te ia, nebună ce ești!

— Fără tine poate că e adevărat. Poate că sunt nebună și nu înțeleg, a zis ea. Dar când suntem împreună, știu.

— Știi pe naiba! Cum se face că eu nu știu nimic?

Ținte naibii departe de mine! Îmi distrugi viața!

I-am aruncat pe peron valiza aia caraghioasă, cu lucrurile nespălate în ea, și, încă suspinând, am întors mașina în gară, care era la vreo douăzeci de kilometri de Vezelay, pornind spre sudul Franței. Am condus până într-un loc numit Banyules, pe coasta Vermilion. Acolo, în acvariul din stațiunea maritimă, am trăit o experiență ciudată.

Era în amurg. M-am uitat la o caracatiță, iar creatura părea că se uită și ea la mine. Își turtise capul moale de geam, iar carnea i se făcuse palidă și granuloasă, albă și pătată. Ochii ei îmi vorbeau cu răceală, dar și mai sugestive, și mai reci, erau capul moale, cu pistruii lui, și mișcarea browniană a acelor pistrui, o răceală cosmică ce am simțit că mă omoară. Tentaculele zvâcneau și se mișcau prin sticlă, bulele de aer se ridicau într-un ritm amețitor și toate astea m-au făcut să mă gândesc: „Asta-i ultima mea zi. Moartea îmi dă de veste”.

Atât despre felul cum am amenințat-o pe Lily că mă sinucid.

Capitolul III

Și acum câteva cuvinte despre motivele plecării mele în Africa.

Atunci când m-am întors din război, eram stăpânit de gândul de a deveni crescător de porci, fapt ce ilustrează, poate, ce părere aveam despre viață în general.

Monte Cassino n-ar fi trebuit să fie bombardat niciodată. Unii dau vina pe prostia generalilor. Însă după crima asta odioasă, care a curățat mulți texani de pe fața pământului, și după înfrângerea zdrobitoare a unității mele, ulterior nu mai rămăseserăm din grupul nostru inițial decât Nicky Goldstein și cu mine, ceea ce era un lucru foarte ciudat, pentru că eram cei mai masivi oameni din unitate și constituiam cele mai bune ținte. Mai târziu o mină de teren m-a rănit și pe mine. Însă în acel moment

Goldstein și cu mine eram întinși sub măslini – nodurile copacilor formau un fel de dantelă prin care trecea lumina – și eu îl întrebam ce-și propusese să facă după război. Mi-a zis:

— Păi, dacă o să scăpăm cu viață și-o să fie totul bine, eu și cu fratele meu o să ne facem o crescătorie de nurci la Catskills.

Așa că am spus și eu – sau dracul a vorbit în locul meu:

— Eu o să m-apuc să cresc porci.

Imediat ce-am rostit aceste cuvinte, mi-am dat seama că dacă Goldstein n-ar fi fost evreu, poate că aș fi zis vite, nu porci. Doar că atunci era deja prea târziu ca să mai retractez. Din câte știu, Goldstein și cu fratele lui au o afacere cu nurci, în timp ce eu am... altceva. Am luat toate clădirile frumoase ale vechii ferme, cea care altă dată adăpostea trăsura, cu boxele ei lambrisate – odinioară caii unui om bogat erau tratați asemeni cântăreților de operă – și minunatul hambar de demult, cu foișorul de deasupra pătulului, o frumoasă piesă de arhitectură, și le-am populat cu porci: un regat al porcilor, cu cocini pe peluză și în grădină. Ba chiar și în seră – i-am lăsat să scoată rădăcinile vechilor bulbi. Au dărâmat statui din Florența și Salzburg. Locul putea alături, a porci, a terciuri ce tocmai se pregăteau, și răsună de zgomote metalice. Furioși, vecinii mei au pus agentul sanitar pe urmele mele. L-am îndemnat să mă dea în judecată.

— Familia Henderson e pe pământurile astea de peste două sute de ani, i-am spus acestui individ, un oarecare doctor Bullock.

Soția mea de atunci, Frances, n-a rostit un cuvânt în afară de:

— Te rog să nu-i lași pe alee.

— Ai face bine să nu te atingi de ei, i-am zis. Animalele astea au devenit o parte din mine.

Și i-am spus acelui doctor Bullock:

— Nenorociții ăștia de civili inapți pentru armată te-au pus să faci așa ceva! Niște japițe! Ce, ei nu mănâncă niciodată carne de porc?

Când veneați de la New Jersey la New York, ați văzut țarcurile acelea cu acoperișuri țuguiate și poteci, ce seamănă cu niște modele de sate germane din Pădurea

Neagră? Le-ați mirosit (înainte ca trenul să intre în tunel, ca să treacă pe sub fluviul Hudson)? Sunt ferme de îngrășare a porcilor. Numai piele și os după călătoria din

Iowa și Nebraska până aici, porcii încep să fie ghiftuiți.

Cum v-am zis, eu eram crescător de porci. Și, așa cum l-a

avertizat profetul Daniel pe regele Nabucodònosor, „tu vei fi alungat dintre oameni și vei locui împreună cu animalele câmpului” 1. Scroafele își mănâncă puii pentru că au nevoie de fosfor. Și ele fac gușă, ca și femeile. O, le-am studiat destul de atent pe animalele astea deștepte, osândite de soartă! Căci toți crescătorii de porci știu cât sunt de deștepți. Descoperirea că sunt atât de inteligenți mi-a provocat un fel de traumă. Și totuși, dacă n-o minșisem pe Frances, iar animalele respective deveniseră o parte din mine, era curios că-mi pierdusem interesul față de ele.

Însă văd că așa nu ajungem nicăieri. Cred c-ar fi mai bine să pornesc din altă direcție.

Să încep cu tata? Era un om foarte cunoscut. Avea barbă, cânta la vioară și...

Nu, nu așa.

Atunci așa: Străbunii mei au furat pământ de la indieni.

Au primit apoi și de la guvern și au înșelat și alți emigranți și astfel am devenit eu moștenitorul unei proprietăți imense.

Nu, nici așa nu merge. Ce legătură are asta cu plecarea mea?

Totuși o explicație e necesară, pentru că mi-a fost adusă o mărturie vie a unui lucru de maximă importanță și sunt obligat s-o comunic. Și o dificultate – nu dintre cele mai mici – constă în faptul că s-a întâmplat ca într-un vis.

Ei bine, trebuie să fi fost la vreo opt ani după sfârșitul războiului. Divorțasem de Frances, mă căsătorisem cu

Lily și simțeam că trebuie să fac ceva. Am plecat în

Africa împreună cu un prieten de-al meu, Charlie Albert, tot milionar.

1. Biblia, „Daniel”, 4.22.

Întotdeauna am avut un temperament mai degrabă soldătesc decât civil. Odată, în armată, când aveam păduchi, m-am dus să cer niște pudră. Însă când am raportat ce am, patru medici m-au înșfăcat la o răspântie de drumuri, m-au dezbrăcat la piele chiar acolo, în aer liber, m-au săpunit bine și mi-au ras fiecare firicel de păr de pe corp,

din față și din spate și de la subsuori, păr pubian, mustață, sprâncene și tot restul. Asta se întâmpla chiar pe cheiul de la Salerno. Treceau camioane pline cu trupe și pescari, țărani, puști, fete și femei – și toți se uitau. Soldații fluierau și râdeau, ca și țărani, întreaga suflare de pe țărm râdea și chiar și eu râdeam în timp ce încercam să-i omor pe toți cei patru agresori. Au fugit și m-au lăsat chel și tremurând, urât, gol pușcă, cu mâncărimi între picioare și la subsuori, turbat, râzând și jurând răzbunare. Iată lucruri pe care un bărbat nu le uită niciodată și doar după aceea le apreciază la justa lor valoare. Cerul ăla senin, mâncărimea îngrozitoare, briciurile și Marea

Mediterană, care este leagănul omenirii; blândețea ce plutea în aer; limpezimea apei, până în străfunduri;

marea pe care rătăcise Ulise și locul unde fusese și el, la rândul lui, dezbrăcat în timp ce sirenele cântau.

În treacăt fie zis, păduchii și-au găsit adăpost într-un anume orificiu al trupului meu. Am avut eu grijă după aia de creaturile astea pline de viclenie.

Războiul a însemnat mult pentru mine. Când am călcat pe mina aceea, am fost rănit, am primit o decorație – Purple Heart – și am stat în spitalul din Napoli. Și, credeți-mă, eram recunoscător că-mi fusese salvată viața.

Întreaga experiență mi-a provocat o emoție puternică și autentică. De care îmi amintesc mereu.

Iarna trecută stăteam lângă ușa pivniței și tăiam lemne pentru foc – silvicultorul care controla copacii îmi lăsase niște crengi de pin –, iar o bucată de lemn s-a desprins din buștean și m-a izbit în nas. Din pricina frigului excesiv, nu mi-am dat seama ce se întâmplase până n-am văzut sânge pe haina groasă de lână. Lily a țipat „Ți-ai spart nasul!” Nu, nu era spart. Am pe nas un strat zdravăn de carne, care mă protejează, dar am avut multă vreme o vânătăie serioasă. Totuși, când am simțit lovitura, nu m-am gândit decât la adevăr. Oare adevărul vine prin lovituri? Dacă nici asta nu-i o idee militară, atunci niciuna nu mai e. Am încercat să-i spun lui Lily ceva despre povestea respectivă. Și ea

simțise forța adevărului când

Hazard, cel de-al doilea soț al ei, îi trăsesse un pumn în ochi.

Ei bine, întotdeauna am fost așa: puternic, sănătos, necioplit, agresiv și, în adolescență, cam huligan. La facultate purtam cercei de aur ca să stârnesc gâlceavă și, dacă mi-am luat licența ca să-i fac plăcere tatălui meu, în rest mă purtam tot timpul ca un ignorant și un pierde-vară.

Când m-am logodit cu Frances, m-am dus în Coney Island și mi-am tatuat pe coaste numele ei cu litere purpurii.

Nu că ar fi impresionat-o în vreun fel. Când m-am întors din Europa, după Ziua Victoriei (joi, 8 mai), aveam deja patruzeci și șase sau patruzeci și șapte de ani și m-am apucat să cresc porci. Apoi i-am destăinuit lui Frances că sunt atras de Medicină și ea a râs de mine – și-a adus aminte cât de entuziasmat fusesem la optsprezece ani de

Sir Wilfred Grenfell și apoi de Albert Schweitzer¹.

Ce poți să faci dacă ai un temperament ca al meu? Un cercetător în domeniul psihologiei mi-a explicat odată că

1. Wilfred Grenfell (1865 – 1940), medic misionar, a inițiat programe medicale pentru populația defavorizată (săraci, orfani) și a înființat în acest scop International Grenfell Association.

Albert Schweitzer (1875 – 1965), medic, filosof, teolog și muzician alsacian, umanist de renume mondial, a lucrat ca medic în Africa. A primit premiul Nobel pentru pace în 1952.

dacă îți verși mânia pe lucruri neînsuflețite, nu numai că le cruți pe cele însuflețite, așa cum se cade unui om civilizat, ci reușești și să scapi de răul din tine. Ideea suna destul de convingător și am încercat s-o aplic. Am încercat din tot sufletul, tăind lemne, ridicând, arând, așezând blocuri de ciment, turnând beton și făcând terci pentru porci. Acasă spărgeam pietre cu un baros, dezbrăcat până la brâu, ca un ocnaș. Mă ajuta, dar în suficient.

Violența naște violență și loviturile lovituri – cel puțin așa a fost în cazul meu. Iar violența mea spt – i se Mânia crește prin mânie. Și ce te faci? Am peste trei milioane de dolari. După plata impozitelor, a

pensiei alin sntare și a tuturor celorlalte cheltuieli, tot mai am o sută zece mii de dolari venit absolut sigur. Ce nevoie am eu de ei, cu un caracter atât de soldățesc ca al meu? Din perspectiva impozitelor, până și porcii îmi aduceau profit. I Iu puteam pierde bani. Erau omorâți și mâncați. Din ei se făceau mânuși și șuncă, gelatină și îngrășămintе. Ce câștig aveau de pe urma mea? Un om ca mine poate deveni un fel de trofeu. Spălat, curat și îmbrăcat în straie scumpe. Acoperișul e izolat, ferestrele au geamuri duble, pe podea sunt covoare și pe covoare mobilă, iar peste husele din material textil de pe mobilă sunt alte huse, din folie de plastic. Peste tot tapet și draperii! Totul e curat și dichisit. Și cine se află în mijlocul tuturor? Cine stă acolo?

Omul! El stă, omul!

Dar iată că vine o zi, întotdeauna vine o zi a lacrimilor și a nebuliei.

V-am vorbit deja despre neliniștea din inima mea, despre vocea care îmi vorbea întruna și zicea Vreau, vreau, vreau! Se întâmpla în fiecare după-amiază și, când încercam s-o înăbuș, se făcea tot mai puternică. Nu spunea decât Vreau, vreau!

Și eu o întrebam:

— Ce vrei?

Însă asta era tot ce-mi spunea. Nu zicea niciodată altceva decât Vreau, vreau, vreau!

Din când în când o tratam ca pe un copil bolnav, căruia îi cântă cântecele sau îi dai bomboane. O plimbam, o alergam, îi cântam sau îi citeam. Însă fără niciun rezultat.

Mă schimbam în salopetă, mă suiam pe scară și reparam fisurile din tavan, tăiam lemne, conduceam tractorul, munceam în hambar, printre porci. Nu, nu! Continua printre băți, beții și muncă, la țară și la oraș. Nicio cumpărătură, oricât de scumpă, nu-i micșora intensitatea.

Atunci îi ziceam:

— Hai, spune-mi! De ce te plângi? De Lily? Vrei vreo nesuferită de târfă? E vreo poftă trupească la mijloc?

Dar nici ipoteza asta nu era mai bună decât altele.

Cererea devenise tot mai puternică, Vreau, vreau, vreau, vreau!
Iar eu strigam și în cele din urmă imploram:

— Bine, atunci spune-mi! Spune-mi ce vrei!

Și într-un final îi ziceam:

— Bine, e-n regulă, nesuferite Am să-ți vin eu de hac într-una din zilele astea. Așteaptă numai și-ai să vezi!

Iată ce mă făcea să mă port cum mă purtam. Pe la ora trei eram disperat. De-abia pe la asfințit vocea se mai potolea. Și câteodată mă gândeam că asta e de fapt ocupația mea, pentru că la ora cinci se oprea de la sine.

America e atât de mare și toată lumea muncește, face ceva, sapă, nivelează cu buldozerul, transportă cu camionul, încarcă și așa mai departe și eu credeam că toți acești oameni suferă la fel ca și mine. Toți vor să se facă bine. Am încercat toate leacurile imaginabile. Firește, să te aștepti să rămâi neatins de nebunie într-o eră a nebuliei e tot o formă de nebunie. Însă și idealul de a avea un psihic normal poate fi o formă de nebunie.

Am încercat să mă lecuiesc dedicându-mă studiului viorii. Într-o zi, când îmi vârâsem nasul în debara, am găsit o cutie prăfuită, am deschis-o și acolo, înăuntrul aceluia mic sarcofag, am dat peste instrumentul la care obișnuia să cânte tata, cu gâtul său îngust împodobit cu spirale, cu talia arcuită și părul de pe arcuș atârând desfăcut. Am strâns șurubul arcușului și am frecat corzile.

N-am auzit decât niște țipete stridente. Era ca o ființă simțitoare, ce fusese neglijată prea mult timp. Atunci am început să-mi aduc aminte de tatăl meu. Poate că el ar nega-o cu furie, dar semănăm foarte mult. Nici el nu putea să ducă o viață liniștită. Câteodată se purta foarte dur cu mama. Odată a făcut-o să stea două săptămâni în cămașă de noapte, prosternată la ușa camerei lui, înainte de a-i ierta niște vorbe necugetate – poate ca ale lui Lily de la telefon, când a zis că sunt imposibil de omorât. Și el era un bărbat foarte puternic, dar pe măsură ce-i slăbea puterea – mai ales după moartea fratelui meu, Dick (în urma căreia am devenit unicul moștenitor) –, se închidea undeva,

stătea singur și cânta din ce în ce mai mult la vioară. Așa că am început să-mi amintesc de spatele lui încovoiat, de șoldurile lui plate sau subrede și de barba lui ca un protest izbucnit chiar din suflet, un om cu pielea albă ca hârtia din cauza sângelui slăbit și nevolnic al vârstei înaintate. Favoriții săi, altă dată impresionanți, își pierduseră de-acum forma și erau împinși de instrument spre claviculă în timp ce el urmărea cu ochiul stâng gâtul viorii, cotul lui ascuțit venea și pleca, iar vioara tremura și țipa.

Așa că m-am hotărât pe loc: „O să-ncerc și eu”. Am trântit capacul cutiei, am închis-o și m-am dus direct la

New York, la un magazin de reparații de pe Strada 57, ca să-mi recondiționez vioara. Imediat ce a fost gata, am început să iau lecții de la un ungur pe nume Haponyi, care locuia aproape de Barbizon-Plaza.

La vremea aceea stăteam la țară, singur și divorțat. O

bătrână de vizavi, domnișoara Lenox, venea și-mi pregătea micul dejun. Pe atunci nu aveam nevoie de nimic altceva.

Krances rămăsese în Europa. Și astfel, într-o zi, pe când mă grăbeam spre lecția de pe Strada 57, cu vioara în cutia de la subsuoară, m-am întâlnit cu Lily.

— Măi să fie! am zis.

N-o văzusem de mai bine de un an, de când o urcasem în trenul spre Paris, dar în scurt timp eram la fel de degajați unul cu celălalt ca și înainte. Chipul ei lătăreț și senin era același dintotdeauna. Nu va fi niciodată stabil, dar era frumos. Numai că își vopsise părul. Acum era portocaliu, culoare ce n-o avantaja deloc, și-l purta cu cărare pe mijloc, amintind de cele două părți ale unei cortine. E un blestem ce apasă asupra femeilor voinice și frumoase: să fie câteodată lipsite de gust. În plus, își făcuse ceva la ochi cu rimei, așa că nu mai aveau aceeași mărime. Ce trebuie să faci dacă o astfel de persoană e

„Aceași ca întotdeauna”? Și la ce trebuie să te gândești când femeia asta înaltă, de peste un metru optzeci, îmbrăcată într-un fel de costum de pluș verde, asemănător celui folosit în vagoanele Pullman, și cocoțată pe tocuri, se leagănă? Când, cu picioarele alea ferme și cu

genunchii ăia superbi, totuși se leagănă? Și când, dintr-o singură privire, se dezbăra de toate regulile de comportament respectate pe Strada 57 – de parcă și-ar fi aruncat costumul de pluș, pălăria, bluza, ciorapii și centura spre cele patru vânturi și-ar fi strigat „Gene! Viața mea e un chin fără tine!”?

Totuși primul lucru pe care l-a spus a fost:

— Sunt logodită.

— Cum, iar? am zis.

— Vezi, mi-ai putea da un sfat. Doar suntem prieteni.

Știi că ești prietenul meu. Cred că, la urma urmei, fiecare dintre noi e unicul prieten al celuilalt. Te-ai apucat de muzică?

— Păi, dacă nu e vorba de muzică, atunci înseamnă că mă războiesc cu o bandă de răufăcători, am spus. În cutia asta e fie o vioară, fie un automat.

Probabil că m-am simțit cam stânjenit. Atunci a început să-mi vorbească, adică să-mi murmure despre noul ei logodnic.

— Nu vorbi așa! am zis. Ce-i cu tine? Suflă-ți nasul!

De ce mă iei pe mine cu stilul ăsta de Ivy League? Ce-i cu șoaptele astea? O faci doar ca să înșeli oamenii obișnuiți și să-i faci să se aplece spre tine, ca să te audă. Știi că sunt puțin surd, i-am mai spus. Vorbește mai tare! Nu fi așa de snoabă! Și zi, logodnicul tău a fost la Choate sau la St. Paul să ultimul tău soț fusese la școala elementară la care a învățat și președintele Roosevelt... nu mai știu cum îi zice.

De data asta Lily a vorbit mai răspicat și a zis:

— A murit mama.

— A murit? Hei, asta-i groaznic!... Dar ia stai așa, nu mi-ai spus și în Franța că a murit?

— Ba da, a zis ea.

— Atunci când a murit?

— Acum două luni. Atunci nu era adevărat.

— În cazul ăsta de ce ai spus-o? E o chestie groaznică.

Nu poți face așa ceva. Te joci de-a înmormântarea când e vorba de propria ta mamă? Ai încercat să mă fraierești!

— Da, Gene, a fost foarte urât din partea mea. N-am vrut să fac rău nimănui. Dar acum e adevărat.

Am văzut în ochii ei umbre calde de lacrimi.

— Acum chiar a murit. A trebuit să închiriez un avion, ca să-i împrăști cenușa deasupra lacului George, cum a vrut ea.

— Chiar ai făcut așa ceva? Doamne, ce rău îmi pare!
am zis.

— Am avut mult de furcă cu ea, mi-a spus Lily. Ca atunci când te-am adus acasă. Dar era o luptătoare, la fel ca mine. Ai dreptate în legătură cu logodnicul meu. A

studiat la Groton.

— Ha, ha, am nimerit-o, nu-i așa?

— E un om drăguț. Nu e cum crezi tu. E foarte cumsecade și-și întreține părinții. Însă când mă întreb dacă pot sau nu să trăiesc fără el, cred că răspunsul e da. Dar o să învăț să mă descurc singură. Întotdeauna mai există și universul. O femeie nu trebuie să se mărite neapărat și există destule motive ca oamenii să fie singuri.

Știi, uneori simt că nici compasiunea n-ajută la nimic.

Nu durează decât până ești prins în plasă. Mă durea inima pentru Lily și ea a încercat să se folosească de sentimentele mele.

— Ei bine, și ce-ai de gând acum?

— Am vândut casa din Danbury. Stau într-un apartament. Dar voiam să-ți dăruiesc un lucru și ți l-am trimis.

— Nu vreau nimic.

— E un covor, a zis ea. N-a ajuns încă?

— Ce naiba să fac cu covorul tău? Era din camera ta?

— Nu.

— Ești o mincinoasă. E covorul din dormitorul tău.

A negat cu toată tăria și, când am ajuns la fermă, l-am acceptat de la un comisionar – am simțit că trebuie. Era un covor persan de culoarea muștarului, cu modelul de-acum șters și sinistru, cu urzeala roasă și desene cu crenguțe albastre. Era atât de urât, că m-a pufnit râsul.

Ăsta e covor demn de casa unui om înstărit? Mă distra.

Așa că l-am pus în studioul pentru vioară, care se afla la subsol. Aici turnasem betonul eu însumi, însă nu într-un strat suficient de gros, și umezeala tot străbătea. Oricum, m-am gândit eu, covorul lui Lily s-ar putea să îmbunătățească acustica.

De atunci, ori de câte ori mergeam în oraș pentru lecțiile cu ungurul ăla gras, Haponyi, mă întâlneam și cu

Lily. Ne-am văzut așa cam un an și jumătate, după care ne-am căsătorit și-am făcut copii. Cât despre vioară, nu eram eu Heifetz, dar nu m-am lăsat. Curând vocea aceea zilnică, Vreau, vreau, s-a auzit din nou. Viața de familie cu Lily nu era deloc ceea ce-ar fi putut prezice un optimist, dar sunt sigur că și ea a avut parte de mult mai mult decât se aștepta. Una dintre primele hotărâri pe care le-a luat după ce a inspectat totul ca stăpână a casei a fost să-și facă portretul și să-l pună lângă restul familiei. Treaba cu portretul era foarte importantă pentru ea și a ținut până cu vreo șase luni înainte de plecarea mea în Africa.

Deci haideți să trecem în revistă o dimineață tipică din viața mea cu Lily. Nu în casă, ci afară, pentru că înăuntru e mizerie. Să zicem că e una din zilele acelea catifelate de toamnă timpurie, când soarele strălucește în vârful pinilor și aerul are un iz de frig și-ți înțeapă plămânii, dar îți face plăcere. Văd un pin mare pe proprietatea mea și în întunericul verde de dedesubtul lui, în care, dintr-un motiv sau altul, porcii nu pătrund niciodată, cresc begonii cu tuberculi roșii, iar o inscripție de piatră, azi spartă, pusă acolo de mama mea, spune „Se duce roza cea ferică...” Doar atâta scrie. Trebuie să mai fie și alte fragmente scrise sub crengile pinului. Soarele e ca un tăvălug ce netezește iarba. Poate că sub iarba de-aici pământul e plin de leșuri și totuși asta nu micșorează cu nimic frumusețea unei astfel de zile, pentru că ele s-au transformat în humus și ierbii îi priește. Când aerul se mișcă, se mișcă și florile ce strălucesc în verdele întu

— Necat de sub copaci. Îmi simt sufletul mângâiat, pentru că mă aflu în mijlocul tuturor lucrurilor de aici, în halatul meu de catifea roșie, cumpărat pe Rue de Rivoli în ziua când Frances rostise cuvântul

„divorț”. Sunt aici și mi-o caut cu luminarea. Begoniile purpurii, verdele întunecat și verdele strălucitor, aroma răzbătătoare, blânda lumină aurie și materia moartă, transformată – pentru mine toate sunt un chin. Mă înnebunesc de supărare. Lucrurile astea trebuie că i-au fost dăruite cuiva, dar acel cineva nu sunt eu, eu, cel în halat de catifea roșie. Așa că se pune întrebarea: ce caut eu aici?

Apoi vine Lily, cu gemenii noștri de doi ani și două luni, în pantaloni scurți, cu pulovere curate, verzi, și cu părul negru pieptănat cu breton. Iat-o pe Lily, cu chipul ei atât de pur, ducându-se să pozeze pentru portret. Eu stau într-un picior, greoi, în halatul meu de catifea roșie și am în picioare niște bocanci murdari, wellingtonii, pe care-mi place să-i port acasă, pentru că sunt atât de ușor de pus și de scos.

Vrea să se urce în furgoneta și îi spun:

— Ia decapotabila. O să mă duc mai târziu la Danbury să caut niște materiale și am nevoie de furgoneta.

Sunt negru la față și furios. Mă dor gingiile. În casă e o mizerie cruntă, dar Lily pleacă și copiii or să se joace înăuntru, în studio, în timp ce ea pozează. Deci, după cum am zis, îi pune pe bancheta din spate a mașinii și pornește.

Atunci eu cobor în studioul din beci, îmi iau vioara și încep încălzirea pentru exercițiile Sevcik. Ottokar Sevcik a inventat o tehnică pentru schimbarea rapidă și precisă a poziției viorii. Elevul învață trăgându-și sau făcând să-i alunece degetele din poziția întâi în a treia și din a treia în a cincea și din a cincea în a doua și tot așa, până când urechea și degetele îi sunt suficient de antrenate și găsesc notele cu precizie. Nu începi nici măcar cu game, ci cu fraze muzicale, și urci și cobori pe corzi într-un chin continuu. E înfiorător. Dar Haponyi, ungurul ăla gras, zice că e singura cale. Știe cam cincizeci de cuvinte englezești, principalul fiind „dragule”. Zice:

— Dragule, iei arcuș în fel acest nu acest Așa. Und așa, așa, așa. Nu să omori cu arcuș. Fă frumos. Nu împinge. Ioi, ioi, ioi! Seretlek! Frumos.

Și, la urma urmei, știți că am făcut parte dintr-o trupă de

comando. Iar astea sunt mâinile cu care am îngrijit porcii și am castrat vierii. Iar acum aceleași mâini flirtau cu muzica viorii, îi apucau strâns gâtul și se trudeau în sus și-n jos după metoda Sevcik. Zgomotul seamănă cu cel produs la izbirea cofrajelor de ouă. Cu toate acestea, mă gândeam, dacă mă disciplinez, poate că în cele din urmă o să se audă și vocea îngerilor. Oricum, nu speram să mă perfecționez ca artist. Principalul meu scop era să mă apropii de tatăl meu cântând la vioară.

Acolo jos, în subsolul casei, munceam din greu, așa cum de altfel fac totul. Simțisem că, șoptind, puteam comunica cu spiritul tatălui meu:

— O, tată, tăticule! Recunoști sunetele? Sunt eu, Gene, la vioara ta, și încerc să ajung la tine.

Căci eu n-am fost niciodată în stare să mă conving că morții sunt morți de-a binelea. Admir oamenii raționali și le invidiez mințile limpezi, dar ce rost are să mă prefac?

Cântam la subsol pentru tatăl meu și mama mea și, după ce-am învățat câteva bucăți, am început să șoptesc „Mamă, asta e Humoresca – pentru tine”. Sau „Tată, ascultă – «Meditația» din Thaïs”. Cântam cu devotament, trup și suflet, cu sentiment, cu dor, cu dragoste – cântam până la limita prăbușirii psihice. Tot acolo, în subsol, cântam și cu vocea: Jlispondi! Anima bella!” (Mozart), „Era disprețuit și respins, un om al suferințelor, deprins cu amărăciunea”.

(Händel). Apucam gâtul micului instrument ca și cum și inima mea ar fi fost, la rândul ei, gătuată și-l strângeam până când făceam cârcei și la gât, și la umeri.

De-a lungul anilor aranjaseam subsolul pentru mine, îl lambrisasem cu lemn de castan și pusesem un radiator împotriva umezelii. Acolo îmi țin micul meu seif, hârțoagele și suvenirurile din război și tot acolo e și colecția mea de pistoale. Sub picioare aveam acum covorul lui

Lily. La insistențele ei, mă descotorosisem de majoritatea porcilor. Însă ea însăși nu punea prea mare preț de ideea de curățenie

și, dintr-un motiv sau altul, n-am putut găsi pe nimeni din vecinătate care să ne facă menajul.

Da, mătura ea o dată la un știu cât timp, dar spre ușă și nu afară din casă, așa că în prag erau mereu mormane de praf. Apoi se ducea să pozeze pentru portret, luându-și tălpășița cu totul, în timp ce eu cântam Sevcik și bucăți de operă și de oratorii, ținând pasul cu vocea dinăuntru meu.

Capitolul IV

E de mirare cumva că a trebuit să plec în Africa?

Doar v-am spus că întotdeauna vine o zi a lacrimilor și a nebuliei.

M-am încăierat, am avut necazuri cu poliția, am amenințat cu sinuciderea și Crăciunul trecut fiica mea, Ricey, a venit acasă de la internat. E și ea dificilă, ca toți membrii familiei mele. Ca să fiu sincer, nu vreau să dispară într-o zi fără urmă și i-am spus lui Lily:

— Fii cu ochii pe ea, bine?

Lily era foarte palidă. Mi-a zis:

— Vai, dar eu vreau s-o ajut! O să fiu atentă. Numai că mai întâi trebuie să-i câștig încrederea.

Lăsând-o să se descurce cum poate, am coborât la subsol, în studioul meu, pe treptele din dosul bucătăriei, am luat vioara, ce strălucea de praf de sacâz, și am început să exerseze Sevcik la lumina fluorescentă a suportului pentru partituri. Îmbrăcat în halat, mă înclinam și mă încruntam, cum era și firească la țipetele și la stridența acelor schimbări groaznice de game. O, Doamne, Tu, judecător al vieții și al morții! Îmi rănisem buricele degetelor, creștându-mi-le mai ales cu coarda de oțel a notei mi, mă durea omoplatul și pe maxilar îmi apăruse o pată roșie, de genul celor provocate de albine. Și totuși vocea dinăuntru meu continuă: Vreau, vreau!

Însă curând în casă a mai apărut o voce. Poate că muzica a fost cea care a alungat-o pe Ricey. Lily și pictorul

Spohr se străduiau din răspuțuri să termine portretul până la ziua mea de naștere. Așa că ea a plecat și Ricey, rămasă de una singură,

s-a dus la Danbury să-și viziteze o colegă de internat, dar n-a reușit să dea de locuința ei.

În schimb, tot hoinărind pe străzile lăturalnice din Danbury, a trecut pe lângă o mașină parcată și a auzit țipetele unui nou-născut venind dinspre bancheta din spate a Buickului ăluia antic. Bebelușul se afla într-o cutie de pantofi. Ziua era îngrozitor de friguroasă, așa că a adus copilul găsit acasă și l-a ascuns în garderobul din camera ei. Pe 21

decembrie, la masă, când tocmai spuneam „Copii, azi e solstițiul de iarnă”, țipetele copilului s-au auzit prin țevile de încălzire, ce ajungeau până sub bufet. Mi-am tras în jos cozorocul gros, de lână, al șepcii de vânatoare pe care, din întâmplare, o aveam pe cap la masa de prânz și, ca să-mi înăbuș surprinderea, am început să vorbesc despre altceva. Asta pentru că Lily râdea sugestiv către mine, cu buza de sus acoperindu-i dinții din față și cu chipul palid, plin de căldură. Când m-am uitat la Ricey, am văzut în ochii ei o fericire mută. La cei cincisprezece ani ai ei, fata asta e o adevărată frumusețe, deși e puțin cam apatică.

Însă acum nu mai era deloc apatică: era complet absorbită de copil. Foarte uimit și șocat, pentru că în momentul respectiv nu știam ce-i cu copilul ăla și cum a ajuns în casă, le-am spus gemenilor:

— Avem o pisicuță sus, așa-i?

Nu s-au lăsat prostiți. Încearcă numai să-i fraierești!

Ricey și cu Lily aveau pe aragaz biberoane pentru sugari, pe care le sterilizau. Când m-am întors în subsol, ca să exerseze, am observat oala plină cu biberoane, însă n-am făcut niciun comentariu. Toată după-amiaza am auzit scâncetele bebelușului prin conductele de aer și am ieșit să mă plimb, dar n-am putut suporta ruinele de decembrie ale proprietății mele înghețate, odinioară un adevărat regat al porcilor. Mai rămăseseră câteva animale cu care mă mândream și pe care nu le vândusem încă. Nu eram pregătit să mă despart de ele.

Îmi programasem să cânt „Primul Noel” în Ajunul

Crăciunului și, în timp ce repetam, Lily a coborât să stea de vorbă cu mine.

— Nu vreau să aud nimic, am spus.

— Dar, Gene, a zis ea.

— Tu ești răspunzătoare! am strigat. Tu ești răspunzătoare și e spectacolul tău.

— Gene, tu, când suferi, suferi mai tare decât orice om pe care l-am văzut vreodată.

I-a venit să zâmbească – nu de suferința mea, firește, ci de modul în care sufeream.

— Nimănui nu-i e de niciun folos. Și lui Dumnezeu cel mai puțin, a mai zis ea.

— Din moment ce poți vorbi în numele lui Dumnezeu, i-am spus, ce părere are El despre faptul că pleci în fiecare zi de-acasă ca să-ți faci portretul?

— Ei, asta-i acum! Nu cred că trebuie să-ți fie rușine cu mine, mi-a răspuns Lily.

Copilul era sus și fiecare răsuflare a lui era un țipăt, însă Lily nu despre el voia să vorbească. Credea că am prejudecăți legate de originea ei socială – germană combinată cu sânge irlandez din clasa de jos. Pentru numele lui

Dumnezeu, nu sunt eu omul care să aibă asemenea prejudecăți! Altceva mă deranja.

Astăzi nimeni nu mai deține o poziție socială anume.

De cele mai multe ori oamenii simt că ocupă locul care-i aparține de drept altcuiva. Peste tot sunt persoane care au luat locul altora.

„Dar cine va apuca ziua când El (cel îndreptățit) va veni?”

„Și cine i se va înfățișa când El (cel îndreptățit) va apărea?”

Când cel îndreptățit va apărea, ne vom înfățișa toți înaintea Lui și ne vom așeza în coloană, cu bucurie în suflet și puternic alinați, zicând: „Bine ai venit înapoi, frate! Ale Tale sunt hambarele și casele. A Ta e frumusețea toamnei. Ia-le, ia-le, ia-le!”

Poate că asta era ideea cu care se lupta din greu Lily, iar tabloul urma să fie dovada ei că noi doi eram îndreptățiți. Dar există deja un

portret al meu între portretele celorlalți. Ei au gulere tari, scrobite, și favoriți, iar eu sunt la capătul șirului, în uniformă Gărzii Naționale și cu o baionetă în mână. Și la ce mi-a folosit mie vreodată tabloul ăsta? Așa că nu puteam lua în considerare soluția pe care o propunea Lily la problema noastră.

Trebuie să vă spun că țineam foarte mult la fratele meu mai mare, Dick. Era cel mai sănătos dintre noi și avusese un comportament excepțional în Primul Război

Mondial. Era un adevărat leu. O singură dată mi-a semănat mie, fratelui său mai mic, și de-aici i s-a tras și sfârșitul. Era în vacanță și stătea cu un prieten la tejgheaua unei braserii grecești, braseria Acropole de lângă

Plattsburg, în statul New York, la o ceașcă de cafea.

Scris o vedere pentru ai lui. A înjurat stiloul, pentru că nu voia să scrie, și i-a zis prietenului lui:

— Uite. Ține stiloul ăsta în sus.

Tânărul l-a ținut, iar Dick și-a scos pistolul și a tras în stiloul din mâna lui. N-a fost rănit nimeni. A urmat în schimb o agitație groaznică. Apoi s-a descoperit că glonte, care făcuse stiloul bucățele, pătrunsese și în cafetieră și o transformase într-o fântână ce țâșnea de-a curmezișul braseriei, într-un șuvoi fierbinte, către fereastră opusă.

Grecul a telefonat la poliție și, în timpul urmăririi, Dick a intrat cu mașina într-un dig. Apoi el și prietenul lui au încercat să treacă râul înot. Prietenul lui a avut prezență de spirit și s-a dezbrăcat, însă Dick avea cizme de cavalerie, care s-au umplut cu apă și l-au tras la fund. Așa a rămas tata singur pe lume, numai cu mine, căci sora mea murise în 1901. În vara aceea eu lucram pentru

Wilbur, un vecin, într-un atelier de dezmembrat mașini vechi.

Însă acum e săptămâna Crăciunului. Lily stă pe scările subsolului. Paris, Chartres, Vezelay și Strada 57 sunt departe în urma noastră. Am în mâini vioara și sub tălpi fatalul covor din Danbury. Și pe umeri halatul cel roșu.

Vă întrebați dacă am și șapca de vânătoare? Câteodată mă

gândesc că ea îmi ține capul să nu-mi plesnească.

Vântul mohorât de decembrie se abate asupra acoperișului și cântă la burlanele noastre cam rablagite ca la fagot. În ciuda zgomotului, tot aud copilul plângând. Iar Lily zice:

— Îl auzi?

— Nu aud nimic. Știi că sunt cam surd, zic, ceea ce e adevărat.

— Atunci vioara cum o auzi?

— Ei, stau chiar lângă ea și n-am cum să n-o aud, am răspuns. Corectează-mă dacă greșesc, am adăugat, dar parcă-mi aduc aminte că mi-ai zis odată că sunt singurul tău prieten din lumea asta.

— Dar... a spus Lily.

— Nu te înțeleg, i-am zis. Pleacă.

Pe la ora două am avut niște musafiri. Au auzit plânsetele venite de sus, dar erau prea bine-crescuți ca să pomenească de ele. Contasem pe chestia asta. Oricum, pentru a mai destinde atmosfera, am zis:

— Vrea cineva să-mi vadă colecția de pistoale de la subsol?

Cum nu s-a găsit niciun voluntar, am coborât singur și am tras câteva focuri. Gloanțele făceau un zgomot înfricoșător printre țevile de aer cald. Curând i-am auzit pe oaspeți luându-și rămas-bun.

Mai târziu, când bebelușul a adormit, Lily a convins-o pe Ricey să meargă să patineze împreună pe lac. Cumpărasem patine pentru toată lumea și Ricey e încă destul de tânără ca să fie fermecată de așa ceva. După ce-au plecat, profitând de ocazia oferită de Lily, am pus vioara jos și m-am furișat la etaj, în camera lui Ricey. Ani deschis încetișor ușa de la garderob și am văzut bebelușul adormit pe furourile și ciorapii din valiza lui Ricey, pentru că nu terminase încă de despachetat. Era un copil de culoare și m-a impresionat puternic. Avea pumnișorii strânși și ridicați lângă cap – uriaș față de trup. Pe la mijloc se vedea un scutec baban, făcut dintr-un prosop plușat, gros.

Când m-am aplecat asupra lui, în halatul meu roșu și cu bocancii în picioare, fața îmi ardea atât de tare, că începuse să mă mănânce capul pe sub șapca de lână.

Trebuia oare să-l bag într-o valiză, să trag fermoarul și să-l

predau autorităților? Am continuat să mă uit la prunc, acest copil al suferinței, simțindu-mă ca faraonul la vederea micului Moise. I-am întors spatele și-am plecat să mă plimb prin pădure. Patinatorii goneau, zornăind pe gheața lacului. Soarele a apus repede, iar eu m-am gândit „Ei bine, oricum ar fi, Dumnezeu să vă binecuvânteze, copii”.

Noaptea aceea, în pat, i-am zis lui Lily:

— Gata, acum sunt gata să discut problema cu tine.

Lily mi-a răspuns:

— Vai, Gene, ce bine-mi pare!

Mi-a dat nota maximă pentru gest și a zis:

— E bine că poți și tu să accepți realitatea măcar din când în când.

— Poftim? am spus. Eu știu despre realitate mai multe decât o să știi tu vreodată. Mă-nțeleg al dracului de bine cu realitatea – și nu care cumva să uiți asta!

După un timp am început să ridic tonul, iar Ricey, auzind că nu mă mai opresc și văzându-mă, poate, prin crăpătura ușii cum stăteam pe pat în pantaloni scurți, amenințător și cu pumnii strânși, probabil că s-a îngrozit pentru soarta bebelușului ei. Pe 27 decembrie a fugit cu copilul. N-am vrut să amestec poliția în toată povestea, așa că i-am telefonat lui Bonzini, un detectiv particular care mai făcuse niște treburi pentru mine. Însă înainte de a se apuca el de caz, m-a sunat directoarea internatului și mi-a zis că Ricey a venit acolo și a ascuns bebelușul în dormitor.

— Tu o să te duci, i-am spus lui Lily.

— Bine, Gene, dar cum să mă duc eu?

— De unde să știu eu cum?

— Nu pot să-i las pe gemeni singuri, mi-a zis.

— Bănuiesc că-ți strică programul de pozat pentru portret, nu? Ei bine, tocmai am de gând să dau foc la casă și la toate tablourile din ea.

— Nu asta e problema, a spus Lily, murmurând și făcându-se palidă la față. M-am obișnuit cu lipsa ta de înțelegere. Obișnuiam să

vreau să fiu înțeleasă, dar bănuiesc că omul trebuie să încerce să trăiască și fără să fie înțeles. Poate că e un păcat să vrei să fii înțeles.

Așa că eu am fost cel care s-a dus acolo și directoarea m-a informat că Ricey va trebui să părăsească instituția, fiind supravegheată deja de câțva timp. Mi-a zis:

— Trebuie să ne gândim și la influența psihologică asupra celorlalte fete.

— Ce-i cu dumneavoastră? Puștoaicele astea pot învăța sentimente cât se poate de nobile de la Ricey a mea, ceea ce ajută mai mult decât psihologia.

Eram cam beat în ziua aceea.

— Ricey are o fire impulsivă. E una din fetele acelea entuziaste, am mai spus. Doar pentru că nu vorbește prea mult...

— De unde e copilul?

— I-a spus soției mele că l-a găsit în Danbury, într-o mașină parcată.

— Aici zice cu totul altceva. Pretinde că e mama copilului.

— Vai, mă uimiți! am răspuns. S-ar cuveni să știți mai multe despre așa ceva. Până anul trecut nici măcar nu-i crescuseră sânii. E fecioară. E de cincizeci de milioane de ori mai pură decât dumneavoastră sau decât mine.

A trebuit să-mi retrag fiica de la școală.

Și i-am spus:

— Ricey, trebuie să dăm băiețelul înapoi. Încă nu e momentul să ai propriul tău băiețel. Mama lui îl vrea înapoi. S-a răzgândit, draga mea.

Acum simt că, despărțindu-mi fiica de copil, am jignit-o.

După ce l-au luat autoritățile din Danbury, Ricey a devenit foarte apatică.

— Știi că nu ești tu mama bebelușului, nu-i așa? am zis.

N-a deschis niciodată gura ca să-mi răspundă.

În drum spre Providence, Rhode Island, unde Ricey urma să stea la mătușa ei, sora lui Frances, i-am spus:

— Iubita mea, tăticul tău a făcut ce ar fi făcut oricare alt tătic.

Nici de data asta n-am primit niciun răspuns și încercam degeaba: fericirea tăcută a zilei de 21 decembrie îi dispăruse din ochi.

În trenul spre casă, cu cugetul apăsător, m-am dus în vagonul-restaurant, am scos o pereche de cărți de joc și am început să-mi dau pasienie. Câțiva oameni așteptau în picioare să se elibereze vreun loc, însă eu țineam masa numai pentru mine și, fiind vizibil amețit, niciun om cu scaun la cap n-ar fi îndrăznit să mă deranjeze. Vorbeam tare și suspinam, iar cărțile aterizau întruna pe jos. La

Danbury conductorul și încă un tip au fost nevoiți să mă ajute ca să pot să cobor, iar eu m-am întins pe o bancă din gară, înjurând:

— Pământul ăsta e blestemat! Se întâmplă ceva rău!

Ceva nu e în regulă! Pământul ăsta e blestemat!

Îl cunoșteam de mult pe șeful gării: e un individ cumsecade și în vârstă. El i-a convins pe polițiști să nu mă aresteze. I-a dat telefon lui Lily să vină să mă ia și ea a venit cu furgoneta.

Cât despre adevărata zi a lacrimilor și a nebuniei, lucrurile s-au petrecut în felul următor: e o dimineață de iarnă și eu mă cert cu nevastă-mea la micul dejun în legătură cu chiriașii noștri. Ea renovase o clădire de pe proprietate – una din puținele pe care nu le confiscasem pentru porci, dat fiind faptul că era destul de izolată. Îi spuseseam să facă ce vrea acolo, însă după aceea am cam ținut de biștari și, în loc de lemn, am pus plăci de prefabricate și am mai făcut și alte economii. Lily a pus să se refacă totul, inclusiv instalațiile sanitare, și să se zugrăvească și interiorul, și exteriorul. Dar casa nu avea izolare termică. Odată cu sosirea lunii noiembrie, chiriașii au început să simtă frigul. Bine, asta pentru că erau niște șoareci de bibliotecă: nu se mișcau îndeajuns ca să se încălzească. După ce ni s-au plâns de vreo câteva ori, i-au spus lui Lily că vor să plece.

— OK, lasă-i să plece! am decis eu.

Desigur că nu le-am mai înapoiat garanția inițială.

Le-am spus să se care.

Prin urmare, clădirea transformată era goală, iar banii băgați în

zidărie, în toaleta cea nouă, în chiuvetă și în toate celelalte erau pierduți. Chiriașii lăsaseră în urma lor și o pisică. Așa că la micul dejun eram supărat și am țipat, izbind cu pumnul în masă până ce s-a vărsat cafetiera.

Atunci, pe neașteptate, Lily, speriată rău, a tăcut un timp și a ascultat. Am ascultat și eu împreună cu ea.

Mi-a zis:

— Ai văzut-o pe domnișoara Lenox în ultimul sfert de oră? Trebuia să ne aducă ouăle.

Domnișoara Lenox era bătrâna ce locuia peste drum de noi și care venea să ne pregătească micul dejun. O

fată bătrână ciudată și cam scrântită. Purta tot timpul o beretă scoțiană și avea obraji roșii și bosumflați. Obișnuia să se furișeze ca un șoarece și să ducă la ea sticle goale, cartoane și alte gunoaie de felul ăsta.

Am intrat în bucătărie și am văzut-o pe bătrâna făptură zăcând moartă pe podea. În timpul furiei mele i se oprise inima. Ouăle încă fierbeau – se izbeau de marginile cratiței, cum se întâmplă atunci când apa dă în clocot. Am

Htins aragazul. Era moartă! Iar fețișoara ei fără dinți, pe care i-am pipăit-o cu dosul palmei, se răcea. Sufletul ei

H-a evaporat ca un curent de aer, ca o suflare, ca un balon de săpun, înghițit parcă de fereastră. Am privit-o cu atenție. Deci gata, ăsta e sfârșitul? Drum bun și cale bătută? Și tot timpul, toate zilele și săptămânile trecute grădina înghețată îmi vorbise doar despre asta și despre nimic altceva, dar până în clipa respectivă nu înțelesesem ce-mi spuneau cenușiul și albul și cafeniul, scoarțele și ramurile copacilor și zăpada. Nu i-am zis nimic lui Lily.

Neștiind ce altceva să fac, am scris pe un bilet „Nu deranjați” și l-am prins de fusta bătrânei, apoi am plecat prin grădina înghețată, îndreptându-mă spre casa ei.

În curte avea un arbore de catalpa bătrân, cu trunchiul și crengile de jos vopsite în albastru deschis. Pusese în el niște oglinjoare

și niște faruri vechi de bicicletă, ce străluceau în întuneric, iar vara îi plăcea să se urce acolo și să stea cu pisicile ei și cu o cutie de bere alături. Acum una dintre pisici se uita la mine din copac. În timp ce treceam pe dedesubt, am negat orice acuzație pe care privirea ei încerca să mi-o arunce. De ce-aș fi fost eu vinovat? Pentru că vocea mi-era atât de puternică și mânia atât de mare?

Odată ajuns în casă, a trebuit să trec în fiecare cameră peste cutiile, landourile și lăzile pe care le adunase. Erau acolo și landouri din secolul trecut, așa că printre ele ar fi putut să fie și al meu, căci femeia strânsese gunoaiile astea din tot ținutul. Sticle, lămpi, untiere, candelabre zăceau pe jos, printre sacoșe de cumpărături pline cu sfoară și cârpe, deschizătoare de sticle cu zimți, de genul celor pe care lăptăriile obișnuiau să le dea pentru a scoate capacele de hârtie de la sticlele de lapte, banițe pline cu nasturi și minere de uși din porțelan. Pereții erau plini de calendare, fanioane și fotografii vechi.

Și m-am gândit: „Vai, ce rușine, ce rușine! Vai, ce rușine strigătoare la cer! Cum putem oare să facem așa ceva? Cum de ne permitem? Ce facem? Ne așteaptă ultima cămăruță a mizeriei. Fără ferestre. Așa că, pentru numele lui Dumnezeu, Henderson, fă și tu un pic de efort. Molima asta o să te omoare și pe tine. Moartea o să te anihileze și n-o să mai rămână nimic din tine – numai gunoi. Pentru că nu va fi nimic și nu va rămâne nimic. Cât timp încă mai e ceva... acum! Pentru binele tuturor, pleacă!”

Lily a plâns-o pe biata bătrână.

— De ce-ai pus un asemenea bilet? a întrebat ea.

— Așa, ca să n-o miște nimeni până nu vine medicul legist, i-am răspuns. Așa spune legea. De-abia am atins-o și eu.

I-am oferit lui Lily ceva de băut, dar a refuzat, așa că am umplut un pahar mare de apă cu whisky și l-am băut dintr-o înghițitură. Singurul lui efect a fost o arsură la stomac. Whisky-ul nu putea ascunde cumplitul adevăr.

Bătrâna căzuse pradă violenței mele, așa cum se prăbușesc oamenii pe neașteptate în timpul unui val de căldură sau când urcă

scările de la metrou. Lily era conștientă de acest lucru și începuse să bombăne. Era foarte tăcută și gânditoare, iar albul pur al chipului ei începuse să se întunece în zona ochilor.

Antreprenorul de pompe funebre din orașul nostru a cumpărat casa unde luam eu lecții de dans. Acum patruzeci de ani mă duceam acolo încălțat cu pantofi de lac. În timp ce dricul dădea cu spatele în drum, am zis:

— Lily, ai auzit de călătoria pe care Charlie Albert o s-o facă în Africa? Pleacă peste câteva săptămâni și cred c-o să mă duc și eu cu el și cu nevastă-sa. Să punem

Buickul în garaj. N-o să ai nevoie de două mașini.

A fost singura dată când n-a avut nimic împotriva unei idei de-ale mele.

— Poate că ar fi mai bine să pleci, a zis.

— Trebuie să fac ceva.

Așa că domnișoara Lenox s-a dus la cimitir, iar eu la Idlewild, de unde am luat avionul.

Capitolul V

Cred că nu făcusem mai mult de câțiva pași pe lume când l-am cunoscut pe Charlie, care-mi seamănă în multe privințe. În 1915 mergeam amândoi la lecțiile de dans (în casa în care a fost dusă domnișoara Lenox înainte de a fi îngropată) și legăturile de genul ăsta durează. Ca vârstă, el e doar cu un an mai mic ca mine, iar ca situație materială stă mai bine decât mine, pentru că la moartea mamei lui va moșteni încă o avere. Cu Charlie mi-am luat zborul spre Africa, sperând să găsesc o rezolvare la situația mea. Cred că faptul c-am plecat cu el a fost o greșeală, însă n-aș fi știut cum să merg direct în Africa așa, de unul singur. Trebuie să ai o treabă anume de făcut. Pretextul era acela că Charlie și cu nevastă-sa se duceau să filmeze africanii și animalele, pentru că în timpul războiului Charlie a fost cameraman în armata lui Patton – ca și mine, nici el n-a putut să stea acasă –, așa că a învățat meseria. Fotografia nu se numără printre pasiunile mele.

Anul trecut l-am rugat pe Charlie să vină să-mi fotografieze niște

porci. S-a bucurat că are ocazia să-mi arate ce bine se pricepe la treaba asta și a făcut niște studii de nota zece. Apoi, pe când ne întorceam din hambar, mi-a zis că e logodit. La care eu i-am spus:

— Bine, Charlie, cred că despre prostituate știi o grămadă de lucruri. Dar despre fete știi ceva?

— Ei, a zis el, e-adevărat că nu știu prea multe! Dar ce știu sigur e că ea e unică.

— Da, știu și eu cum e cu unicitatea asta, i-am spus.

(Știam totul de la Lily, iar acum ea nici măcar nu era acasă întotdeauna.)

Am coborât totuși în studio, ca să bem un pahar în cinstea logodnei lui, și m-a rugat să-i fiu cavalier de onoare. Nu are prea mulți prieteni. Am băut, am glumit, ne-am amintit de școala de dans și ochii amândurora ne-au fost împânziți de lacrimi de nostalgie. În acel moment, când amândoi eram extrem de înduioșați, m-a invitat în

Africa, unde urma să se ducă în luna de miere împreună cu soția lui.

Am fost la nuntă și i-am fost cavalier de onoare. Și totuși, din cauză că am uitat să sărut mireasa după ceremonie, în relația dintre ea și mine a apărut o răceală din ce în ce mai vizibilă, pentru ca în cele din urmă soția lui Charlie să-mi devină dușman de moarte. Expediția organizată de prietenul meu era dotată cu echipament nou-nouț și era modernă în toate privințele. Aveam un generator de curent portabil, un duș și apă fierbinte, lucru cu care n-am fost de acord încă din prima clipă.

I-am zis:

— Charlie, nu așa am luptat noi în război. Ce dracu', suntem doi soldați bătrâni! Ce-i asta?

Mă durea sufletul să călătoresc așa prin Africa.

Dar era prea târziu ca să mă răzgândesc. La New York, când îmi cumpărasem biletul, dusesem o luptă tăcută cu mine însumi încă de la agenția de voiaj (de lângă Battery

Park): să-mi iau sau nu bilet dus-întors. Ca un semn al

onestității mele, m-am hotărât să iau numai unul dus.

Așa că am zburat de la Idlewild la Cairo. M-am dus cu autobuzul la Sfinx și la piramide, apoi am zburat iar, de data asta către interiorul continentului. Africa a răspuns așteptărilor mele din prima secundă, chiar din aer, de unde arăta ca leagănul străvechi al omenirii. Și, ajuns la o înălțime de aproape cinci mii de metri, deasupra norilor, mă simțeam ca o sămânță purtată de curenții de aer.

Râurile scânteiau din crăpăturile pământului, reflectând în ele soarele. Străluceau precum broboanele de metale în topitorii, apoi se acopereau cu o crustă și dispăreau.

Cât despre regatul vegetal, de-abia se vedea din aer – dacă avea vreo câțiva centimetri înălțime. Iar eu visam la norii de dedesubt și mă gândeam cum visasem la ei de jos, copil fiind, și cum, visând la nori și de jos, și de sus, cum nicio altă generație de oameni nu mai făcuse vreodată, omul ar trebui să fie în stare să accepte foarte ușor ideea morții. Totuși am aterizat cu bine de fiecare dată.

Oricum, din moment ce venisem în locul ăsta în împrejurările amintite, era firesc să-l întâmpin cu oarecare emoție. Da, adusesem cu mine o vină considerabilă și mă gândeam: „Ce mărinimoasă e viața! Doamne, cât de mărinimoasă e viața!” Simțeam că aici aș putea avea o șansă.

Ca să încep cu începutul, căldura era tocmai ce-mi doream, era mai arșiță ca-n Golful Mexic și până și culorile îmi făceau foarte bine. Nu mai simțeam greutatea aceea din piept și nici nu mai auzisem vreo voce lăuntrică. La momentul respectiv amuțise. Împreună cu Charlie, cu nevastă-sa și cu câțiva băștinași, cu remorci și echipament, ne instalaserăm tabăra lângă un lac oarecare. Apa era foarte liniștită, cu trestii și rădăcini putrede, iar nisipul era plin de raci. Crocodilii pluteau încolo și-ncoace printre nuferi și, când deschideau gurile, vedeam cât de fierbinte poate fi în interior o creatură atât de umedă.

Niște păsări le coborau pe maxilare și le curățau dinții.

Și totuși oamenii acestui ținut erau mai degrabă triști decât cu chef de viață. Florile copacilor aduceau cu niște pene de pasăre, iar

trestile de papirus îmi aminteau de penele funerare. După aproximativ trei săptămâni de colaborare cu Charlie, în care l-am tot ajutat cu echipamentul de filmat, încercând să devin interesat de problemele lui fotografice, nemulțumirea mea a revenit și într-o după-amiază am auzit iar vechea voce lăuntrică. Începuse iar să zică Vreau, vreau, vreau!

I-am spus lui Charlie:

— Nu vreau să te întristez, dar nu cred c-o să iasă ceva bun din chestia asta, cu noi trei împreună în Africa.

M-a măsurat flegmatic din priviri prin ochelarii de soare. Ne aflam pe malul apei. Oare ăsta era puștiul cu care mergeam la școala de dans? Cum ne-a mai schimbat timpul! Dar și atunci, ca și acum, eram tot în șorturi. El pare mare din cauza pieptului dezvoltat, însă, deoarece eu eram mult mai înalt, se uita în sus. Nu era intimidat, ci mai degrabă furios. A rămas pe gânduri, fremătând tot, gura i-a făcut niște noduri o vreme, după care a sfârșit prin a-mi zice:

— Nu? De ce nu?

— Vezi tu, Charlie, i-am spus, m-am folosit de ocazie pentru a ajunge aici și îți sunt recunoscător, pentru că eu am fost întotdeauna un fel de bivol african, dar acum îmi dau seama că n-am venit aici ca să fac poze. Vinde-mi unul din jeepuri și o iau din loc.

— Unde vrei să te duci?

— Nu știu decât că locul meu nu e aici, am zis.

— Bine, Gene, dacă asta e ceea ce vrei, cară-te. N-am să te opresc.

Totul începuse din cauză că uitasem să-i sărut soția după cununie și ea nu m-a putut ierta. De ce ar vrea cineva un sărut de la mine? Unii oameni nici nu-și dau seama când cad în dizgrația cuiva. N-aș putea să spun de ce n-am sărutat-o. Bănuiesc că mă gândeam la altceva.

Dar cred că ea a ajuns la concluzia că sunt gelos pe Charlie și, una peste alta, îi stricam luna ei de miere africană.

— Deci fără supărare, da, Charlie? Nu-mi priește deloc să

călătoresc așa.

— E-n regulă. Nu încerc să te opresc. Cară-te și gata.

Și asta am și făcut. Am organizat o expediție separată, care se potrivea mai bine cu temperamentul meu soldățesc. Am angajat doi dintre băștinașii lui Charlie și imediat ce ne-am depărtat cu jeepul nostru, m-am și simțit mai bine. După câteva zile, nerăbdător să simplific și mai mult treburile, i-am dat drumul unuia dintre băștinași și am avut o conversație lungă cu Romilayu, cel pe care-l păstrasem. Am ajuns la o înțelegere. Mi-a zis că dacă vreau să văd niște locuri neobișnuite, mă duce el undeva.

— Asta e, am spus. Acum ai înțeles. N-am venit aici ca să continui o ceartă cu o femeie din cauza unui sărut.

— Eu duc dumneavoastră departe, departe, a zis el.

— Așa, omule! Cu cât mai departe, cu atât mai bine.

Ce mai stăm? Hai să pornim, i-am spus.

Găsisem individul pe care-l căutam. Exact omul potrivit. Am mai scăpat de niște bagaje și, știind cât de mult îi plăcea jeepul, i-am spus că i-l dau lui dacă mă duce destul de departe. Mi-a explicat că locul spre care o să mă ducă e atât de îndepărtat, încât nu puteam ajunge decât pe jos.

— Chiar așa? am întrebat. Atunci hai să mergem.

Punem jeepul pe niște bușteni și când ne-ntoarcem, al tău e.

Asta l-a încântat foarte tare și când am ajuns într-un oraș numit Talusi, am lăsat mașina la păstrare într-o colibă de iarbă. De aici am luat un avion până la

Baventai – un Bellanca vechi, ale cărui aripi păreau gata-gata să se desprindă, condus de un pilot arab, ce zbura cu picioarele goale. A fost un zbor extraordinar și s-a încheiat pe un câmp de argilă uscată, de partea cealaltă a muntelui. Niște văcari negri, înalți și buzați, cu cârlionți unsuroși, au venit să vadă ce-i cu noi. Nu văzusem niciodată oameni atât de sălbatici și i-am zis ghidului meu, Romilayu:

— Așa-i că nu aici e locul unde mi-ai promis că mă duci?

— Un, nu, sah1, mi-a spus el.

Mai aveam de mers încă o săptămână pe jos, numai pe jos.

Din punct de vedere geografic nu aveam nici cea mai vagă idee unde ne aflam. Și nici că-mi păsa. N-avea niciun rost să întreb, din moment ce, venind aici, scopul meu fusese să las în urmă anumite lucruri. Oricum, aveam mare încredere în tovarășul meu, Romilayu. Așa că zile întregi m-a condus prin sate, peste poteci de munte și prin pustiuri, până foarte, foarte departe. Nici chiar el nu mi-ar fi putut spune prea multe despre destinația noastră în engleza lui săracă. Mi-a zis doar că mergem să vedem un trib numit Arnewi.

— Îi cunoști? l-am întrebat.

Cu mult timp în urmă, înainte să ajungă bărbat în toată firea, Romilayu îi vizitase pe Arnewi împreună cu tatăl sau cu unchiul lui – mi-a zis-o de mai multe ori, dar n-am putut să-mi dau seama care dintre ei.

— Oricum, vrei să te întorci în locurile tinereții tale.

Am priceput.

Mă simțeam extraordinar acolo în deșert, printre pietre, și mă felicitam în permanență pentru că îi părăsisem pe

Charlie și pe nevastă-sa și pentru că-l păstrasem pe băstinașul potrivit. Era un mare noroc că dădusem peste un om ca Romilayu, care înțelegea ce caut. Mi-a zis că are aproape patruzeci de ani, dar părea mult mai în vârstă din cauza ridurilor premature. Pielea nu-i stătea întinsă cum trebuie. Asta li se întâmplă multor oameni de culoare de anumite rase și ei zic că e din cauza distribuției defectuoase a grăsimii pe corp. Avea o claie de păr prăfuit pe care încerca câteodată – deși în zadar – să și-o netezească. Era imposibil de periat și stătea zbârlită în toate direcțiile, precum crengile unui pin pitic. Vechi

1. Domnule.

cicatrici tribale îi brăzdau obraji, iar urechile îi fuseseră crestate precum un guler de cocoș, astfel încât vârfurile lor i se înfingeau în păr. N-avea nasul turtit, ci frumos, de tip abisinian. Cicatricile și mutilările arătau că se născuse păgân, dar undeva pe parcurs fusese creștinat, iar acum se ruga în toate serile. Stătea în

genunchi, își împreună mâinile roșiatice sub bărbie și, cu buzele ușor țuguiate, în timp ce mușchii scurți, dar puternici, îi tresăltau pe sub pielea brațelor, se ruga. Scotea niște sunete profunde, din rărunchi, de parcă și-ar fi încredințat divinității chiar gemetele sufletului său. Asta se întâmpla de fiecare dată în amurg, când ne opream să campăm, iar rândunelele își începeau zborul de seară. Atunci eu mă așezam pe pământ și-l încurajam, spunându-i:

— Continuă. Zi mai departe. Și pune o vorbă bună și pentru mine.

Cu desăvârșire izolați de restul lumii, am ajuns într-o regiune ca un fund de mare, înconjurată de munți. Era fierbinte, curată și aridă și timp de câteva zile nu am văzut nicio urmă omenească. Nici plante nu prea erau și, din cauza asta, aici nu prea era nimic. Totul era simplu și splendid și am simțit că intru pe poarta trecutului – trecutul adevărat, nu istorie sau ceva de genul ăsta.

Trecutul de dinaintea apariției omului. Am crezut că descopăr o legătură între mine și pietrele acelea. Munții erau golași, fără copaci, adesea în formă de șarpe, și vedeai cum pe pantele lor se formează norii. Din piatră se ridica un fel de abur neobișnuit, ce împrăstia o umbră scânteietoare. În orice caz, așa călduroase cum erau zilele, eu mă simțeam într-o formă grozavă. Noaptea, după ce

Romilayu se ruga și ne culcam, aerul ne înapoia răsuflarea. Răsuflare pentru răsuflare. Și apoi erau stelele cele calme, învârtindu-se și cântând, și păsările de noapte cu corpuri grele, ce ne făceau vânt cu aripile. Nu credeam că poate să existe ceva mai plăcut. Când îmi lipeam urechea de pământ, mi se părea că aud copite. Era ca și cum m-aș fi întins pe pielea unei tobe. Poate că erau măgari sălbatici ori zebre zburdând în turme. Asta era modul în care călătorea Romilayu și eu am pierdut șirul zilelor. Și probabil că și lumea era bucuroasă că-mi pierduse urma un timp.

Sezonul ploios fusese foarte scurt. Pârâurile secaseră și tufișurile ardeau instantaneu dacă apropiai de ele un chibrit. Noaptea aprindeam focul cu bricheta mea cu fitil lung, de tipul cel mai folosit în

Austria. La duzină, vine cam paisprezece cenți bucata – mai ieftin de atât n-o scoți. Deci acum eram pe un platou pe care Romilayu l-a numit Hinchagara. Teritoriul ăsta n-a fost niciodată bine fixat pe hartă. Străbătând platoul fierbinte și (mi s-a părut mie) ușor concav, am văzut că sub copacii scunzi și fragili, semănând cu cei de aloe și ienupăr (nu știu cum se numesc, nu sunt botanist), se forma un fel de ceață fierbinte, de culoare măslinie, ca un fum. Iar Romilayu, care venea în spatele meu și făcea o umbră ciudată, mi-a amintit de lopățica lungă de lemn cu care își bagă brutarul pâinea în cuptor. Locul respectiv avea în mod sigur temperatura cuptorului.

În cele din urmă, într-o dimineață, am ajuns în albia unui râu de mărime mijlocie, râul Arnewi, și am mers în aval prin albia lui, pentru că era uscat. Noroiul devenise argilă și pietrele scânteiau ca niște bucăți de aur în luciul prăfos. Atunci am zărit satul tribului Arnewi și am văzut acoperișurile rotunde, cu vârf țuguat. Știam că sunt exclusiv din paie și că trebuie să fie fragile, poroase și ușoare.

Arătau ca niște pene și totuși păreau grele – ca niște pene grele. Din colibe fumul se înălța spre acea strălucire calmă. Din când în când dintre paiele străvechi se mai ridica și câte un licăr slab, lipsit de viață.

— Romilayu, am zis, oprindu-l, nu-i așa că e o priveliște demnă de un pictor? Unde suntem? Cât de vechi e locul ăsta?

Surprins de întrebarea mea, mi-a răspuns:

— Nu știu, sah.

— Îmi provoacă o senzație stranie. La naiba, arată precum locul original! Trebuie să fie mai vechi decât cetatea Ur.

Până și praful are un iz de vechime, m-am gândit, apoi am spus:

— Presimt că o să mă simt bine aici.

Tribul Arnewi se ocupa cu creșterea animalelor. Pentru că speriasem niște animale costelive de pe mal, care începuseră să dea din copite și să galopeze înapoi și-ncolo, în scurt timp ne-am pomenit înconjurați de o ceată de copii africani, fete și băieți în pielea goală care, în clipa când au dat cu ochii de noi, au început să țipe. Până și cei mai micuți, cu pânțele bombate, se strâmbau și țipau împreună cu

restul pe deasupra mugetelor de vite, iar stoluri de păsări își luau zborul din copaci printre frunzele veștejite. Înainte să le văd bine, mi s-a părut că suntem bombardati cu pietre și am crezut că suntem atacați. Pornind de la o asemenea impresie greșită, am râs și am înjurat. Mă amuzam la gândul că ar putea să arunce cu pietre în mine și am zis:

— Iisuse, așa primesc ei călătorii?

Însă după aceea am văzut păsările agitându-se în văzduh.

Romilayu mi-a explicat că arnewii sunt foarte sensibili la starea vitelor lor, pe care le privesc mai mult sau mai puțin ca pe niște rude, nu ca pe niște animale domestice.

Aici nu se mânca niciodată carne de vacă. În loc să trimită un copil cu turma întreagă la păscut, fiecare vacă avea doi sau trei însoțitori, iar când animalele erau afectate de ceva, copiii fugeau după ele ca să le liniștească. Adulții erau chiar și mai atașați de dobitoacele lor, fapt pe care l-am înțeles destul de greu. Dar în momentul acela îmi aduc aminte că aș fi vrut să fi adus ceva pentru copii.

< md luptam în Italia, aveam tot timpul la mine batoane de ciocolată Hershey și arahide pentru bambini, luate de la magazinul armatei. În clipa când, venind de-a lungul lllbici râului, ne-am apropiat de zidul orașului, făcut din

«pini și bălegar și întărit cu noroi, i-am văzut pe câțiva dintre copii așteptându-ne. Restul pleaseră deja să răspândească vestea sosirii noastre.

— Uită-te la ei! i-am zis lui Romilayu. Iisuse, uită-te lti burțile lor ca niște oale și la bucele lor dese! Multora dintre ei nici măcar nu le-au dat toți dinții.

Văzându-i că sar și țipă întruna, am adăugat:

— Aș vrea din toată inima să-i tratez cu ceva, dar n-am nimic la mine. Crezi c-o să le placă dacă dau foc cu lui cheta la o tufă?

Și, fără să mai aștept răspunsul lui Romilayu, mi-am icos bricheta, am învârtit roțița și tufa a luat foc instantaneu, cu o flacără aproape invizibilă în lumina puternică soarelui. Focul trosnea. A fost o

demonstrație strălucitoare.

Însă după câteva clipe de maximă intensitate, s-a stins în loare. Rămăsesem cu bricheta în mână. Fitulul îi ieșea din pumnul meu ca un favorit alb, rahitic. Copiii erau toți făcuți. Nu făceau altceva decât să se uite, iar eu mă uitam la ei. Asta e ceea ce se cheamă visul întunecat al realității?

Apoi, dintr-odată, s-au împrăștiat iarăși toți și vacile au luat-o iar la galop. Cenușa tufei îmi căzuse pe bocanci.

— Ei, cum a fost? l-am întrebat pe Romilayu. Ți-ai dat seama, sper, că am avut cele mai bune intenții.

Dar înainte de a apuca noi să discutăm problema, de moi s-a apropiat un grup de oameni goi pușcă, având în frunte o tânără, o fată nu cu mult mai în vârstă, cred, decât fiica mea, Ricey. Imediat ce a dat cu ochii de mine, a și-nceput să plângă în hohote.

N-aș fi crezut niciodată că așa ceva mă poate imprevizibil de tare. Ar fi fost o dovadă de naivitate din partea mea să plec în lumea largă fără să fiu pregătit suferințe pentru încercări, calvaruri și suferințe, însă vederea acestei tinere m-a afectat profund. Deși, desigur, lacrimile femeilor mă afectează întotdeauna profund și nu cu mult timp în urmă, când Lily începuse să plângă în apartamentul nostru de la hotelul acela din Florida, rostisem cea mai groaznică amenințare posibilă. Cum tânăra din fața mea era o străină, e mai greu de explicat de ce plânsul ei a declanșat în sufletul meu o emoție atât de puternică. Primul meu gând a fost „Cu ce am greșit?”

„Trebuie oare să fug înapoi în pustiu și să stau acolo până ce iese răul din mine, până ce sunt gata să mă întâlnesc iar cu oamenii, fără să-i aduc la disperare din clipa în care mă zăresc? Probabil că n-am stat suficient timp în deșert. Mai bine să-mi arunc arma, casca, bricheta și tot bagajul meu și poate c-o să pot scăpa și de ferocitatea asta a mea. O să trăiesc numai cu râme. Sau cu lăcuste. Până o să dau gata tot răul din mine. Răul!

Greșeala, greșeala! Cum le pot repara? Cum pot repara pagubele? Caracterul meu! Ajută-mă, Doamne! Am făcut o harababură

din toate și nu pot scăpa de efecte. Probabil că oricine mă întâlnește vede asta dintr-o singură privire”.

Vedeți dumneavoastră, începusem să mă conving că acele câteva zile lipsite de griji, în care traversasem platoul Hinchagara cu Romilayu, mă schimbaseră deja considerabil. Dar se pare că încă nu eram gata să dau ochii cu oamenii. Societatea este cea care mă înnebunește pe mine. Singur, pot fi destul de cumsecade, însă imediat ce mă aflu printre oameni, îmi dau iar în petic. În fața fetei ăsteia care plângea eram gata-gata să încep și eu să urlu, gândindu-mă la Lily, la copii, la tata, la vioară, la copilul găsit și la toate necazurile vieții mele. Îmi simțeam nasul umflându-mi-se și înroșindu-mi-se în ultimul hal.

În spatele fetei alți băștinași plângeau și ei încetișor.

I-am zis lui Romilayu:

— Ce dracu’ se întâmplă aici?

— La el rușine, a spus Romilayu foarte grav, cu claia

Im de păr impozantă.

Deci fata asta voinică și feciorelnică plângea, pur și

«im piu plângea, fără cel mai mic gest. Brațele îi atârnavă fără vlagă și tot ce era de văzut la ea (fizic vorbind) se afla la vedere. Lacrimile îi cădeau de pe obraji ei mari pe mi.

Am zis:

— Ce-o roade pe copila asta? Ce vrei să spui prin rușine? Dacă mă-ntrebi pe mine, e foarte grav. Cred c-am nimerit într-o situație cam neplăcută și nu-mi prea place cum stau lucrurile. De ce n-o tăiem noi din orașul ăsta și nu ne întoarcem în pustietate? Priveliștea de-acolo e al dracului de atrăgătoare comparativ cu ce e aici.

Se pare că Romilayu a simțit că eram cam speriat de delegația cea plângăcioasă, fiindcă mi-a spus:

— Nu, nu, sah! Nu dumneavoastră e vină.

— Crezi că n-ar fi trebuit să fac chestia cu tufa?

— Nu, nu, sah! Nu dumneavoastră faceți la el plânge.

Auzind aceste cuvinte, mi-am dat una cu palma peste frunte, zicând:

— Bineînțeles! Eu (însemnând „întotdeauna mă gândesc în primul rând la mine”). Biata fată are vreun necaz?

Pot s-o ajut cu ceva? Vine la mine s-o ajut. O simt. Poate că un leu i-a mâncat familia? Sunt canibali pe-aici? Întreab-o.

Romilayu! Spune-i că am venit s-o ajut și că dacă sunt ucigași prin apropiere, îi împușc cât ai clipi.

Mi-am luat pușca H & H Magnum și-am ridicat-o spre mulțime. Cu o ușurare de nedescris, mi-a picat fisa că plânsul lor nu se datora vreunei greșeli de-ale mele, că puteam face ceva și că nu trebuia să stau și să-ndur priveliștea acelor lacrimi ce te secau la suflet.

— Oameni buni, fiți puțin atenți! Lăsați pe mine! am zis. Uitați-vă la mine! Uitați-vă la mine!

Și am început să le arăt cum se folosesc armele, spunând întruna „Hat, hat, hat”, așa cum fac instructorii militari.

Și totuși toată lumea continua să plângă. Numai picii, cu fețele lor de felinare din bostan, păreau bucuroși de spectacolul pe care li-l ofeream. Ceilalți nu terminaseră cu jelitul și-și acoperiseră fețele cu mâinile, iar trupurile lor goale se zguduiau violent.

— Ei, i-am zis lui Romilayu, văd că n-ajungem la niciun rezultat cu ei. Și prezența noastră e foarte greu de suportat, asta-i sigur.

— Ei plânge vaca moartă, mi-a explicat Romilayu.

Și mi-a înșirat totul foarte clar: că jeleau vitele ce muriseră din cauza secetei și că se considerau vinovați pentru secetă – mânia zeilor sau cam așa ceva. Era implicat și un blestem. Oricum, pentru că eram străini, erau obligați să ne întâmpine, să ne mărturisească totul și să ne întrebe dacă nu cunoșteam cumva motivul nenorocirii lor.

— De unde să știu eu motivul – în afară de secetă? am zis. Seceta e secetă, dar inima mea e alături de ei, pentru că știu ce înseamnă să pierzi un animal drag.

Și am început să spun – aproape să strig:

— Bine, bine, bine! E-n regulă, doamnelor, e-n regulă, prieteni, terminați odată! Ajunge, vă rog! Am înțeles.

Și asta i-a mai liniștit. Probabil că au perceput îndurarea din

tonul meu. Atunci i-am zis lui Romilayu:

— Întreabă-i ce vor să fac. Intenționez să fac ceva – și vorbesc cât se poate de serios.

— Ce să faceți, sahl

— Nu contează. Trebuie să fie ceva ce numai eu pot face. Vreau să încep să-i întreb.

Așa că a vorbit cu ei, iar vitele lor cocoșate, cu pielea netedă, continuau să geamă cu glasurile lor blânde de bas

(vacile din Africa nu mugesc ca ale noastre). Însă plânsul încetase. Și abia acum am putut să observ că pielea lor avea o culoare foarte specială și că era mai întunecată în jurul ochilor, în timp ce palmele lor aveau nuanța granitului proaspăt spălat. Ca și cum s-ar fi jucat cu lumina și o parte din ea le-ar fi rămas pe mâini. Nuanțele astea ciudate erau cu totul noi pentru mine. Romilayu se tră Hese deoparte ca să vorbească cu cineva și mă lăsase între băștinași, care aproape că terminaseră cu suspinatul.

În acel moment am resimțit diferențele fizice dintre noi.

Fața mea e ca un fel de cap de linie, adică vreau să zic ca gara Grand Central: am nasul mare, ca de cal, gura, atunci când o deschid, e uriașă și îmi ajunge până la nări.

Iar ochii îmi sunt ca două tunele. Am stat acolo și-am așteptat, înconjurat de omenirea aceea neagră, în praful aromat și în strălucirea neînsuflețită ce venea dinspre paiele colibelor din apropiere.

Apoi omul cu care vorbea Romilayu a venit la mine și mi-a vorbit în engleză, fapt care m-a uimit, pentru că nu mi-aș fi închipuit niciodată că niște persoane vorbitoare de engleză ar fi capabile de o emotivitate atât de mare.

Totuși el nu făcea parte dintre cei ce-și dăduseră frâu liber simțămintelor. Din însăși statura lui am simțit că trebuie să fie o persoană importantă, pentru că era foarte robust și era mai înalt decât mine cu câțiva centimetri.

Însă nu era greoi, ca mine, ci musculos, și nici dezbrăcat, cum erau ceilalți, ci avea o bucată de stofă albă înnodată mai degrabă pe

coapse decât pe șolduri și o eșarfă de mătase verde în jurul pântecului. Mai avea o bluză marinărească scurtă și largă, pe care o purta foarte lejer, pentru ca brațele lui musculoase să poată să se miște. În primele momente mi s-a părut ușor furios și m-am gândit că și-o caută cu luminarea. Mă măsura din priviri de parcă eram vreun soi de ciupercă umană impozantă ca mărime, dar ușor de doborât. Am fost foarte supărat, dar ceea ce m-a supărat cel mai tare n-a fost expresia lui, care în curând s-a mai domolit, ci, printre altele, faptul că-mi vorbea în engleză. Nu știu de ce-am fost așa surprins – dezamăgit ar fi cuvântul potrivit. Engleza e marea limbă

69

Imperială de astăzi, urmând firesc după greacă, latină ș.a.m.d. Nu cred că romanii ar fi fost uimiți dacă vreun part sau numidian ar fi început să le vorbească pe latinește. Probabil că li s-ar fi părut firesc. Însă când tipul din fața mea, cu înfățișare de campion și îmbrăcat în felul ăla, mi s-a adresat în englezește, am fost deopotrivă șocat și întristat. S-a pregătit să vorbească, țuguindu-și buzele palide și ușor pistruiate, și a spus:

— Eu sunt Itelo. Sunt aici pentru prezentări. Bine ați venit. Bună ziua.

— Poftim? Poftim? am întrebat, cu mâna la ureche.

— Itelo.

S-a înclinat.

Imediat m-am înclinat și eu, în pantalonii mei scurți, cu casca albă de plută, cu nasul meu mare și fața în flăcări. Chipul meu poate să aducă uneori cu dangătul unui clopot și, din cauză că nu aud prea bine cu urechea dreaptă, am un anume fel de a mă legăna ca să aud cu stânga: ascult întors în profil și fixându-mi ochii pe câte un obiect, ca să mă concentrez mai bine. Așa am făcut și acum. Am așteptat să spună mai multe, transpirând excesiv, pentru că eram răvășit în ultimul hal. Nu puteam să-mi cred urechilor. Eram atât de sigur că părăsisem lumea civilizată! Și cine m-ar putea condamna după călătoria prin platoul acela fără nici cea mai mică urmă omenească, cu stelele arzând

deasupra ca niște portocale, milioane de tone de gaz răvășite de explozii, dar părând atât de blânde și de proaspete în întunecimea cerului, o prospețime ca în zilele de toamnă, când ieși dimineața din casă și descoperi că, în toiul frigului, florile s-au trezit la viață? Când am trăit acele momente în deșert, în fiecare noapte și dimineață, cu sentimentul că totul s-a simplificat, am fost absolut sigur că ieșisem definitiv din lume, pentru că, după cum se știe, lumea e complexă. Și, în afară de asta, vechimea zonei mă impresionase atât de

70

ture, încât eram convins că am ajuns într-un loc cu totul mm. Când colo, dau peste delegația asta de bocitori și uită că apare și cineva care mai mult ca sigur că văzuse lumea, din moment ce știa să vorbească în engleză. Și eu, e «i re mă lăudasem: „Arătați-mi dușmanii voștri și-i omor!

Unde-i mâncătorul de oameni? Duceți-mă la el”. Ca să nu mai zic de incendierea tufei, de instrucția militară și toată circoteca. Mă simțeam groaznic de ridicol și i-am aruncat lui Romilayu o privire întunecată, mânioasă, de parcă era vina lui că nu mă oprise la timp.

Însă băștinașul ăsta, Itelo, nu avea de gând să mă pună la punct pentru purtarea mea. Părea că nici nu-i trece prin cap așa ceva. Mi-a luat mâna și și-a lipit-o de piept, spunând:

— Itelo.

Am făcut și eu același lucru:

— Henderson.

Vedeți dumneavoastră, nu voiam să mă port ca un dobitoc, însă nu știu deloc să-mi înăbuș sentimentele.

Noiane întregi – în special din cele negative – fac semn cu mâna lumii din galeriile chipului meu. Nu le pot ține în frâu.

— Bine v-am găsit, am zis. Spuneți-mi și mie, vă rog, fac se întâmplă aici? Toată lumea plânge de-și dă sufletul.

Omul meu zice că din cauza vacilor. Nu-i momentul cel mai potrivit pentru o vizită, nu? Poate ar trebui să plec și să mă întorc altă dată.

— Nu, dumneavoastră musafir, a zis Itelo, adăugând că sunt bine-venit.

Dar, observând că sunt dezamăgit și că oferta mea de a pleca nu fusese sută la sută galanterie și generozitate, mi-a spus:

— Credeți primul om? Ceva nou? Îmi pare foarte rău.

Suntem descoperiți de mult.

— Dacă am crezut așa ceva, atunci, să mă ia dracu', e numai greșeala mea! Știu că fiecare colțișor din lume a fost explorat. La naiba, ar trebui să nu fiu în toate mințile! Nu sunt explorator și, oricum, nu de asta am venit eu aici.

Și, amintindu-mi de ce am venit, am început să mă uit mai atent la individ, ca să-mi dau seama ce știe despre problemele mai importante și mai profunde ale vieții.

Mi-am dat seama în primul rând că expresia lui dură e înșelătoare și că de fapt e un tip binevoitor. Doar că părea foarte demn. Și asta din cauza a doua riduri adânci, ce începeau deasupra nărilor și-i coborau până sub gură, riduri cărora le dădusem o interpretare greșită. Stătea cu spatele foarte drept, postură ce-i sublinia forța imensă a picioarelor și a genunchilor, iar în colțurile ochilor săi, la fel de întunecate ca și ale celorlalți, se vedea o strălucire ce mi-a amintit de frunza de aur.

— Înțeleg că ați văzut lumea. Sau engleza e a doua limbă pe-aici?

— Nu, domnule, a zis el. Numai eu.

Poate că lățimea nasului era de vină pentru tonul lui ușor nazal.

— Școala Malindi. Am fost eu și a fost și răposatul meu frate. O mulțime de tineri trimiși de peste tot la școala Malindi. Și apoi la școala Beirut. Eu plimbat peste tot. Așa că doar eu vorbesc. Și nimeni din împrejurimi, în afară de regele tribului Wariri, Dahfu.

Uitasem cu desăvârșire să-l întreb despre asta, așa că am zis:

— Scuzați-mă, dumneavoastră sunteți cumva de sânge regal?

— Regina e mătușa mea, a zis el. Willatale. Și dumneavoastră stați cu altă mătușă, Mtalba. Domnule, ea împrumută casa ei.

— O, minunat! am spus. Sunteți foarte primitor. Deci sunteți

prinț?

— O, da”.

Așa mai mergea. Din pricina dimensiunii și înfățișării lui, mă gândisem încă de la început că trebuie să fie cineva important. Apoi, ca să mă consoleze, mi-a zis că sunt primul vizitator alb după mai bine de treizeci de ani, din câte știa el.

— Ei bine, înălțimea Voastră, am zis, sunteți destul de departe ca să nu atrageți prea mulți intruși. Părerea mea e că e nemaipomenit aici. Nu știu ce are locul ăsta, dar am vizitat unele dintre cele mai vechi ruine ale

Europei și nu mi s-au părut nici pe jumătate atât de vechi ca satul dumneavoastră. Dacă vă e teamă că o să vă fac publicitate sau că vreau să vă pozez, puteți fi liniștit. Nu e deloc stilul meu.

Mi-a mulțumit, dar mi-a zis că în zonă nu sunt prea multe lucruri care să poată atrage turiștii. Și totuși nici în ziua de azi nu sunt chiar atât de convins că n-am ajuns mai departe decât geografia. Nu că mi-ar păsa prea mult de geografie – știința respectivă vehiculează ideile alea categorice destul de discutabile, potrivit cărora dacă desenezi pe hartă un punct, nu mai ai ce să spui despre el.

— Domnule Henderson. Vă rog, intrați și poftiți în oraș, mi-a zis individul.

La care i-am răspuns:

— Bănuiesc că vreți să fac cunoștință cu toată lumea.

Era o vreme superbă, deși mult prea uscată. Totul strălucea și până și praful era parfumat și îmbietor. Ne aștepta un grup de femei, soțiile lui Itelo, toate în pielea goală și având tenul mai închis în jurul ochilor, parcă în urma unei acțiuni speciale a soarelui. Pielea palmelor lor, mai deschisă la culoare, îmi amintea încontinuu de piatra ponce și făcea ca mâinile și degetele să le pară mai mari decât în mod normal. Mai târziu am văzut câteva dintre fetele mai tinere jucându-se cu orele cu câte o bucată de sfoară. Fiecare pereche de jucătoare avea de obicei câțiva spectatori, care țipau „Ouh!” când una dintre ele reușea să descurce o figură mai complicată. Spectatoarele își uneau încheieturile

palmelor și dădeau din mâini, ăsta fiind modul lor de a aplauda. Bărbații își puneau degetele în gură și fluierau, câteodată în cor.

Acum, că plânsul încetase de tot, m-am pomenit râzând cu gura până la urechi sub casca mea mare și pătată.

— Bine, acum mergem să vedem pe regina Willatale, mătușa mea, și după aceea sau, poate, în același timp pe cealaltă, Mtalba.

Între timp apăruseră două umbrele, purtate de două femei. Soarele ardea foarte tare și transpiram groaznic.

Cele două umbrele regale de aproape trei metri, în formă de flori de dovleac, nu puteau face o umbră prea mare de la o asemenea înălțime. Toți indivizii arătau foarte bine, iar unii dintre ei i-ar fi putut servi drept model până și lui Michelangelo. Am mers deci câte doi, într-un veritabil alai, cu Itelo în frunte. Eu rânjeam, dar mă prefăceam că grimasa mea se datorează soarelui. Și astfel am pornit către sălașul reginei.

Abia atunci am început să înțeleg care era necazul, motivul tuturor lacrimilor. Trecând pe lângă o curte, am văzut un ins cu un pieptene mare și grosolan, de lemn, stând aplecat deasupra unei vaci – o vită cocoșată, ca toate celelalte, dar nu ăsta-i esențialul. Esențial era că o ferchezuia și o alinta într-un fel cum nu mai văzusem în viața mea. Îi aranja smocul des de păr de pe frunte peste coarnele proeminente. O mângâia și o îmbrățișa, iar ea nu se simțea bine. Nu era nevoie să fi crescut la țară – cum era cazul meu – ca să vezi imediat că e ceva în neregulă cu animalul. Nici măcar nu-l împingea cu capul, cum ar fi făcut orice altă vacă în situația ei pentru a-și manifesta atașamentul, iar individul era el însuși copleșit de tristețe în timp ce o pieptăna mânănit. În jurul amândurora era o atmosferă lipsită de speranță. Mi-a trebuit ceva timp până am pus lucrurile cap la cap. Trebuie să înțelegeți că oamenii ăștia își iubesc animalele ca pe frații și pe surorile lor, ca pe copiii lor. Limba lor are mai mult de cincizeci de cuvinte pentru a descrie diversele forme ale coarnelor, iar Itelo mi-a explicat că există sute de cuvinte pentru expresiile faciale ale vitelor și un vocabular imens pentru comportamentul lor. Într-o oarecare măsură,

îi înțelegeam. Și eu avusesem o afecțiune puternică pentru anumiți porci. Dar un porc e, în fond, un animal de carieră: răspunde foarte precis ambițiilor sau stărilor umane și de aceea nu necesită un vocabular aparte.

Alaiul se opri din cauza mea și a lui Itelo și toată lumea se uita la individ și la vaca lui. Văzând însă atâta reonsum emoțional în această priveliște, am pornit mai departe. Numai că imaginea următoare a fost și mai tristă. Un om cu părul alb, în jur de cincizeci de ani, stătea în genunchi și plângea de se zguduia, punându-și praf în cap, pentru că vaca lui își dădea duhul. Toți se uitau întristați la el cum o ia de coarnele în formă de liră și o imploră să nu-l părăsească. Însă vaca era deja indiferentă. Pielea de deasupra ochilor i se încrețise, ca și cum omul ar fi sâcâit-o, împiedicând-o să doarmă. Asta m-a mișcat foarte tare și, profund emoționat, am spus:

— Prințe, pentru numele lui Dumnezeu, nu putem face nimic?

Itelo și-a înălțat pieptul puternic sub bluza scurtă și largă și a scos un oftat adânc, ca și cum nu voia să-mi

Btrice vizita cu supărarea și cu jalea de aici.

— Cred nu, mi-a zis.

Chiar atunci s-a întâmplat lucrul cel mai neașteptat cu putință, adică am zărit apă în cantități imense. La prima vedere mi s-a părut a fi licărirea unor plăci metalice, ce mi se perindau insistent prin fața ochilor. Însă atunci când te apropii de apă, e imposibil să n-o simți.

Mirosul ei inconfundabil m-a făcut să-l opresc pe prinț și să-i spun:

— Prințe, vreți, vă rog, să-mi verificați raționamentul?

Tipul de colo se omoară cu lamentațiile și, dacă nu greșesc, undeva în stânga văd licărind niște apă. E-adevărat?

Itelo a recunoscut că da, e apă.

— Și vacile mor de sete? am întrebat. Înseamnă că apa are ceva? E poluată? Dar trebuie să se poată face ceva – s-o filtrați sau ceva asemănător. Puteți face niște vase mari, niște butoaie. Puteți distruge impuritățile prin fierbere. Hei, poate că nu sună prea practic, dar ați fi

surprins dacă ați mobiliza toți oamenii și fiecare ar pune umărul... hei-rup! Știu cât de paralizantă poate deveni o astfel de situație.

Însă în tot acest timp prințul, deși dădea aprobator din cap, în realitate nu era deloc de acord cu mine. Își încrucișase brațele grele peste bluza de marinar, iar corpul îi era acoperit de fâșii de umbră de la umbrelele în formă de floare de dovleac pe care ni le țineau deasupra femeile acelea goale, fiecare cu ambele mâini, de parcă le-ar fi fost teamă să nu fie luate pe sus de vânt. Numai că nu era niciun pic de vânt. Aerul era atât de liniștit, de parcă fusese înnodat de zenit și înțepenise acolo, uscat și albastru – o capodoperă a frumuseții amiezii.

— O... mulțumesc pentru intenție, a zis Itelo.

— Dar mai bine mi-aș vedea de treaba mea? Poate că aveți dreptate. Nu vreau să mă amestec în obiceiurile dumneavoastră. Dar îmi vine greu să văd așa ceva și să nu vă dau măcar o sugestie. Pot măcar să mă uit la rezerva de apă?

Fără prea mare tragere de inimă, mi-a spus:

— Bine. Cred.

Așa că Itelo și cu mine, având amândoi cam aceeași statură, i-am lăsat pe ceilalți în urma noastră și ne-am dus să vedem apa. M-am uitat cu atenție și, în afară de câteva alge și de niște mâl, părea în regulă și era în mod clar din belșug. Era înconjurată de un zid gros de piatră de culoare verde închis, jumătate rezervor și jumătate dig. Mi-am închipuit că trebuie să existe un izvor dede-Hubt – un curs de apă uscat, venind dinspre munte, arăta că sursa principală de aprovizionare era normală. Deasupra, pentru a împiedica evaporarea, fusese pus un acoperiș de paie măsurând cel puțin cincisprezece metri pe douăzeci și cinci. După lunga mea călătorie pe jos, aș fi fost fericit să mă pot dezbrăca și sări în apa asta caldă și umbrită, ușor înspumată, să plutesc și să înot în ea.

Nimic nu mi-ar fi plăcut mai mult decât să plutesc liniștit
Hub acoperișul fragil de paie.

— Acum spuneți-mi, prințe, ce vă nemulțumește? De
Ce n-o puteți folosi? am început eu.

Numai eu și prințul veniserăm până la rezervorul ăsta adânc. Ceilalți stăteau la vreo douăzeci de metri de noi, vădit neliniștiți și agitați, ceea ce m-a făcut să-l întreb:

— Ce-i roade pe supușii dumitale? E ceva în apa de-aici?

M-am uitat bine înăuntru și-am recunoscut în sinea mea că în apă exista o activitate considerabilă. În lumina filtrată am văzut întâi niște mormoloci cu capete uriașe, în toate stadiile de evoluție, cu cozi ca niște spermatozoizi imenși și picioare unite, iar apoi niște broscui voinici, pătați, înotând încoace și-ncolo cu capetele lor masive, cu picioarele lor lungi și albe și cu labelle din față exprimând nedumerirea. Dintre toate creaturile din apropierea lor, fără excepție, mi s-a părut că ei se simt cel mai bine.

Până și eu îi invidiam.

— Să nu-mi spuneți că din cauza lor! i-am zis lui Itelo.

Ei vă împiedică să vă adăpați animalele?

Itelo a dat din cap cu melancolie. Da, ei erau de vină.

— Dar cum au ajuns aici? De unde vin?

La aceste întrebări Itelo nu-mi putea răspunde.

Întreaga istorie era un adevărat mister. Tot ce putea să-mi spună era că aceste creaturi, nemaivăzute până atunci, apăruseră în bazin cu aproximativ o lună în urmă, iar animalele nu mai puteau să bea apă. Iată blestemul pomenit mai înainte.

— Asta numiți dumneavoastră blestem? am zis. Doar ați văzut lumea! Nu v-au arătat niciodată o broască la școală? O poză cel puțin? Broaștele nu fac niciun rău.

— Da, desigur, a spus prințul.

— Deci știți că nu trebuie să lăsați animalele să moară doar pentru că în apă sunt câteva vietăți de soiul ăsta.

Numai că nu putea face nimic. Și-a ridicat mâinile spre cer și mi-a zis:

— Trebui fie niciun animal în apă de băut.

— Atunci de ce nu scăpați de ele?

— O, nu, nu! Niciodată atinge animal în apă de băut.

— Ei, haide, prințe, fiți serios! am zis. Putem filtra apa. Îi putem otrăvi. Sunt o groază de lucruri pe care le putem face.

Auzindu-mă, Itelo și-a mușcat buzele și, cu ochii închiși, a început să expire zgomotos, pentru a-mi arăta cât de nepotrivite sunt sugestiile mele. Expira pe nas și clătina din cap.

— Prințe, am zis, haideți să discutăm împreună problema.

Mă înfierbântasem foarte tare.

— Dacă situația persistă, în curând vă veți înmormânta toate vacile. Nu există nicio șansă să plouă. S-a terminat sezonul. Aveți nevoie de apă și aveți rezerva de-aici.

Mi-am coborât glasul:

— Uitați care-i treaba: și eu sunt o ființă destul de irațională, dar supraviețuirea e supraviețuire.

— Vai, domnule! a zis prințul. Poporul e înspăimântat.

Nimeni văzut niciodată așa animal.

— Ei bine, am spus eu, ultima invazie de broaște de care-am auzit a fost în Egipt.

Asta mi-a întărit senzația de străvechi pe care mi-o dăduse locul încă de la prima vedere. Oricum, din cauza blestemului mă întâmpinaseră cu lacrimi oamenii conduși ilr copila aceea lângă zidul orașului. Totul mi se părea cu totul și cu totul extraordinar. Prin urmare acum, când îmi făcusem o imagine clară asupra situației, apa liniștită a rezervorului devenise în ochii mei la fel de neagră ca și lacul întunericului. Erau, într-adevăr, o puzderie de creaturi ce se zbenguiau, se înghesuiau unele într-altele și înotau liniștite, cu apa scaldându-le spinările și pielea pestriță, de parcă ar fi fost la ele acasă. Se târau afară din apă și băteau pe piatra udă cu gâtlejurile lor congestionate și emotive, clipind din ochii aceia stranii, marmorâți cu roșu, verde și alb. Am clătinat din cap – mai mult pentru mine decât pentru ei – la gândul că e normal ca un dement blestemat care pleacă în lumea largă să dea peste fenomene demente și blestemate. Totuși le-am spus acelor vietăți, așteptați numai puțin, ticăloaselor.

C-o să vedeți voi, direct în iad o s-ajungeți!

Capitolul VI

Țânțarii roiau pe deasupra rezervorului încălzit la soare, care se făcea când verde, când galben, când întunecat.

I-am zis lui Itelo:

— Vouă nu vă e îngăduit să le faceți nici cel mai mic rău animalelor de-acolo, dar ce se-ntâmplă dacă vine un străin – eu, de exemplu – și face așa ceva în locul vostru?

Îmi dădeam seama că n-o să mă pot odihni liniștit până nu mă socoteam cu creaturile din apă și-i scăpăm pe oameni de molimă.

Din atitudinea lui am dedus că, din cauza unei legi nescrise, nu-i era permis să mă-ncurajeze, dar că el și restul tribului Arnewi m-ar considera cel mai mare binefăcător al lor. Numai că nu mi-a răspuns direct, ci suspinând și repetând întruna:

— Vai, ce timpuri triste! extraordinar de rele!

M-am uitat la el cu atenție și i-am spus:

— Itelo, lasă treaba în seama mea!

Apoi am inspirat adânc, simțind că menirea mea e să le aduc pieirea acelor broscui.

Vedeți dumneavoastră, pentru tribul Arnewi laptele e un aliment esențial, iar vacile sunt însăși viața lor. Ei nu mănâncă niciodată carne, în afară de momentele ceremoniale, atunci când o vită moare de moarte bună, dar chiar și asta e considerată o formă de canibalism, așa că mănâncă înlăcrimați. De aceea moartea unor animale ora un adevărat dezastru, iar familiile vitei decedate îndeplineau ultimele ritualuri, plângând și mâncând carne crudă. Nu era de mirare că ajunseseră în starea aceea. În timp ce ne îndepărtam, mă simțeam ca și cum rezervorul de apă cu probleme, cu algele și broaștele lui, ar fi făcut deja parte din mine, ocupând în interiorul meu un spațiu pătrășos, ce clipoceă când mă mișcam.

Ne-am dus spre coliba mea (a lui Itelo și a Mtalbei), pentru că voiam să mă aranjez puțin înainte de a-i fi prezentat reginei, iar pe drum i-am ținut prințului o

Heurtă prelegere. I-am zis:

— Știți de ce-au fost învinși evreii de romani? Pentru că nu se ridicau la luptă sâmbăta. Așa-i și cu apa voastră.

Ce-ar fi mai bine: să vă păstrați pe voi, laolaltă cu vacile, sau să păstrați obiceiul? Eu aș zice că pe voi. Trăiți și faceți-vă un alt obicei. De ce să vă lăsați distruși de niște broscoi?

Prințul m-a ascultat și s-a mulțumit să-mi zică:

— Hm, foarte interesan. E-adevărat? extraordinar.

Am ajuns la coliba în care urma să stăm eu și Romilayu.

Era în interiorul unei curți și, ca toate celelalte locuințe, era rotundă, făcută din lut, și avea un acoperiș conic.

Înăuntru totul părea foarte fragil, ușor și gol. De-a curmezișul tavanului erau puși niște stâlpi afumați, cam la un metru unul de altul, iar deasupra lor nervurile lungulețe ale frunzelor de palmier arătau ca niște oase de balenă.

M-am așezat, iar Itelo, care intrase odată cu mine și-i lăsase pe însoțitorii noștri afară, în soare, s-a pus lângă mine, în timp ce Romilayu începuse deja să despacheteze.

Căldura era acum în toi, iar aerul perfect liniștit. Doar în trestiile de deasupra noastră, în conul de paie de culoarea chihlimbarului, dinspre care venea un miros uscat, vegetal, se auzeau niște creaturi mici – cărăbuși și, poate, păsări sau șoareci –, ce se agitau întruna. În clipa aceea eram într-adevăr prea obosit chiar și pentru un pahar de băutură (aveam cu noi câteva bidoane de whisky) și nu mă gândeam decât la modul în care să distrug broaștele din rezervor, pentru a soluționa întreaga criză. Însă prințul avea chef de vorbă și la început am luat asta drept sociabilitate exagerată. Dar în curând mi-am dat seama că are el un gând anume și am devenit atent.

— Eu merg la școală Malindi, a zis. Oraș minunat și frumos.

Am poposit și eu mai târziu în Malindi. Era un vechi port arăbesc de pe faimoasa coastă a comerțului arab cu sclavi. Itelo mi-a vorbit despre hoinărelile lui. El și prietenul lui, Dahfu, care era acum regele tribului Wariri, porniseră împreună din sud. Traversaseră Marea Roșie cu niște vase hârbuite și lucraseră la calea ferată

construită de turci spre Al Medinah înainte de război. Știam câte ceva despre chestia asta, pentru că mama mea fusese implicată serios în problema armenescă și, citind despre

Lawrence al Arabiei, îmi dădusem seama câtă educație americană e răspândită în întreg Orientul Mijlociu. Junii

Turci, chiar și Enver Pașa – dacă nu greșesc cumva –, învățaseră la școli americane – deși modul în care ajunseseră ei de la „Fierarul satului” și „Alice cea drăgălașă și

Allegra cea veselă” la războaie, comploturi și masacre ar constitui un foarte interesant subiect de discuție. Însă acest prinț Itelo, dintr-un trib de crescători de vite de care nu auzise nimeni, de pe platoul Hinchagara, urmașe o școală de misionari din Siria, ca și prietenul lui din tribul Wariri. Apoi se întorseseră amândoi la casele lor din deșert.

— Cred c-a fost extraordinar să vă duceți și să aflați cum stau lucrurile, am zis.

Prințul zâmbea, însă îi simțeam clar încordarea. Își depărtase genunchii și acum atingea pământul cu degetul mare și încheietura mâinii. În tot acest timp a continuat să zâmbească și am dedus că urmează ceva important.

eram așezați față în față, pe niște scaune joase, în coliba de paie ce-mi creaa senzația unui imens coș de cusut, iar tot ce mi se întâmplase – lungul drum pe care-l străbătusem, zebrele pe care le auzisem noaptea, soarele urcând

Bău coborând zilnic, ca o notă muzicală, culoarea Africii, vacile și bocitorii, rezervorul galben cu apă și broaște –, toate avuseseră un efect atât de puternic asupra minții și

sentimentelor mele, încât echilibrul meu interior era într-o stare foarte delicată. Asta ca să nu spun precară.

— Prințe, am întrebat, ce se întâmplă?

— Când vine străin oaspete, noi facem cunoștință fiecare dată prin trântă. Invariabil.

— Interesant obicei, am zis șovăitor. Mă întreb dacă n-am putea

să-l ignorăm, doar de data asta, sau măcar

Bă mai stăm puțin, fiindcă sunt complet epuizat.

— O, nu! a spus el. Nouă sosire, trebuie luptat. Fiecare dată.

— Înțeleg, am zis. Și bănuiesc că dumneavoastră sunteți campionul absolut.

Asta era o întrebare la care puteam să răspund și singur. Normal că el era campionul – de aceea venise să mă întâmpine și intrase cu mine în colibă. Așa se explica și freamătul copiilor când mă văzuseră în albia râului și-și închipuiseră că trebuie să urmeze un nou meci.

— Ei bine, prințe, am spus, parcă aș vrea să cedez fără luptă. La urma urmei, aveți o constituție de invidiat și, după cum vedeți și singur, sunt mult mai în vârstă ca dumneavoastră.

Totuși, fără să țină cont de ce spusese, prințul mi-a pus mâna pe ceafă și a început să mă tragă în jos. Luat prin surprindere, dar încă respectuos, i-am zis:

— Prințe, mai bine nu! Nu faceți asta! Cred că sunt mai greu decât dumneavoastră.

De fapt nu știam ce să cred. Romilayu era prin apropiere, dar nu mi-a răspuns în niciun fel la privirea pe care i-am aruncat-o. În clipa în care Itelo m-a trântit la pământ, casca mea albă, cu pașaportul, banii și documentele legate cu șnur, mi-a căzut din cap, iar de sub ea mi s-a revărsat părul lung, de caracul, de la spate. Am încercat din răspuț să dau de capăt acestei situații. Itelo era al naibii de puternic. Se urcase pe mine, cu pantalonii lui albi foarte lejeri și bluza lui scurtă, și a reușit să mă pună la podea fără prea mare dificultate. Însă eu îmi țineam brațele rigide, ca și cum mi-ar fi fost legate, și îl lăsam să mă-mpingă și să tragă de mine cât vrea. În scurt timp eram întins pe burtă, cu fața în praf, târându-mi picioarele pe pământ.

— Haide, haide, zicea el întruna. Treb luptați cu mine, domnule.

— Prințe, cu respect vă aduc la cunoștință că asta și fac.

Nu putea fi condamnat pentru că nu mă credea. S-a suit pe mine, cu pantalonii albi atârându-i, cu picioarele lui imense și desculțe, cu tălpile de aceeași nuanță mai deschisă ca și mâinile, și, lăsându-se

Într-o parte, a reușit să-și strecoare sub mine un picior ca punct de sprijin și m-a prins de gât. Respirând din greu, mi-a spus (mult mai aproape de fața mea decât aș fi vrut):

— Luptă, luptă, Henderson. Ce se întâmplă?

— Înălțimea Voastră, am răspuns, am făcut parte dintr-o trupă de comando. Am făcut războiul și la Camp Blanding aveau un program de pregătire senzațional. Ne învățau să omorâm, nu doar să ne luptăm. Drept urmare, nu știu eu sportul ăsta, dar într-o luptă corp la corp nu prea e bine să te pui cu mine. Mă pricep la tot felul de chestii – de pildă, cum să sfârtec obrazul cuiva băgându-i un deget în gură, cum să frâng oasele și să scot ochii. Firește că nu mă-nnebunesc după genul ăsta de conflict. Așa că încerc să las violența la o parte, pentru că ultima oară când am ridicat tonul, au urmat niște chestii al dracului de neplăcute. Sper să înțelegeți, am găfâit eu, pentru că-mi intrase praf și-n nas, că ne-au învățat toate tehnicile asta periculoase și vă spun că e bine să vă feriți. Așa că ar fi mai sigur să stăm locului. Suntem prea sus pe scara civilizației. În loc să facem așa ceva, mai bine ne-am concentra energia pentru a rezolva problema cu broaștele.

Fiindcă el continua să mă strângă de gât cu brațul, i-am făcut semn că am să-i spun ceva foarte serios. Și i-am zis:

— Înălțimea Voastră, de fapt eu am venit aici într-o expediție de căutare.

Mi-a dat drumul. Cred că nu eram atât de energic sau de vioi – adică activ – pe cât i-ar fi plăcut. Puteam să-i citesc asta cât se poate de limpede pe chip în timp ce-mi ștergeam praful de pe față cu o bucată de țesătură indigo de-a stăpânei casei. O scosesem de la căpriori. Dinspre partea lui, acum făcuserăm cunoștință. Cum străbătuse o bună parte a lumii, cel puțin de la Malindi, din Africa, până în Asia Mică, probabil că văzuse la viața lui destui ratați penibili și, judecând după privirea pe care mi-o aruncase, de acum înainte făceam și eu parte din categoria respectivă. Bineînțeles, eram într-adevăr foarte deprimat, în parte din cauza vocii interioare care zicea

Vreau, în parte din cauza tuturor celorlalte probleme.

Ajunsesem să consider fenomenele vieții ca pe tot atâtea medicamente menite fie să mă vindece, fie să-mi agraveze starea. Dar starea asta! Starea asta a mea! Starea asta care nu-mi dădea deloc pace! Mă făcea să mă învârt de colo colo, cu mâinile pe piept, ca în tabloul acela vechi ce-l înfățișa pe Montealm dându-și ultima suflare pe Câmpiile lui Abraham. Și să vă mai spun ceva: tristețea copleșitoare mă făcuse greoi din punct de vedere fizic, de unde altă dată eram ușor și sprinten pentru greutatea mea.

Până pe la patruzeci de ani am jucat tenis și într-o perioadă am reușit un record de cinci mii de seturi, practic mâncând și dormind afară. Acopeream terenul ca un adevărat centaur și loveam tot ce-mi cădea sub ochi, făcând găuri în zgură, nenorocind rachetele și dărâmând fileul cu potopul meu de lovituri. Citez exemplul de mai sus ca pe o dovadă că n-am fost întotdeauna atât de abătut și de neglijent în mișcări.

— Bănuiesc că n-ați fost înfrânt niciodată, am spus.

— Așa e. Fiecare dată câștig, mi-a zis Itelo.

— Nu mă surprinde câtuși de puțin.

Mi-a răspuns nepăsător, cu o licărire în colțul ochiului, pentru că, după ce îl lăsasem să mă tăvălească prin praf, se gândea că făcuserăm deja cunoștință foarte temeinic și probabil că ajunsese la concluzia că sunt uriaș, dar neajutorat, că da, am o înfățișare impozantă, dar parcă sunt făcut dintr-o singură bucată, ca un stâlp totemic sau ca un fel de broască țestoasă umană din Galâpagos. Drept urmare, mi-am dat seama că, pentru a-i recâștiga respectul, trebuie să iau măsuri urgente și m-am hotărât că, la urma urmei, ar fi mai bine să mă lupt cu el. Așa că, după ce mi-am dat jos casca și tricoul, i-am zis:

— Înălțimea Voastră, haideți să ne luptăm de-adevăratelea.

Asta nu l-a prea încântat pe Romilayu, cum nu-l încântase nici provocarea lui Itelo, dar nu era genul care să intervină. Se uita doar ținută înaintea, cu nasul lui de etiopian umbrit de clăia de păr. Cât despre prinț, care se așezase cu o expresie pierdută și indiferentă, când m-a văzut că-mi scot tricoul, s-a înviorat brusc și a început să râdă. S-a

ridicat, s-a încovoiat și și-a înălțat brațele, ceea ce am făcut și eu. Ne-am învățat prin coliba pitică. După aceea am început să ne prindem în brațe. Îi vedeam mușchii umerilor tresăltând, așa că m-am hotărât să-mi folosesc avantajul greutății cât mai repede, înainte să mă-nfurii, pentru că dacă îmi dădea niște lovituri serioase – și, cu mușchii lui, era foarte posibil –, aș fi putut să-mi pierd capul și să apelez la trucurile de comando. Prin urmare, am făcut un lucru foarte simplu:

I-am împins cu burta (pe care numele lui Frances, tatuat odinioară, se extinsese considerabil), punându-mi în timpul ăsta un picior în spatele lui și împingându-l în față, iar prin intermediul acestei surprize cât se poate de simple, am reușit să-l răstorn. Am fost eu însumi mirat că mersese atât de ușor, deși îl lovisem destul de brutal cu mâinile și cu pântecul, și m-am gândit că poate face figura asta doar ca să mă păcălească, motiv pentru care nu m-am lăsat în voia sorții, ci l-am urmat și eu cu toată greutatea corpului, în timp ce mâinile mele îi acoperiseră fața. Astfel, l-am împiedicat să vadă și să respire și l-am izbit puternic cu capul de pământ, tăindu-i respirația de tot, cât era el de mare. După ce l-am trântit la pământ prin acest atac, m-am aruncat cu genunchii pe brațele lui și l-am pironit locului.

Mulțumit că nu fusesem nevoit să apelez la tehnica mea de șoc, i-am dat drumul imediat. Recunosc că elementul surpriză (sau norocul) constituise un avantaj copleșitor pentru mine și că nu fusese o înfruntare dreaptă.

Că era mânios, vedeam din faptul că își schimbase culoarea feței, deși colțul întunecat al ochilor n-ar fi lăsat să se bănuiască nimic. Fără să scoată un cuvânt, și-a scos bluza și eșarfa verde și a respirat de câteva ori adânc, făcând ca mușchii abdomenului să i se retragă înspre șira spinării. Ne-am învățat încă o dată și am înconjurat de câteva ori coliba. Eu m-am concentrat la picioare, pentru că acolo e punctul meu slab, și m-am aplecat ca un cal de tras la jug, cu toată puterea concentrată în gât, piept, în abdomen și, bineînțeles, în față. Dându-și de-abia acum seama, se pare, că singura lui șansă e să mă prindă la pământ, unde nu-mi puteam folosi volumul împotriva lui, s-a strecurat

iute sub mine în timp ce mă aplecam precaut spre el, cu coatele ca niște clești de rac, și m-a apucat de sub bărbie, prinzându-mi apoi capul în strânsoare. Nu era chiar o „cravată” veritabilă, însă era mai mult decât ce s-ar chema un boxer prins în corzi. Avea o mână liberă și putea s-o folosească pentru a mă lovi peste față, dar așa ceva părea să fie împotriva regulilor. În schimb, m-a tras în jos, încercând să mă facă să cad pe spate, însă eu am căzut pe burtă – și încă atât de rău, încât am crezut că m-am despicat de la buric în sus. Am mai primit în plus și o lovitură foarte puternică peste nas și mi-a fost frică să nu mi-l fi rupt cumva din rădăcină, fiindcă aproape că simțeam aerul intrând printre oasele desprinse. Cum necum, am reușit să-mi mențin în creier un spațiu limpede, care să mă ajute să-mi păstrez cumpătul, ceea ce în cazul meu nu era puțin lucru. Din ziua aceea de iarnă când fusesem izbit de un buștean ce sărise în timp ce tăiam lemne și mă gândisem „Adevărul vine prin lovituri”, descoperisem, firește, cum să profit de asemenea experiențe și lucrul ăsta mi-a folosit, doar că acum cuvintele pe care le-am auzit în minte n-au fost „Adevărul vine prin lovituri”, ci altele, mai puțin ciudate. Sunau cam așa: „Îmi amintesc prea bine clipa în care sufletul meu pacea și-a găsit-o”.

Prințul Itelo și-a încheștat imediat picioarele în jurul pieptului meu. De altfel, din pricina circumferinței mele, n-ar fi putut niciodată să mă prindă mai de jos. Când s-a încordat, am simțit că-mi stă inima și mi s-au umflat buzele, în vreme ce limba îmi palpita groaznic. Am început să-mi dau ochii peste cap. Însă nici mâinile mele nu stăteau degeaba și, apăsându-l foarte tare cu degetele mari pe coapsă, lângă genunchi, și înfigându-i-le în mușchi

(în aductor, cred), am izbutit să-i îndoi piciorul și să-i slăbesc strânsoarea. Apoi, ridicându-mă brusc, l-am apucat de cap. Avea părul foarte scurt, dar tocmai bun pentru ce-mi trebuia mie. L-am răsucit de păr, l-am prins de spate și l-am învărtit. L-am ținut de betelia șortului său larg, cu degetele în interior, apoi l-am ridicat destul de

IUS. Nu l-am învărtit, pentru că, firește, aș fi doborât acoperișul. L-am aruncat la pământ și l-am urmat din mm, lăsându-l iar fără suflu.

Presupun că fusese foarte sigur pe el când mă văzuse:

un ins masiv, dar în vârstă, cu o burtă proeminentă, transpirând abundent, greoi și ursuz. Nimeni nu l-ar fi putut condamna pentru faptul că era convins că e cel mai în formă dintre noi doi. Acum aproape că-mi doream să fi fost el învingătorul, fiindcă în timp ce cădea cu capul în jos, am văzut – cum zărim câteodată un obiect stingher, ca, de exemplu, o sticlă, coborând vijelios în torentul cascadei

Niagara – câtă amărăciune exprima chipul lui. Nu-i venea să creadă că un trunchi omenesc bătrân și burtos ca al meu îl deposează de titlul de campion. Când am aterizat a doua oară deasupra lui, și-a dat ochii peste cap – și nu doar din cauza greutății pe care o azvârlisem peste el.

Categoric, nu s-ar fi cuvenit în niciun caz să mă bucur sau să mă port în vreun fel precum un învingător mândru de triumful său. Mă simțeam aproape la fel de penibil ca și el. Acoperișul de paie se zguduise, gata să cadă, în momentul în care spinarea prințului izbise podeaua. Romilayu stătea deoparte, rezemat de perete.

Deși simțeam o durere mare în piept și îmi tresărise inima când învinsesem, am pus totuși un genunchi pe prinț, ca să mă asigur că l-am pironit bine, pentru că știam că ar fi fost groaznic de jignit dacă i-aș fi dat drumul fără să-l ținuiască ca lumea.

Dacă întrecerea ar fi avut loc în mijlocul naturii, sunt gata să pariez că ar fi câștigat, dar n-avea nicio șansă dacă era vorba de o luptă bazată exclusiv pe forța fizică.

Era vorba, firește, și de temperament, fiindcă atunci când iese cu bătaie, eu intru într-o categorie specială. De când mă știu, m-am bătut întruna. Însă acum i-am zis:

— Înălțimea Voastră, n-o luați în tragic.

Își acoperise chipul cu mâinile sale de culoarea pietrei de râu și nici măcar nu încercase să se ridice de la pământ.

Când am încercat să-l consolez, nu mi-au venit în minte decât lucruri pe care le-ar fi spus Lily. Știu al naibii de bine că ea ar fi pălit brusc, s-ar fi uitat țință înainte și ar fi început să vorbească încetișor și

ușor incoerent. Ar fi spus că orice om e făcut din carne și oase, că oricine se mândrește cu puterea lui va fi umilit odată și-odată ș.a.m.d.

Vă pot spune la nesfârșit tot ce ar fi zis Lily, dar eu nu puteam să simt decât că-mi pare rău pentru el, fără să pot rosti niciun cuvânt. Parcă nu era de ajuns că sufereau de secetă și din cauza broaștelor. Mai apărusem și eu din pustiu, ca să pun capac la toate: să fac o demonstrație cu bricheta mea austriacă în albia secată a râului Arnewi, după care să intru în oraș și să-l înfrâng de două ori la rând. Acum prințul s-a așezat în genunchi și și-a pus praf în cap, după care mi-a luat piciorul, încălțat în bocanci din piele de căprioară și cu talpă de cauciuc, și l-a pus pe cap. În poziția asta s-a pus și a plâns mai tare decât fata și decât delegația ce ne întâmpinaseră lângă zidul de lut și tufăriș al orașului. Însă trebuie să vă spun că nu doar înfrângerea îl făcea să plângă într-un asemenea hal. Trecea printr-o criză emoțională confuză și puternică. Am încercat să-mi iau piciorul de pe creștetul lui, dar n-a vrut să-i dea drumul, zicând:

— O, domnu' Henderson! Acum vă cunosc. Da, domnu', acum vă cunosc!

Nu-i puteam spune ce simt, adică: „Nu, nu mă cunoști.

N-ai să mă poți cunoaște niciodată! Supărarea e cea care m-a ținut în formă și altul e motivul pentru care am un corp atât de vânjos: pentru că am ridicat pietre, am turnat beton, am tăiat lemne și-am trudit pentru porci.

Puterea mea nu e o putere fericită. N-a fost un meci cinstit. Crede-mă când îți spun: ești un om mult mai bun decât mine”.

Într-un fel sau altul, niciodată n-am fost în stare să pierd vreun concurs, indiferent cât de tare mă străduiam.

Chiar și când jucam dame cu plozii mei, chiar dacă voiam

Bă-i las să câștige și chiar când le tremurau buzele de dezamăgire (o, cred că puștii mă urau – în mod sigur!), nu mă puteam abține să nu sar cu vreo piesă pe toată tabla de joc, zicând cu maximă nesimțire „V-am bătut!”, deși în tot acest timp îmi spuneam în sinea mea „Ah, prostule, prostule, prostule ce ești!”

Însă nu am înțeles pe deplin ce e în sufletul prințului până nu s-a ridicat și m-a îmbrățișat, după care și-a pus capul plin de praf pe umărul meu, zicându-mi că acum

Bântem prieteni. Asta m-a lovit exact unde mă durea, în centrele mele vitale, provocându-mi deopotrivă suferință și satisfacție. I-am zis:

— Înălțimea Voastră, sunt mândru. Sunt foarte bucuros.

El mi-a luat mâna, iar gestul său, chiar dacă a fost cam stângaci, m-a mișcat. O îmbujorare puternică mi-a cuprins instantaneu chipul – aureola de care se poate simți înconjurat un tip în vârstă după o asemenea victorie.

Însă am încercat să adopt un punct de vedere critic față de întreaga situație, spunându-i:

— Am experiența de partea mea. Nu veți ști niciodată câtă și ce fel de experiență.

Mi-a răspuns:

— Acum vă cunosc, domnule. Chiar vă cunosc.

Capitolul VII

După ce-am părăsit coliba, triumful meu a fost adus la cunoștința celorlalți de praful de pe capul lui Itelo și de modul în care mergea lângă mine. Când am ajuns la soare și mi-am pus iar tricoul și casca, oamenii au început să aplaude. Femeile băteau din mâinile împreunate la încheieturi în direcția mea în timp ce-și deschideau gurile larg. Bărbații își băgaseră degetele în gură și se trăgeau cu ele de obraji, scoțând niște zgomote ce se voiau a fi fluierături. Și, departe de a arbora o mină abătută ori invidioasă, prințul însuși participa la ovații, arătând către mine și zâmbind. Atunci i-am zis lui Romilayu:

— Știi ceva? Sunt într-adevăr niște africani foarte drăguți, îmi plac.

Regina Willatale și sora ei, Mtalba, mă așteptau sub un adăpost de paie din curtea reginei, care stătea pe o bancă făcută din bârne și avea pe umeri o pătură întinsă în urma ei ca un steag. În timp ce ne apropiam, cu

Romilayu venind cu sacoșa cu daruri în spinare, bătrâna mi-a

zâmbit. Pentru mine ea făcea parte dintr-un anume gen de doamne în vârstă. Poate că o să mă înțelegeți dacă o să vă spun că o parte din carnea brațului îi acoperea și cotul. Din punctul meu de vedere, asta e sigiliul de aur al caracterului. Mi-a zâmbit cu căldură, deși nu avea prea mulți dinți, și mi-a întins o mână relativ micuță. Așa cum stătea și zâmbea, cu atâtea freamăte de bunăvoință și

Îc lăcitare și urări de bun venit, părea că emană bunătate prin toți porii. Itelo mi-a făcut semn că trebuie să-i întind

O mână și am fost uimit când am văzut că mi-o ia și-o îngroapă între sânii ei. Era formula obișnuită de salut – și Itelo îmi pusese mâna pe pieptul lui –, însă nu mă așteptasem la așa ceva de la o femeie. Mai presus de orice, mai presus de temperatura luminoasă și greutatea monumentală pe care le căpătase mâna mea, era pulsația calmă a inimii ei, ce participa și ea la prezentarea noastră.

Lucrul ăsta, firesc ca rotația Pământului, a fost pentru mine o surpriză. Am rămas cu gura căscată de uimire și cu ochii ficși, de parcă tocmai aș fi atins secretele vieții.

Dar nu puteam să-mi țin mâna acolo pe vecie, așa că mi-am retras-o. Apoi am imitat-o: i-am dus mâna la piept și am zis:

— Eu, Henderson. Henderson.

Întreaga curte m-a aplaudat pentru cât de repede mă prinsesem. Așa că mi-am zis „Bravo mie!” și am tras aer în piept de câteva ori.

Regina exprima stabilitate prin fiece părticică a corpului ei. Avea părul alb, fața lată și solidă și era înveșmântată într-o piele de leu. Dacă aș fi știut atunci câte știu acum despre lei, lucrul acela mi-ar fi dezvăluit și mai multe despre ea. Oricum, chiar și așa, m-a impresionat. Purta pielea unui leu cu coamă cu tot, cu partea mai mare nu în față, unde te-ai fi așteptat, ci la spate.

Coadă îi cădea peste umăr, iar laba venea adusă pe la spate. Apoi cele două capete ale blănii erau înnodate pe pântecul ei. N-am cuvinte să vă spun ce mult mi-a plăcut!

Purta coama aceea cu părul ușor tocit ca pe un guler și probabil că-și rezema bărbia pe părul ei sur, care cred că te făcea să te scarpini.

Avea însă pe chip o lumină fericită.

Am observat mai apoi că nu vede cu un ochi, la care avea o cataractă de un alb albăstrui. M-am înclinat adânc în fața ei, iar ea a-nceput să râdă, scuturându-și, odată cu burta, și blana de leu și clătinându-și capul acoperit cu păr alb și uscat în fața tabloului pe care-l reprezentam:

aplecăt, în pantalonii mei albi, scurți, și cu fața înroșită, pentru că, din cauza mișcării, îmi venise tot sângele în cap.

Mi-am exprimat părerea de rău pentru necazurile lor, pentru problemele cu vacile și seceta și broaștele, și i-am spus că îmi dau seama ce înseamnă să suferi din cauza unei molime și că sunt alături de ei. Că pricep că fuseseră nevoiți să se mulțumească doar cu pâinea lacrimilor, dar speram ca prezența mea aici să nu supere pe nimeni.

Cred că vorbele mele, traduse de Itelo, au fost bine primite de bătrână, însă când am zis de necazuri, a râs iar, constantă ca lumina lunii pe fundul unui izvor. În timpul ăsta, cu sufletul neliniștit, îmi juram din două-n două minute că o să fac ceva, că o să-mi aduc și eu contribuția la fericirea lor. „Sper să mor dacă nu reușesc să trimit broscii ăia la plimbare, să-i extermin și să-i zdrobesc!”

I-am zis lui Romilayu să împartă darurile. Primul lucru pe care l-a scos a fost o pelerină de ploaie într-un plic de plastic. M-am uitat la el amenințător, rușinat că-i ofeream bătrânei regine un articol atât de ieftin, însă aveam – e adevărat – o scuză destul de plauzibilă și anume aceea că venisem fără prea multe bagaje. În plus, intenționam să le fac un serviciu față de care orice cadou ar fi părut ridicol. Însă regina și-a lipit încheieturile una de alta, a dat din mâini mai maiestuos decât o făcuseră celelalte femei și mi-a zâmbit în felul ei natural, minunat și voios. Unele dintre femeile din suita ei au făcut și ele la fel, iar cele care aveau prunci în brațe i-au ridicat, vrând parcă să le întipărească în memorie imaginea acestui oaspete neobișnuit. Bărbații și-au deschis gurile larg, fluierând armonios cu degetele. Cu ani în urmă Vince, fiul șoferului nostru, încercase să mă învețe să fluier astfel, dar, deși îmi țineam degetele în gură până mi se încrețea puica pe ele, niciodată

n-am putut să scot sunetele astea

«tridente. Prin urmare, am hotărât ca, drept răsplată pentru că-i voi scăpa de paraziți, să le cer să mă-nvețe să fluier. Mă gândeam c-o să fie palpitant să cânt la propriile mele degete.

I-am zis lui Itelo:

— Prințe, îmi cer iertare pentru darul sărăcăcios. Nu pot să sufăr ideea de a face cadou un impermeabil pe vreme de secetă. Sună un pic a bătaie de joc. Înțelegeți ce vreau să spun?

Totuși el mi-a spus că darul meu o bucură foarte tare pe regină. Și așa era. Aveam tot felul de fleacuri pe care le procurasem în urma răsfoirii secțiunii de sport a unui

limes de duminică și de pe Third Avenue, de la magazinele de amanet și de la cele de echipament militar. Prințului i-am dat o busolă cu un mic binoclu, cu care nu puteai să vezi nici măcar păsările. Văzând că sora cea grasă a reginei, Mtalba, fumează, i-am oferit una dintre brichetele acelea austriece cu fitil lung. În unele locuri – și în special în zona bustului – era atât de grasă, că, din cauza expansiunii, pielea i se făcuse roz. Așa se dezvoltă femeile în Africa, unde trebuie să ajungi obeză ca să fii considerată o frumusețe veritabilă. Era împachetată toată, pentru că o femeie la o așa greutate nu se poate deplasa fără ajutorul hainelor. Avea unghiile date cu henna și părul îi fusese ridicat și fixat cu Indigofera, ca să stea bățos. Arăta ca o persoană foarte fericită și răsfățată – poate mezina familiei – și strălucea și se înțeia din cauza grăsimii și a transpirației. Toată carnea îi era încrețită și înflorită, ca un brocart veritabil. Pe sub rochia cu falduri se putea ghici că e lată în șolduri ca o sofa. Mi-a luat și ea mâna și și-a pus-o pe piept, zicând „Mtalba.

Mtalba auhonto”. Eu sunt Mtalba. Mtalba vă admiră.

— Și eu o admir pe dânsa, i-am spus prințului.

Am încercat să-l fac să-i explice reginei că haina pe care și-o pusese acum pe ea e impermeabilă și, fiindcă el nu părea capabil să găsească un cuvânt pentru „impermeabil”, i-am apucat mina și am început să i-o ling.

Înțelegându-mi greșit gestul, m-a apucat și ea și a început să mă lingă. Eram gata-gata să strig, când Romilayu mi-a spus foarte stăruitor „Nu țipați, sah”. Atunci am cedat, iar ea mi-a lins urechea și obrajii țepoși, după care mi-a lipit capul de pântecul ei.

— Asta ce mai e? am întrebat.

Romilayu a aprobat cu claia lui de păr, zicând:

— Regul, sah. În regul.

Pe scurt, era o dovadă specială a favorurilor pe care mi le făcea bătrâna. Itelo și-a ținut buzele, ca să-mi arate că se așteaptă să o pup pe burtă. Mai întâi, ca să-mi usuc gura, mi-am înghițit saliva. În timpul trântei căzusem și-mi despicasem buza de jos. Am pupat-o, înfiorându-mă din cauza căldurii pe care am simțit-o. Mi-am afundat fața în burta femeii, dând la o parte nodul blănii de leu.

Eram conștient de buricul și de organele interne ale bătrânei, ce scoteau niște sunete specifice cufundării în lichid. Parcă mă aflam într-un balon, deasupra insulelor

Spice, și planam peste norii fierbinți, iar de dedesubt se ridicau mirosuri exotice. Propriii mei favoriți mi se înfipseseră în buză. Când m-am retras din experiența asta plină de semnificații (în care luasem contact cu o anume putere – evidentă! – ce emana dinspre vintrele ei), Mtalba mi-a pus mâna pe cap, vrând să facă și ea la fel, după cum am înțeles din gesturile ei blânde. Dar eu m-am prefăcut că nu înțeleg și i-am zis lui Itelo:

— Cum se face că, deși toată lumea jelește, mătușile înălțimii Voastre sunt așa de vesele?

Mi-a răspuns:

— Două femei Bittah. De amăreală.

— Adică ale amărăciunii? N-o să mă apuc eu acum să judec ce e amar și ce e dulce, am zis, dar dacă asta nu e o pereche de surori fericite, înseamnă că mintea mea a luat-o razna. Ce dracu', văd că se distrează de minune!

— O, fericite! Da, fericite. Bittah. Foarte Bittah, a zis

Itelo.

Și a început să-mi explice. Bittah era o persoană cât se poate de complexă. Nu puteai fi mai important sau mai bun de atât. Un Bittah era nu doar femeie, ci, în același timp, și bărbat. Iar Willatale, fiind mai bătrână, era cel mai venerabil Bittah. Unele persoane din curte îi erau soți, altele soții. Avea din belșug și de unele, și de alții.

Nevestele îi ziceau soț, iar copiii o numeau și tată, și mamă. Se ridicase deasupra obișnuitelor limite umane și făcea ce voia, grație superiorității ei, dovedită în toate privințele. Mtalba era și ea Bittah și era în plină ascensiune.

— Amândouă mătușile mele vă plac. E foarte bine pentru dumneavoastră, Henderson, a zis Itelo.

— Deci au o părere bună despre mine? Sigur? am întrebat.

— Foarte bună. Primo. Clasa întâi. Vă admiră înfățișarea și știu și că m-ați înfrânt.

— Doamne, ce bine-mi pare că forța mea fizică e și ea bună la ceva, am zis, în loc să-mi fie o povară, cum mi-a fost aproape toată viața! Răspunde-mi numai la o întrebare: femeile Bittah nu pot face nimic în legătură cu broaștele?

Aici Itelo a devenit solemn și mi-a zis că nu.

Apoi a venit rândul reginei să-mi pună întrebări și mi-a spus în primul rând că e fericită că am venit. Nu putea sta locului în timp ce vorbea și își mișca întruna capul cu bunăvoință în vreme ce respira zgomotos pe gură și-și trecea mâna razant prin față. Apoi s-a oprit și mi-a zâmbit, dar fără să deschidă buzele, în timp ce ochiul încă ager i se deschidea cu un aer inteligent în direcția mea, iar părul alb i se înălța sau cobora, în funcție de mișcarea suplă a frunții ei.

Aveam doi traducători, pentru că nu-l puteam lăsa la o parte pe Romilayu. Avea și el simțul demnității și al poziției sociale și era un model de corectitudine africană, de parcă fusese crescut pentru viața de curte. Vorbea tărăgănat, pe un ton strident, și-și trăgea bărbia în jos, ridicând ceremonios doar un singur deget.

După ce mi-a urat bun venit, regina a vrut să știe cine sunt și de unde vin. Imediat ce am auzit întrebarea, o umbră s-a pogorât peste

toată plăcerea și voioșia evenimentului și am început să sufăr din nou. Aș fi vrut să-i pot explica de ce mă deprimă să vorbesc despre mine, dar asta era situația și nu știam ce să zic. Să-i spun că sunt un bogătaș din America? Poate că nici nu știa unde e

America, așa cum nici femeile din lumea civilizată nu sunt prea tari la geografie și preferă propria lor lume.

Lily v-ar putea spune o groază de lucruri despre țelurile vieții sau despre ce ar trebui sau n-ar trebui să aștepte sau să facă o femeie, însă nu cred că ar putea să spună dacă Nilul curge spre nord sau spre sud. Așadar, eram sigur că o femeie ca Willatale nu întreabă așa ceva doar ca să i se răspundă cu numele unui continent. Am stat și m-am gândit ce ar trebui să spun, abătut și gânditor, cu pântecul meu proeminent (zgâriat sub tricou de la înfruntarea cu Itelo) și cu ochii aproape închiși, de tare ce-i strângeam. Și, trebuie să vă repet, fața mea nu e o față obișnuită, ci e ca o biserică neterminată. Eram conștient de faptul că femeile își opreau copiii din alăptat ca să-i ridice și să le arate obiectul ăla memorabil. Cred că abia aici, în Africa, unde natura îmbracă de multe ori forme extreme, îmi apreciau cu adevărat ciudătenia. Apoi copiii plângeau din cauză că pierduseră sânul ce-i hrănea, iar asta își amintea de bebelușul din Danbury adus acasă de

Ricey, fiica mea cea ghinionistă. Amintirea mi-a provocat iarăși muștrări de conștiință și, gândindu-mă la starea mea, am fost din nou copleșit de nefericirea de atunci. O

mulțime de întâmplări s-au năpustit din nou asupra mea, însoțite de cunoscuta tensiune din piept. Cine... cine eram eu? Un milionar hoinar. Un drumeț. Un om brutal și violent, ce-și căuta leacul în lume. Un om care fugise din țara întemeiată de strămoșii lui. Un individ a cărui inimă zicea întruna Vreau, vreau! Care cânta la vioară în disperare, căutând vocea îngerilor. Care trebuia neapărat să-și găsească pacea sufletului sau ceva asemănător. Ce i-aș fi putut spune eu bătrânei regine în blană de leu și impermeabil (pentru că se încheiase până la gât)? Că-mi distrusesem echilibrul inițial, cel dăruit de Dumnezeu, și că acum plecasem în căutarea unui leac? Sau că

citisem undeva că iertarea păcatelor e veșnică, dar, cu nepăsarea ce mă caracterizează, pierdusem cartea? Mi-am zis în gând: „Henderson, băiete, trebuie să-i răspunzi femeii.

Așteaptă răspunsul tău. Dar ce anume?” Și iureșul a reînceput. Încă o dată. Cine ești tu? Și am fost nevoit să mărturisesc că nu știam de unde să încep.

Însă ea, văzând că m-am posomorât și că, în ciuda înfățișării mele promițătoare și a aspectului meu viguros, nu sunt în stare să scot niciun cuvânt, a schimbat subiectul, între timp înțelesese deja că haina e impermeabilă, motiv pentru care a chemat-o pe una dintre nevestele ei cu gât lung și a pus-o să scuipe și să frece locul respectiv, apoi să pipăie materialul pe dinăuntru. Femeia a rămas uimită și le-a spus-o la toți, udându-și degetul și punându-l pe mânecă. Oamenii au început să cânte iar „auho”, să fluiera și să-și fluture mâinile, iar regina Willatale m-a îmbrățișat din nou. Mi-am afundat pentru a doua oară fața în pântecul ei, lipindu-mi-o de blana de leu de culoarea șofranului, și am simțit din nou cum emană puterea.

Nu mă înșelasem. Însă continuam să mă gândesc la un singur lucru și anume la clipa în care sufletul meu pacea și-a găsit-o. În timpul ăsta bărbații cu aspect de atleți continuau să fluiera foarte muzical, lățindu-și gurile ca niște satiri (nu că în alte privințe ar fi arătat vreun pic a satiri). Au continuat, de asemenea, și fluturatul mâinilor, exact ca atunci când doamnele joacă câth (îndoindu-și genunchii atunci când se apropie mingea). Așa că, văzându-i, am simțit că dacă aș trăi printre oamenii ăștia, aș putea deveni un om mai bun. Adevărul e că deja mă simțeam mult mai bine. Și voiam să fac și eu ceva pentru ei – iar dorința mea nu era una aprinsă. „Cel puțin dacă aș fi doctor”, m-am gândit. „Aș opera-o pe Willatale la ochi”.

O, da, știu eu cum e cu operațiile de cataractă și nu am nici cea mai mică intenție să încerc! Dar mi-a fost foarte rușine că nu eram doctor – sau poate că-mi era rușine că bătusem tot drumul până aici fără să fiu în stare să-i ajut cu ceva mai semnificativ. Atâta inteligență, iscusință și evoluție pentru a aduce un simplu individ atât de repede și

atât de adânc în interiorul Africii! Și acolo ce să vezi?

Nu e individul care trebuie! Așa că am avut încă o dată convingerea că ocup locul altcuiva. De altfel, bănuiesc că era ridicol să mă necăjesc la gândul că nu eram medic, din moment ce, la urma urmei, mulți medici sunt niște pungași. Însă eu mă gândeam în primul rând la idolul copilăriei mele, Sir Wilfred Grenfell din Labrador. Cu patruzeci de ani în urmă, când îi citeam cărțile pe prispa din spatele casei, jurasem să mă fac medic misionar. Din păcate, se pare că suferința e singurul explozibil de care poți fi sigur că-ți va aduce pacea sufletului. Există și un zvon care circulă mai de mult, cum că și dragostea ar avea același efect. În orice caz, mă gândeam că aici ar fi putut sosi o persoană ceva mai utilă, deoarece, cu tot farmecul celor două femei Bittah, criza era cât se poate de gravă. Și atunci mi-am adus aminte de o conversație cu Lily. O întrebaser:

— Draga mea, ce zici, e prea târziu să m-apuc să studiez Medicina?

(Nu că ar fi ea femeia ideală pentru a-mi răspunde la o întrebare practică de genul ăsta.) Însă Lily mi-a zis:

— Vai, nu, dragă! Niciodată nu e prea târziu. Poți să trăiești și o sută de ani (un corolar la ideea ei cum că sunt imposibil de omorât).

Așa că i-am spus:

— O să trebuiască să trăiesc atât de mult încât să merite osteneala. O să-mi încep rezidențiatul la șaizeci

Hi trei de ani, când alții ies la pensie. Nici în privința asta nu sunt ca oamenii ceilalți, pentru că eu nu am de unde nă ies la pensie. Oricum, nu pot să m-aștept să trăiesc cinci sau șase vieți. Ce naiba, mai mult de jumătate din oamenii pe care-i știam când eram tânăr au dat ortul popii și eu încă mă gândesc la viitor! S-au dus și animalele. Vreau să zic că într-o viață omul are șase sau șapte câini și după aceea vine și vremea lui. Cum o să mă pot gândi eu la cărți și la instrumente medicale, la înscrierea la cursuri și la studiul cadavrelor? Unde o să găsesc răbdarea de a învăța anatomie, chimie și obstetrică?

Lily cel puțin n-a râs de mine, ca Frances. „Dacă aș fi avut niște

cunoștințe mai temeinice”, mă gândeam eu.

„Probabil că mi-ar fi venit în minte o soluție cât se poate de simplă pentru a scăpa de broaște”. În orice caz, acum mă simțeam în largul meu și îmi venise rândul să primesc cadouri. Am primit din partea surorilor o pernă mare, neoperită cu piele de leopard, și a mai fost adus un coș cu cartofi dulci, copti și reci, acoperiți cu o bucată de rogojină.

Mtalbei i se dilataseră ochi, fruntea i se încruntase ușor și părea că are ceva și la nas – semne ce-mi dădeau de știre că s-a îndrăgostit lulea de mine. Mi-a lins mâna cu limba ei micuță, iar eu mi-am șters-o de șort.

Cu toate astea, mă consideram foarte norocos. Era un loc frumos, ciudat și minunat, care mă emoționa. Credeam că regina mă poate îndruma pe drumul cel bun dacă vrea, că își poate deschide palma în orice clipă, ca să-mi arate lucrul pe care-l căutam, sursa, nucleul. Cifrul.

Misterul, știți... Eram absolut sigur că îl cunoaște. Pământul e o minge uriașă, pe care n-o țin în spațiu decât propria ei mișcare și propriul ei magnetism, iar noi, cei conștienți, indivizii care o ocupăm, credem că trebuie să ne mișcăm și noi în propriul nostru spațiu. Nu ne putem permite să stăm lungiți și să nu ne facem și noi treaba noastră. Trebuie să imităm entitatea superioară nouă.

Vedeți, asta e atitudinea noastră! Însă Willatale, femeia

Bittah, renunțase la asemenea concepții. N-o măcina nicio grijă, iar echilibrul ăsta o susținea. Cum, dar nu se întâmplase nimic rău! Dimpotrivă, totul părea în ordine.

Ce fericită era când zâmbea larg, cu nasul ei turtit și gura fără dinți, cu ochiul ei de sidef alături de ochiul bun, cu părul nins de ani! Mă liniștea până și simpla ei vedere și simțeam că aș putea învăța de la ea știința echilibrului interior. Una peste alta, simțeam că se apropie momentul eliberării mele, clipa în care o să-mi regăsesc pacea spiritului.

Aveam în mine starea asta de agitație fericită, din cauza căreia

mi se încheștaseră dinții. Anumite emoții îmi provoacă dureri de dinți. Mai ales evaluarea estetică.

Da, de fiecare dată când admir frumusețea, mă apucă durerile de dinți și mi se strepezește gura. Ca în dimineața aceea de toamnă când tuberozele erau atât de roșii și când stăteam, îmbrăcat în halatul meu de catifea, sub întunericul verzui al pinului, când soarele era ca o blană de vulpe și când animalele lătrau, iar ciorile croncăneau strident pe miriștea aurie, aflată în putrefacție. Și atunci, ca și acum, mă dureau foarte tare gingiile și astfel aroganța mea dificilă, neliniștită și amenințătoare părea că mai slăbește – și parcă nici pântecul nu îmi mai era atât de tare. I-am zis lui Itelo:

— Ar putea înălțimea Voastră să aranjeze să am o discuție veritabilă cu regina?

— Nu vorbiți? a zis el, oarecum surprins. Ba vorbiți, domnu' Henderson.

— Da, dar vreau să zic o discuție serioasă, nu o flecăreală de societate. Să vorbim de-adevăratelea. Despre înțelepciunea vieții. Pentru că știu că ea deține răspunsul și nu plec fără să aflu și eu o fărâmbă din el. Aș fi nebun dac-aș pleca așa.

— O, da! Foarte bine, foarte bine, a spus el. Da, e-n regulă. M-ați câștigat, așa că nu pot refuz traducere dificilă.

— Deci înțelegeți ce vreau să spun? am zis. E grozav!

E nemaipomenit! Prințe, o să vă fiu recunoscător până în ziua morții. N-aveți idee cât sunt de bucuros.

În timpul ăsta Mtalba, sora Bittah mai tânără, îmi ținea mâna. Am zis:

— Ce vrea?

— O, ea are afecțiune mare pentru dumneavoastră.

Nu vedeți? Ea cea mai frumoasă femeie și dumneavoastră cel mai puternic dintre oameni puternici. I-ați câștigat inima.

— La naiba cu inima ei! am zis.

Apoi am început să mă gândesc cum să deschid discuția cu Willatale. Ce subiect să abordez? Căsătoria și fericirea? Copiii și

familia? Datoria? Moartea? Vocea care spunea Vreau? (Cum puteam să le explic asta ei și lui

Itelo?) A trebuit să găesc punctele cele mai simple, cele esențiale, însă gândirea mea e, din păcate, extrem de complicată. Iată doar un exemplu, care, întâmplător, e exact ce aveam în minte cum stăteam acolo, în curtea uscată, sub umbra blândă a paielor: Lily, care, la urma urmei, e draga mea nevastă și e singura femeie de neînlocuit, voia ca fiecare din noi să pună capăt singurătății celui alt. Acum ea nu mai era singură, însă eu eram.

Cum vine chestia asta? apoi ajutorul poate veni fie de la ființele omenesti, fie din altă parte. Iar între oameni nu există decât două alternative: fie frăția, fie crima. Și ce-i face pe cei buni așa de mincinoși? Cum, dar mint de-ngheață apele! Evident că și ei cred că trebuie să existe infracțiuni, iar minciuna e infracțiunea cea mai folositoare, pentru că ea cel puțin e spusă în numele binelui. Ei bine, la o adică, sunt de partea celor buni, dar n-am prea mare încredere în ei. Deci, pe scurt, cum e cel mai bine să trăiești?

Oricum, nu puteam să-mi încep discuția cu femeia

Bittah dintr-un punct atât de avansat al gândirii mele.

Trebuia să fac pași mici, ca terenul să fie sigur. Drept urmare, i-am zis lui Itelo:

— Prietene, te rog acum să-i spui reginei din partea mea că mă simt minunat fie și doar văzând-o. Nu știi dacă înfățișarea ei e de vină ori pielea de leu de pe ea sau ceea ce emană trupul ei, dar, oricum, îmi liniștește sufletul.

După ce Itelo i-a transmis asta, regina s-a aplecat în față, cu un tremur ușor al corpului ei voinic, și a spus ceva, surâzând.

— Zice și ei place să vă vadă.

— Adevărat?

Rdiam.

— E pur și simplu nemaipomenit! E un moment măreț pentru mine! Cerul mi se deschide în fața ochilor. E un mare privilegiu să fiu aici.

Mi-am retras mâna din mâna Mtalbei, l-am luat pe prinț pe după umeri și am dat din cap, pentru că eram atât de inspirat, că inima-mi devenise prea mică pentru simțămintele pe care le cuprindea.

— Știi, de fapt tu ești mult mai puternic decât mine, i-am zis. Și eu sunt puternic, dar nu am soiul de putere care trebuie. E o putere brută, pentru că eu sunt disperat, pe când tu ești puternic cu adevărat, puternic pur și simplu.

Vorbele mele l-au afectat vizibil pe prinț, care a început să nege, însă eu i-am spus:

— Te rog, ascultă-mă! Mi-ar trebui luni de zile ca să-ți explic în detaliu până ai pricepe cât de cât. Sufletul meu e ca un munte de pietate. Vreau să zic că e plin de plăceri refuzate, de clarinete vechi, de aparate de filmat și de blănuri roase de molii. Dar, am continuat, hai să nu ne certăm pe chestia asta. Nu vreau să-ți spun decât cum mă faceți voi să mă simt aici, în tribul vostru. Ești extraordinar, Itelo! Te iubesc! Și pe bătrână o iubesc. De fapt toți sunteți grozavi și o să vă scap de broscii ăia chiar de-ar fi să plătesc cu viața.

Vedeau cu toții că sunt emoționat. Bărbații au scos iar niște fluierături zgomotoase de-ale lor, ajutându-se de degete, lățindu-și gurile ca satirii și totuși într-un mod plăcut, chiar drăguț.

— Mătușa mea vă întreabă ce doriți, domnule?

— Da? Păi, e minunat! Pentru început întreab-o cum mă vede ea când mie mi-e atât de greu să spun cine sunt.

Itelo a transmis întrebarea și Willatale și-a încrețit fruntea în felul acela specific tribului Arnewi, care îi lăsa emisfera ochiului complet liberă, strălucind de înțelegere umană, în vreme ce ochiul cel alb, deși lipsit de vedere, comunica buna ei dispoziție, de parcă-mi făcea cu ochiul cât să-mi ajungă o viață întreagă. Pentru mine oblonul ei alb și închis mai simboliza și natura ei interioară. A

vorbit rar, fără să-și ia privirea de la mine, timp în care degetele i se plimbau pe șoldul bătrân, scurtat de corpolență, parcă descifrând însemne în Braille. Itelo mi-a transmis cuvintele ei:

— Domnu', aveți o personalitate uriașă. Puternică. (Trebuie să

adaug că și eu eram de aceeași părere.) Aveți mintea plină de gândire. Aveți asemenea și unele calități fundamentale pentru Bittah (Ce bine!) Vă plac send...

(i-au trebuit câteva secunde bune până să găsească cuvântul, timp în care eu stăteam ca pe ghimpi în curtea colorată, pe pământul auriu, cu marginile tivite cu purpuriu și negru, cu tufișuri cu rămurele cafenii, mirosind a scorțișoară, simțindu-mă ros de dorința de a-i auzi înțelepciunea analizându-mă) ... sendzațiile.

Am aprobat din cap și Willatale a continuat.

— Zice... O, domnule, foarte mult vă doare! Domnu’

Henderson. Inima dumneavoastră țipă.

— Așa e, am zis, cu toate cele trei capete ale ei, ca

Cerber, câinele de pază. Dar de ce țipă?

El o asculta și se legăna, lăsându-și greutatea când pe vârful tălpilor, când pe călcâie, parcă îngrozit de genul de individ cu care se luase la trântă în obișnuita ceremonie prin care se făcea cunoștință cu străinii.

— Frenezie, a zis.

— Da, da, e-adevărat! am spus eu. Femeia asta are un dar înăscut.

Și am încurajat-o să zică mai departe:

— Regină Willatale, spune-mi, spune-mi! Vreau adevărul. Nu mă cruța!

— Sufheră, a zis Itelo și Mtalba mi-a luat mâna, plină de înțelegere.

— Da, fără discuție.

— Domnu’ Henderson, acum ea zic aveți mare copacitate, arătată și de mărime dumneavoastră, în special de nas.

Când mi-am pipăit fața, mi-am simțit ochii mari și triști. Frumusețea trece, asta-i sigur.

— Odinioară eram un tip destul de arătos, am zis, dar nasul meu e un nas cu care pot mirosi lumea întreagă.

L-am moștenit de la întemeietorul familiei. Era un olandez care

facea cârnați și care a devenit apoi capitalistul cel mai lipsit de scrupule din America.

— Scuzați pe regina. Îi place mult la dumneavoastră și zic că nu dorește să facă problem.

— Pentru că am avut deja destule. Dar ascultă-mă, Înălțimea Ta! N-am venit aici pentru palavre, așa că n-o împiedica să vorbească. Vreau să-mi răspundă scurt și direct.

Femeia Bittah a început să vorbească iar târăgănat, fixându-mă cu privirea visătoare a unicului ei ochi bun.

— Ce spune, ce spune?

— Domnule, ea zic că vrea spuneți de ce veniți. Ea știu că trebuie să traversați munte și să mergeți multă vreme. Domnu' Henderson, dumneavoastră nu tânăr. Cântăriți poate o sută cincizeci kilograme. Fața dumneavoastră ai multe culori. Sunteți construit ca o locomotive vechi.

Coarte puternic, da, știu. Și recunosc. Dar așa multă carne, ca un monument mare...

I-am ascultat cuvintele tresărind, cu ochii clipindu-mi agitați în ridurile adânci din jurul lor. Apoi am suspinat și-am spus:

— Îți mulțumesc pentru sinceritate. Știu că pare ciudat că am străbătut tot deșertul împreună cu ghidul meu ca să ajung până aici. Spune-i, te rog, reginei că am făcut-o pentru sănătatea mea.

Asta l-a surprins pe Itelo și l-a făcut să râdă.

— Știu, am zis, la prima vedere nu par bolnav. Și sună monstruos ca unei persoane cu înfățișarea mea să-i pese de sine, de sănătate sau mai știu eu de ce. Dar asta-i situația. Vai, ce rău e să fii om! Capeți niște boli așa de stranii! Doar pentru că ești om. Înainte să-ți dai seama, pe măsură ce anii se scurg, devii și tu ca alți oameni pe care i-ai văzut și suferi de toate bolile specifice omului.

Doar un vehicul în plus pentru nervi, vanitate, nesăbuiță și toate celelalte. Cine vrea așa ceva? Cine are nevoie de așa ceva? Lucrurile astea ocupă locul unde ar trebui să fie sufletul omului. Dar dacă tot a început, vreau să-mi citească întreg rechizitoriul. Aș putea

s-o completez și eu de multe ori, deși nu cred c-o să fie nevoie. Pare să știe totul. Despre patimă, mânie și tot restul. Un adevărat bâlci al diformităților...

Itelo a ezitat, apoi i-a transmis reginei cât s-a priceput.

Ea îl aproba din cap cu o gravitate plină de simpatie, închizându-și și strângându-și încet mâna pe nodul din blana leului și pironindu-și privirea asupra acoperișului, asupra betelor chihlimbarii de bambus și a frunzelor pașnice și simetrice de palmier. Părul îi flutura ca un milion de fire de păianjen, iar grăsimea brațelor i se revărsa peste coate.

— Ea zic, mi-a tradus Itelo foarte atent, lumea e ciudată pentru un copil. Dumneavoastră nu copil, domnule?

— Vai, cât e de minunată! am exclamat. E-adevărat, totul e adevărat! Niciodată nu m-am simțit în viață ca și cum aș fi acasă. Toată decăderea mea a fost decăderea unui copil.

Mi-am împletit degetele și, privind țință în pământ, am început să reflectez asupra acestei revelații. Și când vine vorba de reflectat, sunt ca al treilea om dintr-o cursă de ștafetă. De-abia aștept s-o preiau, însă când o primesc, rareori o iau în direcția în care trebuie. Așa că mă gândeam cam așa: lumea îi poate părea ciudată unui copil, dar lui nu-i e frică de ea, cum îi e omului matur. E fermecat de ea. Dar omul matur e în general îngrozit de lume. De ce?

Din cauza morții. Așa că aranjează să fie răpit, asemeni unui copil. Și ceea ce se întâmplă nu va fi din vina lui. Și cine e răpitorul ăsta? Cine e țiganul ăsta? E necunoscutul vieții – un lucru care îndepărtează moartea, exact ca în copilărie. Credeți-mă, eram destul de mândru de mine. Așadar, i-am zis lui Itelo:

— Spune-i, te rog, bătrânei din partea mea că majoritatea oamenilor nu pot să sufere necazurile omenești.

Necazul pute. Așa că n-o să vă uit generozitatea. Acum ascultați. Ascultați, am zis către regină, Mtalba și Itelo, ca și către membrii curții.

Am început să cânt din Mesia lui Hăndel: „Era disprețuit și respins, un om al tristeții, ce cunoștea suferința”. Apoi am continuat cu

altă parte a oratoriului: „Și cine va trăi până în ziua sosirii Lui, și cine i se va înfățișa atunci când El va apărea?” Și, în timp ce cântam astfel.

Willatale, femeia Bittah, regina tribului Arnewi, clătina încetișor din cap – cu admirație, poate. Pe chipul Mtalbei strălucea o expresie asemănătoare și fruntea i se înălța tot mai mult spre părul indigo și bățos, în vreme ce doamnele își fluturau mâinile și bărbații fluierau în cor.

— O, ce spectacol plăcut, domnule! Prietene, a zis [telo.

Numai Romilayu cel îndesat, musculos, scund și cu pielea zbârcită părea să mă dezaprobe, însă asta se datora ridurilor care-i dădeau o astfel de expresie, deși poate că era și el întru totul de acord.

— Grun-tu-molani, a zis bătrâna regină.

— Ce-i asta? Ce zice?

— Zic tu vrei trăiești. Grun-tu-molani. Bărbat vrea să trăiască.

— Da, da, da! Molani. Eu molani. Vede și asta? Spune-i că Dumnezeu o s-o răsplătească pentru că mi-a zis așa ceva. O s-o răsplătesc chiar eu. O să distrug broscii ăia și-o să-i arunc în aer până în înaltul cerului, de-or să-și dorească să nu fi coborât niciodată din munți ca să vă necăjească! Nu numai eu molani, ci toată lumea. Nu pot să sufăr când văd cât de tristă a devenit lumea, așa că am pornit să colind din cauza acestui molani. Grun-tu-molani, bătrână doamnă – bătrână regină! Grun-tu-molani, toată lumea!

Mi-am ridicat casca pentru toată familia și pentru toți membrii curții.

— Grun-tu-molani. Dumnezeu nu dă cu zarul când sunt în joc sufletele noastre, deci grun-tu-molani.

Au murmurat și ei, zâmbindu-mi:

— Tu-molani.

Mtalba, cu gura închisă, dar cu restul feței desfășurate de bucurie într-o dilatare impresionantă, cu minutele date cu henna și cu încheieturile zbârcite odihnindu-i-se pe șolduri, se uita la mine cu o expresie înduioșătoare.

Capitolul VIII

Trebuie să vă spun că mă trag dintr-un neam care a fost blestemat și ridiculizat mai mult de o sută de ani, iar când spărgeam sticle la malul mării celei eterne, oamenii nu-și aminteau doar de străbunii mei cei mari, ambasadorii și politicienii, ci și de cei smintiți. Unul dintre ei se amestecase în răscoala boxerilor din China, crezându-se și el oriental. Unul i-a oferit unei actrițe italiene trei sute de mii de dolari ca să se mărite cu el. Altul a fost răpit cu balonul pe când făcea publicitate mișcării sufragetelor. Am fost destui indivizi impulsivi sau imbecili în familia noastră (în franceză ambay-See¹¹ e un termen mai puternic). Cu o generație în urmă unul dintre verii

Henderson a primit medalia Corona Italia pentru acțiunile de salvare pe care le-a întreprins în timpul cutremurului din Sicilia, de la Messina. Se săturase să ruginească la

Roma. Era atât de plictisit, că intra adesea călare în palazzo, străbătea dormitorul și ajungea până în salon.

După cutremur s-a dus la Messina cu primul tren și se spune că n-a dormit două săptămâni întregi, timp în care a dezgropat sute de ruine și a salvat nenumărate familii.

Asta demonstrează că în familia noastră există idealul de a le face bine altora, chiar dacă uneori acest ideal nobil e prezent într-o minte aflată la limita nebuniei.

1. Imbécile (fr.) pronunțat în engleză.

Unul dintre vechii Hendersoni obișnuia să predice pentru vecinii lui, deși n-avea nicio treabă cu preoția, și-i chema la slujbă lovind un clopoțel din curte cu un vătrai. Erau nevoiți să vină cu toții.

Se zice că îi semăn. Avea aceeași mărime la gât: cincizeci și șase. Aș putea aminti aici faptul că în Italia am ținut pe umeri un pod minat, împiedicându-l să se prăbușească până la venirea inginerilor. Dar asta ține de datoria militară. Un exemplu și mai bun poate fi comportamentul meu din spital, când mi-am rupt piciorul. Îmi petreceam tot timpul în saloanele de copii, distrându-i și înveselindu-i. Sprijinit în cârje, saream peste tot în halatul meu de spital.

Nu-ndrăznea nimeni să mă deranjeze ca să-mi lege cordonul. Halatul avea marginile desfăcute larg la spate, iar asistentele mai în vârstă fugeau după mine ca

Hă mă acopere, însă eu nu stăteam o clipă locului.

Aici eram în munții cei mai îndepărtați ai Africii – la naiba, eram aproape la capătul lumii! – și era rușinos ca niște oameni așa de cumsecade să sufere atât din cauza unor broaște. Deci era firesc să vreau să-i scap de necaz.

Din fericire, era ceva ce, foarte probabil, puteam face, iar împrejurările cereau să fac și eu pentru ei măcar atâta. Doar regina Willatale făcuse atâtea pentru mine! Îmi înțelesese caracterul, îmi spusese despre grun-tu-molani.

Mi-am dat seama că nici arnewii ăștia nu făceau excepție de la regulă, așa că aveau și ei defectele lor. Stăteau bine la capitolul înțelepciune, dar când venea vorba de broaște, erau neputincioși. Spre satisfacția mea, le explicasem deja problema. Evreii l-au avut pe Iehova, dar nu voiau să se lupte sâmbăta. Iar eschimoșii preferă să moară de foame cu o groază de caribu în jurul lor, pentru că e interzis să mănânce caribu în sezonul de pește sau pește în sezonul de caribu. Totul depinde de valorile luate drept reper – de valori. Și unde e realitatea? Vă întreb: unde e? Eu însumi, după ce murisem de plictiseală și fusesem atât de copleșit de tristețe, aveam acum peste tot în jurul meu fericirea – și încă una obiectivă, la fel de abundentă ca și apa din rezervorul din care vitelor nu le era îngăduit să bea. Așa că m-am gândit: o să fac cu ei o înțelegere de ajutor reciproc. Unde arnewii sunt iraționali, o să-i ajut eu, iar unde sunt eu irațional, or să mă ajute ei.

Luna se ivise deja, cu fața ei lunguiață întoarsă spre răsărit și înconjurată de vălătuci de nori albi. Asta îmi dădea posibilitatea să măsoar cu privirea pantele abrupte ale munților din vecinătate, care cred că depășeau trei mii cinci sute de metri. Aerul serii căpătase o nuanță verzuie și totuși razele lunii erau de același alb imaculat.

Acoperișurile de paie păreau acum – mai mult ca niciodată –

făcute din pene grele și închise la culoare. Cum stăteam lângă o astfel de grămadă irizată, i-am spus lui

Itelo pe când alaiul lui de soții și rude continua să stea în așteptare, sub umbrelele din flori de dovleac:

— Prințe, o să fac o încercare cu animalele din rezervor. Sigur că știu cum să le tratez. Nu vei fi deloc implicat.

Nu e nevoie nici măcar să-ți dai cu părerea. O fac pe propria mea răspundere.

— Vai, domnu' Henderson! Dumneavoastră om extraordinar. Dar, domnu'. Nu lăsa dus de val.

— Ha, ha! Te rog să mă ierți, prințe, dar aici greșești.

Dacă nu mă las dus de val, n-o să reușesc să fac niciodată nimic. Dar e-n regulă, am zis. Nu te mai gândești la asta.

Așa că Itelo ne-a lăsat pe mine și pe Romilayu la coliba noastră. Cina a constatat în primul rând din niște cartofi dulci reci cu pesmeți, la care am adăugat un supliment de vitamine – pastile. Și, ca încheiere, am tras o gură zdravănă de whisky, după care i-am zis lui Romilayu:

— Haide! O să mergem la rezervor, ca să-l inspectăm la lumina lunii.

Am luat cu mine o lanternă pentru zona unde era acoperit, fiindcă, așa cum am mai spus, deasupra rezervorului fusese construit un adăpost.

Broscoii de-acolo se distrau mai bine ca oricine. Din cauza umezelii, în rezervor creșteau singurele buruieni din sat și specia asta ciudată de broaște de munte, cu pete verzi și albe, țopăia și stropea cu apă împrejur când înota. Se spune că aerul e ultima casă a sufletului, însă eu cred că dacă pui la încercare toate simțurile, nu poți

Kăsi un mediu mai plăcut ca apa. Probabil că viața acelor broscoi era tare frumoasă. Am avut senzația că de-acum își atinseseră idealul: pluteau pe lângă picioarele noastre cu pielea lor udă și strălucitoare și picioarele lor albe, cu

KAtlejurile emotive și ochii ca niște baloane, în timp ce restul lumii, adică eu și cu Romilayu, eram înfierbântați și transpirați de

zăpușeală. În umbra serii, accentuată de acoperișul de paie, îmi simțeam obrazul deasupra unui foc sau la gura unui vulcan. Mi se umflaseră maxilarele și eram pe jumătate convins că dac-aș fi stins lanterna, am fi putut vedea broaștele la lumina pe care o emanam singur.

— O duc regește creaturile astea! i-am spus lui Romilayu. Atâta cât or s-o mai ducă.

Și am plimbat lanterna înapoi și-ncolo pe deasupra apei în care erau masate. În alte condiții poate că aș fi adoptat o atitudine tolerantă sau chiar afectuoasă. În fond, n-aveam nimic cu ele.

— De ce râde sa?

— Râd eu? Nu mi-am dat seama, am spus. Sunt într-adevăr niște mari cântăreți. Cei din Connecticut mai mult piuie, dar ăștia au niște voci de bas. Ascultă! Deslușesc tot felul de melodii. Ta damdam-dum. Agnus Dei... Agnus

Dei qui tollis peccata mundi, miserere no-ho-bis! **I** E Mozart.

Mozart, jur! Au tot dreptul să cânte „Doamne miluiește”.
amărății, acum, că soarta le e ca și pecetluită.

1. Mielul lui Dumnezeu, cel ce ridici păcatele lumii, miluiește-ne pe noi (în lat. **În orig.**).

„Amărății”, așa am zis, dar de fapt nu mai puteam de bucurie. Ura, ura, ura! Nu-mi mai încăpeam în piele când le anticipam moartea. Urâm moartea, ne e frică de ea, dar când se întâmplă să dăm ochii cu ea, nu seamănă cu absolut nimic. Da, îmi părea rău de vaci, numai că, omeneste vorbind, mă simțeam nemaipomenit. Eram satisfăcut sută la sută. Și totuși tânjeam să-mi descarc violența supremă asupra creaturilor din rezervor.

În același timp, nu puteam să nu fiu conștient de diferențele dintre noi. Pe de-o parte semipeștișorii ăștia inofensivi, care n-aveau nicio vină pentru teama pe care o inspirau tribului. Pe de altă parte un multimilionar de peste un metru nouăzeci, cântărind peste o sută zece kilograme, cu un statut social de invidiat, fost ofițer combatant răsplătit cu Purple Heart și alte decorații.

Dar nu eram eu de vină, nu-i așa? Oricum, ar trebui să amintesc că m-am mai băgat o dată într-o chestie fatală cu animale, conform profeției lui Daniel, de obsesia căreia n-am putut scăpa niciodată: „Că tu vei fi alungat dintre oameni și vei locui împreună cu animalele câmpului”.

Chiar dacă nu puneam la socoteală porcii, de care eram legat în mod legitim, în calitatea mea de crescător, intrasem nu demult într-o încurcătură care-mi apăsa mintea și conștiința – cu un alt animal. În ajunul ofensivei mele asupra broaștelor mi-am amintit de creatura respectivă – o pisică – și ar fi bine să vă zic și de ce.

V-am spus deja despre clădirea renovată de Lily, cea de pe proprietatea noastră. O închiriasse unui profesor de matematică și soției lui. Casa nu avea izolare termică și când cei doi chiriași au început să ni se plângă, i-am dat afară. Ei și pisica lor constituiseră subiectul certeii dintre mine și Lily în ziua când a murit domnișoara Lenox.

Pisica era de fapt un motan cu blană cafenie cu fumuriu.

De două ori veniseră chiriașii la noi pentru a discuta problema încălzirii. Pretinzând că nu știu nimic despre problemă, îi ascultam cu interes, spionându-i din capul scărilor. Le auzeam vocile venind din salon și știam că

Lily încearcă să-i împace. Îi pândeam din holul de la etajul întâi, în halatul meu de baie roșu și încălțat cu wcilingtonii cu care ieșeam în curte. Mai târziu, când Lily a încercat să vorbească cu mine, i-am spus:

— Cu asta să-ți bați tu capul! Nu eu am vrut străini în jurul meu! În niciun caz!

Credeam că îi adusesese aici ca să și-i facă prieteni și pentru că eu mă opusesem.

— Ce-i deranjează? Porcii?

— Nu, mi-a răspuns Lily, n-au nimic cu porcii.

— Ha! Le-am văzut eu mutrele când se făcea terciul pentru porci! Și nu înțeleg de ce trebuie să te ocupi de o a doua casă, când nu vrei să ai grijă nici măcar de prima.

A doua și ultima oară au venit să se plângă mult mai hotărâți, iar eu eram în dormitor, unde mă pieptănam.

Am văzut motanul în urma lor, sărind printre lujerii ruși din grădina de legume înghețată. Conopida italiană e foarte pitorească atunci când dă înghețul peste ea.

Dedesubt a început o conferință, iar eu, cum n-o mai puteam suporta, am început să bocănesc pe podeaua de deasupra salonului. În cele din urmă am zbierat din capul scărilor:

— Plecați dracului de aici și cărați-vă de pe proprietatea mea!

La care chiriașul a spus:

— Plecăm, dar vrem să ne dați banii înapoi și să ne plătiți cheltuielile cu mutatul!

— Bine! am spus. Veniți sus să vă luați banii de la mine!

Și am izbit cu bocancii în casa scării.

— Cărați-vă!

Și așa au și făcut, însă esențial e că-și abandonaseră pisica, iar eu n-am nevoie de o pisică pe care s-o apuce năbădăile în casa mea. Pisicile sălbătice nu sunt o chestie prea plăcută, iar animalul ăla era într-adevăr puternic.

Îl observasem când vâna în joacă o veveriță dungată.

Odată un astfel de motan, care trăia într-o vizuină făcută într-o stivă de lemne, lângă lac, ne dăduse mare bătaie de cap vreme de cinci zile. Se bătea cu toți motanii din hambar, le făcea zgârieturi urâte și le scotea ochii. Am încercat să-l omor cu pește otrăvit și bombe fumigene și mi-am petrecut zile întregi în genunchi lângă vizuina lui, așteptând să-l prind. Așa că i-am spus lui Lily:

— Dacă pătim și cu animalul ăsta ce-am pățit cu celălalt, o să-ți pară rău.

— Or să vină să și-l ia înapoi, mi-a zis.

— Nu cred o iotă din ce spui! S-au descotorosit de el.

Și tu nu știi cum e cu pisicile când o iau razna. Mai degrabă aș suporta un râs.

Aveam un angajat pe nume Hannock. M-am dus în hambar și

i-am spus:

— Unde-i motanul pe care l-au lăsat în urma lor blestemații ăia de orășeni?

Era toamna târziu, iar el tocmai puneă merele la păstrare, azvârlindu-le deoparte pe cele căzute din pom, ca hrană pentru porcii care mai rămăseseră. Hannock era cu totul împotriva porcilor, care distruseseră iarba și grădina.

— Nu-i bai, domnule Henderson. E o pisicuță bună, mi-a zis el.

— Te-au plătit ei să ai grijă de ea? am întrebat, iar lui i-a fost frică să zică da și m-a mințit.

În realitate îi dăduseră două sticle de whisky și o cutie de lapte praf (Starlac).

Mi-a spus:

— Nu, nu m-au plătit. Vreau eu să fac asta. Nu mă deranjează câtuși de puțin.

— Nu-și lasă nimeni animalele pe proprietatea mea!

am zis și am început să mă plimb prin curtea fermei, strigând „Minnie, Minnie!”

În cele din urmă l-am prins. Nu s-a zbătut când l-am apucat de ceafă, l-am ridicat și l-am dus într-o cameră din pod, unde l-am încuiat. Le-am trimis proprietarilor o

«crisoare recomandată pentru un colet prioripost și le-am dat termen să vină să-l ia până a doua zi, la ora patru.

Dacă nu apar, i-am amenințat eu, o să omor motanul.

I-am arătat lui Lily recipisa scrisorii și i-am spus că pl. sica se află în posesia mea. Ea a încercat să mă înduplece și, mai mult decât atât, a venit la masă îmbrăcată de gală, ba chiar și pudrată. În timpul mesei o simțeam tremurând și știam că are de gând să mă convingă să renunț.

— Ce-i cu tine? De ce nu mănânci? am întrebat-o, pentru că de obicei mănâncă din greu și la restaurante mulți oameni îmi ziceau că n-au văzut niciodată o femeie care să hăpăie în felul ăla.

Două biftecuri cât casa și șase sticle de bere nu sunt mare lucru

pentru Lily atunci când e-n formă. Să vă spun drept, sunt foarte mândru de capacitatea ei.

— Nici tu nu mănânci, a fost răspunsul ei.

— Asta din cauză că mă frământă ceva. Sunt extraordinar de necăjit. Sunt într-un hal fără de hal.

— Sper să-ți treacă, iubitele, a venit răspunsul ei.

Însă emoția – oricare ar fi fost aia – m-a copleșit atât de tare, încât fiecare particică din trupul meu părea să nu se mai potrivească la celelalte. Mă simțeam groaznic.

Nu i-am spus lui Lily ce am de gând să fac, dar a doua zi, la ora 3.59, cum nu promisem niciun răspuns de la foștii chiriași, m-am dus sus, intenționând să-mi pun în practică amenințarea. Aveam o pungă de la magazinul

Grusan și în ea era un pistol. În cămăruța tapetată din pod era destulă lumină.

— S-au descotorosit de tine, motănelule, i-am zis.

S-a lipit de perete, arcuindu-se și zbârlindu-se. Am încercat să-l ochesc de sus, dar în cele din urmă a trebuit să mă așez pe jos, de unde-l puteam ținti printre picioarele unei mese de bridge. Locul era strâmt și nu voiam să trag mai mult de un glonte. Din lecturile mele despre Pancho

Villa prinsesem metoda mexicană de a ochi sigur, țintind cu arătătorul pe țeava și apăsând pe trăgaci cu degetul mijlociu, pentru că arătătorul e cel mai precis deget de care dispunem. Am tras așa, cu degetul oarecum răsucit, avându-i centrul capului sub arătător, însă voința mea nu era întru totul de acord cu uciderea motanului, așa că l-am ratat. E singura explicație a faptului că nu l-am nimerit de la mai puțin de trei metri. Am deschis ușa și animalul a țâșnit ca din pușcă. Pe scară am dat cu ochii de Lily, cu frumosul ei gât tensionat tot și fața lividă de frică. Pentru ea un glonte tras într-o casă însemna un singur lucru: îi amintea de moartea tatălui ei. Încă mai resimțeam șocul împușcăturii, iar punga de hârtie zăcea goală lângă mine.

— Ce-ai făcut? mi-a zis.

— Am încercat să fac ce-am zis c-o să fac. La dracu'!

Atunci a sunat telefonul și am trecut pe lângă ea, ducându-mă să răspund. Era soția chiriașului și i-am spus:

— Ce v-a luat atâta timp? Acum aproape că-i prea târziu.

Ea a izbucnit în lacrimi, dar nici mie nu-mi era prea bine. Așa că am zbierat la ea:

— Vino să-ți iei blestemata aia de pisică de-aici! Vouă, orășenilor, nu vă pasă de animale. Ce naiba, nu poți să abandonezi o pisică așa, pur și simplu!

Uluiitor este faptul că acțiunile mele au întotdeauna la bază un motiv cât se poate de serios și nu pot să pricep deloc cum de-mi iese totul pe dos.

Amintirea asta mi-a fost declanșată când stăteam pe marginea rezervorului și mă întrebam cum să dau broscii afară.

„Dar acum altfel stau lucrurile”, m-am gândit. „Aici lotul e limpede și, în plus, va demonstra și ce-aveam de gând când am ochit pisica”. Așa speram să se întâmple, pentru că mi se rupsesse sufletul când îmi amintisem și acum eram groaznic de mâhnit. Fusesem pe punctul de a comite un păcat de moarte.

Totuși, în fața unei astfel de situații concrete, m-am gândit la diverse variante, cum ar fi dragarea sau otrăvurile, însă niciuna nu mi s-a părut potrivită. I-am spus lui Romilayu:

— Singura metodă eficientă ar fi o bombă. O singură explozie îi va omorî pe ticăloșii ăștia mici și, după ce-or să plutească fără viață la suprafață, nu avem decât să venim și să-i luăm ca pe o spumă, iar tribul își va putea adăpa din nou vitele. Simplu ca bună ziua.

Când a înțeles într-un sfârșit la ce mă refer, mi-a răspuns:

— O, nu, nu, sah!

— Ce „nu, nu, sah”? Nu fi nebun! Sunt soldat bătrân și știu despre ce vorbesc.

N-avea însă niciun rost să mă cert cu el. Ideea unei explozii îl înspăimânta, așa că i-am spus:

— Bine, Romilayu, hai înapoi la bojdeuca noastră, să dormim. A

fost o zi foarte plină și mâine avem o groază de lucruri de făcut.

Ne-am întors la colibă și Romilayu a început să se roage. Începuse deja să-și dea seama ce figură eram.

Cred că mă plăcea, dar se lămurise că sunt un tip iute la mânie și cam lipsit de noroc, care acționează fără să stea prea mult pe gânduri. S-a așezat în genunchi, cu pulpele presându-i și întinzându-i mușchii gambelor. I se vedeau călcâiele imense. Și-a unit palmele, cu degetele răsfirate, și le-a dus sub bărbie. Adesea îi spuneam – sau mormăiam – „Pune o vorbă bună și pentru mine” și vorbeam destul de serios.

Când și-a terminat rugăciunile, s-a întins pe partea lui și și-a vârât o mână între genunchii ridicați la piept. Cealaltă mână și-a strecurat-o sub obraz. Așa dormea întotdeauna. M-am întins și eu pe pătură în coliba întunecoasă, în care nu ajungeau razele lunii. De felul meu, eu nu prea am insomnii, însă în seara asta mi se învârteau atâtea lucruri în minte: profeția lui Daniel, pisica, broaștele, vechimea imensă a locului, delegația bocitorilor, lupta cu Itelo, regina care îmi citise până în străfundul inimii și-mi vorbise despre grun-tu-molani. Toate mi se amestecau în minte și mă emoționau peste măsură, iar eu îmi storceam creierii ca să găsesc cea mai bună modalitate prin care puteam distruge broscii. Normal că știu câte ceva despre explozivi și m-am gândit că aș putea să scot două baterii și să fac o bombă destul de bună în lanternă, umplând-o cu pulbere de la gloanțele puștii mele de calibrul 375, H & H Magnum. Și, credeți-mă, nu e de glumit cu ele: ar putea omorî și un elefant. Cumpărasem 375-ul ăsta special pentru călătoria în Africa după ce citisem despre armă în Life sau Look. Un tip din

Michigan se dusesse în vacanță în Alaska cu o asemenea pușcă și își angajase un ghid, ca s-o pornească pe urmele unui urs Kodiak. L-au găsit și l-au fugărit peste munți și bălți și l-au împușcat de la aproape patru sute de metri.

Și pe mine mă interesa vânătoria, dar pe măsură ce îmbătrâneam, începuse să mi se pară un mod ciudat de uniune cu natura. Adică un om pleacă în lumea largă și tot ce e-n stare să facă e să

împuște prin ea? Nu prea are sens. Așa că în octombrie, când începe sezonul și tufișurile miros a praf de pușcă, iar animalele intră în panică și aleargă speriate de colo colo, mă duc și-i prind pe cei care vânează pe proprietatea mea, îi duc la judecătorul de pace, iar el îi amendează.

Stăteam întins în așternut, hotărât să iau gloanțele și să le folosesc pentru a face bomba. Zâmbeam fericit la jindul surprizei ce-i păștea pe broscoi și, într-un fel, și încântat de mine însumi, pentru că mintea îmi zburase deja la recunoștința tuturor, în frunte cu Willatale, Mtalba și Itelo. Ajunsesem chiar să-mi închipui că regina mă va înălța în rang pe o poziție egală cu a ei, iar eu îi spuneam:

„Nu, nu! N-am plecat în lume ca să cuceresc putere ori glorie. Orice serviciu pe care vi-l fac e pe gratis”.

Cu toate astea în cap, n-am închis un ochi. Și aveam mare nevoie de odihnă dacă voiam să fac bomba a doua zi. Când e vorba de somnul meu, sunt cam ciufut, pentru că dacă se întâmplă să dorm șapte ore și un sfert în loc de opt, sufăr cumplit și mă târăsc fără vlagă, deși n-am nici pe dracu’. E doar încă una din ideile mele fixe. Asta e problema cu ideile mele: ele se întăresc, în timp ce eu slăbesc.

Pe când stăteam așa, treaz, în pat, am primit vizita

Mtalbei. A intrat, acoperind complet din prag razele lunii, și s-a așezat lângă mine, pe podea, suspinând, apoi mi-a luat mâna și, vorbind încetisor, și-a atins cu ea pielea, care era într-adevăr catifelată. Avea de ce să fie mândră.

Deși nu mă lăsa indiferent, am refuzat să-i răspund, însă efectul acțiunii ei fiind instantaneu, am fost nevoit să-mi fixez privirea asupra acoperișului, timp în care încercam să mă concentrez doar la cum să asamblez bomba. Deșurubam (în gând) capacul lanternei și băgăm bateriile în partea de sus a tubului. Tăiam gloanțele, le desfăceam și goleam praful în partea de jos. Dar cum îi dădeam foc?

O problemă aparte o constituia apa. Ce să folosesc drept fitil și cum îl puteam împiedica să se ude? Puteam să iau o bucată din fitilul de la bricheta mea austriacă și să o înmoi câtva timp în benzină. Sau un șiret – un șiret ceruit era perfect. Cam așa curgea șirul gândurilor mele

și în tot timpul ăsta prințesa stătea alături, mă lingea și-mi săruta degetele. Mă simțeam foarte vinovat din cauza asta și mă gândeam că dacă ar fi știut ce păcate săvârșisem eu cu aceleași mâini, poate că s-ar fi gândit de două ori înainte să le ducă la buze. Acum ajunsese chiar la degetul cu care ținisem pisica și am simțit cum îmi trece un junghi prin el, apoi prin braț și de aici mai departe, în tot restul sistemului nervos. Dacă m-ar fi putut înțelege, i-aș fi spus: „Frumoasă doamnă...” (pentru că era considerată o adevărată frumusețe și înțelegeam și de ce) „frumoasă doamnă, eu nu sunt omul care crezi tu că sunt. Am pe conștiință niște chestii incredibile și am și-un caracter cumplit. Până și porcilor le era frică de mine”.

Doar că nu e întotdeauna ușor să împiedici femeile când își pun în minte ceva. Se dau cu bună știință pe mâna unor astfel de oameni – bețivi, nebuni, criminali.

Cred că dragostea le dă puterea s-o facă, acoperind cu un văl toate defectele indivizilor. Nu sunt nici mut, nici orb, și am observat o legătură între dragostea unei femei și principiile esențiale ale vieții. Iar dacă n-aș fi remarcat-o singur, Lily m-ar fi făcut în mod cert s-o descopăr.

Romilayu nu s-a trezit. Dormea cu o mână sub obrazul lui cu cicatrici, iar părul i se revărsase într-o parte. Luna își proiecta în pragul ușii curcubeiele sticloase, iar afară ardeau focuri de bălegar uscat și măracini. Arnewii erau treji, lângă vitele lor. Cum Mtalba continua să suspine și să mă mângâie, trecându-mi buricele degetelor peste pielea ei și printre buze, mi-am dat seama că femeia asta cât un munte și cu păr indigo venise cu un scop anume, așa că mi-am ridicat brațul și l-am lăsat să cadă peste fața lui

Romilayu. El a deschis ochii, fără să-și scoată mâna de sub obraz sau să-și schimbe în vreun fel poziția.

— Romilayu.

— Ce doriți, sah? a zis el, rămânând culcat.

— Scoală-te! Scoală-te, că avem un musafir.

S-a ridicat fără să se mire. Lumina de afară pătrundea prin

spațiul ușii întredeschise și prin împletitură, iar luna era acum mai limpede, mai pură, și parcă parfuma acru, nu doar îl lumina. Mtalba își odihnea brațele pe povârnișurile propriului trup.

— Află care e scopul vizitei, am spus.

Așa că Romilayu a vorbit cu ea și i s-a adresat foarte ceremonios, pentru că individul era un mare formalist în ceea ce privește corectitudinea stilului african și nu renunța la maniere nici măcar în toiul nopții. Atunci a-nceput și

Mtalba să vorbească. Avea o voce dulce, uneori grăbită, alteori târăgănată. Din conversația lor a reieșit faptul că voia s-o cumpăr și, dându-și seama că nu aveam marfa cu care să plătesc, o adusese cu ea.

— Trebuie plătiți, sah, pen femei.

— Știu asta, prietene.

— Nu plătiți, femei nu respectă pe el, sah.

Eram gata să-i zic că sunt bogat și că pot să plătesc orice preț, dar mi-am dat seama că banii n-au nicio legătură cu povestea de-acum, așa că am spus:

— Foarte frumos din partea ei. E cam cât Everestul, dar are tone de delicatețe. Spune-i că îi mulțumesc frumos și trimite-o acasă. Mă întreb cât o fi ceasul. Iisuse, dacă nu dorm, mâine n-o să fiu în stare să mă ocup de broaște!

Nu înțelegi, Romilayu, că numai eu o pot face?

Însă el mi-a zis că tot ce adusese ea era afară și

Mtalba voia să mă duc să văd, așa că m-am ridicat fără prea mare tragere de inimă și am ieșit din colibă. Venise cu o escortă și când m-au văzut în bătaia lunii cu casca mea colonială, au început să aclame, de parcă eram deja mire – totuși mai în surdină, orele fiind înaintate. Darurile erau întinse pe o rogojină imensă, într-o grămadă impresionantă – veșminte, podoabe, tobe și vopsele de tot felul. Mtalba i-a făcut lui Romilayu inventarul acestora, iar el mi l-a comunicat.

— E o adevărată doamnă. O ființă extraordinară, am spus. Nu are încă un soț?

Aici nu exista un răspuns precis, pentru că ea era o

Bittah și nu conta de câte ori se mărită. Știam că n-avea niciun sens să-i spun că eu am deja o nevastă. Asta nu fusese o piedică pentru Lily și, în mod sigur, n-ar fi impresionat-o deloc pe Mtalba.

Ca să-mi arate bogăția zestrei, Mtalba a început să îmbrace câteva haine, în acompaniamentul unui xilofon făcut din oase, la care cânta unul dintre însoțitorii ei, un tip cu un inel masiv pe încheietura degetului. Tipul zâmbea de parcă tocmai mi-o încredința pe femeia Bittah, iar ea se mândrea cu rochiile și capoatele ei, punându-și-le pe umeri și pe șolduri, ceea ce necesita o mișcare independentă și mai amplă. Din când în când își puneă un semivoal ca al arăboaicelor, de la nas în jos, scoțându-și în evidență ochii drăgăstoși. Când nu mai avea chef de el, și-l scotea, zornăind din mâinile date cu henna, imensă, dar veselă, uitându-se la mine peste umăr și etalând în zona nasului și a buzelor acele semne de suferință ce nu pot fi provocate decât de dragoste. Se plimba de colo colo și se legăna în ritmul xilofonului din oase scobite – care erau, poate, picioarele roase de furnici ale unui rinocer.

Toate astea s-au desfășurat la lumina unei luni albastrii, în vreme ce în jurul liniei orizontului se profilau petele albe și jucăușe ale focului.

— Romilayu, vreau să-i spui că e o femeie al naibii de atrăgătoare și că e clar că are un trusou impresionant, am zis eu.

Sunt sigur că a tradus vorbele mele printr-unul din complimentele africane convenționale.

— Totuși nu mi-am terminat treaba cu broaștele. Mâine am întâlnire cu ele și nu mă pot concentra asupra altei probleme importante până nu termin de tot cu asta.

Credeam că așa o s-o fac să plece, însă ea a continuat să-și probeze hainele, să danseze, greoaie, dar frumoasă – cu coapsele și șoldurile alea colosale –, și să-și încrunte fruntea către mine, transmițându-mi din priviri dragostea ei. Atunci, pe când noaptea și dansul nu se mai terminau, am înțeles că asta era vrajă pură. Asta era poezie, căreia trebuia să-i permit să mă atingă, pentru a o lăsa să

pătrundă și în sarcina practică a distrugerii broaștelor.

Sentimentul pe care-l avusesem când dădusem cu ochii de acoperișurile de paie, atunci când coboram prin albia râului – că sunt vechi de când lumea –, se integra și el în aceeași sferă a poeziei și a farmecului. Într-un fel, sunt înnebunit după frumusețe și e unicul lucru în care mă încred, însă atunci când o găsesc, n-am niciodată parte de ea prea mult timp. Nu durează niciodată îndeajuns.

Știi că e prin apropiere când încep să mă doară gingiile.

Devin buimac, tăria pieptului îmi slăbește și apoi lucrul respectiv dispare. Sunt întors pe dos încă o dată. Numai că tribul ăsta, Arnewi, părea să aibă o provizie sigură. Și mă gândeam că, după ce voi face măreața faptă, după ce-i voi scăpa de broaște, poate că mă vor îndrăgi. Îi câștigasem deja inima lui Itelo, regina îmi arăta o afecțiune incontestabilă, iar Mtalba voia să se mărite cu mine, așa că nu-mi mai rămăsese decât să dovedesc că meritam (și ocazia parcă era făcută pentru mine – n-ar fi putut să se potrivească mai bine abilităților mele).

Așa că, după ce Mtalba mi-a atins fericită mâinile cu limba pentru ultima oară, încredințându-mi-se împreună cu toate bunurile ei – la urma urmei, era o împrejurare deosebită –, am spus:

— Vă mulțumesc și noapte bună. Noapte bună tuturor.

Ei au spus:

— Ouho.

— Ouho, ouho. Grun-tu-molani.

Mi-au răspuns:

— Tu-molani.

Datorită fericirii pe care o simțeam, inima îmi devenise neîncăpătoare, iar acum, în loc să vreau să dorm, mi-era teamă că dacă închid ochii după plecarea lor, sentimentul acesta îmbătător va dispărea. De aceea când, după o scurtă rugăciune – încă o dată în genunchi și cu mâinile împreunate, ca un individ gata să plonjeze în eternitate –, Romilayu s-a culcat, eu am rămas cu ochii deschiși, scăldat în simțăminte înalte.

Capitolul IX

Și starea aceea nu m-a părăsit nici când m-am trezit, odată cu venirea zorilor. În contrast cu cerul, care parcă ardea în flăcări, interiorul colibeii părea întunecat ca o pivniță. Am luat din coș un cartof copt și l-am cojit pentru micul dejun ca pe o banană. Mâncam stând pe pământ, în aerul rece, și îl vedeam prin ușă pe Romilayu, zbârcit, dormind pe o parte, ca o efigie.

M-am gândit: „Asta o să fie una dintre cele mai importante zile din viața mea”. Căci nu rămăsesem sub influența acelor clipe vrăjite – ceea ce constituia în sine un fel de record –, ci mă și convinsesem (iar convingerea respectivă nu m-a părăsit nici acum) că lucrurile și însăși lumea obiectivă îmi dădeau un fel de semnal de pornire.

Nu s-a întâmplat așa cum mă așteptasem să se întâmple cu Willatale. Credeam că ea își poate deschide palma, pentru a-mi arăta sâmburele adevărului, cifrul secret – poate vă amintiți. Dacă nu, vă spun din nou acum. Nu, ce se întâmpla nu fusese premeditat. Luase forma luminii zorilor, evidențiindu-se pe argila albă a zidului de lângă mine, și crea un efect extraordinar, pentru că am simțit pe loc în gingii acea senzație care mă avertiza că sunt în apropierea unui lucru minunat, însoțită de un sentiment înăbușitor sau de o durere în piept. Cei alergici la pene sau la polen știu despre ce vorbesc. Obiectele alergiei își vestesc prezența cu o subtilitate ce crește treptat în intensitate. Motivul din dimineața respectivă a fost culoarea pe care o căpătase peretele în lumina răsăritului.

Când ea a devenit extrem de puternică, a trebuit să las jos cartoful din care mâncam și să mă sprijin cu mâinile de pământ, pentru că am simțit lumea legănându-se cu mine. Dacă aș fi fost pe cal, aș fi încercat în mod sigur să mă apuc de oblâncul șei. O splendoare impresionantă, adică neomenească, părea că se ridică de dedesubt, de sub mine. Același trandafiriu plăcut, amintind de zeama pepenelui verde, m-a dat acum complet peste cap. Mi-am dat seama imediat de importanța acestui lucru, fiindcă avusesem parte toată viața de astfel de momente, când mutul începe să vorbească și auzi vocile obiectelor

și ale culorilor, după care universul fizic începe să se frământa, să-și schimbe forma, să se dilate, să se înalțe și să coboare, astfel încât până și câinii par nevoiți să se sprijine, tremurând, de un copac. Deci pe peretele ăsta alb, cu țepi, ca pielea de găină, se proiecta o lumină trandafirie, iar imaginea era asemănătoare cu cea pe care o poți întâlni când zbori la peste trei mii de metri înălțime, peste coarnele albe ale mării, la răsăritul soarelui. Trebuie să fi fost mai mult de cincizeci de ani de când văzusem ultima oară o asemenea culoare și mi se părea că-mi aduc aminte cum, fiind foarte mic, mă trezeam singur în patul meu dublu și negru și mă uitam la tavanul ornăt cu un oval de ipsos de modă veche, cu pere, viori, snopi de grâu și chipuri de îngeri, iar afară era un oblon alb, lung de patru metri și acoperit cu aceeași culoare rozalie.

Am zis cumva foarte mic? Cred că n-am fost niciodată cu adevărat mic. La vârsta de cinci ani arătam de parcă aveam doisprezece și eram deja un drac împielit. În orășelul Adirondacks, unde obișnuiam să ne petrecem verile, în locul în care s-a înecat fratele meu, Dick, exista o moară de apă și adesea îmi plăcea să dau năvală înăuntru cu un băț în mână și să lovesc cu toată puterea în sacii de făină, după care să alerg afară prin praful ridicat, lăsându-l pe morar în urmă, furios și înjurând. Tatăl meu ne căra pe mine și pe Dick la iazul morii și stătea cu noi sub cascadă, ținându-ne pe fiecare de câte o mână. Din cauza bărbii, arăta ca Triton, cu mușchii lui bine evidențiați și barba zâmbitoare. În apa rece și verde se vedeau pești lunguleți trândăvind la câțiva metri de noi. Negri, cu pete de foc, parcă pictați cu tăciuni de apă. Ca niște haimanale ce umblă brambura prin oraș. Ei bine, după cum vă spuneam, era seară, iar eu am intrat cu bățul în moară și am izbit în sacii de făină, aproape înecându-mă din cauza prafului alb. Morarul a început să țipe:

— Copil tembel și idiot! O să-ți rup oasele ca la un pui de găină!

Am hohotit și m-am grăbit să ies, iar afară era tot lumina asta trandafirie, cu totul alta decât culoarea obișnuită a înserării. Am văzut-o pe partea plină de făină a morii, în timp ce apa se scurgea pe

roată. Un trandafir roșu, subțire și limpede, sus, pe cer.

Jur că nu mă așteptasem să dau peste o astfel de culoare în Africa. Și mi-era teamă ca nu cumva să dispară înainte să profit cât pot de ea. Așa că mi-am apropiat fața și nasul de suprafața peretelui. Mi-am lipit nasul de el, ca și cum ar fi fost un trandafir prețios, și am îngenuncheat pe unul din genunchii mei bătrâni, zbârciți și triști – ca morcovii –, am inspirat, am inhalat cu nasul și am mângâiat zidul cu obrazul. Sufletul meu era într-o stare imposibil de descris, dar nu era cuprins de o emoție înfrigurată:

era o stare la fel de calmă ca și culoarea. Mi-am zis în sinea mea: „Știam eu că locul ăsta e vechi de când e lumea!” Adică simțisem din prima clipă că aici aș putea găsi lucruri de odinioară, pe care le văzusem când eram încă inocent și după care de atunci tânjiseam mereu, toată viața – fără de care viața mea n-avea niciun sens. Și vă spun sigur că în clipele acelea spiritul meu nu dormea, ci spunea întruna „O, ho, ho, ho, ho, ho!”

Lumina s-a schimbat treptat, cum era și firesc, dar cel puțin o văzusem din nou, ca pe o promisiune a nirvanei, și o lăsasem să dispară fără să-i opun nici cea mai mică rezistență, sperând că o să mai revină înainte de a se scurge alți cincizeci de ani. Altfel aș fi fost osândit să mor ca un răzvrătit oarecare, ca un imbecil cu o avere de trei milioane de dolari, sclav al unei frici prostesti și al unui temperament violent.

Așa că acum, când mi-am îndreptat din nou gândurile asupra modului în care pot alina suferințele tribului

Arnewi, eram – sau cel puțin credeam că sunt – cu totul alt om. Trecusem printr-o experiență fundamentală. Era exact opusul celei trăite la Banyules-sur-Mer cu caracatița din acvariu. Caracatița îmi vorbise despre moarte și nu m-aș fi apucat niciodată de un proiect important după ce îi văzusem capul rece și tot mai livid lipit de sticlă. După semnul bun pe care mi-l dăduse lumina, căpătasem încredere în capacitatea mea de a fabrica bomba, deși aveam de înfruntat destul de multe probleme.

Eram silit să mă folosesc de toată priceperea mea, în special pentru fitil și pentru toată povestea cu calcularea timpului necesar. Trebuia să aștept până în ultimul moment posibil înainte să-mi arunc invenția în apă. Acum, că tot veni vorba, urmărisem cu mare interes în ziare povestea cu omul acela din New York care speria lumea cu bombe, tipul care se certase cu cei de la electricitate și își pusese în gând să se răzbune. În News sau Mirror apăruseră schemele bombelor lui, găsite la bagaje în gara Grand

Central, iar eu fusesem atât de captivat de ele, încât am pierdut metrul (cutia viorii aflându-se între picioarele mele). Căci aveam niște idei destul de precise despre planul unei bombe și le găsisem întotdeauna foarte interesante. Cred că tipul folosisese țevi de gaz. Mă gândisem atunci că aș fi putut face o bombă mai bună acasă, dar aveam de partea mea avantajul instrucției de care beneficiasem ofițerii de la infanterie, unde existase și o secțiune despre lupta de gherilă. Totuși în cazul rezervorului chiar și o grenadă de fabrică ar fi putut să dea greș, iar întreaga problemă constituia pentru mine o adevărată provocare.

M-am așezat pe pământ, cu materialele între picioare și casca dată pe ceafă, și m-am concentrat atent la treabă, tăind gloanțele și golind praful de pușcă în cutia lanternei. Dacă am vreo calitate indiscutabilă, atunci aceea este că sunt în stare să mă dedic total scopurilor practice.

Dumnezeu știe că în țara unde am luptat atât de mult devenise din ce în ce mai greu să găsec pe cineva care să mă ajute și, prins la strâmtoare, am învățat să mă ajut singur. Cel mai bine mă pricep la tâmplărie, acoperișuri și zugrăvit, dar ca electrician sau instalator nu sunt prea bun. Poate că nu e bine spus că am capacitatea de a mă dedica total muncii fizice. Mai degrabă trăiesc totul la o intensitate dureroasă, chiar și atunci când îmi dau în cărți. Am scos sticla lanternei, am desfăcut becul și am fixat bine capacul cu o rondea de lemn șlefuită ca lumea.

Făcusem în el o gaură pentru fitil. Aici venea partea cea mai grea, pentru că funcționarea mecanismului depindea de timpul în care

ardea fitilul. La asta lucram acum și nu mă uitam prea des la Romilayu, însă când am făcut-o, am văzut că dădea din cap a îndoială. Am încercat să fac abstracție de el, dar până la urmă i-am zis:

— La dracu', nu te mai încrunta atâta! Nu înțelegi că știu foarte bine ce fac?

Totuși vedeam limpede că n-are încredere în mine, așa că l-am înjurat în gând și am continuat să dau foc cu bricheta la diverse materiale de lungimi diferite, pentru a vedea cum ard. Dar dacă nu puteam spera ca Romilayu să-mi dea o mână de ajutor, cel puțin o aveam pe Mtalba, care se întorsese dis-de-diminează. Acum purta niște pantaloni violeti și transparenți și unul din voalurile acelea pe nas. Mi-a luat mina și și-a lipit-o de piept cu mare însuflețire, de parcă noaptea trecută ajunseserăm la o înțelegere. Era plină de energie. A început să se plimbe cu pași mari – dacă ăsta o fi cuvântul potrivit (sau ar fi mai adecvat să spun „parcă își croia drum cu greu”?) –, în acompaniament de xilofon și de fluierături, făcând să-i tremure și să i se zdruncine excesul de carne în timp ce dansa și mă privea cu un zâmbet cochet și drăgăstos.

Recita pentru curtea ei tot ce făcea și tot ce făceam eu (iar Romilayu traducea):

— Femeia Bittah care îl iubește pe marele luptător, omul care e ca doi oameni într-unul, a venit noaptea la el.

— A venit la el, spuneau ceilalți.

— I-a adus prețul miresei – și aici urma tot inventarul, care cuprindea și aproximativ douăzeci de capete de vite, fiecare cu numele și genealogia ei –, iar prețul miresei a fost foarte nobil. Pentru că ea e Bittah și e foarte frumoasă. Și fața mirelui are multe culori.

— Culori, culori.

— Și el are păr pe ea, obrajii îi atârnă și e mai puternic decât nenumărați tauri. Inima miresei e pregătită și porțile ei sunt larg deschise. Mirele face un lucru.

— Un lucru.

— Cu foc.

— Foc.

Din când în când Mtalba își săruta mâna, arătând că-mi aparține și că mi-o oferea, iar pe chipul ei se puteau vedea foarte clar – mai ales în zona nasului – acele semne ale suferinței din dragoste, chinurile iubirii. În timpul ăsta eu dădusem foc unui șiret înmuiat în benzină și priveam atent, cu capul aplecat între picioare, cum se aprinde. Nu e rău, m-am gândit. E promițător. Se desprinsese doar un tăciune infim. Cât despre Mtalba, a fost o vreme când aș fi privit altfel dragostea pe care mi-o oferea. Mi s-ar fi părut un lucru mult mai serios. Dar, vai, cute adânci începuseră să mi se formeze pe lângă urechi și uneori, când îmi ridicam capul în fața unei oglinzi, din nas îmi apărea un fir de păr alb. Din cauza asta îmi spuneam că ea se îndrăgostise de un Henderson imaginar, un Henderson ce exista doar în mintea ei. În timp ce meditam la astfel de lucruri, am închis pleoapele și am dat din cap. Între timp continuam să ard bucățele de fitil și de șiret, ba chiar și de hârtie, în urma experiențelor reieșind faptul că o bucată de șiret ținut cam două minute în benzina brichetei era mai bună decât oricare alt material. În consecință, am pregătit o bucată din șiretul unuia dintre bocancii mei și am băgat-o prin gaura din rondea de lemn, apoi i-am zis lui Romilayu:

— Cred că e gata.

Pentru că stătusem aplecat cât lucrasem acolo, simțeam o amețelă în ceafă, dar era în regulă. Grație acelei apariții a luminii trandafirii, eram cât se poate de hotărât și de încrezător în forțele mele și nu-i puteam îngădui lui

Romilayu să-și arate îndoielile și presimțirile atât de fățiș.

I-am spus:

— Ia ascultă, Romilayu, termină cu chestia asta! Am dreptul la încrederea ta măcar acum. Îți spun că o să meargă în mod sigur.

— Da, sah, mi-a zis el.

— Nu vreau să crezi că nu sunt în stare să fac o treabă ca lumea.

A repetat:

— Da, sah.

— Există poezia aceea despre privighetoarea care cântă că omenirea nu poate suporta realitatea. Dar câtă irealitate poate suporta? Mă urmărești? Mă înțelegi?

— Eu înțelege, sah.

— Și i-am răspuns și eu privighetorii: ce dacă realitatea poate să fie și îngrozitoare? Oricum, e mai bună decât ce avem.

— În regulă, sah. În regulă.

— Bine, te las în pace. E mai bună decât ce-avem. Dar în adâncul sufletului orice om simte că trebuie să atingă o anume adâncime în viață. Ei bine, eu trebuie să continui, pentru că încă n-am atins adâncimea aceea. Înțelegi?

— Da, sah.

— Ha! Poate că viața crede că a scris tot ce se putea scrie despre mine în catastiful ei. Henderson: genul așa și pe dincolo, alături de pinguinul nordic, ornitorincul și alte experimente ilustrând un principiu așa și pe dincolo, a spus cam tot ce-a avut de spus. Dar viața poate să se aștepte uneori și la surprize, pentru că, în definitiv, oameni suntem. Eu sunt Om – eu însumi, oricât ar părea de ciudat.

Și omul poate păcăli de multe ori viața tocmai când ea crede că știe câte parale face el.

— În regulă.

Romilayu a înălțat din umeri și și-a întins mâinile negre și vâjnoase a resemnare.

Atâta vorbărie mă obosise peste măsură. Stăteam și strângeam în mână bomba în cutia ei de aluminiu, gata să îndeplinesc promisiunea făcută lui Itelo și celor două mătuși ale lui. Sătenii știau că e un eveniment important și începuseră să apară în număr tot mai mare, să vorbească între ei, să bată din palme sau să fluiera. Mtalba, care plecase, s-a întors îmbrăcată într-o chestie roșie, parcă din aba, cu părul ei indigo proaspăt dat cu unt, cu niște cercei imenși de alamă în urechi și cu un colier din același material la gât. Însoțitorii ei se învârteau de colo colo, îmbrăcați în niște cârpe colorate. Aduseseră cu ei și niște vaci legate cu funii și foarte vesele. Vacile păreau cam slăbite

și oamenii veneau la ele, le pupau și le întrebau de sănătate, ca și cum ar fi fost rudele lor.

Unele dintre fete își purtau în brațe sau pe umeri găinile favorite. Căldura se mai potolise, iar cerul era pustiu.

— Iată-l și pe Itelo! am exclamat.

Și el mi s-a părut neîncrezător. „Niciunul dintre indivizii ăștia n-are încredere în mine”, mi-am zis în sinea mea și, deși îmi dădeam seama care era motivul, în adâncul sufletului mă simțeam totuși jignit.

— Bună, prințe, am spus.

Era solemn. Mi-a luat mâna, așa cum făceau toți, și și-a pus-o pe piept, astfel încât i-am simțit căldura corpului prin bluza albă și scurtă, pentru că era îmbrăcat tot ca în ziua precedentă, cu șortul lui larg și eșarfa verde de mătase.

— Ei bine, a sosit clipa cea mare, am zis eu.

I-am arătat înălțimii Sale cutia de aluminiu cu fitilul din șiret și m-am întors spre Romilayu:

— Ar trebui să ne gândim cum să strângem broaștele moarte și cum să le îngropăm. O să ne ocupăm și de detalii precum inscripția funerară. Prințe, care sunt sentimentele tribului față de animalele astea, odată moarte?

Și atunci sunt tabu?

— Domnu' Henderson. Domnule. Apa e...

Neputând găsi cuvinte pentru a-mi arăta cât de prețios era acest element, Itelo și-a frecat degetele, cu degetul mare în mișcare, de parcă pipăia o catifea.

— Știu. Știu exact care-i situația. Dar pot să vă spun un lucru pe care l-am spus și ieri: îi iubesc pe oamenii ăștia. Trebuie să le arăt într-un fel prietenia mea. Și sunt conștient că, venind din afară, e de datoria mea să-mi asum întreaga răspundere.

Sub carcasa albă și grea a căștii îmi intrau o groază de muște din acelea pe care vitele le aduc întotdeauna cu ele și care mușcă tare, așa că am decis:

— E timpul.

Am pornit-o cu toții înspre rezervor. Eu eram în frunte, cu bomba în mână. Am verificat dacă am bricheta în buzunarul șortului. Deși un bocanc îmi tot cădea din picioare, din cauză că-i scosesem șiretul, am mers totuși destul de avântat spre rezervor, ținând în timpul ăsta bomba deasupra capului ca pe torța libertății din portul

New York și zicându-mi în gând: „Așa, Henderson! Acum e-acum! mai bine te-ai ține de promisiune! Și fără prostii!”

ș.a.m.d. Vă puteți închipui ce era în inima mea!

Când am ajuns la rezervor, arșița se potolise de tot și am înaintat singur către buruienile de pe margine. Toți ceilalți au rămas în urmă. Nici măcar Romilayu nu s-a apropiat de mine. Era mai bine așa. Omul trebuie să fie pregătit să înfrunte criza singur și de fapt lucrul la care mă pricep cel mai bine e să mă descurc singur. Mă gândeam: „La naiba, ar trebui să iasă bine, având în vedere experiența mea atât de mare în a mă descurca singur”. Și, cu bomba în mână stângă și fitilul subțirel în cealaltă – fitil ce părea vechi de când lumea –, am studiat cu atenție apa. Acolo, în mediul lor, se aflau creaturile, mormolocii cu capete imense, cozi rahitice și picioare fără noimă, dar și animalele mai mature, cu ochii ca niște agrișe coapte, cufundate în mълul atât de drag lor. Iar eu, Henderson, eram ca un pin uriaș, ale cărui rădăcini s-au încrucișat și s-au sprijinit reciproc...

dar nu despre mine era vorbă acum. Stăteam aplecat deasupra lor, unealtă a sorții, iar broaștele nu știau – și nici n-aveau cum – ce urzeam eu. Și în timpul ăsta eu treceam prin toate senzațiile ce precedă starea de teamă și încordare pe care o cunosc atât de bine și o urăsc atât de mult – lumina începe să pълpălăie, gura mi se usucă, fiecare mădular pare că vrea să-și schimbe locul, iar mușchii gâtului mi se contractă. Auzeam pălăvrăgeala tribului aflat în așteptare așa cum un om care se îneacă îi aude pe cei de pe plajă și o vedeam pe Mtalba stând între ei și mine în abaua ei roșie ca macul: ceva negru în mijlocul purpuriului. Am suflat atunci peste fitilul invenției mele pentru a îndepărta praful (sau pentru noroc), am apăsat roțița brichetei și, când a răspuns cu flacără, am aprins fitilul, fostul meu șiret. El a început să

ardă și prima dată i-a căzut capătul metalic. Scânteia se îndrepta destul de ferm către cutie. N-aveam decât să mă concentrez asupra ei. Picioarele îmi amortiseră din cauza căldurii.

Arderea a durat ceva timp și chiar dacă scânteia a coborât prin gaura lemnului, am mai așteptat puțin, pentru că nu puteam risca să se stingă. După aceea am apelat la intuiție și la noroc și, fiindcă în acel moment nu voiam să văd nimic în mod special, am închis ochii și am așteptat inspirația interioară. Nu era încă timpul, nu era încă momentul. Am strâns cutia în mână și mi s-a părut că aud scânteia distrugând complet șiretul și sfârâind pe praful de pușcă. În ultima secundă am luat niște leucoplast, pe care-l pregătisem dinainte, și l-am lipit peste gaură. Apoi am aruncat bomba ca pe o minge. A atins ușor acoperișul, pe care s-a rostogolit o singură dată înainte să cadă în apa gălbuie. Broaștele au fugit de ea și suprafața apei s-a liniștit din nou – undele s-au mai mișcat puțin și gata. Dar imediat după aceea apa a început să freacă din nou, apoi să se umfle, și mi-am dat seama că drăcovenia funcționa. Al naibii să fiu dacă nu mi s-a înălțat și sufletul odată cu apa chiar înainte să se reverse, în același ritm cu ea, și mi-am spus „Aleluia! Henderson, bestie posacă ce ești, de data asta chiar că ai făcut-o!” Și în clipa aceea a țâșnit apa. Poate că nu era chiar Hiroshima, dar pentru mine a fost un adevărat torent. Și a început să plouă cu trupuri de broaște. Explozia le-a proiectat deasupra acoperișului, iar mormolocii, pietrele și noroiul în cădere au început să se izbească de paiele acestuia.

Nu mi-ar fi trecut niciodată prin cap că o duzină de gloanțe pot avea o asemenea putere și m-am felicitat, timp în care de undeva de la periferia inteligenței mele m-au invadat cele mai nesemnificative gânduri, cele mai rapide și mai simple gânduri care-ți vin într-o asemenea situație, primul dintre ele fiind: „La școală ar fi cu toții mândri de bătrânul Henderson!” (Școala de infanterie.

Nu avusesem note prea bune acolo.) Picioarele lungulețe, burțile albe și corpurile îndesate ale puilor de broască au umplut până și stâlpii acoperișului. Eu însumi eram plin de noroi, ceea ce nu m-a

împiedicat să urlu:

— Hei, Itelo, Romilayu! Cum vă place? Bum! N-ați vrut să mă credeți!

Însă rezultatul acțiunii mele a fost cu totul altul decât cel așteptat: în locul unui strigăt de bucurie, i-am auzit pe băștinași țipând îngroziți. Uitându-mă să văd ce s-a întâmplat, am descoperit că broaștele moarte curgeau din rezervor împreună cu apa. Explozia distrusese și peretele care o ținea acolo. Blocurile mari de piatră căzuseră și rezervorul galben se golea într-un ritm rapid.

— Dumnezeule!

În clipa în care am zărit dezastrul și apa ducând cu ea resturile de broaște, ca apa unei mori, m-am luat cu mâinile de cap, cuprins de amețală.

— Repede! Repede! am început să urlu. Romilayu!

Itelo! Sfinte Sisoe, ce se întâmplă? Dați o mână de ajutor!

Hei, ce stați?

M-am aruncat în calea apei, sperând s-o pot opri cu pieptul și să ridic pietrele înapoi. Torentul se năpustea spre mine, iar broaștele, ca niște prune, îmi intrau în pantaloni și în bocancul fără șiret. Vitele începuseră să se agite, trăgând de pripoane și zbatându-se să ajungă la apă. Însă apa era poluată și nimeni nu le-ar fi lăsat să bea. A fost un moment de groază, în care vitele ascultau, cum e și normal, de legea firii, iar băștinașii se rugau de ele, plângând, în vreme ce uriașa cantitate de apă dispărea rapid în pământ. Nisipul a înghițit-o până la ultima picătură. Romilayu mi s-a alăturat și a făcut tot ce i-a stat în putință, însă blocurile de piatră erau mult prea grele pentru a le putea urni, din cauză că rezervorul era de fapt și dig, iar noi ne aflam în aval, sau Dumnezeu mai

1.38

știe din ce cauză. Oricum, apa era pierdută. Pierdută! În câteva minute am văzut (ce priveliște oribilă) mîlul galben și broaștele moarte zăcând pe fundul apei. Șocul le produsese moartea instantaneu, așa că de ele scăpasem cât ai clipi. Însă băștinașii boceau

după apă și se îndepărtau, deși vitele se împotriveau din răspuțeri. Curând n-au mai rămas lângă mine decât Itelo și Mtalba.

— Ce s-a întâmplat, Doamne? le-am zis. E un adevărat prăpăd. Am provocat un dezastru.

Mi-am ridicat tricoul ud și pătat și mi-am ascuns fața în el. Cu pieptul expus astfel în fața lor, am spus prin țeșătura tricoului:

— Omoară-mă, Itelo! N-am ce să-ți ofer în afară de viața mea! Așa că ia-mi-o. Haide, aștept.

Am ascultat să văd ce zice, dar n-am auzit decât suspinele care veneau dinspre Mtalba. Stăteam cu pântecul dezgolit, gata pentru lovitura fatală de cuțit.

— Domnu' Henderson. Domnul Ce s-a întâmplat?

— Înjunghie-mă, am spus, nu mă-ntreba! Îți zic să mă înjunghii! Ia cuțitul meu dacă n-ai. Pentru mine nu mai contează nimic! Și te rog să nu mă cruți. N-aș putea să suport. Prefer să mor.

Dumnezeu mi-e martor că ăsta era adevărul, pentru că, odată cu rezervorul, a explodat totul. Am stat cu fața vârată în tricoul umflat, ud learcă și cuprins de remușcări cumplite. Am așteptat cu pântecul dezvelit ca Itelo să mă taie, pregătit pentru execuție, în ciuda temperaturii și a suferinței lui. Sub mine apa rezervorului se transformase în aburi fierbinți și soarele începuse deja să descompună corpurile neînsuflețite ale broaștelor.

Capitolul X

Am auzit-o pe Mtalba plângând:

— Ali, ielli, ielli!

— Ce zice? l-am întrebat pe Romilayu.

— Zice la vedere pen totdeauna.

Iar Itelo mi-a spus cu glas tremurător:

— Rog, domnu' Henderson, dați tricou jos de pe față.

L-am întrebat:

— Ce faci? Nu-mi iei viața?

— O, nu, nu! Dumneavoastră m-ați câștigat. Vreți muriți, trebuie muriți singur. Sunteți prieten.

— Halal prieten, am zis.

Mi-am dat seama că a rostit acele cuvinte în pofida unei presiuni imense ce-l apăsa pe piept. Sunt sigur că avea un nod uriaș în gât.

— Mi-aș fi dat și viața ca să vă ajut, am zis. Ai văzut ce mult am ținut bomba. Aș fi preferat să explodeze în mâinile mele și să mă facă bucățele. E tot vechea poveste:

Imediat ce mă aflu printre oameni, exagerez și fac câte o boacăna. Au avut dreptate că au plâns când am apărut.

Probabil că le mirosise a necaz și știau că o să provoc un dezastru.

Acoperit cu tricoul, m-am lăsat pradă emoțiilor, inclusiv recunoștinței. Am întrebat:

— De ce nu pot să-mi îndeplinesc și eu măcar o dată, o singură dată, dorința cea mai fierbinte a sufletului meu? Sunt sortit să dau întotdeauna greș.

În acel moment m-am gândit că tiparul vieții mele a

Cost dezvăluit lumii întregi și că după o asemenea experiență nu mai are nici cea mai mică importanță dacă mor sau nu.

Dat fiind că Itelo nu voia să mă omoare, mi-am tras tricoul murdar și ud în jos și i-am spus:

— Prințe, e-n regulă dacă nu vrei să-ți pătezi mâinile cu sângele meu.

— Nu, nu! a zis el.

Atunci i-am spus:

— În cazul ăsta îți mulțumesc, Itelo. N-am decât să-ncerc să-mi dau în petic în altă parte.

Romilayu a murmurat:

— Ce făceam, sah?

— O să plecăm, Romilayu. E cea mai mare contribuție pe care mi-o pot aduce la bunăstarea prietenilor mei. La revedere, prințe. La revedere, dragă doamnă, și spuneți-i bun-rămas reginei din partea mea. Sperasem să învăț de la ea înțelepciunea vieții, dar bănuiesc că sunt o fire prea prăpădită. Nu sunt potrivit pentru așa o companie. Dar o

iubesc pe bătrână. Vă iubesc pe toți! Dumnezeu să vă binecuvânteze!
Aș sta, am mai zis, ca să vă repar rezervorul...

— Mai bine nu, domnu', a spus Itelo.

L-am crezut pe cuvânt. La urma urmei, el știa mai bine. În plus, eram prea zdrobit ca să nu fiu de acord cu el. Romilayu s-a întors la colibă ca să ne ia lucrurile, iar eu am ieșit din orașul pustiu. Nu era nici tipenie de om nicăieri. Până și vitele fuseseră băgate înăuntru, ca să nu fie nevoite să mă vadă încă o dată. Am așteptat lângă zidul orașului și, când a apărut Romilayu, ne-am înapoiat în pustiul din care veniserăm. Am plecat dezonorat și umilit, după ce lor le distrusesem apa, iar mie speranțele.

Pentru că acum nu mai aveam de unde să aflu ce înseamnă grun-tu-molani.

Firește că Romilayu voia să ne întoarcem la Baventai, așa că i-am spus că și-a onorat contractul. Jeepul era al lui oricând voia. L-am întrebat:

— Cum mă mai pot întoarce eu acum în America?

Itelo nu vrea să mă omoare. Are un caracter nobil, iar pentru el prietenia e foarte importantă. Aș putea la fel de bine să iau 375-ul și să-mi zbor creierii pe loc, nu să mă duc acasă.

— Ce vreți să ziceți, sah?

— Vreau să zic, Romilayu, că am pornit în lumea largă pentru ultima oară ca să-mi ating anumite scopuri și ai văzut cu ochii tăi ce s-a întâmplat. Așa că dacă plec în momentul ăsta, probabil o să mă transform într-un zombie.

Fața o să mi se facă albă ca parafina și o să zac în pat până o să dau ortul popii. Ceea ce, probabil, e tocmai ce merit. Așa că ai de ales. Nu te mai pot obliga la nimic. Te las să hotărăști singur. Dacă te duci la Baventai, o s-o faci singur.

— Vă duceți singur, sah? a zis el, privindu-mă surprins.

— Da, prietene. Dacă trebuie. Pentru că acasă nu mă pot întoarce. E-n regulă. Am ceva provizii și patru bancnote de câte o mie de dolari în cască1 și presupun c-o să găsesc apă și mâncare pe drum.

Pot să mănânc și lăcuste. Dacă vrei, îți dau ție arma.

— Nu, a zis Romilayu după ce s-a gândit puțin. Nu merge singur, sah.

— Ești un tip pe cinste. Ești un om bun, Romilayu.

Poate că eu nu sunt decât un bătrân ramolit, care a dat greș în aproape tot ce a vrut să facă – parcă aș fi opusul lui Midas –, prin urmare părerea mea n-are nicio valoare.

Dar eu așa te văd. Deci, am zis, încotro ne îndreptăm?

1. Ultima emisiune de bancnote de acest tip a trezoreriei americane a avut loc în 1934. Bancnotele au fost scoase din uz în 1969.

— Eu nu știe, a răspuns Romilayu. Poate Wariri? a adăugat apoi.

— A, Wariri! Prințul Itelo a fost coleg de școală cu regele lor... cum îl cheamă?

— Dahfu.

— Așa e, Dahfu. Păi, atunci mergem în direcția aia?

Fără prea mare tragere de inimă, mi-a spus:

— E-n regulă, sah.

Părea să aibă anumite dubii în legătură cu propriile sugestii.

Am luat în spate mai mult decât partea mea de povară și am zis:

— Hai să mergem. Poate că n-o să intrăm în orașul lor. Vedem noi la fața locului, dar hai să mergem. N-am cine știe ce speranțe, însă știu sigur că acasă aș fi un om mort.

Așa că am pornit spre tribul Wariri și mi-a venit în minte înmormântarea din Oedip la Colonos – el cel puțin le-a purtat noroc oamenilor după moarte. În acele clipe aproape că eram gata să mă mulțumesc chiar și cu atât.

Am mai mers vreo opt, zece zile printr-o regiune ce semăna foarte tare cu platoul Hinchagara. După a cincea sau a șasea zi peisajul a început să se schimbe întrucâtva.

Deși pantele erau mai sterpe, pe culmi erau mai mulți copaci. Podișurile înalte și granitul fierbinte, bastioanele și acropolele se țineau bine în pământ, adică se înfipseseră bine în sol și refuzau să plece odată cu norii, care parcă încercau să le absoarbă. Sau poate că,

în melancolia mea, vedeam în jur doar impertinență. Marșul pe un teren așa de dificil nu-l deranja pe Romilayu, care era la fel de obișnuit cu asemenea călătorii precum e matelotul cu apa. În ultimă instanță încărcătura, pavilionul sau destinația nu mai au nicio importanță. Putea să străbată tot pământul cu picioarele lui slăbănoage, iar pentru el activitatea asta era de la sine înțeleasă. Era expert în găsirea apei, știa unde poate să bage un pai în pământ și să bea și uneori îl vedeam cum culege tărtăcuțe și alte plante de felul ăsta, pe care eu nu le-aș fi observat în veci, pe care apoi le mesteca, pentru că îi țineau și de foame, și de sete. Câteodată, noaptea, stăteam de vorbă.

Romilayu era de părere că acum, că li se golise rezervorul, cei din tribul Arnewi aveau, probabil, să emigreze, în căutare de apă. Iar eu, amintindu-mi de broaște și de multe alte lucruri, stăteam lângă foc și priveam încruntat cărbunii, cu gândul la rușinea și la decăderea mea, dar viața merge înainte și, trăind, omul întâlnește și necaz, și bucurie. Așa va fi mereu și toți supraviețuitorii o știu.

Iar când nu mori din cauza unui necaz, începi, într-un fel sau altul, să-l transformi în altceva – adică să-l folosești.

Am văzut printre cactuși păianjeni uriași, cu pânzele ca niște stații radar. Erau prin părțile acelea și niște furnici ce aduceau cu un fel de drăcușori, iar mușuroaiele lor cenușii se zăreau de departe. N-o să înțeleg niciodată cum pot struții să alerge atât de repede pe căldura de-acolo.

M-am apropiat o dată de unul destul de mult ca să mă uit mai bine în ochii lui rotunzi, iar el a izbit pământul cu picioarele și a pornit cu un vânt fierbinte în pene, lăsând o spumă albă în urma lui.

Câteodată, noaptea, după ce Romilayu își termina rugăciunile și voia să se culce, eu îl țineam treaz, spunându-i povestea vieții mele, ca să văd dacă nu cumva fundalul acesta ciudat, cu deșertul, struții și furnicile, păsările de noapte și răgetele rare ale leilor, mă va absolve măcar de o parte din blestem, însă de fiecare dată blestemul se dovedea mai exotic și mai fantastic decât orice furnici, struți sau munți. I-am spus într-un rând:

— Ce-ar zice tribul Wariri dacă ar ști cine se îndreaptă spre ei?
— Eu nu știu, sah. Ei nu oameni așa buni ca arnewii.
— A, deci nu sunt buni! Dar n-o să le zici nimic de broaște și de rezervor, așa-i, Romilayu?

— Nu, nu, sah.

— Mulțumesc, prietene. Nu merit eu prea multă încredere, dar, la urma urmei, am doar intenții bune. Îmi vine să mor când mă gândesc ce mult suferă vitele de pe urma mea, rămase de-acum fără apă. Nu glumesc. Dar dacă mi-aș fi satisfăcut cea mai mare ambiție a mea și aș fi devenit un al doilea doctor Grenfell sau Schweitzer? Ori un chirurg? Există oare vreun chirurg căruia să nu-i moară din când în când câte un pacient? Păi, unii dintre indivizii ăștia trag în mod sigur o întreagă mare de suflete după ei!

Romilayu stătea întins pe jos, cu mâna vârâtă sub obraz.

Nasul lui drept, abisinian, exprima o mare răbdare.

— Regele Wariri, Dahfu, a fost coleg de școală cu Itelo.

Dar zici că waririi ăștia nu sunt oameni buni. Ce-i cu ei?

— Ei copii de întuneric.

— Bine, Romilayu, văd că ești un adevărat creștin.

Adică sunt cei mai înțelepți din generația lor și altele asemenea. Dar dintre mine și ei, cine crezi că trebuie să se îngrijoreze cel mai tare?

Fără să-și schimbe poziția și cu o licărire de umor negru în ochii lui mari și blânzi, mi-a răspuns:

— O, poate ei, sah.

Mă cam răzgândisem în legătură cu popasul la tribul

Wariri, în parte din cauza a ceea ce-mi spusese Romilayu despre ei. Căci simțeam că riscul de a le produce vreo pagubă era mai mic, de vreme ce erau niște sălbatici duri și cu picioarele pe pământ.

Apoi, după vreo nouă sau zece zile de mers, relieful s-a schimbat substanțial. Din loc în loc erau niște stânci albe ca niște cupole, care se fărâmițaseră ici și colo, transformându-se în niște grămezi uriașe de pietriș, și printre cercurile astea de piatră, în cea de-a zecea zi, cred,

am întâlnit în fine o ființă omenească. S-a întâmplat după-amiaza târziu, în timp ce urcam pieptiș sub un soare ucigător. În urma noastră munții din care ne iviserăm își arătau piscurile fărâmițate și preistoricele lor coloane vertebrale. În față, printre cupolele de piatră, creșteau arbuști albi ca porțelanul. Atunci ne-a răsărit în fața ochilor ciobanul ăla wariri, având pe el un șorț de piele și ținând în mână un ciomag strâmb. Părea periculos chiar și fără să facă nimic. M-a izbit faptul că avea o figură oarecum biblică, care mi-a adus aminte de omul pe care l-a întâlnit Iosif când s-a dus să-și caute frații și care i-a arătat drumul spre Dotain. Convingerea mea intimă e că omul din Biblie trebuie să fi fost un înger, care știa sigur că frații lui Iosif aveau de gând să-l arunce pe acesta în puț. Cu toate astea, l-a trimis acolo. Negrul nostru nu numai că purta un șorț de piele, dar între pielea lui și cea a șorțului nu era nici cea mai mică diferență, iar dac-ar fi avut aripi, probabil că și ele ar fi fost dintr-o piele de aceeași nuanță. Avea trăsăturile adânc încastrate în fața mică, impenetrabilă și foarte neagră chiar și în bătaia directă a soarelui roșiatic. Am schimbat câteva vorbe cu el. Am strigat „Hei, hei!” cât am putut de tare, parcă plecând, nu știu de ce, de la premisa implicită că și timpanele îi sunt la fel de afundate în urechi ca și ochii în orbite. Romilayu l-a rugat să ne îndrume, iar el ne-a arătat cu ciomagul pe unde s-o luăm. Probabil că așa erau îndrumați călătorii de odinioară. Am făcut un gest de salut, însă el n-a avut nicio reacție, iar chipul i-a rămas de piatră. Așa că ne-am târât în sus, printre pietre, pe drumul pe care ni-l arătase.

— E departe? l-am întrebat pe Romilayu.

— Nu, sah. El zis nu departe.

Mă gândeam deja că s-ar putea să ne petrecem noaptea într-un oraș și, după zece zile de rătăcire anevoioasă, începusem să-mi doresc cu nerăbdare un pat și niște mâncare gătită, o priveliște mai însuflețită și chiar și un acoperiș de paie deasupra capului.

Drumul devenea din ce în ce mai stâncos, iar asta mă cam puneă pe gânduri. Dacă ne apropiam de un oraș, ar fi trebuit să fi dat deja de o potecă. Dar pe-acolo nu erau decât pietre albe, îngrămădite, ca și cum

o mână nepricepută ar fi încercat să aranjeze niște elemente total lipsite de sens. Trebuie să existe și porțiuni sterpe de rai și probabil că pietrele de aici se rostogoliseră tocmai de acolo. N-am cine știe ce cunoștințe de geologie, dar cuvântul

„Calcaros” părea să li se potrivească de minune. Erau din calcar și bănuiala mea era că se formaseră în apă. Acum erau uscate iască, însă pline de cavități ce emanau aer rece – locul ideal pentru o siestă în arșița amiezii, cu condiția să nu te deranjeze vreun șarpe. Dar soarele era în drum spre apus și-și trâmbița retragerea. Iar pe pământ domneau piatra asta albă, aspră și zgrunțuroasă și grotele deschise.

Tocmai dădusem colțul după un bolovan, pentru a ne continua ascensiunea, când Romilayu m-a uimit. Ridicase piciorul ca să facă un pas mare, dar, spre mirarea mea, a început să alunece înapoi pe mâini și, în loc să urce, s-a culcat pe pietrele pantei. Când l-am văzut prosternat, i-am zis:

— Ce naiba e cu tine? Ce faci? Asta e loc să te întinzi?

Ridică-te!

Însă trupul său lungit, cu bagaj cu tot, îmbrățișa panta, în vreme ce părul creț nu i se dezlipea de stânci. Nu mi-a dat niciun răspuns și, fie vorba între noi, nici n-a fost nevoie de vreunul, pentru că, ridicându-mi privirea, am văzut la vreo douăzeci de metri în fața noastră un grup de soldați. Trei membri ai unui trib erau în genunchi, cu armele îndreptate către noi, și încă opt sau zece stăteau în picioare, în spatele lor, cu țeștile puștilor unite. Așa că am fi putut fi lichidați pe loc – aveau niște arme zdravene.

Când ai o duzină de puști îndreptate spre tine, nu e de glumă, așa că mi-am pus jos 375-ul și am ridicat mâinile.

Și totuși, în ciuda acestui fapt și datorită temperamentului meu soldătesc, eram încântat. Omulețul ne întinsese o cursă și, dintr-un motiv sau altul, viclenia lui elementară mă satisfăcea. Sunt unele lucruri pe care sufletul omenesc n-are nevoie să le învețe. Ha, ha! Așa cum v-am spus, eram încântat într-un mod ciudat, așa că am urmat exemplul lui Romilayu. Mi-am lipit fața de praf, printre pietricele, și am

așteptat, zâmbind larg. Romilayu stătea întins, total inert, în maniera africană. În cele din urmă unul dintre indivizi a coborât la noi, acoperit de ceilalți, și, fără vorbe, extrem de hotărât, a luat 375-ul, muniția, cuțitele și celelalte arme și ne-a poruncit să ne ridicăm.

Când am făcut-o, ne-a mai percheziționat o dată. Plutonul de deasupra noastră a lăsat puștile în jos. Erau niște arme vechi, fie de tip berber, cu țevi lungi și patul puștii încrustat, fie europene, care puteau foarte bine să fie dintre cele împărțite de generalul Gordon la Khartoum și distribuite în întreaga Africă. Da, mă gândeam, bietul chinez Gordon, cu studiile lui biblice cu tot! Dar era mai bine să mori aici decât în Anglia cea urât mirositoare. N-am prea multă afecțiune pentru epoca de fier a tehnologiei.

Gordon mi-e simpatic pentru că era curajos și năuc.

Primele câteva minute mi s-a părut o glumă să fiu dezarmat într-o ambuscadă, dar când ni s-a spus să ne ridicăm bagajele și să o luăm din loc, am început să-mi schimb părerea. Oamenii ăștia erau mai mici și mai întunecați decât cei din tribul Arnewi, însă erau foarte duri. Purtau niște cărpe violent colorate în jurul șalelor și mășșăluiau energic. După mai mult de o oră de mers, aveam inima mai puțin ușoară ca la început. Începusem să am niște sentimente cumplite față de ei și, la un impuls cât de mic, eram în stare să-i înșfac pe toți în brațe – zece sau câți erau – și să-i arunc de pe stânci.

Doar amintirea broaștelor a reușit să mă calmeze. Mi-am înăbușit valul inițial de furie nesocotită și am urmat politica așteptării și a răbdării. Fiindcă Romilayu arăta jalnic, l-am luat pe după umeri. Din cauza prafului, fața i se făcuse toată numai riduri, părul ca de pudel i se umpluse de praf cenușiu și până și urechea mutilată i se albise, asemeni unui pandișpan.

Când i-am vorbit, era așa de îngrijorat, că nici nu mă mai auzea bine. I-am zis:

— Omule, nu mai fi așa de speriat! Ce pot să ne facă?

Să ne bage la închisoare? Să ne expulzeze? Să ne ceară bani de răscumpărare? Să ne răstignească?

Însă el nu s-a lăsat molipsit de încrederea mea. Atunci i-am spus:

— De ce nu-i întrebi dacă ne duc la regele lor? E prieten cu Itelo. Sunt sigur că știe engleza.

Cu o voce pierită, Romilayu a încercat să-i pună întrebarea unuia dintre soldați, însă acesta i-a zis doar

„Harrrrff!”, cu mușchii obrazului încordați în maniera inconfundabilă a meseriei de soldat. Am recunoscut-o imediat.

După ce-am urcat vreo patru-cinci kilometri în marș alert, cățărându-ne, târându-ne sau gonind, am văzut în zare un oraș. Spre deosebire de satul tribului Arnewi, locuințele erau mai mari, unele fiind chiar din lemn, și păreau să ocupe, mult mai mult spațiu sub lumina roșiatrică a acelei ore, între apus și întuneric. Într-o parte se făcuse deja noapte, iar luceafărul de seară începuse să se rotească pe cer, pâlpâind. Piatra albă din vecinătate avea tendința de a se rupe de pe culmi în bucăți rotunde, scobite sau circulare, și fusese folosită din plin în oraș la ornamentații. În fața palatului, cea mai mare dintre clădirile roșii, se vedeau multe asemenea pietre, în care fuseseră plantate flori. Aflate în apropierea mai multor garduri vii, aceste pietre, cam de mărimea moluștelor carnivore din Oceanul Pacific, conțineau niște flori mândre, de un purpuriu aprins. În timp ce străbăteam zona, două santinele s-au răsucit și s-au pus în poziție de drepti, însă nu am luat-o într-acolo. Spre surprinderea mea, am trecut pe lângă palat, am fost duși prin centru și apoi printre colibe. Oamenii își lăsau deoparte masa de seară ca să vină și să se uite, râzând și scoțând niște exclamații stridente. Colibele erau destul de obișnuite, în formă de stup și făcute din paie. Se vedeau și niște vite, iar în ultimele clipe de lumină am apucat să zăresc niște grădini, așa că am presupus că stăteau mai bine cu apa și din acest motiv erau feriți de ajutorul meu. N-am pus la inimă faptul că râdeau de mine, ci am adoptat o atitudine zeflemitoare. Mai mult, fluturam mâna și-mi înclinam casca. Dar situația nu mă deranja câtuși de puțin. Ce mă supăra pe mine era faptul că nu fusesem primit imediat în audiență la regele Dahfu.

Ne-au condus într-o curte și ne-au poruncit să ne așezăm pe pământ, aproape de zidul unei case relativ mai mari decât celelalte. Pe ușă era trasată o dungă albă, indicând o locuință oficială. În acel moment patrula care ne capturase a plecat, lăsând un singur individ să ne păzească. Aș fi putut să-i smulg pușca și să-l imobilizez dintr-o singură mișcare, dar ce rost avea? L-am lăsat să stea în spatele meu și am așteptat. În curtea asta închisă cinci sau șase găini ciuguleau pe jos la o oră când ar fi trebuit să fie deja la culcare și câțiva țânci goi pușcă jucau un joc asemănător cu săritul corzii și îngânau ceva cu limbile lor groase. Spre deosebire de copiii arnewi, ei nu s-au apropiat de noi. Cerul, mai întâi ca teracota, a devenit apoi ca antracitul, cu care nările mele nu erau obișnuite. Apoi a urmat întunericul final. Găinile și copiii au dispărut și am rămas singuri lângă picioarele insului înarmat.

Am așteptat, iar pentru o fire violentă așteptarea e de multe ori leagănul unor nenorociri. Am crezut că omul care ne lăsa să așteptăm atâta, magistratul wariri de culoare, judecătorul de pace ori de instrucție, voia doar să ne dea răgaz să ne mai răcorim un pic fundurile.

Poate că trăsesse cu ochiul printre trestiiile ușii când era încă destulă lumină, pentru a-mi vedea fața. Poate că asta-l uimise, așa că acum reflecta, încercând să-și dea seama cum să mă ia. Sau poate că stătea pur și simplu ghemuit ca o furnică acolo, înăuntru, doar ca să mă scoată din răbdări.

Și eram în mod clar afectat. Eram foarte prost dispus.

Probabil că sunt persoana cea mai imposibilă când e vorba de așteptare. Nu știu de ce, dar pur și simplu nu sunt deloc în stare să aștept, pentru că treaba asta are un efect negativ asupra spiritului meu. Așa că stăteam pe pământ, obosit și îngrijorat, și simțeam cum, încet-încet, mă cuprinde teama. Între timp noaptea cea frumoasă a acoperit totul cu voalul ei, un amalgam de întuneric și căldură, și a adus și cea mai importantă stea. Apoi a apărut luna, incompletă și pătată. Judecătorul neștiut stătea înăuntru și probabil că jubila la gândul umilinței prin care trecuse călătorul cel alb și arogant când îi

fuseseră luate armele și mai apoi, când fusese lăsat să aștepte, fără să fie ospătat în vreun fel.

Și acum s-a întâmplat încă unul dintre lucrurile de care viața nu vrea deloc să mă cruțe. Cum stăteam așa în noaptea aceea exotică, am mușcat dintr-un pesmet și mi-am rupt una din punțile dentare. Chestia asta îmi dăduse multă bătaie de cap: ce-o să mă fac eu în jungla africană dacă mi se întâmplă așa ceva? Frica respectivă m-a împiedicat adesea să mă bat și în trânta cu Itelo, când mă aruncase atât de puternic pe burtă, mă gândisem mai mult la efectul izbiturii asupra dinților. Acasă, când mâncam fără să mă controlez o caramela la televizor sau mușcam dintr-un os de pui la restaurant și simțeam cel mai mic zgomot suspect, îmi stătea inima în loc de nu știu câte ori. Cercetam repede locul cu limba, ca să mă asigur că nu s-a întâmplat nimic grav. Dar acum lucrul de care-mi fusese atâta frică se întâmplase și, împreună cu pesmetul, îmi mestecasem și dinții. Simțind rămășița zimțată a punții, am fost și mânios, și dezgustat, și înspăimântat. La naiba! Eram disperat și aveam lacrimi în ochi.

— Ce întâmplat? a zis Romilayu.

Am scos bricheta, am aprins-o și i-am arătat fragmentul de dinți din mână, după care am deschis larg gura, ridicând flacăra, ca să poată vedea înăuntru.

— Mi-am spart niște dinți, am spus.

— O! Rău! Doare tare la dumneavoastră, sah?

— Nu, nu mă doare. E doar un chin sufletesc. Nu mi se putea întâmpla într-un moment mai neprielnic.

Atunci mi-am dat seama că e îngrozit de molarii din palma mea și am stins lumina.

După aceea am fost nevoit să-mi amintesc povestea lucrării mele dentare.

Prima lucrare importantă mi-am făcut-o după război, la Paris, la mademoiselle Montecuccoli. Puntea originală ea mi-a pus-o. Vedeți dumneavoastră, ne-a recomandat-o o guvernantă pe nume Berthe, care avea grijă de fetele noastre. Un anume general Montecuccoli

fusese ultimul opozant al marelui mareșal Turenne. Odinioară dușmanii obișnuiau să participe la funeraliile celor pe care-i urau, iar Montecuccoli s-a dus la înmormântarea lui Turenne, s-a bătut cu pumnii în piept și-a plâns în hohote. Am apreciat relația lor. Totuși multe lucruri nu erau în regulă.

Mademoiselle Montecuccoli avea un bust imens și, când era absorbită de munca ei, mă presa și mă sufoca, iar eu, cu atâtea drene, pansamente și bucăți de lemn în gură, nu puteam nici măcar să strig după ajutor. În tot timpul ăsta mademoiselle Montecuccoli nu se uita decât înăuntru cu ochii ei negri și groaznic de însuflețiți. Avea cabinetul pe Rue du Colisée. Era o curte de piatră vopsită toată în galben și cenușiu, cu pubele scorjite și pisici ce răsturnau gunoiul, cu măhuri, găleți și un W.C. turcesc. Liftul era ca o lectică și mergea așa de încet, că puteai să-i întrebi cât e ceasul pe oamenii de pe scara ce se încolăcea în jurul tău. Aveam un costum din tweed și pantofi din piele de porc. Am fost nevoit să-mi aduc aminte de toate în timp ce așteptam în curtea din fața colibeii cu dunga oficială deasupra ușii, cu Romilayu lângă mine și straja supraveghindu-ne... Urc cu liftul. Inima îmi bate foarte repede.

Iat-o și pe mademoiselle Montecuccoli, cu fața ei de cincizeci de ani, în formă de inimă, cu zâmbetul ei lung și subțire, de un patetism franțuzesc, italian sau românesc

(de la mama ei), și cu bustul ei enorm. Mă așez plin de teamă, iar ea începe să mă sufoce în timp ce extrage nervul unui dinte, pentru a-mi fixa puntea. Și, în timp ce

mi-o potrivește, îmi pune un bețișor în gură și zice

„Grincez! Grincez les dents! Fâchez-vous!” Iar eu grince și fâche cât pot și mănânc lemnul. Și scrâșnește și ea din dinți, ca să-mi arate cum.

Mademoiselle era de părere că, din punct de vedere estetic, stomatologia americană era sub orice critică și voia să-mi facă altă coroană dentară în față, una precum cele pe care i le făcuse Berthei, guvernanta copiilor. Când

Berthe și-a scos apendicele, am fost singurul care a vizitat-o la spital. Soția mea era prea ocupată la Collège de France.

Așa că m-am dus eu, cu pălărie pe cap și mănuși în mână.

Iar Berthe s-a prefăcut că e în delir și că se perpelește în pat din cauza febrei. Mi-a luat mâna și mi-a mușcat-o și în felul ăsta am aflat eu că dinții pe care-i pusese mademoiselle Montecuccoli erau buni și puternici. Berthe avea niște nări largi și frumoase și o pereche de picioare năvășe. Am avut niște săptămâni pline de belele din cauza

Berthei ăsteia.

Ca să revin la subiect, puntea pe care mi-o făcuse mademoiselle Montecuccoli era groaznică. Parcă aveam în gură un dop care-mi împingea limba într-o parte. Până și gâtul mă durea din cauza ei și am urcat gemând cu liftul. Da, a recunoscut că era puțin umflat, dar mi-a zis c-o să mă obișnuiesc în curând și mi-a cerut să dau dovadă de tărie, ce Dumnezeu, doar fusesem soldat! M-am conformat, însă când m-am întors la New York, a trebuit să-mi scot tot ce-mi lucrase ea.

Toate informațiile astea sunt esențiale. A doua punte, cea pe care tocmai mi-o rupsesem cu pesmetul, mi-o făcuse un oarecare doctor Spohr, văr primar cu Klaus

Spohr, cel care o picta pe Lily. Cât stăteam eu pe scaun la dentist, Lily îi poza artistului la țară. Dentistul și lecțiile de vioară mă aduceau la oraș două zile pe săptămână.

Ajungeam la cabinetul doctorului Spohr gâfâind, cu vioara în cutie, după două metrouri și câteva popasuri la câte un bar din drum, cu sufletul învrăjbit și inima repetând același vechi refren. Ajuns pe strada respectivă, îmi doream câteodată să fiu în stare să înghit întreaga clădire, sfărâmând-o mai întâi, așa cum Moby Dick făcea bucați corăbiile. M-am prăvălit până la subsolul cabinetului în care își avea laboratorul doctorul Spohr, unde un tehnician portorican făcea mulaje la roțița lui.

Bâjbâind după întrerupător pe lângă niște halate, am aprins lumina la toaletă și, după ce am tras apa, m-am strâmbat în oglindă și m-am privit, zicând:

— Ei? Și când anume? Și wo bist du, soldat? Fără dinți în gură!
Mon capitaine. Propriul tău suflet te omoară.

Și:

— Din pricina ta lumea este așa cum este. Tu ești realitatea.

Secretara zicea:

— Ați fost la lecția de vioară, domnule Henderson?

— Îhî.

Așteptându-l pe dentist, la fel cum așteptam acum cu fragmente ale lucrării lui în mână, începeam să meditez la copiii și la trecutul meu, la Lily și la viitorul meu cu ea. Știam că în acel moment se afla în studioul lui Spohr, îmbujorată la față și ținându-și cu greu bărbia nemișcată din cauza intensității emoției. Portretul ei era un motiv de ceartă între mine și fiul meu mai mare, Edward. Cel cu MG-ul roșu. El e exact ca maică-sa și se crede mai deștept ca mine. Ei bine, se înșală. Americanii fac o groază de lucruri extraordinare. Însă nu cei ca noi, ci oameni ca Slocum, care construiește barajele alea impresionante. Zi și noapte, mii de tone de beton, mașini care mută pământul, netezesc munții și umplu valea Punjab cu lapte de var. Așa se fac lucrurile. La capitolul ăsta clasa mea și a lui Edward, clasa în care Lily a fost atât de dornică să intre prin măritiș, ia nota zero. Edward s-a lăsat întotdeauna dus de val. Cel mai independent lucru pe care l-a făcut vreodată a fost să îmbrace un cimpanzeu în costum de cowboy și să-l plimbe prin tot New York-ul cu mașina lui decapotabilă. După ce animalul a răcit și apoi a murit, a cântat la clarinet într-o formație de jazz și a locuit pe Bleeker Street. Avea un venit de cel puțin douăzeci de mii de dolari și trăia chiar lângă azilul de noapte

Mills, unde bețivii sunt aruncați claie peste grămadă.

Dar, la urma urmei, tatăl tot tată e, iar eu mă dusesem tocmai în California pentru a încerca să stau de vorbă cu el. L-am găsit locuind într-o cabină de baie de pe plaja din Malibu, pe țărmul Pacificului, și iată-ne în fața oceanului, încercând să legăm o conversație. Apa era fantomatică, leneșă, lentă, splendidă, și avea o imensă strălucire mată. Arămie. O matcă albă. Paloare. Fum. Vid. Aur mat. Imensitate.

Opacitate. Fulger. Sclipire fantomatică.

— Edward, unde suntem? am întrebat. Suntem la marginea Pământului. De ce aici?

Apoi:

— Mi se pare cel mai nenorocit loc în care puteam să ne întâlnim. Parcă e așezat pe fum. Băiete, trebuie să-ți vorbesc! E adevărat că sunt cam aspru. S-ar putea să fie adevărat și că sunt cam ticnit, dar orice lucru are o explicație. „Binele pe care-aș vrea să nu-l fac”.

— Nu-nțeleg nimic din ce spui, tată.

— Ar trebui să te faci doctor. De ce nu vrei să faci Medicina? Te rog, Edward, fă Medicina!

— De ce-aș face-o?

— Există o groază de motive foarte întemeiate. Din întâmplare, știu că te preocupă foarte mult sănătatea ta.

Iei pastile Queen Bee. Și mai știu...

— Ai bătut tot drumul până aici ca să-mi spui ceva.

Asta voiai să-mi spui?

— Poate crezi că taică-tău nu e o ființă rațională, că doar maică-ta e. Nu-ți face iluzii. Am ajuns la niște concluzii cât se poate de limpezi despre lume. În primul rând puțini oameni sunt sănătoși la minte. Poate că te surprinde, dar așa e. Apoi sclavia n-a încetat niciodată să existe. Oamenii sunt sclavii mai multor lucruri decât îți pot trece ție prin cap. Dar n-are niciun sens să încerc să-ți fac un rezumat al gândirii mele. E adevărat că de multe ori sunt dezorientat, dar în același timp sunt și un luptător. Da, sunt un luptător. Și lupt din rășputeri.

— Pentru ce lupti, tată? a zis Edward.

— Cum adică pentru ce lupt? am răspuns. La dracu', pentru adevăr! Da, asta e, pentru adevăr. Împotriva minciunii. Însă lupta cea mai înverșunată o duc cu mine însumi.

Înțelegeam foarte bine că Edward ar fi vrut să-i spun pentru ce ar trebui să trăiască el. Și aici era buba. Întrebarea aia mă durea pe

mine. Pentru că orice fiu așteaptă – și orice tată vrea să ofere – niște principii clare. În plus, orice om vrea să-și protejeze copiii împotriva amărăciunii lucrurilor dacă îi stă în putință.

Un pui de focă plângea pe țărm și eram cu sufletul aproape de el, imaginându-mi că fusese părăsit. L-am trimis pe Edward să ia de la magazin o cutie cu carne de ton, în timp ce eu am rămas să păzesc puiul de câinii vagabonzi. Însă unul dintre îngrijitorii plajei mi-a spus că foca asta cerșește și că, hrănind-o, nu fac decât s-o încurajez în parazitismul ei. Apoi i-a tras una zdravănă peste fund și creatura a șontăcăit fără nicio supărare cu înotătoarele spre apă, supravegheată de patrule de pelicani ce zburau înapoi și-ncoace, și a intrat în spuma albă.

— Eddy, nu ți-e frig noaptea pe plajă?

— Nu mă deranjează prea tare.

Aveam inima plină de dragoste pentru fiul meu și nu puteam suporta să-l văd așa.

— Hai, Eddy, fă-te doctor! am spus. Dacă nu-ți place sângele, poți fi internist sau, dacă nu-ți plac adulții, poți să fii pediatru ori, dacă nu-ți plac copiii, poate te specializezi în femei. Ar fi trebuit să citești cărțile alea ale doctorului Grenfell pe care ți le dădeam de Crăciun. Știu al dracului de bine că n-ai deschis niciodată pachetele!

Pentru numele lui Dumnezeu, ar trebui să comunicăm cu cei din jurul nostru!

M-am întors singur în Connecticut și la scurt timp după asta băiatul s-a înapoiat de undeva din America

Centrală cu o fată și mi-a zis că are de gând să se însoare cu ea. Fata era o piele-roșie cu sângele întunecat, fața îngustă și ochii apropiați.

— Tată, sunt îndrăgostit, îmi spune Eddy.

— Și care-i problema? Are vreun necaz?

— Nu. Îți spun c-o iubesc.

— Edward, termină cu chestia asta! zic. Nu pot să cred așa ceva.

— Dacă te îngrijorează rudele ei, atunci cum e cu Lily?

— Nu vreau să aud măcar o vorbă împotriva mamei tale vitrege! Lily e o femeie minunată! Cine e indianca asta? O să pun un detectiv să vadă ce-i cu ea.

— Atunci nu înțeleg, zice el, de ce n-o lași pe Lily să-și pună portretul lângă celelalte. Și las-o pe Maria Felucca în pace! (Dacă ăsta o fi fost numele ei.) o iubesc, mai zice el, cu fața îmbujorată.

Mă uit la Edward, fiul ăsta al meu la care țin atât de mult, tânărul ăsta cu părul tuns periuță și trunchi fără șolduri, cu guler răsfrânt și cravată Princeton, cu pantofi albi – practic, un chip anonim între atâtea altele. „Doamne

Dumnezeule!” mă gândesc. „E posibil oare să fie vlăstarul coapselor mele? Ce dracu’ se întâmplă aici? Dacă-l las pe mâna fetei ăsteia, o să-l hăpăie din trei îmbucături”.

Însă chiar și atunci – lucru destul de curios – am simțit în inimă un acces de dragoste pentru băiat. Fiul meu! Neodihna m-a făcut așa, supărarea m-a făcut așa.

Prin urmare, nu contează! Sauve quipeut! Căsătorește-te cu o duzină de Maria Felucca și dacă ajută la ceva, las-o și pe ea să-și facă portretul.

Așa că Edward s-a înapoiat la New York cu Maria Felucca aia a lui din Honduras.

Dădusem jos tabloul cu mine în uniforma Gărzii Naționale, pentru ca nici eu, nici Lily să nu mai fim expuși în holul principal.

Însă astea nu erau singurele lucruri pe care mi le amintisem fără să vreau în timp ce așteptam cu Romilayu în satul tribului Wariri. Pentru că îi spuseseam lui Lily de mai multe ori:

— În fiecare dimineață te duci să pozezi pentru tablou și ești la fel de șleampătă ca întotdeauna. Găsesc scutece de copii sub cap și în umidificatorul de trabucuri. Chiuveta e plină de jeg și de grăsime, iar spelunca asta arată de parcă aici ar trăi strigoi, nu oameni. Mereu fugi de mine. Știu al dracului de bine că mergi cu Buickul cu peste o sută de kilometri pe oră și cu copiii pe bancheta din spate. Și nu mai face o mutră așa iritată când aduc în discuție astfel de subiecte! Poate că ele

aparțin unei lumi pe care tu o consideri inferioară, însă eu sunt obligat să petrec destul de mult timp în acea lume.

La auzul unor astfel de vorbe, a pălit, și-a ferit privirea și mi-a zâmbit, de parcă mai aveam mult până să înțeleg cât bine îmi făcea acel tablou.

— Știu, am zis. Doamnele de prin împrejurimi te-au pus să faci așa ceva în timpul campaniei pentru Fondul

Laptelui. N-au vrut să te lase în comitet. Știu totul.

Însă lucrul pe care mi-l aminteam cel mai bine în seara asta, în munții Africii, cum stăteam cu dinții spărți în mână, era cum mă discreditaseam în ochii soției pictorului, verișoara dentistului, doamna K. Spohr. Se spune că înainte de Primul Război Mondial (acum are peste șaiszeci de ani) fusese o frumusețe vestită și că nu și-a revenit niciodată din șocul provocat de veștejirea celebrilor săi nuri. Chiar și acum se îmbracă exact ca o tânără, cu volane și floricele. Poate că odinioară o fi fost o iubită arzătoare, așa cum pretinde, deși e ceva ce se întâmplă mai rar printre marile frumuseți. Dar timpul și natura își lăsaseră urma asupra ei și acum doamna era o adevărată ruină. Totuși senzualitatea nu-i pălise de tot și încă i se mai ghicea în ochi, pândind ca un bandit sicilian, ca un Giuliano. Are părul roșu ca boiaua de ardei și același roșu îl au și pistruii cu care îi e presărat chipul.

Într-o după-amiază de iarnă Clara Spohr și cu mine ne-am întâlnit în gara Grand Central. Ieșisem deja de la ședințele cu dentistul Spohr și cu profesorul de vioară

Haponyi și eram prost dispus. Mă grăbeam atât de tare spre nivelul inferior de la metrou, că pantofii și pantalonii de-abia puteau ține pasul cu mine; mă grăbeam prin coridorul scund, maroniu-închis, cu luminile lui leșinate și pavajul călcat în picioare de milioane de pantofi, cu gume de mestecat întinse ca niște amibe. Și am văzut-o pe Clara Spohr venind dinspre barul Oyster sau fiind împinsă înainte în marea de-acolo, cu catargele rupte și agățându-se de sufletul ei cu toate puterile în fața naufragiului frumuseții trecute. Însă tot părea că se scufundă.

Când am trecut pe lângă ea, mi-a făcut semn, m-a luat de mâna liberă – în cealaltă aveam vioara – și ne-am dus la vagonul-restaurant, unde am început (sau am continuat)

să beau. La aceeași oră de iarnă Lily poza pentru soțul ei, așa că mi-a zis:

— De ce nu te dai jos din tren odată cu mine, ca să te întorci acasă cu mașina, cu nevastă-ta?

Ce-ar fi vrut ea să-i răspund era altceva:

— Scumpo, de ce să ne ducem în Connecticut? Hai să sărim din tren și să ne facem de cap împreună.

Însă trenul se pusese în mișcare și curând am trecut pe lângă Long Island Sound, cu zăpadă, cu apus, cu aburii orașului acoperind soarele târziu și modificându-i forma, cu bărcile negre făcând „Fuu!” și vărsându-și fumul în valuri. Iar Clara ardea toată și vorbea, și vorbea, iar ochii și nasul cărn îi traduceau cât se poate de limpede gândurile. Pe chip i se citea clar vechea ei zburdălnicie, pofta de viață care nu voia s-o părăsească. Îmi spunea cum vizitase în tinerețe Samoa și Tonga și cum cunoscuse dragostea pasionată pe plaje, pe plute, printre flori. Parcă era Churchill și vorbea despre sângele, sudoarea și lacrimile lui, jurând că o să lupte pe plaje ș.a.m.d. Nu puteam să nu o înțeleg întrucâtva. Însă părerea mea este că dacă oamenii se dezvăluie în fața ta, tu nu trebuie să-i acoperi la loc. Trebuie să-i lași pe ei să-și lege din nou, singuri, baierile sufletului. Când am ajuns în cele din urmă în gară, escroaca asta bătrână plângea, iar eu mă simțeam îngrozitor. V-am spus cum mă simt când văd femei plângând. Și mai eram și stârnit. Am ieșit amândoi afară, în ninsoare, cu mine sprijinind-o, și am găsit un taxi.

Când am intrat în casa ei, am încercat s-o ajut să-și scoată galoșii, însă Clara, cu un țipăt, mi-a ridicat capul și a început să mă sărute. Iar eu, ca un prost, în loc s-o îndepărtez, am sărutat-o la rându-mi. Da, i-am răspuns la sărutări. Cu puntea – pe atunci nouă – în gură. A fost în mod sigur un moment ciudat. Îi ieșiseră și pantofii odată cu galoșii. Ne-am îmbrățișat în antreul supra-încălzit de lumina lămpii,

plin cu suveniruri din Samoa și Mările

Sudului, și ne-am sărutat de parcă moartea avea să ne despartă chiar în clipa următoare. Niciodată n-am putut să înțeleg lucrul ăsta prostesc, pentru că nici eu n-am fost pasiv. Și să știți că nu mint: am sărutat-o și eu.

Ehei! Domnule Henderson. Ce? Tristețe? Dorință trupească? Sărutul unor frumuseți de altă dată? Bețiv? În lacrimi? Nebun ca o muscă bâzâind la fereastră?

În plus, Lily și Klaus Spohr văzuseră totul. Ușa studioului era deschisă. În cămin ardeau niște cărbuni.

— De ce vă sărutați în halul ăsta? a zis Lily.

Klaus Spohr n-a scos o vorbă. Orice ar fi vrut Clara să facă, pentru el era în regulă.

Capitolul XI

V-am spus acum povestea acestor dinți făcuți dintr-un material numit acrilic și care ar fi trebuit să nu se spargă niciodată – fort comme la mort. Strădania mea reușise însă să-i distrugă. Mi s-a spus (Oare cine mi-a spus?

Lily, Frances ori Berthe? Nu-mi amintesc care dintre ele.) că scrâșnesc din dinți în somn și fără îndoială că nu e bine deloc. Sau poate că am sărutat prea tare viața și-n felul ăsta mi-am slăbit întreaga structură. În orice caz, când am scuipat molarii ăia, tremuram din tot corpul și m-am gândit: „Henderson, băiatule, poate că ai trăit prea mult”. Am luat o înghițitură de whisky din bidon și rana din gură m-a usturat ca naiba. Apoi am clătit fragmentele de dinți cu whisky și le-am băgat în buzunarul închis cu nasture, în eventualitatea că aș fi dat – chiar și aici – peste cineva care să știe să-i lipească la loc.

— Romilayu, de ce ne țin să așteptăm atâta? am zis.

Apoi l-am întrebat, coborându-mi glasul:

— Nu crezi că au auzit de broaște, nu?

— O... nu, nu c'ed, sah.

Atunci am auzit un urlet puternic dinspre palat și am spus:

— Crezi că-i un leu?

Romilayu mi-a răspuns că așa crede.

— Da, și eu cred, am zis. Dar animalul trebuie să fie în oraș. Oare țin un leu în palat?

Mi-a zis cu îndoială:

— T'ebui să fie.

Adevărul e că mirosul de animale se simțea din plin în oraș.

În cele din urmă individul care ne păzea a primit din întuneric un semn pe care eu nu l-am văzut, pentru că ne-a spus să ne ridicăm și am intrat în colibă. Înăuntru ni s-a spus să stăm jos și ne-am așezat pe niște scaune scunde. Deasupra noastră era o torță pe care o țineau două femei rase în cap. La lumina ei le-am observat craniile mari, dar delicate. Și-au deschis ușor buzele cărnoase și ne-au zâmbit, iar zâmbetele lor m-au liniștit cât de cât. Ne-am așezat, în timp ce femeile își înăbușeau cu greu râsul, ceea ce făcea ca torțele să se cam clatine, iar lumina să fie intermitentă și încetoșată, apoi din fundul casei a venit un bărbat și, în clipa în care s-a uitat la mine, ușurarea mea a pierit, s-a dus ca și cum n-ar fi fost, iar eu m-am gândit „în mod sigur a auzit ceva despre mine, despre nenorocitele alea de broaște ori despre altceva”. Gheara conștiinței a pus din nou stăpânire pe mine. Total irațional.

Oare aia de pe capul lui era o perucă? Era un fel de parură oficială, o chestie făcută parcă din cânepă. S-a așezat pe o bancă lucioasă, între torțe. Ținea pe genunchi un băț sau o vergea de fildeș, care-l făcea să aibă un aer foarte oficial. Încheieturile mâinilor îi erau acoperite cu niște smocuri din piele de leopard.

I-am zis lui Romilayu:

— Nu-mi place cum se uită omul de acolo la noi. Ne-a lăsat să așteptăm foarte mult timp și sunt îngrijorat. Ce părere ai de treaba asta?

— Eu nu știe, mi-a zis Romilayu.

Am desfăcut cataramele pachetului și am scos câteva articole – obişnuitele brichete și o lupă pe care, din întâmplare, o aveam la mine. Nici nu s-a uitat la lucrurile pe care le pusesem pe pământ. A fost adus

un catastif uriaș, semn că oamenii de aici nu erau străini de știința de carte, ceea ce m-a uimit și m-a îngrijorat. Ce era oare?

Un registru de oaspeți sau ceva asemănător? Am început să-mi imaginez tot felul de scenarii, care mai de care mai fanteziste. Cataclismul s-a dovedit însă a fi un atlas, pe care individul l-a deschis și l-a întors către mine, dând cu îndemănare paginile uriașe, asta după ce-și umezise în prealabil degetele cu limba. Romilayu mi-a spus:

— El zice arăți acasă.

— E o cerere destul de rezonabilă, am răspuns.

M-am ridicat în genunchi și, cu ajutorul brichetei și al lupei, am început să mă uit atent pe harta Americii de

Nord și am găsit Danbury, Connecticut. Apoi i-am arătat pașaportul, în vreme ce femeile cu capetele rase, bizare și delicate, râdeau de poziția mea incomodă, în genunchi, de corpolența mea, de încruntarea și grimasele feței mele crâncene și expresive, totuși liniștitoare. Fața asta, care câteodată mi se pare că e cât un întreg corp de copil, suferă întotdeauna transformări, devenind astfel la fel de preocupată, ciudată și instabilă ca o creatură a mării tropicale pe un recif, când de culoarea garoafelor roșii, când de nuanța cartofului dulce, provocatoare, jucându-și rolul, ascultând, chibzuind și făcându-te să te îndoiești de pasiunile umane exprimate de ea. Vreau să zic că ea pune astfel sub semnul întrebării însăși umanitatea posesorului ei. Prin urmare, pe chipul meu se înfruntau o mare varietate de expresii, ce mă chinuiau cumplit și mă făceau să mă încrunt. Aveam un motiv serios să-mi păstrez cumpătul și să încerc să mă comport cu moderație, căci până în acel moment nu reușisem să înregistrez niciun succes de proporții de când ajunsesem în Africa.

— Unde e regele? am întrebat. Acest domn nu e regele, nu? Aș putea să-i vorbesc? Regele știe engleza. Ce-i cu toată chestia asta? Spune-i că vreau să mă ducă imediat la Alteța Sa regală.

— Un, nu, sah, mi-a zis Romilayu. Noi nu spuneam la el. El poliția.

— Ha, ha, glumești!

Însă tipul mă scruta din priviri exact ca un funcționar al poliției și, dacă vă amintiți de conflictul meu cu poliția teritorială (când veniseră în taverna lui Kowinsky de lângă autostrada 7 ca să mă potolească și Lily fusese nevoită să mă scoată pe cauțiune), vă puteți închipui cum reacționez eu, o persoană atât de înstărită, un aristocrat atât de țăfnos ca mine, la întrebările poliției. Pe deasupra, mai eram și cetățean american. Și într-un asemenea loc primitiv. M-am zbârlit tot. Numai că aveam prea multe pe conștiință și în minte și am încercat să fiu cât pot de politicoș și de prevăzător. Așa că am îndurat cu stoicism interogatoriul acestui pitic. Era foarte încruntat și metodic. Când venisem de la Baventai? Cât stătusem la tribul Arnewi și ce făcusem acolo? Mi-am ciulit urechea cea bună, ca să văd dacă nu aud cumva cuvinte ca rezervor, apă sau broască, deși, după atâta timp, îmi dădusem seama că pot să am încredere în Romilayu și că o să fie de partea mea. Se mai întâmplă și lucruri de genul ăsta:

În timpul unei expediții pentru un film documentar dai din întâmplare peste niște oameni ce locuiesc lângă un lac tropical și descoperi că binele din ei e aproape nelimitat. Totuși probabil că Romilayu a pomenit de seceta aprigă de pe râul Arnewi, pentru că inspectorul l-a anunțat cu maximă siguranță de sine că foarte curând tribul

Wariri va ține o ceremonie în urma căreia vor obține ploaia de care aveau nevoie.

— Uak-ta! a zis și a sugerat o aversă de ploaie, împingându-și degetele de la ambele mâini în jos.

Gura mea tocmai voia să adopte o expresie sceptică, pe care am avut însă prezența de spirit să o ascund. În timpul interogatoriului am fost de-a dreptul handicapat, pentru că evenimentele săptămânii trecute îmi subminaseră îngrozitor încrederea în mine. Aveam un respect de sine în cădere liberă.

— Întreabă-l de ce ne-au fost luate armele și când o să le primim înapoi, i-am spus lui Romilayu.

Răspunsul a fost că waririi nu le permiteau străinilor să dețină

arme pe teritoriul lor.

— E o regulă al naibii de bună, am spus. Nu-i condamn.

Sunt foarte deștepți. Ar fi fost mai bine pentru toți cei implicați dacă n-aș fi pus niciodată ochii pe o armă de foc. Roagă-l totuși să aibă grijă cu lunetele alea. Mă cam îndoiesc că indivizii de-aici știu prea multe despre un echipament atât de sofisticat.

Inspectorul ne-a arătat apoi un șir de dinți neobișnuit de mutilați. Râdea oare? După aceea a vorbit, iar Romilayu a tradus. Care era scopul călătoriei mele și de ce călătoream în felul ăsta?

Din nou aceeași întrebare! Din nou! Era ca întrebarea lui Tennyson despre floarea din zidul crăpat. Adică pentru a răspunde, trebuia, probabil, să fac apel la întreaga istorie a universului. Nu știam să răspund acum mai bine decât îi răspunsesem reginei Willatale. Ce să-i spun eu individului? Că existența îmi devenise nesuferită?

Nu era răspunsul cel mai potrivit în asemenea împrejurări. Puteam eu să-i spun că lumea, în totalitatea ei, lumea toată se împotriva și se opunea cu putere vieții, că pur și simplu o pusese la pământ, dar că, în ciuda acestui lucru, eu eram viu și, într-un fel sau altul, mi se părea imposibil să-mi duc traiul mai departe? Că exista ceva în mine, grun-tu-molani-ul meu, care se împotriva și nu mă lăsa? Nu, nici așa ceva nu-i puteam spune.

Nici: „Vedeți dumneavoastră, domnule inspector, totul a devenit extrem de înspăimântător și extrem de strâns relaționat. Ce naiba? Noi nu suntem decât niște instrumente ale proceselor ce au loc în univers”.

Nici: „Eu sunt genul de om pentru care odihna e un adevărat chin. Trebuie să fiu mereu în mișcare”.

Nici: „Încerc să învăț ceva până nu-mi dispare totul din fața ochilor”.

Așa cum vă dați seama și singuri, toate erau niște răspunsuri imposibile. Trecându-le în revistă, ajunsesem la concluzia că lucrul cel mai bun pe care-l puteam face era să-l îmbrobodesc un pic, așa că i-am zis că auzisem multe lucruri minunate despre wariri. Și, cum atunci n-aș fi fost în stare să inventez niciun fel de amănunte, am fost cât se

poate de bucuros că nu mi le-a cerut.

— Nu l-am putea vedea pe rege? Îl cunosc pe un prieten de-al lui și de-abia aștept să-l cunosc și pe el, am zis.

Rugămintea mi-a fost ignorată.

— Bine, dar lăsați-mă cel puțin să-i transmit un mesaj.

Sunt prieten cu Itelo, amicul lui.

Nici acum n-am primit vreun răspuns. Femeile cu torțe chicoteau deasupra mea și a lui Romilayu.

Am fost apoi duși într-o colibă și am fost lăsați singuri.

Nu ne-au mai pus strajă, dar nici nu ne-au dat nimic de mâncare. Nici urmă de carne, lapte, fructe sau foc. Era un gen ciudat de ospitalitate. Fuseserăm arestați la căderea serii și îmi imaginam că acum trebuia să fie vreo zece și jumătate, unsprezece. Deși ce avea noaptea asta de catifea cu ora? Mă înțelegeți? Mie îmi chiorăiau mâțele, iar individul ăla înarmat, după ce ne-a dus la colibă, a plecat și ne-a lăsat singuri. Satul dormea adânc. Nu se mai auzea decât o agitație de genul celei făcute noaptea de tot soiul de vietăți. Ne-a lăsat, morți de foame, lângă acea coșmelie respingătoare din iarbă veștejită, asemănătoare cu firele de păr, iar eu pun mare preț pe locul în care dorm și vreau de mâncare. Poate că stomacul meu nu era atât gol, cât neliștit. Mi-am atins cu limba puntea spartă și am hotărât că n-o să mai mănânc niciodată alimente uscate. Simplul gând la ele mă revolta. Așa că i-am zis lui Romilayu:

— O să facem un foculeț.

El n-a părut prea încântat la auzul vorbelor mele, însă, în ciuda întinericului, văzuse și simțise deja în ce stare de spirit sunt. A încercat totuși să mă prevină asupra eventualelor consecințe ale acțiunii. Dar eu i-am spus:

— Fă rost de niște surcele. Și, te rog, grăbește-te.

Drept urmare, Romilayu a ieșit să caute vreascuri și bălegar uscat. E posibil să se fi gândit că o să dau foc la oraș, ca reacție la modul în care fusesem tratat. Am tras cu putere niște mănunchiuri de paie din acoperiș, după care am deschis pachetul cu supă instant de pui cu

tăieței și l-am amestecat cu puțină apă și cu un păhărel de coniac, ca să pot dormi. Am turnat amestecul în crăticioara de aluminiu nelipsită în expediții, iar Romilayu a făcut o mică flăcăruie lângă ușă. Din cauza mirosurilor, n-am îndrăznit să ne aventurăm prea mult înăuntru. Coliba părea să fie o magazie pentru vechituri, rogojini uzate și coșuri găurite, coarne și oase vechi, cuțite, năvoade, frânghii și alte asemenea lucruri. Am băut supa călâie, fiindcă părea că n-o să dea în fiert niciodată la focul nostru rahitic. Tăieței se duceau pe gât cu mare greutate. După aceea Romilayu a îngenuncheat pentru a-și spune rugăciunile, ca de obicei. Mi-era tare milă de el, căci locul ăsta părea să nu fie cel mai bun popas peste noapte. Cu mâinile împreunate sub bărbie, gema din adâncul sufletului, plecându-și smerit capul cu obraji mutilați. Era foarte îngrijorat, așa că i-am spus:

— Romilayu, văd că-n seara asta ești pus și mai tare pe treabă.

Vorbeam mai mult pentru mine.

Însă deodată am scos un, A!" și întreaga parte dreaptă mi-a înțepenit. Am rămas ca paralizat. N-am putut nici măcar să închid gura. Ca și cum ciudatul medicament al fricii mi-ar fi fost picurat în nas aiurea, căci am început să tușesc și să mă înec. Asta deoarece, la lumina unei vâlvătăi mai înalte, mi s-a părut că văd un trup negru, mare și liniștit, întins lângă mine, sprijinit de peretele colibei.

— Romilayu!

Rugăciunea s-a oprit.

— E cineva în colibă.

— Nu, a zis el, le nimeni aici. Doa eu... și dumneavoastră.

— Ascultă-mă pe mine, e cineva aici. Doarme. Poate că aici e casa cuiva. Ar fi trebuit să ne spună că o s-o împărțim cu cineva.

Spaima și unele emoții legate de ea mă copleșesc adesea prin intermediul nasului. Ca atunci când ți se face o injecție cu novocaină și simți lichidul rece în membranele și oscioarele din zona respectivă.

— Stai să-mi gălesc bricheta, am zis.

Și am apăsat brutal cu degetul mare pe roțița brichetei austriece.

A apărut o flacăra și, când am pătruns în colibă, cu bricheta deasupra capului, ca să lumineze cât mai mult, am văzut trupul unui om. În clipa aceea mi-a fost teamă ca nu cumva să-mi plesnească nasul din cauza intensității groazei ce m-a cuprins. Fața, gâtul și umerii mi se umflaseră și-mi tremurau, mă simțeam slăbit și nu mă mai puteam ține bine pe picioare.

— Doarme? am spus.

— Nu. El mort, mi-a răspuns Romilayu.

Știam asta mai bine decât aș fi vrut.

— Ne-au pus aici împreună cu un cadavru! Ce poate însemna chestia asta? Ce urmăresc?

— Un! Sah, sah!

I-am pus mâinile pe umeri, încercând să-i transmit ceva din tăria mea, și i-am zis:

— Vino-ți în fire, omule!

Însă eu însumi simțeam cum mi se strânge stomacul și cum mă cuprinde slăbiciunea. Nu că moartea mi-ar fi străină. Am văzut mai mulți morți decât ar fi fost cazul.

Și totuși mi-au trebuit câteva momente bune ca să scutur frica ce pusese stăpânire pe mine și m-am gândit (foarte serios) ce-o mai fi însemnând și chestia asta? De ce văzusem numai cadavre de la o vreme încoace? Întâi pe cel al bătrânei, pe podeaua bucătăriei mele, apoi, doar câteva luni mai târziu, al acestui individ ce zăcea în mizerie și praf. Era rezemat de trestii și împletiturile de rafie din care era construită străvechea cocioabă. I-am arătat lui

Romilayu cum să-l întoarcă. El n-a vrut – nu era în stare să mă asculte –, așa că i-am dat lui bricheta, care se cam încălzise, și am făcut-o eu. Am văzut un tip înalt și încă în puteri, fără să mai fie tânăr. Ceva din expresia lui sugera că își întorsese capul pentru a scăpa de un miros neplăcut, dar că în cele din urmă bietul de el fusese nevoit să-l tragă în piept. Poate că așa o fi. N-o să știm niciodată până nu ne vine vremea. Era în cruntat și avea pe frunte o cută asemănătoare cotei maxime a apelor sau liniei mării, care parcă arăta că viața lui atinsese

ultimul flux, după care se retrăsese. Cauza morții nu era clară.

— N-a murit de mult, am zis, pentru că bietul fraier nu s-a răcit de tot. Privește-l cu atenție, Romilayu! Poți să-mi zici ceva despre el?

Nu putea, pentru că era dezbrăcat, așa că nu-și putea forma nicio părere. Am încercat să mă adun, să văd ce-ar trebui să fac, însă nu-mi venea în minte nicio acțiune logică, din cauză că eram din ce în ce mai jignit și mai furios.

— Au făcut-o dinadins, am spus. De-aia ne-au lăsat să așteptăm atâta și de-asta râdeau fetele alea cu torțele.

Tot timpul ăla ne-au pregătit înscenarea pe care-o vezi.

Dacă escrocul ăla mic, cu bățul lui strâmb, a fost în stare să ne trimită într-o ambuscadă, nu mi se pare de neconceput să ne facă și așa ceva. Băiete, ăștia chiar sunt copiii întunericului, așa cum ai spus. Planul lor era, probabil, să ne trezim în zori și să vedem că am petrecut noaptea cu un cadavru. Poate că la ei asta se cheamă o glumă bună. Dar fii atent: te duci și le spui că refuz să dorm într-o morgă. M-oi mai fi trezit eu lângă morți la viața mea, dar aia a fost pe câmpul de luptă!

— Cine să spun? mi-a zis Romilayu.

Eu am început să zbier la el.

— Du-te! am spus. Ți-am dat un ordin! Du-te și trezește pe cineva! La naiba! Asta e curată nerușinare!

Atunci Romilayu a țipat:

— Domnu' Henderson, sah, ce face eu?

— Fă ce-ți spun eu! am urlat, copleșit de sila față de mort și de mânia unui om obosit, care și-a rupt puntea dentară.

Și Romilayu a ieșit, deși fără tragere de inimă, și a stat probabil pe undeva pe vreo piatră, s-a rugat sau s-a văietat că a venit cu mine ori că a cedat ispitei jeepului și și-a reproșat, bănuiesc, că nu s-a întors singur la Baventai după ce-am aruncat în aer broaștele. Evident, era prea timid pentru a trezi pe cineva din cauza plângerii mele.

Și poate că-i trecuse prin cap și lui, ca și mie, că puteam fi acuzați de crimă. M-am repezit spre ușă și am zis cât am îndrăznit de tare, pe un ton sacadat:

— Vino înapoi, Romilayu! Unde ești? M-am răzgândit.

Vino înapoi, amice.

Mă gândeam că nu trebuie să-l îndepărtez de mine, fiindcă a doua zi poate că trebuia să ne apărăm viețile.

Când s-a întors, ne-am așezat amândoi pe vine lângă mort, ca să ne hotărâm cum să procedăm, iar ceea ce simțeam acum nu mai era frică, ci tristețe – o tristețe dureroasă.

Colțurile gurii mi s-au lăsat în jos de supărare și, uitându-ne la cadavru, am suferit amândoi o vreme în tăcere, în timp ce mortul ne trimitea din tăcerea lui un mesaj ce suna cam așa: „Uite, omule, asta e ființa ta, cu care te mândrești atât de tare!” Iar eu i-am răspuns la fel de tăcut:

„Taci, mortule, pentru numele lui Dumnezeu!”

Curând m-am convins de un lucru: prezența cadavrului era o provocare la care trebuia să răspundem. Așa că i-am zis lui Romilayu:

— N-o să-i las să mi-l pună în cârcă.

I-am spus ce credeam că trebuie să facem.

— Nu, sah, mi-a zis el foarte agitat.

— Am hotărât.

— Nu, nu, dormeam afară.

— Niciodată! am zis. O să par prea pămpălău. Ne-au lăsat omul ăsta pe cap, așa că n-avem decât să li-l dăm înapoi.

Romilayu a început să se vaiete iar:

— Un, un! Ce făceam, sah?

— O să facem cum am zis. Acum fii atent la mine.

Crede-mă, e așa cum îți spun eu. Mi-e foarte clar. E

posibil să încerce să ne spânzure pentru asta. Ai chef să te trezești în fața unui judecător?

Am aprins din nou bricheta cu degetul mare și ne-am văzut unul pe celălalt la flăcăruia portocalie din mâna mea. El suferea din cauza groazei față de mort, iar pe mine cel mai tare mă afecta afrontul, provocarea. Mi se părea absolut necesar să mă impun, fiindcă eram foarte stârnit. În mintea mea hotărârea era deja luată: trebuia să

scoatem mortul din colibă.

— Bine, hai să-l tragem afară, am zis.

Romilayu a insistat:

— Nu, nu! Noi mergeam afară. Fac la dumneavoastră pat pe pământ.

— Ba n-o să facem așa ceva! Am de gând să-l iau și să-l plantez chiar în fața palatului. Nu prea-mi vine să cred că regele, prietenul lui Itelo, poate fi implicat într-un astfel de complot împotriva unui oaspete.

Romilayu a început iar să se jeluiască:

— Un, nu, nu, nu, nu! Ei prinde la dumneavoastră.

— Bine, poate că e cam riscant să-l lăsăm în fața palatului, am consimțit. O să-l lăsăm în altă parte. Dar nu se poate să nu facem nimic.

— De ce nu se poa?

— Pentru că pur și simplu nu se poate. Așa mi-e firea.

Nu pot să stau cu mâinile în sân. N-o să le permit să ne facă una ca asta.

Eram prea pornit ca să mai poată discuta cineva cu mine. Romilayu și-a pus pe fața zbârcită mâinile lui semănând acum, din pricina umbrelor, cu niște crabi.

— Un, o să fie necaz!

Cadavrul mă provoca îngrozitor. Prezența lui mă înnebunea. Bricheta se făcuse iar fierbinte, așa că am stins-o și i-am zis lui Romilayu:

— Cadavrul ăsta o să dispară de-aici chiar acum!

Și m-am dus chiar eu în recunoaștere.

Cerul de deasupra mea era ca o pădure albastră, atât era de senin! Ce priveliște! Luna era galbenă – o lună africană în pădurea ei albastră și liniștită, o lună nu doar frumoasă, ci năzuind sau râvnind să se facă și mai frumoasă. Piscurile albe ale munților, în care ea se reflecta, ofereau în permanență alte și alte sugestii despre cum poate fi sporită acea frumusețe. Mi s-a părut încă o dată că aud lei, însă acum răgetul lor parcă venea dintr-un beci. În orice caz, toată lumea părea să

doarmă. M-am furișat pe lângă ușile adormite. La vreo sută de metri de casă ulița s-a sfârșit și am dat cu ochii de o râpă. „Bun”, m-am gândit. „O să-l azvârl aici. Să-i văd cum or să mă mai învinovățească pe mine pentru moartea lui”. La capătul cel mai îndepărtat al râpei ardea focul unui cioban. În rest locul era pustiu. Nu încăpea nicio îndoială că era plin de șobolani și de alte creaturi în căutare de hrană.

Întotdeauna se întâmplă așa. Dar n-aveam cum să încerc să-l îngrop pe individ. Nu eu trebuia să mă îngrijorez în legătură cu ce i s-ar putea întâmplă în întunericul acestei vâlcele.

Lumina lunii era un mare dezavantaj, însă un pericol și mai mare îl constituiau câinii. Unul dintre ei m-a mirosit în timp ce mă înapoiam la colibă. Când am stat pe loc, a plecat. Totuși câinii au un comportament foarte ciudat când e vorba de morți. Uite un subiect care ar trebui studiat. Darwin a demonstrat că sunt în stare să gândească.

Avea un câine care privea cu atenție o umbrelă de soare de pe peluză și a studiat detaliat subiectul. Însă javrele astea din statele africane îmi aminteau de hiene. Cu un câine englezesc, în special unul de casă, mai poți să te înțelegi, dar ce mă făceam dacă potăile sălbatice de-aici fugeau după mine în timp ce căram cadavrul în râpă?

Cum mă înțelegeam cu ele? Mi-am adus aminte cum doctorul Wilfred Grenfell, pe când plutea în voia sorții pe un aisberg cu tot cu câinii lui husky, a fost nevoit să-i ucidă pe câțiva dintre ei și să se înfășoare în blănurile lor ca să scape cu viață. A ridicat un fel de catarg din picioarele și labele lor înghețate. Oricum, n-avea nicio importanță. Dar, m-am gândit eu, ce mă fac dacă apare chiar câinele mortului?

În plus, puteam să fim reperați. Dacă nu fuseserăm cazați laolaltă cu cadavrul absolut din întâmplare, poate că întreg tribul participa la farsă. Poate că stăteau cu toții la pândă, chinuindu-se să nu scoată niciun sunet și murind de râs. Între timp Romilayu plânga și gema, iar eu fierbeam de indignare.

M-am așezat lângă ușa colibei și am așteptat ca lațul alb-albăstrui al norilor să estompeze treptat luna și ca somnul

sătenilor – dacă dormeau – să se adâncească.

În cele din urmă, nu pentru că era timpul, ci din cauză că nu mai puteam suporta așteptarea, m-am ridicat și mi-am legat un pled sub bărbie – o precauție împotriva eventualelor pete. Mă hotărâsem să car mortul în spate, în caz că trebuia s-o luăm la goană. Romilayu nu era suficient de puternic ca să mă poată ajuta să-l ridic. Mai întâi am tras cadavrul de la perete. Apoi l-am luat de încheieturi și, cu o mișcare grăbită, m-am aplecat și mi l-am trântit în spate. Mi-era teamă ca nu cumva brațele lui să mă strângă de gât. Aveam lacrimi de mânie și de repulsie în ochi. M-am silit să-mi înăbuș pornirile. Și m-am gândit: ce se întâmplă dacă omul ăsta se dovedește a fi un al doilea Lazăr? Eu cred în Lazăr. Cred în învierea morților. Și sunt sigur că, măcar pentru unii, există înviere.

Niciodată n-am fost mai încredințat de asta ca atunci când m-am aplecat acolo, cu pântecul meu voluminos, ferindu-mi cât puteam fața și cu lacrimi de frică și de perplexitate dureroasă în ochi.

Însă mortul din spatele meu nu era în niciun caz un alt Lazăr. Era rece și îi simțeam pielea moartă. Bărbia îi căzuse pe umărul meu. Hotărât cum numai un om care vrea să-și salveze viața poate fi, mi-am contractat cât am putut mușchii maxilarelor și am închis ochii, ca să nu-mi vărs mâțele. Bănuiam că dacă tot tribul era treaz și mă vedea în postura de acum, la jumătatea drumului spre râpă, puteau să izbucnească în țipete – „Hoț de cadavre!

Vampirule! Dă-ne mortul înapoi!” –, apoi să-mi dea una în moalele capului și să mă omoare pentru sacrilegiul făcut. Iată cum aveam să mor – eu, Henderson – și toate strădaniile mele, toată sinceritatea mea se duceau pe apa sâmbetei.

— Prostul naibii! i-am spus lui Romilayu, care stătea deoparte, pe jumătate ascuns. Ia-l de picioare și ajută-mă să-l car! Dacă vedem pe cineva, o iei pur și simplu la fugă. O să încerc să mă descurc și singur.

M-a ascultat și am ieșit în uliță, gemând sub povara mortului, ce părea o haină pe care mi-o aruncasem în spate. Eram numai ochi și urechi la cea mai mică licărire de lumină, la cel mai mic zgomot. Și am

auzit o voce ridicându-se dinăuntru meu și zicându-mi: „Iubești moartea chiar atât de tare? Bine atunci, poftim!”

— N-o iubesc, am spus. Cine ți-a spus așa ceva? E o greșeală.

Am auzit lângă mine un mârâit de câine și m-am uitat la el și mai feroce decât s-a uitat el la mine. Mi-am jurat că dacă îmi făcea vreo problemă, dau drumul cadavrului și îl sfâșii în bucăți cu mâinile goale. Când a venit spre noi, zbârlit tot, și i-am văzut ceafa în lumina lunii, mi-a ieșit din gât un sunet amenințător, iar animalul s-a speriat și s-a tras înapoi. A scheunat lung, apoi a șters-o.

Te-ai fi așteptat ca schelălăitul lui atât de straniu să trezească pe cineva, dar nu: toată lumea continua să doarmă. Colibele se înșirau ca niște câpițe de fân neterminate. Și totuși, în ciuda faptului că erau doar niște grămezi de paie, fiecare era clădită cu mare grijă, iar înăuntru lor familiile adormite respirau profund. Aerul era acum, mai mult ca oricând, ca o pădure albastră, iar luna răspândea o lumină galbenă, difuză și blândă. În timp ce fugeam, vedeam munții contorsionându-se, cadavrul se zdruncina, iar Romilayu, cu capul răsucit într-o parte cât putea el mai mult, încă mă mai asculta și-l ținea de picioare. Eram aproape de coasta dealului, dar sporul de greutate îmi cufunda picioarele în solul moale, iar vârfurile bocancilor îmi intrau în nisip. Purtam ghetete de genul celor utilizate de infanteria britanică din Africa de Nord și îmi improvizasem un șiret dintr-o fâșie de pânză de cort, doar că nu ținea prea bine. Cel mai greu mi-a fost când am ajuns pe panta cea mică de la marginea râpei, așa că i-am zis lui Romilayu:

— Haide! Nu poți să ții și tu mai bine de el?

Dar el, în loc să ridice, a împins, eu m-am împiedicat și m-am prăbușit sub povara cadavrului. A fost o căzătură puternică și am rămas întins în nisipul prăfuit. În ochii mei umezi stelele căpătaseră o formă alungită și arătau ca niște rigle de un metru.

Atunci l-am auzit pe Romilayu zicând cu o voce răgușită:

— Ei vine, ei vine.

Am ieșit de sub cadavru și, după ce m-am eliberat, l-am împins în prăpastie. Un glas dinăuntru meu l-a implorat pe mort să mă ierte,

zicându-i ceva de genul:

„O, străine, nu fi supărat! Ne-am întâlnit și ne-am despărțit. Nu ți-am făcut niciun rău. Acum du-te pe drumul tău și te rog să nu-mi porți pică”. Am închis ochii și l-am aruncat, iar el a căzut pe spate cât era de lat, după cum am dedus din bufnitura pe care am auzit-o.

Apoi, încă în genunchi, m-am întors să văd cine venea.

Lângă coliba noastră se vedeau câteva torțe și se părea că cineva se uită fie după noi, fie după cadavru. Trebuia oare să ne aruncăm și noi în râpă? Atunci am fi devenit automat fugari. Însă, din fericire, n-aveam putere să fac și pasul ăsta. Simțeam niște dureri foarte ascuțite la glandele din gură. Așa că am rămas în același loc până când lumina lunii ne-a dat de gol și un tip cu pușcă a venit în fugă spre noi. Însă nu s-a comportat dușmănos, chiar dimpotrivă, iar atunci m-am întrebat dacă nu cumva imaginația mea o luase razna complet: părea chiar respectuos. I-a zis lui Romilayu că inspectorul vrea să ne mai vadă o dată, dar nu s-a obosit să se uite peste marginea râpei și nici măcar nu a adus vorba de vreun cadavru.

Am fost duși înapoi în pas de marș și am fost înfățișați fără întârziere inspectorului. Uitându-mă după cele două femei, le-am descoperit dormind pe niște piei, de o parte și de alta a culcușului soțului lor. Mesagerii pe care-i trimisese după noi au intrat cu torțele lor.

Dacă voiau să mă învinuiască de sacrilegiu, eram cât se poate de vinovat, pentru că tulburasem liniștea morților tribului. Existau totuși și câteva lucruri în favoarea mea, deși nu aveam nici cea mai mică intenție să mă apăr. Așa că am așteptat, cu un ochi aproape închis, să aud ce are de zis individul ăsta ascuțit, cu perucă de cânepă și manșete din blană de leopard. Mi s-a spus să mă așez și așa am și făcut, cocărjindu-mă pe scaunul mic, cu mâinile pe genunchi, cu privirea ridicată și foarte atent.

Inspectorul n-a adus în niciun fel vorba despre cadavru, punându-mi în schimb o serie de întrebări foarte ciudate, cum ar fi ce vârstă am, cum stau cu sănătatea, dacă sunt însurat și dacă am copii. La

toate răspunsurile mele, traduse de bietul Romilayu, în vocea căruia se citea încordarea groazei, inspectorul se înclina adânc și se încrunta, însă într-un fel binevoitor, și părea că îi convine tot ce aude. Eram foarte amabil, îndatoritor, dacă vreți, pentru că nu pomenise nimic despre mort, și mă gândeam cu o oarecare doză de satisfacție, chiar jubilând, că trecusem de calvarul pe care mi-l pregătiseră. Acela mă scârbise și mă chinuise, însă curajul îmi fusese răsplătit din plin.

Eram amabil să semnez? Bănuiesc că pentru o comparație cu semnătura de pe pașaport. Am tras cu dragă inimă și cu degetele ușoare o semnătură degajată, zicându-mi în gând: „Ha, ha! O, ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha!

E-n regulă. Poftim un autograf pe cinstel!” Unde erau doamnele? Dormeau, cu gurile lor imense și orizontale, cu capetele lor rotunde, rase și delicate. Și purtătorii de torțe? Aceștia țineau în mâini luminile sfârâitoare, dinspre care venea un fum dens.

— Ei bine, acum totul e-n regulă? Cred că da.

Eram într-adevăr foarte mulțumit și simțeam că am realizat în sfârșit și eu ceva.

Apoi inspectorul mi-a cerut un lucru foarte ciudat.

N-aș vrea să-mi scot tricoul? Aici m-am cam împotrivit și am vrut să știu de ce. Romilayu n-avea nici cea mai mică idee. Eram cam îngrijorat și i-am zis, coborând glasul:

— Ascultă, ce-i cu chestia asta?

— Eu nu știu.

— Bine, întreabă-l pe tip.

Romilayu a făcut ce i-am cerut, însă inspectorul l-a ignorat și și-a repetat cererea. Atunci am zis:

— Ia întreabă-l dacă dup-aia o să ne lase să dormim liniștiți.

Ca și cum m-ar fi înțeles, inspectorul a dat din cap a încuviințare. Eu mi-am dat jos tricoul, care arăta și mirosea ca naiba. Individul s-a apropiat de mine și m-a cercetat cu atenție, ceea ce m-a cam stingherit. M-am întrebat dacă nu cumva o să-mi ceară să ne luăm la trântă, așa cum îmi ceruse Itelo. Mă gândeam că poate mă nimerisem într-o parte

a Africii unde trânta era modalitatea obișnuită de a face cunoștință. Totuși nu asta părea să fie motivul.

— Dragă Romilayu, am zis, s-ar putea să vrea să ne vândă ca sclavi. Sunt zvonuri că în Arabia Saudită încă mai există sclavi. Doamne Dumnezeule! Ce mai sclav aş fi! Ha! Ha!

Se pare că mai aveam chef de glumă.

— Sau poate că vor să mă bage într-o groapă, să mă acopere cu cărbuni și să mă coacă. Așa fac pigmeii cu elefanții. Durează cam o săptămână.

În timp ce eu o țineam tot într-o glumă, inspectorul continua să mă măsoare din cap până-n picioare. I-am arătat locul unde scria Frances, tatuaj făcut cu o grămadă de ani în urmă pe Coney Island, și i-am explicat că era numele primei mele neveste. N-a părut să-l intereseze prea tare.

Mi-am pus iar tricoul transpirat și am zis:

— Întreabă-l dacă-l putem vedea pe rege.

De data asta inspectorul mi-a răspuns.

— Regele, a tradus Romilayu, voia să mă vadă a doua zi și să-mi vorbească pe limba mea.

— E extraordinar, am zis. Am vreo câteva lucruri să-l întreb.

A doua zi, a repetat Romilayu, regele Dahfu voia să mă vadă. Da, da. În dimineața de dinaintea ritualurilor împotriva secetei, care durau zile întregi.

— Aha, așa deci! am spus. Atunci hai să dormim un pic.

Așa se face că până la urmă, când ni s-a permis să ne odihnim, noaptea aproape că trecuse. M-am trezit la cântatul cocoșilor, adică mult prea curând, și am observat întâi norii roșietici și spumoși, apoi matca imensă a răsăritului ce se apropia. M-am ridicat în capul oaselor, amintindu-mi că regele voia să ne vadă devreme. Chiar lângă ușă, rezemat de perete într-o poziție foarte asemănătoare cu a mea, se afla mortul. Cineva îl adusese înapoi din râpă.

Capitolul XII

Am înjurat.

— Se pare ca ăștia vor să ne spele creierii.

Și am hotărât că nimeni n-o să reușească vreodată să mă scoată din minți. Mai văzusem eu morți – și nu puțini.

În ultima perioadă a războiului împărțisem continentul european cu aproximativ cincisprezece milioane dintre ei, deși cel mai rău o pățești întotdeauna la cazurile individuale. Aveam în fața ochilor imaginea dezolantă a cadavrului, acoperit de praful în care îl aruncasem. Acum, când îl aduseseră înapoi, relația dintre mine și el nu mai era un secret și m-am hotărât să stau liniștit, ca să văd cum vor evolua lucrurile. Nu puteam face nimic altceva.

Romilayu încă dormea, cu o mână între genunchi și cealaltă sub obrazul zbârcit. Nu aveam niciun motiv să-l trezesc. Lăsându-l în colibă, cu mortul, am ieșit la aer.

Totul mi se părea foarte straniu. Probabil că straniețatea, venită fie de la mine, fie de la ziua ce trecuse, fie de la amândouă, era din cauza febrei ce mă lovise și de care nu puteam scăpa deloc. Pieptul îmi fusese cuprins de o senzație nedefinită, asemănătoare cu nerăbdarea sau cu dorul, senzație pe care o simțeam mai ales în regiunea coastelor. Eram ușor confuz și amețit, de parcă tocmai aș fi inhalat vapori de benzină. Aerul era cald și îmi mângâia blând obraji. Culorile erau extrem de intense.

Niște culori de-a dreptul extraordinare. Fără îndoială că impresiile mele exacerbate erau o consecință directă a stresului și a lipsei de somn.

Cum era zi de sărbătoare, orașul era deja în picioare.

Oamenii alergau de colo colo și n-am aflat niciodată dacă știau sau nu ceva despre insul din coliba noastră. Dinspre pereții de paie venea un miros plăcut și aromat de bere autohtonă. Se pare că aici oamenii începeau să bea încă de la răsăritul soarelui. Impresia mi-a fost confirmată și de glasurile tipice de bețivi ce răsunau deja în liniștea dimineții. M-am învârtit precaut prin zonă, dar nimeni nu m-a băgat în seamă, fapt pe care l-am considerat de bun augur. Păreau să fie destul de multe certuri de familie, iar unii dintre oamenii mai în

vârstă erau agresivi și irascibili. Lucru de care m-am minunat. O pietricică mi s-a izbit de casă, dar am presupus că nu eu fusesem ținta, pentru că puștii aruncau cu pietricele unii în alții și se încăierau, rostogolindu-se în nisip. O femeie s-a repezit spre ei dintr-o colibă, a țipat și le-a dat câte-o palmă, iar copiii s-au împrăștiat instantaneu. Femeia nu părea mirată că mă vede, dar mi-a întors spatele și a intrat în casă. Am iscodit cu privirea și am văzut un bătrân zăcând pe o rogojină de paie. Femeia l-a călcat cu picioarele goale – un fel de masaj menit să-i îndrepte șira spinării –, după care a turnat pe el untură topită și a început să-l fricționeze cu îndemănare pe coaste și pe pânțe. Fruntea bătrânului era brăzdată de cute adânci, iar barba căruntă îi era despărțită în două. Mi-a zâmbit, dezvelindu-și dinții bătrâni și puternici și rotindu-și ochii spre mine, care stăteam în pragul ușii. „Care-o fi mișcarea pe aici?” mă gândeam eu, cutreierând ulițele mici și înguste și uitându-mă peste garduri în curțile oamenilor – bineînțeles, cu multă prudență –, având în minte imaginea lui Romilayu adormit și a mortului sprijinit de perete.

Câteva femei tinere împodobeau atât coarnezle vitelor, cât și pe ele însele, pictându-se una pe cealaltă și punându-și pene de struț sau de vultur ori bijuterii. Unii dintre bărbați purtau în chip de coliere oase de maxilare umane.

Își gătiseră și zugrăviseră idolii și fetișurile, iar acum le aduceau ofrande. O femeie bătrână, parcă de când lumea, cu părul strâns în cozi rigide, împletite mărunț, a trântit niște terci gălbui pe o statueta, apoi a început să învâртеască deasupra ei un pui proaspăt tăiat. În tot acest timp zgomotul devenise tot mai puternic, în fiecare clipă adăugându-i-se un alt sunet: un răpăit de tobă, o tobă cu sunuri mai solemne, un răsunet de goarnă ori o împușcătură.

L-am văzut pe Romilayu venind dinspre ușa colibeii noastre și nu era nevoie să fii un observator foarte fin ca să vezi în ce hal era. M-am îndreptat spre el și, când m-a zărit pe deasupra mulțimii, localizând, din câte se pare, înainte de toate casca mea albă, și-a dus mâna la obraz, înfiorat.

— Da, da, da, am zis, dar ce putem face? N-avem decât să așteptăm. Poate că nu înseamnă nimic. Oricum, trebuie să ne întâlnim cu regele – cum îi zice? prietenul lui Itelo – în dimineața asta. Dintr-o clipă într-alta o să trimită după noi și o să discut toată povestea cu el. Nu-ți face griji, Romilayu, o să aflu eu curând care-i mișcarea.

Nu spune nimănui nimic! Adu-ne bagajul din colibă și stai cu ochii pe el.

Atunci, într-un fel de marș săltat, în răpăitul grav al tobelor purtate de niște femei de statură neobișnuită, femeii-soldat sau amazoane de-ale regelui Dahfu, în capătul uliței a apărut un alai de oameni cu umbrele mari, de ceremonie. Sub una dintre ele, o umbrelă dintr-un material ca mătasea, de culoarea cercelušului, pășea un om foarte solid. Una dintre umbrele nu avea ocupant și am presupus – corect, de altfel – că, probabil, fusese trimisă pentru mine.

— Vezi, i-am zis lui Romilayu, n-ar fi trimis ei așa o chestie somptuoasă pentru un om pe care ar fi vrut să-l prindă în cursă. E la mintea cocoșului. E doar o simplă intuiție, dar eu cred că n-avem de ce să ne facem griji.

Toboșarii mărșăluiau grăbiți, iar umbrelele se învârteau și dansau greoi pe orbitele lor, ținând ritmul. Pe măsură ce coviltirele imense de mătase cu ciucuri înaintau învârtite, waririi se retrăgeau mai în spate. Bărbatul cel solid și surâzător mă văzuse deja și-și întinsese brațele vâjnoase către mine, ținând capul sus și zâmbind în așa fel încât să-mi transmită cât se poate de clar că îmi urează un călduros bun venit. Era Horko, unchiul regelui, după cum am aflat ulterior. Haina ce îl acoperea, făcută dintr-un poplin purpuriu, îl învăluia de la glezne până peste piept și pe la subsuori și era atât de strânsă, încât grăsimea i se revărsa pe sub bărbie și peste umeri. Două rubine (sau, poate, granate) îi atârnav grele de pielea fină a urechilor.

Avea fruntea îngustă și chipul său emana forță. Când a ieșit din raza umbrelei sale de ceremonie, soarele i s-a reflectat în ochi, a căror culoare a glisat o clipă din negru în roșu. Când ridica din sprâncene, întreg scalpul i se deplasa în spate, încrețindu-se în cute adânci, ce

mergeau până la occiput. Părul îi creștea strâns în jurul capului, în cârlionți mărunți, ca niște boabe de piper sau ca niște minuscule pietre prețioase.

A dat mâna cu mine jovial, ca o persoană manierată, și a râs. Avea o limbă lată, fericită, umflată și u «fesită în roșu, de parcă mâncase dropsuri. Am râs și eu, adaptâr du-mi dispoziția la a lui și făcând abstracție de cadavru. L-am înghiontit pe Romilayu și i-am zis:

— Vezi? Vezi? Ce ți-am spus?

Precaut, Romilayu a refuzat să se liniștească doar pe baza câtorva dovezi atât de neediicatoare. Sătenii veneau în urma noastră și râdeau odată cu noi, deși mai cu poftă decât Horko, dând din umeri și imitându-mă. Mulți se îmbătaseră deja cu pombo, berea locală. Amazoanele, îmbrăcate cu niște veste de piele fără mâneci, aveau grijă să-i țină departe de noi. N-aveau voie să se apropie prea tare de mine și de Horko. Vestele în formă de corset erau singurele veșminte purtate de acele femei voinice – sau, mai exact spus, corpolente sau umflate –, neobișnuit de dezvoltate în partea din spate.

— Bine v-am găsit, i-am zis lui Horko, iar el m-a invitat cu un gest să-mi iau locul sub umbrela neocupată.

Era într-adevăr un articol de lux, o umbrelă extraordinar de frumoasă.

— Soarele arde tare, am zis, deși cred că nu e nici măcar ora opt. Vă mulțumesc pentru amabilitate.

Mi-am șters fața, aruncându-i niște priviri de adâncă prietenie, cu alte cuvinte exploatând pe cât posibil situația și încercând să pun cât mai mult spațiu între noi și cadavru.

— Eu Horko, a zis el. Unchi Dahfu.

— O, știți limba mea! am spus. Ce noroc pe mine! Și regele Dahfu e nepotul dumneavoastră, nu-i așa? Ca să vezi ce chestie! Și o să-l vizităm acum? Domnul care ne-a chestionat azi-noapte așa a zis.

— Eu unchi, da, a spus el.

Apoi a dat o poruncă amazoanelor, care au făcut stânga împrejur – mișcare ce-ar fi fost extrem de zgomotoasă dacă femeile ar

fi purtat bocanci – și au început să bată același ritm de marș ca și tobele cu rezonanță de bas. Uriășele umbrele au început din nou să scânteieze și să se legene, iar lumina se juca într-un mod încântător pe mătasea cu ape în timp ce se-nvârteau. Până și soarele părea avid să prindă ocazia de a se lăfăi în voie pe suprafața lor.

— Merge la palat, a zis Horko.

— Haidem, am spus. Da, de-abia aștept. Am trecut pe lângă el ieri, când am intrat în oraș.

De ce să nu recunosc? Încă mai eram îngrijorat. Itelo părea să aibă o părere nemaipomenită despre fostul lui coleg de școală, Dahfu, și-mi vorbise de el ca despre o persoană cu totul ieșită din comun, însă, pornind de la experiența mea de până atunci cu tribul Wariri, nu prea aveam motive să mă simt în largul meu.

Am strigat, încercând să acopăr răpăitul tobelor:

— Romilayu! Unde-i omul meu, Romilayu?

Vedeți dumneavoastră, mă temeam ca nu cumva să-l rețină din cauza cadavrului. Voiam să-l știu lângă mine.

I s-a dat voie să meargă în spatele meu, în alai, cu toate bagajele noastre. Cu rezistența și răbdarea încercate la maximum, bietul de el se îndoia sub dubla povară, căci nici nu se punea problema să car și eu ceva. Mergeam în pas de marș. Având în vedere mărimea umbrelor și faptul că pășeam în ritmul tobelor, era incredibil cum de prindeam așa o viteză. Zburam înainte, încadrați de amazoane toboșar, aflate în fruntea și în urma noastră. Și cât era de diferit orașul la lumina zilei! Locurile pe unde treceam erau pline de spectatori, dintre care unii se aplecau să-mi iscodească fața pe sub protecția combinată a umbrelei și a căștii. Am văzut mii de mâini și de picioare agitate, mii de fețe strălucind de arșiță și curiozitate, de înfierbântare ori de senzația sărbătorii. Pe lângă noi treceau în voie găini și porci. Pe deasupra răpăitului de tobe răzbăteau schelălăieli și scheunături, întretăiate de țipete de maimuță.

— E un adevărat contrast cu ziua de ieri, când totul era așa de liniștit. De ce, domnule Horko?

— Hien zi trist. Toată lumea post.

— Execuții? am zis repede.

În stânga palatului am văzut – sau mi s-a părut că văd – un eșafod și niște trupuri atârând cu capul în jos.

Printr-un efect ciudat al luminii, păreau foarte mici, ca niște păpuși. Se întâmplă uneori ca anumite condiții atmosferice să și micșoreze obiectele, nu doar să le mărească asemeni unei lupe.

— Sper din toată inima că sunt doar niște efigii de răufăcători¹, am zis.

Însă neliniștea din inima mea spunea altceva. Nu era de mirare că nu se interesaseră de cadavru. Ce însemna pentru ei un cadavru? Dădeau impresia că moartea era o chestie de care se ocupau numai angro. Aceste gânduri au făcut să-mi crească și febra, și agitația din piept, și pe chip mi s-a așternut o senzație curioasă, de emoție copleșitoare. Frică. Recunosc cu toată sinceritatea. M-am întors spre Romilayu, însă, din cauza poverii, el rămăsese mult în urma mea și între noi se afla un șir de amazoane ce băteau la tobă.

Așa că i-am spus lui Horko – de fapt a trebuit să urlu, din cauza tobelor:

— Se pare că sunt mulți oameni morți!

Părăsisem ulițele strâmte și acum mergeam pe o stradă largă, ce ducea spre palat.

A dat din capul lui mare, zâmbind cu limba vopsită în roșu, și și-a atins o ureche, de lobul căreia era agățată o piatră prețioasă roșie. Nu mă auzise.

— Oameni morți, am zis.

Apoi mi-am spus „Nu mai cere informații cu atâta disperare”. Într-adevăr, aveam fața fierbinte, imensă și îngrijorată.

A râs, însă n-a părut să mă înțeleagă nici măcar când am mimat un spânzurat la capătul unei frânghii. Aș fi dat bucuros și patru mii de dolari, bani gheață, s-o am pe Lily aici pentru o clipă și să văd cum s-ar împăca imaginea asta cu ideile ei despre bunătate. Și despre realitate. De aici plecase de fapt cearta aia cumplită a noastră, în urma căreia

Ricey fugise înapoi la școală cu copilul din Danbury:

de la viziunile diferite pe care le aveam asupra realității.

1. În original effigies, portrete ale unor persoane condamnate în contumacie sau ostracizate, ce urmează a fi arse ori spânzurate.

Întotdeauna am fost de părere că Lily nici nu cunoaște, nici nu agreează realitatea. Eu? Eu o iubesc pe cățeaua asta bătrână așa cum e ea și îmi place să cred că sunt întotdeauna pregătit chiar și pentru cel mai rău lucru pe care mi-l pune în față. Sunt un adorator al vieții prin definiție și dacă nu pot ajunge chiar până la chipul ei, îmi plasez sărutul undeva mai jos. Cei care înțeleg atâta lucru nu mai au nevoie de nicio altă explicație.

Mi-am liniștit temerile închipuindu-mi-o pe Lily incapabilă să-mi dea vreun răspuns. Deși nu-mi vine în niciun caz să cred că există vreun lucru care s-o descumpănească. Are mereu un răspuns gata pregătit. Dar între timp străbătusem spațiul de defilare și santinelele deschiseseră poarta cea roșie. Am văzut din nou ghivecele scobite în piatră pe care le zărisem cu o zi în urmă, cu florile lor asemănătoare cu mușcatele, iar apoi interiorul palatului.

Avea trei etaje, scări exterioare și galerii, avea formă de patruleter și un aer de cazarmă. La etajul inferior camerele nu aveau uși: erau ca niște boxe de staul – înguste, deschise și goale. Nici urmă de îndoială: am auzit dedesubt răgetul unei fiare sălbătice. Nicio altă creatură în afară de leu nu putea scoate un asemenea răget. Altfel, prin comparație cu străzile orașului, în palat era liniște.

În curte erau două colibe mici ca niște căsuțe de păpuși, fiecare dintre ele fiind ocupată de câte un idol cu coarne, văruit proaspăt încă de dimineață. Între ele se vedea o dâră proaspătă de var. În turn flutura un steag decolorat de soarele prea puternic. Era împărțit de o linie diagonală albă, șerpuită.

— Cum ajungem la rege? am întrebat.

Însă regulile etichetei îl obligau pe Horko să facă un pic de conversație și să-mi arate palatul înainte de audiența mea la Dahfu. Locuința lui era la parter. Cu mare ceremonie, au fost fixate umbrelele,

iar amazoanele au adus o masă veche de bridge. Pe ea a fost pusă o faţă de masă de genul celor pe care le vindeau negustorii de vechituri sirieni: roşie cu galben şi cu broderii arabe decorative.

Apoi a fost adus un serviciu de argint cu ceainic, farfurioare cu dulceaţă, vase acoperite şi alte lucruri de acelaşi gen. Erau acolo şi apă fierbinte, şi o băutură făcută din lapte amestecat cu sânge proaspăt de vită – pe care am refuzat-o –, curmale, ananas, pombo, batata – cartofi dulci – reci şi alte feluri de mâncare, cum ar fi labe de şoarece, ce se mâncau cu un fel de sirop, mâncare de care iarăşi nu m-am atins. Am mâncat nişte batata şi am băut pombo, o băutură de casă foarte puternică, ce şi-a făcut simţit imediat efectul, înmuindu-mi genunchii şi picioarele. În agitaţia şi febra mea, am dat pe gât mai multe ceşti de pombo, pentru că nimic din exterior nu mă sprijinea, masa de bridge fiind mult prea şubredă. Îmi trebuia măcar un stimulent intern. Cum nu eram prea încrezător, mă temeam că o să mi se facă rău. De felul meu, nu suport un asemenea zbucium sufletesc şi simţeam că explodez.

Am făcut tot ce mi-a stat în putinţă ca să mă joc de-a gargara socială cu Horko. Voia să-i admir masa de bridge, aşa că i-am făcut câteva complimente legate de ea şi am zis că am şi eu acasă una exact la fel. Şi chiar am – în pod. Am văzut-o când am încercat să omor pisica. I-am zis că nu era aşa de frumoasă ca a lui. Vai, îmi părea foarte rău că nu puteam să stăm ca doi gentlemani de aproape aceeaşi vârstă şi să ne bucurăm de liniştea şi căldura unei dimineţi africane. Însă eu eram un fugar şi un răufăcător recidivist şi eram tare îngrijorat din cauza evenimentelor din noaptea trecută. Aveam senzaţia că regele m-ar înţelege foarte bine şi în câteva rânduri mi s-a părut că e momentul să mă ridic, chiar mi-am urnit tonajul impresionant şi am făcut gestul respectiv, dar protocolul nu mi-a îngăduit.

Am încercat să stau liniştit, blestemându-mi frica inutilă.

Pufăind, Horko s-a aplecat asupra mesei fragile şi a apucat cu degetele lui butucănoase minerul ceainicului

de argint. A turnat o băutură fierbinte, cu gust de fin aburit. Constrâns de situație, am ridicat ceașca și am atins-o cu buzele, politicos până în vârful unghiilor.

În cele din urmă ceremonialul primirii mele de către

Horko a luat sfârșit și bărbatul mi-a făcut semn că trebuie să ne ridicăm. Într-un timp record, amazoanele au strâns masa și tot restul calabalâcului și s-au aliniat în formație, gata să ne escorteze la rege. Aveau fundurile ciupite, ca niște strecurători. Mi-am îndreptat casca, mi-am ridicat șortul și mi-am șters mâinile de tricou, pentru că erau umede și voiam să strâng mâna regelui cu o mână caldă și uscată. Asta înseamnă foarte mult. Am început să mergem către una dintre scări. Unde era Romilayu? l-am întrebat pe Horko. Mi-a zâmbit și mi-a zis:

— A, bine. A, bine.

Urcam scările când l-am văzut pe Romilayu jos, așteptând deprimat, cu mâinile atârându-i fără vlagă pe genunchi și șira spinării încovoiată, ieșindu-i în afară. Bietul om!

m-am gândit. Trebuie să fac ceva pentru el. Imediat ce se rezolvă toate încurcăturile de-aici, chiar o să fac. După catastrofele în care l-am băgat, îi datorez o răsplată adevărată.

Am cotit pe scara exterioară, largă și confortabilă – în ciuda faptului că era întortocheată –, și-am ajuns în partea cealaltă a clădirii. Acolo era un copac ce se zguduia și trosnea, pentru că mai mulți oameni cocoțați în el îndeplineau o sarcină ciudată: trăgeau pe crengi pietre mari cu frânghii și scripeți din lemn neprelucrat. Țipau la oamenii de jos, care împingeau bolovanii în sus, iar fețele le străluceau din cauza muncii grele. Horko mi-a spus – și n-am prea înțeles cum venea asta – că pietrele făceau legătura cu norii, pentru ploaia care trebuia să se producă în timpul ceremoniei ce urma în curând. Păreau cu toții foarte încrezători că în ziua respectivă o să plouă. Noaptea trecută, când spusese „Uak-ta”, inspectorul descrisese cu degetele o aversă de ploaie. Însă pe cer nu se vedea nimic. Doar soarele. Până acum sigur era doar faptul că pe crengi se aflau bolovanii ăia rotunzi, care, după toate aparențele, voiau să semene cu niște nori de ploaie.

Am ajuns la etajul al treilea, unde se afla reședința regelui Dahfu. Horko m-a condus prin câteva încăperi spațioase, dar cam scunde, cu grinzi care nu-mi inspirau prea multă încredere. Construcția părea să se sprijine într-un mod ciudat de etajele inferioare. Existau și draperii, și perdele. Ferestrele erau însă înguste și nu se vedea mai nimic prin ele. Din când în când câte o rază de soare dezvăluia un șir de sulite, un scaun scund ori pielea unui animal. Ajuns la ușa apartamentului regal, Horko s-a retras. Nu mă așteptasem la asta, așa că i-am zis:

— Hei, unde vă duceți?

Dar una dintre amazoane m-a apucat de brațul gol și m-a băgat înăuntru. Înainte să-l văd pe Dahfu, mi-am dat seama că acolo erau o groază de femei – la prima vedere am estimat vreo douăzeci-treizeci –, iar densitatea de femei goale, leur volupté (numai un cuvânt franțuzesc s-ar potrivi aici), mă copleșea. Era foarte cald și mirosul predominant era feminin. Singurul lucru comparabil ca temperatură și înghesuială ar fi fost un incubator – tavanul jos contribuise și el la o asemenea asociere în mintea mea. Lângă ușă, pe un tron înalt, ce semăna cu un scaun demodat de contabil, stătea o femeie căruntă și corpolentă în vestă de amazoană și având pe cap un chipiu militar de genul celor purtate de armata italiană pe la începutul secolului. Mi-a strâns mâna în numele regelui.

— Îmi pare bine de cunoștință, am zis eu.

Regele! Femeile lui mi-au croit drum, dându-se fără grabă din calea mea, și l-am văzut în celălalt capăt al încăperii, întins pe o sofa verde de aproape trei metri, în formă de semilună, cu tapiserie bogată, din stofă grea, impecabil lucrată. Stătea într-o poziție de relaxare absolută pe acel articol de lux suprem, astfel încât corpul său athletic, bine dezvoltat, părea să plutească. Era îmbrăcat în niște pantaloni purpurii până la genunchi, dintr-un fel de satin creponat, iar în jurul gâtului avea o eșarfă albă, brodată cu fir de aur. În picioare avea niște papuci, tot de satin. Cu toată febra și îngrijorarea mea, măsurându-l din cap până-n picioare, m-a cuprins admirația. Și el, ca și mine, era

mare – peste un metru nouăzeci, după estimările mele –, iar trupul său, aflat în repaus, era de-a dreptul impresionant. Femeile abia așteptau să-i îndeplinească și cea mai mică dorință. Din când în când una dintre ele îi ștergea fața cu o bucățică de flanelă, alta îl mângâia pe piept, iar alta îi umplea pipa, o aprindea și pufăia în locul lui, având grijă să nu se stingă.

Am înaintat sau am bâjbâit către el. Înainte să mă apropii prea tare, o mână m-a oprit și mi s-a pus un scaun la un metru și jumătate de sofaua cea verde. M-am așezat.

Între noi, într-un vas mare de lemn, se aflau câteva cranii umane, așezate obraz lângă obraz. Frunțile lor alăturate străluceau spre mine, galbene cum sunt craniile, și aveam în fața ochilor imaginea orbitelor, a găurilor de la nări și a celor două rânduri de dinți încheștați.

Regele a observat cât de prudent mă uit la el și a schițat un surâs. Avea buzele mari și groase, trăsătura cea mai negroidă a feței lui, și mi-a zis:

— Nu simțiți alarmă. Acestea sunt pentru a fi folosite în ceremonia de după-amiază.

Unele voci pe care le-ai auzit odată îți răsună mereu în cap și o astfel de voce am simțit la el încă de la primele cuvinte atunci când l-am auzit vorbind. M-am aplecat, pentru a-l vedea mai bine. Regele s-a distrat foarte tare când a văzut cum îmi întind mâinile pe piept și pe pântec, parcă pentru a reține ceva, și s-a ridicat să mă privească mai atent. O femeie i-a vârât o pernă sub cap, însă el a aruncat-o pe podea și s-a întins din nou. Mă gândeam așa: „Încă nu m-a părăsit norocul” – pentru că-mi dădusem seama că toată povestea asta cu capcana, capturarea, interogarea mea și cazarea noastră împreună cu mortul nu putea să fi fost ideea regelui. Nu era el genul și, deși încă nu știam ce fel de om ar putea fi, începeam deja să mă bucur de întâlnirea noastră.

— Ieri după-amiază am fost raportat despre sosirea dumneavoastră. Am fost așa emoționat. Azi-noapte abia am închis ochii cu gândul la întâlnirea noastră... Ha, ha, ha! Acest lucru desigur n-a fost bine pentru mine, a zis el.

— Amuzant. Nici eu n-am prea dormit, i-am spus. A trebuit să mă mulțumesc cu doar câteva ore de somn. Dar sunt fericit să vă cunosc, rege.

— O, eu sunt foarte încântat! Teribil. Îmi pare rău pentru somnul dumneavoastră. Dar în sinea mea eu sunt încântat. Pentru mine este un eveniment înalt. Foarte însemnat. Vă urez bun sosit.

— Prietenul dumneavoastră, Itelo, vă transmite salutări, am zis.

— O, ați întâlnit cu arnewii? Înțeleg că aveți ideea de a vizita câteva din locurile cele mai îndepărtate. Ce mai face dragul meu prieten? Mi-e dor de el. V-ați luptat?

— Bineînțeles, am zis.

— Și cine a câștigat?

— Până la urmă am ieșit cam la egalitate.

— Ei, a zis regele, păreți o persoană foarte interesantă.

Mai ales din punct al fizicului. Excepțional. Nu cred că am întâlnit vreodată categoria dumneavoastră. El e foarte puternic. N-am putut niciodată să-l arunc, ceea ce îmi făcea multă plăcere. Invariabil.

— Încep să-mi simt vârsta, am zis.

Regele a spus:

— Ei, de ce vorbiți așa? Astea sunt prostii. Eu cred că sunteți un monument. Credeți-mă, n-am văzut niciodată o persoană de dotarea dumneavoastră.

— Sper că nu trebuie să ne luăm la întrecere, înălțimea Voastră.

— O, nu! Noi nu avem asemenea obicei. Nu este obișnuit la noi. Trebuie să cer iertare pentru că nu m-am înălțat să vă strâng mâna. Am rugat generăleasa mea.

Tatu, să o facă în locul meu, pentru că eu șovăi să mă ridic. Din principiu.

— Serios? Serios?

— Cu cât consum mai puțină mișcare și cu cât mă odihnesc mai mult, cu atât mi-e mai ușor să-mi îndeplinesc atribuțiile. Toate. Inclusiv prerogativele în legătură cu aceste multe soții ale mele. S-ar

putea să nu vi se pară la prima vedere, dar este o existență cât se poate de complicată, care necesită să-mi cruț forțele. Domnule, spuneți-mi sincer...

— Henderson mă numesc.

Din cauza felului în care stătea tolănit și trăgea din pipă, simțeam că în acele clipe sunt evaluat dintr-un motiv anume.

— Domnule Henderson. Da, ar fi trebuit să vă întreb.

Îmi pare foarte rău că am neglijat politețea. Dar de-abia mă pot stăpâni când văd că erați aici, o șansă pentru conversație în engleză. Multe lucruri mi-au lipsit de la întoarcerea mea, pe care nu le-aș fi bănuț când eram la școală. Sunteți primul meu vizitator civilizat.

— Nu vine prea multă lume pe-aici, așa-i?

— A fost preferința noastră. Am preferat o izolare de multe generații și suntem ascunși frumos în acești munți.

Sunteți surprins că vorbesc engleza? Presupun că nu.

Probabil că v-a spus prietenul nostru Itelo. Ador caracterul acestui om. Am fost temeinic împreună, prin multe experiențe. Sunt extrem de dezamăgit că nu am surprins mai mult, a continuat el.

— Nu vă faceți griji, sunt destul de surprins. Prințul

Itelo mi-a spus totul în legătură cu școala pe care ați urmat-o împreună în Malindi.

Așa cum am subliniat mai devreme, eram într-o stare ciudată: febril, angoasat și buimac în urma evenimentelor din noaptea trecută. Însă omul din fața mea avea ceva care-mi dădea convingerea că am putea să descoperim împreună esența lucrurilor. Dedusesem asta doar din înfățișarea și tonul lui, pentru că până atunci mi se păruse că deslușesc în atitudinea lui o notă de frivolitate și că examenul la care mă supunea încă nu se terminase. Cât despre izolarea tribului Wariri, în dimineața asta, datorită stării mele psihice, lumea nu mai era la fel: luase aspectul unui organism de natură pur spirituală, printre celulele căruia rățăceam eu acum. Impulsul îmi venea din minte și mintea era cea care îmi impunea comportamentul, drept pentru care nimic pe lumea asta nu mă putea mira cu adevărat.

— Domnule Henderson, v-aș fi foarte recunoscător dacă mi-ați întoarce un răspuns candid la întrebarea pe care sunt pe cale să v-o pun. Niciuna dintre aceste femei nu înțelege, prin urmare nu este necesară nicio ezitare. Mă invidiați?

Nu era momentul să spun minciuni.

— Vreți să spuneți dacă aș schimba locul cu dumneavoastră? Păi, la naiba, înălțimea Voastră – nu vreau să dau dovadă de lipsă de respect –, păreți să fiți într-o poziție cât se poate de atrăgătoare. Dar, pe de altă parte, n-aș putea să fiu mai dezavantajat decât sunt acum. Aproape oricine ar fi de invidiat în comparație cu mine.

Regele avea nasul cârn, deși nu tocmai îngust la rădăcină, întunecimea roșiatică a ochilor trebuie să fi fost o trăsătură de familie, pentru că o remarcasem și la unchiul lui, Horko. Însă ochii regelui aveau ceva aparte: erau puțin mai deschiși la culoare, mai luminoși. Și-a continuat interogatoriul, iar acum a vrut să știe:

— Este din cauza tuturor acestor femei?

— Ei, am cunoscut și eu vreo câteva, înălțimea Voastră, deși nu pe toate în același timp, cum pare să fie cazul dumneavoastră. Din întâmplare însă, în prezent am o căsnicie foarte fericită. Soția mea e o ființă extraordinară și între noi există și o veritabilă uniune spirituală. Nu sunt orb la defectele ei. Îi spun câteodată că ea e altarul ego-ului meu. E o femeie bună, dar puțin cam escroacă.

Așa se întâmplă când ocărăști prea mult natura. Ha, ha!

V-am spus deja că nu mă simțeam prea în largul meu aici.

— De ce vă invidiez? Vă aflați în mijlocul poporului dumneavoastră. Ei au nevoie de dumneavoastră. Priviți cum mișună în jur și cum se îngrijesc de cea mai mică nevoie pe care o aveți. Se vede limpede cât de mult vă prețuiesc.

— Cât timp sunt în posesia primei tinereți și a puterii, a zis el. Dar concepeți măcar ce se va întâmplă când voi slăbi?

— Ce se va...?

— Aceleași doamne, acum atât de nemăsurate cu atenția, vor raporta și atunci bunam-xd, șeful preoților de aici, împreună cu alți

preoți ai asociației, mă vor alunga în tufișuri și acolo voi fi strangulat.

— O, Dumnezeu! Nu se poate! am zis.

— Ba într-adevăr. Vă spun cu cea mai mare onestitate ce urmează pentru un rege al nostru, al tribului Wariri.

Preotul va aștepta până când deasupra persoanei mele moarte se va vedea un vierme, îl va împacheta într-o felie de mătase și îl va duce poporului. Îl va arăta într-o pronunțare publică și va declara că acela este sufletul regelui, sufletul meu. Apoi va intra din nou în tufișuri după ce se va scurge un anumit timp, va aduce în oraș un pui de leu și va informa că acum viermele a suferit o transformare într-un leu. Și, după un alt interval, vor anunța poporul că leul s-a transformat în viitorul rege.

Acesta va fi succesorul meu.

— Strangulat? Dumneavoastră? Dar e barbar. Ce mai e și chestia asta?

— Mă mai invidiați acum? a zis regele, pronunțând cuvintele liniștit cu gura lui imensă și caldă, parcă umflată.

Am ezitat și atunci el a spus:

— Deducția mea, în urma unei scurte observații, v-o ofer după cum urmează: că, probabil, aveți o înclinație către o asemenea pasiune.

— Ce pasiune? Vreți să spuneți că sunt invidios? am exclamat eu, ușor jignit, uitând că stau de vorbă cu un rege.

Remarcându-mi tonul mânios, amazoanele ce stăteau de pază, înșiruite în spatele nevestelor, de-a lungul pereților, au început să se agite, alertate. Însă o singură silabă a regelui a fost suficientă pentru a le liniști. Apoi regele și-a dres glasul, ridicându-se de pe sofa, și una dintre frumoasele acelea goale i-a prezentat un platou de argint, ca să poată scuipa în el. Cum trăsesse din pipă niște zeamă de tutun, regele a aruncat-o nemulțumit. O

altă doamnă a recuperat pipa și a curățat-o cu o cârpă.

Am zâmbit, dar sunt sigur că zâmbetul meu sugera mai degrabă mâhnire. Firele de păr de lângă gură mi se răsuciseră. Eram totuși conștient că nu-i pot cere explicații.

Așa că am spus:

— Înălțimea Voastră, azi-noapte s-a întâmplat ceva neobișnuit. Nu mă plâng că am căzut într-o cursă la sosire sau că am fost depozitat de arme, însă noaptea trecută în coliba mea se afla un cadavru. Vă rog să nu o luați drept o plângere propriu-zisă, fiindcă știu să mă descurc cu morții. Am zis doar că poate ar fi mai bine să vă aduc la cunoștință acest lucru.

Regele a părut într-adevăr foarte surprins auzindu-mă.

Nu am simțit nici cea mai mică lipsă de sinceritate în indignarea lui când a zis:

— Cum? Sunt sigur că e vorba de o confuzie a aranjamentelor de cazare. Dacă e intenționată, mă voi enerva foarte tare. Ar trebui să studiez problema.

— Înălțimea Voastră, mă văd silit să vă mărturisesc că m-am simțit un oaspete nedorit și am fost eu însumi foarte enervat. Iar pe însoțitorul meu l-a apucat o spaimă cumplită. Și, dacă tot am început discuția, cred c-ar fi bine să recunosc deschis: deși n-aș fi vrut să mă ating de mortul dumneavoastră, mi-am asumat responsabilitatea de a scăpa de el. Aș vrea doar să știu ce înseamnă asta.

— Ce poate însemna? a răspuns regele. Din câte știu eu, nimic.

— Vai, mi-ați luat o piatră de pe inimă! Servitorul meu și cu mine ne-am chinuit vreo oră, două cu el. Și în timpul nopții ne-a fost adus înapoi.

— Scuze, a zis regele. Cele mai sincere. Adevărate.

Îmi dau seama că a fost îngrozitor și, în egală măsură, incomod.

Nu m-a întrebat nimic despre mort. N-a zis „Cine era? Cum arăta?” Părea că nici nu-i pasă dacă era un bărbat, o femeie sau un copil. Dar eram așa de bucuros să scap de grija asta, că în momentul respectiv n-am remarcat ciudata lui lipsă de interes.

— Probabil că la ora actuală sunt o groază de morți pe-aici, am reluat discuția. Aș putea să jur că în drum spre palat am văzut câțiva spânzurați.

N-a răspuns imediat. A spus doar:

— Trebuie să vă scoatem din locuința aceea nesuferită.

Așa că vă rog să fiți oaspetele meu la palat.

— Vă mulțumesc.

— Voi trimite după lucrurile dumneavoastră.

— Servitorul meu, Romilayu, le-a adus deja, dar n-a mâncat nimic azi-dimineață.

— Fiți sigur că vom avea grijă de el.

— Și arma mea...

— Ori de câte ori va fi nevoie să trageți un glonte, o veți avea.

— Aud mereu un leu, am mai zis. Are vreo legătură cu ce mi-ați spus dumneavoastră despre moartea...?

N-am apucat să termin întrebarea.

— Ce vă aduce aici, la noi, domnule Henderson?

Am simțit un impuls să mă încred în el. Persoana lui era cea care îmi inspira mare încredere, însă, dat fiind faptul că schimbuse subiectul când pomenisem de leii ale căror răgete se auzeau cât se poate de clar de undeva de sub noi, n-am putut să-mi deschid sufletul pur și simplu, așa că am zis:

— Sunt doar un călător.

Poziția mea pe scaunul cu trei picioare sugera că mă chircisem acolo ca să evit întrebările. Situația cerea un echilibru sau un calm pe care nu le aveam. Îmi tot ștergeam și frecam nasul cu banderola luată de la Woolworth.

Am încercat să-mi dau seama: „Care dintre femeile astea o fi regina?” Apoi, pentru că nu era prea politicos să mă holbez cu nesimțire la diversele membre ale haremului, majoritatea atât de liniștite, suple și negre, mi-am coborât privirea în podea, conștient că regele se uită la mine. El inspira doar relaxare, eu doar crispare. El era întins și plutea, eu eram contractat și strâns. Transpiram îngrozitor la scobiturile genunchilor. Da, el se ridica în zbor ca un spirit, în vreme ce eu mă afundam ca o piatră și, având ochii extrem de obosiți, nu mă puteam uita la el altfel decât cu ciudă (devenind astfel cu adevărat, vinovat de patima pe care o văzuse în mine), căci îl vedeam

bucurându-se de atâta atenție. Și ce dacă era adevărat că trebuia să plătească atât de scump pentru tot ce avea?

Mi se părea că exploatează la maximum situația.

— Vă supărați dacă vă întreb mai departe, domnule Henderson? Ce fel de călător sunteți?

— Păi... depinde. Nu știu încă. Rămâne de văzut. Știți, am zis, trebuie să fii foarte bogat ca să poți face o asemenea călătorie.

Aș fi putut adăuga, cum îmi trecuse deja prin cap, că unii oameni găsesc satisfacția în a fi. (Walt Whitman: „E

de-ajuns doar să fii! Ajunge doar să respiri! Bucurie!

Bucurie! Pretutindeni bucurie!”) A fi. Alții se mulțumesc să devină. Oamenii care-și trăiesc viața din plin au parte de toate noroacele. Cei care devin sunt foarte ghinionști și sunt mereu un pachet de nervi. Cei care devin nu fac altceva decât să caute explicații și să ofere justificări pentru cei care sunt, în vreme ce aceia care sunt declanșează astfel de explicații. În adâncul sufletului simt că ăsta e un adevăr legat de mine pe care oricine ar trebui să-l înțeleagă. Willatate, regina tribului Arnewi, femeia

Bittah prin excelență, era și trăia din plin mai mult decât oricine altcineva. Iar regele Dahfu la fel. Dacă aș fi fost în stare să-mi fac o analiză critică, aș fi mărturisit cu mâna pe inimă că devenirea începuse deja să-mi cam iasă pe nas. Destul! Destul! E timpul să fi devenit deja! E timpul să fiu! Să-mi găsesc în fine pacea spiritului!

Trezește-te, America! Bulversează-i pe experți! În schimb, m-am mulțumit să-i spun acestui rege sălbatic:

— Cred că sunt un fel de turist.

— Sau un hoinar, a zis el. Deja îmi place la nebunie stilul modest de care văd că dați dovadă.

Când a spus asta, am încercat să mă înclin, dar am fost împiedicat de o combinație de factori, cel mai important fiind poziția chircită în care stăteam, cu burta atingându-mi genunchii (din întâmplare, aveam mare nevoie de o baie, după cum mi-am dat seama stând în postura respectivă).

— Îmi faceți o onoare mult prea mare, am zis. Acasă la mine sunt o groază de oameni care nu mă consideră altceva decât un neisprăvit.

În acest stadiu al conversației noastre am încercat să înțeleg, să percep, ca și cum aș fi pipăit cu degetele, caracteristicile esențiale ale situației. Lucrurile păreau să fie foarte normale, dar cât de normale puteau fi?

Potrivit spuselor lui Itelo, regele ăsta, Dahfu, era un tip dat dracului. Promise cea mai bună recomandare. Clasa întâi, cum ar fi spus Itelo. Primo. De fapt îmi plăcea foarte mult de el, dar trebuia să țin seama de ce văzusem în dimineața aceea, de faptul că mă aflam printre sălbatici, că fusesem cazat împreună cu un cadavru, că văzusem indivizi atârnați de picioare și că regele făcuse cel puțin o insinuaare dubioasă. În plus, febra îmi creștea și trebuia să fac un efort special pentru a mă putea concentra. De aceea începusem să simt și o mare tensiune în ceafă și în ochi. Mă uitam foarte sever la toți cei din jurul meu, inclusiv la femeile de-acolo, care ar fi trebuit să-mi provoace o cu totul altă atitudine. Dar scopul meu era să mă concentrez asupra chestiunilor esențiale, doar asupra chestiunilor esențiale, exclusiv asupra chestiunilor esențiale, și să mă păzesc împotriva halucinațiilor. Oricum, lucrurile nu sunt niciodată ce par a fi.

Cât despre rege, interesul lui față de mine părea să crească. Pe jumătate zâmbind, mă scruta cu privirea, din ce în ce mai atent. Cum aș fi putut să-i ghicesc intențiile și scopurile ascunse? Dumnezeu nu mi-a dat nici jumătate din intuiția de care aș fi avut nevoie. Cum nu mă puteam încrede în el, trebuia să încerc să-l înțeleg. Să-l înțeleg? Cum aș fi putut să-l înțeleg vreodată? La naiba!

Era ca și cum aș fi. Încercat să scot un tipar dintr-o budincă după ce a fost făcut bucățele și gătit. Planeta asta are miliarde de pasageri, precedați de nenumărate alte miliarde și care vor fi urmate de alte nenumărate miliarde, iar eu nu pot spera să-l înțeleg vreodată pe niciunul dintre ei! Nu, nici măcar pe unul singur! Niciodată!

Și când mă gândesc câtă încredere aveam în puterea de

înțelegere – v-am spus, vă mai aduceți aminte? –, simt că m-apucă plânsul, în ciuda faptului că sunt bărbat în toată firea. Bineînțeles, s-ar putea să mă întrebați ce legătură au numerele cu asta? Și aveți dreptate. Cifrele din statistici ne deprimă foarte tare, dar ar trebui să le acceptăm mai ușor decât o facem. Cum suntem, din punctul de vedere al mărimii, exact la jumătatea drumului dintre sori și atomi, trăim printre concepte astronomice, iar fiecare deget și fiecare amprentă continuă să fie un mister pentru noi, ar trebui să ne obișnuim cu astfel de numere uriașe. În istoria lumii au fost, sunt și vor fi multe suflete și, dacă stai să te gândești, e ceva minunat și nicidecum deprimant. Mulți nenorociți se lasă descurajați de treaba asta, pentru că se tem că o asemenea cantitate o să-i îngroape de vii. E nebunie curată. Cifrele sunt foarte periculoase, dar marea lor problemă e că îți rănesc orgoliul. Ceea ce e un lucru bun. Pe vremuri aveam mare încredere în înțelegere. Hai să luăm o frază de genul „Iartă-i, Tată, că nu știu ce fac”. Asta poate fi interpretată drept o promisiune că, în timp, o să ne vindecăm de orbire și o să înțelegem. Pe de altă parte, poate să însemne și că, în timp, o să ne înțelegem propriile ticăloșii și nelegiuri, ceea ce îmi suna ca o amenințare.

Deci, după cum v-am spus, stăteam și mă gândeam la toate astea. Sau poate că ar fi mai adevărat și mai exact dacă aș spune că îmi ascultam mintea mârâind. Exact atunci, spre surprinderea mea, regele a remarcat:

— Nu arătați prea ostentiv din pricina călătoriei. Vă estimez a fi foarte puternic. O, din plin! Văd dintr-o ochire. Îmi spuneți că ați putut să-i țineți piept lui Itelo?

Poate că ați fost doar curtenitor. La o primă evaluare, nu păreți așa de curtenitor. Dar nu vă voi ascunde că sunteți un specimen al unei dezvoltări cum nu pot pretinde să fi văzut vreodată.

Mai întâi, în toiul nopții, ignorând chestiunea cadavrului, inspectorul îmi ceruse să-mi scot tricoul, ca să-mi poată studia fizicul, iar acum regele își exprima și el un interes similar. M-aș fi putut fâli: „Sunt destul de puternic ca să pot urca un deal de aproape o sută de

metri cu unul dintre cadavrele voastre în spate”. Căci sunt destul de mândru de forța mea (mecanism compensatoriu). Dar sentimentele mele suferiseră o fluctuație considerabilă.

y

La început persoana și atitudinea regelui – iar apoi tonul lui – mă liniștiseră. Mă bucurasem. În inima mea era sărbătoare. Apoi se insinuase din nou suspiciunea, iar acum straniul său interes pentru fizicul meu mă făcea să asud iar, perpelindu-mă. Mi-am amintit – în cazul în care se gândeau să mă folosească pe post de jertfă – că victima ideală e una neprihănită. Așa că i-am zis că de fapt nu mă simt prea bine și că am avut febră toată ziua.

— Nu puteți avea febră, dat fiind că este limpede că transpirați, a zis Dahfu.

— Asta e încă una din ciudăteniile mele, am spus. Pot să am o temperatură foarte mare, dar între timp sudoarea îmi curge șiroaie.

El și-a fluturat mâna regal, semn că n-am reușit să-l conving.

— Și azi-noapte, în timp ce mâncam o bucată de pesmet, mi s-a întâmplat un lucru îngrozitor. O adevărată catastrofă. Mi-am rupt puntea dentară.

Mi-am lărgit gura cu degetele și mi-am dat capul pe spate, invitându-l să se uite la gaura din dantura mea.

Apoi mi-am desfăcut buzunarul și i-am arătat dinții, pe care îi pusesem bine, ca să nu-i pierd. Regele s-a uitat în gura aceea imensă, gura mea. Nu mă pot aventura să relatez care a fost impresia lui exactă, dar știu că a zis:

— Pare a fi într-adevăr ceva peste măsură de neplăcut.

Unde s-a întâmplat?

— Păi, chiar înainte să mă ia la întrebări individul ăla, am spus. Cum îi zice?

— Bunam-ul, a răspuns el. Îl găsiți foarte demn? E

căpetenia tuturor preoților. Nu este nicio problemă să concep cât de supărat ați fost fiindcă v-ați spart dinții.

— Eram bun de legat, am spus. Îmi venea să-mi trag un picior în

fund pentru că am fost atât de prost. Bineînțeles că pot să mestec cu colțurile care mi-au mai rămas. Dar dacă-mi cad și celelalte bucăți? Nu știu cât de tare vă pricepeți la stomatologie, înălțimea Voastră, dar dedesubt totul a fost șlefuit până la pulpa dintelui și mă trage un curent groaznic pe la ciaturile de dantură. Credeți-mă, nu există un chin mai mare! Am avut mari necazuri cu dinții, și soția mea la fel. Normal că nu te aștepți ca dinții să te țină toată viața. Se uzează. Dar asta nu-i tot...

— Mai poate exista oare și altceva care să vă pricinuiască durere? m-a întrebat regele. Etalați un aspect de organizare fizică extraordinar de solidă.

M-am înroșit și am răspuns:

— Am probleme cu hemoroizii, înălțimea Voastră. Și, în plus, amețesc destul de des.

Plin de compasiune, m-a întrebat:

— Nu epilepsia – petit mal sau grand mal?

— Nu, am zis, ce am eu sfidează orice clasificare. Am fost la cei mai mari doctori din New York și ei zic că nu e epilepsie. Însă acum câțiva ani am început să amețesc așa, din senin. Se poate întâmpla când citesc ziarul sau când sunt pe o scară și pun o jaluze la fereastră. Și mi s-a întâmplat să-mi pierd cunoștința în timp ce cântam la vioară. Apoi, cam acum un an, când urcam cu liftul expres în Chrysler Building, mi s-a întâmplat din nou. S-ar putea să fi fost din pricina accelerației gravitaționale suplimentare. Lângă mine era o doamnă cu o haină de vizon.

Mi-am pus capul pe umărul ei, ea a țipat și eu am căzut.

Dat fiind faptul că am fost atâtea ani de zile adept al stoicismului, nu mă pricep deloc să-mi descriu convingător durerile. În plus, citind atât de multă literatură medicală, am înțeles cât de multă rațiune, rațiune pură – ca să nu mai zic câta băutură sau câte excese de diverse naturi –, se află la rădăcina problemelor mele. Perversitatea caracterului meu era cauza amețelilor de care sufeream. Apoi, atât de des îmi repeta inima Vreau!, că mă simțeam îndreptățit la o mică

pășuire și mi se părea foarte odihnitor să leșin din când în când. Cu toate astea, începusem să-mi dau seama că, dac-ar putea, regele m-ar folosi în mod sigur, pentru că, oricât era el de drăguț, se afla într-o poziție destul de ingrată în relația cu nevestele lui. Cum nu urma să ajungă la adânci bătrâneți, n-avea niciun motiv să-i pese prea mult de mine.

Am zis răspicat:

— Maiestatea Voastră, a fost o vizită minunată și interesantă. Cine-ar fi crezut? În inima Africii! Itelo v-a lăudat foarte mult. Mi-a zis că sunteți extraordinar și văd că într-adevăr sunteți așa. Toate acestea sunt cât se poate de memorabile, dar nu vreau să abuzez de ospitalitatea dumneavoastră. Știu că astăzi aveți de gând să faceți să plouă și probabil că eu v-aș încurca. Așa că vă mulțumesc pentru ospitalitatea cu care m-ați întâmpinat la palat și vă doresc tot norocul din lume la ceremonie, dar cred că ar fi mai bine dacă după prânz eu și omul meu ne-am lua picioarele la spinare.

Imediat ce mi-a înțeles intenția și cât am continuat eu să vorbesc, a început să clatine din cap, iar când făcea asta, femeile se uitau la mine cu priviri destul de lipsite de prietenie, de parcă l-aș fi supărat sau provocat pe rege, făcându-l să-și irosească astfel din forța pe care ar fi putut-o folosi mult mai bine altfel.

— O, nu, domnule Henderson! a zis el. Nu putem nici măcar să concepem că o să renunțăm la dumneavoastră la atât de puțin timp după sosire. Dragul meu oaspete, aveți un farmec social colosal. Vă rog să mă credeți:

privațiunea pe care o voi suferi ar fi în mod categoric înfiorătoare dacă v-aș pierde compania. Oricum, cred că soarta a vrut să ne cunoaștem mai bine. V-am spus cât am fost de emoționat când am fost anunțat de apariția dumneavoastră din lumea de afară. Așa că, fiindcă e deja timpul să înceapă ceremoniile, vă invit să-mi fiți oaspete.

Și-a pus pe cap o pălărie imensă, cu boruri late, de aceeași culoare ca și pantalonii, însă din catifea. Pe calota pălăriei fuseseră cusuți dinți de om, ca să-l apere de duhurile rele. S-a ridicat de pe

sofaa verde doar pentru a se întinde din nou, de această dată însă într-un hamac purtat de aceleași amazoane îmbrăcate în veste scurte de piele. De fiecare parte a hamacului se aflau câte patru femei, cu umerii lipiți de pari – umeri care, în ciuda faptului că erau amazoane, păreau destul de catifelati.

Forța fizică mă tulbură întotdeauna, în special cea a femeilor. Îmi place să mă duc în Times Square și să văd filme despre Jocurile Olimpice și mai ales pe acele Atalante mustind de viață, alergând și aruncând sulița. De fiecare dată îmi vine să strig: „Priviți! Doamnelor și domnilor, priviți cum pot fi femeile!” Ele fascinează nu numai soldatul, ci și admiratorul frumuseții din mine. Am încercat să le înlocuiesc pe cele opt amazoane cu opt femei pe care pe cunoșteam – Frances, mademoiselle Montecuccoli.

Berthe, Lily, Clara Spohr și altele –, însă dintre toate

Lily era singura care avea statura potrivită. Nicio alta nu era pe măsura ei. Berthe, deși puternică, era prea lată în șolduri, iar mademoiselle Montecuccoli avea bustul imens, dar nu și umerii. Aceste prietene, cunoștințe și iubite ale mele nu l-ar fi putut căra pe rege.

La cererea Maiestății Sale, am coborât scările odată cu el, ajungând astfel în curte. Regele nu stătea leneș în hamac. Chipul său avea o distincție autentică și-i dovedea din plin buna educație primită. Niciuna din aceste calități nu ar fi fost însă evidentă dacă i-aș fi întâlnit – pe el și pe Itelo – în perioada când erau elevi la Beirut. Cu toții am întâlnit studenți africani și am văzut că de obicei poartă costume informale și au gulerele șifonate, pentru că obișnuința de a înnoda o cravată le este străină.

În curte alaiului nostru i s-a adăugat Horko, însoțit de umbrelele, amazoanele, soțiile și copiii lui, ce duceau snopi lungi de porumb, și de luptători ce țineau în mână idoli și fetișuri proaspăt dați cu ocră și soluție de var, de o urâtenie cum numai mintea omului poate scorni. Unii idoli erau numai dinți, alții numai nări, în timp ce câțiva aveau sculele mai mari decât trupurile. Curtea devenise brusc neîncăpătoare. Soarele ardea orbitor. Acetilena scorojește vopsea

mai blând decât îmi scorojea soarele mie în clipa respectivă porțile inimii. În mod stupid, mă simțeam slăbit. (Zic „stupid” având în vedere statura și forța mea.) Și mi-a venit în minte o anumită zi de vară la New York. Luasem metroul în direcția greșită și, în loc să ajung în susul Broadway-ului, mă trezisem la intersecția lui Lenox Avenue cu Strada 125 și încercam să urc scările, ca să ajung pe trotuar.

Regele mi-a zis:

— Domnule Henderson, și tribul Arnewi are probleme cu apa?

M-am gândit: „Pân-aici mi-a fost! Tipul a auzit de rezervor”. Dar nu părea deloc să fie vorba despre asta.

Atitudinea lui nu sugera nici cea mai vagă aluzie. Se uita pur și simplu din hamac spre albastrul fără urmă de vânt sau nori al cerului.

— Ei bine, vă voi spune adevărul, am zis. N-au prea avut noroc la capitolul ăsta.

— Da? a zis el gânditor. E ceva ciudat în legătură cu norocul lor. Știți cum stă treaba? Există o legendă care spune că odinioară eram unul și același trib, dar ne-am despărțit din cauza problemei norocului. În limba noastră noi îi numim nibai. Termenul s-ar putea traduce prin

„Nenorocoși”. Da, ăsta e echivalentul în limba noastră.

— Serios? Înseamnă că waririi se simt norocoși, nu?

— O, da! în numeroase privințe. Susținem că suntem contrariul lor. Zicala spune „Wariri ibai”. Cu alte cuvinte.

Waririi cei norocoși.

— Nu mai spuneți! Măi să fie! Și care e părerea dumneavoastră? Are dreptate zicala?

— Dacă suntem norocoși? m-a întrebat el.

Era limpede: acum mă pune la punct pentru că îl provocasem cu întrebarea. A fost o experiență unică, vă rog să mă credeți. O adevărată lecție pentru mine. M-a făcut conștient de măreția lui în modul cel mai subtil cu putință.

— Da, avem noroc, mi-a zis. Indiscutabil, norocul e un dat cert. Nici nu vă închipuiți cât de consecvent e.

— Deci chiar credeți că astăzi o să plouă? am zis cu un zâmbet

chinuit.

Mi-a răspuns foarte blând:

— Am văzut ploaie în zile care au început ca acum.

Apoi a adăugat:

— Cred că vă înțeleg atitudinea. Derivă din bunătatea arnewilor.

Au lăsat asupra dumneavoastră impresia pe care o lasă în mod obișnuit. Nu uitați că Itelo este tovarășul meu special și că mi-a fost alături în situații ce necesitau discreție absolută. O, da, cunosc calitățile lui!

Generos. Blând. Bun. Nu se pot accepta alte cuvinte despre el. Aici acordul meu este total și complet, domnule

Henderson.

Mi-am lipit pumnul de obraz și m-am uitat la cer, pufnind în râs și gândindu-mă: Iisuse! Ce baftă să dai peste o asemenea persoană la o distanță atât de mare de casă! Da, călătoriile prind bine oricui. Și, credeți-mă, lumea e în esență spirit. Iar călătoria e de fapt o călătorie mentală. Întotdeauna bănuisem asta. Ce numim noi realitate nu e decât pură pedanterie. Nu fusese nevoie să mă cert cu Lily, aplecat deasupra patului conjugal, urlând până când Ricey se speriasse și fugise cu copilul. Susțineam că înțeleg realitatea mult mai bine ca ea. Da, da, da.

Lumea faptelor e reală, bineînțeles, și nu trebuie modificată. Aici intră tot ce implică latura materială și e ceva de domeniul științei. Dar mai există totuși și sfera numenală, în care creăm, creăm, și iar creăm. Călcând pe potecile bătătorite ale frământării și neliniștii, credem că știm ce e real. Și, într-un fel, ceea ce-i spuneam eu lui

Lily era adevărul gol-goluț. Eu îl știam mai bine, însă îl știam pentru că era al meu – plin ochi de propriile mele reprezentări, ce pluteau în voie, duse de șuvoiul gândurilor –, așa cum exista și adevărul ei, înțesat de reprezentările ei. Ce revelație! Adevărul îmi vorbea. Mie.

Henderson!

Ochii regelui mă fixau cu o asemenea putere de sugestie, încât simțeam că, dacă ar vrea, mi-ar putea pătrunde drept în suflet. Dacă

voia, putea chiar să se înscăuneze acolo. O simțeam foarte limpede. Însă, dat fiind faptul că sunt un ignorant neînvățat cu lucrurile mai deosebite – în privința lucrurilor mai deosebite sunt un începător necioplit din cauza firii mele excesive –, nu știam la ce să mă aștept. Cu toate acestea, sub privirea lui Dahfu, am înțeles că, odată cu explozia rezervorului, nu pierdusem și ultima șansă. Nu, domnule. În niciun caz.

Horko, unchiul regelui, se afla tot în fruntea alaiului.

De dincolo de zidurile palatului veneau urlete și zgomote ce întreceau tot ce auzisem eu ieșind vreodată din gâtlejuri sau plămâni de muritori. Însă, imediat ce acestea s-au potolit, regele mi-a zis:

— Deduc cu ușurință, domnule călător, că ați pornit pentru a duce la bun sfârșit o chestiune foarte importantă.

— Exact, Maiestatea Voastră. Aveți dreptate sută la sută, am zis eu și m-am înclinat. Altfel, aș fi putut să stau în pod și să mă uit la un atlas cu poze sau la diapozitive cu Angkor Wat. Am o cutie plină și toate sunt color.

— Pe legea mea, asta am vrut să spun! mi-a răspuns el. Și v-a rămas inima la prietenii noștri arnewi. Suntem de aceeași părere: sunt excelenți. Eu am făcut chiar presupuneri – dacă e din cauza mediului sau a firii lor.

Adesea am înclinat spre teza naturii și nu spre cea a culturii. Câteodată mi-ar plăcea să-l mai văd pe prietenul meu Itelo. Aș da o comoară foarte scumpă mie numai ca să-i aud vocea. Din păcate, nu pot merge. Calitatea mea oftici... oficială. Binele vă impresionează, așa e, domnule

Henderson?

Am încuviințat, orbit de soarele puternic, ce-mi juca în ochi. Am zis:

— Da, înălțimea Voastră. Fără vrăjeală. Binele adevărat. Binele veritabil.

— Da, vă cunosc sentimentele, a spus el, vorbind cu o blândețe caraghioasă și cu un fel de jind.

Nu mi-aș fi închipuit niciodată că voi putea accepta așa ceva de

la vreun om sau că voi fi nevoit s-o accept vreodată, cu atât mai puțin de la omul ăsta în hamac regal, cu pălărie purpurie cu boruri largi, cu dinți cusuți pe calotă, cu ochi imenși, blajini și stranii, vag injectați, și cu o gură trandafirie și umflată.

— Se spune, a continuat el, că răul poate deveni foarte ușor spectaculos. Are avânt sau elan și impresionează mintea mai repede decât binele. O, dar e o greșeală, după părerea mea! Poate că e adevărat atunci când e vorba de binele obișnuit. Mulți, mulți oameni cumsecade. O, da!

Voința le spune să facă bine și ei asta fac. Ce banal! Pură aritmetică. Am lăsat nefăcute etceterele pe care ar fi trebuit să le fac și am făcut etceterele pe care n-ar fi trebuit să le fac. O viață nu poate însemna numai atât. O, cât e de sordid să ții socoteala! Întreaga mea viziune e una opusă sau contrarie: că binele nu poate fi trudă sau conflict. Când e măreț și neobișnuit, e mult superior. O, domnule Henderson, e cu mult mai spectaculos! E asociat cu inspirația, nu cu conflictul, pentru că unde e conflict, acolo omul va cădea, iar dacă ridici sabia, de sabie vei pieri. O voință slabă produce un bine slab, fără interes.

Acolo unde un individ trasează o linie de bătlie e cel mai probabil să și moară, ca mărturie a marii puteri a efortului și numai a efortului.

Am spus atunci înflăcărat:

— O, rege Dahfu... Vai, Maiestatea Voastră!

Mă impresionase extrem de puternic. Cu doar câteva vorbe rostite în timp ce se legăna în hamac.

— O cunoașteți pe regina de acolo, pe femeia aceea

Bittah, Willatale? Mătușa lui Itelo. Tocmai era pe punctul de a mă iniția în grun-tu-molani, când a intervenit ceva, apoi altceva, și...

Însă amazoanele și-au lipit spatele de stâlpi, iar hamacul s-a ridicat și a pornit. Dar ce țipete și ce freamăt!

Mugețe și sunete profunde de tobe, ca și cum animalele ar fi vorbit din nou, prin pieile ce le acoperiseră odată trupurile! Era o

uriașă revărsare de zgomote, ca în Coney

Island, în Atlantic City sau în Times Square de revelion.

La ieșirea regelui pe poartă, cacofonia uriașă a depășit cu mult toate zgomotele pe care le auzisem vreodată până atunci.

Am strigat la rege:

— Unde...?

M-am aplecat foarte aproape de el, pentru a-i auzi răspunsul:

— ...Avem un loc... special... arenă...

E tot ce-am reușit să aud. Era o frenezie demnă de o metropolă, un asemenea puhoi de bărbați, femei și fetișuri, de mârâieli de câine bătut și de scârțâituri ca de seceri ascuțindu-se, de cornuri răsunând și trâmbițând în aer, că proporțiile lui sunt imposibil de redat. Barierele sunetului erau pe punctul de a exploda. Am încercat să-mi protejez urechea cea bună, înfundându-mi-o cu degetul mare, dar chiar și cea beteagă era greu încercată. În mulțime trebuie să fi fost cel puțin o mie de săteni, majoritatea goi, mulți dintre ei pictați în culori foarte aprinse, iar fiecare dintre ei zdrăgănea la diverse instrumente și țipa. Din cauza vremii apăsătoare și sufocante, începuse să mă mănânce tot corpul. Era o arșiță urâtă și prăfoasă și în anumite momente îmi simțeam fața ca înfășurată în serj. Însă n-am avut prea mult timp să-mi dau seama exact de gradul ridicat de disconfort, pentru că am înaintat odată cu regele. Procesiunea a intrat într-un stadion – forțez puțin termenul –, adică, mai exact, într-o curte mare, înconjurată de un gard de lemn, unde se găsea un șir cvadruplu de bănci tăiate în piatra albă, calcaroasă, de care am mai pomenit. Pentru rege exista o tribună regală, în care m-am așezat și eu, sub un baldachin cu panglici fluturând, alături de soții, de alte persoane oficiale și de alți membri ai familiei regale. Jur-împrejurul nostru se postaseră amazoanele, cu vestele lor ca niște corsete, cu trupuri mari și catifelate, cu capetele lor imense, rase și totuși delicate, rotunde ca pepenii verzi, ovale precum cantalupii sau lungulețe ca dovlecii. Însoțit de umbrelele și de alaiul său, Horko s-a înclinat și s-a ploconit în fața regelui. Asemănarea dintre ei sugera că puteau să-și comunice unul altuia gândurile chiar și

printr-o simplă privire. Se mai întâmplă. Același nas, aceiași ochi, același mesaj subînțeleal al rasei. Mi s-a părut că Horko își îndemna fără cuvinte nepotul regal să facă un lucru stabilit de comun acord dinainte. Însă regele, judecând după privirea pe care i-a aruncat-o, părea să nu-i promită nimic. El era șeful, nu încăpea nicio îndoială.

A apărut și masa de bridge, purtată de patru amazoane, fiecare ținând-o de câte un picior. Pe masă se aflau două dintre craniile pe care le văzusem puțin mai devreme în apartamentele regale. Însă acum aveau niște panglici bleumarin foarte lungi și strălucitoare trecute prin orbite și înnodate. Le-au așezat în fața regelui, care le-a privit în treacăt, apoi nu le-a mai dat nicio atenție. Între timp m-am trezit că acel Horko cât un munte, înfășurat tot în învelișul lui purpuriu, cu călcâiele lipite și grăsimea revărsându-i-se pe la bărbie și spre umeri, își permite să-mi maimuțărească expresia. Cel puțin așa mi s-a părut:

că-mi recunosc propria grimasă pe chipul lui. Nu m-am supărat. M-am înclinat ușor, recunoscând că mă imită destul de bine, iar el, ca un om de stat ce era, mi-a făcut semn cu mâna, bucuros și insolent. S-a înapoiat în loja lui, în stânga regelui, cu umbrela colorată rotindu-i-se deasupra, și s-a așezat lângă inspectorul care mă lăsase să aștept noaptea trecută, individul pe care Dahfu îl numea bunam, și tipul ridat, în vârstă, cu pielea ca pana corbului, care ne trimisese înspre ambuscadă. Cel care apăruse dintre stâncile albe, asemeni bărbatului pe care-l întâlnise Iosif. Care-l trimisese pe Iosif la Dotain. Apoi frații l-au văzut pe Iosif și au spus: „Iată, vine visătorul acela!” Toți oamenii ar trebui să studieze Biblia.

Și, credeți-mă, chiar mă simțeam ca un visător! Pe cuvântul meu.

— Cine e individul ăla zbârcit tot, ca o măslină grecească? am întrebat eu.

— Mă scuzați? a spus regele.

— Cel de lângă preotul bunam și unchiul dumneavoastră.

— A, desigur! Un preot superior. Un fel de profet.

— Ieri l-am văzut cu un băț strâmb, am început eu, moment în care câteva plutoane de amazoane s-au aliniat, cu muschete în mâini, și

au început să țintească spre cer.

Nu mi-am văzut nicăieri 375-ul. Femeile astea cât casa au început apoi să tragă salve, întâi în onoarea regelui și a răposatului său tată, Gmilo, apoi pentru diferite alte persoane. După care, mi-a adus la cunoștință regele, a fost și o salvă pentru mine.

— Pentru mine? glumiți, înălțimea Voastră!

Însă nu glumea, așa că l-am întrebat:

— Trebuie să mă ridic?

— Cred că toată lumea v-ar aprecia mult gestul, a zis el.

M-am ridicat și s-au auzit strigăte și țipete puternice.

M-am gândit: „Probabil că au aflat cum m-am descurcat cu cadavrul. Și știu cu toții că nu au în față vreun Caspar

Milquetoast¹, ci o persoană puternică și curajoasă, și că am sânge-n instalație”.

Începeam să fiu marcat de aerul sărbătoresc din jur.

Încercam niște emoții de-a dreptul primitive. Mâncărimea din piept devenise mai acută ca oricând. Nu aveam nici ce să spun, nici vreun aruncător de grenade sau vreun mortier cu care să răspund la salvele lor. Nevoit să reacționez într-un fel, am scos un urlet de taur asirian. Vedeți dumneavoastră, întotdeauna mă emoționez și mă tulbur atunci când sunt în centrul atenției. Așa se întâmplase când îi văzusem pe arnewi plângând și când se adunaseră lângă rezervor. Și atunci, în Italia, aproape de anticul

Giscardos, în Salerno, când fusesem ras. Și tatăl meu își cam pierdea capul când erau mulți oameni de față. O

dată a ridicat podiumul de pe care se țineau discursurile și l-a aruncat înspre fosa orchestrei.

În orice caz, am urlat. Iar ovațiile ce-au urmat au fost magnifice. Căci fusesem auzit. Și mă văzuseră apucându-mă de piept în timp ce răcneam din rărunchi. Gestul meu înnebunise mulțimea și zbieretele ei erau, trebuie s-o recunosc, ca un izvor de energie. M-am gândit: Deci asta simt oamenii cu funcții înalte? Măi să fie! Nu mă mai miram că acest Dahfu se întorsese din lumea civilizată ca să fie regele tribului

său. La dracu', cine nrr cea să fie rege – fie și unul mai micuț? Un asemeneaprivilegiu nu trebuie ratat. (Momentul plății finale era încă departe pentru un individ atât de tânăr și de viguros. Nevestele lui nu știau ce atenții și expresii ale recunoștinței lor să mai inventeze și le era drag ca lumina ochilor.)

Am stat în picioare o perioadă rezonabilă, savurând aplauzele și râzând, iar când am simțit că nu mai e cazul, m-am așezat la loc.

1. Personaj al benzii comice desenate The Timid Soul, creat în 1924 de Harold Webster; aproximativ „papă-lapte”.

Și atunci am văzut, îngrozit, o față rânjitoare, cu o gură ca o gaură neagră uriașă și o frunte brăzdată de nenumărate riduri. Era genul de viziune pe care o poți avea într-o oglindă de magazin pe Fifth Avenue și, când te întorci să vezi ce apariție fantastică ți-a aruncat New York-ul în spate, deja a dispărut. Dar chipul respectiv continua să stăruie în fața mea, fără să-și schimbe expresia, și rânjea la grupul din loja regelui. Între timp pe pieptul ce aparținea acelui chip erau făcute tăieturi adânci, însângerate. Un cuțit vechi, verde, manevrat grosolan.

Vai, omul ăsta e ciopârțit și înjunghiat! Opriți, opriți!

Doamne sfinte, cum e posibil? Aici se săvârșește o crimă, am zis eu. Întreaga mea ființă a fost străbătută, asemeni unui tunel, de un șoc asemănător celor prin care trec clădirile înalte la trepidațiile provocate de metrou.

Însă tăieturile nu erau adânci, ci laterale și superficiale și, în ciuda vitezei cu care preotul pictat mânuia cuțitul, erau făcute potrivit unui plan și cu multă îndemânare. Rănile erau date cu ocru și trebuie să fi usturat ca naiba, dar tipul zâmbea. Regele mi-a zis:

— Procedura aceasta este aproape semiuzuală, domnule Henderson. Grija nu e necesară. El e astfel acceptat pentru cariera de preot, așa că e foarte mulțumit. În ce privește sângele, el are rolul de a determina curgerea apelor din ceruri sau de a alimenta pompele firmamentului.

— Ha, ha! am râs eu și am strigat: Cum ați spus.

Maiestate? Iisuse! Cum ați spus? Pompele firmamentului?

Vai, ce drăguț!

Dar regele n-avea timp de pierdut cu mine. La un semn făcut de cineva din loja lui Horko, s-a auzit o salvă energică și rapidă, o salvă formidabilă a tuturor puștilor descărcate la unison, însoțită de sunetele profunde și plăcute ale tobelor. Regele s-a ridicat în picioare. Ce dezlănțuire de osanale! Ce torente de proslăviri! Chipuri țipând violent de mândrie și contorsionate de diverse accese de adorație. Din negreala dominantă a pielii tribului a izbucnit sau a erupt brusc un val de culoare roșie. Toți oamenii se ridicaseră pe piatra albă a tribunelor și începuseră să fluture sau să fâlfâie obiecte roșii, pătrunși de solemnitatea momentului. Stacojiul era culoarea de sărbătoare a waririlor. Amazoanele au salutat cu drapelele regale, de aceeași culoare. Umbrela purpurie a regelui fusese și ea ridicată, iar corola ei, cu pânza bine întinsă, se rotea ușor.

Regele nu se mai afla lângă mine. Coborâse din lojă pentru a ocupa un loc anume în arenă. Din partea opusă a cercului, care nu era mai mare decât un careu de la fotbal, s-a ridicat o femeie înaltă. Era goală până la brâu și avea capul plin de cârlionți deși. Când s-a apropiat am văzut că avea fața acoperită cu un foarte frumos desen alcătuit din cicatrici, care mi-a amintit de alfabetul Braille.

Două margini ale desenului îi coborau până sub fiecare ureche, iar o a treia până la rădăcina nasului. Era pictată până la brâu cu arămiu sau auriu mat. Era tânără, pentru că sânii îi erau mici și nu-i tremurau când mergea, cum se întâmplă cu femeile mai mature, iar brațele îi erau lungi și subțiri. I se distingeau clar cele trei oase principale, adică humerusul cel ascuțit, radiusul și cubitusul. Avea fața mică și suptă, iar când o văzusem prima oară de partea cealaltă a terenului, nu avea mai multe trăsături ca bila unei prăjini de steag. Din depărtare fața ei părea un măr aurit. Purta o pereche de pantaloni purpurii, identici cu ai regelui, și era partenera lui într-un joc pe care au început să-l joace curând. Mi-am dat seama pentru prima oară că în centrul arenei – să zicem cam în locul unde ar fi trebuit să fie cercul

aruncătorului – era un grup de statuete acoperite. Mi-am închipuit – corect, de altfel – că erau zeii lor. În jurul și deasupra lor au început regele și femeia să se joace cu cele două cranii.

Fiecare din ei le învârtea în aer, ținându-le de panglicile lungi, alerga câțiva pași și le arunca cât putea de sus pe deasupra statuetelor de lemn ce se aflau sub foile de cort – cel mai mare dintre idoli de-acolo fiind înalt cam cât o veche pianină Steinway. Cele două cranii zburau spre înălțimi, iar regele și fata le prindeau pe rând. Era foarte simplu. Zgomotele se stinseseră, așa cum dispar cutele unui material șifonat sub acțiunea unui fier de călcat încins. O liniște perfectă a urmat primelor aruncări. Se auzea până și sunetul surd al prinderii. Curând mi-a ajuns la urechea nevătămată chiar și adierea de vânt pe care o provocau craniile în timp ce se învârteau prin aer.

Femeia l-a aruncat pe-al ei. Datorită panglicilor viu colorate în roșu și în albastru, craniul arăta în aer ca o floare. Jur pe ce-am mai sfânt: arăta exact ca o gețiană!

L-am văzut întrecându-l în aer pe al regelui. Apoi amândouă au început să se scurgă în jos, cu panglicile de satin albastru în urma lor, de parcă ar fi fost doi polipi de mare. Am înțeles curând că nu e un simplu joc, ci un concurs, și, cum era și firesc, eu țineam cu regele. În mintea mea nu exista decât un singur gând și anume că pedeapsa pentru eșec la prinderea acestor cranii putea fi moartea. Între timp am devenit eu însumi ultrafamiliar cu moartea, nu doar din pricina vârstei, ci și dintr-o sumedenie de alte motive, pe care nu e nevoie să le pomenesc acum. Moartea și cu mine suntem prieteni buni. Însă ideea că regelui i s-ar putea întâmpla ceva mă înspăimânta.

Părea extrem de încrezător în puterile sale, salturile, întoarcerile bruște și siguranța lui le ofereau privitorilor un spectacol foarte frumos, iar pe măsură ce își intra în ritm, asemeni unui mare tenisman sau unui bun călăreț – ei bine, inspira atâta bărbăție, încât orice temere părea complet inutilă. Un asemenea om e perfect stăpân pe faptele sale. Cu toate astea, tremuram și vibram pentru el. Mă temeam și pentru fată. Dacă vreunul dintre ei se împiedica, scăpa

panglica sau dacă li se ciocneau cumva craniile în aer, puteau să plătească prețul suprem, ca bietul individ pe care-l găsisem în coliba mea. În mod sigur respectivul nu murise de moarte naturală. Nimeni nu mă poate duce de nas. Aș fi fost un medic legist de excepție. Însă regele și fata erau într-o formă excelentă, drept pentru care am dedus că individul nu-și petrecea tot timpul lățit pe spate, cocoloșit de femeiuștile alea ale lui, pentru că sărea și alerga ca un leu și arăta magnific.

Nici măcar nu-și scosese pălăria aceea de catifea roșie, garnisită cu dinți de om. Iar agilitatea sa o egala pe a femeii, pentru că în mintea mea ea întruchipa pretendentul la titlu. Se purta ca o preoteasă care are grijă ca regele să se ridice la înălțimea așteptărilor și, din cauza vopselei aurii și a semnelor ca de Braille de pe față, avea ceva aproape inuman. Când sărea, parcă dansând, sâniile”.

nu i se mișcau deloc, de parcă ar fi fost într-adevăr din aur, iar din cauza înălțimii și a supleței, părea o creatură supranaturală, un fel de greiere uriaș.

După o ultimă pereche de aruncări, jocul a luat sfârșit.

Fiecare și-a vârât craniul la subsuoară, ca pe o mască de scrimer, apoi s-au înclinat amândoi. A urmat un vacarm cumplit, iar steagurile și cârpele stacojii au țâșnit din nou spre cer.

Când s-a întors în lojă, cu pălăria lui de Francisc I, de genul celor pe care-i plăcea lui Tițian să le picteze, regele respira greu. S-a așezat. Imediat nevestele l-au înconjurat cu un cearșaf, ca să nu fie văzut că bea în public. Era ceva tabu. Apoi l-au șters de sudoare și i-au masat mușchii de la picioarele vânjoase și pântecul ce i se ridică și-i cobora precipitat – pentru că încă nu-și regăsise suflul –, lărgindu-i șnurul auriu al pantalonilor purpurii. Voiam să-i spun cât fusese de măreț. De-abia așteptam să-i arăt ce simțeam. Ceva de genul „O, Maiestate, a fost un lucru făcut regește! Ca un adevărat artist! La naiba, chiar sunteți un artist! maiestate, mă înnebunesc după noblețe și comportament frumos!” Însă n-am fost în stare să scot nici măcar un cuvânt. Am o rețineră absolut stupidă, adânc încastrată în caracter.

Asta e sclavia vremurilor. Ni se cere să ne controlăm vorbele. Cum i-am spus și fiului meu, Edward – sclavie! Și când i-am spus că iubesc adevărul, el m-a făcut minte prăfuită. Vai, cât de tare m-a durut! În orice caz, mi se întâmplă adesea să vreau să spun anumite lucruri, dar ele să nu vrea în ruptul capului să se facă cunoscute. Și rămân acolo, în mintea mea. Așa că de fapt nici nu există. Nu poți să ții cont de ele din moment ce nu le-ai rostit niciodată. Chiar regele deschisese discuția, pomenind de firmament, și i-aș fi putut spune multe chiar atunci, pe loc. Ce anume? Păi, de exemplu, că haosul nu poate dirija întregul spectacol. Că asta nu e o călătorie aiurită și pripită, dar inevitabilă, prin vis și către uitare. Nu, domnule! Există câteva lucruri care pot oferi popasuri plăcute. Arta, de exemplu. Atunci viteza se măsoară altfel, iar timpul se împarte iar, după alte legi. Măsură! Un gând măreț. Mister! Vocile îngerilor!

De ce dracu' am cântat eu la vioară dacă nu din pricina asta? Și de ce mi se înmuiaseră picioarele în catedralele alea fantastice din Franța, de n-am mai putut suporta și a trebuit să mă fac criță și s-o înjur pe Lily? Mă gândeam că dacă i-aș povesti totul regelui și i-aș spune ce-i în inima mea, ar putea să-mi devină prieten. Însă între noi se aflau soțiile lui cu coapsele goale și posterioarele întoarse înspre mine, fapt ce-ar fi reprezentat culmea impoliteței dacă n-ar fi fost niște ființe care habar n-aveau ce înseamnă civilizația. Așa că în asemenea condiții n-aveam nicio șansă să-i spun ceva regelui. Câteva minute mai târziu, când am putut vorbi din nou cu el, am zis:

— Înălțimea Voastră, am sentimentul că dacă vreunul dintre voi greșea, consecințele n-ar fi fost deloc plăcute.

Înainte de a răspunde, regele și-a umezit buzele, în timp ce pieptul încă îi mai tresaltă.

— Domnule Henderson, vă pot explica de ce factorul de ratare a prinderii este neglijabil.

Dinții îi străluceau și faptul că încă mai gâfria îl făcea să pară că zâmbește, deși n-avea nici cel mai mic motiv s-o facă.

— Într-o zi panglicile vor fi legate pe aici.

Și, cu două degete, a arătat către ochii săi.

— Propriul meu craniu va ieși la aer.

Apoi a făcut un gest spre înalt și a adăugat:

— Zburând.

Am spus:

— Adică acelea erau cranii de regi? Rude de-ale dumneavoastră?

N-am avut tăria să-l întreb direct despre gradul de rudenie dintre el și respectivele capete. La gândul că și craniul lui avea să ajungă obiectul unei joc de cârch, am simțit cum carnea de pe mâini începe să mă înțepe și să mă furnice.

Însă nu era deloc momentul să intru în astfel de detalii.

Prea multe lucruri se întâmplau în jurul nostru. Se sacrificau vite – și fără prea mare ceremonie. Un preot cu pene de struț înfoiate în toate direcțiile și-a aruncat o mână pe după gâtul unei vaci, a apucat-o de bot, i-a ridicat capul și i-a tăiat scurt beregata, ca și cum ar fi aprins un chibrit pe turul pantalonilor. Animalul a căzut la pământ și a murit. Și nimeni nu a acordat prea multă atenție acestui fapt.

Capitolul XIII

Au urmat dansuri tribale și niște momente artistice desprinse parcă dintr-un vodevil. O bătrână s-a luptat cu un pitic, numai că piticul și-a pierdut răbdarea și a încercat s-o rănească, iar ea s-a oprit și l-a certat. Pe teren a intrat apoi o amazoană, care l-a cules pe omuleț și, cu pas mare și legănat, a plecat cu el la subsuoară. Dinspre tribune s-au auzit ovații și aplauze. A urmat un alt spectacol, de aceeași factură lejeră. Doi indivizi loveau cu biciul unul la picioarele celuilalt și, concomitent, săreau, ferindu-se. Astfel de glume făcute pe socoteala altuia nu mă linișteau deloc. Eram foarte nervos. Mă treceau valuri de neliniște și aveam o presimțire cât se poate de clară a faptului că foarte curând vor urma niște lucruri extrem de neplăcute. Desigur, nu-i puteam cere lui Dahfu să-mi spună ce mai cuprinde programul. El respira adânc și privea spectacolul cu un calm imperturbabil.

În cele din urmă am zis:

— În ciuda tuturor acestor acțiuni, soarele încă strălucește și nu văd nici cea mai mică urmă de nor. Mă îndoiesc să fi crescut măcar umiditatea, cât de puțin, deși sunt semne că așa ceva se poate întâmpla din clipă-n clipă.

Regele mi-a răspuns:

— Observația dumneavoastră e adevărată, după toate aparențele. Nu vă contrazic, domnule Henderson. Totuși am mai văzut astfel de previziuni date peste cap și ploi venite în zile precum cea de azi. Da, exact ca azi.

M-am uitat la el chiorâș și extrem de intens. Privirea mea avea concentrate în ea multe semnificații și nu voi încerca să-i minimalizez conținutul pentru dumneavoastră.

Poate că... da, se strecurase în ea și o oarecare doză de trufie. Însă sensul pe care-l exprima cel mai limpede era:

„Alteța Voastră regală, haideți să nu ne mai prostim!

Credeți că e chiar așa de ușor să obții ce vrei de la

Natură? Mă faceți să râd, zău! Eu, unul, n-am primit niciodată ce-am cerut”. Dar, în loc de asta, m-am mulțumit să-i spun:

— Aproape că aș face pariu cu dumneavoastră, Maiestate.

Nu mă așteptasem ca regele să accepte atât de ușor provocarea.

— A, da? Drăguț. Vreți să-mi propuneți un rămășag, domnule Henderson?

Am descoperit că sufletul meu abia aștepta o astfel de provocare. M-am implicat. Îngrozitor de tare. Și, firește, împotriva rațiunii. I-am zis:

— O, da, sigur! Dacă vreți să pariați, sunt gata să fac prinsoare cu dumneavoastră.

— De acord, a spus regele zâmbind, la fel de încăpățânat ca și mine.

— Rege Dahfu, prințul Itelo zicea că vă interesează știința.

— V-a spus, mi-a zis tipul, cu încântarea citindu-i-se pe față, v-a spus că frecventam un curs de medicină?

— Nu!

— E-adevărat. Am făcut doi ani de curs.

— Nu mai spuneți! Nu știți cât de edificatoare este o asemenea informație. Dar atunci ce fel de pariu mai e și ăsta? Vreți doar să-mi faceți pe plac. Știți, înălțimea

Voastră, soția mea, Lily, e abonată la Scientific American, așa că știu cum e cu ploaia. Tehnica însămânțării norilor cu gheață uscată a dat greș. Există unele idei recente, conform cărora ploaia vine în primul rând de la rafalele de praf sosite din spațiul cosmic. Când praful acela izbește atmosfera, se întâmplă ceva. Cealaltă teorie, care mi se pare mai credibilă, este că printre ingredientii ploii se numără și stropii sărați ai mării, cu alte cuvinte spuma mării. Umezeala face priză cu cristalele de sare purtate de aer și se condensează, pentru că trebuie să existe ceva pe care să se condenseze. Așa că e un adevărat miracol, înălțimea Voastră! Dacă n-ar fi existat spumă de mare, n-ar fi existat nici ploaie, iar dacă n-ar fi existat ploaie, n-ar fi existat nici viață. Ce-ar zice toți ăia care se dau marivși-feari pe chestia asta? Dacă n-ar fi existat oceanul și frumusețea lui cu totul specială, Pământul ar fi fost pustiu.

Am râs, m-am apropiat de rege și i-am zis, aproape confidențial:

— Maiestatea Voastră, nici n-aveți idee cât de mult mă amuză toată povestea. Viața s-a născut din caimacul mărilor. Era și un cântec pe care-l cântam la școală: „O.

Marianina, vino, o, vino și prefă-te în spumă!”

I-am cântat puțin, aproape în șoaptă. I-a plăcut. Se vedea de la o poștă.

— Nu aveți o voce obișnuită, mi-a zis, zâmbind vesel.

Începeam să simt că tipul mă plăcea.

— Iar informația este într-adevăr fascinantă.

— Ha! îmi pare bine că sunteți de aceeași părere cu mine. Dumnezeu! E incredibil, nu-i așa? Dar atunci cred că pariul nostru cade.

— Nici nu încapе vorbă! Asta nu afectează cu nimic pariul.

— Bine, rege Dahfu. Am vorbit și eu ca să mă aflu în treabă.

Permiteți-mi să retrag ce-am spus despre ploaie.

Sunt gata să mă dau bătut. Normal, fiind rege, n-aveți cum să nu susțineți ceremonia de invocare a ploii. Îmi cer scuze. De ce nu spuneți pur și simplu „Ești într-o ureche, Henderson” și dup-aia o lăsăm baltă?

— A, în niciun caz! Nu există niciun temei să fac astfel. Vom paria, de ce nu?

Vorbea cu o asemenea hotărâre, că n-am mai putut da înapoi.

— În regulă, înălțimea Voastră. Fie cum vreți dumneavoastră.

— Pe cuvânt de onoare. Pe ce pariem? a zis el.

— Pe orice vreți.

— Foarte bun. Orice vreau.

— Nu e cinstit din partea mea. Sunteți dezavantajat din start.

El și-a fluturat mâna, pe care avea un rubin mare și roșu. Era tolănit iar în hamac, pentru că alterna cu grijă intervalele în care ședea în capul oaselor și cele în care stătea întins. Vedeam că gândul de a risca îl încântă: era genul de om căruia îi place să pună rămășag. Oricum, ochii mi se lipiseră de un alt inel de-al său, un granat imens, montat în aur masiv și încercuit de niște pietricele mai mici. Regele mi-a zis:

— Vă place inelul?

— E foarte drăguț, am spus, lăsând să se înțeleagă că șovăi să numesc exact vreun obiect.

— Pe ce pariați?

— Am bani gheață la mine, dar bănuiesc că nu vă interesează. Am un Rolleiflex destul de bun în rucsac.

N-am făcut decât câteva poze cu el. Am fost prea ocupat aici, în Africa. Apoi mai am pușca, un H & H Magnum de calibrul 375, cu lunetă telescopică.

— Nu prevăd cum le-aș putea folosi dacă voi câștiga.

— Am acasă câteva obiecte pe care le-aș pune bucuros la bătaie, am insistat. Mi-au mai rămas niște porci

Tamworth foarte frumoși.

— A, da?

— Văd că nu vă interesează.

— S-ar cuveni să pariați pe ceva personal, a zis el.

— Aha! Inelul e personal. Pricep. Dacă m-aș putea detașa de necazurile mele, pe ele le-aș pune în joc. Ele sunt personale. Oho! Numai că nu i le-aș dori nici dușmanului meu de moarte! Păi, să vedem ce am eu și dumneavoastră ați putea folosi. Ce am eu și s-ar potrivi cu statutul dumneavoastră de rege... Covoare? Am unul drăguț în studioul meu. Apoi mai am un halat de catifea roșie, care s-ar putea să vă vină bine. Am chiar și o vioară Guarneri. Dar stați așa! Am găsit... Tablouri! Am unul cu mine și unul cu nevastă-mea. Pictate în ulei.

N-am fost convinși că m-a auzit, însă mi-a replicat:

— Nu ar trebui în niciun caz să presupuneți că veți câștiga în mod sigur.

Atunci eu am spus:

— Și ce dacă pierd?

— Va fi interesant.

Asta m-a neliniștit puțin.

— Bine, deci am stabilit totul. Putem pune inelul contra portretelor în ulei. Sau haideți să zicem că dacă voi câștiga eu, îmi veți rămâne oaspete pentru o perioadă anume de timp.

— În regulă. Dar cât?

— Ei, vorbim în principiu, a zis el, întorcându-și privirea. Haideți să lăsăm pentru moment discuția deschisă.

Odată ajunși la această învoială, am privit amândoi în sus. Cerul, de un albastru deschis și golaș, se sprijinea pe vârfurile munților. Nu se simțea nici cea mai mică adiere de vânt. Mi-am închipuit că regele ăsta trebuie să fie plin de tact. Voia să se achite față de mine pentru povestea cu cadavrul de noaptea trecută și să-mi arate că mi-ar fi recunoscător dacă aș mai rămâne la el câtva timp. Conversația noastră s-a încheiat printr-un gest african elaborat al regelui, de parcă și-ar fi dat jos mânușile sau ar fi exersat pentru momentul când avea să-mi dea inelul.

Transpiram îngrozitor, însă trupul nu mi se răcorea absolut

deloc. În strădania mea de a-mi potoli fierbințeala, țineam gura deschisă.

Am spus atunci:

— Ha, ha! maiestatea Voastră, e un pariu complet aberant!

Nici n-am apucat bine să rostesc aceste cuvinte, că s-au auzit niște voci furioase, puse pe harță, și m-am gândit: „Hopa, se vede treaba că partea amuzantă a ceremoniei s-a sfârșit!” Câțiva bărbați în penaje negre, ca niște jalnici oameni-păsări – cu penele învechite atârându-le pe umeri –, au început să dezvelească zeii. I-au despuiat fără pic de respect de pânzele ce-i acopereau.

Ireverența lor nu era deloc accidentală, dacă înțelegeți ce vreau să spun. Era menită să stârnească râsul și exact acesta a și fost efectul. Încurajate de râsul spectatorilor, personajele cu înfățișare de păsări sau de pene supradimensionate au început apoi o mascaradă burlescă: călcau pe picioarele statuiilor, le rostogoleau pe unele dintre cele mici, făceau gesturi obscene la adresa lor, le luau peste picior și așa mai departe. Piticul se așezase pe genunchii unei zeițe și a făcut mulțimea să se tăvălească pe jos de răs, trăgându-și colțurile ochilor în jos, scoțând limba și făcând ca toate alea. Familia de zei, toți cu picioare destul de scurte și trunchiuri lungi, privea cu mare îngăduință abuzurile. Cei mai mulți dintre ei aveau chipuri mici, disproporționate, fixate pe gâturi lungi. Una peste alta, nu arătau ca un grup prea serios. Și totuși emanau o anumită demnitate, un anume mister. La urma urmei, erau zei și ei dădeau sentințele sorții. Ei stăpâneau aerul, munții, focul, plantele, vitele, norocul, boala, norii, nașterea și moartea. La naiba, până și cel mai bondoc, cel răsturnat pe burtă, domnea peste ceva! Atitudinea tribului părea să însemne că era necesar să se înfățișeze zeilor cu toate defectele lor, pentru că oricum oamenii, trecători cum sunt, nu le pot ascunde nimic. Prinsesem ideea, dar o consideram o mare greșală în esența ei. Am vrut să-i șoptesc regelui „Vreți să spuneți că e nevoie de toată circoteca asta?” Mă mai minuna și faptul că o persoană de calibrul lui era regele unei astfel de adunături de măscărici. El privea însă totul destul de calm.

Curând după aceea s-au apucat să niufce întregul panteon. Să-l care cu totul. Au început cu zeii mai mici, pe care-i mânuiau destul de brutal, cu mare răutate. Îi lăsau să cadă, îi rostogoleau, certându-i de parcă ei erau cei stângaci. La naiba! m-am gândit. Mi s-a părut un mod foarte de prost gust de a se purta, deși existau, obiectiv vorbind, suficiente motive pentru care puteau să le poarte pică zeilor. De altfel, mie nu-mi păsa absolut deloc. Stăteam sub casca mea și bodogăneam, încercând să par că n-am nici cel mai mic amestec în toată povestea.

Când a ajuns la statuile mai mari, stolul ăsta de corbi, în ciuda faptului că trăgea de ele cât putea, n-a reușit nici măcar să le clinească, așa că a fost nevoie de un ajutor din partea mulțimii. Unul după altul, au sărit în arenă mai mulți bărbați vânjoși, care au ridicat pe rând idolii, ducându-l pe fiecare în poziția lui inițială de la centrul terenului, însoțiți de uralele și de aplauzele furtunoase ale tribunelor. Am priceput curând, judecând după înfățișarea și forța fizică ieșită din comun a campionilor care au mutat idolii cei mari, că o astfel de etalare a puterii făcea parte din ritualurile specifice ale ceremoniei. Unii se apropiau de zeii uriași venind din spate și-i prindeau cu mâinile pe după mijloc, alții îi luau în cârcă, asemeni oamenilor care descarcă saci cu făină din cala unui vas, și și-i puneau pe umeri. Unul a răsucit brațele unei statuete exact așa cum făcusem eu cu cadavrul noaptea trecută. Văzându-mi aplicată propria tehnică, am simțit că mi se taie răsuflarea.

— Ce este, domnule Henderson? a întrebat regele.

— Nimic, nimic, am răspuns.

Grupul de zei rămași scădea. Bărbații cei solizi îi duseseră aproape pe toți în cealaltă parte. Ultimii dintre indivizii respectivi erau niște specimene superbe – și eu am ochiul format pentru punctele cheie ale unui om puternic, într-o anumită perioadă a vieții mă pasionau destul de tare halterele și obișnuiam să mă antrenez cu ele.

Cum știe toată lumea, esențială e dezvoltarea coapselor.

Încercasem să-i trezesc și lui Edward interesul pentru condiția fizică. Poate că n-ar mai fi existat nicio Maria

Felucca dacă aş fi fost în stare să-l conving să-şi dezvolte muşchii. Într-un cuvânt, eu m-am dezvoltat foarte tare în partea din faţă, cu toate ciudatele diformităţi ce apar de obicei la indivizii mai bine făcuţi ai unei specii (precum acele căpşune uriaşe din Alaska). Vai, corpul meu, corpul meu! De ce oare n-am putut fi noi niciodată prieteni? Eu l-am încărcat cu viciile mele, ca pe un bac sau ca pe un şlep. Vai, cine mă va scăpa de trupul acestei morţi? Sau măcar de diformităţile datorate staturii mele şi efectelor psihicului meu asupra lui? Câteodată auzeam o voce care mă îndemna cu maximă însufleţire: „Pârjoleşte pământul!

De ce trebuie să moară un om bun? Mai bine să moară un tâmpit, un nenorocit, şi să-l înghită pământul!” Ce ticăloşie! Ce perversitate! Vai, ce poate fi în sufletul unui om!

Şi totuşi – eram un spectator din ce în ce mai atent –, când mai rămăseseră doar doi zei, cei mai mari (Hummat, zeul munţilor, şi Mummah, zeiţa norilor), cei câţiva oameni voinici care au venit au dat greş. Da, au picat la examen.

N-au putut să-l mişte din loc pe Hummat ăsta, care avea favoriţi ca un drac-de-mare şi ţepi pe toată fruntea, plus o pereche de umeri ca nişte bolovani. După ce mai mulţi inşi s-au lăsat păgubaşi şi au fost huiduiţi şi luaţi peste picior, de ei s-a apropiat un tip cu un fes roşu şi un fel de curea de atlet din muşama. Şi individul ăsta, care voia să-l ridice pe Hummat, mergea cu paşi grăbiţi balansându-şi mâinile. S-a prosternat în faţa zeului – prima atitudine pioasă pe care o vedeam. Apoi s-a dus în spatele statuii şi şi-a băgat capul sub unul dintre braţele ei. În jurul chipului îi strălucea o bărbuţă foarte îngrijită. Şi-a depărtat picioarele şi şi-a căutat o poziţie bună, stârnind uşor praful. După asta şi-a şters mâinile pe genunchi şi l-a apucat pe Hummat, prinzându-l de braţ şi dintre picioare. Apoi, cu ochi imenşi şi ficşi, umeziţi de tensiune statică, a început să-l ridice pe marele Hummat. În jurul gurii, întinsă până când maxilarele i se uniseră cu claviculele, tendoanele îi ieşeau în relief ca spiţele subţiri ale unei roţi de bicicletă, iar muşchii soldurilor îi formau în jurul vintrelor nişte noduri imense,

ce se umflau prin pantalonii pătați, de mușama. Era un om de nădejde și mi-a stârnit admirația. Era genul meu. Îi puneai o greutate în față, iar el o înșfăca, își lipea pieptul de ea și o ridica, mergând până la limita puterii sale.

— Așa, băiatule! am zis. Pune-ți în funcțiune mușchii spatelui.

Cum toți ceilalți, în afară de Dahfu, ovaționau, m-am ridicat și eu și am început să strig:

— Bravo, bravo! L-ai prins! O să reușești! Ești destul de viguros. Împinge! Așa! Acum ridică! Ura, o să reușească! Dumnezeu să-l binecuvânteze! Ce drăguț e! Uite un bărbat adevărat! Asta e genul care-mi place. Haide!

Heirup! Mamă! Uite la el! A reușit! O, mulțumescu-ți ție, Doamne!

Atunci mi-am dat seama cât de tare strigasem și m-am așezat iar lângă rege, minunându-mă eu însumi de patima ce pusese stăpânire pe mine.

Campionul l-a luat apoi pe Hummat în cârcă și l-a cărat aproape șapte metri, după care l-a pus înapoi pe soclu, printre ceilalți. Cu respirația tăiată, omul s-a uitat apoi în urmă, către Mummah, rămasă singură în centrul arenei. Era chiar mai mare decât Hummat. În ropote de aplauze, campionul a studiat-o cu atenție. Ea îl aștepta.

Zeitarea asta feminină era foarte obeză, ca să nu zic hidoasă. O făcuseră foarte voluminoasă și în fața ei omul cel puternic părea deja descurajat. Nu că ți-ar fi tăiat în vreun fel avântul. Nu – în ciuda hidoșeniei sale, părea destul de tolerantă, chiar veselă și ferică, așa cum erau de fapt majoritatea zeilor. Cu toate astea, emana o încredere enormă în faptul că e imposibil de clintit. Mulțimea, aflată în picioare, îl ațâța. Până și Horko și prietenii lui din lojă se ridicaseră. Umbrela lui Horko arunca acum o umbră de culoarea trandafirului veșted, iar el, în veșmântul său roșu, bine strâns pe trup, își întinsese brațul voinic și arăta cu degetul mare către Mummah – către Mummah cea fericită și măreață, sculptată în lemn, cei ai cărei genunchi cedaseră puțin sub greutatea sânilor și a pântecului, astfel că trebuia să se sprijine cu

degetele pe coapse. Avea însă, așa cum se întâmplă câteodată cu femeile corpolente, mâini distinse și grațioase. Era în așteptarea omului care s-o miște din loc.

— Poți să-i vii de hac, băiete! am strigat.

Apoi l-am întrebat pe rege:

— Cum îl cheamă pe tip?

— Pe cel puternic? O, el e Turombo!

— Ce-i cu el? Crede că n-o poate clinti?

— În mod evident, îi lipsește încrederea. În fiecare an reușește să-l mute pe Hummat, dar nu și pe Mummah.

— O, dar trebuie să poată!

— Ba mă tem că nu poate, a zis regele în engleza lui africană, bizară, nazală și târăgănată.

Buzele lui imense și umflate erau mai roșii ca ale celorlalți oameni din trib. Drept urmare, gura îi era mai vizibilă decât sunt gurile de obicei.

— După cum vedeți, omul acela e puternic și de nădejde, cum cred că v-am surprins deja exclamând. Dar după ce l-a mutat pe Hummat, acum e epuizat. Așa se întâmplă anual. Vedeți dumneavoastră, Hummat trebuie mutat primul, pentru că altfel n-ar permite trecerea norilor peste munți.

Mummah cea binevoitoare, cu fața ei umflată, strălucea măreț înspre soare. Cosițele ei de lemn erau ca un cuib de barză și erau mai late în partea de sus. Era o figură lipsită de frumusețe, fericită, stupidă și răbdătoare, care îl invita pe Turombo sau pe oricare alt campion să-și încerce puterile cu ea.

— Știți ce se întâmplă? i-am zis eu regelui. Amintirea înfrângerilor trecute e cea care-l doboară. Da, a înfrângerilor trecute. Și eu vă pot spune foarte multe despre înfrângerile trecute. O, câte aș avea să-ți spun, frate! Da, asta îl paralizează. Cunosc senzația.

Turombo, care era foarte scund pentru mărimea și forța lui, chiar părea să se afle într-un impas. Din ochii ăia ai lui, care se măriseră și se umeziseră de încordare când îl apucase pe Hummat,

dispăruse acum orice lumină.

Era pregătit pentru eșec, iar mișcarea ochilor săi, roțiți când spre noi, când spre mulțime, o arăta foarte limpede.

Și vreau să spun că nu-mi plăcea deloc să văd așa ceva.

Oricum, și-a înclinat fesul către rege, cu un gest de supunere al unui om ce-și recunoștea deja înfrângerea. Nu-și făcea iluzii în legătură cu Mummah. Totuși era gata să încerce. Și-a frecat bărbuța cu încheieturile degetelor, apoi s-a dus încet spre statuie și a măsurat-o din priviri, gata de treabă.

Probabil că ambiția juca un rol foarte redus în viața lui Turombo. Pe de altă parte, în pieptul meu era un torent... nu, e prea puțin spus!... se deschidea un estuar, un uriaș golf al speranței și al ambiției. Pentru că aici era șansa mea. Știam că pot s-o fac. Voi, zeilor! Tremuram și mă luase cu frig. Știam pur și simplu că pot s-o ridic pe

Mummah, iar inima dădea să-mi sară din piept. Ardeam de nerăbdare să mă duc și s-o fac. Doream cu înflăcărare să arăt de ce sunt în stare. Ardeam ca tufișul căruia îi dădusem foc cu bricheta mea austriacă pentru copiii arnewi. Desigur că eram mai puternic decât Turombo.

Și dacă în timp ce demonstrem asta, îmi crăpa cumva inima, dacă îmi plesnea învelișul meu bătrân, în regulă, atunci puteam să mor. Nu-mi mai păsa. Ținusem foarte tare să-i fac un bine tribului Arnewi când sosisem și le văzusem amărăciunea. Însă în loc de asta, îmi revărsasem pripit asupra broaștelor întreaga greutate a voinței mele oarbe și a ambiției personale. Venisem înconjurat de lumină – sau cel puțin crezând asta – și plecasem umilit, înveșmântat în umbră și întuneric, așa că poate ar fi fost mai bine să ascult de primul meu impuls, când tânăra aceea izbucnise în lacrimi și îmi spusese că poate ar trebui să arunc pușca, să-mi uit o clipă pornirile violente și să mă afund în sălbăticie până când eram din nou demn să dau ochii cu oamenii. Dorința mea de a-i ajuta era sinceră și intensă, pentru că îi îndrăgisem foarte mult pe arnewi și mai ales pe bătrâna Willatale, care nu vedea cu un ochi, dar nici nu se compara cu dorința pe care o

simțeam acum în loja regală, lângă regele cel semiprimitiv, în pantaloni și cu pălărie de catifea purpurie. Atât de fierbinte era dorința mea de a face ceva.

Căci era un lucru pe care îl puteam face. Lasă, să fie waririi ăștia, de care nu-mi pasase până acum (cu toată povestea cu cadavrul din timpul nopții și tot restul), lasă să fie ei mai răi decât fiii Sodomei și ai Gomorei împreună, că tot nu puteam lăsa să-mi scape ocazia de a face asta și de a ieși cumva în evidență. Să prind ochiul cel bun în urzeala destinului înainte de a fi prea târziu. Așa că-mi părea bine că Turombo era atât de lipsit de vlagă. Chiar înainte s-o atingă pe Mummah, mărturisise tacit că n-o să fie niciodată în stare s-o clintească. Era exact ce așteptam. Era a mea! Am vrut să-i spun regelui „Pot s-o fac eu! Lăsați-mă pe mine!” Totuși n-am rostit acele cuvinte, pentru că Turombo se apropiase deja din spate de zeiță.

S-a pus într-o poziție potrivită, aplecându-se, și și-a încolăcit brațele în jurul pântecului ei. Apoi lângă șoldul zeiței a apărut chipul lui, pe care se vedea efortul, pregătirea pentru chin, frica și suferința, ca și cum Mummah, răsturnându-se, ar fi putut să-l strivească sub greutatea ei.

Totuși statuia a început acum să se miște în îmbrățișarea lui. Cuibul de barză și cosițele de lemn se aplecau și se legănau, asemeni orizontului ce se vede pe mare când e vreme rea și stai la prora unui vas. Am folosit imaginea asta pentru că simțeam mișcarea în stomac. Turombo a încercat să salte statuia de pe soclu, ca un om care vrea să smulgă din rădăcini un copac bătrân. Iată care era planul lui. Însă oricât a tras de drăguța de ea, n-a putut s-o ridice de pe pedestal.

Când în cele din urmă a recunoscut că e ceva ce-i depășește puterile, mulțimea a început să-l ia peste picior.

Pur și simplu nu era capabil s-o facă. Iar eu mă bucuram că dăduse chix. E groaznic să trebuiască să recunoști un asemenea fapt, dar așa stăteau lucrurile. „Voinicule”, mi-am spus, „oi fi tu puternic, dar întâmplarea face ca eu să fiu și mai puternic. N-am nimic cu tine. Sorții sunt de vină. Ei au hotărât așa. Ca și în cazul lui Itelo. Asta-i o treabă

pentru mine. Renunță, renunță! Dă-te bătut!

Pentru că vine Henderson! Lasă-mă s-o iau eu în primire pe Mummah și, Dumnezeuule...!"

I-am zis lui Dahfu:

— Îmi pare foarte rău că n-a reușit. Cred că se simte îngrozitor.

— A, se anticipa că nu va putea, a spus regele Dahfu.

Eram sigur.

Atunci am spus cu înfrigurarea cea mai înverșunată și mai profundă, de care numai eu sunt în stare:

— Maiestatea Voastră...

Simțeam că mai am puțin și explodez. Mă umflam, mi-era rău, iar sângele îmi circula prin corp într-un fel ciudat. Eram în egală măsură confuz și extatic. Simțeam cum mă înțeapă fața și mai ales nasul, de parcă urma să-mi tâșnească tot sângele pe-acolo. Și eram atât de chinuit, de parcă în jurul capului aș fi avut o coroană de gaz aprins. Am zis:

— Maiestate, Alteță, vreau să spun... lăsați-mă pe mine! Trebuie neapărat să o fac!

Nu știu dacă regele mi-a răspuns sau nu, fiindcă în aerul uscat și fierbinte vedeam un singur chip, undeva departe, în stânga mea, și eram surd la țipetele furioase ale mulțimii la adresa lui Turombo. O față concentrată exclusiv asupra mea, care făcea notă discordantă cu restul mulțimii. Era chipul inspectorului, tipul cu care avusesem de furcă noaptea trecută, omul pe care Dahfu îl numea bunam. Și ce chip! Avea întipărit pe el o privire fixă și ridată, în care se citea întreaga experiență a omenirii. I-am văzut venele umflate pulsând. O, Doamne

Sfinte! Tipul mi se adresa inexorabil din priviri. Cutele frunții, sprâncenele încruntate și venele îngroșate îmi transmiteau un mesaj. Știam deja ce conține acel mesaj.

Auzeam. Glasul tăcut al lumii, pe care cutele cele mai tainice ale sufletului meu îl ascultau permanent, mi-a revenit acum în minte cu o claritate spectaculoasă. II

auzeam înăuntrul meu. Înăuntrul meu. Nu mi-a prea plăcut

ce-am auzit. Primul cuvânt, sever, a fost Nătângule!

M-a tulburat foarte tare. Și totuși era ceva aici. Era adevărat. Iar eu eram obligat, aveam datoria sfântă de a auzi. Cu toate astea, ești bărbat. Ascultă la mine, prăpăditule! Ești orb. Pașii tăi au călcat la întâmplare și totuși destinul tău nu poate fi altul. Așa că acum nu te înmuia! O, nu, frate! mai degrabă întărește ce ai! Asta e singura cale – să te întărești. Dacă vei fi înfrânt, ca un neisprăvit ce ești, și dacă te vei complăcea să zaci fără cunoștință în preaplinul propriului tău sânge, orb la natura al cărei dar l-ai trădat, lumea își va lua curând înapoi ceea ce tot ea a produs inutil. Fiecare atribut al ei e doar unul dintr-o serie de impulsuri din chiar inima lucrurilor – bătrâna inimă a lucrurilor. Scopul final va fi revelat până la urmă, deși poate că nu pentru tine. Vocea n-a pierit treptat. S-a oprit dintr-odată. Chiar așa: a terminat ce avea de spus și a încetat.

Înțelegeam acum de ce fusesem încartiruit lângă un cadavru. Era mâna bunam-uhii. Mă măsurase bine din priviri. Voia să vadă dacă sunt destul de puternic pentru a ridica idolul. Și se vede treaba că trecusem proba cu bine. La dracu'! O trecusem, în ciuda tuturor dificultăților. Când îl apucasem pe mort, îi simțisem greutatea de parcă ar fi fost povara propriilor mele mădulare adormite și voluminoase, însă îmi stăpânisem repulsia, o biruisem și îl ridicasem. Iar acum inspectorul stătea în fața mea, înverșunat, exaltat, cu venele plesnindu-i, cu chipul său tăcut, cu sprâncenele încruntate, și îmi spunea rezultatul.

Trecusem. Cu notă maximă. Sută la sută.

Am zis cu voce tare:

— Trebuie să încerc.

— Ce anume? a spus Dahfu.

— Înălțimea Voastră, am spus, dacă n-ar fi considerat un amestec nepermis din partea unui străin, cred că aş putea să mut statuia – zeița Mummah. Mi-ar face mare plăcere să vă fiu de ajutor, pentru că am anumite însușiri care ar trebui folosite la ceva precis. Vreau să vă spun că nu mi-a mers prea bine la arnewi, unde am trăit un

sentiment asemănător. Maiestate, mi-am dorit din tot sufletul să fac un lucru sincer și dezinteresat, să-mi exprim credința în ceva mai înalt. În loc de asta, m-am băgat singur în belea. Cred că merit șansa de a-mi răscumpăra păcatele.

Nu mă simțeam prea sigur pe mine, așa că nu eram foarte convins că mă exprim limpede, deși, pe ansamblu, în mintea mea ideea trebuie să fi fost destul de limpede.

Am văzut pe fața regelui o privire în care curiozitatea se îngemăna cu simpatia.

— Nu cumva goniți prea tare prin lume, domnule Henderson?

— O, ba da, Maiestate! N-am stare. Esențial este însă că nu puteam continua așa cum eram, în locul în care eram. Trebuia să fac ceva. Dacă n-aș fi venit în Africa, unica alternativă pe care aș fi avut-o ar fi fost să stau în pat. Idealul...

— Da, față de ideal am fascinația cea mai profundă. Care-ar fi fost?

— Ei bine, Maiestate, nu știu. E o enigmă. E o motivație care nu-mi dă pace, legată de ideea de a le fi de folos celorlalți. Întotdeauna l-am admirat pe doctorul

Wilfred Grenfell. V-am spus, eram pur și simplu înnebunit după el. Mi-ar fi plăcut să iau parte la expediții de salvare. Nu neapărat cu un echipaj de câini. Dar e doar un amănunt nesemnificativ.

— O, am priceput, a spus el. Mai bine zis, am intuit o asemenea tendință.

— Aș fi fericit să vorbim despre asta după aceea, am spus. Acum însă vă întreb: care-i situația? Aș putea să-mi încerc puterea cu Mummah? Nu știu ce-i cu mine, dar am pur și simplu senzația că aș putea s-o mișc.

Mi-a zis:

— Sunt nevoit să vă spun, domnule Henderson, că pot urma consecințe.

Ar fi trebuit să-l întreb ce vrea să spună, însă aveam încredere în

individ și nu-mi imaginam că acțiunea mea s-ar putea solda cu consecințe nefaste. Oricum, nu mi-ar fi păsat, dat fiind că arderea aceea, năzuința aceea, estuarul acela curgând – mă înțelegeți? –, acea ambiție puternică pusese deja stăpânire pe mine și nu mai vedeam nimic în jur. În plus, regele zâmbea, ceea ce atenua vizibil conținutul avertismentului său.

— Chiar aveți convingerea că puteți s-o faceți? a întrebat el.

— Maiestate, tot ce pot să spun e: lăsați-mă doar să mă apropiu de ea. Nu vreau decât să-mi pun brațele în jurul ei.

Nu eram deloc în dispoziția necesară pentru a sesiza subtilitatea atitudinii regelui. Acum își satisfăcuse cerințele conștiinței, dacă avea așa ceva, și mă prinsese în plasă. Mai mult decât atât ce poți face? Însă eu eram băgat până în gât în toată chestia, care era legată doar de vocea ce nu-mi dădea pace de ani de zile – Vreau, vreau! –, de

Lily, de acel grun-tu-molani și de copilașul de culoare pe care-l adusese acasă fata mea din Danbury, de pisica pe care încercasem s-o distrug, de soarta domnișoarei Lenox, de dinți, de vioară, de broaștele din rezervor și de tot restul.

Totuși regele nu-și dăduse încă încuviințarea.

Bunam-ul, în mantia lui de leopard, a coborât din loja în care stătuse cu Horko, pășind încordat, cu un fel de mers stânjenit. Era urmat de două neveste cu capete uriașe, rase, cu înfățișare fragilă, cu dinți mici și strălucitori. Erau mai mari decât soțul lor și veneau agale, fără grabă, în urma lui.

Inspectorul sau bunam-ul s-a oprit în fața regelui și s-a înclinat. Femeile i-au urmat exemplul. Apoi au schimbat câteva semne cu nevestele și concubinele regelui – sau ce-or fi fost ele –, în vreme ce inspectorul i s-a adresat lui Dahfu. Avea degetul arătător îndreptat în sus, pe lângă ureche, ca un pistol de start, și se apleca des și foarte țeapăn din talie. Vorbea rapid, dar fluent, părând să știe foarte bine ce vrea. După ce a terminat, s-a înclinat din nou și și-a aplecat privirea asupra mea, la fel de sever ca și înainte, cu o întreagă gamă de semnificații implicite. Venele frunții îi erau foarte încordate.

Dahfu s-a întors spre mine în hamacul lui viu colorat.

Încă mai ținea în mână panglicile legate de craniu.

— Opinia bunam-ului este că erați așteptat. Și că ați venit la timp...

— Înălțimea Voastră, în privința asta... cine poate ști? Dacă credeți că sorții sunt favorabili, eu sunt de acord. Ascultați, înălțimea Voastră, oi fi arătând eu ca un boxer și-oi fi dotat cu însușiri ciudate, mai cu seamă din punct de vedere fizic, dar să știți că sunt și foarte sensibil. Cu puțin timp în urmă mi-ați spus ceva despre invidie și trebuie să recunosc că m-ați cam jignit. E ca într-o poezie pe care-am citit-o odată, „Cuvinte din închisoare”. Nu mi-o amintesc pe toată, însă un fragment al ei suna cam așa: „Invidiez până și bucuria unei muște aflate-n codrul verde”. Iar sfârșitul era: „Pe muscă o invidiez când stă în soare / Pe frunza verde. Și-mi doresc /

Ca țelul să mi-l fi atins”. Maiestate, știți la fel de bine ca și mine despre ce scop vorbesc. Vă jur că nu vreau să trăiesc după legea descompunerii. Spuneți-mi doar: cât timp trebuie să mai fie lumea așa? De ce să nu existe și speranță în suferință? Eu cred că se poate face ceva și de aceea am pornit așa grăbit prin lume, cum ați remarcat dumneavoastră. Din tot felul de motive. Mai întâi e vorba de nevastă-mea, Lily, apoi de copii... sunt sigur că aveți și dumneavoastră destui, așa că poate înțelegeți cum mă simt...

Citindu-i simpatia pe chip, mi-am șters fața cu banderola de la Woolworth. Mă mânca nasul, dar se pare că n-aveam ce-i face.

— Într-adevăr, regret dacă v-am jignit, mi-a răspuns el.

— Ei, e-n regulă. Mă pricep destul de bine la oameni, iar dumneavoastră sunteți o ființă cu totul specială. Așadar, de la dumneavoastră pot s-o accept. În plus, adevărul e adevăr. Vă mărturisesc că de fapt chiar am invidiat muștele. Un motiv în plus pentru a evada din închisoare.

Am dreptate? Dacă aș avea constituția mentală necesară pentru a trăi într-o coajă de nucă, considerându-mă regele spațiului infinit, ar fi extraordinar. Dar nu sunt așa.

Maiestate, eu sunt dintre cei care devin. Cu totul altfel stau lucrurile cu dumneavoastră. Sunteți dintre cei care sunt. Eu trebuie neapărat să mă opresc din devenire.

Iisuse Hristoase, când o să fiu și eu? Am așteptat al dracului de mult timp! Bănuiesc că ar trebui să am mai multă răbdare, dar, înălțimea Voastră, pentru numele lui Dumnezeu, trebuie să înțelegeți cum e să fii în pielea mea! De aceea vă cer așa ceva. Trebuie să mă lăsați! Nu pot să vă spun de ce, dar mă simt chemat s-o fac și ar putea să fie șansa vieții mele.

M-am adresat inspectorului, care stătea lângă mine, înveșmântat în mantia lui de leopard cu manșete și cu toiagul de os în mână, zicându-i:

— Scuzați-mă, domnule.

I-am întins câteva degete și i-am spus:

— Revin imediat la dumneavoastră.

Din cauza fierbințelii trupului și a febrei minții, nu mă puteam controla deloc, așa că am spus:

— Maiestate, o să vă zic adevărul gol-goluț despre mine, așa cum mă pricep eu mai bine. Orice om născut pe pământul ăsta trebuie să-și conducă viața până la o anumită adâncime. Altfel a trăit degeaba! Ei bine, Maiestate, eu încep să-mi văd adâncimea. Doar nu vă așteptați să mă veHBfelând înapoi tocmai acum, nu?

Mi – a spus:

domnule Henderson. Sincer să fiu, nu.

e chiar unul din momentele acelea, am spus.

El-Batea întins și mă asculta liniștit, chiar visător.

bine, orice va ieși de aici, vă dau permisiunea.

Ia privește, nu văd de ce nu.

Xxx sever ca și înainte, cu o întreagă gamă de semnificații implicite. Venele frunții îi erau foarte încordate.

Dahfu s-a întors spre mine în hamacul lui viu colorat, încă mai ținea în mână panglicile legate de craniu.

— Opinia *bunam-ului* este că erați așteptat. Și că ați venit la

timp...

— Înălțimea Voastră, în privința asta... cine poate ști? Dacă credeți că sorții sunt favorabili, eu sunt de acord. Ascultați, înălțimea Voastră, oi fi arătând eu ca un boxer și-oi fi dotat cu însușiri ciudate, mai cu seamă din punct de vedere fizic, dar să știți că sunt și foarte sensibil. Cu puțin timp în urmă mi-ați spus ceva despre invidie și trebuie să recunosc că m-ați cam jignit. E ca într-o poezie pe care-am citit-o odată, „Cuvinte din închisoare”. Nu mi-o amintesc pe toată, însă un fragment al ei suna cam așa: „Invidiez până și bucuria unei muște aflate-n codrul verde”. Iar sfârșitul era: „Pe muscă o invidiez când stă în soare / Pe frunza verde. Și-mi doresc /

Ca țelul să mi-l fi atins”. Maiestate, știți la fel de bine ca și mine despre ce scop vorbesc. Vă jur că nu vreau să trăiesc după legea descompunerii. Spuneți-mi doar: cât timp trebuie să mai fie lumea așa? De ce să nu existe și speranță în suferință? Eu cred că se poate face ceva și de aceea am pornit așa grăbit prin lume, cum ați remarcat dumneavoastră. Din tot felul de motive. Mai întâi e vorba de nevastă-mea, Lily, apoi de copii... sunt sigur că aveți și dumneavoastră destui, așa că poate înțelegeți cum mă simt...

Citindu-i simpatia pe chip, mi-am șters fața cu banderola de la Woolworth. Mă mânca nasul, dar se pare că n-aveam ce-i face.

— Într-adevăr, regret dacă v-am jignit, mi-a răspuns el.

— Ei, e-n regulă. Mă pricep destul de bine la oameni, iar dumneavoastră sunteți o ființă cu totul specială. Așadar, de la dumneavoastră pot s-o accept. În plus, adevărul e

238

adevăr. Vă mărturisesc că de fapt chiar *am invidiat* muștele. Un motiv în plus pentru a evada din închisoare.

Am dreptate? Dacă aș avea constituția mentală necesară pentru a trăi într-o coajă de nucă, considerându-mă regele spațiului infinit, ar fi extraordinar. Dar nu sunt așa.

Maiestate, eu sunt dintre cei care *devin*. Cu totul altfel stau lucrurile cu dumneavoastră. Sunteți dintre cei care *sunt*. Eu trebuie

neapărat să mă opresc din devenire.

Iisuse Hristoase, când o să fiu și eu? Am așteptat al dracului de mult timp! Bănuiesc că ar trebui să am mai multă răbdare, dar, înălțimea Voastră, pentru numele lui Dumnezeu, trebuie să înțelegeți cum e să fii în pielea mea! De aceea vă cer așa ceva. Trebuie să mă lăsați! Nu pot să vă spun de ce, dar mă simt chemat s-o fac și ar putea să fie șansa vieții mele.

M-am adresat inspectorului, care stătea lângă mine, înveșmântat în mantia lui de leopard cu manșete și cu toiagul de os în mână, zicându-i:

— Scuzați-mă, domnule.

I-am întins câteva degete și i-am spus:

— Revin imediat la dumneavoastră.

Din cauza fierbințelii trupului și a febrei minții, nu mă puteam controla deăoc, așa că am spus:

— Maiestate, o să vă zic adevărul gol-goluț despre mine, așa cum mă pricep eu mai bine. Orice om născut pe pământul ăsta trebuie să-și conducă viața până la o anumită adâncime. Altfel a trăit degeaba! Ei bine, Maiestate, eu încep să-mi văd adâncimea. Doar nu vă așteptați să mă vedeți dând înapoi tocmai acum, nu?

Mi-a răspuns:

— Nu, domnule Henderson. Sincer să fiu, nu.

— Păi, e chiar unul din momentele acelea, am spus.

El stătea întins și mă asculta liniștit, chiar visător.

— Ei bine, orice va ieși de aici, vă dau permisiunea.

În ce mă privește, nu văd de ce nu.

239

— Vă mulțumesc, Maiestate. Vă mulțumesc.

— Toată lumea așteaptă.

M-am ridicat imediat, mi-am scos tricoul peste cap, mi-am bombat pieptul și mi-am trecut mâinile peste el și peste față. Cu șortul lipindu-mi-se neplăcut de corp, simțindu-mă înalt și masiv și cu creștetul ars de soare, am coborât în arenă. M-am lăsat într-un

genunchi în fața zeiței. Am măsurat-o din priviri în timp ce-mi uscam mâinile umede în praf și mi le ștergeam de pantalonii mei scurți, decolorați de soare. Țipetele waririlor, ba chiar și tobele grave, de-abia îmi mai ajungeau la ureche. Se auzeau la o scară infinit mai redusă în intensitate, ca dintr-un loc îndepărtat de pe circumferința unui cerc imens. Sălbăticia și stridența acestor africani, care se purtau atât de grosolan cu zeii și-și atârnavu morții de picioare, nu aveau nimic de-a face cu emoția din inima mea. Era ceva aparte și total distinct, ceva de sine stătător. Inima mea tânjea după un singur obiect, unul grandios și esențial. Trebuia să-mi pun brațele în jurul acelei Mummah și s-o ridic.

Apropiindu-mă, am văzut cât era de uriașă, de obeză și de diformă. Fusesse dată cu ulei și strălucea în fața ochilor mei. Pe toată suprafața ei se așezaseră muște.

Unul dintre sfincșii aceștia micuți ai aerului, aflat pe buza ei, se spăla. Ce repede pleacă o muscă speriată!

Hotărârea e imediată și ți se pare că nu există nicio inerție de învins, nimic superfluu în felul în care își ia zborul. Cum am început, toate muștele au zburat, scoțând un vuiet puternic în arșița zilei. Fără să ezit o clipă, am înconjurat-o pe Mummah cu brațele. Nu puteam accepta ideea unui eșec. Mi-am lipit burta de ea și mi-am proptit picioarele în pământ cât am putut de bine. Mirosea a femeie bătrână. De fapt pentru mine era ca o ființă vie, nu ca un idol. Ne întâlneam ca două ființe ce se provoacă una pe alta, dar și ca niște persoane apropiate. Și, cu plăcerea pe care o trăiești numai în vis sau într-una din zilele

240

acelea leneșe și calde de plutire prielnică, când toate dorințele ți se îndeplinesc ca de la sine, mi-am lipit obrazul de pieptul ei de lemn. Ținând genunchi îndoiiți, i-am zis:

— Hopa sus, draga mea! N-are niciun sens să încerci să-mi opui rezistență. De două ori mai grea dac-ai fi și tot te-aș ridica.

Sub presiunea forței mele, lemnul s-a desprins de pământ și Mummah cea binevoitoare, cu surâsul ei încremenit, mi-a cedat. Am

ridicat-o și am dus-o vreo șapte metri, până la noul ei loc, printre ceilalți zei. Waririi țopăiau de bucurie pe piatra albă a tribunelor, ținând și cântând în delir, îmbrățișându-se și laudându-mă.

Am rămas pe loc. Acolo, lângă Mummah cea strămutată, îmi simțeam sufletul plin de fericire. Eram atât de bucuros de ceea ce făcusem, că tot trupul îmi era cuprins de o căldură plăcută, de o lumină blândă și sfântă. Toate stările de indispoziție ce mă copleșiseră la începutul zilei se transformaseră acum în contrariul lor. Sentimentul de nefericire se preschimbase în căldură și desfătare. Nu era prima oară când mi se întâmpla așa ceva. O durere de dinți mi s-a schimbat odată într-o durere de gingii, ceea ce nu era decât semnul că undeva în apropierea mea se află frumusețea. Durerea a trecut apoi din gingii în piept, ca un fior de plăcere. Altă dată o durere de stomac s-a topit, transformându-se într-o căldură minunată, ce a coborât până la organele genitale. Așa sunt eu. În același fel, febra se transformase acum în jubilație. Spiritul meu treaz ura bun venit noii vieți. La dracu' cu toate! O viață nouă! Eram teafăr și nevătămat și-mi regăsisem vechiul *gr un tu-molani*.

Radiind și râzând în sinea mea, da, domnule, strălucind de mulțumire, m-am înapoiat lângă hamacul lui Dahfu și mi-am șters fața cu o batistă, pentru că eram unsuros de

la sudoare.

241

— Domnule Henderson, a zis regele în engleza lui africană, sunteți într-adevăr o persoană de o putere extraordinară. Sunt copleșit de admirație.

— Vă mulțumesc pentru șansa minunată pe care mi-ați oferit-o. Nu doar cea de a o ridica pe bătrână, ci și cea de a-mi descoperi adâncimea. Adevărata adâncime. Vreau să zic adâncimea căreia i-am aparținut întotdeauna.

Îi eram recunoscător. În momentul acela eram prietenul lui. De fapt în clipa respectivă individul mi-era tare drag.

242

Capitolul XIV

După acea sărbătoare a forței brute, atunci când cerul a început să se acopere de nori, n-am mai fost atât de uimit pe cât aş fi putut fi. Le observam apariția pe sub sprâncene și eram tentat să cred că mi se datora.

— Vai, umbra asta e exact ce mi-a prescris doctorul!

I-am zis regelui Dahfu pe când primul nor traversa bolta.

Căci baldachinul lojei sale era făcut exclusiv din panglici albastre și stacojii și mai erau, desigur, și umbrelele de mătase, doar că ele nu constituiau o piedică reală în calea acelei lumini metalice și orbitoare. Oricum, giganticul nor ce plutea dinspre răsărit nu numai că ne făcea umbră, dar ne și proteja de culoarea violentă. După imensul efort de mai înainte, am stat liniștit. Sentimentele mele agresive păreau să fi pierit sau să se fi transformat. În orice caz, waririi încă mă mai ovaționau, fâlfâind steagurile, zdrăngănind din moriști și sunând din clopoței, sau se suiau unul în cârca celuilalt de bucurie. Asta era în regulă. Nu voiam să mi se acorde atâta onoare pentru realizarea mea, mai ales dacă aveam în vedere câștigul meu personal direct. Așa că am rămas acolo, pe loc, nădușit tot, prefăcându-mă că nu observ reacția tribului.

— Dar ia te uită cine a venit, am zis.

Era *bunam-ul*. Stătea în fața lojei, cu brațele pline de frunze, ghirlande, ierburi și ananași. Lângă el, mândră și

243

cochetă, cu ciudata ei șapcă militară în stil italian, era femeia corpolentă pe care Dahfu o pusese să dea mâna cu mine când fuseserăm prezentați unul altuia – generăleasa, cum îi zicea ei, comandanta tuturor amazoanelor. Era însoțită de alte câteva dintre femeile astea milităroase, cu veste de piele. Și, aurită și strălucitoare, a apărut și femeia cea impozantă care jucase cu regele jocul cu cranii.

Ea nu era amazoană. O, nu! Era un personaj de rang foarte înalt, fără de care nu se putea desfășura niciun eveniment major. Nu mi-a făcut nicio plăcere să-l văd pe *tunam* – sau inspector – zâmbind și

m-am întrebat dacă venise oare ca să-mi mulțumească sau mai voia ceva, cum îmi dăduseră de înțeles cărceii de viță-de-vie, frunzele, ghirlandele și tot nutrețul adus acolo. În plus, femeile aveau cu ele un echipament bizar. Două dintre ele duceau niște sulite lungi, din fier ruginit, cu cranii în vârf, în vreme ce altele aduseseră niște pământufuri ciudate, pentru alungat muștele, făcute din fâșii de piele. Însă, văzând cum țin femeile obiectele acelea, am bănuir că nu erau pentru muște. Erau niște bice micuțe. Toboșarii s-au alăturat apoi grupului din fața lojei regale și mi-am închipuit că tocmai sunt pe punctul de a începe o nouă răpăială festivă și că așteaptă doar semnalul regelui.

— Ce vor? l-am întrebat pe Dahfu, pentru că privirea lui era ațintită mai degrabă asupra mea decât asupra *bunam-ului*, asupra acelor femei uriașe și dezbrăcate sau a generăleseii cu șapcă demodată.

Ceilalți se uitau și ei tot la mine. Nu veniseră la rege, ci la mine. Individul înger, cu pielea neagră ca smoala, omul ce răsărise ca din pământ cu ciomagul lui strâmb și ne trimisese pe mine și pe Romilayu în capcană, era și el acolo, pentru ce știu eu ce motiv, împreună cu *bunam-ul*.

Și oamenii aceștia își îndreptaseră către mine toată întunecimea, toate așteptările, toată sălbăticia, toată intensitatea privirii lor. Între timp eu rămăsesem pe jumătate

244

dezbrăcat, răcorindu-mă după efortul pe care-l depusesem, și încă mai gâfâiam. Și, sub supravegherea atentă a ochilor ălor negri, am început să mă îngrijorez. Regele încercase să mă avertizeze că amestecul meu în povestea cu Mummah poate avea consecințe neplăcute. Dar nu dădusem greș.

Nu, eram un învingător veritabil.

— Ce vor de la mine? l-am întrebat pe Dahfu.

Dacă stai să te gândești, și el era tot un sălbatic. Încă mai legăna un craniu (poate al tatălui său) pe o panglică lungă și moale și purta dinți de om cusuți pe pălăria cu boruri largi. De ce m-aș fi așteptat la cea mai mică urmă de îndurare din partea lui, când el însuși avea

soarta pecetluită în clipa când îi slăbeau puterile? Vreau să zic că dacă nu era bine intenționat, nu aveam niciun motiv să cred că o să împiedice în vreun fel să i se facă rău unui oaspete nedorit. Nu, putea să permită, fără nicio mustrare de conștiință, ca iadul întreg să se pogoare asupra mea. Însă el și-a întredeschis puțin buzele umflate sub umbra de catifea a pălăriei sale ușor îndoite, semănând cu o coroană, și mi-a zis:

— Acum, domnule Henderson, avem o veste pentru dumneavoastră. Omul care o mută pe Mummah ocupă ulterior poziția de rege al ploii la wariri. Titlul acestui post este *sungo*. Domnule Henderson, acum sunteți *sungo* și de-aia au venit oamenii aici.

Precaut și neîncrezător, am spus:

— Explicați-mi mai clar ce înseamnă asta.

Și mi-am zis în gând „Frumoasă recompensă pentru faptul că le-am mutat zeița!”

— Dumneavoastră sunteți *sungo*.

— Păi, asta poate să fie sau să nu fie în regulă. Sincer vorbind, e ceva care mă cam neliniștește. Indivizii de-aici par că vor să se apuce serios de o treabă. Ce treabă? Vă rog mult, înălțimea Voastră, nu mă trădați! Știți la ce mă refer, nu? Credeam că mă simpatizați.

245 Cum se legăna în hamac, regele s-a tras un pic mai aproape de mine, sprijinindu-se cu degetele de pământ, și mi-a zis:

— Dar chiar vă simpatizez. Fiecare împrejurare de până acum mi-a sporit afecțiunea. De ce vă faceți griji?

Pentru ei dumneavoastră sunteți *sungo*. Ei vă cer să-i urmați.

Nu știu de ce, dar în clipa aceea nu aveam deloc încredere în individ.

— Promiteți-mi un singur lucru, am spus. Dacă o să mi se întâmple ceva rău, aș vrea să-i trimiteti un mesaj soției mele. Câteva rânduri banale, de rămas-bun: c-o iubesc și că, în fond, e o femeie de treabă. Atâta tot. Și nu-i faceți nimic lui Romilayu. El n-a greșit cu nimic.

Parcă-i și auzeam pe cei care mă cunoscuseră zicând, de pildă, la

o petrecere: „Huiduma aia de Henderson a găsit ce-a căutat. Cum, n-ați auzit? S-a dus în Africa și-a dispărut de parcă l-ar fi înghițit pământul. Probabil c-a dat peste niște băștinași care l-au înjunghiat. Călătorie sprâncenată! Se zice că averea lui ajunge la trei milioane de dolari. Poate că știa și el că e nebun și disprețuia oamenii fiindcă l-au lăsat să scape nepedepsit pentru toate relele pe care le-a făcut. Mă rog, era putred până-n măduva oaselor”. „Putrezi până-n măduva oaselor sunteți voi, nenorociților!” „Era un om al exceselor”. „Măi, oameni buni, marele meu exces consta în faptul că voiam pur și simplu să trăiesc. Poate că într-adevăr am tratat toate lucrurile ca pe niște medicamente... bine, bine! Ce-i cu voi? Nu înțelegeți chiar nimic? Nu credeți în regenerare? Credeți că un individ trebuie pur și simplu să se ducă pe apa sâmbetei?”

— Vai, Henderson, a zis regele, așa suspiciune! Ce v-a făcut să credeți că răul este iminent pentru dumneavoastră sau servitorul dumneavoastră?

246

— Atunci de ce se uită așa la mine?

Bunam-ul și păstorul cu pielea ca pana corbului și negresele cele sălbatice.

— Nu există nici un singur lucru de care să vă fie frică, a spus Dahfu. E inofensiv. Nu, nu, a spus acest prinț ciudat al Africii, au nevoie de prezența dumneavoastră pentru momentul când curăță iazurile și fântânile. Ei spun că dumneavoastră ați fost trimis în acest scop. Ha, ha, ha! Domnule Henderson, mai devreme ați menționat că e de invidiat să fii în mijlocul oamenilor. Dar acum și dumneavoastră sunteți acolo.

— Da, dar nu știu nimic despre asta. Și, oricum, dumneavoastră ați fost născut pentru așa ceva.

— Ei, nu fiți nerecunoscător, Henderson! E limpede că și dumneavoastră trebuie să fi fost născut pentru ceva.

Ei bine, auzind așa ceva, m-am ridicat. Sub picioare aveam piatra aia bizară, calcaroasă și multiformă. Iar ea, piatra, avea lumea ei proprie – sau mai multe, o lume într-alta, într-o serie nesfârșită. Am

coborât printre zumzete și țipete asemănătoare cu cele din pauzele unui joc de baseball pe timpul unei transmisiuni la radio. Inspectorul a venit din urmă și mi-a ridicat casca, în timp ce bătrâna generăleasă, țeapănă și corpulentă, aplecându-se cu ceva efort, mi-a scos pantofii. De-aici încolo nu mai avea niciun sens să mă împotrivesc. Mi-a scos și șortul și-am rămas în chiloții destul de pătați de călătorie. Dar n-a fost tot, pentru că, în vreme ce *bunam-ul* mă îmbrăca în viță-de-vie și frunze, generăleasă începuse să mă dezbrace până și de ultima bucățică de bumbac.

— Nu, nu! am zis, însă chiloții îmi erau deja în zona genunchilor. Ce era mai rău se întâmplase deja și eram gol pușcă.

Aerul îmi era acum unicul veșmânt. Am încercat să mă acopăr cu frunze. Eram uscat, țeapăn și ardeam, iar

247

sever ca și înainte, cu o întreagă gamă de semnificații implicite. Venele frunții îi erau foarte încordate.

Dahfu s-a întors spre mine în hamacul lui viu colorat.

Încă mai ținea în mână panglicile legate de craniu.

— Opinia bunam-ului este că erați așteptat. Și că ați venit la timp...

— Înălțimea Voastră, în privința asta... cine poate ști? Dacă credeți că sorții sunt favorabili, eu sunt de acord. Ascultați, înălțimea Voastră, oi fi arătând eu ca un boxer și-oi fi dotat cu însușiri ciudate, mai cu seamă din punct de vedere fizic, dar să știți că sunt și foarte sensibil. Cu puțin timp în urmă mi-ați spus ceva despre invidie și trebuie să recunosc că m-ați cam jignit. E ca într-o poezie pe care-am citit-o odată, „Cuvinte din închisoare”. Nu mi-o amintesc pe toată, însă un fragment al ei suna cam așa: „Invidiez până și bucuria unei muște aflate-n codrul verde”. Iar sfârșitul era: „Pe muscă o invidiez când stă în soare / Pe frunza verde. Și-mi doresc /

Ca țelul să mi-l fi atins”. Maiestate, știți la fel de bine ca și mine despre ce scop vorbesc. Vă jur că nu vreau să trăiesc după legea descompunerii. Spuneți-mi doar: cât timp trebuie să mai fie lumea așa?

De ce să nu existe și speranță în suferință? Eu cred că se poate face ceva și de aceea am pornit așa grăbit prin lume, cum ați remarcat dumneavoastră. Din tot felul de motive. Mai întâi e vorba de nevastă-mea, Lily, apoi de copii... sunt sigur că aveți și dumneavoastră destui, așa că poate înțelegeți cum mă simt...

Citindu-i simpatia pe chip, mi-am șters fața cu banderola de la Woolworth. Mă mânca nasul, dar se pare că n-aveam ce-i face.

— Într-adevăr, regret dacă v-am jignit, mi-a răspuns el.

— Ei, e-n regulă. Mă pricep destul de bine la oameni, iar dumneavoastră sunteți o ființă cu totul specială. Așadar, de la dumneavoastră pot s-o accept. În plus, adevărul e adevăr. Vă mărturisesc că de fapt chiar am invidiat muștele. Un motiv în plus pentru a evada din închisoare.

Am dreptate? Dacă aș avea constituția mentală necesară pentru a trăi într-o coajă de nucă, considerându-mă regele spațiului infinit, ar fi extraordinar. Dar nu sunt așa.

Maiestate, eu sunt dintre cei care devin. Cu totul altfel stau lucrurile cu dumneavoastră. Sunteți dintre cei care sunt. Eu trebuie neapărat să mă opresc din devenire.

Iisuse Hristoase, când o să fiu și eu? Am așteptat al dracului de mult timp! Bănuiesc că ar trebui să am mai multă răbdare, dar, înălțimea Voastră, pentru numele lui Dumnezeu, trebuie să înțelegeți cum e să fii în pielea mea! De aceea vă cer așa ceva. Trebuie să mă lăsați! Nu pot să vă spun de ce, dar mă simt chemat s-o fac și ar putea să fie șansa vieții mele.

M-am adresat inspectorului, care stătea lângă mine, înveșmântat în mantia lui de leopard cu manșete și cu toiagul de os în mână, zicându-i:

— Scuzați-mă, domnule.

I-am întins câteva degete și i-am spus:

— Revin imediat la dumneavoastră.

Din cauza fierbințelii trupului și a febrei minții, nu mă puteam controla deloc, așa că am spus:

— Maiestate, o să vă zic adevărul gol-goluț despre mine, așa cum mă pricep eu mai bine. Orice om născut pe pământul ăsta trebuie să-și conducă viața până la o anumită adâncime. Altfel a trăit degeaba! Ei bine, Maiestate, eu încep să-mi văd adâncimea. Doar nu vă așteptați să înapoi tocmai acum, nu?

Mi-a răsr

— Nu, d-Hrfe Henderson. Sincer să fiu, nu.

Pău-Mniar unul din momentele acelea, am spus.

El sy-BT întins și mă asculta liniștit, chiar visător.

Ine, orice va ieși de aici, vă dau permisiunea.

În ce-HT privește, nu văd de ce nu.

— Vă mulțumesc, Maiestate. Vă mulțumesc.

— Toată lumea așteaptă.

M-am ridicat imediat, mi-am scos tricoul peste cap, mi-am bombat pieptul și mi-am trecut mâinile peste el și peste față. Cu șortul lipindu-mi-se neplăcut de corp, simțindu-mă înalt și masiv și cu creștetul ars de soare, am coborât în arenă. M-am lăsat într-un genunchi în fața zeiței. Am măsurat-o din priviri în timp ce-mi uscam mâinile umede în praf și mi le ștergeam de pantalonii mei scurți, decolorați de soare. Țipetele waririlor, ba chiar și tobele grave, de-abia îmi mai ajungeau la ureche. Se auzeau la o scară infinit mai redusă în intensitate, ca dintr-un loc îndepărtat de pe circumferința unui cerc imens. Sălbăticia și stridența acestor africani, care se purtau atât de grosolan cu zeii și-și atârnavu morții de picioare, nu aveau nimic de-a face cu emoția din inima mea. Era ceva aparte și total distinct, ceva de sine stătător. Inima mea tânjea după un singur obiect, unul grandios și esențial. Trebuia să-mi pun brațele în jurul acelei Mummah și s-o ridic.

Apropiindu-mă, am văzut cât era de uriașă, de obeză și de diformă. Fusesse dată cu ulei și strălucea în fața ochilor mei. Pe toată suprafața ei se așezaseră muște.

Unul dintre sfincșii aceștia micuți ai aerului, aflat pe buza ei, se spăla. Ce repede pleacă o muscă speriată!

Hotărârea e imediată și ți se pare că nu există nicio inerție de

învins, nimic superfluu în felul în care își ia zborul. Cum am început, toate muștele au zburat, scoțând un vuiet puternic în arșița zilei. Fără să ezit o clipă, am înconjurat-o pe Mummah cu brațele. Nu puteam accepta ideea unui eșec. Mi-am lipit burta de ea și mi-am proptit picioarele în pământ cât am putut de bine. Mirosea a femeie bătrână. De fapt pentru mine era ca o ființă vie, nu ca un idol. Ne întâlneam ca două ființe ce se provoacă una pe alta, dar și ca niște persoane apropiate. Și, cu plăcerea pe care o trăiești numai în vis sau într-una din zilele acelea leneșe și calde de plutire prielnică, când toate dorințele ți se îndeplinesc ca de la sine, mi-am lipit obrazul de pieptul ei de lemn. Ținând genunchi îndoiti, i-am zis:

— Hopa sus, draga mea! N-are niciun sens să încerci să-mi opui rezistență. De două ori mai grea dac-ai fi și tot te-aș ridica.

Sub presiunea forței mele, lemnul s-a desprins de pământ și Mummah cea binevoitoare, cu surâsul ei încremenit, mi-a cedat. Am ridicat-o și am dus-o vreo șapte metri, până la noul ei loc, printre ceilalți zei. Waririi țopăiau de bucurie pe piatra albă a tribunelor, țipând și cântând în delir, îmbrățișându-se și laudându-mă.

Am rămas pe loc. Acolo, lângă Mummah cea strămutată, îmi simțeam sufletul plin de fericire. Eram atât de bucuros de ceea ce făcusem, că tot trupul îmi era cuprins de o căldură plăcută, de o lumină blândă și sfântă. Toate stările de indispoziție ce mă copleșiseră la începutul zilei se transformaseră acum în contrariul lor. Sentimentul de nefericire se preschimbase în căldură și desfătare. Nu era prima oară când mi se întâmpla așa ceva. O durere de dinți mi s-a schimbat odată într-o durere de gingii, ceea ce nu era decât semnul că undeva în apropierea mea se află frumusețea. Durerea a trecut apoi din gingii în piept, ca un fior de plăcere. Altă dată o durere de stomac s-a topit, transformându-se într-o căldură minunată, ce a coborât până la organele genitale. Așa sunt eu. În același fel, febra se transformase acum în jubilație. Spiritul meu az ura bun venit noii vieți. La dracu' cu toate! O viață un! Eram teafăr și nevătămat și-mi regăsisem vechiul n-tu-molani.

Radiind și răsând în sinea mea, da, domnule, strălucind ulțumire, m-am înapoiat lângă hamacul lui Dahfu și în șters fața cu o batistă, pentru că eram unsuros de doare.

cochetă, cu ciudata ei șapcă militară în stil italian, era femeia corpolentă pe care Dahfu o pusese să dea mâna cu mine când fuseserăm prezentați unul altuia – generăleasa, cum îi zicea el, comandanta tuturor amazoanelor. Era însoțită de alte câteva dintre femeile astea milităroase, cu veste de piele. Și, aurită și strălucitoare, a apărut și femeia cea impozantă care jucase cu regele jocul cu cranii.

Ea nu era amazoană. O, nu! Era un personaj de rang foarte înalt, fără de care nu se putea desfășura niciun eveniment major. Nu mi-a făcut nicio plăcere să-l văd pe bunam – sau inspector – zâmbind și m-am întrebat dacă venise oare ca să-mi mulțumească sau mai voia ceva, cum îmi dăduseră de înțeles cărceii de viță-de-vie, frunzele, ghirlandele și tot nutrețul adus acolo. În plus, femeile aveau cu ele un echipament bizar. Două dintre ele duceau niște sulice lungi, din fier ruginit, cu cranii în vârf, în vreme ce altele aduseseră niște pământufuri ciudate, pentru alungat muștele, făcute din fâșii de piele. Însă, văzând cum țin femeile obiectele acelea, am bănuir că nu erau pentru muște. Erau niște bice micuțe. Toboșarii s-au alăturat apoi grupului din fața lojei regale și mi-am închipuit că tocmai sunt pe punctul de a începe o nouă răpăială festivă și că așteaptă doar semnalul regelui.

— Ce vor? l-am întrebat pe Dahfu, pentru că privirea lui era ațintită mai degrabă asupra mea decât asupra bunam-ului, asupra acelor femei uriașe și dezbrăcate sau a generălesei cu șapcă demodată.

Ceilalți se uitau și ei tot la mine. Nu veniseră la rege, ci la mine. Individul înțger, cu pielea neagră ca smoala, omul ce răsărise ca din pământ cu ciomagul lui strâmb și ne trimisese pe mine și pe Romilayu în capcană, era și el acolo, pentru ce știu eu ce motiv, împreună cu bunam-vi.

Și oamenii aceștia își îndreptaseră către mine toată întunecimea, toate așteptările, toată sălbăticia, toată intensitatea privirii lor. Între timp eu rămăsesem pe jumătate dezbrăcat,

răcorindu-mă după efortul pe care-l depusesem, și încă mai găfâiam. Și, sub supravegherea atentă a ochilor ălor negri, am început să mă îngrijorez. Regele încercase să mă avertizeze că amestecul meu în povestea cu Mummah poate avea consecințe neplăcute. Dar nu dădusem greș.

Nu, eram un învingător veritabil.

— Ce vor de la mine? l-am întrebat pe Dahfu.

Dacă stai să te gândești, și el era tot un sălbatic. Încă mai legăna un craniu (poate al tatălui său) pe o panglică lungă și moale și purta dinți de om cusuți pe pălăria cu boruri largi. De ce m-aș fi așteptat la cea mai mică urmă de îndurare din partea lui, când el însuși avea soarta pecetluită în clipa când îi slăbeau puterile? Vreau să zic că dacă nu era bine intenționat, nu aveam niciun motiv să cred că o să împiedice în vreun fel să i se facă rău unui oaspete nedorit. Nu, putea să permită, fără nicio mustrare de conștiință, ca iadul întreg să se pogoare asupra mea. Însă el și-a întredeschis puțin buzele umflate sub umbra de catifea a pălăriei sale ușor îndoite, semănând cu o coroană, și mi-a zis:

— Acum, domnule Henderson, avem o veste pentru dumneavoastră. Omul care o mută pe Mummah ocupă ulterior poziția de rege al ploii la wariri. Titlul acestui post este sungo. Domnule Henderson, acum sunteți sungo și de-aia au venit oamenii aici.

Precaut și neîncrezător, am spus:

— Explicați-mi mai clar ce înseamnă asta.

Și mi-am zis în gând „Frumoasă recompensă pentru faptul că le-am mutat zeița!”

— Dumneavoastră sunteți sungo.

— Păi, asta poate să fie sau să nu fie în regulă. Sincer vorbind, e ceva care mă cam neliniștește. Indivizii de-aici par că vor să se apuce serios de o treabă. Ce treabă? Vă rog mult, înălțimea Voastră, nu mă trădați! Știți la ce mă refer, nu? Credeam că mă simpatizați.

Cum se legăna în hamac, regele s-a tras un pic mai aproape de mine, sprijinindu-se cu degetele de pământ, și mi-a zis:

— Dar chiar vă simpatizez. Fiecare împrejurare de până acum mi-a sporit afecțiunea. De ce vă faceți griji?

Pentru ei dumneavoastră sunteți sungo. Ei vă cer să-i urmați.

Nu știu de ce, dar în clipa aceea nu aveam deloc încredere în individ.

— Promiteți-mi un singur lucru, am spus. Dacă o să mi se întâmple ceva rău, aș vrea să-i trimiteți un mesaj soției mele. Câteva rânduri banale, de rămas-bun: c-o iubesc și că, în fond, e o femeie de treabă. Atâta tot. Și nu-i faceți nimic lui Romilayu. El n-a greșit cu nimic.

Parcă-i și auzeam pe cei care mă cunoscuseră zicând, de pildă, la o petrecere: Jfluiduma aia de Henderson a găsit ce-a căutat. Cum, n-ați auzit? S-a dus în Africa și-a dispărut de parcă l-ar fi înghițit pământul. Probabil c-a dat peste niște băștinași care l-au înjunghiat. Călătorie sprâncenată! Se zice că averea lui ajunge la trei milioane de dolari. Poate că știa și el că e nebun și disprețuia oamenii fiindcă l-au lăsat să scape nepedepsit pentru toate relele pe care le-a făcut. Mă rog, era putred până-n măduva oaselor”. „Putrezipână-n măduva oaselor sunteți voi, nenorociților!” „Era un om al exceselor”. „Măi, oameni buni, marele meu exces consta în faptul că voiam pur și simplu să trăiesc. Poate că într-adevăr am tratat toate lucrurile ca pe niște medicamente... bine, bine! Ce-i cu voi? Nu înțelegeți chiar nimic? Nu credeți în regenerare? Credeți că un individ trebuie pur și simplu să se ducă pe apa sâmbetei?”

— Vai, Henderson, a zis regele, așa suspiciune! Ce v-a făcut să credeți că răul este iminent pentru dumneavoastră sau servitorul dumneavoastră?

— Atunci de ce se uită așa la mine?

Bunam-ul și păstorul cu pielea ca pana corbului și negresele cele sălbatice.

— Nu există nici un singur lucru de care să vă fie frică, a spus Dahfu. E inofensiv. Nu, nu, a spus acest prinț ciudat al Africii, au nevoie de prezența dumneavoastră pentru momentul când curăță iazurile și

fântânile. Ei spun că dumneavoastră ați fost trimis în acest scop. Ha, ha, ha! Domnule Henderson, mai devreme ați menționat că e de invidiat să fii în mijlocul oamenilor. Dar acum și dumneavoastră sunteți acolo.

— Da, dar nu știu nimic despre asta. Și, oricum, dumneavoastră ați fost născut pentru așa ceva.

— Ei, nu fiți nerecunoscător, Henderson! E limpede că și dumneavoastră trebuie să fi fost născut pentru ceva.

Ei bine, auzind așa ceva, m-am ridicat. Sub picioare aveam piatra aia bizară, calcaroasă și multiformă. Iar ea, piatra, avea lumea ei proprie – sau mai multe, o lume într-alta, într-o serie nesfârșită. Am coborât printre zumzete și țipete asemănătoare cu cele din pauzele unui joc de baseball pe timpul unei transmisiuni la radio. Inspectorul a venit din urmă și mi-a ridicat casca, în timp ce bătrâna generăleasă, țeapănă și corpolentă, aplecându-se cu ceva efort, mi-a scos pantofii. De-aici încolo nu mai avea niciun sens să mă împotrivesc. Mi-a scos și șortul și-am rămas în chiloții destul de pătați de călătorie. Dar n-a fost tot, pentru că, în vreme ce bunam-ul mă îmbrăca în viță-de-vie și frunze, generăleasă începuse să mă dezbrace până și de ultima bucățică de bumbac.

— Nu, nu! am zis, însă chiloții îmi erau deja în zona genunchilor. Ce era mai rău se întâmplase deja și eram gol pușcă.

Aerul îmi era acum unicul veșmânt. Am încercat să mă acopăr cu frunze. Eram uscat, țeapăn și ardeam, iar buzele mi se frământau în tăcere. Am vrut să-mi acopăr goliciunea cu mâinile și cu frunzele, însă Tatu, generăleasa amazoană, mi-a dat la o parte degetele, punându-mi între ele unul din bicele acelea cu multe curele. Rămas fără haine, am crezut că o să mă prăbușesc cu un țipăt și-o să pier de rușine. Dar mâna bătrânei amazoane m-a sprijinit, după care m-a îmboldit înainte. Instantaneu, mulțimea a început să strige „Sungo, sungo, sungolay!” Da, ăsta eram eu, Henderson, sungo. Am fugit. I-am lăsat pe bunam și pe rege în urmă, în arenă, și am intrat pe ulițele întortocheate ale orașului, cu picioarele torturate de pietre, năuc și alergând cu frica în

oase. Un preot al ploii. Ba nu, eu eram regele, regele ploii! Amazoanele cântau și țipau, emițând silabe scurte, puternice și ascuțite. Ce mai capete – imense, golașe și delicate, cu gurile deschise!

Și ce forță și tărie aveau cuvintele acestor femei cu veșminte scurte și strâmte, din piele, cu nasturi, și cu siluete bombate în partea din spate! Fugeau. Și, în mijlocul însoțitoarelor mele goale, eu însumi gol pușcă, cu totul la vedere și din față, și din spate, în ciuda panglicilor de iarbă și de viță-de-vie, dansam cu tălpile arse și tăiate pe pietrele fierbinți. Trebuia să țin și eu. Învățat de generăleasa

Tatu, care-și apropiase fața de a mea și striga o*” o ținea gura, am strigat și eu: „Ya-na-bu-ni-ho-novi-mah!”

Cățiva oameni rătăciți, majoritatea bătrâni, care se nimeriseră în calea noastră, au încasat-o zdravăn de la lemei. Se părea că eu însumi, țopăind așa, în pielea euală – pentru că frunzele cele fragile nu reușeau să mă acopere –, băgăm groaza în acești hoinari, ce nu știau cum să ne piară mai rapid din cale pentru a-și salva pielea. În fuga noastră, duceam cu noi și craniile din sulitele de fier, prinse în aplice. Am înconjurat astfel orașul, ajungând până la spânzurătoare. Din fiecare dintre morții atârnați acolo se înfrupta câte un cârd de vulturi. Am trecut pe sub capetele aflate în balans, dar nu m-am uitat, pentru că acum alergam foarte repede. Era o cursă extrem de grea.

Gâfâiam și suspinam, zicându-mi în gând „Unde dracu’ mergem?” Aveam o destinație – o adăpătoare imensă pentru vite. Aici femeile s-au oprit, țopăind și scandând, iar apoi zece din ele m-au înconjurat. M-au ridicat și m-au aruncat, făcându-mă să aterizez în apa tulbure și supra-încălzită, în care stăteau niște vaci cu coarne lungi.

Apa avea puțin peste zece centimetri. Mâul moale era mult mai adânc și m-am afundat în el. M-am gândit că poate voiau să zac acolo, să fiu înghițit de mâl și să ajung pe fundul iazului, dar tocmai atunci femeile care duceau craniile mi-au întins sulitele de fier. M-am prins de ele și femeile m-au tras afară. Mai că mi-ar fi plăcut să rămân în mâl. Așa voință slabă aveam. Mânia n-avea niciun rost.

Nici nu se intenționase în vreun fel să fie un moment comic.

Totul era făcut cu maximum de seriozitate. Am ieșit din iaz, cu mîlul rînced prelingându-mi-se pe trup. Speram că îmi va acoperi cel puțin rușinea, pentru că, odată ierburile subțirele duse, mă lăsaseră descoperit. Nu că femeile astea imense și aprige m-ar fi măsurat în vreun fel din priviri. Nu, nu, nu le păsa. Dar după toată nebunia asta cu bicele, cu craniile și cu armele, m-a luat valul și am început să strig din nou, în murdăria și în frenezia mea, precum un adevărat rege al ploii, Ya-na-bu-ni-ho-no-mum-mah!, exact ca mai înainte. Da, aici e cel care-a mutat-o pe

Mummah, campionul, sungo. Iată-l pe Henderson, cel venit din S.U.A., căpitanul Henderson, decorat cu Purple Heart, veteran în luptele din Africa de Nord, Sicilia, Monte

Cassino etc, o umbră gigantică, un om în carne și oase, un căutător neobosit, jalnic și mitocan, un bețiv bătrîn și încăpățînat cu puntea dentară ruptă, amenințînd cu moartea și sinuciderea. O, voi, stăpîni ai cerurilor! O, voi, puteri ale sorții! O să mă lăsați fără suflare! Moartea o să mă doboare și-o să mă arunce pe o grămadă de bălegar, iar vulturii or să facă extrageri norocoase din burta mea. Și-atunci am strigat cît am putut de tare:

— Milă, fie-vă milă!

Și apoi:

— Nu, dreptate!

Apoi m-am răzgîndit și-am țipat:

— Nu, nu, adevăr, adevăr!

Și:

— Voia Ta se va împlini! Nu vrerea mea, ci a Ta!

Bădăranul ăsta ridicol, bătaușul ăsta amărât și împleticit își înalță către ceruri ruga după adevăr! auziți?

Urlam, săream și ne învârteam pe ulițele îngrozite, păstrînd ritmul cu tropăituri, tobe și cranii. În tot acest timp bolta se acoperea cu umbre fierbinți, cenușii și lungi, cu nori de ploaie ce aveau în ochii mei o formă anormală – erau lipiți între ei ca niște țevi de orgă sau ca

niște amoniți oceanici din epoci paleozoice. Amazoanele ținau și zbierau, cu gâtleurile umflate, iar eu, îngrămădit între ele, încercam să-mi amintesc cine sunt. Eu. Cu frunzele mânjite cu noroi uscându-mi-se pe piele. Regele ploii. Mi-am dat seama că trebuia totuși ca acest titlu să fie o onoare pentru cel care-l primește, însă din ce motiv anume și ce-i aducea el posesorului său, n-aveam nici cea mai vagă idee.

Sub norii de ploaie tot mai groși s-a simțit deodată o adiere întunecată, cu miros de fum. Era ceva apăsător, insinuant, înecăcios, sufocant și dulceag. Aerul era însetat și părea tumefiat și greoi. Chiar foarte greoi. Tânjea după o descărcare ca o ființă vie. Transpirată toată, generăleasa mă îmboldea cu brațul, dându-și ochii peste cap și gâfâind. Noroiul se întărise pe mine, devenind un fel de costum de lut. Înăuntrul lui mă simțeam ca Vezuviul, cu partea de sus în flăcări și sângele ridicându-mi-se cu furie, ca smoala sau magma. Bicele șuierau, făcând un zgomot sec și neplăcut, și mă întrebam care naiba o fi rostul lor.

După acea adiere a urmat un întuneric și mai adânc, asemănător căldurii acrișoare a trenurilor când trec prin tunelul din Grand Central într-o zi pustie de august, care seamănă cu întunericul etern. În clipa întotdeauna închideam ochii.

Acum însă nu-i puteam închide. Am fugit înapoi în arenă, unde tribul Wariri aștepta. Simțeam ploaia, gata să se dezăgăzuiască în orice clipă, și zumzetul înfundat al glasurilor îmi ajungea în auz, oprit doar de un stăvilar extrem de fragil. L-am auzit pe Dahfu zicându-mi:

— Domnule Henderson, până la urmă s-ar putea totuși să pierdeți rămășagul.

Ne aflam din nou în fața lojei lui. La un ordin pe care i-l dădu generălesei Tatu, ne-am întors cu toții grăbiți în arenă – eu alături de ceilalți, învârtindu-mă de colo colo cu însuflețire, în ciuda greutateii mele și a tăieturilor dureroase de la picioare. Inima-mi bătea mai să plesnească, eram amețit și-n suflet mi-a înflorit imaginea fulgurantă a acelei plaje pustii din Pacific de-a lungul căreia mă plimbases cu

Edward. Nimic altceva decât alb clocotind și păsări certându-se pentru heringi, cu nori imenși deasupra. Am văzut lumea sărind în delir pe piatra multiformă, sub apăsarea uriașilor nori ai lui

Mummah, acei tuberculi enormi, gata să se spargă. Era un delir general. Toți urlau cât îi țineau bojocii. Și toate urletele se îndreptau, asemeni unui roi de albine, exclusiv spre capul meu, spre capul regelui ploii. Toate porniseră înspre mine și-mi intrau în creier. Iar pe deasupra tuturor, în vreme ce praful îmi tremura sub picioare, auzeam din când în când răgete de lei.

Femeile din jurul meu dansau – dacă mișcările lor se puteau numi dans. Țopăiau, țișau și-și loveau trupurile de al meu. Împreună, ne apropiam de zei, care stăteau în grupul lor, cu Hummat și Mummah privind peste capetele celorlalți. Și așa fi vrut să cad la pământ, pentru a evita să-mi aduc o contribuție cât de mică la ceea ce mi se părea a fi un lucru groaznic: femeile astea, amazoanele, se năpustiseră cu bicele lor scurte asupra statuilor și le loveau.

— Opriți-vă! am strigat. Încetați! Ce se întâmplă? Ați înnebunit?

Poate că altfel ar fi stat lucrurile dacă ar fi fost vorba de o biciuire simbolică și zeii ar fi fost abia atinși cu fâșiile de piele groasă. Însă asupra statuilor s-a dezlănțuit o violență extraordinară, astfel încât, deși idolii cei mari nu schițau nici cea mai mică grimasă când erau loviți, cei mici se clătinau de fiecare dată. Acești copii ai întunericului, întreg tribul, se ridicaseră în picioare și țișau ca pescărușii în timpul furtunii. Atunci chiar că m-am prăbușit. Gol pușcă, m-am aruncat la pământ, răcnind:

— Nu, nu, nu!

Însă Tatu m-a înșfăcat de mână și, cu un efort considerabil, m-a ridicat în genunchi. Și așa, în genunchi, m-a tras înapoi, târându-mă pe pământ. Mâna, în care încă mai țineam biciul, mi-a fost ridicată și coborâtă o dată sau de două ori, iar eu mi-am îndeplinit astfel, împotriva voinței mele, datoria de rege al ploii.

— O, nu pot face asta! N-o să mă convingeți niciodată s-o fac! ziceam. Zdrobiți-mă și omorâți-mă! Scuipați-mă și aruncați-mă în foc!

Am încercat să mă ascund la pământ și, stând în postura aceea, am fost izbit cu un bici în moalele capului, apoi peste față, căci femeile loveau acum în toate direcțiile, pocnindu-se pe ele, zeii și pe mine. Prins în nebunia de-acolo, am parat loviturile din genunchi, pentru că mi se părea că mă lupt pentru propria mea viață, și am urlat. Până când s-a auzit un bubuit de tunet.

Și atunci, după o rafală puternică de vânt rece, ca un nechezat, norii s-au deschis și a început să plouă. Stropi de apă ca niște grenade s-au revărsat peste tot împrejurul meu și asupra mea. Chipul lui Mummah, lovit de bice, era acum acoperit de bășicuțe de argint și pe pământ se forma spumă. Amazoanele, cu trupurile lor ude, m-au îmbrățișat. Eram prea uimit ca să le mai dau la o parte.

N-am văzut în viața mea așa o revărsare de ape. Era ca potopul olandez ce se năpustise asupra oamenilor lui Alva când se deschiseseră mările. Torentul era ca o perdea, dincolo de care nu se mai vedea nimic. M-am uitat după loja lui Dahfu, ascunsă de furtună, și mi-am croit drum în jurul arenei, ghidându-mă cu mâna după piatra albă.

Apoi l-am întâlnit pe Romilayu, care s-a ferit de mine de parcă aş fi fost ciumat. Furtuna îi turtise foarte tare părul și pe față i se citea o spaimă cumplită.

— Romilayu, i-am zis, te rog, omule, trebuie să mă ajuți! Uită-te cum arăt. Găsește-mi hainele. Unde e regele? Unde sunt cu toții? Adu-mi hainele și casca. Am neapărată nevoie de cască.

Așa gol cum eram, m-am ținut de el, m-am aplecat și am alunecat, timp în care Romilayu mă conducea spre loja regelui. Patru femei îi țineau un paravan deasupra, pentru a-l feri de ploaie, iar hamacul îi fusese ridicat. II

duceau de aici.

— Maiestate, Maiestate! am țipat.

El a dat la o parte marginea paravanului cu care fusese acoperit. Încă mai purta pe cap pălăria cu boruri largi. Am strigat:

— Ce s-a abătut asupra noastră?

A zis simplu:

— E ploaia.

— Ploaia? Ce ploaie? E potopul. Parcă e sfârșitul lumii.

— Domnule Henderson, mi-a spus el atunci, ați făcut un lucru foarte important pentru noi. După toate chinurile, trebuie să vă facem și noi o plăcere.

Apoi, remarcându-mi expresia, a adăugat:

— Vedeți, domnule Henderson, zeii ne cunosc.

Și, în timp ce se îndepărta de mine în hamacul lui purtat de opt femei, a continuat:

— Ați pierdut rămășagul.

Am rămas pe loc în costumul meu de lut, ca un nap uriaș.

Capitolul XV

Așa am devenit eu regele ploii. Cred că așa mi-a trebuit, pentru că mă amestecasem în niște treburi care n-aveau nimic de-a face cu mine. Însă nu putusem rezista. Fusesse una din acele porniri cărora n-ai cum să li te opui. În ce mă băgasem oare? Și care erau urmările? Zăceam într-o odăiță de la parterul palatului, murdar, gol și plin de vânătaii. Ploua întruna, înecând orașul. Franjuri grei se scurgeau de pe acoperiș ca într-o vrajă nefastă și mohorâtă. Tremuram tot. M-am acoperit cu piei de animale necunoscute, învelindu-mă până la bărbie, și, aruncându-mi ochii roată, am tot repetat:

— Dragă Romilayu, te rog, nu fi supărat pe mine! De unde era să știu în ce mă bag?

Buza superioară mi se lăsase, iar nasul mi se deformase. Mă durea din cauza loviturilor de bici și simțeam că ochii mi se înnegriseră și deveniseră imenși.

— Of, ce ghinion! Am pierdut pariul și acum sunt la cheremul individului.

Însă Romilayu, ca și altă dată, s-a dovedit și acum un partener de nădejde. A încercat să mă îmbărbăteze, zicându-mi că nu crede că trebuie să ne așteptăm la ceva foarte rău și că e prea devreme ca să mă simt prins în capcană. Era logic. Apoi mi-a spus:

— Acum dormeați, sah. Gândeți mâine.

Așa că i-am răspuns:

— Romilayu, de fiecare dată sunt uimit de justetea punctelor tale de vedere. Ai dreptate. Trebuie să aștept.

Sunt într-o situație ciudată și n-am nici cea mai vagă idee despre ce e vorba.

Apoi s-a pregătit și el de culcare și a îngenuncheat, împreunându-și mâinile, iar mușchii filiformi au început să-i joace din nou pe sub piele în vreme ce scotea din adâncul pieptului gemete de rugăciune. Trebuie să recunosc că asta m-a liniștit un pic.

I-am spus:

— Roagă-te, roagă-te. Roagă-te, amice, cum nu te-ai mai rugat niciodată! Roagă-te și pentru situația noastră.

Când a terminat, s-a înfășurat în pătură, cu genunchii la piept, și și-a vârât mâna sub obraz, ca de obicei. Însă înainte de a închide ochii mi-a zis:

— Pen ce făcut așa, sah?

— Vai, Romilayu, am spus, dacă aș putea să explic, azi n-aș mai fi aici! De ce a trebuit să arunc în aer broaștele alea sacre fără să mă uit măcar în stânga sau în dreapta?

Nu știu de ce am asemenea momente de intensitate extremă. Toată chestia a fost extrem de bizară, așa că și explicația trebuie să fie tot bizară. Degeaba judec logic.

Va trebui să aștept o clipă de iluminare.

Și, gândindu-mă la cât de neagră era situația și cât de tare îmi plăcea orice strop de iluminare, am oftat și am gemut din nou.

În loc să se necăjească pentru că nu fusesem în stare să-i dau un răspuns satisfăcător, Romilayu a adormit și curând am ațipit și eu, în vreme ce rafalele de ploaie treceau răpăind pe deasupra acoperișului nostru, iar leul sau lei răgeau dedesubtul palatului. Mintea și trupul mi s-au dus la culcare. Era ca un leșin. Aveam o barbă de zece zile. Am fost cuprins de vise și viziuni, dar nu e cazul să vorbesc despre ele. Tot ce e necesar să spun e că natura a fost bună cu mine și că trebuie să fi

dormit vreo douăsprezece ore fără să mă mișc, așa suferind cum eram, cu răni la tălpi și chipul plin de vânătăi.

Când m-am trezit, cerul era senin și cald, iar Romilayu era de mult în picioare. În cămăruță, lângă mine, se aflau două femei, două amazoane. M-am spălat, m-am ras și mi-am făcut nevoile într-un lighean dintr-un colț, pus – mi-am închipuit – tocmai în acest scop. Apoi femeile, cărora le poruncisem să iasă, s-au întors cu niște articole de îmbrăcăminte despre care Romilayu a spus că sunt ale lui sungo sau ale regelui ploii. A insistat că mai bine le-aș purta, pentru că, dacă refuz, am putea avea necazuri.

Doar de-acum eram sungo. Așa că am examinat veșmintele. Erau din mătase verde, croite întocmai ca ale regelui – pantalonii, vreau să spun.

— Sunt de sungo, a zis Romilayu. Acum dumneavoastră sungo.

— Păi, pantalonii ăștia nenorociți sunt transparenți, am spus. Dar bănuiesc că mai bine i-aș purta.

Aveam pe mine chiloții cei murdari, de care am mai amintit, iar peste ei mi-am pus pantalonii cei verzi. În ciuda odihnei, nu mă simțeam în cea mai bună formă.

Încă mai aveam febră. Cred că pentru albi e firesc să fie bolnavi în Africa. Sir Richard Burton era tare ca fierul și tot a făcut o febră groaznică. Lui Speke i-a fost și mai rău. Mungo Park mergea clătînându-se de rău ce-i era.

Doctorul Livingstone fusese bolnav zile în șir. La naiba!

Cine eram eu ca să fiu imun? Una dintre amazoane.

Tamba, care avea niște favoriți oribili, ce-i creșteau din bărbie, a venit în spatele meu, mi-a ridicat casca și m-a pieptănat cu o unealtă primitivă de lemn. Femeile astea erau aici pentru a mă sluji.

Mi-a zis:

— Joxi, joxi?

— Ce vrea? Ce e joxi? Micul dejun? N-am poftă de mâncare. Mă simt prea tulburat ca să înghit ceva.

Am băut în schimb puțin whisky, ca să-mi mențin tubul digestiv

deschis. M-am gândit că ar putea să-mi ajute și la febră.

— Ele arată ce e joxi, a zis Romilayu.

Tamba s-a întins pe pământ, cu fața în jos, în vreme ce femeia cealaltă, care se numea Bebu, s-a așezat pe spatele ei și a început s-o frământa și s-o maseze, trosnindu-i vertebrele. După ce a jucat-o bine în picioarele ei urâte – și, judecând după chipul Tambei, era ceva de domeniul extazului –, au făcut schimb de locuri. Apoi au încercat să-mi arate cât de util este și cum le înviora, bătându-se cu încheieturile degetelor în piept.

— Spune-le că le mulțumesc pentru intenții, am zis eu. Probabil că e o terapie minunată, dar cred că astăzi o să sar peste ea.

Apoi Tamba și Bebu s-au lungit la pământ și m-au salutat ceremonios una după alta. Fiecare dintre ele mi-a luat un picior și l-a pus pe cap, cum făcuse și Itelo, recunoscându-mi supremația. Și-au umezit buzele, ca să se lipească praful de ele. Când au terminat, a venit generăleasa Tatu, pentru a mă conduce la regele Dahfu, și a făcut și ea aceleași gesturi de umilință, ținându-și șapca militară pe cap. După aceea cele două femei mi-au adus un ananas pe un blid de lemn și m-au silit să înghit o felie.

Am urcat scările cu Tatu, care de această dată mi-a îngăduit să pornesc în fruntea alaiului. Am fost întâmpinat cu zâmbete, râsete, binecuvântări, aplauze și ovații.

Oamenii mai în vârstă țineau cel mai tare să-mi vorbească, încă nu mă obișnuisem cu costumul cel verde:

era prea larg pe picior. Ajuns în galeria de la etaj, m-am uitat și am văzut munții. Aerul era extraordinar de limpede, iar piscurile se întindeau unul în continuarea celuilalt, cafenii și netede, ca pielea unui taur brahma.

Astăzi și iarba părea fină ca blana. Copacii erau și ei limpezi și verzi, iar florile de la baza lor, în ghivece de rocă albă, erau proaspete și roșii. Le-am văzut pe nevestele bunam-ului la unul dintre etajele inferioare, cu dinții lor mici și întorcându-și drăgălașe capetele mari și rase.

Cred că le-am făcut să zâmbească mergând în pantalonii aceia verzi de sunge, umflați ca niște talazuri, cu casca mea de om important și bocancii cu talpă de cauciuc.

Am traversat mai multe holuri largi și am intrat în apartamentul regelui. Nu l-am găsit întins pe canapeaua împodobită cu ciucuri, dar soțiile lui stăteau pe pernele și rogojinile lor, bârfind și pieptănându-se ori aranjându-și unghiile de la mâini și de la picioare. Era o atmosferă destinsă, de taifas. Majoritatea femeilor se odihneau, însă într-o manieră destul de ciudată: stăteau întinse pe spate, cu picioarele încrucișate cum ne încrucișăm noi mâinile.

Păreau extrem de flexibile. Uimitor. Le-am privit uluit.

În cameră se simțea un parfum tropical, ca în anumite zone ale grădinii botanice sau ca un miros de mangal și miere. Ca hrișcă fierbinte. Niciuna nu se uita la mine, de parcă eram invizibil. Era o chestie care mie mi se părea imposibilă, ca și cum refuzau să vadă Titanicul. În plus, eu eram omul care făcuse senzație, sunge cel alb care o ridicase pe Mummah. Mi-am închipuit că, probabil, nu se cuvenea să le vizitez și că nu aveau altă opțiune decât aceea de a mă ignora.

Am ieșit din apartament pe o ușă joasă și m-am pomenit în camera intimă a regelui. Stătea pe un taburet scund, un pătrat de piele roșie întins peste un cadru robust de lemn. Un scaun asemănător a fost adus și pentru mine, apoi Tatu s-a retras și s-a așezat în obscuritate, lângă perete. Ne aflam din nou față în față.

Fără pălării cu dinți cusuți pe calotă, fără cranii. Purta pantalonii cei strâmți și papucii brodați. Lângă el, pe podea, era un teanc uriaș de cărți. Când am intrat, citea.

Și-a făcut un semn la pagină, presându-l de câteva ori cu încheietura degetului, după care a pus volumul deasupra celorlalte. Ce fel de cărți interesau oare o asemenea minte? Și ce fel de minte era aceea? N-aveam niciun indiciu, niciun răspuns.

— O, a zis el, acum, că v-ați bărbierit și v-ați odihnit, oferiți o înfățișare foarte plăcută.

— Maiestate, dacă vreți să știți, aflați că mă simt ca un exponat

de muzeu. Dar bănuiesc că vreți să port ținuta asta și n-aș vrea să-mi reproșați că nu-mi plătesc datoria. Nu pot decât să vă spun că v-aș fi cât se poate de recunoscător dacă mi-ați permite să renunț la costumație.

— Înțeleg, a spus el. Mi-ar plăcea foarte mult să fac astfel, dar îmbrăcămintea pentru sungo este într-adevăr obligatorie. Casca însă nu este.

— Trebuie să mă feresc de insolație, am explicat eu.

Și, oricum, întotdeauna port ceva pe cap. În Italia, în timpul războiului, am și dormit cu cască. Și era metalică.

— Dar, desigur, înăuntru nu e necesar să ai ceva pe cap, a spus el.

Eu m-am făcut că nu înțeleg aluzia. Am rămas în fața lui, cu casca pe cap.

Firește, întunecimea extremă a pielii regelui îl făcea nespus de ciudat în ochii mei. Era negru ca... bogăția.

Buzele, într-un contrast perfect, îi erau roșii și umflate, părul de pe capul său era viu (să zic că creștea n-ar fi de ajuns), iar ochii, ca și cei ai lui Horko, erau roșii. Și, chiar așezat pe scaunul de piele fără spătar, stătea tot nemișcat, ca pe sofa sau ca în hamac, într-un repaus somptuos.

— Maiestate, am spus.

Din tonul hotărât cu care am început, m-a înțeles și mi-a zis:

— Domnule Henderson, aveți dreptul la orice explicație pe care v-o pot da. Știți, bunam-vi a fost sigur că dumneavoastră ați fi destul de puternic ca să ne-o mutați pe Mummah. Când am văzut ce constituție aveți, am fost și eu de acord cu el. Pe loc.

— Bine, am spus, bine, deci sunt puternic. Dar cum s-a întâmplat? Am sentimentul clar că erați sigur că așa va fi. Ați făcut prinsoare cu mine.

— Asta era în spiritul unui rămășag și nimic mai mult.

Nu eram mai sigur decât dumneavoastră.

— Întotdeauna e așa?

— Nicicând. Extrem de arareori.

Am înălțat din sprâncene cât se poate de prudent, pentru că voiam să vadă că explicația fenomenului nu mă satisfăcea. Între timp încercam să-l înțeleg. Tipul nu-și dădea niciun fel de aere și nu era absolut deloc ostentativ. Își gândea foarte bine replicile, însă fără a le însoți și de o mimică de om care meditează. Și, când mi-a vorbit despre sine, faptele pe care mi le-a povestit se potriveau foarte bine cu ce auzisem de la prințul Itelo. La treisprezece ani fusese trimis în orașul Lamu, iar apoi la

Malindi.

— Toți regii, toți predecesorii mei de mai multe generații, mi-a zis el, au trebuit să cunoască lumea și au fost trimiși la școală la aceeași vârstă. Apari de nicăieri, urmezi școala, apoi te duci înapoi. Un fiu din fiecare generație e trimis la Lamu. Un unchi merge cu el și-l așteaptă acolo.

— Unchiul dumneavoastră, Horko?

— Da, Horko. El era legătura. M-a așteptat în Lamu nouă ani. Eu plecasem mai departe cu Itelo. Nu-mi plăcea viața din sud. Tinerii de la școală erau răsfățați. Rimei pe la ochi. Ruj. Taca-taca. Eu voiam mai mult decât atât.

— Bine, dumneavoastră sunteți foarte serios, am zis.

E limpede. Am remarcat-o de la început.

— După Malindi, Zanzibar. De acolo Itelo și cu mine ne-am îmbarcat ca mateloți. O dată spre India și Jawa.

Apoi până la Marea Roșie, în Suez. Cinci ani în Siria, la școala confesională. Eram tratați foarte generos. Din punctul meu de vedere, cea mai importantă era educația științifică. Voiam să termin Medicina și aș fi terminat-o dacă nu mi-ar fi murit tatăl.

— Incredibil! am răspuns. Încerc să împac ce-mi spuneți azi cu ziua de ieri. Cu craniile, cu individul ăla, bunam-ul, cu amazoanele și tot restul.

— Recunosc, e interesant. Dar nu îmi stă în putință mie, Henderson – sungo Henderson –, să fac ca lumea să aibă sens.

— Poate că ați fost tentat să nu vă mai întoarceți? am întrebat.

Stăteam aproape unul de celălalt și, cum am mai spus, din cauza pielii lui atât de închise la culoare, îmi părea nemaipomenit de ciudat. Ca toți oamenii cu o puternică poftă de viață, părea să aibă o umbră în plus.

Jur. Era ceva fumuriu, ca un fel de încărcătură electrică.

Observasem asta și la Lily, mai ales în ziua cu furtuna din Danbury, când m-a direcționat aiurea spre cariera inundată și apoi i-a telefonat mamei ei din pat. Atunci se vedea foarte bine. E ceva strălucitor și totuși întunecat;

fumuriu, albăstrui, tremurător, scânteietor ca apele unei nestemate. Semăna cu ce simțisem că emana Willatale când îi sărutasem pântecul. Însă în privința asta regele

Dahfu era mai înzestrat decât oricine.

Răspunzându-mi la ultima întrebare, mi-a zis:

— Aș fi dorit ca tatăl meu să trăiască mai mult. Din mai multe motive.

Așa cum bănuisem, probabil că tipul fusese strangulat.

Cred că regele a citit pe fața mea remușcarea profundă ce o simțeam pentru faptul că i-am amintit de tatăl lui, fiindcă a râs, ca să mă facă să mă simt din nou în largul meu, și mi-a spus:

— Nu vă faceți griji, domnule Henderson... trebuie să vă numesc Sungo, pentru că acum sunteți sungo. Nu vă faceți griji, insist. E un subiect ce nu poate fi evitat. Nu înseamnă neapărat că îmi aduceți aminte de momente triste. I-a sunat ceasul, a murit și eu am fost făcut rege.

A trebuit să recuperez leul.

— Despre ce leu vorbiți?

— Cum, dar v-am spus ieri... Se poate să fi uitat...

Trupul regelui, larva care crește înăuntrul lui, sufletul regelui, puiul de leu?

Mi-am adus aminte. Da, sigur că-mi spusese.

— Ei bine, mi-a zis, succesorul regelui trebuie să prindă într-un

an sau doi, când a crescut, acest animal foarte tânăr, eliberat de bunam.

— Poftim? Trebuie să-l vânați?

A zâmbit.

— Să-l vânez? Eu am altă sarcină. Să-l capturez și să-l țin la mine.

— Deci ăsta-i animalul care se aude dedesubt? Puteam să jur că aud un leu. Iisuse, deci al lui e răgetul!

— Nu, nu, nu, a zis cu blândețea ce-l caracteriza. Nu e al lui, domnule Henderson-Sungu. Ați auzit un cu totul alt animal. Încă nu l-am prins pe Gmilo. Deci nu sunt încă pe deplin confirmat în postul de rege. Mă găsiți la mijlocul drumului. Ca să împrumut felul dumneavoastră de a vorbi, și eu trebuie să-mi termin devenirea.

În ciuda tuturor șocurilor din ziua trecută, începeam să înțeleg de ce mă liniștise vederea regelui chiar de la prima întâlnire. Îmi tihnea să stau cu el. Îmi tihnea neobișnuit de tare. Își ținea picioarele masive foarte depărtate, spatele încovoiat și brațele încrucișate pe piept, iar pe chip avea o expresie meditativă, dar plăcută. Din când în când îl auzeam fredonând încetșor, cu voce joasă. Îmi amintea de sunetul pe care-l auzi câteodată când treci pe lângă o centrală electrică din New York într-o noapte de vară: ușile sunt deschise, complicatul angrenaj din cupru și oțel lustruit duduie, luminița de control e aprinsă, iar un individ în vârstă, în salopetă și papuci, fumează pipă pe fundalul electricității maiestuoase din spatele lui. Probabil că sunt unul dintre oamenii cei mai atrași de ideea de vrajă din câți au existat pe lume. În ciuda aparențelor, cad foarte des pradă transelor puternice. „Henderson, băiete”, mi-am spus – și nu era prima dată –, „e un exemplu tipic de situație gen luth suspendu, sitôt qu'on le touché il résonne¹. Și ai văzut ieri ce poate însemna sălbăticia – mai clar decât ai văzut-o vreodată. Tipul a jonglat cu craniul propriului său tată. Iar acum faza cu leii. Lei, auzi! Individul mai avea puțin și termina Medicina.

E curată nebunie!” Iată ce gânduri îmi treceau prin minte.

Dar, în același timp, trebuia să iau în considerare și faptul că o voce dinăuntru meu repeta Vreau, insistent și imposibil de ignorat, fără să-i pese că poate provoca haosul, dorind, râvnind și fiind mereu dezamăgită, ceea ce mă silea să continui înnebunit, asemeni gonacilor porniți în căutarea vânatului. Prin urmare, dat fiind că nu-mi stătea în puteri să fac o înțelegere cu viața, trebuia să accept condițiile pe care mi le impunea ea. Dar câteodată mă gândeam cât de bucuros aș fi să descopăr că această febră a mea fusese cauza tuturor celor întâmplare de când i-am părăsit pe Charlie și pe mireasa lui și am plecat în propria mea expediție – arnewii, broaștele, Mtalba, cadavrul și galopul meu, înveșmântat în viță-de-vie, alături de acele femei cu gabarit uriaș. Iar acum în fața mea se afla acest personaj întunecat, ce emana forță și a cărui prezență mă liniștea. Dar era el oare de încredere? Era oare demn de încredere? Iar eu stăteam acolo – o huidumă cu pantaloni verzi de mătase, ceruți de rangul de rege al ploii. Sufeream, mă ustura tot corpul, stăteam cu urechile ciulite și priveam cu ochi bănuitori. La dracu'! Cât de ușor poate fi distrus un om pentru care realitatea nu are un adăpost sigur! Cât de ușor poate fi el distrus! Stăteam în acest palat cu pereți roșii și grosolani și cu pietre albe, printre care creșteau flori. Lângă ușă așteptau niște amazoane, în rândul cărora se distingeau cu ușurință Tatu cea

1. Alăută bine strunită, care răsună când e atinsă (în fr. **În orig.**).

bătrână și aprigă, cu nări largi. Se așezase visătoare pe podea, cu șapca ei militară pe cap.

Și totuși, cum stăteam noi așa și vorbeam, am simțit că suntem amândoi niște indivizi de dimensiuni ieșite din comun. Dacă eram și de încredere, era o cu totul altă problemă.

În momentul respectiv, a început o conversație ce n-ar fi putut avea loc în niciun alt colț al lumii. Mi-am ridicat puțin pantalonii cei verzi. Mă clătinam ușor din cauza febrei, dar m-am silit să stau drept și am spus dintr-o răsuflare:

— Maiestatea Voastră, nu intenționez să-mi iau cuvântul înapoi. Am și eu anumite principii. Dar tot nu știu ce e cu toată chestia de-aici,

cu hainele de rege al ploii.

— Nu e doar îmbrăcămintea, a zis Dahfu. Dumneavoastră sunteți sungo. Întocmai cum vă zic, domnule

Henderson. N-aș fi putut să vă fac sungo dacă n-ați fi avut puterea să o mutați pe Mummah.

— Bine, până aici e-n regulă. Dar restul? Faza cu zeii?

M-am simțit foarte prost, înălțimea Voastră. N-aș putea pretinde niciodată că am dus o viață foarte bună. Sunt sigur că se vede pe mine.

Regele m-a aprobat.

— Am făcut al naibii de multe lucruri și ca soldat, și

3 3

ca civil. Vă spun cinstit, acele fapte nu merită să fie consemnate nici măcar pe hârtie igienică. Dar când i-am văzut că-ncep să dea în Mummah, în Hummat și în ceilalți, m-am prăbușit la pământ. Se întunecase destul de tare și nu știu dacă m-ați văzut sau nu.

— V-am văzut. Să știți, Henderson, că nu e ideea mea să fie așa.

Regele vorbea pe un ton blajin.

— Am idei complet opuse. Veți vedea. Dar doriți să vorbim numai unul cu celălalt?

— Înălțimea Voastră, vreți să-mi faceți o mare favoare?

Cea mai mare favoare posibilă?

— Categorie. Desigur.

— Bine, atunci iată despre ce e vorba: vă așteptați să vă spun adevărul? Asta-i singura mea speranță. Fără ea, totul se face scrum.

A zâmbit.

— Ei, cum v-aș putea refuza? Mă bucur, Henderson-Sungo, dar trebuie să mă lăsați să vă adresez aceeași rugămintă, pentru că dacă n-ar fi ceva reciproc, n-ar avea nicio valoare. Însă vă așteptați ca adevărul să îmbrace o anumită formă? Sunteți pregătit dacă vine în altă formă, una neprevăzută?

— S-a făcut, Maiestatea Voastră. Încheiem acest pact.

Nici nu știți ce mare favoare îmi faceți. Când am plecat de la tribul Arnewi (și cred c-ar trebui să vă spun că am dat-o în bară rău de

tot acolo – poate că știți), credeam că mi-am pierdut și ultima șansă. Tocmai urma să aflu despre grun-tu-molani când, numai din vina mea, s-a întâmplat lucrul acela îngrozitor și am plecat cu coada între picioare. Iisuse, cât de umilit am fost! Vedeți, înălțimea Voastră, mă tot gândesc la pacea spiritului și mă întreb când naiba o să se pogoare asupra mea. Așa că ieri, când am devenit rege al ploii... Doamne, ce experiență incredibilă! Oare cum o să reușesc să i-o redau adecvat prin cuvinte lui Lily (nevasta mea)?

— Apreciez asta, domnule Henderson-Sungu. Dinadins am dorit să vă țin cu mine un timp, sperând că vor fi posibile schimburi de idei importante. Pentru că nu mi-e ușor să-mi împărtășesc gândurile poporului meu. Numai

Horko a mai cunoscut lumea și nici cu el nu pot schimba păreri liber. Oamenii de aici sunt împotriva mea...

A rostit ultimele cuvinte pe un ton aproape confidențial, apoi buzele sale groase s-au închis și în încăpere s-a lăsat tăcerea. Amazoanele zăceau pe podea, părând adormite – Tatu cu șapca ei și celelalte două având pe ele doar pieptarele de piele. Stăteau cu ochii lor negri mijiți, însă atente. Le auzeam pe soțiile regelui agitându-se în spatele ușii groase a camerei noastre.

— Aveți dreptate, am zis. Nu e vorba doar de adevăr.

Mai e și problema singurătății. Ca și cum un individ ar fi propriul său mormânt. Când iese de la înmormântarea asta, nu știe să deosebească binele de rău. De pildă, de câtva timp îmi tot trece prin cap că există o legătură clară între adevăr și lovituri.

— Poftim? Puteți repeta? Ce v-ați gândit?

— Ei, uitați cum stă treaba. Iarna trecută, pe când tăiam lemne, din bușteanul din mâna mea a zburat un ciot care mi-a spart nasul. Și primul lucru la care m-am gândit a fost adevărul.

— Aha! a zis regele și apoi a început să vorbească, cu voce joasă, despre o mulțime de lucruri de care nu auzisem niciodată, așa că mă uitam la el cu ochii măriți.

După cum stau lucrurile, așa ceva poate părea că are o legătură.

Nu cred că într-adevăr e așa. Dar cred că există o lege a naturii umane care are legătură cu forța. Omul e o ființă care nu poate sta nemișcată sub lovituri. Să luăm, de pildă, un cal. El n-are nevoie niciodată de răzbunare. Nici boul. Însă omul e o ființă a răzbunărilor.

Dacă e pedepsit, va găsi el o cale pentru a scăpa de pedeapsă. Când nu poate scăpa de pedeapsă, este în stare să moară de inimă rea. Ar putea fi așa. Ce credeți, domnule Henderson-Sungu? Fratele ridică mâna asupra fratelui, fiul asupra tatălui (ce îngrozitor!) și tatăl asupra fiului. Este, în plus, o problemă de continuitate, fiindcă dacă tatăl nu și-ar lovi fiul, ei nu ar fi la fel. Și acest lucru se face pentru a perpetua asemănarea. Din păcate.

Henderson, omul nu poate răbda liniștit loviturile. Dacă trebuie, va ține un timp ochii închiși și se va gândi în tăcere cum să scape de ele. Aceste lovituri primordiale le simte toată lumea. Prima se presupune că a dat-o Cain, dar cum se poate așa ceva? La începutul timpului exista o mână ridicată, care lovea. Iar oamenii se feresc de ea și acum. Toți doresc să se elibereze și să îndrepte loviturile asupra celorlalți. Așa îmi închipui eu că stau lucrurile în împărăția pământească. Cât despre conținutul de adevăr al forței, aici e o cu totul altă problemă.

Camera era cufundată toată în întuneric, dar aerul era fierbinte, iar căldura avea acel miros de vegetație arsă.

— Sire, stați o clipă, am zis după ce m-am încruntat și mi-am mușcat buzele. Să văd dacă v-am înțeles bine.

Spuneți că sufletul moare dacă nu poate transmite suferința altcuiva?

— Mi-e teamă că da – pentru o vreme. Apoi e liniștit și fericit.

Am ridicat din sprâncene, ceea ce n-a fost atât de simplu, dat fiind că rănile pe care mi le făcuse biciul pe părțile neprotejate ale feței erau extrem de dureroase. I-am aruncat o privire semeață de-a mea, cu un singur ochi.

— Vă e teamă că da, înălțimea Voastră? De aceea a trebuit să fim bătuți – zeii și cu mine?

— Ei, Henderson, ar fi trebuit să vă înștiințez mai clar când ați vrut să o mutați pe Mummah! În această privință aveți dreptate.

— Dar v-ați gândit că eu sunt omul potrivit încă dinainte să-i văd măcar.

După ce-am rostit aceste cuvinte, am încetat brusc cu reproșurile. I-am zis:

— Vreți să vă spun ceva, înălțimea Voastră? Există indivizi în stare să răsplătească răul cu bine. Până și eu înțeleg așa ceva. Așa nebun cum sunt.

Când mi-am dat seama de care parte a baricadei stăteam – și stătusem tot timpul –, am început să tremur din toate încheieturile, cât eram eu de mare.

În mod curios, am văzut că e de acord cu mine. Era bucuros că spusese cele de mai înainte.

— Orice om curajos gândește așa, mi-a zis. Nu vrea să trăiască transmițând mânia mai departe. A l-a lovit pe B?

B l-a lovit pe C? Nu avem destule litere în alfabet pentru a acoperi întreaga scenă. Un om curajos va încerca să împiedice răul. El trebuie să oprească lovitura. Niciun om nu va fi lovit de el – și asta e o ambiție sublimă.

Așadar, un individ se aruncă în marea de lovituri, zicând că nu crede că e fără sfârșit. Mulți oameni neînfricați au murit astfel. Dar un număr chiar și mai mare, dintre cei care sunt mai mult nerăbdători decât curajoși, au zis:

„Ajungă povara de mânie! Nu pot răbda ca grumazul meu să nu îmi fie liber! Nu mai pot mânca din lăturile astea, din ciorba asta de frică!”

Trebuie să vă spun că în momentul respectiv mi se părea că regele Dahfu iradia o frumusețe cel puțin egală cu cea a cuvintelor sale. Pielea neagră îi strălucea ca roua ce se adună pe plante când sunt în floare. Avea spatele lung și musculos. Buzele sale mândre erau de un roșu aprins. Perfecțiunea umană durează puțin și poate că ținem la ea mai mult decât trebuie. Dar nu-mi puteam stăpâni admirația. Era ceva

involuntar. Am simțit o durere în gingii, acolo unde lucrurile rezonează fără voia mea, și atunci am știut cât de tare mă impresionase.

— Pe termen lung aveți dreptate. Într-adevăr, răspunsul e răul schimbat cu binele. Subscriu și eu, dar pare să mai fie mult până când specia umană pe ansamblul ei va ajunge acolo. Poate că nu sunt cel mai indicat pentru o predicție, Sungo, dar cred că în lume va veni și rândul celui generos.

M-am înfiorat de cum l-am auzit. Am fost tulburat.

Iisuse! Aș fi dat tot ce aveam pentru a auzi o altă persoană spunându-mi așa ceva. Eram atât de mișcat, că-mi simțeam fața întinzându-se până când a ajuns cât un bloc.

Ardeam tot din cauza febrei și a agitației mentale, ca și din cauza discuției înalte, și vedeam lucrurile nu dublu sau măcar triplu, ci în nenumărate contururi neclare, aurii, roșii, verzi, de culoarea ocrului și tot așa, toate învăluind concentric fiecare obiect. În câte un moment

Dahfu îmi apărea de trei ori mai mare, datorită aurei din jurul său. Mai mare decât însăși viața. Mă domina complet, părând că vorbește cu mai multe voci, nu doar cu una singură. Îmi încheștasem picioarele prin pantalonii de mătase verde, de sungo, și cred că în clipa respectivă ajunsesem la limita demenței. Aproximativ. Și vorbesc serios când spun că eram de-a dreptul vrăjit. Regele mă trata cu demnitatea clasică africană, care e una dintre culmile comportamentului uman. Nu cunosc un alt loc în care oamenii să fie atât de demni. Aici, în mijlocul întunericului, într-o odăiță, într-o comunitate ascunsă din apropierea ecuatorului, în același oraș în care mă chinisem cu cadavrul în spate, sub lună și sub pădurile albastre ale cerului. Dumnezeu, era ca și cum unui păianjen i-ar veni ideea să scrie un tratat de botanică sau cam așa ceva. Un vierme transfigurat. Mă urmăriți? Așa ceva îmi inspirau mie cuvintele regelui despre cum o să vină și rândul celui generos.

— Rege Dahfu, am spus, sper că o să mă considerați prietenul dumneavoastră. Sunt profund afectat de ceea ce-mi spuneți. Deși sunt puțin amețit din cauza ineditului ideii, a ciudățeniei ei. Și totuși mă

simt norocos. Ieri am încasat o bătaie. Nu-i nimic, e-n regulă. Din moment ce sunt oricum genul de om care suferă, mă bucur că măcar a avut un rost. Dar vreau să vă întreb: atunci când va veni rândul celui generos, cum se va întâmpla acest lucru?

— Ați vrea să știți ce mă face să fiu atât de încrezător în faptul că în cele din urmă previziunea mi se va împlini?

— Da, sigur! Bineînțeles! Sunt al dracului de curios.

Vreau să zic ce abordare practică ați recomanda?

— Nu ascund, domnule Henderson-Sungu, că am o anumită viziune asupra problemei. De fapt nu țin să rămână un secret al meu. De-abia aștept să vi-l prezint.

Îmi pare bine că vreți să mă considerați prieten. Și eu voi avea aceeași atitudine față de dumneavoastră. Fără nicio rezervă. Venirea dumneavoastră m-a făcut bucuros.

Despre necazul cu sungu îmi pare într-adevăr foarte rău.

N-am putut să ne abținem să ne folosim de dumneavoastră. Din cauza împrejurărilor. Primiți scuzele mele.

Era, practic, o poruncă regală, însă mă simțeam cât se poate de bucuros să-i fac pe plac și l-am iertat pe individ chiar atunci și acolo, pe loc. Viața nu mă corupsese și nu mă bătuse atâta în cap încât să nu mai pot recunoaște extraordinarul. Mi-am dat seama că tipul e un fel de geniu. De fapt mult mai mult decât atât. Mi-am dat seama că e un geniu aparținând aceluiași tip mental ca și mine.

— Sigur, înălțimea Voastră. Nu se pune problema. Eu am vrut să vă folositi de mine ieri. Am și spus-o.

— Vă mulțumesc, domnule Henderson-Sungu. Deci am încheiat discuția. Știți că din punct de vedere fizic sunteți o figură? Sunteți monumental. Vorbesc din punct de vedere somatic.

Aceste cuvinte ale lui nu mi-au picat prea bine, deși n-aș putea să spun exact din ce motiv, așa că l-am întrebat:

— Chiar așa?

Regele a exclamat:

— Haideți să nu ne întoarcem la înțelegerea noastră despre

adevăr, domnule Henderson.

Aici m-am cam dezumflat!

— O, nu, înălțimea Voastră! Înțelegerea rămâne în picioare, fie ce-o fi. N-a fost o glumă. Am vorbit foarte serios și aş vrea să mă ajutați să mă țin de promisiune.

I-a plăcut, așa că mi-a spus:

— În ce privește adevărul, am observat mai devreme că o persoană poate să nu fie pregătită să primească altceva decât ce a anticipat ca fiind adevărat. Oricum, eu mă refeream la atitudinea dumneavoastră exterioară.

Vorbește de la sine – în multe feluri.

Mi-a făcut semn cu ochii către stiva de cărți de lângă scaunul lui, ca și cum ar fi avut vreo legătură cu subiectul nostru. Am întors capul pentru a citi titlurile, dar era prea puțină lumină ca să văd ceva.

Mi-a zis:

— Arătați foarte nemilos.

Pentru mine nu era o noutate. Și totuși acum, când o auzeam din gura lui, observația m-a durut.

— Asta e. Ce vreți? am spus. Sunt genul de individ care n-ar putea supraviețui fără să se deformeze. Viața m-a atacat violent. Și nu doar războiul... Am fost grav rănit. Însă loviturile vieții...

M-am lovit cu pumnul în piept:

— Chiar aici. Înțelegeți, Maiestate? Evident că nu pot accepta ca o viață, fie ea și una ca a mea, să fie irosită în zadar, chiar dacă am amenințat câteodată cu sinuciderea. Dacă nu-mi pot aduce o contribuție activă, măcar să reprezint ceva. Însă nici despre asta nu știu nimic. Se pare că nu ilustrez nimic.

— Vai, cât de greșit judecați! Reprezentați volume întregi, a zis regele. Pentru mine sunteți o comoară de reprezentări. Eu nu vă condamn înfățișarea. Numai că în constituția dumneavoastră eu văd lumea. În studiile mele medicale am fost extrem de fascinat de asemenea lucruri și am făcut de unul singur o analiză foarte temeinică a tipurilor, având ca rezultat un întreg sistem de clasificări, cum ar fi

agonicul. Pofticiosul. Încăpățânatul. Elefantul imun. Porcul viclean. Istericul fatalist. Resemnatul în fața morții. Cel mândru de falusul său și cel neputincios. Cel care adoarme repede. Narcisistul. Idioții veseli. Pedanții.

Lazării combatanți. Vai, Henderson-Sungu, câte forme și înfățișări! Nenumărate!

— Înțeleg. Într-adevăr, iată un subiect.

— O, da! I-am dedicat ani întregi și am făcut observații de la Lamu până la Istanbul și Atena.

— O mare halcă a lumii, am zis. Dar spuneți-mi: ce reprezintă eu cel mai mult?

— Cum, dar toată ființa dumneavoastră strigă „Salvare! Salvare! Ce să fac? Ce trebuie să fac? Imediat!

Ce-o să se aleagă de mine?” Și așa mai departe. Asta e rău.

În clipa aceea nu mi-aș fi putut ascunde uimirea nici dacă aș fi avut un doctorat în disimulare, așa că am spus ca pentru mine:

— Da. Cred că așa ceva începuse Willatale să-mi zică.

Și grun-tu-molani era doar un punct de plecare.

— Cunosc expresia aceasta arnewi, a zis regele. Da, am fost și eu acolo. Cu Itelo. Înțeleg ce implică cu adevărat grun-tu-molani. Și o cunosc pe doamnă. Un mare succes, un giuvaier uman, un triumf al genului. Mă refer la sistemul meu de clasificare. Desigur, grun-tu-molani înseamnă ceva, dar nu ajunge. Domnule Henderson, e nevoie de mai mult. Vă pot arăta acum ceva, ceva fără de care nu veți înțelege niciodată scopul meu special și nici punctul meu de vedere. Vreți să veniți cu mine?

— Unde?

— Nu vă pot spune. Trebuie să aveți încredere în mine.

— Sigur că da. OK. Presupun că...

Consimțământul meu fiind tot ce vruse să obțină, regele s-a ridicat în picioare și, odată cu el, s-a ridicat și

Tatu, care stătuse lângă perete, cu șapca militară trasă pe ochi.

Capitolul XVI

Ușa din odăița regelui dădea într-o galerie lungă, cu pereții acoperiți cu stuf. Amazoana Tatu ne-a condus până la ușă, apoi ne-a urmat. Regele era deja mult în fața mea în galeria lui ascunsă. Am încercat să țin pasul cu el și necesitatea de a merge repede m-a făcut să simt adâncitura tăieturilor din ziua trecută. Mergeam șontăcăit și împleticit, iar Tatu, cu pasul ei militaros și dârz, venea în urma mea. Zăvorâse ușa cămăruței pe dinafară, ca nimeni să nu ne poată urma, și după ce-am traversat galeria, care avea ceva mai mult de cincisprezece metri, a mai pus încă un zăvor mare de lemn la ușa din celălalt capăt.

Trebuie să fi fost ca fierul de greu, pentru că i s-au lăsat genunchii, dar tipa era zdravănă și-și cunoștea meseria.

Știa ce are de făcut. Regele a mers mai departe și am văzut o scară ce cobora. Părea destul de lată, însă acolo era întuneric beznă. Dinspre întunericul ăla venea un miros de putrefacție și împuțiciune care m-a înecat. Dar regele a mers mai departe în obscuritatea pestilențială și eu m-am gândit, încercând să-mi iau frica în râs, „Ne-ar prinde bine acum o lampă de miner sau un felinar chinezesc. Dar e-n regulă. Dacă trebuie să cobor treptele astea, am să le cobor. Unu, doi, trei și la drum, căpitane

Henderson”. Vedeți dumneavoastră, într-un atare moment mă adresam eului meu militar. Am reușit astfel să-mi țin în frâu neliniștea, punându-mi în esență un picior în fața celuiilalt, și am intrat în întuneric.

— Maiestate? am zis, odată ajuns la capătul scărilor.

Dar n-am primit niciun răspuns. Mi-am auzit tremurai din voce, apoi niște pași mici și repezi dedesubt.

Mi-am întins brațele în jur, însă n-am dat nici de balustradă, nici de vreun perete. Cu toate acestea, pășind cu maximă precauție, am descoperit că scara era lată și netedă. Când Tatu a trântit ușa în urma ei, lumina ce venea de sus a fost întreruptă brusc. Apoi am auzit cum femeia trage zăvorul greu. N-aveam decât două posibilități: ori să cobor, ori să mă așez și să aștept să se întoarcă regele. Dacă optam pentru cea de-a doua alternativă, riscam să-i pierd atât respectul, cât și

tot ce câștigasem cu o zi în urmă, când o biruisem pe Mummah. Așa că am continuat, în timp ce-mi spuneam în gând ce om rar și, probabil, extraordinar este regele, cât e de limpede că omul e un geniu autentic și cât de uimitoare e frumusețea lui, cum glasul lui blând, murmurând egal, îmi adusese aminte de centrala electrică de pe Strada 16 din New

York, pe care o zărisem într-o noapte de vară, cum eram noi prieteni, legați de pactul de a ne spune unul altuia adevărul, și, în fine, cum prezisese el că noblețea are un mare viitor. Dintre toate lucrurile pe care le însemnasem în răbojul meu, ultimul mă interesa cel mai mult. Continuam să pășesc pe băjbâite, cu răni la tălpi, spunându-mi întruna „Ai încredere, Henderson, e timpul să ai și tu încredere”. Curând am văzut lumină și am zărit capătul scării. Lățimea treptelor se datora arhitecturii grosolane a palatului. Acum ajunsesem dedesubtul clădirii. Lumina zilei pătrundea aici printr-o deschizătură îngustă de deasupra capului meu. Inițial galbenă, ea ajungea aici cenușie din cauza pietrelor. Deschizătura era traversată de două bare de metal, pentru ca nici măcar un copil să nu se poată strecura. Examinându-mi poziția, am observat un mic coridor tăiat în granit, ce cobora către o altă scară, tot de piatră. Aceasta era mai îngustă, mergea mult în jos și în curând am descoperit niște trepte sparte, cu iarbă și pământ ieșind prin crăpături.

— Maiestate! am strigat. Hei, Maiestate, sunteți acolo jos?

Dar unica mișcare ce venea de jos era reprezentată de niște curenți de aer cald, ce fluturau ușor pânzele de păianjen. „Ce s-o fi grăbind așa?” m-am gândit, cu obrajii contractați, și am continuat să cobor. În loc să se răcească, aerul părea să se încălzească și mai tare, iar lumina umplea spațiul de piatră ca un fluid gri și galben, parcă filtrat prin perete, pentru că atmosfera era omogenă ca apa. Am ajuns la capătul scării, ultimele trepte fiind câteva de pământ, iar la temeliile pereților am văzut lut.

Mi-am amintit atunci de viziunea aceea pestriță de amurg pe care am avut-o la Banyules-sur-Mer în fața acvariului în care am văzut creatura aceea, caracatița, cu capul presat de sticlă. Însă dacă acolo

simțisem răceală, aici simțeam căldură. Am înaintat, dându-mi seama că veșmintele – nu doar casca, ci chiar și pantalonii de mătase verde ai regelui ploii, subțiri și ușori – mă sufocă și mă apasă. Curând spațiul s-a lărgit, dând la iveală un fel de peșteră. La stânga tunelul se întuneca. Mi-era clar că nu aveam de gând să intru acolo. În partea cealaltă se vedea un perete semicircular, cu o ușă imensă, barată cu un drug de lemn. Era întredeschisă și am văzut în pragul ei mâna lui Dahfu. Asta a durat cam cât ai număra până la douăzeci și n-a mai fost cazul să mă întreb unde mă adusesese. Zgomotul de sfâșiere ce venea din spatele ușii nu mai avea nevoie de nicio explicație. Era bârlogul leului. Și, cum ușa era întredeschisă, m-am gândit că ar fi mai bine să nu mă clintesc. Am înghețat în locul unde eram, iar între mine și animal mai era doar regele, pe care tocmai îl zărisem. Fiara de aici nu era cea pe care trebuia s-o prindă. N-am înțeles exact ce relație avea cu ea, dar mi-am dat seama că regele n-a șovăit nicio clipă să intre, pentru că trebuia să pregătească animalul pentru mine. Trebuia să intru în bârlog cu el. Era limpede. Iar acum, când am auzit acel tors egal și amenințător pe care îl scotea, m-am simțit ca și cum m-aș fi trezit subit în echilibru precar pe o frânghie. Și frânghia începuse să se balanseze periculos. Îmi poruncisem ferm să am încredere, însă, ca fost soldat, trebuia să mă gândesc și la o soluție pentru o eventuală retragere, iar la capitolul respectiv nu stăteam prea bine. Dacă urcam scările, dădeam de o ușă zăvorâtă. Nu-mi folosea la nimic să bat în ea ori să strig. Tatu nu mi-ar fi deschis în niciun caz și mă și vedeam fugărit până sus și zăcând acolo, cu animalul deasupra, spălându-și fața în sângele meu. Mă așteptam să-mi atace întâi ficatul, cum fac toate animalele de pradă:

mănâncă pe loc organul cel mai nutritiv și mai valoros.

Cealaltă cale de scăpare ar fi fost tunelul întunecos, care am bănuțit că duce – cel mai probabil – tot la o altă ușă închisă. Așa că stăteam așa, îmbrăcat în pantalonii aceia verzi și ridicoli, cu chiloții pătați pe dedesubt, încercând să-mi fac curaj. În tot acest timp zgomotul ba creștea, ba scădea în intensitate. Am deslușit glasul

regelui. Vorbea cu animalul ba în wariri, ba în engleză – poate pentru a mă liniști pe mine.

— Încet, încet, scumpa mea... Așa, așa, păpușa mea...

Deci era femelă. Îi vorbea întruna, cu o voce joasă, liniștind-o. Și, fără să ridice glasul, mi-a zis:

— Henderson-Sung, acum știe că sunteți aici. Trebuie să vă apropiați treptat. Încetul cu încetul.

— Trebuie, înălțimea Voastră?

A ridicat mâna către mine și mi-a făcut semn din prag, mișcându-și degetele. Eu am făcut un pas înainte și nu pot nega că asupra conștiinței mele plana umbra pisicii pe care încercasem s-o împușc pe sub masa de bridge. Nu prea vedeam mare lucru în jur, în afară de brațul regelui.

Continua să îmi facă semn și eu avansam cu pași extrem de mici în bocancii mei cu talpă de cauciuc. Mârâiturile animalului erau acum îndreptate spre mine, ascuțite ca niște spini, și din când în când pe ochi mi se puneau niște pete mari cât dolarii de argint. Între întreruperile acestea opace vedeam trupul animalului, care circula încolo și-ncoace prin fața ușii crăpate, cu fața calmă și feroce, cu ochii limpezi și picioarele masive și grele. Regele a întins mâna în spate și m-a atins. M-a prins cu degetele de braț și m-a tras lângă el. M-a înconjurat cu brațul său.

— Maiestate, ce nevoie aveți aici de mine? am zis eu în șoaptă.

Întorcându-se, leoaica s-a lovit de mine și, când am simțit-o, am scos un oftat.

Regele mi-a spus:

— Nu faceți niciun gest.

Apoi a început să-i vorbească din nou leoaicei, zicându-i:

— O, scumpa mea, păpușa mea iubită, el este Henderson...

Leoaica s-a frecat de el și am simțit greutatea fiarei prin intermediul corpului său. Ne ajungea până mai sus de șolduri. Când regele a atins-o, gura ei încadrată de mustăți s-a încrețit și rădăcina fiecărui fir de păr a părut brusc mai întunecată. Apoi a plecat de lângă

noi, s-a întors în spatele nostru, iar apoi a venit înapoi, de această dată pentru a mă studia cu atenție. I-am simțit botul atingându-mă mai întâi la subsuori, apoi între picioare, ceea ce a provocat o reacție imediată de apărare a mădularului meu, care și-a găsit culcuș într-o zonă mai sigură, apărât de burdihan. Regele, care continua să mă țină strâns, îi vorbea pe același ton domol și liniștitor în timp ce răsuflarea ei îmi pătrundea prin mătasea verde a pantalonilor de sungo. Mi-am înfipt dinții, inclusiv puntea ruptă, în interiorul obrazului, în timp ce ochii mi se închideau încet și fața îmi devenea o masă informă, uriașă, ce își accepta soarta, lucru de care eram perfect conștient. Suferința. („Asta e tot ce rămâne dintr-o viață oarecare. Ia-mi-o!” spunea expresia mea.) Însă leoaica și-a retras capul de lângă ventrele mele și a început să se plimbe din nou, pe când regele îmi zicea (alinându-mă):

— Henderson-Sungo, e în regulă. Te va accepta ușor.

— De unde știți? am zis, cu gâtlejul uscat.

— De unde știu!

Vorbea ușor emfatic, pentru a-mi demonstra câtă încredere are în afirmația sa.

— De unde știu?

A pufnit într-un râs grav, zicând:

— Cum, dar o cunosc... E Atti.

— Grozav. S-ar putea ca dumneavoastră să vi se pară firesc, dar eu...

Am amuțit, pentru că animalul s-a întors spre mine și i-am surprins privirea. Avea ochii mari și extrem de limpezi, cu pupilele mărite fioros. A trecut pe lângă mine, frecându-se de Dahfu. S-a întors iar, cu pântecul bălăbănindu-i-se ușor, și și-a vârât capul sub mâna lui, alintându-se.

S-a dus iar către capătul opus al bârlogului, al acelei încăperi enorme, cu pereți de piatră ce filtrau lumina gri-gălbuie. S-a plimbat pe lângă pereți, torcând sonor, iar pistrii de sub mustățile ei păreau făcuți dintr-o catifea întunecată. Cu o voce nazală și africană, fericită și jucăușă, ușor cântată, regele o striga:

— Atti, Atti! Nu-i așa că-i extrem de frumoasă? mi-a zis mie.

Apoi m-a avertizat:

— Să stați nemișcat, domnule Henderson-Sungu.

I-am șoptit printre dinți:

— Nu, nu, nu vă mișcați...

Însă el nu mi-a dat atenție.

— Maiestate, pentru numele lui Dumnezeu! am spus.

A încercat să-mi demonstreze că n-am de ce să-mi fac griji, dar era atât de prins de faza cu leoaica și de dorința de a-mi arăta cât de bune erau relațiile dintre ei, că pașii lui, atunci când s-a îndepărtat de mine, mi-au amintit de jocul de ieri din arenă, cel cu craniile. Da, așa cum făcuse și în ziua precedentă, dansa și sărea cu picioarele lui puternice, încălțate în papucii albi, brodați cu fir de aur.

Aceste picioare, în pantaloni simpli și strâmți, aveau o anume semeție și-ți sugerau că posesorul lor trebuie să fie un om norocos. În ciuda spaimei cumplite ce pusese stăpânire pe mine, mintea mi-a fost traversată de gândul clar că un om cu asemenea picioare nu are cum să nu fie norocos. Și totuși aș fi vrut să nu-și forțeze atât de tare acest noroc sau să renunțe să-și demonstreze relația cu leoaica tocmai în felul ăsta, pentru că un grad atât de mare de încredere poate fi adesea doar preludiul unei nenorociri sau, altfel, experiența mea nu face nici cât o ceapă degerată. Totuși leoaica mergea la trap foarte aproape de el, cu capul lipit de degetele lui. Regele a condus-o până la capătul opus al bârlogului, unde se afla o platformă sau o bancă de lemn ridicată pe r „stâlpi masivi, lipiți de perete. Acolo s-a așezat, ținându-i capul pe un genunchi, scărpînând-o și mângâind-o, în tiroD ce ea se prefăcea că-l lovește cu labele. Stătea povârnită pe coapse și lovea ușor. Am văzut cum își mișca umerii în timp ce el o trăgea de urechile ei mici și rotunde. Nu mă clintisem nici măcar un centimetru din poziția în care rămăsesem. Nici măcar nu-mi aranjasem casca atunci când îmi căzuse pe sprâncene din cauza concentrării maxime.

Nu, stăteam acolo, pe jumătate surd și orb, cu gâtleele blocate și toate sfînterele închise. Între timp regele adoptase una dintre pozițiile

lui comode, sprijinindu-se în cot.

Avea un aer cât se poate de relaxat și continua să iradieze aceeași aură strălucitoare pe care o emana în fiecare clipă a vieții lui pământești – semnul unei înzestrări superioare, de om care este. Atti stătea cu partea din față a labelor pe marginea băncii, lingându-i osul pieptului.

Limba ei se freca și se unduia pe pielea regelui, iar el și-a ridicat un picior și l-a pus în joacă pe spatele ei. Atunci am simțit că rămân fără aer și aproape că am leșinat – și nu știu dacă motivul era acela că mă temeam pentru el sau era altceva. Nu știu ce. Poate extaz. Admirație. Dahfu s-a întins pe postament cât era de lung, în acea poziție specifică lui, de o voluptate pe care nu o mai întâlnisem niciodată la nimeni. Era un fel de artă și poate că nu glumise când îmi spusese că asta îl menținea puternic, pentru că părea într-adevăr că-i sporește vitalitatea. Cu un tors plăcut și profund, animalul s-a așezat pe etichetele din spate, cu ghearele ascunse, și s-a făcut ghem lângă el. A mers pe postamentul băncii, aruncându-mi din când în când o privire, ca și cum l-ar fi păzit. Când s-a uitat la mine, a făcut-o cu acea privire fixă și severă atât de tipică creaturilor sălbatice. Nu era o amenințare directă, nu avea nimic personal în ea, și totuși mi-a făcut părul măciucă, în ciuda căștii. Nu reușisem încă să mă dezbar de acea teamă obscură cum că intenția mea de a omorî pisica ar fi putut ajunge la urechile celor de aici. Abia așteptam clipa ce avea să-mi tulbure pacea sufletului.

Poate că înțelesesem totul greșit. De unde știam că nu sosise ora judecății mele?

Cu toate acestea, nu mi se oferea nicio alternativă concretă. N-aveam ce face; trebuia să stau. Ceea ce am și făcut. În cele din urmă regele și-a întins mâinile pe dedesubtul leoaicei, care în momentul acela trecea încolo și-ncoace pe deasupra lui. Mi-a arătat ușa, rugându-mă:

— Vă rog s-o închideți, domnule Henderson.

A adăugat:

— Ușa deschisă o face să nu se simtă în largul ei.

Așa că l-am întrebat:

— Pot să mă mișc?

Aveam o voce extrem de răgușită.

— Foarte încet, a zis. Dar să nu vă temeți, pentru că ea face exact ce-i spun eu.

M-am furișat spre ușă, mergând cu spatele, și când am ajuns lângă ea, aș fi vrut să continui, să trec pragul, să mă așez afară și să aștept. Însă, orice s-ar fi întâmplat, în nici un caz nu-mi puteam permite să-mi slăbesc legătura cu regele. De aceea m-am sprijinit de ușă și am tras de ea cu toată greutatea corpului, închizând-o și suspinând în sinea mea. Eram dărâmat. Nu aveam cum să fac față unui asemenea șir de crize, venite una după alta.

— Acum înaintați, Henderson-Sungu, a zis regele. Până acum e admirabil. Doar puțin mai repede, dar nu brusc.

O să fie mai bine dacă vă apropiați. Leoaica vede până departe. Ochii ei sunt făcuți să vadă la distanță mare.

Apropiați-vă.

M-am apropiat, înjurându-i printre dinți și pe el, și pe leoaica lui, tremurând și uitându-mă cum fiara își leagă coada ca un metronom. Am rămas în mijlocul încăperii, fără să am mai mult sprijin în lumea creată de Dumnezeu decât are o piatră.

— Mai mult, mai mult. Mai aproape, mi-a spus regele, făcându-mi semn cu două degete. Se va obișnui cu dumneavoastră.

— Dacă nu mor, am zis.

— O, nu, Henderson, va avea o influență asupra dumneavoastră, așa cum a avut și asupra mea.

Când am ajuns în apropiere, m-a tras lângă el, îndepărtând în același timp fața animalului cu mâna stângă.

Cu mare greutate, m-am cățărât lângă rege. Apoi mi-am șters fața. Degeaba, fiindcă, din cauza febrei, era perfect uscată. Atti a traversat postamentul până la capăt, apoi s-a întors. Regele a îndepărtat-o când s-a apropiat de gâtul meu, moment în care părul de

la ceafă mi s-a zbârlit instantaneu, ca la aricii de mare. Leoaica mi-a amușinat grumazul. Regele zâmbea, convins că ne înțelegem senzațional. Mie mi-au dat lacrimile. Apoi leoaica s-a îndepărtat și regele mi-a spus:

— Henderson-Sungu, nu mai fiți așa de exagerat de tulburat.

— Vai, înălțimea Voastră, nu mă pot stăpâni! E vorba de ceea ce simt. Sigur, nu doar de faptul că mi-e frică de ea, pentru că-mi este, ci de mult mai mult. E vorba de bogăția amestecului de sentimente. Iată ce m-a dat gata.

Bogăția acestui amestec. Și ceea ce nu pot înțelege e cum de sunt în stare să-mi înfrunt spaima, după atâtea și atâtea dați în care am avut de-a face cu ea și-n care am încasat-o din cauza ei.

Și am continuat să plâng, dar nu prea tare, pentru că nu voiam să provoc vreo nenorocire.

— Încercați mai bine să apreciați frumusețea acestui animal, mi-a zis regele. Să nu credeți că vreau să vă supun unui calvar doar de dragul calvarului. Credeți că e un test de rezistență psihică? Că vreau să vă spăl creierul? Pe cinstea mea, lucrurile nu stau așa! Dacă nu aș fi sigur de controlul meu, nu v-aș băga într-o asemenea situație. Ar fi într-adevăr scandalos.

Cu mâna cu inelul pusă pe grumazul fiarei, a adăugat:

— Dacă rămâneți unde sunteți, am să vă ofer o mostră de încredere totală.

A sărit de pe postament și mișcarea lui bruscă mi-a produs un șoc cumplit. Am simțit un val de teroare explodându-mi în piept. În secunda următoare leoaica a sărit și ea și s-au dus amândoi până în centrul bârlogului. Regele s-a oprit și a dat un ordin. Fiara s-a așezat. El i-a vorbit din nou și ea s-a întins pe spate, cu gura deschisă, iar el s-a ghemuit și și-a vârât brațul între falcile ei, împingându-l între buzele ei încrețite, în timp ce coada animalului desena un arc uriaș pe piatră, măturând-o cu o forță ieșită din comun. Retrăgându-și brațul, a făcut-o apoi să se ridice, după care s-a strecurat sub ea și și-a pus picioarele pe spinarea ei. Picioarele lui în papuci albi s-au încrucișat pe coapsele ei și

brațele lui pe grumazul ei. Cu fața lipită de a regelui, leoaica s-a plimbat cu el prin cameră, timp în care el îi vorbea. Mârâia, dar se pare că nu la el. Au făcut înconjurul bârlogului, după care au ajuns lângă postament, unde ea a început să scoată iar zgomotul acela amenințător, încrețindu-și buzele. El a rămas pe loc în pantalonii lui stacojii, uitându-se la mine.

Până în clipa respectivă crezusem că am văzut deja toate ciudăteniile lumii. Dar se vede treaba că mă înșelasem.

Când l-am văzut atârând așa, răsturnat, și zâmbindu-mi cu buzele lui groase, mi-am dat seama că eram mic copil.

Fratele meu, asta da măiestrie! Geniu, ce mai! Și fiara o știa. La nivelul ei animalic, era cât se poate de clar că-l iubea. Îl iubea! Cu dragoste de animal. Și eu îl iubeam.

Cum să nu-l iubesc?

Am zis:

— Asta întrece orice am văzut până acum.

Regele s-a desprins de animal și l-a împins într-o parte cu genunchiul, apoi s-a urcat din nou pe bancă. În aceeași clipă s-a întors și Atti și a zgâlțâit postamentul.

— V-ați schimbat acum părerea, domnule Henderson?

— Da, Maiestate, mi-am schimbat-o radical.

— Totuși observ că încă mai sunteți sub imperiul fricii.

Am încercat să-l contrazic, dar chipul mi s-a contorsionat și n-am fost în stare să rostesc acele cuvinte. Am început să tușesc, cu degetul mare, ascuns în pumn, la gură, până mi-au dat lacrimile. În cele din urmă am spus:

— E un reflex.

Animalul se plimba în voie pe lângă noi, iar regele nu s-a putut abține. Mi-a luat mâna și mi-a pus-o pe leoaică.

Blana ei mi-a trecut încetișor printre degete, unghiile mi-au devenit lumânărele în flăcări, iar oasele mâinii mi s-au făcut incandescente. O clipă mai târziu un șoc puternic mi-a străbătut brațul, apoi pieptul.

— Acum, că ați atins-o, ce părere aveți?

— Ce părere am?

Am încercat să-mi stăpânesc tremurul buzelor cu ajutorul dinților.

— Vai, Maiestatea Voastră, vă rog! E prea mult! Totul într-o singură zi. Mă străduiesc cât pot.

A recunoscut:

— E adevărat că vreau să progresați rapid. Dar doresc să biruim repede greutatea dumneavoastră preliminară.

Mi-am mirosit degetele, care aveau acum un miros ciudat, de la leoaică.

— Ascultați, am zis, și eu sufăr din cauza nerăbdării.

Dar trebuie să vă spun că e mai mult decât pot duce o dată. Încă mai am răni pe față de la ziua de ieri și mi-e frică să nu simtă sângele proaspăt. Înțeleg că nimeni nu poate controla animalele, odată ce ele îl simt.

Această ființă ieșită din comun a râs spre mine și mi-a spus:

— Vai, Henderson-Sung, sunteți delicios! (în viața mea nu m-am gândit la mine în felul ăsta.) Îmi sunteți foarte drag și să știți că nu sunt mulți cei care au atins lei.

„Aș fi putut trăi și fără asta!” era răspunsul pe care i l-aș fi dat. Dar cum el avea o părere atât de bună despre lei, l-am ținut pentru mine. M-am mulțumit să bodogănesc ușor în barbă.

— Și ce frică vă este! Chiar așa! În cel mai înalt grad! Sunt încântat. N-am văzut în viața mea o asemenea manifestare a fricii. Mie mi se pare că seamănă cu plăcerea așteptării. Știți că mulți oameni puternici iubesc la nebunie amestecul de frică și satisfacție? Cred că și dumneavoastră trebuie să fiți la fel. În plus, îmi place cum dați din sprâncene. Sunt într-adevăr extraordinare.

Și bărbia vi se face ca o piatră clasa întâi, aveți o paloare de om strangulat, chipul vi se umflă și gura vi se întinde foarte mult. Și când ați plâns! Am adorat momentul când ați început să plângeți.

Știam că n-avea nimic personal cu mine și că totul venea de la

interesul lui științific sau medical.

— Ce vi se întâmplă cu labium inferiorum? mi-a spus, încă interesat de bărbia mea. Cum de vi se zbârcește atât de tare carnea? (întrebările lui mi s-au părut extrem de edificatoare.)

Îmi era superior într-o asemenea măsură și mă uimea atât de tare cu prezența lui, cu aura aceea de strălucire fumurie și cu lejeritatea cu care se plimba cu leoaica, că l-am lăsat să spună orice dorește. După alte câteva observații uimite în legătură cu nasul, cu burdihanul meu și cu dungile de pe genunchii mei, mi-a zis:

— Atti și cu mine ne influențăm unul pe celălalt. Aș dori să fiți martor la asta.

— Eu?

Nu știam despre ce vorbește.

— Chiar dacă fac observații asupra constituției dumneavoastră fizice, nu trebuie să credeți că nu apreciez cât de remarcabil sunteți la alte niveluri.

— Trebuie să înțeleg, înălțimea Voastră, că aveți planuri cu mine și cu animalul de-aici?

— Da, și vi le voi explica.

— Bine, dar cred că trebuie să fim foarte atenți, am răspuns eu. Nu știu câtă încordare poate suporta inima mea. Crizele mele arată clar că nu prea multă. În plus, ce reacție credeți că va avea animalul dacă mă vede căzând din picioare?

Atunci mi-a răspuns:

— Poate că v-ați văzut destul cu Atti pentru prima zi.

A coborât iar de pe postament, cu animalul după el.

Undeva în apropiere se afla o poartă masivă, ridicată cu ajutorul unei frânghii ce trecea peste o roată cu zimți la vreo șase metri deasupra, pe care regele a scos leoaica din bârlog, ducând-o către un alt spațiu închis. N-am văzut niciodată vreun membru al familiei felinei trecând pe o ușă altfel decât cum voia el, iar Atti nu făcea excepție de la regulă. Îi plăcea să mai zăbovească, în timp ce regele ținea de frânghia care suspenda poarta. Pe când ieșea, am vrut să-i

sugerez regelui că ar trebui să-i dea un șut în coadă, ca s-o ajute să se hotărască, din moment ce era în mod clar stăpânul ei, însă în condițiile date nu-mi puteam permite. În cele din urmă, cu pași lenți și mici, relaxată, plină de personalitate și vigilentă, leoaica a intrat în cealaltă încăpere. Regele a dat drumul cablului, lăsând poarta uriașă să alunece în jos. Aceasta s-a izbit de piatra pardoselii cu un zgomot foarte puternic, iar regele mi s-a alăturat pe bancă, cu un aer extrem de încântat. Mulțumit. S-a lăsat pe spate și pleoapele sale cu vene mari i s-au afundat puțin în orbite. Respira liniștit, odihnindu-se.

Stăteam foarte aproape de el, cu pantalonii mei de sălbatic, cu chiloții vizibili pe dedesubt, și mi se părea că e susținut și de altceva decât de scândurile de sub el. Pentru că, la urma urmei, și eu eram acolo, dar nu mă simțeam la fel de susținut. În orice caz, am stat și-am așteptat să-și sfârșească odihna. Mi-a venit din nou în minte vechea profeție pe care Daniel i-a făcut-o lui Nabucodònosor: că tu vei fi alungat dintre oameni și vei locui împreună cu animalele câmpului. Mirosul de leu de pe degetele mele era încă destul de puternic. L-am mirosit de mai multe ori și m-au cuprins din nou gândurile despre broaștele arnewilor, despre vitele pe care le venerau, despre pisica pe care încercasem s-o omor, ca să nu mai amintesc despre porcii pe care i-am crescut. În mod cert profeția respectivă avea un înțeles aparte pentru mine, sugerând, poate, că nu eram pe de-a-ntregul potrivit pentru compania oamenilor.

După ce și-a terminat momentul de relaxare, regele era din nou gata să vorbească.

— Prea bine deci, domnule Henderson, a început el să-mi spună în felul lui exotic, cu accente puse ciudat.

— Maiestate, ziceați că-mi explicați de ce ar fi de dorit să mă combin cu leoaica. Deocamdată n-am nici cea mai vagă idee. De-ați ști cât sunt de confuz!

— Trebuie să limpezesc problema, mi-a spus el, așa că o să vă spun în primul rând câte ceva despre lei. Acum un an sau mai bine am capturat-o pe Atti. Tribul Wariri are un mod tradițional de a obține un

leu dacă are nevoie de el. Hăitașii fugăresc animalul în ceea ce noi numim hopo, o chestie foarte întinsă, de câțiva kilometri prin pădure.

Animalele sunt stârnite de zgomote, de tobe și de cornuri și sunt urmărite în hopo, pornind din partea mai largă înspre cea mai îngustă. Acolo e capcana și eu, fiind rege, sunt cel obligat să îl capturez. Așa am obținut-o pe Atti.

Trebuie să vă spun că orice leu, în afara tatălui meu.

Gmilo, e interzis și ilicit. Atti a fost adusă aici într-o atmosferă de dezaprobare și opoziție severă, provocând mare frământare și partizanate. În special în cazul bunam-ului.

— Țștia sunt complet demenți? am spus. Nu merită un rege ca dumneavoastră. Cu o asemenea personalitate, ați putea conduce o țară mare.

Regele a fost bucuros, cred, să audă asemenea vorbe de la mine.

— Totuși, a zis, întâmpin multe greutăți cu bunam-ul, cu unchiul meu, Horko, și cu ceilalți, ca să nu mai pomenesc de regina mamă și câteva dintre neveste. Pentru că, domnule Henderson, un singur leu e tolerat aici – adică răposatul rege. Se consideră că toți ceilalți sunt ticăloși și răufăcători. Înțelegeți? Principalul motiv pentru care răposatul rege trebuie capturat din nou de urmașul lui e acela că nu poate fi lăsat acolo, printre asemenea răufăcători. Se spune că vrăjitoarele waririlor întrețin relații sexuale ilicite cu leii cei răi. Chiar și copiii despre care se presupune că s-au născut dintr-o astfel de uniune sunt periculoși. Adaug că dacă un bărbat poate dovedi că nevasta lui i-a fost necredincioasă cu un leu, cere pedeapsa maximă.

— Foarte ciudat, am zis eu.

— Rezumând, a continuat regele, eu sunt obiectul unei duble critici. În primul rând pentru că nu am reușit încă să-l prind pe Gmilo, tatăl meu. Apoi se spune că, din cauză că o țin pe Atti, nu sunt bun de nimic. Totuși, în ciuda întregii opoziții, sunt hotărât să o păstrez.

— Dar ce vor? am spus. Să abdicați, ca ducele de Windsor?

Mi-a răspuns printr-un răs blând, apoi mi-a zis în liniștea

adâncă din camera cu aer galben-cenușiu și tot mai apăsător pe măsură ce se întuneca:

— Nu am o asemenea intenție.

— Dacă așa v-ați pus în cap, eu înțeleg perfect.

— Henderson-Sungó, a zis el, văd că trebuie să vă spun mai multe. De la o vârstă fragedă regele își aduce urmașul aici. Astfel, eu obișnuiam să-mi vizitez bunicul-leu.

Îl chema Suffo. Așa se face că, încă din fragedă copilărie, am fost foarte familiarizat cu leii, foarte apropiat de ei, iar lumea nu mi-a oferit ceva cu care să-i înlocuiesc. Și mi-a fost atât de dor de legătura mea cu leii, încât, atunci când tatăl meu, Gmilo, a murit și am fost înștiințat la școală de tragica întâmplare, în ciuda pasiunii mele pentru

Medicină, n-am șovăit prea mult. Aș putea chiar afirma că lipsa îndelungată a acestei legături mă slăbise și că m-am întors acasă pentru a-mi recăpăta puterile. Normal, ar fi fost un mare, foarte mare noroc să-l capturez pe Gmilo imediat. Dar am prins-o în schimb pe Atti și n-am putut renunța la ea.

Am apucat un pliu al pantalonilor mei țișători, ca să-mi șterg fața, care, din cauza febrei, era ciudat de uscată. În momentul acela transpirația ar fi trebuit să curgă șiroaie pe mine.

— Și totuși Gmilo trebuie să fie prins, a mai zis regele.

Îl voi captura.

— Vă doresc noroc cu toptanul.

Regele m-a prins de mână, m-a strâns cu putere și mi-a spus:

— Nu vă condamn, domnule Henderson, pentru că v-ați dorit ca totul să fie un miraj sau o halucinație. Dar, de dragul meu, pentru că mi-ați solicitat să fim sinceri unul cu celălalt, vă cer să aveți răbdare și să vă stăpâniți.

O mână de pilule de sulfamidă mi-ar prinde foarte bine acum, m-am gândit eu.

— O, domnule Henderson-Sungó! a adăugat regele după un lung moment de gândire, continuând să mă strângă de încheietura mâinii – un gest straniu din partea lui, căci mișcările brutale nu-i stăteau

absolut deloc în caracter.

Da, îmi vine foarte ușor să înțeleg asta – iluzie, imaginație, visare. Totuși nu e visare și somn, ci trezire. Ha, ha, ha!

Oamenii cu cel mai zdravăn apetit au fost dintotdeauna și cei care s-au îndoit cel mai mult de realitate. Cei care nu pot suporta ca speranțele să se transforme în tristețe, iubirile în un, morți, tăceri și așa mai departe. Minte are dreptul să se îndoiască rațional și, cu fiecare viață scurtă, se trezește și vede și pricepe ce au lăsat în urma lor atâtea alte minți cu o viață la fel de scurtă. E firesc să refuzi credința că atâtea durate mici ar fi putut clădi un lucru important și atât de mareț. Că ființa umană, prin reflecție, ajunge să fie corectă. Un asemenea gând te lasă fără aer. Da, Sungo, aceeași creatură efemeră este și stăpâna imaginației. Iar acum chiar acest dar inestimabil pare să fie cel care o face să moară și nu să trăiască. De ce? Este uluitor! Vai, ce privești întristătoare, Henderson!

Ca să tragem o concluzie, eu zic să nu vă îndoiiți de mine.

Dahfu, prietenul lui Itelo, prietenul dumneavoastră. Pentru că noi doi am devenit uniți ca prieteni și trebuie să aveți încredere în mine.

— În ceea ce mă privește, e în ordine, înălțimea Voastră.

Îmi convine de minune. Încă nu vă înțeleg, dar sunt dispus să merg înainte, suspendându-mi rațiunea. Și nu vă faceți prea multe griji în legătură cu posibilitatea ca totul să fie o simplă halucinație. Dacă stau să mă gândesc bine, nu sunt mulți oameni în stare să îndure viața, cu bunele și relele ei, cum am făcut-o eu. Vine din loialitatea mea înăscută. Din când în când mi-am mai pierdut capul, dar întotdeauna mi-am revenit și, Dumnezeule, să știți că nu mi-a fost deloc ușor! Dar îmi place. Grun-tu-molani!

— Da, a zis regele, chiar așa. E o atitudine pe care o susțin. Grun-tu-molani. Însă în ce chip și în ce formă?

Domnule Henderson, sunt convins că sunteți un om cu o imaginație bogată și cuprinzătoare și, de asemenea, că aveți nevoie... în primul rând aveți nevoie.

— Sunteți pe-aproape, am spus. Forma pe care o ia de fapt dorința este Vreau, vreau.

M-a întrebat nedumerit:

— De ce? De ce așa?

— E ceva în mine care o întreține. Au fost momente când nu-mi dădea deloc pace.

Spusele mele l-au lovit în moalele capului, ca să zic așa, și a rămas nemișcat, cu mâinile pe coapsele lui imense, cu chipul cu buze cărnoase și nas lucios și lat, cu nările dilatate înspre mine, privindu-mă.

— Și auziți așa ceva?

— O auzeam practic tot timpul, am răspuns.

Coborând glasul, mi-a zis:

— Dar ce este? Ce vrea? Un drept câștigat prin naștere? Ce straniu! E o manifestare foarte impresionantă.

Nu-mi amintesc de vreo altă descriere asemănătoare! A spus vreodată ce vrea?

— Nu, niciodată. N-am putut s-o fac să le spună lucrurilor pe nume.

— Ce extraordinar! a zis regele. Și groaznic de dureros, așa-i? Dar bănuiesc că va insista până când îi veți răspunde. Mă tulbură să aud așa ceva. Și, oricum, cât de flămândă trebuie să fie! Se aseamănă cu o perioadă lungă de detenție. Dar spuneți că nu vrea să declare ce vrea?

Nici să spună mai clar dacă vrea moarte sau viață?

— Ei, eu am amenințat foarte mult cu sinuciderea, înălțimea Voastră. Mă apucă din când în când și încep s-o ameninț pe soția mea c-o să-mi zbor creierii. Nu, nu pot niciodată s-o fac să spună ce vrea și până acum știu doar ce nu vrea.

— O, moartea din cauza a ceea ce nu ne dorim este una dintre cele mai obișnuite! Păi, e un fenomen extrem de remarcabil, nu-i așa, Henderson? Cât de bine înțeleg acum de ce ați reușit cu Mummah! Doar pe baza acestei dorințe întemnițate.

Am strigat:

— Deci acum înțelegeți, înălțimea Voastră? într-adevăr?

Vă sunt atât de recunoscător – cum nici nu vă puteți închipui!
De-abia mai văd.

Și chiar așa și era. Un amestec de dragoste și recunoștință îmi străbătea, apăsa și strângea sufletul cu o forță insuportabilă.

— Vreți să știți ce înseamnă experiența de-acum pentru mine? De ce să vorbim despre faptul că e ciudată sau că ar fi o iluzie? Știu că nu e nicio iluzie când pot să vă vorbesc răspicat și să vă spun ce a însemnat să aud întruna iar și iar, Vreau, vreau! Cu un astfel de sprijin, n-am de ce să-mi fac griji despre halucinații. Simt până-n vârful unghiilor că lucrurile care mă tulbură sunt cele care trebuie să mă tulbure. Înainte să plec de-acasă, am citit într-o revistă despre niște flori din deșert (adică din

Marile Câmpii Americane) care înfloresc, poate, o dată la patruzeci-cincizeci de ani. Depinde de cantitatea de ploaie.

Potrivit acelui articol, degeaba îi iei semințele și le pui într-o găleată cu apă. N-or să încolțească. Nu, domnule, nu, înălțimea Voastră! N-ajunge să le îmbibi cu apă.

Trebuie ca ploaia să ajungă la ele prin sol. Trebuie să se reverse asupra lor un anumit număr de zile. Și apoi, pentru prima dată în cincizeci-șaizeci de ani, poți vedea crini, nemțișori și altele. Trandafiri. Piersici sălbatici.

Spre sfârșit nu prea mai aveam aer și am zis răgușit:

— Revista era Scientific American. Cred că v-am spus, înălțimea Voastră. Soția mea e abonată la ea. Lily. Are o minte foarte vioaie și cu...

Curioasă – asta vrusesem să spun. Însă în clipa în care am pomenit de Lily, m-a copleșit un val de emoție foarte puternică.

— Vă înțeleg, Henderson, mi-a zis cu gravitate regele.

Există între noi o anume înțelegere reciprocă, o antantă.

— Mulțumesc, Maiestate, am spus. E-n regulă. Văd că începem să ne înțelegem.

— V-aș ruga să vă mai rețineți puțin mulțumirile.

Trebuie să vă cer mai întâi răbdare și încredere. În plus, chiar de la start, vă cer să mă credeți că nu am părăsit lumea, ca să mă întorc la waririi mei, cu scopul de a mă retrace.

Aș putea foarte bine să spun aici că avea o mare intuiție în privința leilor, a minții omenesti, a imaginației, inteligenței și a viitorului rasei umane. Pentru că, vedeți dumneavoastră, inteligența e acum liberă (după cum a spus el) și o poate porni oriîncotro vrea. E posibil să-și fi pierdut capul și să fi fost luat de valul ideilor sale, deoarece el nu era un biet visător, ci unul dintre cei care făuresc visurile, un tip cu program clar. Și când spun că și-a pierdut capul, vreau să zic nu că l-a părăsit judecata, ci că era un om ce s-a lăsat dus cu totul de entuziasmul și viziunile sale.

Capitolul XVII

Regele îmi spusese că e bucuros de vizita mea, căci i se oferise ocazia de a conversa, și nu mințise absolut deloc. Vorbeam ore întregi și nu pot pretinde că-l înțelegeam perfect. Pot zice doar că mi-am suspendat judecata, ascultând atent și având în minte avertismentul său: că adevărul poate veni în forme pentru care nu sunt pregătit.

Vă voi schița doar un rezumat al concepției lui. Avea o anumită convingere în legătură cu conexiunile dintre interior și exterior, mai ales în cazul ființei umane. Și, cum fusese un student zelos și un cititor împătimit, în

Siria se angajase portar la biblioteca școlii și după orele de program stătea și-și umplea mintea cu tot felul de lucruri neobișnuite. Spunea, de exemplu, psihologia lui

James, o carte foarte atractivă". Studiase o grămadă de asemenea cărți. Iar ceea ce-l captiva cel mai tare era credința în transformarea materialului uman, ce se putea înfăptui fie dinspre înveliș înspre miez, fie dinspre miez înspre înveliș – carnea influențând mintea, mintea influențând carnea, apoi mintea revenind iar pe primul plan și la final din nou carnea. Așa cum îl vedea el, procesul era cât se poate de dinamic. Gândindu-mă la mintea și la

carnea pe care le știam eu, am zis:

— Înălțimea Voastră, sunteți sută la sută sigur că-i așa?

Sigur? Era mai mult decât sigur. Era triumfător de sigur. Tonul lui atât de convins îmi amintea foarte mult de Lily. Pe amândoi îi înflăcăra credința în ceva și aveau tendința de a emite afirmații ciudate. Și lui Dahfu îi plăcea să vorbească despre tatăl lui. Mi-a spus, de pildă, că răposatul său tată, Gmilo, avea destul de multe trăsături de leu, cu excepția bărbii și a coamei. Era prea modest ca să pretindă că are și el însușiri leonine, însă ele se vedeau cu ochiul liber. Le observasem deja atunci când se afla în arenă, sărind, învârtind craniile de panglici și prinzându-le. A început cu o observație elementară, pe care mulți alții o făcuseră înaintea lui, aceea că oamenii muntelui sunt ca munții, cei ai câmpiei precum câmpia, cei de lângă apă ca apa, iar crescătorii de animale („Da, arnewii, prietenii dumitale, Sungo!”) ca animalele.

— E o idee oarecum în stilul celor ale lui Montesquieu, a zis și a continuat cu interminabile exemplificări.

Pomenea lucruri pe care milioane de oameni le-au remarcat în timpul experienței lor de viață: cei care creșteau cai aveau breton, dinți și vene mari, răs răgușit, câinii și stăpânii ajungeau să semene, iar soții și soțiile la fel.

Ciucit în pantalonii mei de mătase verde, mă gândeam

„Și porcii...?” însă regele a continuat:

— Natura e un imitator profund. Și dacă omul este prințul tuturor organismelor, tot el e și maestrul adaptărilor. El e artistul sugestiilor. El este principala sa operă de artă și lucrează asupra trupului și a cărnii sale.

Ce miracol! Ce triumf! Dar și ce dezastru! Câte lacrimi urmează să fie vărsate!

— Da, dacă aveți dreptate, e groaznic de trist, am spus.

— Bucățile de moloz ale eșecurilor umplu mormântul, praful nimicește ce-i al lui și totuși curentul vital încă mai curge. Există o evoluție. Iată lucrul la care trebuie să ne gândim, a concluzionat Dahfu.

Pe scurt, avea o explicație perfect științifică asupra modului în care sunt alcătuiți oamenii. Pentru el nu era destul că ar putea exista deficiențe ale trupului a căror origine se află în creier. Totul pornea de acolo.

— Deși n-aș dori să reduc statura discuției noastre, mi-a zis el, am să vă dau totuși un exemplu. Coșul de pe nasul unei doamne ar putea fi ideea ei, realizată printr-o modificare, la comanda solemnă a psihicului ei. În plus, deși parțial ereditar, nasul însuși este în parte și ideea ei.

Deja îmi simțeam capul ușor ca o împletitură de nuiiele, așa că am zis:

— Un coș?

— Înțeles ca un indice al dorințelor cele mai adânci, izbucnite în afară, mi-a precizat regele. Dar dacă sunteți înclinat să condamnați... nu! Învinovățirea nu slujește la nimic. Nu suntem nici pe departe atât de liberi încât să putem fi stăpâni. Însă același lucru se poate realiza din interior. Boala este discursul psihicului. Este o metaforă admisibilă. Spunem că florile conțin limbajul dragostei.

Grini pentru puritate. Trandafiri pentru pasiune. Margaretele nu te trădează niciodată. Ha! Am citit odată asta pe broderia unei perne. Dar – și vorbesc foarte serios – psihicul e poliglot, pentru că dacă transformă frica în simptome, transformă și speranța în același fel. Există obraji sau chipuri întregi ale speranței, picioare ale respectului, mâini ale justiției, sprâncene ale seninătății și așa mai departe.

Era încântat de reacția feței mele. Probabil că aveam un aer complet buimac.

— A, vă uimesc?

Îi plăcea la nebunie.

În timpul perorațiilor sale ulterioare i-am spus:

— Admit că ideea aceasta a dumneavoastră mă atinge exact la punctul sensibil: sunt eu oare direct răspunzător pentru înfățișarea mea? Recunosc că exteriorul meu mi-a dat foarte mult de furcă. Fizic vorbind, sunt o enigmă chiar și pentru mine.

El a zis:

— Într-un fel, spiritul persoanei e autorul corpului său.

N-am văzut niciodată un chip și un nas ca ale dumneavoastră, în ceea ce privește transformarea, doar această trăsătură, luată ca atare, e o descoperire absolută.

— Cum, Maiestate? am spus. Dar zău că e vestea cea mai proastă pe care am auzit-o vreodată, în afară de moartea vreunui membru al familiei! De ce aş avea eu o răspundere mai mare decât un copac? Dacă aş fi fost o salcie, nu mi-aţi fi spus asemenea lucruri.

— O, vă consumaţi prea tare! a venit răspunsul lui.

Şi a continuat să-mi explice, citind tot soiul de lucrări de profil şi investigaţii asupra creierului. Mi-a spus – şi mi-a repetat – că sarcina cortexului nu este doar aceea de a recepţiona impresiile venite de la extremităţi şi de la simţuri, ci şi de a trimite înapoi ordine şi directive.

Însă cum se întâmpla acest lucru, ce ventricule reglau o anumită funcţie – ca temperatura sau hormonii – şi altele asemenea, nu mi-a fost prea clar. Vorbea întruna despre funcţiile vegetale şi despre alţi termeni de acelaşi soi, iar eu pierdeam şirul la fiecare nouă propoziţie.

În cele din urmă m-a încărcat cu o groază de cărţi cu materiale ştiinţifice de-ale lui şi a trebuit să le duc în apartamentul meu şi să-i promit c-o să le studiez. Cărţile şi revistele le adusese cu el de la şcoală.

— Cum? am întrebat.

La care el mi-a explicat că venise prin Malindi şi cumpărase acolo un măgar. Nu-şi adusese nimic altceva, nici măcar haine (ce nevoie ar fi avut de ele?), ci doar un stetoscop şi un tensiometru. Pentru că într-adevăr era în anul al III-lea la Medicină când fusese chemat înapoi acasă.

— Acolo ar fi trebuit să mă duc eu imediat după terminarea războiului – la Medicină, i-am spus. Nu să-mi pierd timpul cu tot felul de prostii. Credeţi că aş fi fost un medic bun?

Mi-a răspuns:

— A, da?

Nu vedea de ce nu. La început a avut o oarecare rezervă. Însă

după ce l-am convins de sinceritatea mea, chiar a părut să vadă posibil un astfel de viitor pentru mine. Mi-a sugerat că, deși aș fi devenit medic specialist abia la vârsta când alții se pensionau, la urma urmei era totuși vorba de mine, E.H. Henderson. Cel care o ridicase pe Mummah. Să nu uităm asta. Firește, se putea întâmpla oricând să-mi cadă în cap turla unei biserici și să mă lase lat, însă, făcând abstracție de asemenea cauze neprevăzute, constituția mea fizică sugera că voi trăi cel puțin nouăzeci de ani. Așa că într-un final regele a ajuns să-mi ia foarte în serios ambiția și să spună cu multă gravitate:

— Da, e o perspectivă extrem de admirabilă.

Mai era o problemă pe care o trata cu aceeași gravitate și anume datoria mea de rege al ploii. Când am încercat să fac o glumă pe tema asta, m-a întrerupt și mi-a spus:

— Henderson, se cuvine să vă amintiți că sunteți sungo.

Iată deci care îmi era programul, mai puțin faptul că în fiecare dimineață cele două amazoane, Tamba și Bebu, se aflau la dispoziția mea și se ofereau să-mi facă joxi – altfel spus, să mă joace în picioare. Erau mereu uimite și dezamăgite de refuzul meu, după care își aplicau tratamentul reciproc. De asemenea, în fiecare dimineață aveam o convorbire cu Romilayu și încercam să-l liniștesc în legătură cu purtarea mea. Cred că-l îngrijora și-l nedumerea faptul că eram atât de intim, frère et cochon, cu regele. Dar îi spuneam tot timpul:

— Romilayu, te rog, înțelege-mă! Acest rege e o ființă cu totul ieșită din comun.

Însă, după starea în care eram, și-a dat seama că între mine și Dahfu avea loc mai mult decât o discuție, că tocmai se derula un experiment – despre care vă voi vorbi mai târziu.

Înainte de prânzul amazoanele au defilat prin fața mea. Femeile astea cu veste sau pieptare scurte s-au ploconit în fața mea, îngenunchind în praf. Rând pe rând, fiecare dintre ele și-a umezit gura, ca mizeria să se lipească de ea, apoi mi-a luat piciorul și l-a pus pe cap. Era mult fast, arșiță, tensiune, solemnitate. Se auzeau bătăi de tobă și sunete de goarnă. Iar eu încă nu scăpasem de febră. Aveam pieptul

mistuit de vâlvătaï, de boală și de nerăbdare. Nasul îmi era extrem de uscat, cu toate că eram regele umezelii. Duhneam a leu – nu vă pot spune cât de tare. Cu toate acestea, am apărut cu pantalonii mei verzi, cu casca și cu pantofii cu talpă de crep în fața grupului de amazoane. Ele au ridicat umbrelele de ceremonie, ale căror falduri semănau cu niște pleoape groase.

Am văzut femei ce strângeau cu coatele cimpoaiele pe care le țineau în brațe. În mijlocul întregii agitații și prin vacarmul acela strident, servitoarele au desfăcut scaunele de bridge și ne-am așezat cu toții la masă.

Erau acolo cu toții: bunam-ul, Horko, ajutorul bunam-ului. Se nimerise foarte bine că bunam-ul ăsta n-avea nevoie de prea mult loc, pentru că Horko îi lăsase foarte puțin. Subțire și drept, se uita la mine cu acea privire nepieritoare a experienței umane, ce i se înrădăcinase în cutele adânci dintre ochi. Cele două neveste ale lui, rase în cap și cu dinți mici și veseli, erau foarte voioase. Arătau ca o pereche de fete cărora le place să se distreze. Horko își netezea întruna roba pe pântec sau își atingea ușor pietrele roșii și grele ce-i trăgeau urechile în jos. M-am trezit că mi se pune în față o chiftea sau o gălușcă albă, cu un aspect destul de neprietenos, ca din făină de cartofi, doar că mai grosolană și mai sărată. Dar puteam sta liniștit: nu prea avea ce rău să-mi facă la puntea dentară. În mod sigur aș fi murit de durere înainte să ajung înapoi în lumea civilizată dacă bucățelele metalice ce-mi mai erau ancorate de pivoții șlefuiți de mademoiselle

Montecuccoli și de Spohr ar fi cedat. Îmi făceam reproșuri pentru că nu-mi luasem cu mine puntea de rezervă pe care o aveam. O țineam într-o cutie, împreună cu mulajele de ghips, iar cutia se afla în portbagajul Buickului meu.

Roata de rezervă era fixată cu cricul, pe care-l bloca un arc, și, pentru mai multă siguranță, pusesem și cutia cu puntea de rezervă în același loc. O și vedeam. O vedeam de parcă aș fi stat întins în portbagaj, lângă ea. Era o cutie de carton plină cu hârtie roz, etichetată „Buffalo

Dental Manufacturing Company". Temându-mă să nu pierd și ce-mi mai rămăsese din punte, am mestecat cu maximă precauție până și găluștele sărate. Bunam-ul mânca odată cu ceilalți, cu aceeași cută fanatică, de gânditor profund, pe față. Atât el, cât și individul cu pielea neagră aveau ceva de-a dreptul sibilinic. Cel de-al doilea ins părea mereu gata să-și desfacă aripile și să zboare. Mesteca și el, ca și ceilalți, și, dacă e să fiu exact, în curtea palatului era o frenezie ce-mi amintea oarecum de cea din Alice în

Țara Minunilor. Erau chiar și câțiva copilași cu capete mari și piepturi bombate, ca niște pâinici negre de secară, care se jucau cu niște pietricele în praf.

Când Atti râgea dinspre subsolul palatului, nu comenta nimeni. Dintre toți cei prezenți, doar Horko a avut o ușoară tresărire, ce s-a topit însă repede în zâmbetul lui.

Era întotdeauna atât de strălucitor, că sângele lui trebuie să fi fost precum ceara de lustruit mobila. Asemeni regelui, și el era bine dotat fizic și avea aceiași ochi, doar că ai lui erau bulbucăți. Și m-am gândit că în acei ani petrecuți în Lamu, în timp ce nepotul lui era la școală în nord, probabil că o ținuse tot într-un chef. După mine, nu era un tip prea dus la biserică.

Ei bine, așa se întâmpla în fiecare zi. După masa oficială de prânz m-am dus cu amazoanele la Mummah.

Fusese adusă înapoi, în altarul ei, de șase oameni, care o așezaseră pe niște pari foarte rezistenți. Am fost martor.

Camera ei, pe care o împărțea cu Hummat, era într-o altă curte a palatului, unde se aflau niște stâlpi de lemn și un bazin de piatră plin cu o apă a cărei vedere îți făcea silă. Asta era rezerva mea specială de sungo. Vizita zilnică la Mummah mă înveselea. În primul rând partea cea mai antipatică a zilei se terminase (voi explica ce și cum la timpul potrivit) și apoi mă atașasem foarte tare de ea – nu doar datorită succesului meu, ci și datorită unor calități ale ei, atât ca operă de artă, cât și ca zeitate.

Așa urâtă cum era, cu cositele ca un cuib de barză și picioare

instabile, cedându-i sub volumul corpului, eu îi atribuiam scopuri extrem de binevoitoare. Îi spuneam:

— Sal'tare, domniță dragă! Complimente din anotimpul ploilor. Ce-ți mai face bărbatul?

Pentru că așa înțelesesem eu, că e măritată cu Hummat, acel zeu al munților bătrân și neîndemânatic pe care îl ridicase Turombo, campionul cu fes roșu. Părea o căsătorie fericită și stăteau amândoi în fața mea, mulțumiți unul de celălalt, lângă apa aceea atât de urât mirositoare din bazinul de piatră. În timp ce eu îi dădeam binețe lui

Mummah, Tamba și Bebu umpleau niște ploști făcute din tigve, după care treceam printr-un alt coridor, unde ne aștepta o trupă considerabilă de amazoane cu umbrelă și hamac. Amândouă articolele erau verzi ca pantalonii mei, culoarea definitorie a lui sungo. Eram ajutat să mă așez în hamac și mă întindeam pe mijlocul lui cu greutatea mea coplesitoare, cu privirea spre cerul strălucitor, stând nemișcat din cauza arșiței de după amiază și cu umbrela bine întinsă rotindu-se deasupra mea ba în sensul acelor de ceasornic, ba invers, cu ciucurii ei leneși și adormiți.

Rar se întâmpla să părăsim poarta palatului fără s-o auzim pe Atti dedesubt, moment în care amazoanele asudate de efort înghețau. În acea clipă se întâmpla uneori ca amazoana care-mi ducea umbrela să nu-și poată stăpâni tremurul, iar asupra mea se revărsa o explozie de soare, ca un contact brusc cu un foc violent, ce făcea ca sângele să-mi joace în creier asemeni cafelei într-un filtru.

După acest scurt memento al experimentelor în care eram implicat împreună cu regele, cu scopul de a-l ajuta să-și atingă țelul său esențial, intram în oraș urmați de un toboșar. Oamenii veneau la Tamba și la Bebu cu niște ceșcuțe și primeau un pic din apa aceea. Erau în primul rând femei, pentru că sungo era răspunzător și de fertilitate, care, desigur, avea o legătură și cu ideea de umezeală. Expediția asta avea loc în fiecare după-masă, în răpăitul leneș și neregulat al tobei. Era un sunet tensionat și slab, un sunet spart ce păstra totuși aproape întotdeauna ritmul. Dinspre colibele lor, prin soare, femeile veneau cu

căni de lut ca să ia câteva picături din apa aceea.

Eu stăteam lungit la umbră și ascultam chemarea adormită a tobei, cu degetele împreunate pe burtă. Când ajungeam în centrul orașului, coboram. Aici era piața.

Tot aici era și tribunalul. Îmbrăcat într-o robă roșie, judecătorul stătea pe o grămadă de bălegar. Era un individ cu trăsături aspre, însă pe mine nu mă interesa cum arată. Întotdeauna exista câte un litigiu în curs de judecare, învinuitul era legat de un stâlp și i se puneă un căluș dintr-un băț în formă de furcă, băț ce i se înfigea în cerul gurii și-i presa limba. În clipa în care îmi făceam apariția, procesul se oprea. Avocații încetau să țipe unul la celălalt, iar mulțimea începea să strige „Sungo!

Aki-Sungo!” (Marele Sungo Alb) Mă dădeam jos și mă înclinam. Tamba sau Bebu îmi înmânau o tîgvă perforată, semănând cu stropitoarele pe care le foloseau odinioară spălătoresele. Nu, mai bine zis ca sfeștocul pe care îl folosesc catolicii în bisericile lor. Eu îi stropeam, iar oamenii veneau la mine rîzînd, făcînd plecăciuni și întorcîndu-mi spatele atunci cînd îi stropeam – bătrîni știrbi, cu păr alb în despicătura fundului, fete cu sîinii pînă la pămînt și indivizi cu spinări puternice. N-am putut să nu remarc faptul că în atitudinea lor respectul pentru forța și titlul meu oficial se amestecau și cu o oarecare doză de batjocură, în orice caz, aveam întotdeauna grijă ca pârătul legat de stâlp să-și primească porția și mai turnam și eu niște picături de apă pe pielea – și așa asudată – a bietului îns.

Cam acestea erau, în mare, îndatoririle mele regale, dar nu despre ele vreau eu să vorbesc, ci despre țelul esențial al regelui și despre toate lucrurile pe care mi le dăduse de citit. La început m-am folilit cât am putut, căci după conversația noastră preliminară ghicisem că era ceva ce o să-mi cam dea de furcă. Erau două cărți destul de uzate, două reeditări de articole științifice, două cărți fără coperte și cu prima foaie făcută ferfeniță. M-am uitat peste câteva pagini. Erau tipărite cu litere mici și negre, iar singurele spații libere din text erau pline cu diagrame de molecule. Cuvintele erau dense și greoaie ca niște pietre funerare, iar eu eram foarte demoralizat.

Era ca și cum te-ai fi dus cu limuzina la La Guardia Field și ai fi trecut pe lângă cimitirele din Queens. Atât de masive. Fiecare mort fusese expediat pe lumea cealaltă, iar pietrele de-acolo erau ca niște timbre poștale linse de moarte.

Așadar, era o după-amiază fierbinte și eu m-am așezat, încercând să văd ce pot face cu acele cărți. Purtam, ca de obicei, costumul meu format din pantalonii verzi de mătase, casca albă, colonială, și pantofii cu talpă de crep, ce-și pierduseră forma de tot și se curbaseră ca niște buze rânjitoare. Așa stăteau lucrurile. Boala și febra mă toropeau. Soarele domina orizontul fără vreo împotrivire.

Dungile de umbră par reale. Aerul e visător din cauza arșiței și munții sunt ca niște bomboane de melasă: galbeni, scânteietori, poroși și uscați. Arată de parcă n-ar fi buni pentru dinți. Iar eu am de citit ditamai catastifele.

Dahfu și Horko le încărcaseră în spinarea măgarului și le aduseseră aici, traversând munții dinspre coastă. Apoi dobitocul a fost căsăpit și dat ca hrană leoaicei.

De ce trebuia să citesc chestiile astea? m-am gândit.

Opuneam o rezistență înverșunată. În primul rând mi-era teamă să nu aflu cumva că regele e complet sărit de pe fix. Simțeam că ar fi complet aberant ca, după ce străbătusem atâta drum ca să-mi găsesc pacea sufletului, o cărasem pe Mummah și devenisem regele ploii, Dahfu să se dovedească un simplu excentric. Drept urmare, m-am eschivat. Mi-am făcut câteva pasiențe. Apoi m-a apucat somnul și mi-am ațintit privirea asupra culorilor de afară, impregnate de soare: verde ca vopseaua, maro precum cheresteaua.

Sunt un cititor nervos și emotiv. Țin o carte în față și nu e nevoie de mai mult de o frază bine întoarsă din condei ca pentru ca mintea mea să se transforme într-un vulcan. Încep să mă gândesc pe loc la toate lucrurile deodată și în cap îmi irumpe o adevărată lavă de gânduri, ce dă pe dinafară. Lily pretinde că am prea multă energie mentală. Pe de altă parte, în opinia lui Frances, n-am niciun dram de creier. Ceea ce pot spune cu siguranță este că atunci când am citit

într-una dintre cărțile tatălui meu

„Iertarea păcatelor e veșnică”, a fost ca și cum m-ar fi izbit cineva cu o piatră în cap. V-am spus, cred, că tatăl meu folosea bancnote ca semne de carte și bănuiesc că probabil am băgat în buzunar banii din cartea respectivă, după care i-am uitat până și titlul. Poate că nu voiam să aud mai multe despre păcat. Totul era perfect așa cum era și poate că mi-era teamă că individul va strica totul dacă vom continua în direcția respectivă. Oricum, sunt genul paragraful de început părea simplu, era semnat Scheminsky și nu era deloc ușor. Însă m-am luptat cu el până am dat de termenul „allochiria lui Obersteiner”, moment în care am clacat. M-am gândit: „La dracu’! Ce-o mai fi și asta?

Probabil e din cauză că i-am spus regelui că vreau să mă fac doctor. Individul crede că mă pricep la medicină. Aș face bine să-l lămuiesc”. Chestiile respective erau prea grele pentru mine.

Și totuși m-am străduit din răputeri. Am trecut peste allochiria lui Obersteiner și am reușit până la urmă să înțeleg ici și colo câte un paragraf. Majoritatea articolelor se ocupau de relația dintre corp și creier și accentuau în special diversele poziții ale corpului, confuziile între dreapta și stânga și diferitele exagerări și deformări ale senzațiilor. Astfel, un individ cu picioare normale putea fi convins că are picioare de elefant. Era foarte interesant, iar câteva descrieri erau chiar excelente. Mă gândeam:

„Mai bine mi-aș lustrui și mi-aș mai împropăta inteligența de odinioară, ca să înțeleg ce urmărește omul ăsta, pentru că viața mea depinde de el”. Asta mi-era soarta:

să cred că am găsit niște condiții de viață atât de simplificate, încât mă puteam descurca și eu – în sfârșit! –, iar apoi să ajung într-un palat grosolan, unde să citesc texte medicale specializate. Cred că n-au mai rămas decât foarte puțini prinți nativi needucați și toate școlile politehnice înscriu toate nuanțele de culoare din toată lumea. Iar unii dintre cei înscriși au făcut deja descoperiri senzaționale. Dar n-am auzit în viața mea de cineva care să fie interesat de aceleași lucruri ca

și Dahfu. Desigur, era posibil ca el să fie singurul membru al unui astfel de grup. Și îmi revenea iar teama că aș putea să am probleme serioase cu el, pentru că nu te poți aștepta ca oamenii care sunt o clasă în sine să fie rezonabili. Știu din proprie experiență cum e să fii singurul membru al unei categorii sociale anume.

Tocmai luasem o scurtă pauză după articolul lui

Scheminsky, făceam pasiențe și respiram adânc în timp ce mă aplecam peste cărți, când Horko, unchiul regelui, a găsit cu cale tocmai în acea zi de arșiță extremă să intre în camera mea de la primul etaj al palatului. Era urmat de bunam, care era și el urmat întotdeauna de asistentul sau însoțitorul lui, omul cu pielea neagră ca smoala. Aceștia trei i-au făcut loc unei a patra persoane, o femeie în vârstă, cu înfățișare de văduvă. Rar te poți înșela în legătură cu văduvele. O aduseseră ca să mă vadă și, din modul în care s-au tras imediat într-o parte, era clar că ea e musafirul principal. M-am clătinat, pregătindu-mă să mă ridic, căci spațiul camerei mele era destul de limitat și era deja ocupat aproape în întregime de Tamba și de Bebu, care zăceau pe jos, și de Romilayu, care stătea într-un colț. Eram opt persoane într-o încăpere prea mică și pentru mine singur. Patul era fixat și nu putea fi scos.

Era acoperit cu piei și țesături tradiționale, iar cărțile de joc pătate erau întinse pe patru șiruri inegale. Dădusem la o parte materialele regelui Dahfu. Iar acum în fața mea se afla femeia asta în vârstă, cu rochie cu franjuri, care-i atârna de pe umeri până la jumătatea coapselor. Au intrat în șir indian, venind direct din sălbăticia fierbinte a după-amiezii africane, și, cum mă obișnuisem cu starea de orb văzător a unui jucător de cărți, centrat pe desenele roșii și negre, lucioase și murdare, în primele clipe n-am putut să localizez femeia. În momentul în care s-a apropiat de mine, am văzut că are o față rotundă, însă nu perfect rotundă. Într-o parte avea chipul total asimetric. Maxilarul adică. Avea nasul cârn și buzele groase, iar faptul că-și proiecta cu blândețe chipul în față făcea să pară că ți-l oferea. Nu prea avea dinți în gură, dar am recunoscut-o imediat. „Păi”, m-am gândit eu

imediat, „e o rudă de-a lui

Dahfu. Trebuie să fie mama lui”. Am văzut legătura de rudenie dintre ei în forma feței și a buzelor și în ochii ușor injectați.

— Yasra. Regină, a zis Horko. Mama Dahfu.

— E o onoare pentru mine, doamnă, am spus.

Mi-a luat mâna și și-a pus-o pe cap – care îi era, desigur, ras. Toate femeile măritate aveau capetele rase. Gestul i-a fost ușurat și de diferența de mai mult de jumătate de metru dintre noi. Horko și cu mine îi dominam pe ceilalți. El era înfășurat în toga lui roșie, iar când s-a înclinat să-i vorbească, pietrele din urechi au început să-i atârne ca gușa unui cocoș.

Mi-am scos casca, dezvelindu-mi cucuiele și vânățile de pe nas și obraji, cu care mă alesesem în urma ritualului ploii. Trebuie să fi avut ochii oarecum neliniștiți din cauza solemnității momentului, pentru că îl zărisem pe omul cu pielea ca tăciunele, care părea să le arate ceva și să-i zică ceva bwnam-ului. Însă mi-am pus foarte respectuos mâna bătrânei pe cap, zicând:

— Doamnă, Henderson e numele meu și mă aflu la dispoziția dumneavoastră. Și vorbesc foarte serios.

I-am zis lui Romilayu peste umăr:

— Spune-i ce-am zis.

Claia lui de păr era chiar în spatele meu și sub ea avea fruntea chiar mai ridată decât de obicei. T văzut pe bunam uitându-se la cărțile și revistele de pe pat și le-am strâns în spatele meu, nedorind să-i supun privirii critice materialele aflate în posesia regelui. Apoi i-am zis lui Romilayu:

— Spune-i reginei că are un fiu extraordinar. Regele e prietenul meu, iar eu sunt prietenul lui. Zi-i că sunt mândru că-l cunosc.

Între timp mă gândeam „Biata femeie, în ce companie neplăcută trebuie să umble!”, pentru că știam că era datoria bunam-ului să-i ia viața regelui care dădea greș.

O știam de la Dahfu. De fapt bunam-ul îl executase pe soțul ei. Iar acum regina venise într-o vizită de protocol într-o după-amiază

târzie? Nu era în regulă.

Acasă ar fi fost ora cocteilului. Uriasele roți ale lumii, cu toate osiile lor, ce desfigurau cerul, își încetineau mersul odată cu lăsarea întunericului, iar lumea, cu toate tainele și invențiile ei, cu toată povara năzuințelor și a dorinței de a se transforma, se mai destindea, slăbind încordarea de peste zi.

Poate că bătrâna regină îmi ghicise gândul, pentru că era tristă și necăjită. Bunam-ul mă țintuia cu privirea, intenționând să mă câștige cumva de partea lui, în timp ce Horko, a cărui față cărnoasă era trasă în jos de cercei, mi s-a părut mohorât de la bun început. Vizita lor avea un dublu scop – să mă facă să spun ce știu despre leoaică și apoi să se folosească de influența pe care aş putea-o avea asupra regelui. Avea necazuri serioase. Intrase într-o mare încurcătură din cauza lui Atti.

Horko a vorbit cel mai mult, combinând cele câteva limbi pe care le prinsese în timpul șederii lui în Lamu.

Un fel de franceză amestecată cu engleză și puțină portugheză. Chipul sangvin îi strălucea puternic, iar bijuteriile îi atârnavă, făcând ca urechile să-i ajungă până aproape de umerii grași. A intrat în subiect zicând ceva despre reședința lui din Lamu – un oraș foarte la modă, după descrierea lui. Mașini, cafenele și muzică, multe limbi vorbite.

„Tout le monde tres distingue, tres chic”, a zis. Mi-am astupat urechea defectă cu mâna și i-am oferit-o cu generozitate pe cealaltă, aprobându-l. Când a văzut că reacționez la afro-franceza din Lamu, a început să se însuflețească. Se vedea cât se poate de limpede că inima lui rămăsese în acel oraș și că, probabil, anii petrecuți acolo fuseseră cei mai frumoși din viața lui. Acolo fusese

Parisul lui. Nu mi-a fost deloc greu să-mi închipui că-și făcuse rost de o casă, de servitori și de femei și că-și petrecea zilele în cafenea, într-o haină de tergal, poate cu butonieră, pentru că era cu un pas înaintea modei.

Era supărat pe nepotul lui pentru că plecase și-l lăsase acolo opt sau nouă ani.

— Plecat departe școală Lamu, mi-a zis. Pas assez bon.

Rău, rău, spun. Nu plecat Lamu. Noi merge. El merg.

Tata rege Gmilo moare. Moi allez chercher Dahfu. Un ani.

Și-a ridicat un deget îndesat către mine peste capul chel al reginei Yasra și, din indignarea lui, am înțeles că fusese, probabil, tras la răspundere pentru dispariția lui

Dahfu. Era de datoria lui să-l aducă înapoi pe moștenitor.

Observând însă că nu-mi place tonul lui, mi-a spus:

— Dumneavoastră prieten Dahfu?

— La cataramă.

— Și eu. Roi neveu. Aimé neveu. Sans blague. Periculos.

— Ascultă, ce-i cu chestia asta? am întrebat.

Văzându-mă nemulțumit, bunam-ul s-a răstit la Horko, iar Yasra, regina mamă, a început să țipe:

— Sași ai! Ai, sași, sungo!

Uitându-se în sus, spre mine, probabil mi-a văzut bărbia, mustața și nările fremătând, însă nu și ochii, așa că n-avea de unde să știe ce efect are rugămintea ei asupra mea – pentru că asta era: o rugămintă. Drept urmare, a început să-mi sărute degetele încontinuu, cumva cam cum făcuse și Mtalba în noaptea de dinaintea nefericitei mele expediții împotriva broscuilor. Am devenit iar conștient de sensibilitatea lor. Măinile mele și-au cam pierdut forma în urma abuzurilor la care au fost supuse. Așa era, de exemplu, degetul arătător, cel cu care ținisem pisica pe sub masa de bridge, imitându-l pe Pancho Villa.

— Vai, doamnă, nu faceți așa ceva! am spus. Romilayu!

Romilayu, spune-i să înceteze! Dac-aș fi avut atâtea degete câte ciocănele are pianul, i le-aș fi pus pe toate la dispoziție.

Ce vrea bătrâna regină? Indivizii de-aici o strâng cu ușa.

Se vede clar.

— Ajutați fiu, sah, a zis Romilayu din spatele meu.

— În legătură cu ce? am întrebat.

— Vrăjitoare de leu, sah. Vai, leu foarte rău!

— Au înfricoșat-o pe bătrâna mamă, am zis, încruntându-mă la

bunam și la însoțitorul lui. Asta-i necroforul.

E fericit doar când are cadavre sau bagă oamenii în pământ.

Miroase a moarte. Și uită-te și la liliacul cu aripi de piele de-aici, tovarășul lui. Ar putea să joace în Fantoma de la

Operă. Are o față de furnicar, de mâncător de suflete. Te rog să-i spui, chiar acum și aici, că eu cred că regele e un om strălucit și o fire nobilă. Și, te rog, fă-o cu multă convingere! i-am mai spus lui Romilayu. De dragul bătrânei.

Însă n-am reușit să schimb subiectul, oricât l-am lăudat eu pe rege. Veniseră să mă pună în temă cu leii. Toți, în afară de unul singur, erau de fapt purtători ai sufletelor vrăjitorilor. Regele o prinsese pe Atti și o adusese acasă în locul tatălui său, Gmilo, care se afla încă în libertate.

Acest lucru îi necăjea foarte tare, iar bunam-ul venise să mă avertizeze că Dahfu mă amestecă și pe mine în vrăjitoriile lui.

— Ei, aș! le-am spus. N-am nici cea mai mică legătură cu vrăjitoria. Nu sunt deloc înclinat către așa ceva. Chiar dimpotrivă.

Dintre toți cei prezenți, Horko și Romilayu au fost cei care au reușit în cele din urmă să mă facă să înțeleg importanța și solemnitatea – adică povara – situației.

Am încercat să ocolesc problema, însă fără prea mare succes: m-au copleșit cu ea, aruncându-mi-o în brațe ca pe o lespede de piatră. Supușii regelui erau furioși. Leoaica aducea nenorocire. Anumite femei, care-i fuseseră dușmance în timpul încarnării ei anterioare, își pierduseră sarcinile. Mai era și seceta, care luase sfârșit când eu o ridicasem pe Mummah. Prin urmare, eram foarte popular.

(M-am înroșit, simțindu-mi chipul colorându-se într-un trandafiriu posac.)

— A fost un fleac, am zis.

Atunci Horko mi-a spus că am făcut foarte rău că am coborât în bârlog. Mi-am adus iar aminte de faptul că

Dahfu nu era încă pe deplin instalat ca suveran până când nu era prins Gmilo. Așa că bătrânul rege era nevoit să trăiască în tufișuri,

într-o companie neplăcută (ceilalți lei, fiecare din ei fiind un răufăcător certificat). Susțineau că leoaica îl seducea pe Dahfu, împiedicându-l să-și îndeplinească datoria, și că ea era cea care-l ținea departe pe Gmilo.

Am încercat să le spun că alți oameni au o părere complet diferită despre lei. Le-am spus că n-au dreptate să-i condamne pe toți lei, cu excepția unuia singur, și că trebuie să fie o greșeală pe undeva. Apoi am făcut apel la bunam, văzând că el era în mod clar conducătorul forțelor anti-leu. M-am gândit că privirea lui fixă și ridată, venele de pe frunte și acele zone complexe și extrem de active din jurul ochilor săi trebuie să însemne și aici (chiar și în această Africă arzândă, ca niște oceane de ulei verde sub cerul uriaș și absolut) ce ar fi însemnat la New York, adică gândire intensă.

— Ce să zic? Eu cred că ar trebui să-l susțineți pe rege. E un om excepțional și face niște lucruri excepționale.

Și câteodată asemenea oameni ieșiți din comun trebuie să facă lucruri la fel de ieșite din comun. Precum Cezar.

Napoleon sau Chaka, regele zulu. Din întâmplare, regele vostru e fascinat de domeniul științei și, deși nu sunt eu vreun expert, cred că se gândește la omenire ca la un întreg obosit de sine însuși, care are nevoie de o injecție de animalitate pură. Ar trebui să fiți fericiți că nu e un

Chaka și că n-o să vă radă pe toți de pe fața pământului.

Aveți noroc că nu e genul ăsta.

Am crezut că ar fi bine să încerc cu o amenințare. Și totuși vorbele mele au părut să nu aibă niciun efect.

Bătrâna încă mai murmură, ținându-mă de degete, în timp ce bunam-ul, în clipa în care Romilayu i s-a adresat, încercând să-mi traducă vorbele cât mai bine, a devenit brusc de o rigiditate sălbatică, astfel că numai ochii i se mișcau, însă foarte puțin, și-mi aruncau săgeți. Iar când

Romilayu a tăcut, bunam-ul i-a făcut semn însoțitorului său, pocnind din degete, iar omul ca tăciunele a scos din mantaua lui

zdrențuită un obiect pe care la început l-am luat drept o vânăță veștejită. Ținând-o de tulpină, mi-a apropiat-o de chip. În fața mea se aflau acum o pereche de ochi morți și niște dinți dintr-o gură ce nu mai respira.

Ochii aveau o privire indiferentă și finală. Vedeau prin mine. Una dintre nările jucăriei era înfundată, cealaltă lărgită, și întreaga față a acelei mumii negre și uscate, de copil sau de pitic înșfăcat de grumaz, părea să răcnească din toți bojocii. Respirația îmi ardea ca muștarul, iar vocea dinăuntru meu, cea pe care o auzisem când ridicasem cadavrul în spate, încerca să-mi comunice ceva, dar nu reușea să se ridice peste nivelul unei șoaapte.

Bănuiesc că unii oameni au mai multă moarte în ei decât alții. Evident că, accidental, eu însumi am un mare potențial de moarte. Oricum ar fi, încep să mă întreb (sau poate că e mai mult o rugămintă decât o întrebare) de ce toate lucrurile astea mi se întâmplă numai mie. De ce?

De ce nu pot scăpa de ele măcar o vreme? De ce, de ce?

— Ce e chestia de acolo? am întrebat.

Era capul uneia dintre femeile-leoaice – al unei vrăjitoare. Plecase și avusese legături cu lei. Otrăvise oameni și-i fermecase. Însoțitorul Dunam-ului o prinsese, după care fusese judecată și strangulată. Dar venise înapoi.

Oamenii din fața mea nu se încurcau în subtilități inutile.

Erau siguri că era chiar leoaica pe care o capturase Dahfu. Era Atti. Nu aveau nici cel mai mic dubiu.

— âme de Hon, a zis Horko. En bas.

— Nu știu cum puteți fi atât de siguri, am spus.

Nu-mi puteam lua ochii de la căpățâna zbârcită, cu privirea ei indiferentă, de ființă ce-și încheiase socotelile cu lumea. Îmi grăia, așa cum o făcuse și creatura din acvariul de la Banyules după ce o urcasem pe Lily în tren. Mi-a revenit același gând pe care-l avusesem și atunci, în camera întunecată și umedă din piatră: „Gata!

Mi-a sunat sfârșitul!”

Capitolul XVIII

Rugăciunile lui Romilayu au fost în acea seară mai pline de fervoare ca niciodată. Cu buzele ținute și mușchii tresăltându-i pe sub piele, s-a rugat din adâncul sufletului cu vocea lui plângărească.

— E bine, Romilayu, am spus. Roagă-te. Nu te opri!

Roagă-te așa cum n-ai făcut-o niciodată! Dă tot ce ai!

Hai, Romilayu, roagă-te, îți spun!

Mi se părea că nu se roagă cu destulă patimă și l-am bulversat de tot în clipa în care m-am dat jos din pat, cu pantalonii mei de mătase verde pe mine, și-am îngenunchiat lângă el, pe podea, ca să mă alătur rugăciunii lui. Dacă vreți să știți, nu era în niciun caz prima dată în decursul ultimilor ani când îi adresam câteva cuvinte lui Dumnezeu. Romilayu s-a uitat de sub claia de păr ce-i atârna peste fruntea joasă, apoi a oftat și a tremurat, dar n-aș putea în ruptul capului să vă spun dacă din pricina satisfacției de a vedea că sunt cât de cât credincios ori de groază la auzul vocii mele pătrunzându-i brusc în canalul auditiv sau la vederea mea. Oho, ce mă mai aprinsesem!

Capul acela scofâlcit și vederea bieteii regine Yasra mă atinseseră în punctul meu cel mai sensibil. Și mă rugam întruna:

— O, Tu... oricine-ai fi, Tu, oricine-ai fi și din cauza căruia nu există Nimic! Ajută-mă să fac voia Ta. Ia-mi povara păcatelor mele proteste. Dezleagă-mă, Părinte

Ceresc, deschide-mi proasta de inimă și, pentru numele lui Dumnezeu, ferește-mă de lucrurile neadevărate! O.

Tu, care m-ai salvat de porci, nu mă lăsa să fiu ucis din cauza leilor și iartă-mi fărădelegile și lipsa de judecată și ajută-mă să mă întorc la Lily și la copiii!

Apoi, tăcut, stând în genunchii mei greoi și cu palmele împreunate, am continuat să mă rog, cu greutatea aplecată peste scândurile dușumelei.

Vedeți dumneavoastră, eram tulburat, pentru că acum înțelegeam clar de ce eram prins între rege și clica bunam-ului. Regele își pusese în cap să-și facă experimentul pe mine. Credea că niciodată

nu e prea târziu ca un om să se schimbe, indiferent de gradul lui de maturitate. Mă lua pe mine drept exemplu și era convins că ar trebui să asimilez toate calitățile leului.

În dimineața de după vizita Yasrei, a bunam-ului și a lui Horko, când am cerut să-l văd pe rege, am fost condus la pavilionul lui. Era o grădină amenajată cu un oarecare simț al designului. În cele patru colțuri se aflau portocali pitici. O viță-de-vie înfloritoare acoperea pereții palatului, ca niște lujeri de bougainvillaea, iar aici, sub una din umbrelele desfăcute, se afla regele. Purta pălăria de catifea cu boruri largi și dinți de om cusuți pe calotă și stătea pe un scaun cu pernă, înconjurat de soțiile sale, care îi ștergeau întruna fața cu șervete de mătase colorată. Îi aprindeau pipa și-i dădeau băuturi, asigurându-se că era la adăpostul brocartului ori de câte ori lua câte o înghițitură. Lângă unul dintre portocali un bătrân cânta la un instrument cu coarde. Foarte lung – doar puțin mai mic ca un violoncel – și rotunjit la mijloc, instrumentul era fixat pe un picior gros și era mânuit cu un arcuș din păr de cal. Scotea niște sunete profunde și agasante. Bătrânul muzician era numai piele și os. Genunchii i se îndoiu în afară și avea capul lunguleț și lucios, cu straturi peste straturi de cute. În spatele lui fluturau, ca dintr-o pânză de păianjen, câteva fire de păr alb.

— O, Henderson-Sung, bine că ai venit! Vom avea distracții.

— Ascultați, înălțimea Voastră, trebuie să vă vorbesc.

Îmi ștergeam întruna fața.

— Da, desigur! Dar mai întâi vom avea dans.

— Trebuie neapărat să vă spun ceva, Maiestatea Voastră.

— Desigur, dar mai întâi vine dansul. Doamnele mele ne vor face spectacol.

„Doamnele lui!” m-am gândit și m-am uitat în jurul meu la adunătura aceea de femei goale. Cum îmi spusese că va fi strangulat atunci când nu le va mai putea fi de folos, aveam o părere macabră despre ele. Dar unele arătau splendid, iar cele înalte se mișcau cu eleganța girafelor și aveau fețișoarele împodobite cu desene din

cicatrici. Șoldurile și sâni se potriveau cu trupurile lor mai bine decât orice costum. Cât despre trăsăturile lor, erau toate bine conturate, fără a fi deloc vulgare. Dimpotrivă, aveau nările foarte subțiri și fine și ochii foarte blânzi. Erau pictate, împodobite și parfumate cu un mosc ce mirosea ca un soi de ulei dulceag. Unele dintre ele purtau niște mărgelile ca niște nuci aurii, răsucite de două sau de trei ori în jurul lor și atârându-le până pe picioare. Altele aveau corali, mărgelile și pene, iar dansatoarele purtau eșarfe colorate, ce le unduiau pe umeri când alergau grațioase prin curte cu picioarele lor lungi, în vreme ce în fundal bătrânelul continua să-și împingă arcușul – scârț, scârț, scârț.

— Dar trebuie să vă spun ceva, Maiestatea Voastră!

— Da, bănuiam eu, Henderson-Sung. Totuși trebuie să privim dansul. Acea e Mupi și e extraordinară.

Instrumentul ofta, gema și se jeluia la fiecare mișcare a arcușului primitiv. Mupi încerca să se sincronizeze cu muzica. S-a legănat de vreo două-trei ori, și-a ridicat piciorul, cu genunchiul ținut țeapăn, după care piciorul i s-a răsucit încetișor spre pământ, de parcă ar fi căutat ceva. Apoi a început să se învârtă și a continuat să bâjbâie cu un picior, apoi cu celălalt, și a închis ochii. Scoicile subțiri de aur, ca niște nuci goale, îi zăngăneau pe trup. I-a luat regelui pipa din mină și a vărsat jarul din ea pe coapsa ei, apoi l-a apăsat bine cu mâna și, în timp ce se ardea, nu și-a desprins nici măcar o clipă privirea, umedă de durere, din ochii lui.

Regele mi-a șoptit:

— E o fată bună. Foarte bună.

— În mod sigur e topită după dumneavoastră, am spus eu.

Dansul a continuat, așa cum a continuat și scârțâitul instrumentului cu două corzi.

— Înălțimea Voastră, trebuie să vă vorbesc...

Dinții de pe pălăria regelui s-au lovit ușor, ca niște ciucuri, când și-a întors capul spre mine. În umbra pălăriei, chipul îi era mai vioi ca niciodată – mai ales nasul turtit și buzele groase.

— Înălțimea Voastră.

— Vai, ce persistent sunteți! Din moment ce pretindeți că este atât de urgent, haideți să mergem undeva unde putem vorbi.

S-a ridicat, ceea ce a provocat o mare frământare în rândul femeilor. Au început să se agite încoace și-ncolo prin pavilion, să strige și să-și zângănească bijuteriile.

Unele au plâns de dezamăgire că regele vrea să plece, altele m-au atacat cu voci stridente, pentru că li-l luam pe Dahfu, în vreme ce câteva țipau „Sdudu lebah!” Lebah – prinsesem deja cuvântul – însemna „leu” în limba wariri.

Îl avertizau în legătură cu Atti. Îl acuzau că le părăsește.

Regele le-a salutat cu un gest larg al mâinii, râzând. Părea foarte afectuos și bănuiesc că le-a spus că ține la toate.

Eu așteptam în apropierea lui – o matahală îngrijorată, cu chipul ușor înțepenit din cauza vânățărilor.

Femeile aveau dreptate, pentru că Dahfu nu ne-a dus în apartamentul lui, ci în bârlogul de dedesubt. Când mi-am dat seama în ce direcție se îndreaptă, m-am repezit după el, zicând:

— Stați puțin! Stați puțin! Haideți să clarificăm lucrurile. Ne ia doar un minut.

— Îmi pare rău, Henderson-Sungu, dar este necesar să mergem la Atti. Vă voi asculta acolo.

— Iertați-mă că vă spun, Maiestate, dar sunteți foarte încăpățânat. În caz că nu știți, vă aflați într-o situație infernală.

— A, diavolul, a zis. Știu ce se întâmplă.

— Au venit și mi-au arătat capul unei persoane care, susțineau ei, este Atti într-o existență anterioară.

Regele s-a oprit. Tocmai intrasem, iar Tatu aștepta în galerie, cu zăvorul masiv în mâini.

— O, e problema prea bine cunoscută a fricii! O vom înfrunta. Bătrâne, în asemenea cazuri lucrurile nu sunt întotdeauna prea frumoase. Vă simțiți agresat? E din cauză că am arătat cât țin la dumneavoastră.

M-a luat pe după umeri.

Bănuiesc că din pricina atingerii lui aproape că am clacat nervos.

— Ascultați! i-am spus. Sunt gata să fac aproape orice-mi cereți. Am îndurat multe în viață și adevărul e că nu mi-a fost frică de mai nimic. Maiestate, sunt soldat! Toți strămoșii mei au fost soldați. I-au protejat pe țărani și s-au luptat cu musulmanii în cruciade. Iar un străbunic din partea mamei... ce să mai zic, generalul U.S. Grant nu se angaja niciodată în luptă fără el! zicea „Billy

Waters e?” „Prezent, domnule!” „Foarte bine. Începeți lupta!” Ce s-o mai lungim atâta? Am în mine sânge marțial. Dar, înălțimea Voastră, vă spun sincer, povestea cu leoaica m-a dat gata. Și cu mama dumneavoastră cum rămâne?

— O, mama mea diavol, Sungo! mi-a zis. Dumneavoastră credeți că lumea nu e altceva decât un ou, iar noi ne aflăm aici pentru a ne așeza pe el? Mai întâi vin fenomenele. Mai presus de orice altceva. Eu vă vorbesc despre o mare descoperire, iar dumneavoastră aduceți în discuție argumentul mamelor. Sâr. **t** conștient că ăia încearcă s-o înfricoșeze și pe ea. Mama mea i-a supraviețuit deja lui Gmilo cu aproape o jumătate de decadă. Intrați, vă rog, pentru ca Tatu să poată închide ușa. Haideți, haideți!

Eu nu m-am clintit.

— Veniți când vă spun! mi-a zis, iar eu am trecut dincolo de prag.

Am văzut-o pe Tatu mânuind bucata mare de lemn pe care o folosea drept zăvor. Zăvorul a căzut, ușa s-a închis și iată-ne în întuneric. Regele o luă la fugă pe scări în jos.

L-am ajuns abia în zona în care lumina se strecura printre gratiile din tavan – lumina aceea fluidă și galbenă, reflectată de piatra din jur.

Mi-a zis:

— De ce mă fixați într-un mod ați **t** de amenințător cu fața dumneavoastră? Aveți o expresie periculoasă.

I-am răspuns:

— Maiestate, așa simt. V-am spus că am unele calități de medium. Și simt nenorocirea plutind în aer.

— Fără îndoială, din moment ce ea există. Însă îl voi prinde pe Gmilo și nenorocirea va dispărea complet. Atunci nimeni nu mă va mai contesta sau contrazice. Zilnic sunt puși cercetași pe urmele lui. De fapt am primit deja informații despre el. Vă pot asigura de o captură foarte rapidă.

I-am spus cu maximă însuflețire că sper să-l prindă și să termine cu toată povestea, ca să nu ne mai facem griji în legătură cu indivizii ăia doi care nu știu decât să sugrume oamenii, bunam-vi și omul ca tăciunele. Ca să înceteze să-i mai persecute mama. Când am pomenit pentru a doua oară de mama lui, s-a enervat brusc și foarte tare. A fost prima dată când mi-a aruncat o privire lungă și mânioasă. Apoi și-a continuat coborârea. L-am urmat, extrem de stresat. Ei bine, am reflectat eu, întâmplarea face ca regele ăsta negru să fie un geniu. Ca Pascal, care a descoperit de unul singur la vârsta de doisprezece ani a treizeci și două teoremă a lui Euclid.

Dar de ce lei?

Pentru că, domnule Henderson, mi-am spus eu, nu cunoști sensul iubirii adevărate dacă crezi că tu ești cel care alege în cunoștință de cauză. Pur și simplu iubești.

Asta-i tot. E o forță a naturii. Una irezistibilă. El s-a îndrăgostit de leoaică la prima vedere – coup de foudre.

Purtam acest dialog cu mine însumi în timp ce coboram treptele, călcând în picioare buruienile de pe scară. Însă mi-am ținut răsuflarea când ne-am apropiat de bârlog.

Sentimentul apăsător de spaimă era mai sufocant ca oricând. Din cauza lui aveam o tot mai mare rețineră când trebuia să înaintez, iar răsuflarea mi se îngreunase. Respiram tot mai greu. Auzindu-ne, fiara a început să ragă în încăperea ei. Dahfu s-a uitat printre gratii și a zis:

— E-n regulă, putem intra.

— Acum? Credeți că e-n regulă? Îmi pare cam tulburată. N-ar fi

mai bine s-aștept aici până aflați cum se simte?

— Nu, trebuie să veniți, a zis regele. N-ați înțeles încă faptul că încerc să fac ceva pentru dumneavoastră? Pentru binele dumneavoastră? Nu cunosc nicio persoană care să aibă mai multă nevoie de așa ceva decât dumneavoastră.

Pericolul pentru viață e neglijabil. Serios! Animalul e îmblânzit.

— O fi îmblânzit din punctul dumneavoastră de vedere, dar pe mine încă nu mă cunoaște. Riscul e la fel de mare pentru oricine ar fi în locul meu, dar sunt gata să-mi încerc norocul. Însă asta e, n-am ce-i face: mi-e frică de ea.

A tăcut preț de câteva clipe, iar în timpul pauzei apărute m-am gândit că, probabil, părerea lui despre mine e în cădere liberă și că nimic nu m-ar fi putut răni mai tare.

— Aha! a zis el, dus pe gânduri.

A tăcut și a continuat să mediteze. În clipa aceea părea din nou mai mare ca însăși viața.

— Cred că-mi amintesc cum, atunci când am vorbit despre lovituri, am pomenit și despre lipsa celor curajoși.

Apoi a oftat, iar buzele sale, care erau de un roșu extrem de intens chiar și în umbra pălăriei, au rostit cu gravitate:

— Frica e stăpâna omenirii. Are cel mai mare dominion. Te face alb ca luminarea. Despică ochiul în două. Pe lume a fost creată mai multă frică decât orice alt lucru.

Ca forță modelatoare, e a doua după natura însăși.

— Deci e ceva valabil și în cazul dumneavoastră, nu?

Mi-a zis, încuviințând din cap:

— Da, firește. Sigur că e valabil. E valabil pentru toată lumea. Deși poate nu se vede nimic, se aude, ca la radio.

Pe aproape toate frecvențele. Și toate tremură și se înfioară – mai mult sau mai puțin.

— Și credeți că există vreun leac?

— Păi, sigur că da. Altfel ar trebui să renunțăm la toate închipuirile benefice. În orice caz, n-am să vă silesc să veniți cu mine și

să faceți ce am făcut eu. Și tatăl meu.

Gmilo. Și Suffo, tatăl lui. Ce am făcut cu toții. Nu. Dacă vă depășește atât de radical, atunci putem să ne luăm la revedere și să mergem fiecare pe drumul lui.

— Stați puțin, Maiestate! Stați așa, nu vă pripiți!

Eram în egală măsură ofensat și înfricoșat. Nimic n-ar fi fost mai dureros decât să-i pierd prietenia. Ceva îmi explodase în piept, ochii mi se umpluseră de lacrimi și am rostit, aproape sufocându-mă:

— Doar n-o să mă îndepărtați așa, Maiestate! îmi cunoașteți sentimentele.

El și-a dat seama cât mă afectaseră vorbele lui. Totuși a repetat că poate ar fi fost mai bine să plec, pentru că, deși din punctul de vedere al temperamentului ne potriveam ca prieteni și deși el ținea foarte mult la mine și-mi era recunoscător, pentru că avusese șansa de a mă întâlni și pentru că le făcusem serviciul acela waririlor, ridicând-o pe Mummah, totuși, dacă nu înțelegeam ce era cu leii, prietenia noastră rămânea doar una de suprafață. Pur și simplu trebuia să aflu despre ce e vorba.

— Stați o clipă, Maiestate! am zis. Mă simt teribil de legat de dumneavoastră și sunt gata să cred orice-mi veți spune.

— Vă mulțumesc, Sungo, mi-a răspuns Dahfu. Și eu sunt legat de dumneavoastră. E ceva reciproc. Dar eu am nevoie de o relație mai profundă. Doresc să fiu înțeles și să existe comunicare. Trebuie să dezvoltăm asemănarea din sufletul nostru prin relația cu leul. Altfel cum vom putea menține pactul pe care l-am făcut?

Am spus, extrem de mișcat:

— Of, Maiestate, e foarte crud să fii amenințat cu pierderea prieteniei!

Amenințarea era la fel de dureroasă și pentru el. Dar am văzut că suferea aproape la fel ca și mine. Aproape.

Pentru că adevărul e altul: cine mai poate suferi ca mine? Eu sunt pentru suferință ceea ce Gary1 e pentru fum. Una dintre cele mai generoase arene de desfășurare a operațiunilor din lume.

— Nu înțeleg, am adăugat apoi.

M-a condus la ușă, m-a îndemnat să mă uit printre gratii la leoaica Atti și, cu tonul acela al lui blând și personal, ce ajungea rapid la miezul subiectului, a spus:

— Ceea ce un creștin poate simți în Sfânta Sofia, pe care am vizitat-o când eram student în Turcia, eu extrag

1. Unul dintre cele mai importante centre din industria oțelului din S.U.A. și din lume.

2.5

de la leu. Când își arcuiește coada, mă lovește în inimă.

Mă întrebați ce poate face pentru dumneavoastră? Multe.

În primul rând e imposibil de evitat. Încercați și veți descoperi că așa e. Și tocmai de așa ceva aveți nevoie dumneavoastră, care evitați totul. O, ați reușit niște eschive momentane! Dar nu va mai merge așa! Ea vă va scoate conștiința la lumină. Și o va șlefui. Vă va forța să trăiți prezentul. În al doilea rând, leilor le place să experimenteze. Însă nu în pripă. Experimentează cu o tihnă deliberată. Cum zice poetul: „Tigrii mâniei sunt mai înțelepți decât caii educației”. Haideți să încadrăm și leii în aceeași concepție! În plus, observați-o pe Atti. Contemplați-o. Uitați-vă cum merge, cum se plimbă în voie, cum se întinde, cum privește, cum se odihnește sau respiră.

Pun accentul pe respirație, a adăugat. Nu respiră superficial. Această libertate a mușchilor intercostali și această flexibilitate abdominală (partea inferioară a pântecului ei, expusă privirii noastre, era de un alb imaculat) creează continuitatea vitală dintre părțile corpului său. Aduce fierbințeala în ochii ei cafenii precum giuvaierurile. Apoi există și lucruri mai subtile – de pildă, cum aruncă o aluzie sau cum îți cere s-o mângâi. Însă nu mă aștept să vedeți totul de la început. Are multe să vă învețe.

— Să mă învețe? Văd că sunteți într-adevăr convins că ar putea să mă schimbe.

— Excelent! Exact! Să vă schimbe! Ați fugit de ceea ce erați. N-ați crezut că trebuie să pieriți. Încă o dată și pentru ultima oară, ați

încercat lumea. Cu speranța de a o schimba. O, nu fiți surprins de această recunoaștere!

mi-a zis, văzând cât mă tulbură faptul că-mi înțelesese situația. Mi-ați spus multe. Sunteți sincer. E ceea ce vă face irezistibil, cum nu sunt mulți. Aveți rudimente de caracter ales. Ați putea fi nobil. Unele părți din dumneavoastră sunt înmormântate de atâta timp, că ar putea să fie categorisite deja drept moarte. Există oare vreo șansă de a le mai recupera? Aici intervine schimbarea.

— Credeți că am vreo șansă? am întrebat.

— Nu e deloc imposibil dacă-mi urmați sfaturile.

Leoaica s-a frecat de ușă. I-am auzit mârâitul plăcut și egal.

Dahfu a făcut un pas în față. Jumătatea mea inferioară s-a răcit instantaneu. Îmi simțeam genunchii ca două pietre prinse într-un torent înghețat din Alpi. Mustața îmi înțepa dureros buzele, ceea ce m-a făcut să-mi dau seama că m-am schimbat 3 a față de groază, și știam că, probabil, în ochi mi se pegorase un întuneric rău prevestitor. Ca și data trecută, regele m-a apucat de mină și am intrat în bârlog, zicându-mi în sinea mea „Ajută-mă.

Doamne! Ajută-mă!” Mirosul te orbea, pentru că aici, lângă ușă, unde aerul nu pătrundea, putea strălucitor.

Din obscuritate a apărut chipul ridat al leoaicei, cu mustățile ei subțiri precum cea mai fină zgârietură făcută cu diamantul pe suprafața unui geam. I-a îngăduit regelui s-o dezmierde, după care a trecut pe lângă el și s-a apropiat să mă studieze cu atenție, fixându-și asupra-mi acele cercuri de mânie inumană, convexe, limpezi și cafenii, cu inele de lumină întunecată. O linie îi cobora de la nări până la gură, ca gâtul unei clepsidre, despărțindu-i buza și lățindu-se spre bot. Mi-a mirosit tălpile, apoi a urcat și s-a oprit o clipă între picioarele mele, făcând ca părțile expuse din trupul meu să-și caute rapid adăpost sub burdihan. Și-a vârât capul la subsuoara mea și a tors cu o vibrație atât de puternică, încât mi-am simțit capul țiuind ca un ceainic.

Dahfu mi-a șoptit:

— Vă place. O, ce bine-mi pare! Sunt entuziasmat!

Sunt mândru de amândoi. Vă e frică?

Mai aveam puțin și explodam. N-am putut decât să aprob.

— Mai târziu, când vă veți aminti, veți râde. Acum e ceva normal.

— Nici măcar nu pot să-mi împreunez mâinile, am zis.

— Vă simțiți paralizat?

Leoaica s-a îndepărtat și a făcut ocolul bârlogului pe lângă pereți, cu picioarele ei cu pernțe îndesate.

— Vedeți? a spus regele.

— Cu greu. Nu prea văd nimic.

— Haideți să începem cu o plimbare.

— Pe după gratii ar fi nemaipomenit. Ar fi grozav.

— Iarăși evitați, Henderson-Sung.

Mă privea pe sub borurile de catifea moale ale pălăriei.

— Schimbarea nu se poate petrece așa. Trebuie să vă formați un nou obicei.

— Of, Maiestate, ce pot să fac? Toate deschizăturile îmi sunt închise bine cu șuruburi, pe toate părțile. Dar acele șuruburi pot sări în aer într-o singură clipă. Gura mi se usucă, pielea capului mi se încrețește și îmi simt ceafa cât se poate de greoaie. E foarte posibil să-mi pierd cunoștința.

Mi-amintesc că s-a uitat la mine cu o curiozitate maximă, de parcă ar fi evaluat simptomele din punct de vedere medical.

— Toate rezistențele își scot în evidență limitele superioare, a fost comentariul lui.

Părea imposibil ca întunecimea pielii să îi fie întrecută și totuși părul regelui, vizibil în părțile laterale ale pălăriei, era chiar mai negru decât ea.

— Iar noi, a reluat el, o să le dăm ocazia să o facă. Am absolută încredere în dumneavoastră.

Am spus, abia auzit:

— Îmi pare bine că gândiți așa. Dacă nu mă face bucățele.

Dacă nu mă lasă pe podea, pe jumătate mâncat.

— Primiți asigurarea mea. O asemenea eventualitate nu e posibilă. Priviți-o cum merge! Frumos? Dumneavoastră ați spus-o! În plus, este frumusețea unei specii nedomesticite. Cred că atunci când teama vă va părăsi, îi veți putea admira frumusețea. Cred că o parte a emoției frumuseții rezultă din faptul că ți-ai depășit frica. Atunci când frica cedează, în locul ei se dezvăluie frumusețea.

Dacă îmi aduc bine aminte, tot așa se spune și despre dragostea perfectă și înseamnă că accentul este deplasat de pe ego. Vai, Henderson, priviți cât de ritmică e în comportament! Ați făcut pisica în primul an de anatomie? Priviți-o cum își curbează coada! Mă simt de parcă eu însumi aș face așa! Haideți să o urmărim!

M-a condus spre leoaică. Eram aplecat și picioarele nu mă mai ascultau. Pantalonii verzi nu-mi mai fluturau, ci se încărcaseră cu electricitate statică și mi se lipiseră de coapse. Regele nu înceta să-mi vorbească, fapt ce mă bucura, pentru că vorbele lui erau unicul meu sprijin.

N-am putut să-i urmăresc raționamentul în detaliu – nu eram în stare –, dar, treptat, am înțeles că voia ca eu să imit sau să acționez conform comportamentului leilor.

„Ce-o mai fi și asta”, m-am gândit, „metoda Stanislavski?”

Teatrul Dramatic din Moscova”? Mama mea făcuse înconjurul Rusiei în 1905. O văzuse pe amanta țarului dansând într-un spectacol de balet în ajunul războiului ruso-japonez.

I-am spus regelui:

— Și cum se aplică aici allochiria lui Obersteiner și toate cheștiile medicale pe care mi le-ați dat de citit?

Mi-a răspuns extrem de răbdător:

— Toate bucățile se potrivesc perfect. În curând va fi limpede. Dar mai întâi, prin intermediul leului, încercați să distingeți care condiții sunt date și care sunt dobândite.

Observați că Atti e numai leu. N-are de-a face cu inerenta. E sută la sută în cadrul celor date.

I-am spus, cu glasul spart:

— Dacă ea nu încearcă să fie om, de ce aş încerca eu să fac pe leul? N-o să reuşesc niciodată! Dacă tot trebuie să copiez pe cineva, de ce să nu vă iau pe dumneavoastră drept model?

— Of, încetaţi cu obiecţiile, Henderson-Sungó! Eu am imitat-o! Transferul de la leu la om e posibil. O ştiu din experienţă.

Şi a strigat „Sakta!”, cuvântul la auzul căruia leoaica începea să fugă. A luat-o şi acum la trap, regele a fugit după ea, iar eu după el, încercând să rămân cât mai aproape.

„Sakta, sakta!” striga regele, iar Atti prindea vitează.

Acum gonea de-a lungul peretelui opus. În câteva secunde avea să ajungă în spatele meu.

Am început să-i strig:

— Maiestate, aşteptaţi! Pentru numele lui Dumnezeu!

Lăsaţi-mă să merg înaintea dumneavoastră!

— Băgaţi-vă în faţa mea! a strigat el spre mine.

Însă eu tropăiam şi gâfâiam, încercând să-l depăşesc.

Vedeam cu ochiul minţii sângele căzând în picături uriaşe, mai mari ca monedele de douăzeci şi cinci de cenţi, ţâşnind din mine pe când leoaica îşi înfigea ghearele în trupul meu, pentru că eram convins că, fiind în mişcare, eram o pradă uşoară şi mă va sfâşia imediat ce mă va ajunge. Sau poate că avea să-mi frângă gâtul. Uite, parcă era o variantă mai acceptabilă. O lovitură, o clipă de ameţală şi mintea ţi se întunecă. O, Doamne! Nicio stea pe cerul acelei nopţi. Nimic!

N-am putut să-l ajung pe rege, aşa că m-am prefăcut că mă împiedic, m-am aruncat la pământ pe-o rână şi am scos un ţipăt dement. Când m-a văzut prosternat, cu pântecul în ţărână, regele a întins mâna către Atti pentru a o opri, strigând „Tema, tana, Atti!” Leoaica a sărit într-o parte şi a pornit către pragul de lemn. O priveam din praf. Am văzut-o cum se ghemuieşte pe postamentul unde îi plăcea să stea. Îşi întinsese un picior în afară şi începuse să se lingă. Regele s-a așezat pe vine lângă ea şi mi-a zis:

— V-aţi lovit, domnule Henderson?

— Nu, sunt doar puţin zdruncinat.

Atunci el a început să-mi explice:

— Intenționez să vă ajut să vă destindenți, sungo.

Sunteți atât de tensionat. De aceea am luat-o la fugă.

Tendința conștientului dumneavoastră este de a se izola.

Asta vă face teribil de încordat și de retras în sine, așa că următoarea mea dorință...

— Următoarea? am sărit eu. Cum adică următoarea?

Mi-ajunge! Deja sunt din cale afară de umilit. Ce trebuie să mai fac, Maiestate, pentru numele lui Dumnezeu?

Mai întâi mi s-a vârat pe gât un cadavru, după care am fost aruncat în iazul vitelor, apoi zvântat în bătaie de amazoane. OK. De dragul ploii. Ba chiar a trebuit să port pantalonii de sungo și să accept tot restul. Fie! Dar acum mă obligați să fac așa ceva?

Mi-a răspuns cu multă îngăduință și simpatie, apucându-și un colț îndoit al pălăriei lui de catifea în culoarea vinului tulbure.

— Răbdare, sungo, mi-a zis. Lucrurile menționate de dumneavoastră mai devreme erau pentru noi, pentru wariri. Vă rog să nu mă considerați vreodată o ființă ingrată. Dar cele petrecute mai de curând sunt pentru dumneavoastră.

— Așa spuneți întruna. Dar cum mă pot vindeca prin dresura asta de leu?

Felul în care regele își împingea chipul în față sugera, ca și în cazul mamei sale, că ți-l oferea.

— Of! a zis el. Vă rog, înaltă ținută, înaltă ținută!

Fără ea nu va exista niciodată altceva decât nefericire.

Știam că ați plecat de la casa din America din cauză că ați fost privat de înalta ținută. V-ați descurcat bine până acum, Henderson-Sungo, dar trebuie să continuați. Profitați de studiile mele, care, din fericire, vă sunt accesibile.

Mi-am lins mâna, pentru că mă zgâriasem în cădere, după care m-am așezat în fund, meditativ. Regele s-a ghemuit lângă mine, cu brațele strânse pe genunchi. Mă fixa insistent pe deasupra brațelor încrucișate, încercând să-mi prindă privirea.

— Ce vreți să fac?

— Ce am făcut și eu. Ce au făcut Gmilo, Suffo și toți strămoșii mei. Toți s-au purtat ca leii. Fiecare a preluat comportamentul de leu. Dacă faceți cum vă zic eu, vă veți comporta și dumneavoastră ca un leu.

Dacă acest corp, această carne a mea ar fi un simplu vis, poate că aș reuși să mă trezesc. Iată la ce mă gândeam în timp ce zăceam acolo, suferind. Zăceam, ca să spun așa, chiar în miezul lucrurilor. În cele din urmă am oftat și am încercat să mă ridic, cu unul dintre cele mai mari eforturi pe care le-am făcut vreodată. Atunci regele mi-a zis:

— De ce vă ridicați, Sungo, din moment ce vă avem într-o poziție propice?

— Cum adică o poziție propice? Vreți să mă târăsc?

— Nu, firește că nu. Târâșul e pentru alt gen de ființe.

Dar stați în patru labe. Vreau să stați într-o poziție de leu.

A făcut astfel el însuși și a trebuit să recunosc că semăna foarte bine cu un leu. Stând cu labelle încrucișate.

Atti se uita la noi doar din când în când.

— Vedeți? mi-a zis regele.

I-am răspuns:

— Bine, dumneavoastră e normal să o puteți face. Ați fost crescut așa. În plus, e ideea dumneavoastră. Dar eu nu pot.

M-am lăsat să cad grămadă înapoi.

— O, a zis el. Domnule Henderson, domnule Henderson!

E oare acesta omul care vorbea despre ridicarea din mormântul singurătății? Cel care mi-a recitat poezia musculiței de pe frunza verde la apusul soarelui? Cel care voia ca devenirea lui să ia sfârșit? E oare același Henderson?

Acel Henderson care a străbătut în zbor jumătate de

Pământ pentru că o voce îi spunea Vreau? Iar acum, din cauză că prietenul lui, Dahfu, îi oferă un remediu, se prăbușește? Renunțați la legătura mea cu dumneavoastră?

— Haideți, Maiestate, știți bine că nu-i adevărat! Nu e deloc adevărat! Aș face orice pentru dumneavoastră.

Pentru a-mi dovedi spusele, m-am ridicat în patru labe și am stat așa, cu genunchii căzuți, încercând să mă uit drept înainte și să semăn cât pot de tare cu un leu.

— O, excelent! a zis el. Mă simt așa de fericit! Eram sigur că sunteți destul de flexibil. Rămâneți așa, în genunchi.

O, e mult mai bine, mult mai bine!

Burdihanul îmi atârna între brațe.

— Aveți o structură foarte neobișnuită, a zis el. Dar vă felicit sincer pentru că ați lăsat deoparte atitudinea rigidă de mai înainte. Acum, domnule, n-ați vrea să încercați să fiți puțin mai mlădios? Parcă sunteți turnat dintr-o bucată.

Diafragma domină. Nu vă puteți mișca diversele părți ale trupului? Reduceți ceva din șovăiala grea a atitudinii de-acum! De ce sunteți atât de trist și de pământesc?

Acum sunteți leu. Închipuți-vă mediul înconjurător. Cerul, soarele, vietățile din tufișuri. Sunteți legat de toate. Țânțarii vă sunt veri buni. Cerul reprezintă gândurile dumneavoastră. Frunzele sunt asigurarea dumneavoastră, singura de care aveți nevoie. Stelele vă vorbesc neîntrerupt toată noaptea. Mă urmăriți? Domnule Henderson, ați consumat cantități mari de alcool în viața dumneavoastră?

Fața dumneavoastră îmi spune că da – mai ales nasul.

Nu am nimic cu dumneavoastră. Multe se pot schimba.

În niciun caz toate, însă foarte multe. Puteți dobândi o ținută nouă, care va fi propria dumneavoastră ținută. Va semăna cu vocea lui Caruso pe care am auzit-o pe discuri – niciodată obosită, întrucât funcția ei este naturală, precum cea a păsărilor. În orice caz, a continuat regele, de un alt animal îmi amintiți dumneavoastră. Întrebarea este: ce animal?

Nu voiam să-i spun nimic. Oricum, corzile mele vocale păreau să se fi lipit între ele asemeni unor spaghete prea fierte.

— O, într-adevăr! Ce mare sunteți! a spus, inspirat de noua lui viziune.

În cele din urmă mi-am regăsit glasul și l-am întrebat:

— Cât timp vreți să stau așa?

— Am observat. E foarte important să vă simțiți ca leul în încercarea dumneavoastră feciorelnică. Haideți să începem cu răgetul.

— Nu credeți că în felul ăsta o s-o stârnim?

— O, nu! Fiți atent, domnule Henderson! Aș vrea să vă imaginați că sunteți leu. În adevăratul sens al cuvântului.

Am gemut.

— Nu, domnule! Vă rog să-mi faceți plăcerea. Trebuie să vă auzim vocea. E cam înăbușită. V-am spus că tendința conștientului dumneavoastră este de a izola șinele. Așa că închipuiți-vă că vă aflați în fața prăzii. Că vreți să puneți pe fugă un musafir nepoftit. Ați putea începe cu un mârâit.

Dacă ajunsesem până aici, n-aveam cum să mai dau înapoi. N-aveam altă alternativă. Trebuia s-o fac. Așa că am început cu un mormăit din gâtlej. Eram disperat.

— Mai mult, mai mult, mi-a zis regele nerăbdător.

Atti nici nu s-a sinchisit, deci sunteți departe de esență.

Am mârâit și mai tare.

— Și privirea fixă. Rageți, rageți, Henderson-Sungó!

Nu vă fie teamă! Eliberați-vă! Mârâiți cât puteți. Simțiți leul din dumneavoastră. Lăsați-vă jos pe etichete din față.

Ridicați etichete din spate. Amenințați-mă. Deschideți acei magnifici ochi confuzi. Să v-aud. E mai bine, deși încă puneți prea mult patos. Vreau mai mult sunet. Acum, cu mâna, cu laba dumneavoastră... atacați! Dați-i una! Acum retrageți-vă! încă o dată... loviți, loviți, loviți! Cu forță!

Fiți fiară! Vă veți recăpăta umanitatea mai târziu, dar pentru moment fiți într-un totu fiară.

Așa că am fost. M-am abandonat senzației și toată tristețea mea s-a transformat într-un răget. Aerul venea din plămâni, însă nota sălbatică din glas îmi izvora direct din suflet. Răgetul mi-a opărit gâtul, mi-a rănit colțurile gurii și curând s-a revărsat în bârlog, ca un bas de orgă.

Acolo mă trimisese inima, cu strigătul ei. Și acolo a amuțit. O, Nabucodònosor! Cât de bine înțeleg profeția lui Daniel! Căci aveam gheare, păr, niște dinți și din mine izburcea un sunet fierbinte, dar când toate acestea au năvălit afară, în mine a mai rămas totuși ceva. Ceva care jinduia să fie om.

Cât despre rege, el era entuziasmat la culme. Mă lăuda, frecându-și mâinile și privindu-mă.

— Foarte bine, domnule Henderson. Foarte bine. Sunteți exact cum mi-am închipuit, l-am auzit spunând când m-am oprit să-mi trag răsufarea.

Din moment ce ajunsesem până aici, aș putea foarte bine să merg până la capăt, m-am gândit eu, ghemuit în praful și mizeria făcute de leu. Așa că mi-am pus tot sufletul în ceea ce făceam, răgind cât puteam de tare. Ori de câte ori îmi deschideam ochii bulbucați, îi vedeam pe rege bucurându-se și pe leoaică privindu-mă de pe pedestalul ei – o creatură în întregime din aur.

Când n-am mai putut, am căzut pe burtă. Regele a crezut c-am leșinat. Mi-a luat pulsul și mi-a tras câteva palme, zicând:

— Hai, hai, dragul meu...

Am deschis ochii și l-am auzit spunând:

— A, sunteți bine? Mă îngrijorasem. Din stacojiu, v-ați făcut negru de la stern până la față.

— Sunt în regulă. Cum mă descurc?

— Minunat, frate Henderson! Credeți-mă, vă va fi de folos. O voi duce pe Atti de aici, ca să vă las să vă odihniți. Ați făcut destul pentru prima dată.

După ce regele a închis-o pe Atti în camera ei, am stat amândoi pe bancă și-am vorbit. Părea sigur că Gmilo își va face apariția foarte curând. Fusesse văzut în apropiere.

Apoi îi va da drumul leoaicei, mi-a spus Dahfu, și va încheia controversa cu bunam-ul. Apoi a început să vorbească iar despre legătura dintre corp și creier. Mi-a zis:

— Este problema existenței unui model dezirabil pe cortex.

Atâta tot. Pentru cel nobil concepția despre sine e totul. Cum e concepția, așa e și individul. Altfel spus, sunteți în carne și oase așa cum vă e și sufletul. Și dacă o luăm așa, un individ e propriul său artist. Corpul și chipul sunt pictate în taină de spiritul omului, care-și impune voința asupra cortexului și a ventriculelor trei și patru, ce dirijează fluxul de energie vitală. Iată explicația agitației mele, Henderson-Sung.

Pentru că era deja foarte agitat. Era avântat. Era entuziasmat la culme. Am amețit încercând să țin pasul cu zborul lui. Eram foarte amărât din cauza unora dintre implicațiile teoriei sale, pe care eu tot încercam s-o înțeleg.

Fiindcă dacă eram pictorul nasului meu, al frunții și al corpolenței mele, al brațelor și al degetelor mele, reușisem o crimă perfectă împotriva propriei mele persoane.

Ce făcusem? Un bulgăre de umanitate prost modelat!

Of, of! Te rog, moarte, ajută-mă să dispar de pe fața pământului, măturat de puhoaiile dezlănțuite, ca să ștergi urma acestui morman uriaș de greșeli. „E vorba despre porci”, mi-am dat seama brusc. „Porcii! El și-a luat drept modele leii, iar eu porcii. Îmi vine să mor aici, pe loc”.

— Sunteți îngândurat, Henderson-Sung.

M-am apropiat, fără să-mi pot ascunde pica pe care i-o purtam. Ar fi trebuit să-mi dau seama că strălucirea lui nu era un dar cert, ci se sprijinea, ca și palatul său roșu și șubred, pe o schelărie nesigură.

Acum a început să-mi țină un alt gen de predică. Mi-a zis că natura ar putea fi doar o problemă de mentalitate.

Nu prea înțelegeam ce vrea să spună. Se întreba dacă obiectele neînsuflețite pot avea o existență mentală. Mi-a zis că madame Curie scrisese ceva despre felul cum particulele beta apăreau asemeni unui stol de păsări.

— Vă amintiți? m-a întrebat. Marele Kepler credea că întreaga planetă doarme, se trezește și respiră. Vorbea oare gura fără el? În cazul acesta mintea umană se poate asocia cu Inteligența Totală pentru

a face o anumită treabă. Prin imaginație.

Și a început să repete ce procesiune de monștri a creat imaginația umană în loc să facă așa ceva.

— Le-am rezumat în tipologiile despre care am vorbit, a zis el, cu pofticiosul, agonicul, istericul fatalist, Lazării combatanți, elefanții imuni, idioții veseli, neputincioșii și așa mai departe. Gândiți-vă numai ce ar putea fi dacă ar exista imaginații diferite. Ce tipuri vesele, inteligente, distractive, ce frumusețe și ce bunătate, ce obraji dulci și ce atitudini nobile! Ah, ce-ar putea fi! Ocazia te face să atingi culmi nebănuite. Ar fi trebuit să fiți o astfel de culme, domnule Henderson-Sungu.

— Eu? am zis, încă uimit de propriul meu răget.

Orizontul meu mental era departe de a fi limpede, fără a fi totuși întunecat de nori gri.

— Păi, vedeți, a zis Dahfu, ați venit la mine vorbind despre grun-tu-molani. Ce ar putea fi grun-tu-molani pe un fundal cu vite?

„Porcule!” ar fi fost un enunț mai direct.

N-avea rost să-l înjur pe Nicky Goldstein. Nu era vina lui că era evreu, că mă anunțase că are de gând să crească nurci în Catskills, iar eu îi spuseseam că o să cresc porci.

Soarta e mult mai complexă. Probabil că pasiunea mea pentru porcine s-a născut cu mult înainte de a-l cunoaște pe Goldstein. Două scroafe, Hester și Valentina, cu burțile pestrițe și țepi roșcați și neplăcuți la vedere, de un arămiu strălucitor, aparent mătăsoși, însă ca acele la pipăit, se țineau mereu după mine.

— Nu le lăsa să umble pe șosea! mi-a zis Frances.

Asta s-a întâmplat în ziua când am avertizat-o:

— Ai face bine să nu te atingi de ele! Animalele de acolo au devenit o parte din mine.

Ei bine, deveniseră oare cu adevărat o parte din mine?

Ezitam să abordez problema cu Dahfu și să-l întreb direct dacă se vedea vreo influență a lor asupra mea. Mi-am pipăit pe ascuns pomeții. Ieșeau în evidență ca ciupercile de pe trunchiurile copacilor,

ce se dovedesc albe ca slănina atunci când le deschizi. Pe sub cască, degetele mi s-au urcat către gene. Porcii au gene doar deasupra pleoapei. Eu aveam și dedesubt, însă erau rare și tocite. Când eram mic, am încercat să devin un nou Houdini și să culeg cu genele ace de pe podea în timp ce atârnam cu capul în jos lângă piciorul patului. El putea. Eu n-am reușit niciodată, dar nu pentru că aș fi avut gene prea scurte. Vai, cât mă schimbasem! Toată lumea se schimbă.

Schimbarea face parte din destinul fiecăruia. Trebuie să existe schimbări. Dar în ce fel? Regele ar spune că ele sunt dirijate de modelul dominant. Mi-am pipăit botul și maxilarele. Nu îndrăzneam să-mi cobor privirea asupra a ceea ce devenisem. Șunci. Burtă – un cazan întreg.

Trunchiul – un cilindru umflat. Mi se părea că nu puteam nici măcar să respir fără să gâfâi. Măiculiță! Mi-am pus mâna pe nas și pe gură, apoi m-am uitat cu ochi triști la rege. Dar el mi-a auzit vibrația guturală a corzilor vocale și mi-a spus:

— Ce-i zgomotul ciudat pe care-l faceți, Henderson-Sung?

— Cum, Maiestate?

— Nu știu. Ca un sunet scos de un animal. Ciudat, dar arătați bine după efort.

— Doar că nu mă simt prea bine. Nu sunt una dintre cele mai mari reușite ale dumneavoastră. O știți la fel de bine ca și mine.

— Sunteți rezultatul unei imaginații puternice și originale, deși blocată.

— Asta vedeți dumneavoastră? am spus.

Mi-a răspuns:

— Ce văd eu e foarte amestecat. Pe corpul dumneavoastră, în urma unei lupte puternice, s-au dezvoltat elemente fantastice. Excrescențe. Sunteți un amalgam extraordinar de forțe vehemente.

A oftat, apoi a zâmbit tăcut. În momentul acela era foarte liniștit. Mi-a spus:

— Nu vorbim în termeni de vinovăție. La mijloc sunt nenumărați factori. Stârnesc. Proclamă. Fiecare e diferit.

Un miliard de fleacuri neobservate de obiectul influenței lor. E drept, inteligența adevărată face ce poate, dar cine poate judeca? Elementele pozitive și cele negative se confruntă, iar noi nu putem decât să le privim și să ne minunăm sau să plângem. Vedem uneori un caz clar de ciocnire între un înger și un vultur. Ochiul este al cerurilor. Nasul dă o anumită ostentație. Însă chipul și corpul sunt cartea sufletului, deschisă cititorului de știință și înțelegerii.

M-am uitat la el, bombănind.

— Sungo, a zis iar regele, dați-vă osteneala să ascultați și o să vă spun care e convingerea mea.

Am făcut ce m-a rugat, pentru că eram de părere că vorbele lui ar putea să-mi redea speranță.

— Cariera speciei noastre, a continuat el, este dovada că o imaginație crește, practic, după alta. Nu vise. Nu numai vise. Zic „nu numai vise” pentru că ele au calitatea de a putea deveni foarte actuale. La școala din Malindi am citit tot ce a scris Bulfinch. Și, repet, nu numai vise. Nu.

Păsările zboară, harpiile zboară, îngerii zboară. Dedal și fiul lui zboară. Și, vedeți, nu mai e vorba de vis și poveste, pentru că zborul există cu adevărat. Ați zburat până aici, în Africa. Toate realizările umane au aceeași origine, una identică. Imaginația e o forță a naturii. Nu ajunge ca să umple o persoană de extaz? Imaginație, imaginație, imaginație! Ea se transformă în realitate. Susține, modifică, mântuiește! Vedeți, mi-a spus, eu stau aici, în Africa, și mă dedic acestui țel în modul meu personal. O fac cât pot de bine – sunt convins. Ce-și imaginează homo sapiens poate să devină încetul cu încetul. O, Henderson, ce fericit mă simt că sunteți aici! Am tânjit după cineva cu care să discut! Un tovarăș în spirit. Sunteți un dar din partea zeilor.

Capitolul XIX

Palatul era înconjurat de o curte vegetală și minerală.

Copacii erau sărăcăcioși și creșteau noduroși și încovoiați.

Apoi erau florile, care se aflau tot în grija celui ce era sungo. Fetele mele le udau, iar florile creșteau printre pietre. Soarele făcea

mugurii roșii extrem de lucioși și de plăcuți vederii. Zilnic veneam din bârlag epuizat de răgete, cu gâtulejul iritat, cu febră, cu ochii ca de funingine umedă, cu picioarele slăbite și mai ales cu genunchii tremurând delicat. Nu-mi mai trebuia decât povara soarelui ca să mă simt exact ca un convalescent. Știți cum e cu unii oameni când se refac după o boală devastatoare. Devin ciudat de sensibili. Se plimbă de colo colo visători; frânturi de imagini le pătrund până-n suflet și ajung sentimentali; văd frumusețea peste tot. Mă plimbam, cu privirile tuturor ațintite asupra-mi, și mă aplecam fără speranță cu ochii mei de funingine umedă asupra acelor flori, asupra acelor cupe de deșeuri minerale împietrite, umplute cu pământ umed, miroseam florile, mormăind și oftând cu un fel de nefericire grea și brobonată, cu pantalonii de sungo lipindu-mi-se de piele, și simțeam ca părul din cap – mai ales cel din zona cefei – îmi creștea vertiginos. Îmi creșteau bucle negre, mai groase ca de obicei, ca lina de oaie merinos, foarte închise la culoare, și din cauza lor casca nu-mi mai stătea cum trebuie pe cap. Poate că mintea mea începea să-și schimbe susținătorii, ca să zic așa, și stimula dezvoltarea unui om diferit de cel care fusesem.

Toată lumea știa de unde veneam și bănuiesc că toți îmi auziseră răgetele. Dacă eu o auzeam pe Atti, înseamnă că și ei mă auzeau pe mine. Cu toți ochii fixați asupra mea – inclusiv cei amenințatori, ai dușmanilor mei și ai regelui –, mă târam cu greu până în curte și încercam să miros florile. Nu că ar fi avut vreun miros. Aveau doar culoare. Dar era destul. Mi se lipeau instantaneu de suflet, vociferând, în timp ce Romilayu venea întotdeauna în spatele meu, pentru a mă sprijini la nevoie. („Romilayu, ce zici de florile de-aici? Sunt al naibii de zgomotoase”, i-am zis eu.) La vremea respectivă, când probabil că păream contaminat și periculos din pricina contactului cu leul, el nu se ferea de mine. Nu căuta un adăpost sigur în altă parte. Nu m-a părăsit. Și, pentru că iubesc loialitatea mai mult decât orice, am încercat să-i arăt că îl absolv de obligațiile față de mine.

— Ești un prieten de nădejde, i-am zis. Meriți din partea mea mult mai mult decât un jeep. Vreau să mai adaug ceva.

L-am mângâiat pe părul ca un tufiş – propria-mi mână mi s-a părut foarte groasă, iar fiecare deget cât un cartof –, după care am bodogănit tot drumul până la apartamentul meu. Acolo m-am pus să mă odihnesc. Eram răguşit de tot. Până şi măduva mi se dusesse din oase. Mi le simţeam goale. Zăceam aşa, gemând şi respirând greu a cauza învelişului meu extins, a burdihanului meu. C oeadată îmi imaginam că eram din cap până-n picioare, în fiecare centimetru al celor peste un metru optzeci ai mei, o copie a acelui animal familiar, cu pete pe burţi, cu colţi ascuţiţi şi pomeţi laţi. E-adevărat, înăuntrul meu inima-mi era plină de simţăminte omeneşti, dar în afară – la nivelul cojii, dacă vreţi – toate ciudatele abuzuri şi deformări la care fusesem supus o viaţă întreagă erau cât se poate de vizibile.

Sincer să fiu, nu aveam prea mare încredere în cunoştinţele ştiinţifice ale regelui. Acolo, în bârlog, unde eu treceam printr-un veritabil calvar, el trândăvea calm, în largul lui, aproape molatic. Îmi spunea că leoaica îl linişteşte foarte tare. Câteodată, după exerciţiile mele, când stăteam toţi trei pe postamentul băncii, îmi zicea:

— E foarte odihnitor aici. Simt că plutesc. Trebuie să vă acordaţi o şansă. Trebuie să încercaţi...

Însă eu aproape că leşinasem şi nu eram încă pregătit să plutesc.

Totul era negru şi chihlimbărie acolo, în bârlog. Până şi pereţii erau gălbui. Apoi mai erau paiele. Şi bălegarul.

Praful avea culoarea sulfului. Pielea leoaicei se lumina treptat, începând dinspre zona mai închisă la culoare a coloanei vertebrale. Spre piept devenea uşor roşcată, pe burtă avea o nuanţă de piper alb, iar pe partea inferioară a coapselor era de un alb arctic. Dar călcăiele le avea mici şi negre. Iar ochii îi erau încercuiţi cu un negru perfect.

Din când în când răsuflarea ei avea miros de carne.

— Trebuie să vă purtaţi şi mai mult ca un leu, a insistat Dahfu.

Am făcut tot ce-am putut ca să-l ascult. Având în vedere handicapurile mele, regele a declarat că făcusem progrese.

— Răgetul dumneavoastră e încă înăbuşit. Desigur, e firesc, din moment ce încă aveţi multe de ispăşit, îmi zicea el.

Și nu mințea. Eram perfect de acord cu el. Nu mi-ar fi plăcut să fiu martor la scălâmbăielile mele și să-mi ascult propria voce. Romilayu a recunoscut că mă auzise răgind și nu-i puteai învinovăți pe ceilalți băștinași pentru că se gândiseră că sunt învățăcelul lui Dahfu, care mă inițiază în magia neagră sau ce-o mai fi fost lucrul pe care îl acuzau că îl practică. Însă ceea ce regele numea patos era (n-aveam ce-i face) un strigăt ce rezuma întregul meu itinerar pe glob, de la naștere și până la venirea mea în Africa, iar în răgetele mele se mai strecurau câteodată cuvinte ca „Dumnezeule!”, „Ajutor!”, „Doamne, ai milă!”, doar că sunau „Ajootoor!”, „Meelăăă!” E nostim cum îți ies cuvintele. „Au secours” devenea „Secoor” sau mă trezeam zbierând „De profoondis!”, plus frânturi din

„Mesia”. („Era disprețuit și respins, un om al suferințelor etc”) Câteodată, din senin, îmi vin în minte cuvinte în franceză, limba în care îl tachinam pe micul meu prieten

François în legătură cu sora lui.

Deci eu răgeam și regele stătea cu mâna pe grumazul leoaicei, de parcă ar fi fost la operă. Ea cel puțin era cât se poate de elegantă. După aproximativ zece astfel de eforturi agonice, îmi simțeam creierul zob și-mi cedau și mâinile, și picioarele.

Îmi îngăduia un scurt moment de odihnă, după care mă puneam să încerc din nou, o dată și încă o dată. Când terminam, era foarte înțeleghător. Îmi spunea:

- Bănuiesc că vă simțiți mai bine, domnule Henderson, nu?
- Da, mai bine.
- Mai ușor?
- Da, sigur, și mai ușor, înălțimea Voastră.
- Mai calm?

Aici începeam să răsuflu zgomotos. Mă simțeam complet zdruncinat. Fața îmi ardea. Mă ridicam din praful în care zăceam și-i priveam.

- Cum stați cu emoțiile?
- Sunt ca un cazan sub presiune, înălțimea Voastră.

Ca un adevărat cazan.

— Văd că luptați cu acumularea de o viață.

Apoi îmi spunea, aproape cu milă:

— Încă vă mai temeți de Atti.

— Păi, cum altfel? Mai degrabă aş sări dintr-un avion.

N-aş fi nici pe jumătate atât de speriat. În război am vrut să fiu parașutist. Înălțimea Voastră, dacă mă gândesc bine, cred că în pantalonii ăștia aş putea sări de la cinci mii de metri fără prea mari probleme.

— Aveți un umor delicios, sunge.

Omul era complet lipsit de ceea ce noi numim caracter civilizat.

— Sunt sigur că foarte curând veți începe să simțiți ceva din ce înseamnă să fii leu. Sunt convins de capacitatea dumneavoastră. Vechiul eu al dumneavoastră rezistă?

— O, da! îl simt mai mult ca oricând, am spus. Tot timpul. M-a înșfăcat cu toată puterea.

Am început să tușesc și să mormăi, de-a dreptul disperat.

— De parcă aş căra în spate o greutate de patru sute de kilograme – ca o țestoasă din Galâpagos.

— Câteodată o stare trebuie să se înrăutățească înainte de a se îmbunătăți, a completat regele și apoi a început să-mi vorbească despre boli pe care le văzuse când mergea prin saloane ca student, iar eu am încercat să mi-l imaginez în chip de student la Medicină, cu haină și pantaloni albi, în loc de pălăria de catifea cu dinți de om și papucii din satin.

Ținea leoaica de gât. Ochii ei de culoarea supei mă priveau. Mustățile ei, ce-mi aminteau de tăieturile făcute cu diamantul, păreau atât de firoase, încât propria-i piele părea să se retragă cât mai departe de ele. Avea o fire mânioasă. Și ce poți face cu o fire mânioasă?

De aceea m-am simțit atât de lipsit de vlagă atunci când m-am întors din bârlog și am ieșit în lumina toridă a curții cu bazin de piatră și flori roșii. Masa de bridge a lui Horko era așezată pentru prânz, sub umbrelă, dar mai întâi m-am dus să mă odihnesc puțin, ca să-mi mai

recapăt puterile. Și m-am gândit: „Ei, poate că orice om are propria lui Africă. Sau, dacă se duce la mare, propriul lui ocean”. Adică din moment ce eu eram un tip atât de turbulent, aveam parte de o Africă turbulentă. Asta nu înseamnă totuși că aș fi de părere că lumea există doar fiindcă așa vreau eu. Nu, eu chiar cred în realitate. Realitatea e un fapt știut.

În fiecare zi deveneam din ce în ce mai conștient de faptul că toți știau unde-mi petreceam dimineața, ceea ce îi făcea să le fie frică de mine. Sosisem ca un balaur, pentru că regele trimisese după mine ca să-l ajut să-l înfrunte pe bunam și să schimbăm radical religia întregului trib. Am încercat să-i explic măcar lui Romilayu că nici Dahfu, nici eu nu comiteam niciun sacrilegiu.

— Ascultă, Romilayu, i-am spus, e vorba pur și simplu de faptul că acest rege are o fire foarte generoasă. N-avea nevoie să se întoarcă aici, pentru a se pune la cheremul soțiilor lui. A făcut-o pentru că speră ca toată lumea să aibă de câștigat. Un individ poate face multe nebunii și, atâta timp cât nu are nicio teorie personală, îl iertăm.

Dar dacă se întâmplă cumva ca în spatele acțiunilor lui să existe o teorie, toată lumea tabără pe el. Așa e și cu regele. Dar stai liniștit, bătrâne, regele nu-mi face niciun rău! E adevărat că așa pare, dar să nu crezi poveștile altora. Scot sunetul ăla exclusiv din propria mea voință.

Dacă nu arăt bine, e din cauză că nici nu m-am simțit prea bine. Am febră, iar nasul și gâtul îmi sunt inflamate

(guturai?). Cred că regele mi-ar da ceva dacă i-aș cere, dar nu-mi vine să-i spun.

— Nu vă condamn, sah.

— Nu mă înțelege greșit. Rasa umană are nevoie mai mult ca oricând de indivizi ca regele Wariri. Schimbarea trebuie să fie posibilă. Dacă nu, e rău de tot.

— Da, sah.

— Se spune că americanii sunt proști, dar că se bagă bucuroși în asemenea chestii. Nu e vorba doar de mine.

Gândește-te doar la protestantismul albilor, la Constituție și la

Războiul Civil, la capitalism și la cucerirea Vestului.

Toate lucrurile importante și toate marile cuceriri s-au făcut cu mult înainte de vremea mea. A rămas problema cea mai importantă: întâlnirea cu moartea. Trebuie neapărat să facem ceva în legătură cu ea. Nu e vorba doar de mine. De la sfârșitul războiului și până astăzi milioane de americani au pornit în lume ca să mântuiască prezentul și să descopere viitorul. Îți jur, Romilayu! Peste tot – în

India, China și America de Sud – sunt indivizi exact ca mine. Chiar înainte de a pleca de-acasă, am văzut în ziar un interviu cu un profesor de pian din Muncie, care a devenit călugăr budist în Burma. Vezi tu, asta vreau să spun. Sunt un tip îndrăzneț. Și e soarta generației mele de americani să plece în lume pentru a încerca să găsească înțelepciunea vieții. Pur și simplu așa stă treaba. De ce naiba crezi că mă aflu aici?

— Nu știu, sah.

— Nu pot fi de acord cu moartea sufletului meu.

— Eu metodis, sah.

— Știu, dar mie nu-mi servește la nimic, Romilayu. Și, te rog, nu încerca să mă convertești. Am și-așa destule necazuri.

— Nu făceam necazuri la dumneavoastră.

— Știu. Ești lângă mine la ora judecății mele. Dumnezeu să te binecuvânteze! Așa cum o să fiu și eu lângă regele

Dahfu până-l prinde pe taică-său, Gmilo. Pentru că atunci când mă împrietenesc cu cineva, sunt un prieten devotat.

Știu cum e să fii îngropat în tine însuși. Un lucru am învățat și eu, deși sunt greu de educat. Îți spun, regele are o fire foarte generoasă. Aș vrea să-i aflu secretul.

Atunci Romilayu, cu cicatricile strălucindu-i pe fața ridată (manifestări ale sălbăticiiei sale anterioare), dar cu ochii plini de o înțelegere blândă, cu o lumină ce nu venea din aer (n-aș fi putut niciodată să pătrund acea umbră, precum cea a unei umbrele, ce-i traversa fruntea joasă), a vrut să știe ce secret încercam să aflu de la

Dahfu.

— Ce secret? am zis. Cum de nu-l sperie deloc pericolul. Uită-te la toate lucrurile de care trebuie să se teamă și apoi la felul relaxat în care stă pe sofa. N-am mai văzut așa ceva! Are sus o canapea verde, care trebuie să fi fost adusă acum un secol pe elefanți. Și cum stă.

Romilayu! Și femeile îl servesc. Dar pe masa de lângă el sunt cele două cranii folosite la ceremonialul ploii – unul al tatălui și celălalt al bunicului său. Ești căsătorit.

Romilayu?

— Da, sah, două ori. Dar acum o nevastă.

— Păi, ca și mine. Și eu am cinci copii, printre care și băieții mei gemeni. Au patru ani. Soția mea e foarte voinică.

— Eu șase copii.

— Și-ți faci griji în legătură cu ei? Aici mai e încă un continent sălbatic, nu încape vorbă. Tot timpul mă tem ca nu cumva băieții mei să se rătăcească prin pădure. Ar trebui să ne luăm un câine – un câine mare. Dar, oricum, de acum înainte o să stăm la oraș. O să mă duc la școală.

Romilayu, o să-i trimit soției mele o scrisoare și tu o s-o duci la Baventai și o s-o pui la poștă. Ți-am promis un bacșiș, bătrâne, și uite actele jeepului, întocmite pe numele tău. Aș vrea să te pot lua cu mine în State, dar din moment ce ai familie, nu se prea poate.

Pe fața lui n-am citit prea multă bucurie pentru darul primit. Era mai încruntat ca de obicei și, cum îl știam deja bine, i-am zis:

— Măi omule, mai termină, te rog, cu lacrimile! De ce plângi?

— Dumneavoastră în necaz, sah, mi-a răspuns.

— Da, știu că sunt. Dar pentru că sunt un tip care ezită mult, viața s-a hotărât să se poarte urât cu mine. Încerc să evit totul și așa-mi trebuie. Ce s-a întâmplat, amice?

Arăt chiar atât de rău?

— Da, sah.

— Întotdeauna mi s-au citit sentimentele în ochi. Așa-i firea mea. Capul de femeie pe care mi l-au arătat te-a speriat în halul ăsta?

— Poate ei omoară pe dumneavoastră? a spus Romilayu.

— OK, bunam-vi e un actor prost. Tipul e un adevărat scorpion. Nu uita totuși că eu sunt sungo. Nu mă protejează Mummah? Mă gândesc că, poate, persoana mea e sacră. În plus, cu gâtul meu, ar avea nevoie de doi indivizi ca să mă stranguleze. Ha, ha! Nu trebuie să-ți faci griji pentru mine, Romilayu! Cum se termină toată povestea și regele e pus în drepturi, cum rezolv să-l ajut pe rege să-l prindă pe taică-său, vin la tine în Baventai.

— Ajută-ne, Doamne! Și face asta repede, a zis Romilayu.

Când i-am pomenit regelui de bunam, a râs.

— După ce îl am pe Gmilo, sunt stăpân absolut, mi-a spus.

— Dar animalul acela e la el acasă, în savană, i-am răspuns. Iar dumneavoastră vă purtați de parcă l-ați avea deja.

— Leii nu se lasă întotdeauna localizați. Gmilo e pe undeva pe-aproape. Poate fi întâlnit în orice zi. Duceți-vă și scrieți-i doamnei, mi-a mai spus Dahfu, râzând cu voce joasă de pe sofa lui verde, dintre femeile lui negre și complet dezbrăcate.

— O să-i scriu azi.

Așa că am coborât să iau masa cu bunam-ul și cu

Horko. Ei doi și cu însoțitorul tuciuriu al ounam-ului mă așteptau întotdeauna la masa de bridge, sub umbrelă.

— Domnilor...

— Asi sungo, spuneau toți.

Ștusem dintotdeauna că oamenii ăștia mă auziseră cum rag și că, probabil, simțeau mirosul bârlogului venind dinspre mine. Dar nu mă sfiam. Bunam-ul mi-a aruncat o privire foarte sumbră. M-am gândit: „Poate că o să-ți vin eu de hac primul. Nimeni nu poate ști, așa că mai bine nu te-ai pune cu mine”. Pe de altă parte, Horko era mereu bine dispus. Își tot scotea limba lui roșie și se apleca deasupra măsuței, sprijinindu-se cu articulațiile degetelor sale ca niște noduri de copaci până ce masa se clătina sub greutatea lui. Sub mătasea transparentă a umbrelei plutea un aer palpabil de uneltire, în timp ce femeile ȋopăiau pentru noi în soare, picioarele ieșeau din robe și erau apoi acoperite la loc de falduri, oamenii lui

Horko dansau ca să ne distreze, bătrânul muzicant cânta la violoncel, iar alții băteau la tobă și cântau la instrumente de suflat în curtea palatului, cu pietrele ei albe ca niște creiere solidificate și florile purpurii crescând în pământul gras.

După masă urma datoria zilnică a udării. Căraușele, cu urme adânci pe umeri, lăsate de pari, mă purtau pe ulițele orașului cu șanțuri pline de praf. În urma mea venea răpăitul singuratic al tobei, ce părea să avertizeze oamenii să se ferească de Henderson, de acest sungo contaminat de leu. Încă mai veneau să se uite la mine curioși, dar nu erau atât de mulți ca înainte și nu mai țineau neapărat să fie stropiți de smintitul rege al ploii.

Așa se face că, odată ajunși la grămada de bălegar din centrul orașului, unde se afla tribunalul, m-am ridicat cu măreție în picioare și-am început să stropesc în dreapta și-n stânga. Acțiunea a fost primită cu mult stoicism.

Învelit în haina lui purpurie, magistratul dădea impresia că, dac-ar fi avut puterea necesară, m-ar fi oprit. În orice caz, nimeni n-a făcut nimic. Înviniutul cu bățul bifurcat vârât în gură și-a lipit fața de stâlpul de care era legat.

— Sper să câștigi, amice, i-am zis și m-am întors la hamac.

În după-amiaza aceea i-am scris lui Lily următoarele:

„Draga mea, probabil că ești îngrijorată în legătură cu mine, dar bănuiesc că ai știut tot timpul că sunt în viață”.

Lily pretindea că știe întotdeauna ce fac. Avea un fel de intuiție specială, dată de dragoste.

„Zborul a fost spectaculos”.

Parcă am fi plutit spre interiorul unei pietre prețioase.

„Suntem prima generație care poate vedea, norii din ambele părți. Ce privilegiu! mai întâi oamenii au visat la înălțimi. Acum visează deopotrivă la înălțimi și la pământ.

Asta trebuie să schimbe ceva, cumva, undeva. Pentru mine întreaga experiență a fost un vis. Mi-a plăcut Egiptul.

Toți erau în niște zdrențe albe. Din aer, delta Nilului arăta ca o

sfoară încurcată. În unele părți valea era verde, în altele galbenă. Cataractele semănau cu apa gazoasă. Când am aterizat în Africa, iar Charlie și cu mine ne-am pus calabalâcul jos, nu era exact lucrul la care sperasem când am plecat de-acasă”.

Așa cum, intrând în casa bătrânei, mă întâmpinase un miros pestilențial și avusesem revelația că trebuie să fac un efort, ori, altfel, să nu mai dau niciodată ochii cu lumea, copleșit de rușine.

„Charlie nu s-a relaxat în Africa. Eu citeam Primii pași în Africa de Est a lui R.F. Burton și Jurnalul lui

Speke și nu eram deloc de acord cu el asupra nici unui subiect. Așa că ne-am despărțit. Burton avea o părere foarte bună despre sine. Se pricepea la tot și toate și vorbea cu fiecare pe limba lui. Mi-l imaginez având un temperament asemănător cu cel al generalului Douglas

MacArthur, foarte conștient de rolul lui istoric și gândindu-se la Roma și Grecia din Antichitate. Eu, personal, a trebuit să mă hotărâsc să urmez un alt traseu, pentru că, după toate standardele de civilizație, sunt un om terminat. Și totuși geniilor le place destul de mult viața obișnuită”.

Când s-a întors în Anglia, Speke și-a zburat creierii.

Am cruțat-o pe Lily de acest mic detaliu biografic. Când spun geniu, mă refer la cineva ca Platon sau Einstein.

Cel din urmă n-a avut nevoie decât de lumină. Ce-ar putea fi mai banal de-atât?

„Am dat peste un tip pe nume Romilayu și ne-am împrietenit, deși la început îi era cam frică de mine.

L-am rugat să-mi arate niște zone ale Africii în care civilizația nu a pătruns încă. N-au mai rămas multe.

Peste tot apar guverne moderne și clase educate. Până și eu am întâlnit astfel de familii regale și chiar acum sunt oaspetele unui rege care aproape că a terminat Medicina.

Totuși, nu încape niciun dubiu că mă aflu într-o zonă cu adevărat sălbatică și trebuie să le mulțumesc lui Romilayu

(e un tip nemaipomenit) și, indirect, lui Charlie pentru asta. Până la un punct a fost îngrozitor – și încă mai e. De câteva ori am fost cât pe-acți să-mi dau sufletul, la fel de ușor cum scoate peștele bule de aer. Știi, de fapt Charlie nu e un tip rău. Dar n-ar fi trebuit să vin cu el în luna de miere. Eram a cincea roată la căruță. Ea e una dintre păpușelele de pe Madison Avenue care au dinții din spate scoși ca să fie la modă (adică să aibă obraji supti)”.

Dar dacă stau să-mi aduc bine aminte, cred că mireasa nu mă va ierta niciodată pentru purtarea mea de la nuntă. Eram cavalier de onoare, era un moment protocolar și n-a fost vorba doar de faptul că n-am sărutat-o, ci și că după ceremonie, nu știu cum, m-am trezit singur cu ea în taxi, în locul lui Charlie, în drum spre restaurantul

Gemignano. În buzunarul de la piept aveam o partitură muzicală – Rondo turcesc al lui Mozart pentru două viori.

Eram beat. Cum altfel să reușesc să îndur o lecție de vioară? La Gemignano am fost efectiv insuportabil. Am zis: Asta e parmezan sau săpun de rufe? Am scuipat pe fața de masă, apoi mi-am suflat nasul în fular. Blestemată să-mi fie memoria pentru că nu vrea să uite absolut nimic!

„Le-ai trimis sau nu cadou de nuntă din partea mea?

Trebuie să le trimitem. Ia-le niște cuțite de friptură, pentru numele lui Dumnezeu! Vreau să spun că-i datorez mult lui Charlie. Fără el, poate că m-aș fi dus în Antarctica, printre eschimoși. Experiența din Africa a fost extraordinară. A fost foarte dură și periculoasă, dar incredibilă!

M-am maturizat cu douăzeci de ani în douăzeci de zile”.

Lily n-a vrut să doarmă cu mine în iglu, dar eu mi-am continuat experimentele polare. Am prins câțiva iepuri.

Am aruncat cu sulița. Mi-am făcut o sanie plecând de la descrierile din cărți. Patru sau cinci straturi de urină înghețată pe tălpi și alunecau pe gheață ca oțelul. Sunt sigur că aș fi putut ajunge la Pol. Dar nu cred că acolo aș fi găsit ce căutam. Iar atunci aș fi uimit lumea din nord cu mârlnia mea. Dacă nu-mi găseam liniștea, aș fi provocat o

catastrofă de nivel mondial.

„Aici nu se știe ce sunt turiștii, așa că nu sunt turist. O

femeie i-a spus odată unei prietene de-a ei: «Anul trecut am făcut înconjurul lumii. Anul ăsta cred că o să mergem în altă parte». Ha, ha, ha! Câteodată munții de aici seamănă cu niște bureți galbeni și cafenii și-mi amintesc de bomboanele alea spongioase de melasă. Am o cameră a mea în palat. E un colț de lume foarte primitiv. Până și pietrele par primitive. Din când în când mă mistuie febra. E ca o mină de cărbuni care a fost închisă în urma unei explozii în adâncuri. Altfel, se pare că-mi priește destul de tare aici, singurul lucru care mă deranjează fiind un mormăit permanent de-al meu, de care nu reușesc să scap. Mă întreb dacă o fi ceva de dată recentă sau l-ai remarcat cumva și tu când eram acasă.

Ce fac gemenii, Ricey și Edward? Mi-ar plăcea să mă opresc puțin în Elveția în drumul spre casă și s-o văd pe micuța Alice. S-ar putea, de asemenea, să trec și pe la un dentist cât stau la Geneva. Te rog să-i spui doctorului

Spohr că într-o dimineață, la micul dejun, mi s-a rupt puntea. Trimite-mi-o pe cea de rezervă prin Ambasada

Americană de la Cairo. E în portbagajul decapotabilei, sub arcul care fixează cricul de roata de rezervă. Am pus-o acolo ca să fie în siguranță.

I-am promis lui Romilayu o primă dacă mă duce unde și-a înțărcat mutu' iapa. Ne-am oprit de două ori. Omenirea trebuie să se aplece mai mult asupra frumuseții.

Am întâlnit o femeie numită Femeia Bittah. Arăta ca o doamnă bătrână și grasă, însă era extraordinar de înțeleaptă și când și-a aruncat ochii asupra mea, a zis că sunt o poamă ciudată, dar n-a deranjat-o câtuși de puțin și mi-a spus câteva lucruri minunate. Mai întâi mi-a zis că lumea mi se pare stranie. Unui copil i se pare stranie.

Dar eu nu sunt copil. Spusele ei mi-au provocat deopotrivă plăcere și durere”.

Împărăția Cerurilor e pentru copiii spiritului. Dar cine mai e și

stafia asta năsoasă și grosolană?

„Bineînțeles, există tot felul de ciudățenii. O ciudățenie poate fi un dar, alta o pedeapsă. Am vrut să-i spun bătrânei că toți înțeleg viața, în afară de mine. Cum explică ea așa ceva? Se pare că sunt un individ stupid, repezit și plin de sine. Cum de m-am rătăcit într-un asemenea hal? Și, fiindcă nu mai contează a cui e vina, cum mă pot întoarce pe drumul cel bun?”

Sunt copil – și e una dintre primele imagini pe care mi le amintesc. Sunt afară, pe iarbă. Soarele înflăcărează și umflă totul. Căldura lui e și ea tot dragoste. Aceeași bucurie e și în inima mea. În jurul meu sunt pădii.

Încerc să adun tot verdele. Îmi lipsesc obrazul umflat de dragoste de galbenul pădiiilor. Încerc să intru în această lume verde.

„Apoi mi-a spus că am grun-tu-molani, un termen local greu de explicat, care înseamnă în mare că vrei să trăiești, că nu vrei să mori. Am vrut să-mi spună mai multe. Avea părul ca lâna și pântecul îi mirosea a șofran. Avea cataractă la un ochi. Mi-e teamă că n-am s-o mai văd niciodată, pentru că am făcut o boacănă și a trebuit să plecăm.

Nu-ți pot da amănunte. Dar fără prietenia prințului Itelo, aș fi băgat-o serios pe mână. Mi-era teamă că am pierdut șansa de a-mi analiza viața împreună cu o persoană într-adevăr înțeleaptă și eram tare mohorât. Însă țin mult la Dahfu, regele celui de-al doilea trib la care am ajuns. Acum sunt la el și mi s-a dat un titlu onorific, cel de Rege al Ploii, care este, bănuiesc, ceva pur formal, cum era odinioară când primeai cheia orașului de la

Jimmy Walker. Am și un costum. Dar deocamdată nu-ți pot da prea multe amănunte. Ți zic doar așa, ce se poate spune. Particip cu regele la un experiment (ți-am spus că aproape că a absolvit Medicina) și e calvarul meu zilnic”.

Fața animalului e foc curat pentru mine. În fiecare zi.

Trebuie să închid ochii.

„Lily, probabil că nu ți-am mai spus-o de mult, dar țin într-adevăr la tine, iubito, și asta câteodată face să mi se strângă inima.

Poți să-i zici dragoste, deși eu, personal, cred că se face multă paradă de cuvântul ăsta”. Mai ales pentru unul ca mine, trezit din non-existență la existență – pentru ce? Ce legătură am eu cu iubirea soților sau a nevestelor? Sunt prea ciudat pentru astfel de chestii.

„Când Napoleon a fost exilat pe insula Sfânta Elena, vorbea mult despre morală. Era cam târziu. Ce-i mai păsa de ea! Deci n-o să discut cu tine despre dragoste.

Dacă tu crezi că ai subiectul limpede în minte, poți să vorbești despre ea. Mi-ai zis că nu poți trăi doar pentru soare, lună și stele. Mi-ai zis că ți-a murit mama când de fapt încă nu murise, ceea ce era un semn de nevroză din partea ta. Te-ai logodit de o sută de ori și întotdeauna ți s-a tăiat răsuflarea. M-ai păcălit. Asta numești tu dragoste? Bine atunci. Dar am sperat c-o să mă ajuți. Regele de aici e unul dintre cei mai inteligenți oameni din lume și am mare încredere în el. Îmi spune că trebuie să mă mut din situațiile pe care le creez eu în situații create de ele însele. Ca și cum dacă aș înceta să fac un zgomot nonstop, aș putea auzi ceva frumos. Aș putea auzi o pasăre. Își mai fac pitulicile cuib în cornișe? Am văzut paiele ieșind în afară și m-am întrebat: Oare pe unde intră?” N-aș putea să mă iau niciodată după păsări. Aș distruge toate crengile. Aș speria până și un pterodactil din înaltul cerului.

„Renunț la vioară. Cred că n-o să-mi ating niciodată ținta cu ea”, adică n-o să-mi ridic spiritul spre cer, părăsind trupul acestei morți. Eram foarte încăpățânat. Voiam să mă înalț într-o altă lume. Viața și faptele mele îmi erau închisoare.

„Ei bine, Lily, de acum înainte totul o să fie altfel.

Când mă întorc, o să studiez Medicina. Vârsta îmi e potrivnică, dar asta e. Mie nu-mi pasă. Am s-o fac, orice ar fi.

Nici nu-ți închipui cât de nerăbdător sunt să intru în laborator. Încă îmi mai amintesc mirosul acelor locuri.

Formaldehida. Îmi dau seama că o să fiu în mijlocul unor puștani și că voi studia chimie și zoologie, fiziologie și fizică, matematică și anatomie. Mă aștept la un adevărat calvar, mai ales la disecția

cadavrelor". Moarte, ne vom afla din nou față în față. „Oricum, am fost obligat să am de-a face cu morții și nu mi-au purtat deloc noroc. Aș putea, pentru variație, să fac ceva în interesul vieții”.

Ce-o fi instrumentul ăsta atât de extraordinar? De ce suferă oare atâta pentru că muzicianul a cântat aiurea? Și cum se poate să aibă un efect atât de impresionant și să ajungă chiar și până la Dumnezeu? „Oase, mușchi, glande, organe. Osmoză. Vreau să mă înscriu la Medical Center sub numele de Leo Edward Henderson. Am să-ți spun acasă de ce. Nu te bucuri? Scumpa mea fetiță, ca soție de doctor, va trebui să fii mai curată, să faci baie mai des și să-ți speli lucrurile. Va trebui să te obișnuiești cu ideea de somn pe apucate, cu apeluri în noapte și toate celelalte, încă nu m-am hotărât unde să-mi fac cabinet. Cred că dac-aș încerca acasă, i-aș speria pe vecini. Dacă mi-aș pune urechea pe piepturile lor în calitate de medic, le-ar sări inima.

Așa că s-ar putea să mă fac misionar, ca doctorul
Wilfred Grenfell sau ca Albert Schweitzer. Hei! Axei

Munthe – ce părere ai despre el? Normal că despre China nici nu poate fi vorba. Ar putea să ne prindă și să ne spele creierii. Ha, ha, ha! Dar am putea încerca în India.

Vreau să-i ating pe bolnavi cu mâinile mele. Vreau să-i vindec. Tămăduitorii sunt sacri”. Am fost atât de rău eu însumi, că sunt de părere că trebuie să existe și o virtute în mine. „Lily, n-o să mă mai irotesc de pomană”.

Nu cred că luptele dorinței pot fi vreodată câștigate.

Ere de doruri și speranțe, de speranțe și doruri – și cum au sfârșit? Într-o clipă, fire de praf.

„Dacă nu vor să mă primească la Medical Center, scrie mai întâi la John’s Hopkins și apoi la toți ceilalți din anuar.

Un alt motiv pentru care vreau să mă opresc în Elveția e că vreau să mă interesez de situația facultăților de

Medicină de-acolo. Aș putea să vorbesc cu oamenii, să le explic... Poate că mă acceptă la vreuna de-a lor.

Așa că apucă-te, draga mea, de scrisorile alea. Și încă un lucru:

vinde porcii. Vreau să-i vinzi pe Kenneth, pe vierul Tamworth, pe Dilly și pe Minnie. Scapă de ei.

Suntem niște creaturi foarte nostime. Nu vedem stelele așa cum sunt, prin urmare de ce le mai iubim? Nu sunt niște obiecte mici din aur, ci foc nesfârșit”.

Ciudat? De ce n-ar fi ciudat? E ciudat. Totul e ciudat.

„N-am băut nimic de când sunt aici, în afară de câteva înghițituri acum, când scriu. La masă îți servesc o bere locală pe nume pombo, care e destul de bună. Din ananas fermentat. Toți sunt foarte vioi pe-aici. Vezi oameni cu pene, cu panglici, cu eșarfe, inele, brățări, ghirlande, scoici, nuci de aur. Unele dintre femeile din harem merg ca girafele și au chipurile scobite. Fața regelui e ca o pantă. Are o minte strălucită și e plin de idei.

Câteodată mă simt de parcă o liotă întreagă de pigmei ar sări întruna înăuntrul meu, răcnind din toți bojocii.

Nu-i ciudat? În alte dați sunt calm, mai calm decât am fost vreodată.

Regele crede că omul trebuie să aibă o imagine adecvată despre sine...”

Cred că am încercat să-i explic lui Lily care erau ideile lui Dahfu, dar Romilayu a pierdut ultimele pagini ale scrisorii și bănuiesc că a fost mai bine așa, pentru că atunci când le scrisesem, băusem destul de mult. Într-una din pagini cred că am zis (sau poate doar am gândit):

„Aveam în mine o voce care striga Vreau! Vreau! Eu? Ar fi trebuit să-mi spună ea vrea, el vrea, ei vor. Mai mult decât atât, dragostea e cea care face ca realitatea să devină realitate. Opusul ei dă naștere opusului realității”.

Capitolul XX

A doua zi dimineața Romilayu și cu mine ne-am luat rămas-bun, iar când a plecat în cele din urmă cu scrisoarea pentru Lily, am avut un sentiment foarte apăsător.

Când i-am văzut chipul zbârcit uitându-se printre porțile palatului, ce tocmai se închideau, am simțit o greutate în stomac. Cred

că se aștepta ca stăpânul lui irațional și plin de toane să-l cheme înapoi în ultima clipă. Însă eu m-am mulțumit să rămân unde eram, cu casca mea ca o carapace și pantalonii aceia care arătau ca și cum m-aș fi rătăcit de trupa mea de zuavi. Poarta s-a închis în fața lui plină de cicatrici și riduri, iar eu m-am simțit foarte trist. Însă Tamba și Bebu au avut imediat grijă să mă bine dispună. M-au salutat ca de obicei, întinzându-se în praf și punându-și piciorul meu pe cap. Apoi Tamba s-a așezat pe burtă, pentru ca Bebu să-i poată face joxi cu picioarele. A călcat-o pe spinare, pe gât și pe fese, fapt care părea să-i provoace Tambei o plăcere nesfârșită, căci a închis ochii, gemând și lăfăindu-se. M-am gândit că trebuie să încerc și eu joxi într-o zi. Trebuie să aibă un efect binefăcător, dacă-i făcea atât de fericiți pe oamenii ăștia. Dar încă nu era momentul. Mă simțeam prea trist.

Aerul se încălzea foarte repede, dar frigul înțepător al nopții încă se mai simțea. Îl percepeam prin țesătura verde a costumului pe care îl purtam. Muntele – cel numit după Hummat – era galben, iar norii erau albi și grei. Se aflau cam la înălțimea gâtului și a umerilor lui

Hummat, formând un soi de guler. Am rămas înăuntru, cu mâinile împreunate, așteptând să se facă mai cald, pregătindu-mă mental pentru confruntarea cu Atti și încercând să mă conving cu argumente cât se poate de logice că trebuie neapărat să mă schimb. Să nu mai trăiesc în trecut, pentru că o să fie mai rău. Morții îmi locuiesc în suflet și mă dau afară din propria-mi casă.

Porcii erau fața mea sfidătoare. Spuneam lumii că sunt un porc. Trebuie să încep să mă gândesc cum să trăiesc.

Trebuie s-o dezvăț pe Lily să mai șantajeze și să așez dragostea pe făgașul ei firesc. Pentru că, la urma urmei.

Lily și cu mine am fost foarte norocoși. Dar ce putea face un animal pentru mine? În ultimă – ultimă – instanță?

Era oare posibil? Un animal de pradă? Chiar dacă plecăm de la premisa că animalul se bucură de binecuvântarea naturii? Am avut și noi partea noastră din acea binecuvântare până la sfârșitul copilăriei. Dar oare acum nu e de așteptat ca noi să ducem la bun sfârșit altceva –

proiectul al doilea, a doua binecuvântare? Nu-i puteam spune asemenea lucruri regelui. Era mult prea atașat de lei. N-am văzut în viața mea o persoană atât de înnebunită după un animal. Și nu-l puteam refuza, date fiind sentimentele mele față de el. Da, în unele privințe individul era exact ca un leu, dar nu neapărat din cauza leilor. Aici era influența lui Lamarck. La colegiu eu și colegii mei îl desființaserăm pe Lamarck în doi timpi și trei mișcări. Mi-aduc aminte ce-a zis profesorul, că era vorba de o concepție burgheză despre autonomia minții individului. Toți sau aproape toți eram fii de oameni bogați și totuși am râs de ideile burgheze până la lacrimi.

Ei bine, am reflectat eu acum, încruntând din sprâncene și simțindu-i foarte tare lipsa lui Romilayu, iată-mi răsplata pentru o viață trăită la întâmplare. Dacă a trebuit să ținesc pisica, să arunc în aer broaștele, s-o ridic pe

Mummah fără să-mi dau seama în ce mă bag, era normal ca acum să stau în patru labe și să imit un leu.

În loc de asta, aș fi putut să aflu ceva mai multe despre grun-tu-molani de la Willatale. Dar nu voi regreta niciodată afecțiunea mea față de acel om, Dahfu. Aș fi făcut chiar și mai mult pentru a-i păstra prietenia.

Prin urmare, tocmai meditam la astfel de lucruri la mine în cameră, când a venit Tatu, cu șapca ei veche de soldat italian. Crezând că era ora când trebuia să mă alătur regelui în bârlog, m-am ridicat cu greutate, însă ea a început să-mi spună prin vorbe și gesturi că trebuie să stau unde sunt și să-l aștept pe rege. Venea el la mine.

— Ce s-a întâmplat? am zis.

Oricum, nimeni nu-mi putea explica, așa că m-am aranjat puțin în vederea vizitei regale. Eram murdar și bărbos, pentru că n-avea niciun sens să te dichisești ca să stai în patru labe, să ragi și să tropăi. Totuși în ziua aceea m-am dus la rezervorul lui Mummah și m-am spălat pe față, gât și urechi, lăsând soarele să mă usuce în pragul apartamentului meu – ceea ce s-a și întâmplat imediat. Între timp am regretat că-l trimiseseam pe Romilayu înapoi atât de repede, pentru că

dis-de-dimineață îmi adusesem aminte și de alte lucruri pe care ar fi trebuit să i le scriu lui Lily. Mai aveam multe altele de spus, m-am gândit. O iubesc. Pentru Dumnezeu! Iar dădusem cu bățul în baltă. Însă n-am avut prea multă vreme pentru regrete, pentru că am văzut-o pe Tatu venind spre mine, traversând curtea grosolană a palatului, gesticulând cu ambele brațe și zicând „Dahfu. Dahfu ala-mele”. M-am ridicat, iar ea m-a condus prin coridoarele de la parter către curtea exterioară a regelui. Era deja în hamac, sub umbra purpurie a uriașei umbrele de mătase. Își ținea pălăria de catifea în mână. M-a salutat cu ea și când a ridicat privirea spre mine, buzele umflate i s-au deschis. Și-a potrivit pălăria pe genunchiul ridicat și mi-a zis, zâmbind:

— Presupun că ați dedus ce zi este azi.

— Bănuiesc că...

— Da, pentru mine e ziua cea mare. Ziua leului.

— Deci a venit clipa?

— Un mascul tânăr a căzut în cursă. Se potrivește cu descrierea lui Gmilo.

— Ce să zic? Cred că e ceva extraordinar să vă gândiți că vă veți întâlni cu un părinte drag. Mi-ar plăcea să mi se întâmple și mie așa ceva.

— Spuneți-mi, Henderson, a zis el (în dimineața asta compania mea și conversația noastră îi făceau o deosebită plăcere), credeți în nemurire?

— Există multe suflete pe pământ care v-ar spune că n-ar mai suporta încă o tură de viață, i-am răspuns eu.

— Chiar credeți așa ceva? Dar dumneavoastră știți despre lume mai multe decât mine. Oricum, Henderson, bunul meu prieten, azi e o ocazie specială pentru mine.

— Puteți avea oare certitudinea că e chiar tatăl dumneavoastră, defunctul? Îmi pare rău că n-am știut. Nu l-aș fi trimis pe Romilayu acasă. A plecat azi-dimineață, înălțimea Voastră. N-ați putea trimite un curier după el?

Regele n-a dat atenție întrebării mele și mi-am închipuit că e

mult prea surescitat ca să se mai poată gândi la aranjamentele mele practice. Ce însemna Romilayu pentru el într-o asemenea zi?

— Veți împărți hopo cu mine, mi-a spus și, desigur, am acceptat, deși nu știam ce înseamnă.

De mine s-a apropiat propria-mi umbrelă, scobitura sau membrana aceea verde, cu fibre transversale în mătasea transparentă, care m-a convins că nu era o viziune, ci un obiect, pentru că ce-ar avea de-a face o viziune cu asemenea dungi transversale? Ce? Mâini puternice de femeie țineau minerul. Mi-a fost adus și hamacul.

— Mergem după leu în hamac? am întrebat.

— Când ajungem la pădure, continuăm pe jos, mi-a spus regele.

Așa că m-am așezat în hamacul de sungo și am scos un oftat lung. Din câte vedeam, regele și cu mine pleaserăm să prindem animalul cu mâinile goale – tocmai leul ăsta, care mâncase de curând un taur bătrân și acum dormea adânc undeva în iarba înaltă.

În apropierea noastră se agitau, stridente și nervoase, femeii rase în cap și se adunase o mulțime zgomotoasă, ca în ziua ritualului ploii – toboșari, oameni vopsiți, cu scoici și pene pe ei, trompete răsunând scurt. Goarneau aveau cam treizeci de centimetri lungime și niște guri imense, din metal oxidat, înverzit. Răsunau al dracului de tare, parcă luând frica în zeflema. Și, însoțiți de tobele, trompetele, moriștile și zornăitoarele muzicanților adunați în jurul nostru, am fost conduși dincolo de porțile palatului.

Brațele amazoanelor tremurau de încordare când au trebuit să mă ridice. În timp ce înaintam prin oraș, diverși oameni veneau și se uitau la mine. Se holbau de sus la hamac. Printre ei se aflau și bunam-ul, și Horko – ultimul așteptând, după cum am simțit eu, să-i spun ceva. Dar n-am scos o vorbă.

Mi-am întors spre ei fața mea uriașă și roșie și i-am privit. Aveam o barbă țepoasă ca o mătură, iar febra ce pusese din nou stăpânire pe mine îmi afecta ochii și urechile. Din când în când, spre surprinderea mea, mă apuca un tremur ciudat în obraji, pe care nu mi-l puteam stăpâni, și m-am gândit că, sub influența leilor, nervii

maxilarelor, ai nasului și ai bărbiei îmi suferiseră o schimbare neliniștitoare. Bunam-ul venise să-mi vorbească ori să mă prevină – asta era clar. Am vrut să-i cer pușca

H & H Magnum cu lunetă, dar, bineînțeles, n-am știut cuvintele „a da” și „armă”. Femeile se luptau cu greutatea mea, iar hamacul, lăsat foarte tare la mijloc, aproape că atingea pământul. Era prea mult pentru umerii lor să-l care pe regele ploii, bărbatul alb cu apucături de brută, cu față oacheșă și înroșită, cu cască jegoașă și pantaloni țipători, cu tibii mari și păroase. Oamenii răcneau și băteau din palme, săreau încolo și-ncoace în zdrențele și pieile lor, fâlfâiau șuvițe de păr vopsite pe post de steaguri, iar printre ei se aflau femei ce-și legănav copiii la sânii lăsați și indivizi cu dinți spărți sau lipsă. După câte îmi dădeam eu seama, nu erau prea entuziasmați de regele lor. Îi cereau să îl aducă acasă pe leul Gmilo, leul ales de zei, și să scape de vrăjitoare, de Atti. Dahfu a trecut cu hamacul printre ei fără prea mare vâlvă. Știam că fața îi e apărută de umbrela sa purpurie și că poartă pe cap uriașa pălărie de catifea, fiind la fel de atașat de ea pe cât eram eu de cască. Părul, pălăria și chipul îi erau într-o uniune perfectă sub lumina colorată a bolții de mătase, iar regele stătea întins, odihnindu-se, cu aceeași degajare distinsă pe care i-o admirasem încă de la început.

Deasupra lui, ca și deasupra mea, mâini ciudate strângeau minerul sculptat al umbrelei. Soarele strălucea acum cu putere, acoperind munții și pietrele din apropiere cu straturi peste straturi sclipitoare. În apropierea pământului de aproape că se materializau în frunze de aur.

Colibele erau guri de întuneric, iar acoperișurile de paie avea o strălucire spartă, bolnăvicioasă.

Până la marginea orașului mi-am zis întruna: „Realitate! Of, realitate! Dracu’ să te ia, realitate!”

Când am ajuns în pădure, femeile m-au pus jos și eu am coborât din hamac, pășind pe solul fierbinte. Aici era stânca de albul cel mai compact și cea mai solară. Regele stătea și el în picioare. S-a uitat către mulțimea din urma lui, ce rămăsese lângă zidul orașului. Alături de

hăitași se găsea bunam-ul și foarte aproape de el se vedea un om alb, un om complet vopsit sau văruiat. L-am recunoscut sub stratul de cretă. Era omul bunajn-ului, executantul. Îl recunoscusem în metamorfoza asta albă după cutele chipului său îngust.

— Asta ce mai e? am întrebat, ducându-mă spre Dahfu peste stânca dură și miriștea de buruieni.

— Nu e nimic, a zis regele.

— Întotdeauna e așa la o vânătoare de lei?

— Nu. Zile diferite, culori diferite. Potrivit semnelor.

Albul nu e semnul cel mai bun.

— Dar ce au de gând? N-aș putea să spun că vă trimit la vânătoare într-un mod prea prietenos.

Regele se purta ca și cum nimic nu l-ar fi putut deranja.

Orice leu cu chip de om ar fi făcut exact ca el. Cu toate astea, era, dacă nu rănit, cel puțin iritat. Am făcut cu greutate stânga-mprejur, pentru a mă uita mai bine la silueta rău prevestitoare care venise să spulbere încrederea în sine a regelui, ajuns în ajunul marelui eveniment:

reuniunea cu sufletul tatălui său.

— Treaba cu tipul văruiat e pe bune? l-am întrebat pe rege.

Ochii lui, foarte depărtați, aveau acum două priviri diferite, însă când am început să-i vorbesc, s-au făcut iarăși una singură.

— Ei așa speră.

— Sire, vreți să fac ceva?

— Ce anume?

— Spuneți-mi doar ce vreți să fac. E periculos să te bagi într-o asemenea chestie. Ar trebui să fie periculos și pentru ei.

— Cum? Nu. Poftim? a zis Dahfu. Ei trăiesc în universul vechi. Și de ce nu? Face și asta parte din târgul meu cu ei, nu?

Un strop din tenta aurie a stâncilor s-a strecurat în zâmbetul lui strălucitor.

— Ei, domnule Henderson, a venit ziua cea mare! îmi pot permite să accept toate prevestirile de pe lume. După ce-l voi prinde

pe Gmilo, nu-mi mai pot zice nimic.

— Maiestate, eu știu că nu e bine să-ți sfidezi destinul, dar poate că e doar o superstiție neîntemeiată. Bine, înălțimea Voastră. Dacă așa vreți, e-n regulă.

M-am uitat în jur, la arșița crescândă, ce împrumuta culoarea pietrelor și a plantelor. Mă așteptam ca regele să se răstească la bunam și la însoțitorul lui, care era zugrăvit ca o prevestire de rău augur, însă el s-a mulțumit doar să le arunce o remarcă în treacăt. I-am văzut chipul rotofei sub borurile late ale pălăriei de catifea, cu calota împodobită. Umbrelele rămăseseră în urmă. Femeile, soțiile regelui, toate de aproximativ aceeași înălțime, stăteau lângă zidul scund al orașului. Se uitau și strigau anumite lucruri (bănuiesc că de rămas-bun). Pietrele păleau din ce în ce mai mult din cauza căldurii. Femeile scoteau țipete ciudate, de dragoste și încurajare, de avertizare sau promisiune. Își fluturau mâinile, cântau și făceau semne cu cele două umbrele, care fluturau când sus, când jos. Tăcuți, hăitașii nu se opriseră să ne aștepte, ci își continuaseră drumul într-un grup compact, cu goarneau, cu sulile, cu tobele lor. Erau șazeci sau șaptezeci și au pornit laolaltă, dar s-au dispersat curând în savană. Au început, asemenea furnicilor, să se împrăștie printre ierburile aurii și bolovanii râpei. Acei bolovani erau, cum am mai spus, ca niște obiecte grosolane, măturate de pe culmi de o forță necunoscută.

Plecarea hăitașilor ne-a lăsat în urmă pe bunam, pe vrăjitorul lui, pe rege și pe mine, sungo, alături de trei însoțitori cu sulie. Ne opriserăm la aproape treizeci de metri de oraș.

— Ce le-ați spus? I-am întrebat pe rege.

— I-am spus ounam-ului că îmi voi atinge scopul, în ciuda tuturor piedicilor.

— Ar trebui să le trageți câte un șut în fund, am zis, încruntându-mă către cei doi.

— Haide, Henderson, prietene! mi-a replicat Dahfu și am pornit. Cei trei oameni cu sulie veneau în urma noastră.

— Ce-i cu indivizii de acolo? am întrebat.

— Mă vor ajuta la manevrele din hopo, a zis. Veți vedea când vom ajunge în capătul mai îngust al locului respectiv. Va fi mai clar decât orice explicație.

Pe când înaintam prin iarba înaltă din inima savanei, regele și-a ridicat fața teșită, cu nasul turtit, și a adulmecat aerul. I-am urmat exemplul. Aerul, uscat și pur, avea un iz de zahăr fermentat. Am început să fiu atent la tremurii insectelor, care cântau la instrumentele lor undeva jos, la baza tulpinilor, acolo unde se concentra căldura.

Regele a început să meargă repede – de fapt să tropăie – și, în timp ce îl urmăream împreună cu sulitașii, mi-a trecut prin cap gândul că iarba era destul de mare pentru a ascunde aproape orice animal, în afara elefantului, și că nu aveam nici măcar un ac de siguranță cu care să mă apăr.

— Maiestate, am spus.

— Sst! Așteptați o clipă.

Nu puteam ridica glasul aici. Am simțit că nici nu era momentul să fac zgomot. Probabil că nu i-a prea plăcut, fiindcă n-a vrut să se oprească, însă eu am continuat să-l strig cu voce joasă, până când în cele din urmă m-a așteptat. Agitat la culme, l-am privit ținând de foarte aproape, m-am străduit câteva clipe să respir, apoi i-am zis:

— Nici măcar o armă? Chiar așa? Cum o să-l prindeți? O să-l înșfăcați de coadă?

El s-a hotărât să aibă răbdare cu mine. Vedeam clar ce decizie a luat. Puteam să-mi pun capul jos că știam ce e în mintea lui.

— Animalul – și sper să fie Gmilo – e, probabil, în zona acestui hopo. Uitați cum stă treaba, Henderson: nu trebuie să fiu înarmat. Dacă l-aș răni pe Gmilo?

Vorbea cu groază despre o asemenea eventualitate.

Mai dădusem greș și altă dată (oare ce se întâmplase cu mine?) când încercasem să deduc cu exactitate gradul său de agitație maximă. Probabil că mă indusese în eroare cordialitatea lui.

— Ce s-ar întâmpla?

— Mi s-ar cere viața. Ca pentru orice rău făcut unui rege viu.

— Și eu ce fac? Nici eu n-am voie să mă apăr?

Nu mi-a răspuns imediat. Apoi a zis:

— Sunteți cu mine.

M-a lăsat fără replică. M-am hotărât să fac tot ce pot, ajutându-mă de cască, adică să lovesc animalul peste bot pentru a-l buimăci. Am murmurat că ar fi fost mai bine pentru el să fi rămas în Siria sau în Liban, ca student, și, deși mai mult mormăiam decât vorbeam, m-a înțeles și mi-a zis:

— O, nu, Henderson-Sungu! Sunt norocos și o știți și dumneavoastră.

A pornit iar, cu nădragii ăia strâmți pe el. Pantalonii mei mă împiedicau să-l urmăresc îndeaproape. Cât despre cei trei sulițași, nu-mi inspirau deloc încredere. Mă așteptam ca leul să sară asupra mea din clipă-n clipă, ca o erupție de foc, să mă doboare la pământ și să mă sfâșie în flăcări de sânge. Regele s-a urcat pe un bolovan și m-a tras lângă el. Mi-a spus:

— Suntem lângă zidul de nord de la hopo.

Mi l-a arătat. Era făcut din mărăcini aspri și tot felul de ierburi moarte, adunate într-un strat de aproape un metru. Deasupra creșteau flori grosolane, roșii, portocalii, pătate la mijloc cu negru, și mă durea gâtul numai când mă uitam la ele. Hopo-ul ăsta era o pâlnie sau un triunghi.

Era deschis la bază, iar vârful sau gâtul era capcana.

Doar una dintre cele două părți fusese construită de mâini omenesti. Cealaltă era o formațiune naturală de roci – probabil un mal al unui râu de odinioară, ce se ridicase în decursul timpului până la înălțimea stâncii. Lângă peretele înalt, alcătuit din mărăcini și tufișuri, se vedea o cărare pe care picioarele regelui au găsit-o imediat sub iarba galbenă, plină de ghimpi. Am continuat să mergem spre capătul mai îngust al hopo-ului, peste crengi și araci de viță-de-vie. Regele păsea în fața mea și i-am văzut șoldurile înguste și spatele lat, cu umeri puternici. Avea picioare solide și fundul mic.

— Sunt sigur că ardeți de nerăbdare să vă încleștați cu animalul,

am zis eu.

Stau câteodată și mă gândesc că plăcerea vine numai din satisfacția că faci ceea ce vrei tu, iar în clipa respectivă n-am putut să nu mă gândesc că regele învățase lecția asta de la lei. Să faci ce dorești, uite unde e plăcerea! Toate celelalte opinii și teorii sunt doar vorbe goale. Regele mă trăgea după el cu toată forța măreției sale, pentru că radia de-adevăratelea și avea o forță vitală ieșită din comun, vizibilă în aura lui fumurie, albăstruie și tremurătoare. Doar trebuia să-și împlinească voința. Drept urmare, eu mă mișcam greoi în urma lui, fără nicio armă de apărare la mine – dacă nu puneam la socoteală casca. Tot ce-aș fi putut să fac la o adică era să-mi dau jos pantalonii mei verzi și să bag animalul în ei. Mai că ar fi încăput.

La un moment dat regele s-a oprit și s-a întors spre mine, zicând:

— Și dumneavoastră erați la fel de înfierbântat să o ridicați pe Mummah.

— Așa e, înălțimea Voastră. Dar știam eu oare ce fac?

Nu, nu știam.

— Numai că eu știu.

— Bine, Maiestate. N-am niciun drept să întreb. O să fac ce vreți dumneavoastră. Dar mi-ați spus că bunam-ul și celălalt tip, vărutul, fac parte din universul vechi, așa că mi-am închipuit că dumneavoastră nu faceți parte din el!

— O, nu! Știți dumneavoastră vreo cale de a înlocui totul? Nu se poate. Chiar dacă în momente supreme nu există vechi și nou, ci doar o esență care zâmbește la aranjamentul nostru, ba chiar și la faptul că ești ființă umană. Ființă care e atât de plină de sine! a mai zis el.

Cu toate astea, trebuie să fie permis un joc al vieții.

Aranjamente.

Aici am cam pierdut firul, așa că nu m-am complicat.

Regele a continuat:

— Lui Gmilo i-a fost tată leul Suffo. Mie mi-a fost bunic. Gmilo, tatăl meu. Deci dacă o să fiu regele waririlor, trebuie să fie așa. Altfel

cum mai sunt eu rege?

— OK, vă înțeleg. Maiestate, i-am spus apoi, atât de sincer că ar fi putut să sune aproape ca o amenințare.

Vedeți mâinile astea? E cea de-a doua pereche de mâini a dumneavoastră. Vedeți trunchiul ăsta? mi-am pus eu mâinile pe piept. Și el e tot al dumneavoastră. Înălțimea

Voastră, în caz că o să se întâmple ceva, vreau să înțelegeți ce simt.

Eram copleșit. Suferința mi se citea limpede pe chip.

Amintindu-mi de noblețea individului, m-am luptat cu mine însumi ca să-l cruț de vulgaritatea emoțiilor mele.

Totul se întâmpla la umbra zidului din hopo, sub broderia de mă răcini aspri. Poteca îngustă de lângă hopo era neagră și aurie, ca atunci când iarba arde în plină zi și căldura devine vizibilă.

— Vă mulțumesc, domnule Henderson. Am înțeles ce simțiți.

După o clipă de ezitare tăcută, a zis:

— Vreți să ghicesc? Vă gândiți la moarte?

— Păi, mă cam gândesc.

— O, da, foarte mult! Aveți o mare înclinație spre asemenea gânduri.

— În decursul anilor m-am întâlnit des cu ea.

— Mare înclinație, mare! mi-a zis, de parcă discutam problemele mele. Câteodată cred că ajută să te gândești la înmormântare ca relație cu scoarța Pământului. Cât este raza? Aproximativ șapte mii de kilometri până în centrul

Pământului. Nu, mormintele nu sunt adânci, ci nesemnificative: abia un metru și ceva de la suprafață – nu suficient de departe de teamă și de dorință. E aproximativ aceeași teamă, aproximativ aceeași dorință preț de mii de generații. Copil, părinte, părinte, copil, toți fac același lucru.

Toți se tem de aceleași lucruri. Toți doresc aceleași lucruri.

Deasupra scoarței, sub scoarță, iar și iar și iar. Ei bine.

Henderson, care e rostul generațiilor? Puteți să-mi explicați, vă

rog? Doar acela de a repeta teama și dorința, fără nicio schimbare, cât de mică? Nu se poate ca asta să fie menirea lor la nesfârșit. Orice om cumsecade va încerca să distrugă ciclul. Nu există ieșire din ciclul respectiv decât dacă omul își ia viața în propriile mâini.

— Vai, Maiestate, stați o clipă! Odată ce s-a pogorât întunericul, ajunge. Sunt oare necesari șapte mii de kilometri pentru mormânt? Cum puteți spune așa ceva?

Și totuși îl înțelegeam. Lumea nu știe de altceva decât de dorință, dorință, dorință izbucnind cu putere din piept, și de spaima ce lovește și iar lovește. Ajunge! A sosit momentul adevărului. E timpul să auzim ceva ce merită să fie auzit. Altfel, accelerând ca o piatră, cazi din viață în moarte. Exact ca o piatră, direct spre surzenie, până la ultima rostire a cuvintelor Vreau, vreau, vreau!, după care te izbești de pământ, care te înghite pentru totdeauna! De fapt, m-am gândit eu în timp ce stăteam așa sub soarele african, răcorit momentan de adăpostul încovoiat oferit de zidul de ghimpi, e o plăcere când obiecte aspre, cum sunt spinii, fac ceva pentru tine. Stând sub mustățile tufișurilor croșetate deasupra noastră, am meditat și am fost de acord cu regele: mormântul nu era prea adânc.

Dar nu sunt mai mult de câțiva kilometri până la zona fierbinte a Pământului, care am impresia că e formată în mare din nichel topit – din nichel, cobalt, oxid de uraniu, adică din ceea ce e numit magmă. Aproape exact ca și cum ar fi ruptă din soare.

— Haideți să mergem, mi-a zis regele.

Acum, după scurta noastră convorbire, l-am urmat cu mai multă trageră de inimă. Mă putea convinge aproape de orice. De dragul lui, am acceptat exercițiul impus de a face pe leul. Da, mă gândeam, credeam că mă pot schimba și eram dispus să-mi înfrâng vechiul eu! Da, pentru a face astfel, trebuie să adopți un nou standard și chiar să-ți impui un anumit rol. Poate că trebuie să te străduiești să-l joci până când începi să-l simți, chiar dacă inițial ți se pare fals. Propria ta mână pictează din nou acel vâl, pictat de-atâtea ori. Știam că nu voi fi niciodată un leu adevărat. Dar așa putea măcar să încerc și, cine știe,

poate că din încercarea asta am să reușesc să ies cumva în câștig.

N-am certitudinea că am redat cu exactitate toate cuvintele regelui. S-ar putea să le fi modificat puțin, ca să le pot asimila.

Așadar, l-am urmat cu mâinile goale spre capătul aceluia hopo. Probabil că leul se trezise deja, pentru că hăitașii, aflați la aproximativ patru-cinci kilometri în față, începuseră să facă zgomotul lor specific. Se auzea venind ca de la mare distanță, departe, în tufișurile aurii. O

căldură incoloră și somnoroasă pâlpâia în fața noastră și, în timp ce ne priveam cu ochii mijiți în razele se întieitoare ale soarelui, am zărit deodată o ridicătură pe zidul hopo-ului. Era un adăpost de paie, așezat pe o platformă înălțată la aproximativ opt-nouă metri în aer. O scară de viță-de-vie atârna în jos pe zid, iar regele s-a prins cu nerăbdare de încropeala aia primitivă și veștedă. A început să urce ca un marinăr, pe o parte, avântându-se cu putere și hotărâre spre platformă. Odată ajuns în pragul ușii încropite din iarbă uscată și fibre lemnoase maronii, mi-a spus:

— Apucați de scară, domnule Henderson.

Se așezase pe vine pentru a-mi ține scara și i-am zărit capul, pe care avea pălăria cu boruri îndoite și dinți cusuți, aproape de genunchii săi puternici. Asupra mea s-a năpustit un amestec de senzații combinate, în care se contopeau boala, straniețea și pericolul. În loc de răspuns, am scos un suspin atât de copleșitor, încât părea să vină de undeva de la începuturile vieții mele, izvorând din mine asemenea unei bule enorme de aer ce se ridică la suprafață din adâncurile Atlanticului.

— Ce s-a întâmplat, domnule Henderson? a zis Dahfu.

— Dumnezeu știe.

— Ați pățit ceva?

Am clătinat din cap fără să-mi ridic privirea. Cred că răgetele pe care le scosesem îmi slăbiseră întreaga osatură a corpului și eliberaseră niște lucruri al căror loc era undeva în adâncurile ei. Iar această zi de mare sărbătoare nu era cel mai bun moment să-l deranjez pe rege.

— Vin, înălțimea Voastră, am spus.

— Trageți-vă o clipă răsuflarea dacă aveți nevoie.

A făcut câțiva pași pe platforma pe care se afla coliba suspendată, apoi s-a apropiat iar de marginea ei. S-a uitat în jos, spre mine, dinspre cupola fragilă de paie.

— Acum? a zis.

— O să suporte oare greutatea noastră acolo sus?

— Haideți, haideți, Henderson! mi-a replicat regele.

Am apucat scara și am început să urc, cu amândouă picioarele pe fiecare treaptă. Sulițașii așteptaseră răbdători până când eu (sungu) mă alăturasem regelui. Apoi au trecut pe sub scară și s-au postat la colțul hopo-ului.

Aici, în capăt, construcția cea rudimentară părea destul de solidă. După ce restul animalelor ce nimereau în hopo aveau să fie minate afară și aici avea să rămână doar leul, urma să fie coborât un grilaj, iar sulițașii aveau să încolțească animalul în așa fel încât regele să poată finaliza capturarea.

Am urcat pe scara fragilă, ce tremura sub greutatea mea, am ajuns la platformă și m-am așezat pe podeaua din pari, legați între ei cu frânghii. Era ca o plută pe oceanul arșiței. Am cântărit situația. Întreaga șandrama avea șanse la fel de mari să facă față forței unui leu în plină maturitate ca un degetar, dacă țineam cont de gabaritul unui asemenea animal.

— Asta e? i-am zis regelui după ce am studiat amplasamentul.

— După cum vedeți, a venit răspunsul.

Prin urmare, pe platformă se afla cochilia noastră de paie și printr-o fantă de pe partea interioară a Aopo-ului am văzut o cușcă împletită și suspendată, ținută în aer de niște pietre puse pe post de contragreutăți. Avea formă de clopot și era făcută din viță-de-vie semirigidă, la fel de dură ca un cablu. O funie de viță trecea printr-un scripete atârnat de o grindă lungă de trei-patru metri gata la unul din capete de acoperișul colibei, iar la ce ulla: „fixată în marginea stâncii. Dedesubtul ei se afla o altă bârnă, fixată în podeaua colibei, și ea prinsă

de stâncă la celălalt capăt. Pe acea bârnă sau pasarelă de o lățime cât încheietura mâinii mele, dacă nu cumva și mai îngustă, regele urma să se balanseze cu funia și plasa în formă de clopot.

Iar când leul avea să fie mânat înăuntru, Dahfu urma să potrivească plasa, lăsând-o să cadă. În momentul în care dădea drumul funiei, leul trebuia să fie capturat.

— Aici...?

— Ce credeți? a întrebat el.

Nu am reușit să spun prea multe, însă oricât m-am chinuit să-mi țin în frâu sentimentele, n-am reușit. Era o zi mult prea importantă. Iar zbaterea din sufletul meu mi se citea cât se poate de clar pe chip.

Mi-a spus:

— Aici am capturat-o pe Atti.

— Da? Cu aceeași instalație?

— Și Gmilo pe Suffo.

I-am zis:

— Ascultați sfatul unui... Știu că nu sunt mare... Însă am o părere extraordinară despre dumneavoastră, înălțimea Voastră. Nu...

— Ei, ce-i cu bărbia dumneavoastră, domnule Henderson?

Se mișcă în sus și-n jos.

Mi-am înfipt dinții de sus în buză și peste câteva clipe am reușit să spun:

— Înălțimea Voastră, scuzați-mă! mai degrabă mi-aș tăia gâtul decât să vă demoralizez într-o zi de o asemenea importanță. Dar chiar trebuie să faceți totul de aici, de sus?

— E obligatoriu.

— Nu puteți aduce o inovație? Sunt gata să fac orice: să-i dau tranchilizante... sau să-i fac cadou un Mickey Mouse...

— Vă mulțumesc, domnule Henderson, mi-a zis el.

Cred că amabilitatea lui față de mine era mai mare decât o meritam. Nu mi-a spus verde în față că el e regele waririlor. Curând mi-am adus aminte singur. Mi-a permis să fiu prezent acolo, ca

însoțitor al lui. Și nu aveam voie să mă amestec.

— Of, Maiestatea Voastră! am spus.

— Da, Henderson, știu. Sunteți un om cu multiple calități. Am observat.

— M-am gândit că poate îmi găsiți și mie un loc într-una din tipologiile dumneavoastră negative, am mai zis eu.

Aici regele a râs scurt. Stătea picior peste picior în pragul colibei ce dădea înspre hopo și înspre stâncă și atunci a început să enumere, pe jumătate visător:

— Agonicul, pofticiosul, imunul, neputinciosul și toate celelalte. Nu, Henderson, vă promit că nu v-am clasificat niciodată într-un grup rău. Sunteți o combinație. Poate că în mare parte intrați la agonic. Poate că un gram e Lazăr.

Dar nu vă pot plasa într-o singură categorie. Nicio rubrică nu vă include cu totul. Poate pentru că suntem prieteni.

Un prieten înseamnă multe lucruri. Rubricile n-au nimic de-a face cu prietenii.

— Am avut de-a face puțin cam prea mult cu un anumit gen de ființe ca să pot să mă dezvolt cum trebuie.

Dac-ar fi s-o iau de la capăt, ar fi altfel.

Ne-am așezat pe platforma instabilă, sub foișorul auriu de paie. Lumina se proiecta printre gratii, pe podea. Ne-am ghemuit, așteptând sub paie și fibre. Mirosul plantelor se ridica în rafale în căldura incoloră și, din cauza febrei, am avut senzația că acolo, la înălțime, găsisem punctul în care materia întâlnește lumina. Tocmai îl priveam foarte absorbit, când mi s-a părut că deslușesc țipete și agitație venind de afară. Cum nu eram în stare să suport o asemenea stare de lucruri, m-am ridicat și am pășit temerar pe bârna pe care trebuia să meargă, menținându-și echilibrul, regele.

— Ce faceți?

Încercam grinda. Pentru siguranță. Am zis:

— Controlez să văd dacă acțiunile bunam-ului au avut vreun efect.

— Nu trebuie să stați aici, Henderson.

Lemnul se îndoaia sub greutatea mea, dar n-a trosnit.

Era un lemn foarte rezistent, așa că m-am declarat mulțumit. M-am suit din nou pe platformă și ne-am așezat amândoi – mai bine zis, ne-am ghemuit – lângă peretele vegetal al adăpostului, pe o ieșitură îngustă a podelei, foarte aproape de cușca ce atârna în așteptare, fixată cu bolovani. În fața noastră se afla stânca neclintită și de-a lungul ei, dincolo de hopo și de capetele sulitașilor ce așteptau, am văzut înălțându-se din râpă un fel de clădire mică de piatră. Nu o remarcasem dinainte pentru că în acea râpă sau trecătoare era o pădure de cactuși cu niște muguri, boabe sau flori roșii, care o ascundea parțial vederii.

— Trăiește cineva acolo jos?

— Nu.

— E abandonată? Sau încă mai e locuită? Prin părțile de unde sunt eu, unde agricultura s-a dus dracului, dai foarte des peste case părăsite. Dar trebuie să fii nebun să-ți faci o locuință în zona asta.

Funia de care atârna cușca sau plasa fusese legată de stâlpul ușii, iar capul regelui se odihnea pe nod.

— Nu e pentru cei vii, mi-a zis el, fără să se uite spre clădire.

Un cavou? m-am gândit. Al cui?

— Cred că-l mână foarte repede. Ah! Credeți că-i puteți vedea? Se aude din ce în ce mai tare.

Regele s-a ridicat, l-am urmat și eu, după care mi-am dus mâna streășină la ochi, încruntându-mă.

— Nu, nu văd nimic.

— Nici eu. Asta-i partea cea mai rea. Am așteptat toată viața, iar acum iată-ne ajunși în ceasul hotărâtor.

— Ei, înălțimea Voastră, am zis, ar trebui să vă fie ușor! Cunoașteți animalele astea de-o viață. Sunteți crescut pentru așa ceva. Sunteți un profesionist. Dacă e ceva ce-mi place să văd, e un om priceput în domeniul lui, indiferent dacă e gabier, reparator de clopotnițe, spălător de geamuri sau orice altă persoană cu nervi de oțel

și condiție fizică. M-ați cam îngrijorat atunci, cu dansul craniilor, dar după un minut mi-aș fi dat și viața pentru dumneavoastră.

Mi-am scos portofelul, pe care-l țineam legat cu un șnur în cască, și, ca să fac să treacă mai ușor acele clipe, în sunetul goarnelor și în răpăitul constant al tobelor (în timp ce stăteam amândoi ca niște naufragiați în aerul iluminat), i-am zis:

— Înălțimea Voastră, v-am arătat vreodată pozele cu soția și copiii mei?

Am început să le caut în portofelul voluminos. Aveam acolo pașaportul și patru bancnote de o mie de dolari, fiindcă nu voiam să risc și să traversez Africa având la mine doar cecuri de călătorie.

— Ea este soția mea. Am cheltuit o groază de bani pe un portret de-al ei și am trecut împreună printr-o groază de dificultăți. Am rugat-o să nu-l atârne și am fost pe punctul de a claca nervos din cauza lui. Dar fotografia de-aici e o minunăție.

Lily avea acolo o rochie decoltată, cu buline. Părea extrem de amuzată. Mie îmi zâmbea, pentru că eu eram cel care o pozam. Îmi spunea afectuos că sunt un prost – probabil că mă dădusem în spectacol. Datorită zâmbetului, avea obraji înalți și plini. În poză însă nu-ți puteai da seama ce culoare pură și palidă avea chipul ei. Regele a luat-o și am toată admirația pentru faptul că era capabil să contemple fotografia lui Lily într-un astfel de moment.

— E o persoană serioasă, mi-a spus.

— Găsiți că arată ca o nevastă de doctor?

— Găsesc că arată ca nevasta oricărui om serios.

— Dar cred că n-ar fi de acord cu ideile dumneavoastră despre specii, înălțimea Voastră, pentru că a hotărât că sunt singurul individ din lume cu care se poate mărita.

Un Dumnezeu, un soț. Așa cred. Iar aici sunt copiii...

Fără comentarii, s-a uitat la Ricey și Edward, la mica Alice din Elveția, la gemeni.

— Nu sunt identici, Maiestatea Voastră, dar primul dinte le-a ieșit la amândoi în aceeași zi.

Pe următoarea folie de celuloid eram eu, în halatul roșu, cu șapca de vânătoare pe cap, cu vioara sub bărbie și având pe chip o expresie pe care n-o mai remarcasem până atunci. Am pomenit repede de decorația Purple Heart.

— Da? Chiar așa? Deci sunteți căpitanul Henderson?

— Am renunțat la armată. Poate că ați vrea să-mi vedeți cicatricile, înălțimea Voastră. S-a întâmplat din cauza unei mine terestre. Totuși n-am avut parte de ce era mai rău. Am fost aruncat vreo șase-șapte metri. Pe coapsă nu se vede așa de bine, pentru că rana s-a scofâlcit și părul a crescut peste ea, acoperind-o. Rana de la stomac a fost cea mai rea. Începuseră să-mi iasă toate organele.

Am mers până la postul de prim ajutor aplecat, ținându-mi măruntaiele cu mâna.

— Sunteți foarte încântat de necazurile dumneavoastră.
Henderson?

Întotdeauna spunea asemenea lucruri atunci când voia să introducă în discuție o perspectivă total neașteptată.

Am uitat, dar o dată mi-a cerut părerea despre Descartes.

„Sunteți de acord cu afirmația tipului că animalul e o mașină fără suflet?” sau „Credeți afirmația că Iisus Hristos încă mai e o sursă de tipuri umane, ca forță-model? M-am gândit mult la tipurile mele fizice, ca agonicul, pofticiosul și toate celelalte, ca forme posibile de degenerare ale unor originaluri mărețe, cum au fost Socrate, Alexandru cel Mare, Moise, Isaia, Iisus...” Așa era felul lui neprevăzut de a conversa.

A remarcat că mă comportam ciudat față de necazuri și suferințe. Da, și știam ce vrea să zică în clipa aceea, când stăteam pe parii respectivi, lângă cabana cu acoperiș strălucitor, acel schelet grotesc, uscat, păros, găurit și vegetal. În timp ce aștepta să-și ostoiască dorul din inimă, îmi spunea că suferința este lucrul cel mai apropiat de venerație despre care puteam spune că știu câte ceva.

Credeți-mă, îmi cunoșteam omul și, așa ciudat cum era, îl înțelegeam. Eram monstruos de mândru că sufăr. Credeam că nu există

pe lume ființă care să sufere mai mult ca mine.

Dar n-am mai putut să vorbim liniștiți, pentru că zgomotul se apropiase deja foarte tare. Țârâitul greierilor se înălțase în spirale verticale, asemeni unor coloane făcute dintr-o sârmă strălucitoare și extrem de subțire. Toate zgomotele mărunte ale naturii fuseseră acoperite de cele ale vânătorii. Sulițașii din spatele hopo-ului au ridicat grilajul, pentru a lăsa să intre creaturile gonite de hăițași. Ierburile savanei începură să tremure, asemeni apei atunci când o plasă plină cu pești se apropie de suprafață.

— Priviți, a zis Dahfu.

Mi-a arătat spre partea stâncoasă a hopo-ului, către care goneau căprioare cu coarne răsucite. N-aș putea spune dacă erau gazele sau elani. În fruntea lor se afla un cerb. Avea coarne înalte și curbate, amintind de sticla fumurie, și a făcut un salt în lături, de-a dreptul terifiat, cu răsuflarea tăiată și ochi imenși. Dahfu, cu un genunchi pe podea, se uita în direcția ierbii după semnele așteptate, mijindu-și ochii pe lângă antebraț, astfel că nasul îi era aproape acoperit. Animalele mai mici stârneau curenți în iarbă. Stoluri de păsări s-au ridicat ca niște grămezi compacte de note muzicale. Au zburat spre stânci, apoi au coborât în râpă. Căprioarele bocăneau sub noi. M-am uitat în jos. Pe pământ erau așezate scânduri. Nu observasem.

Se aflau la aproximativ cincisprezece centimetri de pământ, iar atunci regele a zis:

— Da. După captură, Henderson, se pun roți sub animal, ca să poată fi transportat.

Apoi s-a aplecat mai mult, pentru a le da instrucțiuni sulițașilor. Când s-a încovoiat, am vrut să-l țin, dar am renunțat în ultima clipă. N-am fost sigur că se cuvenea.

După cerb și cele trei căprioare, care s-au strecurat prin deschizătura îngustă a hopo-ului cu o spaimă copleșitoare, au venit o mulțime de dobitoace mai mici, ce goneau ca emigranții. A apărut și o hienă care, mai prevăzătoare, spre deosebire de celelalte creaturi, ce nu știau de noi, și-a aruncat privirea către platformă și către noi,

scoțând un mârâit firav, ca de liliac. M-am uitat după ceva cu care s-o lovesc. Dar, negăsind pe platformă nimic de aruncat, a trebuit să mă mulțumesc doar să scuip în direcția ei.

— Leu... e aici... leu, leu!

Regele s-a ridicat, arătându-mi-l și am văzut o mișcare vagă în iarbă, la aproximativ o sută de metri distanță – nu zvâcnetul animalelor mai mici, ci o tulburare circulară și greoaie, pe care n-o putea provoca decât un corp puternic.

— Credeți că e Gmilo? Hei, hei, hei! E aici? Puteți să-l prindeți, Maiestate! Știu că puteți!

Mă ridicasem pe ieșitura subțire a podelei, ce apărea de sub peretele de iarbă, și, în timp ce vorbeam, îmi îndoiam și-mi împingeam brațul în sus și-n jos.

— Nu, Henderson! mi-a zis regele.

Cu toate astea am făcut un pas în direcția lui, iar el s-a răstit imediat la mine. Era foarte mânios. Așa că m-am făcut mic și mi-am ținut gura. Aveam sângele cuprins de febră, de parcă ar fi fost expus direct la soarele arzător.

Regele și-a pus piciorul pe bârna subțire și și-a răsucit de două ori frânghia cuștii pe braț, apoi a început să dea drumul nodului pe care își pusese capul în timpul așteptării. Cușca, cu plasa aceea neregulată de viță-de-vie și greutatea de piatră în formă de copită, își balansa partea mai rigidă, cea din centru. Dacă n-ar fi fost suspendată așa, cu pietre, ar fi fost o cușcă absolut banală. Însă cum era acum, fixată cu pietre, era la fel de apropiată de aer cum e un războinic portughez de apă. Regele își dăduse jos pălăria – l-ar fi încurcat –, iar aerul albastru părea să se condenseze în jurul părului său strâns lipit de cap, care probabil că nu avea mai mult de trei milimetri lungime, ca atunci când aprinzi câteva vreascuri în pădure și în jurul acelor bețe negre încep să apară pâlpâiri albastrii.

Soarele îmi deforma chipul încordat, pentru că, atârând la capătul hopo-ulxn ca un gargui, mă aflam chiar în bătaia lui. Lumina era extrem de puternică și aproape că îți lăsa vânăta. Și totuși, în ciuda

zgomotelor asurzitoare făcute de hăitași, greierii își vedeau mai departe de treabă, sfredelind pământul și înălțându-și spiralele. În zona din piatră a hopo-ului stânca era solidă și imperturbabilă.

Era limpede că nimic nu putea trece de ea. Toate lucrurile trebuie să aștepte. Floricelele de cactus din prăpastie – dacă erau flori și nu boabe – alcătuiau un soi de spumă roșie, iar țepii mă împungeau. Lucrurile păreau că-mi vorbesc. Le-am întrebat în tăcere despre șansele de succes ale unui rege care avea ideea nebunească să captureze lei. Însă n-am primit niciun răspuns. Nu acesta era motivul pentru care mi se adresau. Se mulțumeau doar să declare, fiecare potrivit propriilor legi, ce sunt. Nu exista nici cea mai mică referință la rege. Așa că m-am așezat pe vine, bolnav de căldură și de spaimă. Sentimentele mele pentru el mi le izgoniseră din inimă pe toate celelalte, îngrămădindu-le într-un colț, fapt ce a tensionat palpabil organele din vecinătate.

Cu pocnituri și sunete de corn, cu chiote și țipete, hăitașii s-au apropiat. Cei din spate săreau prin iarba înaltă, care le venea până la umăr, și scoteau note false din goarneau acelea de metal verde-roșcat. Au tras în aer – poate chiar cu pușca mea H & H Magnum cu lunetă telescopică. În față sulitașii se împingeau și se înghesuiau haotic.

— Ați văzut-o, domnule Henderson? Era o coamă.

Dahfu s-a aplecat în față, pe bârână, ținând frânghia, iar greutatea de sus s-au ciocnit deasupra capului său. Nu puteam suporta să-l văd balansându-se pe un băț subțire ca o coadă de mătură, cu pietrele zăngănind și răsucindu-se la câțiva centimetri deasupra lui pe drăcia aia circulară.

Un singur bolovan dacă ar fi căzut, l-ar fi lăsat lat.

— Maiestate, nu pot să văd așa ceva! Aveți grijă, pentru numele lui Dumnezeu! Nu e o chestie cu care să te joci!

Era de ajuns, mi-am spus eu, că o asemenea ființă nobilă își riscă viața cu invenția primitivă de aici. Nu trebuia să facă totul și mai periculos decât era. Deși adevărul e că era greu de imaginat o modalitate absolut sigură de a prinde leul. Iar regele părea cumva în

elementul lui când se legăna așa pe bara îngustă. Greutățile de piatră s-au învărtit spasmodic în clipa când Dahfu a tras de funie. Mecanismul complicat și stângaci a început să zdrăngănească din toate încheieturile, asemeni unui carusel, iar plasa a coborât ca o umbră, rotindu-se, pe pământ.

Timp de vreo douăzeci de bătaii de inimă am uitat aproape complet unde sunt și ce se întâmplă. Tot ce-am făcut a fost să nu-l slăbesc din ochi pe rege, fiind gata să mă arunc jos și eu dacă el ar fi căzut. Atunci, chiar la limita conștientului meu, am auzit un mârâit și m-am uitat în jos din coliba de paie unde eram cocoșat, stând în genunchi, la fața uriașă, furioasă și încadrată de păr bogat a leului. Era încruntat și tensionat, iar în cutele acelei fețe se zărea limpede întunecimea crimei. Buzele îi dezveleau gingiile, iar eu i-am simțit răsuflarea, fierbinte ca uitarea și crudă ca sângele. Am început să vorbesc. Am zis: „

— O, Dumnezeule, indiferent care e părerea Ta despre mine, nu mă lăsa să cad în ghearele acestui măcelar! Ai grijă de rege! Fii milostiv!

Și apoi, ca o clauză adițională, am adăugat și gândul că de așa ceva are nevoie omenirea: să se antreneze în confruntări cu modelul unui animal feroce, precum cel de dedesubt. După aceea limpezimea acelor ochi plini de ură m-a făcut să mă întreb dacă nu cumva doar iluziile vizuale ajung să devină de fapt hiper-reale. Însă nu era nicio iluzie. Mârâitul animalului de jos era într-adevăr vocea morții. Și m-am gândit cum mă mai lăudasem la

Lily că iubesc realitatea. „O iubesc mai mult decât tine”, spusese eu. Dar, vai, realitate! Irealitate, irealitate!

Iată care era paradigma vieții mele pline de necazuri, însă eternă. Iar acum toate erau spulberate de vocea leului, pe care am simțit-o ca pe o lovitură în moalele capului.

Ușa cu gratii se afla acum pe pământ. Prin ochiurile plasei încă mai ieșeau disperate, în fulguri de blană, mici vietăți ce săreau și se zbăteau. Dedesubtul nostru leul s-a năpustit spre parii grilajului,

izbindu-se de ei cu toată greutatea. Era oare Gmilo? Mi se spusese că pe vremea când era pui, lui Gmilo îi fuseseră însemnate urechile înainte de a fi eliberat de bunam. Dar firește că trebuia să prinzi animalul ca să i te poți uita la urechi.

Putea foarte bine să fie Gmilo. Din spatele barierei oamenii îl împungeau cu sulite, iar el se lupta cu ele, încercând să le prindă în maxilare. Dar erau prea abili pentru el.

În fața lui patruzeci-cincizeci de vârfuri de sulite îl stârneau, apropiindu-se de el și apoi retrăgându-se, în timp ce din spate se aruncau pietre, iar animalul se chinuia să-și ferească fața uriașă, cu coama lui de păr galben, datorită căreia fruntea îi părea și mai mare. De burta mică și de labele din față îi atârnavă niște franjuri precum cei de la pantalonii din piele de căprioară ai unui cămpean din prerie. Față de creatura de aici, Atti nu era mai mare ca un linx.

Balansându-se pe stâlp în papucii lui, Dahfu și-a desfăcut frânghia de pe antebraț. Plasa s-a mișcat, iar acest lucru, împreună cu trosnetul pietrelor, i-a atras atenția leului.

Hăițașii au țipat la Dahfu „Venitu lebah!” Regele nu i-a băgat în seamă, ci s-a ținut bine de frânghie și a răsucit marginea plasei, care era acum la înălțimea ochilor lui.

Dispozitivul improvizat s-a învârtit, iar pietrele s-au ciocnit una de alta. Leul s-a ridicat pe labele din spate și le-a izbit cu ele. Cel mai de seamă dintre hăițași era omul vărut al bunam-ului care s-a repezit să lovească obrazul animalului cu celălalt capăt al sulitei. Tipul era acoperit din cap până-n picioare cu albul lui murdar, ca pielea de ied, și cu părul murdar de pasta cețoasă. Simțeam acum greutatea leului apăsând asupra parilor ce susțineau platforma. Nu erau mai groși ca picioroangele și când leul le lovea, vibrau. Am avut senzația clară că întreaga structură stă să se prăbușească din clipă-n clipă și m-am lipit de podea, pentru că mă așteptam să fiu luat de val, asemeni unui turn de apă spulberat de un tren de marfă deraiat, din care țâșnește în aer o cantitate uriașă de apă. Bârna de sub picioarele lui Dahfu s-a clătinat, dar regele a reușit să se redreseze cu ajutorul frânghiei și al plasei.

— Maiestate, pentru numele lui Dumnezeu! Îmi venea să strig. În ce ne-am băgat?

Stolul solid de pietre s-a lansat în față. Unele s-au izbit de peretele de la hopo, dar altele au ajuns lângă animal și l-au prins sub greutatea rotitoare a acelei blestemată vițe-de-vie. Dracu' să ia toate vițele-de-vie și toate plantele agățătoare! Regele a început să se legene, împingând și manevrând clopotul format din noduri și pietre.

Preț de o clipă am uitat total de muțenia mea. Mi-a revenit glasul și am zis:

— Potoliți-vă, Maiestate. Fiți atent ce faceți.

După care în gât mi s-a pus un nod de mărimea unei ciuperci de cârpit.

Faptul că vedeam era unica dovadă că trăiam. Pentru câteva secunde a fost singurul lucru de care eram conștient.

Ridicându-se pe picioarele din spate, leul a lovit din nou plasa ce continua să coboare. Acum era la nivelul lui și animalul a apucat cu dinții de viță. Înainte de a da drumul frânghiei, regele a lăsat să cadă capcana. Frânghia de pe scripete a fost eliberată brusc, greutatea au huriuit pe scânduri ca un regiment de cavalerie, iar vârful plasei a căzut pe capul leului. Eu stăteam întors pe burtă, cu brațul întins spre rege, dar el a venit la marginea platformei fără niciun ajutor din partea mea și a strigat:

— Ce ziceți? Henderson, ce ziceți de asta?

Hăitașii vociferau. Leul ar fi trebuit să fie doborât de greutatea pietrelor, dar rămăsese în picioare. I se prinsese capul. Labele din față i s-au întins pe vița-de-vie și animalul a căzut, încă zbătându-se. Partea din spate a trupului îi rămăsese dincolo de plasă. A început să ragă atât de tare, încât în hopo a părut că se face brusc întuneric. Stăteam în continuare cu mâna întinsă către rege, însă el nu s-a folosit de ea. Se uita în jos, la fața leului, acoperită de ochiurile plasei, la burta și la subsuorile lui păroase, ceea ce mi-a amintit de șoseaua de la nord de

Salerno și m-am văzut iar ținut de medici și ras din cap până-n picioare, pentru a scăpa de păduchi.

— Seamănă cu Gmilo? Înălțimea Voastră, care-i părerea dumneavoastră? am zis.

Nu înțelegeam absolut deloc ce se întâmplă.

— O, e greșit! a zis regele.

— Ce anume?

Era uimit, pentru că tocmai avusese revelația unui fapt pe care eu nu-l remarcasem. Eram buimăcit de răgetele și țipetele leului capturat și mă uitam la picioarele lui, care se agitau frenetic, și la ghearele lui negre cu galben, ce-i ieșeau ca niște ghimpi din labele mari.

— L-ați prins. Ce naiba? Acum ce mai e?

De-abia apoi am înțeles care era problema: nimeni nu se putea apropia de animal ca să-i cerceteze urechile.

Având partea din spate a trupului liberă, putea să se răsucescă sub plasă, așa că nu te puteai apropia de el.

— Să-i lege cineva picioarele! am urlat.

Bunam-ul, care stătea dedesubt, a făcut un semn în sus cu bățul lui de fildeș. Regele s-a îndepărtat de marginea platformei și a apucat frânghia ce fusese legată de scripete cu un nod. În clipa în care a apucat de capătul ros al funiei, grinda de deasupra capului său s-a clătinat și s-a balansat. Regele a tras de ea, iar scripetele a început să scârțâie. Leul fusese capturat doar parțial și regele urma să încerce să tragă plasa peste partea posterioară a animalului.

L-am strigat:

— Maiestate, gândiți-vă bine! Nu puteți face asta!

Cântărește cinci sute de kilograme și a apucat bine de plasă.

Nu am înțeles că doar regele putea repara situația și că nimeni nu se putea interpune între el și leu, căci existau șanse reale ca acesta din urmă să fie chiar răposatul rege Gmilo. Prin urmare, era în întregime sarcina regelui să finalizeze prinderea animalului. Bătaia tobelor, sunetul goarnelor și aruncatul cu pietre încetaseră, iar acum din mulțime nu se mai auzea decât câte un strigăt ici și colo, atunci când nu răgea leul. Câte o persoană comenta pentru urechile regelui

situația exactă, care nu era deloc una prea fericită.

M-am ridicat, zicând:

— Maiestate, o să cobor eu și-o să mă uit la urechea lui. Spuneți-mi doar unde să mă uit. Stați așa, Maiestate, stați o clipă!

Însă mă îndoiesc că m-a auzit. Și-a depărtat mult picioarele, plasate pe mijlocul bârnei, care s-a arcuit foarte tare, balansându-se și bălăbănindu-se sub mișcarea energetică a membrilor sale, iar funia și scripetele au început să scârțâie puternic, fiind pe punctul de a ceda. Contragreutățile de piatră se ciocneau de scânduri. Leul, întins pe spate, se lupta cu plasa și întreaga construcție se clătina. Din nou am avut convingerea fermă că hopo-ul

se va prăbuși din clipă-n clipă și m-am apucat de paiele din spatele meu. Apoi am văzut niște fum sau praf deasupra regelui și mi-am dat seama că venea de la fâșiile de blană ce fixau scripetele de lemn. Greutatea regelui și forța leului fuseseră prea mult pentru ele. Una se rupsese.

Iată ce era pâcla pe care o văzusem. Peste o clipă s-a rupt și cealaltă.

— Rege Dahfu! am urlat.

Cădea. Scripetele s-a făcut bucăți pe pietre, în fața hăitașilor, ce fugeau care încotro. Regele căzuse peste leu. Am văzut convulsia părții posterioare a animalului.

Ghearele sfâșiară. Și într-o secundă țâșni și sângele, înainte ca regele să apuce să facă vreo mișcare. Eu m-am ținut o clipă cu degetele de marginea platformei, apoi am alunecat și-am căzut, țipând. Aș fi vrut să mă prăbușesc în genunea cea veșnică. Regele se răsucise, reușind să se dea jos de pe leu. L-am tras mai încolo. Sângele țâșnea prin stofa ruptă.

— Vai, Maiestate! Prietenul meu!

Mi-am acoperit fața.

Regele mi-a zis:

— Un, Sungo...

Ochii îi deveniseră ciudați. I se împăienjeniseră.

Mi-am scos pantalonii verzi ca să-i leg rana. Doar pe ei îi aveam la îndemână și nu mi-au fost de cine știe ce ajutor, fiindcă s-au îmbibat instantaneu de sânge.

— Ajutați-l! Ajutor! am spus mulțimii.

— Nu am reușit, Henderson, mi-a zis regele.

— Ce tot spuneți acolo, Maiestate? O să vă ducem la palat. O să vă punem niște sulfamidă pe rană și-o să vă coasem. Dumneavoastră o să-mi spuneți ce să fac, fiindcă dumneavoastră sunteți doctorul dintre noi doi.

— Nu, nu! N-or să mă ducă niciodată înapoi. E Gmilo?

Am fugit, am prins funia și scripetele și am aruncat blocul de lemn, ca un țințaș nepriceput, la picioarele încă zvâcnind ale leului. L-am înfășurat cu funia de vreo zece ori, aproape jupuindu-i pielea, și am urlat:

— Blestematulule! Să te ia naiba, nenorocitul!

Animalul mi-a răspuns cu un răget prin plasă. Apoi a venit bunam-ul și s-a uitat la urechile lui. S-a întors și a cerut ceva pe un ton autoritar. Omul lui, cel acoperit cu vopsea albă murdară, i-a dat o muschetă, iar bunam-ul i-a pus leului țeava la tâmplă. Atunci când a tras, explozia i-a zburat o parte a căpățânii.

— Nu era Gmilo, a zis regele.

Era bucuros că nu-și vărsa sângele pe capul tatălui său.

— Henderson, mi-a zis, vă rog să aveți grijă să nu i se întâmple vreun rău lui Atti.

— Înălțimea Voastră, ce Dumnezeu? încă sunteți rege!

O să aveți grijă personal de asta.

Am început să plâng.

— Nu, nu, Henderson, mi-a spus. Nu pot fi... printre neveste. Va trebui să fiu omorât.

Îl mișca amintirea acelor femei. Probabil că pe unele dintre ele chiar le iubise. Prin veșmintele sale sfâșiate, pântecul lui arăta ca un grătar de șemineu, iar unii dintre hăitași începuseră deja să scoată țipete cu iz de bocet.

Bunam-ul stătea mai departe de noi și nu părea să aibă de gând să se apropie.

— Veniți mai aproape de mine, mi-a zis Dahfu.

M-am lăsat pe vine lângă capul lui, mi-am întors urechea bună spre el, cu lacrimile curgându-mi printre degete, și am zis:

— Of, Maiestate, sunt genul ghinionist. Sunt o piază rea și moartea mă însoțește la tot pasul. Cel de Sus v-a trimis, din păcate, persoana cea mai puțin potrivită. Sunt contagios, ca Mary Tifoida¹. Fără mine ați fi fost în regulă.

Nu vi s-ar fi întâmplat niciodată nimic. Sunteți cea mai extraordinară ființă pe care am cunoscut-o vreodată.

1. Expresie generată de cazul lui Mary Mallon (1870 – 1938), bucătăreasă americană de origine irlandeză, purtătoare imună de febră tifoidă, care a transmis boala la zeci de persoane. Prin extensie, numele ei a ajuns să desemneze o persoană ce răspândește ceva neplăcut sau chiar mortal în jur.

— Este exact pe dos. Pantoful e în celălalt picior...

Prima noapte a dumneavoastră aici... mi-a explicat în timp ce viața se scurgea treptat din el. Acel cadavru era sungo de dinaintea dumneavoastră. Pentru că n-a putut s-o ridice pe Mummah...

Avea mâna plină de sânge. Și-a dus încet degetul mare și arătătorul la gât.

— L-au spânzurat? Dumnezeule! Și de individul ăla imens, Turombo, care n-a reușit nici el, ce s-a ales? A, n-a vrut să devină sungo! E prea periculos. Sorții m-au ales pe mine. Eu eram cobaiul. Am fost păcălit.

— Sungo este și succesorul, mi-a zis, atingându-mi mâna.

— Să vă iau locul? Ce mai e și aberația asta, înălțimea Voastră?

Dahfu a încuviințat vag din cap, închizând ochii.

— Dacă nu există copil succesor, sungo este rege.

— Înălțimea Voastră, am zis, ridicându-mi glasul tânguitor, ce mi-ați făcut? Ar fi trebuit să-mi spuneți în ce mă bag. Cum ați putut să-i

faceți așa ceva unui prieten?

Fără să mai deschidă ochii, dar zâmbind, în timp ce slăbiciunea puneă tot mai tare stăpânire pe el, regele mi-a zis:

— Același lucru mi-a fost făcut și mie...

Atunci am spus:

— Maiestatea Voastră, faceți-mi și mie puțin loc și-o să mă întind să mor și eu lângă dumneavoastră. Sau să facem schimb de roluri, ca să trăiți. Oricum, eu n-am știut niciodată ce să fac cu viața mea, așa că mai bine mor eu în locul dumneavoastră.

M-am ghemuit în praf, între leul mort și regele muribund, și am început să mă frec și să mă lovesc peste față.

— Pacea spiritului s-a pogorât mult prea târziu asupra mea. Am așteptat prea mult, iar vecinătatea porcilor m-a afectat iremediabil. Sunt un om distrus. Și niciodată n-am să le pot face față atâtor neveste. Cum aş putea? O să vă urmez curând. Tipii de-aici or să mă omoare. Maiestate!

Maiestate!

Însă regelui îi mai rămăsese foarte puțin timp de trăit și curând ne-am luat rămas-bun. A fost ridicat de hăițași, Aopo-ul a fost deschis și am pornit în josul râpei, printre cactuși, spre clădirea de piatră pe care o văzusem puțin mai devreme de pe platforma de sus. Regele a murit pe drum din cauza hemoragiei.

Căsuța respectivă, făcută din lespezi netede, avea două uși de lemn ca niște palisade, ce se deschideau către două încăperi. Într-una dintre ele a fost așezat trupul neînsuflețit al regelui. În cealaltă am fost pus eu. Oricum, nu mi-era prea clar ce se întâmplă, așa că i-am lăsat să mă ducă acolo și să zăvorască ușa în urma lor.

Capitolul XXI

Într-o vreme, în perioada timpurie a vieții mele, suferința avea un anumit gust. Mai târziu a început să și-l piardă – de fapt a început să se murdărească și, așa cum i-am spus fiului meu Edward atunci, în California, am ajuns să n-o mai pot suporta. Ce dracu'! Mă săturasem să fiu un asemenea monstru al durerii. Însă acum, odată cu moartea

regelui, suferința era un subiect care încetase să mă intereseze și nu mai avea niciun haz. Era pur și simplu cumplită și atât. Bătrânul bunam și însoțitorul lui văruit m-au pus în camera de piatră în timp ce eu plângeam și jeleam. Deși vorbele nu mi se înțelegeau decât din când în când, am repetat întruna aceleași lucruri: „Se irosește pe proști” (viața) și „Au parte de ea proștii și nebunii” (ne aflăm în locuri unde ar trebui să se afle alții). M-au condus înăuntru. Eu îmi smulgeam părul din cap de durere. Eram prea dărâmat ca să mai întreb ceva.

La scurt timp după aceea de pe podea s-a ridicat un individ, lucru care m-a șocat complet.

— Cine dracu' mai e și el? am întrebat.

Două mâini zbârcite, cu palmele deschise spre mine, s-au ridicat imediat speriate, pentru a mă preveni.

— Cine ești? am repetat, moment în care am recunoscut claia de păr ca o umbrelă de pin și tălpile mari și prăfuite, strâmbe ca niște rădăcini de legume. Romilayu!

— Și eu aici, sah.

Nu-l lăsaseră să plece cu scrisoarea pentru Lily. Îl ridicaseră chiar atunci când părăsea orașul. Deci chiar înainte de începerea vânătorii ei hotărâseră să nu lase lumea să-mi cunoască domiciliul.

— Romilayu, regele e mort, am zis.

El a încercat să-mi aline durerea.

— Un tip absolut ieșit din comun. Mort!

— Da, dom bun, sah.

— Credea că mă poate schimba. Dar l-am întâlnit prea târziu, Romilayu. Eram într-o stare mult prea avansată.

Prea bătrân.

Nu mai aveam pe mine decât pantofii, casca, tricoul și chiloții. M-am așezat pe covor, m-am chircit și am plâns după pofta inimii. Iar Romilayu nu mi-a putut fi de niciun folos.

Dar poate că timpul a fost inventat pentru ca suferința să poată avea și un sfârșit. Ca să nu fie veșnică, nu?

Poate fi și asta o explicație. Dar oare fericirea, opusul ei, e

eternă? Pentru că atunci când ești fericit, timpul pare să nu mai existe. În rai nu există ceasuri.

Nicio altă moarte nu m-a afectat vreodată atât de tare. După încercarea mea de a opri sângerarea regelui, eram plin de sânge uscat. Am încercat să-l șterg. Oare, m-am gândit eu, asta poate fi un semn că trebuie să-i continui eu existența? Dar cum? Cum pot mai bine. Dar la ce mă pricep eu? N-aș putea enumera nici măcar trei lucruri pe care să le fi făcut bine în viața mea. Era încă un motiv pentru care eram atât de distrus.

Astfel a trecut ziua, apoi noaptea, iar dimineața m-am simțit ușor, uscat și pustiu. De parcă aș fi fost un butoi vechi, purtat de vânt pe valurile mării. Toată umezeala se afla în exterior, iar în interior eram pustiu, întunecos și uscat, sobru și găunos. Și cerul era roz. L-am zărit printre gratiile ușii. Acolitul tuciuriu al bunam-ului, încă acoperit cu stratul de var, ne era paznic și ne-a adus cartofi dulci copti și alte fructe. Îl slujeau două amazoane, însă nu

Tamba și Bebu, iar fiecare dintre ele mă trata cu foarte mare respect. În timpul zilei i-am zis lui Romilayu:

— Dahfu mi-a spus că după ce moare, eu am să devin rege.

— Ei spune la dumneavoastră yassi, sah.

— Adică rege?

Asta înseamnă.

— Halal rege! am reluat, dus pe gânduri. E o prostie.

Romilayu n-a făcut nici cel mai mic comentariu.

— Va trebui să fiu soțul tuturor soțiilor lui.

— Nu place la dumneavoastră, sah?

— Ce-ai, omule, ești nebun? Cum aș putea să mă gândesc măcar să-i preiau tot cârdul de femei? Am deja o nevastă și îmi e mai mult decât suficientă. Lily e pur și simplu o femeie minunată. Ca să nu mai zic de faptul că moartea regelui m-a întristat enorm. Sunt la pământ, nu vezi? Sunt complet distrus și nu reușesc să fac absolut nimic. Toată povestea m-a dărâmat complet.

— Nu arată dumneavoastră așa prea rău, sah.

— Ei, vrei tu să mă faci să-mi fie mai bine! Dar ar trebui să-mi vezi inima, Romilayu! E făcută praf. A îndurat mai multe decât poate duce. Prea mulți s-au jucat cu ea. Nu te lăsa păcălit de carcasa mea. Sunt un om exagerat de sensibil. Pe de altă parte e foarte adevărat că n-ar fi trebuit să pariez împotriva ploii în ziua aceea. A

fost un gest cam arogant. Iar regele, Dumnezeu să-l binecuvânteze, a avut o reacție firească, lăsându-mă să mi-o fac cu mâna mea. Nu eram în niciun caz mai puternic decât Turombo ăla. Ar fi putut s-o ridice foarte ușor și el pe Mummah. Dar individul pur și simplu n-a vrut să devină sungo. S-a prefăcut că nu e în stare, ca să scape.

Situația în care s-ar fi băgat era mult prea periculoasă.

Iar regele m-a indus deliberat în eroare.

— Și pentru el pericol, a zis Romilayu.

— Da, și asta i-a fost. De ce să am pretenția la o soartă mai bună decât cea oferită lui? Ai dreptate, bătrâne.

Mulțumesc că mi-ai deschis ochii.

Am rămas puțin pe gânduri, apoi l-am întrebat, ca pe un om cu bun-simț dovedit:

— Nu crezi că le-aș cam speria pe fetele alea?

M-am strâmbat la el, ca să înțeleagă cât de cât la ce mă refer.

— Am chipul cât jumătate din trupul unui om normal.

— Nu cred, sah.

— Nu-i așa? mi-am pipăit eu fața. Oricum ar fi, eu aici nu rămân. Deși cred că n-o să mai am niciodată vreo altă ocazie să devin rege.

Și în noaptea întunecoasă, gândindu-mă intens la marele om recent răposat, de-abia pornit pentru totdeauna spre neființă, am simțit că mă alesese cu bună știință ca să-i iau locul. De mine depindea dacă voiam să-mi las în urmă familia și țara unde nu eram nimic. Credea că sunt un material uman de statură regală și că aș putea profita din plin de ocazia de a lua viața de la capăt. Așa că i-am transmis mulțumirile mele prin peretele de piatră. Însă i-am zis lui Romilayu:

— Nu. Mi s-ar frânge inima dac-aș încerca să-i iau locul. În plus, trebuie să mă întorc acasă. Ca să nu mai zic că, orice s-ar spune, nu-s vreun armăsar. Fără glumă:

am cincizeci și șase de ani – sau aproape cincizeci și șase.

Aș muri de frică la gândul că propriile mele neveste m-ar putea da pe mâna bunam-ului. Ar trebui să trăiesc în umbra preotului, a lui Horko și a acestor oameni și n-aș fi niciodată în stare să mă uit în ochii bătrânei regine

Yasra, mama regelui. Vai, Romilayu, i-am făcut o promisiune! Ca și cum aș fi putut eu promite vreodată ceva!

Hai să ieșim de-aici. Mă simt ca un nenorocit de impostor.

Singurul lucru decent în legătură cu mine e că am iubit anumite persoane în viața mea. Vai, bietul de el e mort!

Vai, vai, vai, vai! Mă dă gata toată povestea. Nu merităm să facem umbră pământului. Ce bine-ar fi fost dacă n-am fi avut inimi, ca să nu cunoaștem tristețea. Însă purtăm în piepturi, peste tot cu noi, inimile astea, blestematele astea de organe ca niște fructe de mango cu formă neregulată, care ne dau de gol! Și nu e vorba doar de faptul că mă sperie toate nevestele lui, dar n-aș mai avea nici cu cine să vorbesc. Am ajuns la vârsta când am nevoie în jur de voci omenеști și inteligență. E tot ce mi-a mai rămas. Bunătate și dragoste.

Am început iar să mă jeluiesc, pentru că asta făcusem fără încetare de când fusesem închis în cavou, și, dacă-mi aduc bine aminte, acum m-a ținut și mai mult. Apoi, brusc, i-am zis lui Romilayu:

— Amice, moartea regelui n-a fost un accident.

— Cum adică, sah?

— N-a fost un accident. A fost planificată. Încep să fiu convins de asta. Acum pot spune că a fost pedepsit pentru că a păstrat-o pe Atti în subsolul palatului. Știi și tu că indivizii de-aici n-ar fi șovăit nicio clipă să-l omoare.

Probabil că s-au gândit că eu o să fiu mai flexibil decât regele. Nu-i crezi în stare?

— Nu, sah.

— Pe dracu' nu, sah. Dacă vreunul din ei încape vreodată pe mâna mea, îl sfărâm ca pe o cutie veche de bere.

Mi-am încleștat mâinile, ca să-i arăt ce i-aș face, am strâns din maxilare și am mârâit. Poate că, la urma urmei, deprinsesem de la lei nu grația și forța mișcărilor lor, pe care le căpătase Dahfu în urma conviețuirii cu ei, ci trăsătura lor cea mai feroce, singura pe care reușisem să mi-o însușesc în decursul scurtei și superficialei mele experiențe. Dacă stai să judeci, nimeni nu poate prevedea ce influență va avea un lucru asupra lui. Cred că Romilayu era oarecum supărat de saltul brusc pe care-l făcusem de la doliu la răzbunare, dar părea să-și dea seama că nu eram eu însumi și, fiind un tip generos și iertător, precum și un adevărat creștin, era gata să fie îngăduitor cu mine.

I-am spus:

— Trebuie să ne gândim cum să ieșim de-aici. Hai să analizăm situația. Unde suntem de fapt? Ce putem face?

Și cum stăm?

— Aveam cuțit, sah, a zis Romilayu și mi l-a arătat.

Era un cuțit de vânătoare. Atunci când oamenii oimam-ului veniseră după el la periferia orașului, și-l ascunsese în păr.

— Vai, ce om de nădejde ești! am spus, luându-i cuțitul și adoptând o poziție de atac.

— Săpam mai bine, mi-a zis el.

— Da, așa e. Ai dreptate. Mi-ar plăcea să-l prind pe bunam, dar ar fi un lux. Răzbunarea e un lux. Trebuie să fim prudenți. Să mă ții din scurt, Romilayu! Te rog mult, ai grijă să n-o iau razna! Vezi că nu sunt stăpân pe gesturile mele, da? Ce-o fi dincolo de ușa asta?

Am început să examinăm cu atenție peretele și după puțin timp am găsit o mică fisură în partea de sus, între lespezile de piatră. Am început să o adâncim cu cuțitul, lucrând pe rând. Uneori îl ridicam pe Romilayu în brațe, alteori îl lăsam să mi se suie în spinare, în timp ce eu stăteam în patru labe. Nu putea să stea pe umerii mei, pentru că tavanul era prea jos.

— Da, cineva a umblat la scripetele din hopo, ziceam eu întruna.

— Poate, sah.

— Niciun poate. Și de ce te-a sechestrat bunam-ul?

Pentru că era un complot împotriva mea și a lui Dahfu.

Bineînțeles, regele mi-a făcut și mie o groază de necazuri permițându-mi s-o mut pe Mummah. E adevărat.

Romilayu săpa, învârtind lama cuțitului în mortar, zgâriind și scoțând resturile cu degetul arătător. Iar praful cădea direct pe mine.

— Dar regele trăia și el sub amenințarea cu moartea și așa cum a trăit el, pot trăi și eu. Era prietenul meu.

— Dumneavoastră prieten, sah?

— Ei, bătrâne, cred că dragostea îmbracă uneori forme neobișnuite, i-am explicat. Bănuiesc că tatăl meu și-ar fi dorit – știu că și-ar fi dorit – să mă fi înecat eu în locul fratelui meu Dick acolo, lângă Plattsburg. Oare asta însemna că nu mă iubea? Nici gând. Și, pentru că și eu eram fiul lui, gândul respectiv îl chinuia cumplit. Da, dac-aș fi fost eu în locul lui Dick, ar fi plâns aproape la fel de mult. Își iubea amândoi fiii. Însă Dick ar fi trebuit să trăiască. Nu și-a ieșit din fire decât o singură dată în viața lui – poate că tocmai fumase o marijuana. Un preț mult prea mare pentru o singură țigară. O, nu-l condamna pe bătrân! Doar că așa-i viața – și avem oare vreun drept s-o condamnăm?

— Da, sah, mi-a zis.

Săpa viguros și știam că nu fusese câtuși de puțin atent la mine.

— Cum o poți condamna? Are și ea dreptul la respectul nostru. Își face treaba, atâta tot. I-am spus tipului de alături că am o voce care zice Vreau! Ce vrea?

— Da, sah (aruncă și mai mult mortar peste mine).

— Voia realitatea! Câtă irealitate să îndure?

El continua să sape. Eu stăteam în patru labe și mă adresam podelei.

— Suntem educați în ideea că generozitatea nu există, că e doar o iluzie. Însă tocmai aici e poanta. De fapt cei care spun așa ceva se înșală. Suntem făcuți să credem că râvnim la din ce în ce mai multe iluzii. Nimic mai fals. Eu nu râvnesc deloc la iluzii. Se spune: gândește

măreț!

Bineînțeles că asta-i apă de ploaie. E doar o altă lozincă.

Dar măreția! E cu totul altceva. O, măreție! O, Doamne!

Romilayu, nu mă refer aici la măreția gonflată, bombastică, falsă. Nici la orgoliu sau la fala goală. Dar însuși faptul că întregul univers se concentrează în noi sugerează clar că trebuie să avem un anumit țel. Suntem frânturi de eternitate. Iar lucrul ăsta se face auzit uneori. Iată de ce unii indivizi nu pot suporta să fie japițe. Și iată de ce a trebuit să fac și eu ceva în sensul ăsta. Poate că ar fi trebuit să stau acasă. Poate că ar fi trebuit să învăț să sărut pământul (lucru pe care l-am și făcut în secunda următoare). Dar simțeam că dacă mai rămân o clipă doar, o să explodez. Vai, Romilayu, aș vrea să-mi fi putut deschide complet inima în fața bietului amărât!

Moartea lui m-a dat complet peste cap. Niciodată n-am fost atât de dărâmat. Dar o să le arăt eu intriganților ăstora dacă o să am vreodată ocazia, am încheiat.

Romilayu cioplea și săpa tăcut. Apoi și-a pus ochiul la gaură și a zis încet:

— Văd, sah.

— Ce vezi?

S-a dat jos de pe mine fără să mai rostească niciun alt cuvânt. M-am ridicat, scuturându-mi pietrișul de pe spate, și mi-am lipit ochiul de gaură. L-am văzut acolo pe regele mort. Era învelit într-un giulgiu de piele, însă chipul n-am reușit să i-l zăresc, pentru că îi era acoperit. Șoldurile și picioarele îi erau legate cu curele. Era vegheat de însoțitorul bunam-ului, care dormea pe un scaun, lângă ușă. În amândouă încăperile era zăpușeală. Lângă individ se aflau două coșuri cu cartofi dulci, reci. De minerul unuia dintre ele era legat un pui de leu, încă pătat, cum sunt puii foarte mici. După estimarea mea, avea vreo două-trei săptămâni. Individul dormea adânc, deși stătea pe un scaun fără spătar. Avea umerii căzuți, lipiți de coapse, și mâinile cu vene proeminente îi atârnavu flasce la pământ. Cu ură în inimă, mi-am zis: „Așteaptă numai, nemernicule! Pun eu mâna pe tine!” Datorită

particularităților luminii, părea alb ca satinul. Doar nările și șanțurile de pe obraji îi erau negre. „Îți vin eu de hac”, i-am promis în tăcere.

— Ei, Romilayu, am spus, hai să ne punem mintea la contribuție. N-o să facem cum am făcut în prima noapte cu cadavrul celălalt, predecesorul meu la titlul de sungo.

Hai să ne pregătim planul de bătaie. În primul rând eu sunt cel care-i urmează la tron lui Dahfu. N-au niciun motiv să-mi provoace vreun rău, căci sunt șef doar cu numele și ei pot să facă tot ce vor. Au puiul de leu, care e prietenul meu, răposatul, așa că văd că se mișcă destul de repede. Deci trebuie să ne mișcăm și noi la fel de repede. Dar ce zic eu aici? Trebuie să ne mișcăm chiar și mai repede.

— Ce făceam, sah? mi-a zis Romilayu, din ce în ce mai îngrijorat de tonul meu.

— Trebuie să scăpăm de-aici, normal. Crezi că o să reușim să ne-ntoarcem la Baventai în vreun alt fel?

El n-a putut sau n-a vrut să-mi spună părerea lui, așa că l-am întrebat:

— Nu-i prea roză situația, nu?

— Dumneavoastră bolnav, mi-a zis Romilayu.

— Ha! Nu-mi purta tu mie de grijă! Tu să poți, că eu n-am probleme! Știi cum sunt când mă ambalez. Glumești? Aș putea să străbat toată Siberia mergând în mâini. Și, oricum, amice, n-avem de ales. Absolut tot ce am eu mai bun iese la iveală în astfel de clipe. E elementul Valley Forge¹ din mine. Dar e-adevărat, ușor n-o să ne fie. O să luăm cu noi cartofii ăia. Ne vor prinde bine. Doar nu vrei să rămâi aici, nu?

— Un, nu, sah! Ei omoară la mine.

— Atunci resemnează-te. Nu cred că amazoanele alea stau treze toată noaptea. Doar suntem în secolul douăzeci și nu mă pot face rege decât cu acordul meu. Și nimeni

1. Loc istoric din Statele Unite, fostul amplasament al cartierului general al armatei conduse de George Washington în timpul Revoluției Americane.

n-o să mă poată face laș, având în vedere situația cu haremul. Dar, Romilayu, cred că ar fi înțelept din partea mea să mă port ca și cum aș accepta să le devin rege, ca ei să se asigure că nu mi se întâmplă nimic rău. Ar da de dracu' dacă aș păți ceva. În plus, probabil că-și imaginează că n-am fi niciodată atât de proști încât să străbatem patru-cinci sute de kilometri prin pustietate fără hrană sau arme.

Văzându-mă așa de pornit, Romilayu s-a speriat.

— Trebuie să rămânem împreună, i-am zis, ca să-l mai liniștesc un pic. Dacă or să vrea să mă spânzure după două-trei săptămâni, ceea ce e foarte probabil, că nu sunt în stare să mă bat cu pumnii în piept c-o să fac și-o să dreg, ce se va întâmplă cu tine? Te-ar omorî și pe tine ca să-și protejeze secretul. Și cât grun-tu-molani poți să pui la bătaie? Vrei să trăiești, băiețică?

Dar n-a avut timp să-mi răspundă, pentru că am primit vizita lui Horko. Mi-a zâmbit, însă comportamentul lui era mai protocolar decât înainte. Mi s-a adresat cu yassi și mi-a arătat limba lui lată și roșie, vrând, poate, să se răcorească astfel după lunga plimbare prin arșița savanei. În orice caz, mi-am închipuit că era un semn de respect.

— Ce mai faceți, domnule Horko?

Foarte mulțumit, s-a înclinat, cu degetul arătător ridicat deasupra capului. Partea superioară a trupului îi era, ca întotdeauna, foarte înghesuită în învelișul strâns al veșmântului său regesc de culoare purpurie și omul avea fața congestionată. Pietrele roșii îi trăgeau urechile în jos. M-am uitat la el cum zâmbește, însă privirea mea nu era una prietenoasă, ci plină de ură. Totuși, neavând ce face, mi-am preschimbat toată ura în bunăvoință și când mi-a zis „Dumneavoastră rege acum. Roi Henderson, yassi Henderson”, am aprobat:

— Da, Horko. Ne pare foarte rău pentru Dahfu, nu-i așa?

— Vai, foarte rău! Dommage, mi-a răspuns el, pentru că îi plăcea la nebunie să folosească expresiile pe care le prinsese în Lamu.

Omenirea încă își mai pierde timpul aiurea cu ipocrizia, m-am gândit. Nu-și dă seama că e prea târziu până și pentru așa ceva.

— Nu mai sungo. Dumneavoastră yassi.

— Da, într-adevăr.

I-am dat instrucțiuni lui Romilayu:

— Spune-i domnului că îmi pare bine să fiu yassi și că e o mare onoare pentru mine. Când începem?

Trebuia să așteptăm, a zis Romilayu, traducând, până când iese viermele din gura regelui. Și când viermele devenea un leușor, va fi și yassi.

— Dacă în loc de lei era vorba de porci, deveneam împărat, nu doar un biet rege peste niște tufișuri amărâte, am comentat cu o plăcere amară.

Aș fi vrut ca Dahfu să fi trăit să m-audă.

— Dar spune-i, te rog, domnului Horko (la care individul și-a înclinat fața lătareată, zâmbind și cu pietrele din urechi atârându-i ca niște ancore, iar eu i-aș fi sucit gâtul, iar apoi i-aș fi smuls capul, lucru ce mi-ar fi produs o enormă satisfacție) că pentru mine este o onoare extraordinară. Deși răposatul rege a fost un om mai mare și mai bun ca mine, o să fac tot ce pot. Cred că ne așteaptă un viitor măreț. Motivul pentru care am fugit de-acasă a fost în primul rând faptul că nu prea aveam ce face în propria-mi țară, iar acum mi se oferă o ocazie la care am sperat toată viața.

Spunând aceste cuvinte, m-am încruntat, dar am făcut ca încruntătura mea să pară sinceră.

— Cât trebuie să stăm în casa asta a morții?

— El zice doar trei, patru zile, sah.

— OK? a spus Horko. Nu mult. Dumneavoastră căsătoriți toutes les ledy.

A început să-și fluture prin aer degetele de la ambele mâini, ca să-mi arate câte erau. Șaizeci și șapte.

— Nu vă faceți griji, i-am spus.

Și când, extrem de ceremonios, și-a luat rămas-bun de la mine, arătându-mi astfel că simțea că le-am căzut deja în plasă, i-am zis lui Romilayu:

— Plecăm chiar în seara asta.

Romilayu a ridicat tăcut privirea către mine și am văzut cum buza de sus i se umflă de disperare.

— În seara asta, am repetat. Luna e de partea noastră.

Noaptea trecută strălucea atât de tare, că ai fi putut să citești și cartea de telefoane la lumina ei. A trecut o lună de când suntem în orașul ăsta?

— Da, sah. Ce făceam?

— Tu o să începi să urli în toiul nopții. O să zici că m-a mușcat un șarpe sau cam așa ceva. Tipul ăla tuciuriu o să vină cu două amazoane, ca să vadă ce s-a întâmplat.

Dacă nu deschide ușa, o să încercăm altceva. Dar să zicem că ușa e deschisă. Atunci iei piatra asta, înțelegeți?, și o înțepenești sub balama, ca să nu se închidă. Asta-i tot. Unde ți-e cuțitul?

— Eu țin cuțit, sah.

— N-am nevoie de el. Da, ține-l tu. E-n regulă. Mă urmărești? O să strigi că sunge, yassi sau ce-oi mai fi eu pentru criminalii de-aici a fost mușcat de un șarpe. Că piciorul mi se umflă foarte repede. Și vezi să ai grijă să fii aproape de ușă, ca s-o blochezi imediat.

I-am arătat exact ce să facă. Iar la căderea nopții am început să-mi fac în minte planuri peste planuri, adunându-mi ideile și încercând să nu le las să-mi fie afectate de febra ce pune stăpânire pe mine în fiecare după-masă, atingând punctul maxim în timpul nopții. Trebuia să mă lupt cu delirul, starea fiindu-mi înrăutățită de aerul sufocant din cavou și de orele de veghe petrecute în fața găurii din perete, cu un ochi fixat din când în când asupra siluetei răposatului rege. Uneori îmi închipuiam că-i disting unele trăsături sub pânza giulgiului. Dar era mai mult o închipuire de-a mea... o închipuire înșelătoare, un vis. Eram complet dereglat, lucru de care îmi dădeam seama chiar și atunci. Dar cel mai bine îmi dădeam seama noaptea, sub influența febrei, când munții și idolii, vitele și leii, negresele voinice, amazoanele, chipul regelui și acoperișul hopo-ului îmi treceau razant prin minte, venind și plecând fără veste. Totuși m-am ținut tare și am

așteptat răsăritul lunii, momentul pe care-l alesesem.

Romilayu n-a dormit deloc. Privea țintă din colțul unde se proptise. Îl descopeream imediat după ochi, care i se vedeau neîncetat.

— Nu schimbă gând, sah? m-a întrebat el o dată sau de două ori.

— Nu, nu. Nu schimbă.

Și când am socotit că venise vremea, am respirat o dată atât de adânc și de sănătos, că am auzit o trosnitură în stern. Mă dureau coastele.

— Hai! i-am zis lui Romilayu.

Eram sigur că tipul de alături dormea, pentru că de la căderea serii nu auzisem nici cea mai mică mișcare. L-am ridicat pe Romilayu până la gaura pe care o făcusem în zid. În clipa în care l-am apucat, l-am simțit cum tremură din tot corpul. A început să zbiere și să se bâlbâie. Am adăugat și eu niște gemete de fundal și atunci s-a trezit și omul bunam-ului. I-am auzit pașii. Probabil că rămăsese un timp așa, ascultându-l pe Romilayu, care repeta cu glas tremurător „Yassi **k** muți!” „**K** muți” ziseseră și hăitașii în timp ce-l duceau pe Dahfu în cavou. **K** muți – moare. Trebuie să fi fost ultimul cuvânt care i-a ajuns la ureche. „Wunnutu zazai **k** muți. Yassi **k** muți”. Nu e o limbă dificilă. O prindeam din zbor.

Atunci ușa de la cavoul regelui s-a deschis și omul bunam-ului a început să țipe.

— A, mi-a zis Romilayu, cheamă două ledy soldat, sah.

L-am lăsat jos și m-am întins pe podea.

— Piatra e pregătită, am zis. Du-te la ușă și fă-ți treaba. Dacă nu scăpăm, nu avem mai mult de o lună de trăit.

Am văzut prin ușă lumina torțelor, ceea ce însemna că amazoanele veniseră în fugă, iar cel mai curios lucru dintre toate era că pornirea de a ucide îmi dădea o stare de calm incredibil. Și de încredere. Gândul că dacă pun mâna pe tipul cu fața îngustă, omul bunam-vim, vor fi ultimele lui clipe de viață era ca un balsam pentru mine.

Lui cel puțin tot aveam să-i fac felul. Așa mă gândeam.

Prin urmare, respectându-mi în amănunt planul, am scos țipete de frică și de slăbiciune – iar acele sunete de slăbiciune au fost o desfătare pentru auzul meu, pentru că în clipele respective chiar mă simțeam complet lipsit de puteri, însă știam că ele aveau să-mi revină în secunda în care o să pun mâna pe omul founam-ului. Din ușă a fost scoasă o bucată de scândură. Ridicând torța, omul bunam-ului m-a văzut zvârcolindu-mă și apucându-mă de picior. Zăvorul a fost tras, iar una dintre amazoane a deschis ușa.

— Piatră! am strigat, ca și cum aș fi țipat de durere, și am văzut la lumina flăcării că Romilayu împinsese deja piatra în lung, sub balama, exact așa cum îi spusese, deși una dintre amazoane își ținea vârful sulitei chiar sub bărbia lui.

Romilayu s-a retras către mine. L-am zărit prin pânda uriașă, neregulată și tremurătoare a fumului ce se ridica dinspre flăcără, învăluindu-ne. Am tras-o de picioare pe una dintre amazoane, iar femeia a început să țipe. Vârful sulitei a zgâriat peretele și m-am rugat să nu-l fi atins pe

Romilayu. Am izbit-o pe tipă cu capul de perete. În împrejurările respective nu mi-am putut permite să țin cont de faptul că e femeie. Torța fusese scoasă afară imediat, iar ușa a fost trântită repede, dar s-a izbit de piatră, rămânând crăpată suficient de tare ca să-mi bag degetele între ea și toc. Amazoana cealaltă și omul bunam-ului împingeau de ușă cât puteau de tare, însă am reușit s-o deschid.

Mi-am făcut treaba în liniște. Eram protejat de aerul nopții, care m-a înșuflețit pe loc. Mai întâi am lovit-o pe cealaltă amazoană doar cu muchia palmei – un truc din pregătirea de comando. A fost de-ajuns. A paralizat-o și femeia a căzut la pământ. Totul s-a întâmplat în aceeași tăcere mormântală, pentru că nici ei n-au scos nici cel mai mic sunet. Apoi m-am dus după bărbat, care își căuta scăparea dincolo de mausoleu. Din trei pași, l-am înșfăcat de păr. L-am ridicat cam un cot, până când mi-a putut vedea fața la lumina lunii abia răsărite. Am mârâit. Toată pielea de pe față îi fusese trasă în sus de forța cu care îl

înșfăcasem, astfel încât acum avea ochii pieziși. Însă când l-am apucat de grumaz și am început să-l sugrum, Romilayu a venit la mine alergând și strigând:

— Nu, nu, sah!

— Îl sugrum.

— Nu omorâți la el, sah!

— Tu nu te băga! am urlat și l-am scuturat de păr pe omul feunam-ului, balansându-l în sus și-n jos prr aer. El e ucigașul! Din cauza lui a murit omul dinătwitru.

Dar deja eliberasem din strânsoare grumazul vrăjitorului. I-am legănat în aer trupul albit, ținându-l de cap.

Nu a scos niciun sunet.

— Dumneavoastră nu omorâți la el, a zis Romilayu foarte socotit, iar bunam nu urmărește la noi.

— Vreau să fac moarte de om, Romilayu!

— Dumneavoastră este prietenul meu, sah?

— Atunci o să-i rup niște oase. Fac un târg cu tine. Ai dreptul să-mi ceri ceva. Da, tu ești prietenul meu. Dar cum rămâne cu Dahfu? El nu era tot prietenul meu?

Bine, nu-i rup oasele. Îl bat.

Dar nici nu l-am bătut. L-am azvârlit în camera în care fuseserăm încuiați noi, punându-l laolaltă cu cele două amazoane. Romilayu le-a luat sulilele și am zăvorât ușa. Apoi ne-am dus în cealaltă cameră. Luna era acum sus pe cer și totul se vedea foarte clar. Romilayu a ridicat coșul cu cartofi, iar eu m-am dus la rege.

— Acum merge, sah?

M-am uitat sub giulgiu. Fața lui Dahfu era umflată, țeapănă și extrem de deformată. Din cauza efectelor căldurii asupra trupului neînsuflețit, am fost nevoit să-mi întorc privirea, în ciuda afecțiunii pe care i-o purtam.

— La revedere, Maiestate, am zis.

Și am plecat.

Însă în drum spre ușă mi-a venit o idee căreia nu i-am putut

rezista. Puiul de leu priponit ne scuipa. L-am ridicat.

— Ce face, sah?

— Animalul ăsta merge cu noi, am zis.

Capitolul XXII

Romilayu a dat să protesteze, însă eu am ridicat la piept creatura ce mârâia în surdină și mă înțepa cu gheruțele în piept.

— Sunt sigur că regele ar fi vrut să-l iau cu mine, am spus. Uite ce e, trebuie ca el să supraviețuiască într-un fel. Înțelegeți?

Orizontul era foarte limpede în lumina lunii. Asta m-a ajutat să gândesc cât se poate de logic. Lumina se revărsa asupra noastră dinspre culmile munților. În față ni se deschideau cincizeci de kilometri de pustietate, unica noastră salvare. Presupun că dacă ar fi vrut, Romilayu mi-ar fi putut atrage atenția asupra faptului că animaluțul era copilul dușmanului meu, cel care mi-l omorâse pe Dahfu.

— Bine, atunci fii atent, am zis. Nu l-am omorât pe individ. Așa că, dacă l-am cruțat... Romilayu, hai să nu mai stăm atâta la palavre! Nu pot să las animalul aici și nici n-am s-o fac. Uite, pot să-l duc în casca mea. N-am nevoie de ea noaptea.

De fapt răcoarea nopții îmi făcea bine la febră.

Romilayu s-a dat bătut și am început să alergăm, sărind printre umbrele lunii și urcând versantul. Am lăsat în urmă hopo-ul și orașul și ne-am îndreptat spre munți, pe drumul cel mai direct către Baventai. Eu fugeam în spate, cu puiul, și toată noaptea aceea am mers în pas susținut, așa că la răsăritul soarelui străbătuserăm peste treizeci și cinci de kilometri.

Fără Romilayu n-aș fi rezistat nici două dintre cele zece zile, cât îți lua ca să ajungi la Baventai. Știa unde se găsește apă și ce rădăcini și insecte sunt comestibile.

După ce ni s-au terminat cartofii, fapt care s-a întâmplat în a patra zi, a trebuit să scurmăm după răme și viermi.

— Ai putea să te faci instructor de supraviețuire pentru cei din aviație, i-am zis. Ai fi aur curat pentru ei. Deci până la urmă trăiesc și

eu cu lăcuste, ca Sfântul Ioan.

„Vocea care strigă în pustiu”.

Dar aveam cu noi și leul, pe care trebuia să-l hrănim și să-l îngrijim. Mă îndoiesc că s-a mai văzut vreodată un asemenea handicap. Trebuia să toc rimele și viermii în palmă cu cuțitul, să fac o pastă și să hrănesc mica vietate cu mâna. În timpul zilei, când aveam nevoie de cască, purtam puiul la subsuoară și câteodată îl țineam în lesă.

Dormea și el în casca mea, lângă portofel și pașaport, înfigându-și dinții în piele și până la urmă devorând-o aproape pe toată. Atunci mi-am pus actele și cele patru bancnote de o mie de dolari în chiloți.

Din obrajii supti favoriții îmi creșteau în diverse culori și m-am purtat ca un nebun pe aproape întreaga durată a călătoriei. Stăteam și mă jucam cu puiul, căruia i-am dat numele de Dahfu, iar Romilayu scormonea pământul.

Eram cu gândul prea aiurea ca să-l ajut și, cu toate astea, în multe chestiuni esențiale aveam mintea foarte limpede și mă străbăteau gânduri de o delicatețe și un rafinament cum nu mai avusesem de mult. Mâncând coconii, larvele și furnicile, ghemuit în chiloții mei, cu leul sub mine – pentru a-i ține umbră –, vorbeam în oracole și cântam...

da, îmi aminteam multe cântece de la grădiniță și de la școală, ca Fais do-do, Pierrot, Malbrouck s'en va-l en guerre.

Nut Brown Maiden și The Spanish Guitar, timp în care mângâiam animalul. Iar leuțul se atașase incredibil de tare de mine. Se învârtea printre picioarele mele și mă zgâria pe gambe. Deși cu un regim de rime și viermi nu putea fi într-o formă prea bună. Eu mă temeam – iar

Romilayu spera – că animalul va muri. Am avut noroc totuși. Aveam sulitețe cu noi și Romilayu a omorât câteva păsări. Dacă-mi amintesc bine, am omorât chiar și o pasăre de pradă care se apropiase prea tare și ne-am înfruptat regește din ea.

Iar în cea de-a zecea zi (cum mi-a zis după aceea

Romilayu, pentru că eu le pierdusem șirul) am ajuns la Baventai. Stâncile pe care se ridica orașul erau arse de soare, dar nici pe departe atât de arse cum eram noi.

Zidurile erau albe ca ouăle, iar arabii cu piele măslinie, înfolfiți în veșmintele lor, se uitau la noi, care ne apropiam de ei pe drumul pustiu, se uitau la mine, care-i salutam pe toți făcând semnul victoriei, asemeni lui

Churchill, râzând și țipând cu glasul spart și din fundul gâtului, fericiți că am reușit să supraviețuim și întinzând puiul de leu, pe care-l înșfăcasem de ceafă, înspre toți acei bărbați tăcuți, cu turbane, femeilor acelea ce nu-și lăsau la vedere decât ochii și ciobanilor tuciurii, a căror sudoare le curgea din păr sub arșița soarelui.

— Să vină fanfara! Să vină muzica! le ziceam tuturor.

Foarte curând m-au lăsat complet puterile, însă l-am pus pe Romilayu să-mi promită că o să aibă grijă de animal.

— Pentru mine el e Dahfu, i-am zis. Ai grijă să nu i se întâmple nimic. Te rog, Romilayu. Asta m-ar distruge.

Dar nu te pot amenința, bătrâne. Sunt prea slab și nu pot decât să te rog.

Romilayu m-a liniștit cumva. Adică mi-a zis măcar atât:

— Uo-kei, sah.

— Nu pot decât să te implor, i-am repetat. Nu sunt ce credeam că sunt. Și încă un lucru, Romilayu.

Ne aflam într-o casă din oraș și stăteam într-un pat, iar el, ghemuindu-se lângă mine, mi-a luat animalul din brațe.

— Ai promis? Ai promis, ca să știm o socoteală?

— Ce promis, sah?

— Vreau să zic sigur. N-ai promis? Romilayu, bănuiesc că vreau să zic motivul... Motivul. Poate fi amânat până la ultima suflare. Dar există dreptate. Cred în dreptate și măcar de ea știu că o să am parte. Deși nu sunt ceea ce credeam că sunt.

Romilayu era pe punctul de a mă consola, dar i-am zis:

— N-ai de ce să mă consolezi. Pentru că somnul s-a sfârșit, iar eu

mi-am revenit. Nu cântecul băieților a făcut-o.

Ce aş vrea eu să ştiu e de ce toţi trebuie să lupte pentru aşa ceva, pentru că niciun duşman nu e atât de greu de învins cum e trezirea la realitate. În timpul acestei lupte ne rănim mereu. Sunt răni fierbinţi şi fertile.

Țineam la piept leul, copilul inamicului nostru ucigaş.

Din cauza slăbiciunii şi a oboselii, nu mai puteam decât să mă schimonosesc la Romilayu.

— Să nu mă laşi, amice, am articulat cu mare greutate.

Apoi i-am dat voie să-mi ia animalul, am dormit o vreme şi am visat – sau n-am dormit, ci am zăcut doar într-un pătuţ din casa unui localnic, iar acelea n-au fost vise, ci halucinaţii. Un singur lucru îmi tot repetam şi i-l ziceam şi lui Romilayu: că trebuie să mă întorc la Lily şi la copii. N-aveam să mă simt bine până ce nu-i vedeam.

În primul rând pe Lily. M-a apucat un dor nebun de casă.

Pentru că-mi ziceam: Cum e universul? Mare. Şi cum suntem noi? Mici. Prin urmare, aş putea foarte bine să fiu acasă, la nevasta mea iubitoare. Şi chiar dacă doar dă impresia că mă iubeşte, tot e mai bine decât nimic.

Oricum ai lua-o, aveam sentimente tandre faţă de ea.

Mi-o aminteam într-o mulţime de ipostaze şi îmi veneau în minte unele vorbe de-ale ei: că omul trebuie să trăiască pentru asta, nu pentru cealaltă, nu răul, ci binele, nu moartea, ci viaţa, şi tot restul teoriilor sale. Dar bănuiesc că nu conta ce zicea. Nimic nu mă putea împiedica s-o iubesc, nici măcar predicile ei. Romilayu venea la mine des şi în toiul delirului meu chipul lui întunecat mi se părea ca sticla încasabilă, căreia i se făcuse tot ce poate suporta sticla.

— O, nu poţi scăpa de ritm, Romilayu! îmi amintesc că i-am zis de mai multe ori. Pur şi simplu nu poţi. Mâna dreaptă o strânge pe stânga, inspiraţia urmează expiraţiei, sistola îi răspunde diastolei, mâinile se joacă de-a întorsul plăcintei, iar picioarele dansează unul cu celălalt. Apoi vin anotimpurile. Şi stelele. Şi toate celelalte. Mareele şi ce mai e. Trebuie să trăieşti în pace cu ele, pentru că dacă le laşi să te

îngrijoreze, pierzi. N-ai cum să câștigi în fața lor. Pentru că ele o țin tot pe-a lor, la infinit. La dracu', n-o să scăpăm niciodată de ritm, Romilayu! Aș vrea ca zilele mele de inerție să nu mă mai deranjeze și să mă lase în pace. Partea proastă a oricărui lucru revine întotdeauna și ăsta e cel mai neplăcut ritm. Repetiția părții proaste a personalității unui om e cea mai grea suferință din câte s-au pomenit vreodată. Și, din păcate, nu poți scăpa de repetiție. Însă regele mi-a zis că trebuie să mă schimb. Să nu fiu tipul agonizantului. Sau tipul Lazăr.

Ar trebui să fiu văr cu iarba. Hei, Romilayu, nici moartea nu știe câți morți sunt! N-ar putea să facă niciodată un recensământ. Dar morții ar trebui să dispară. Ne fac să ne gândim la ei. Iată care-i nemurirea lor. Cea din noi.

Dar mi se frânge spinarea. Mă încovoi sub povara uriașă.

Nu e drept... Cum rămâne cu grun-tu-molanil

Romilayu mi-a arătat micuța creatură. În ciuda tuturor greutăților, supraviețuise și acum creștea al naibii de repede.

Așa că după câteva săptămâni petrecute în Baventai, când am început să-mi revin, i-am zis ghidului meu:

— Ei, băiete, cred c-ar fi bine s-o iau la picior cât puiul mai e încă mic! Nu pot să aștept până se face leu, nu?

Chiar și cât e acum, o să-mi fie destul de greu să-l iau cu mine în State.

— Nu, nu. Dumneavoastră prea bolnav, sah.

I-am zis:

— Da, fizic nu sunt într-o formă prea bună. Dar n-am să mă împiedic de un asemenea amănunt. E doar o boală oarecare. Altfel, mă simt foarte bine.

Romilayu se împotriva foarte tare, dar până la urmă l-am convins să mă ducă la Baktale. Acolo mi-am cumpărat o pereche de pantaloni și misionarul mi-a dat niște sulfamidă, împotriva dizenteriei. Asta a durat vreo câteva zile. Apoi am dormit pe bancheta din spate a jeepului, cu puiul de leu sub o pătură kaki, în timp ce Romilayu ne ducea la Harar, în Etiopia. Șase zile am făcut până acolo.

Iar la Harar i-am făcut lui Romilayu cadouri în valoare de câteva sute de dolari. Am umplut jeepul cu tot felul de chestii.

— Aveam de gând să mă opresc puțin în Elveția, ca să o văd pe fata mea mai mică, Alice, i-am zis. Cea mai mică dintre fete. Dar bănuiesc că nu arăt prea bine și n-are rost să sperii copilul. Mai bine o las pe altă dată. Și, în plus, mai e și puiul de leu.

— Luat pe el acasă?

— Unde merg eu, merge și el! Romilayu, tu și cu mine o să ne mai întâlnim. Lumea nu mai e chiar atât de largă cum era odată. Azi poți să găsești destul de ușor un om – cu condiția să fie în viață. Ai adresa mea. Scrie-mi! Nu mai fi așa de abătut! Data viitoare când ne vom întâlni, poate c-o să mă vezi în halat alb. O să fii mândru de mine.

O să te îngrijesc pe gratis.

— O, dumneavoastră prea slab pent plecat, sah, a zis Romilayu. Mie frică să las plecați.

Momentul a fost la fel de dificil și pentru mine, și pentru el.

— Ascultă-mă, Romilayu, eu sunt imposibil de omorât.

Natura a încercat totul cu mine. Și totuși iată-mă. Am supraviețuit.

Însă era limpede că avea dreptate. Eram extrem de slăbit. M-ar fi putut lega și cu o panglică de ceață.

Iar după ce ne-am luat rămas-bun definitiv, mi-am dat seama că încă mai rămăsese în urma mea și mă conducea cu privirea în timp ce mă îndepărtam cu puiul prin Harar. Am trecut prin fața palatului bătrânului rege

Menelik, însoțit de leu, cu barba de culoarea salviei roșii și clătinându-mă pe picioare, în timp ce Romilayu cel cu părul ca o tufă mă privea cu groază și neliniște din colțul străzii, ca să se asigure că n-o să mă prăbușesc. Pentru binele lui, nu l-am luat în seamă, dar când m-am urcat în avion, încă se mai uita după mine. Era zborul spre

Khartoum, iar leul se afla într-un coș de răchită. Jeepul stătea oprit lângă pista de aterizare, cu Romilayu la volan, rugându-se de zor. Avea mâinile împreunate, ca o langustă uriașă, și am știut că face tot

ce-i stă în putință pentru a se asigura că mă simt bine și că sunt în siguranță. Am strigat „Romilayu!” și m-am ridicat. Câțiva dintre pasageri păreau să se teamă că nu cumva să răstorn micul avion.

— Negrul de colo mi-a salvat viața! le-am zis.

La ora aceea ne aflam deja în aer și zburam deasupra umbrelor create de căldura toridă. M-am așezat, am scos leul și mi l-am pus în poală.

La Khartoum m-am cam ciondănit cu funcționarii de la consulat în legătură cu aranjamentele de călătorie. Au sărit ca arși când au auzit de leu. Mi-au zis că există indivizi care vând animale de grădină zoologică în State și că dacă nu accept să fac totul după cum zice legea, leul va trebui să fie pus în carantină. Au zis că vor să mă duc la veterinar, ca să-i facă niște injecții, dar le-am spus:

— Mă grăbesc să ajung acasă. Am fost bolnav și nu mai pot suporta nicio întârziere.

Indivizii au zis că se vede de la o poștă că n-am dus-o tocmai bine. Au început să mă piseze să le spun despre călătorie și m-au întrebat cum de mi-am pierdut tot bagajul.

— Nu e treaba voastră, le-am zis. Pașaportul meu e-n regulă, nu? Și am și bani. Străbunicul meu a fost șef peste de-alde voi, care nu știți decât cum să stoarceți cât mai mulți bani din treaba asta. Dar el n-a fost un nenorocit de conservator, absolvent de Ivy League, și niciun civil cu guler rășfrânt și fundul mare, ca voi. Sunteți toți o apă și-un pământ! Credeți că cetățenii americani sunt niște proști și niște imbecili. Uite care-i treaba: tot ce vreau de la voi e să-mi rezolvați problema cât mai repede...

Da, am văzut unele lucruri din interior. Da. Am aruncat o privire în adâncul esențelor, dar să nu vă așteptați să vă stârnesc curiozitatea voastră trândavă cu asemenea lucruri. Nu vorbesc nici cu ambasadorul. Poate să mă roage cât vrea.

Nu le-a plăcut ce le-am zis. În timp ce stăteam în biroul lor, m-a luat cu amețelă. Leul se afla pe biroul indivizilor. Le-a dat jos capsatorul și i-a mușcat prin haine. Ei s-au descotorosit de mine cât au

putut de repede și în aceeași seară am luat avionul în direcția Cairo.

De-acolo am sunat-o pe Lily la telefonul transatlantic.

— Eu sunt, iubito! am strigat. Vin duminică!

Știam că în momentul acela pălise zdravăn, iar chipul îi devenise și mai pur decât îl avea de obicei, așa cum se întâmpla întotdeauna atunci când se agita foarte tare, și că, mai mult ca sigur, dăduse din buze de cinci-șase ori înainte să poată scoate vreun cuvânt.

— Iubito, vin acasă! am zis. Vorbește clar, nu mai mormăi!

— Gene! a spus ea și după aceea între noi s-au ridicat valurile unei jumătăți de lume, aerul, apa, sistemul vascular al Pământului.

— Scumpo, de-acum vreau să fac totul mai bine! Mă auzi? Acum știu cum.

Văzându-mă atât de surescitat, stewardesa mi-a oferit o revistă, ca să mă mai liniștesc. Știa că puiul de leu

Dahfu din compartimentul de bagaje e al meu, pentru că îi comandasem niște cotlete și lapte pentru el și pentru că trambalarea mea continuă încoace și-ncolo prin partea din spate a avionului începuse deja să cam irite pasagerii.

Era o fată înțeleghătoare și până la urmă i-am spus cum stăteau lucrurile: că puiul de leu e foarte important pentru mine și că-l duc acasă, la soția și copiii mei.

— E o amintire de la un prieten foarte bun, i-am zis.

„Și o întrupare enigmatică a acelui prieten”, aș fi putut încerca să-i explic.

Era din Rockford, Illinois. La fiecare douăzeci de ani

Pământul se înnoiește prin tinerețea acestor fete. Știți ce vreau să spun, nu? Obrajii ei aveau forma perfectă pe care o au obrajii tinerilor și avea părul auriu și cârlionțat.

Diții îi erau albi și și-i afișa cu orice ocazie. Era numai

3 7 3 3

lapte și miere. Avea șolduri binecuvântate. Și coapse binecuvântate. Degetele fine și delicate, aproape ascunse de manșetele uniforme, îi erau și ele binecuvântate. Aur în formă pură,

binecuvântat. Era adorabilă. Se purta prietenos, ca un tovarăș de joacă, așa cum se poartă majoritatea celor din Midwest. I-am spus:

— Îmi amintești de soția mea. N-am mai văzut-o de luni de zile.

— Da? De câte luni? m-a întrebat.

Nu i-am putut spune, pentru că nu știam în ce dată suntem.

— Suntem în septembrie? am întrebat-o.

Mi-a zis uimită:

— Chiar nu știți? Săptămâna viitoare e sărbătoarea de Thanksgiving.

— Atât de târziu? Of, am ratat înscrierea la școală!

Trebuie să aștept până semestrul viitor. Vezi tu, m-am îmbolnăvit în Africa, am delirat și am pierdut șirul zilelor.

Când te afunzi prea tare, îți asumi un asemenea risc. Știi ce zic, nu, copila mea?

S-a distrat când m-a auzit c-o fac copilă.

— Sunteți student?

— În loc să ne regăsim pe noi, am spus eu, ne lăsăm supuși la tot felul de deformări și enormități. Cel puțin cu ele putem face ceva. Mă-nțelegi? Cât așteptăm să vină ziua...

— Ce zi, domnule Henderson? mi-a replicat, râzând de mine.

— N-ai auzit niciodată cântecul? Fii atentă. O să-ți cânt un pic.

Ne aflam în partea din spate a avionului, unde îl hrăneam pe Dahfu. Am cântat: „Și cine va apuca ziua venirii Sale (ziua venirii Sale)? Și cine i se va înfățișa atunci când El va apărea (când El va apărea)?”

— E Händel? mi-a zis. Se cântă și la colegiul din Rockford.

— Așa e. Ești o tânără inteligentă. Uite, eu am un fiu.

Edward, a cărui judecată a fost complet înghițită de muzica de jazz. Mi-am irosit toată tinerețea dormind, am continuat eu în timp ce-i dădeam leului să mănânce bucățile de friptură. Am dormit întruna, ca pasagerul nostru de la clasa întâi.

Notă: Trebuie să explic că ne aflam într-unul dintre avioanele acelea excesiv de scumpe, dotate cu o veritabilă cabină de lux, și o

observasem pe stewardesă intrând acolo cu șampanie și friptură. Tipul n-a ieșit niciodată.

Stewardesa mi-a zis că e un vestit diplomat.

— Bănuiesc că, la cât îl costă, somnul e extrem de important pentru el, am comentat eu. O insomnie ar fi o mare nenorocire pentru un om în situația lui. Știi, domnișoară, de ce sunt atât de nerăbdător să-mi întâlnesc nevasta? De-abia aștept să văd cum o să fie acum, de când mi-am regăsit pacea sufletului. Și mai sunt și copiii.

Îi iubesc foarte mult... cred.

— De ce ziceți că doar credeți?

— Da, cred. O să vedem. Știi, suntem o familie foarte amuzantă când vine vorba de cei pe care ni-i alegem drept prieteni. Fiul meu, Edward, avea un cimpanzeu îmbrăcat în costum de cowboy. Apoi, în California, am fost la un pas să luăm acasă un pui de focă. După care fiica mea a adus în casă un bebeluș. Normal că a trebuit să i-l luăm. Sper să vadă în leuțul ăsta un posibil înlocuitor al lui. Sper s-o pot convinge.

— Avem un băiețel în avion, mi-a zis stewardesa. Probabil c-o să adore puiul de leu. Pare destul de trist.

Am întrebat-o:

— Cine e?

— Părinții lui erau americani. Are în jurul gâtului o scrisoare care-i spune povestea. Nu știe nicio boabă de engleză. Doar persana.

— Continuă, i-am spus.

— Tatăl lui lucra în Persia, în domeniul petrolului.

Copilul a fost crescut de niște servitori. Acum e orfan și o să trăiască la bunicii lui, în Carson City, Nevada. La

Idlewild trebuie să-l predau cuiva.

— Vai de viețișoara lui! Ce-ar fi să-l aduci aici și să-i arătăm leul?

Așa că l-a adus pe băiat. Era foarte alb și purte1 niște pantaloni scurți, cu bretele, și un puloveraș de an verde închis. Avea părul negru, cam ca al meu. Băiatul ăsta mi-a mers drept la inimă. Știți cum e când te lovește ceva drept în inimă. M-a lovit așa cum cade un măr într-o

dimineată rece de toamnă.

— Ia vino-ncoace, puștiule, i-am zis și l-am luat de mână. Nu-mi place deloc treaba asta, i-am spus apoi stewardesei. Cum să lași un puștiulică să facă singur înconjurul lumii?

L-am luat pe Dahfu și i l-am dat.

— Nu cred că știe ce e, am zis. Probabil își închipuie că e o pisicuță.

— Dar îi place.

De fapt animalul îl mai trezise puțin pe băiat din melancolia lui, așa că l-am lăsat să se joace în voie. Și când ne-am întors la locurile noastre, l-am luat cu mine și i-am arătat poze din reviste. L-am dat să mănânce, iar în timpul nopții a dormit în poala mea, așa că a trebuit s-o rog pe fată să aibă grijă de leu în locul meu – nu puteam face nicio mișcare. Mi-a zis că și puiul de leu doarme.

Iar în timpul acelei părți a zborului memoria mi-a făcut un mare serviciu. Da, mi-a permis anumite amintiri, care au schimbat complet situația. Și, la urma urmei, nu e întotdeauna un lucru rău să ai o viață lungă. E

posibil și să beneficiezi de pe urma trecutului. În primul rând, m-am gândit, să luăm exemplul cartofilor. Ei aparțin de fapt familiei mătrăgunei. Apoi de fapt nici porcii n-au monopol asupra grohăitului.

Reflecția respectivă m-a făcut să-mi aduc aminte că după moartea fratelui meu Dick, în primul an de colegiu, am plecat de-acasă, fiind deja băiat mare, de vreo șaisprezece ani, și cu mustață. Motivul plecării mele a fost că n-am putut suporta să-l văd pe taică-meu tânguindu-se zi și noapte. Avem o casă frumoasă – o adevărată operă de artă. Temelia e de piatră, iar pereții au un metru grosime.

Tavanele sunt la vreo șase metri înălțime. Ferestrele sunt de patru metri și încep de la podea, astfel încât lumina scaldă absolut totul prin sticla lor demodată și zgâriată.

Acolo, în acele camere vechi, e o liniște și o pace pe care nici măcar eu n-am reușit s-o distrug. Un singur cusur are casa: nu e modernă. Nu e ca viața din afara ei și, drept urmare, te induce complet

în eroare. Din punctul meu de vedere, putea să-i rămână lui Dick. Dar bătrânul, cu barba lui albă acoperindu-i întreaga față, m-a făcut să mă simt ca și cum arborele familiei noastre s-ar fi sfârșit în Adirondacks, odată cu Dick, în ziua în care fratele meu ținise stiloul și împușcase cafetiera grecului. Dick era un tip lat în spate și cu părul creț, ca noi toți. Se

— De ce ziceți că doar credeți?

— Da, cred. O să vedem. Știi, suntem o familie foarte amuzantă când vine vorba de cei pe care ni-i alegem drept prieteni. Fiul meu, Edward, avea un cimpanzeu îmbrăcat în costum de cowboy. Apoi, în California, am fost la un pas să luăm acasă un pui de focă. După care fiica mea a adus în casă un bebeluș. Normal că a trebuit să i-l luăm... Sper să vadă în leuțul ăsta un posibil înlocuitor al lui. Sper s-o pot convinge.

— Avem un băiețel în avion, mi-a zis stewardesa. Probabil c-o să adore puilul de leu. Pare destul de trist.

Am întrebat-o:

— Cine e?

— Părinții lui erau americani. Are în jurul gâtului o scrisoare care-i spune povestea. Nu știe nicio boabă de engleză. Doar persana.

— Continuă, i-am spus.

— Tatăl lui lucra în Persia, în domeniul petrolului.

Copilul a fost crescut de niște servitori. Acum e orfan și o să trăiască la bunicii lui, în Carson City, Nevada. La

Idlewild trebuie să-l predau cuiva.

— Vai de viețișoara lui! Ce-ar fi să-l aduci aici și să-i arătăm leul?

Așa că l-a adus pe băiat. Era foarte alb și purta niște pantaloni scurți, cu bretele, și un puloveraș de a-a verde închis. Avea părul negru, cam ca al meu. Băiatul ăsta mi-a mers drept la inimă. Știți cum e când te lovește ceva drept în inimă. M-a lovit așa cum cade un măr într-o dimineață rece de toamnă.

— Ia vino-ncoace, puștiule, i-am zis și l-am luat de mână. Nu-mi place deloc treaba asta, i-am spus apoi stewardesei. Cum să lași un

puștiulică să facă singur înconjurul lumii?

L-am luat pe Dahfu și i l-am dat.

— Nu cred că știe ce e, am zis. Probabil își închipuie că e o pisicuță.

— Dar îi place.

De fapt animalul îl mai trezise puțin pe băiat din melancolia lui, așa că l-am lăsat să se joace în voie. Și când ne-am întors la locurile noastre, l-am luat cu mine și i-am arătat poze din reviste. L-am dat să mănânce, iar în timpul nopții a dormit în poala mea, așa că a trebuit s-o rog pe fată să aibă grijă de leu în locul meu – nu puteam face nicio mișcare. Mi-a zis că și puiul de leu doarme.

Iar în timpul acelei părți a zborului memoria mi-a făcut un mare serviciu. Da, mi-a permis anumite amintiri, care au schimbat complet situația. Și, la urma urmei, nu e întotdeauna un lucru rău să ai o viață lungă. E

posibil și să beneficiezi de pe urma trecutului. În primul rând, m-am gândit, să luăm exemplul cartofilor. Ei aparțin de fapt familiei mătrăgunei. Apoi de fapt nici porcii n-au monopol asupra grohăitului.

Reflecția respectivă m-a făcut să-mi aduc aminte că după moartea fratelui meu Dick, în primul an de colegiu, am plecat de-acasă, fiind deja băiat mare, de vreo șaisprezece ani, și cu mustață. Motivul plecării mele a fost că n-am putut suporta să-l văd pe taică-meu tânguindu-se zi și noapte. Avem o casă frumoasă – o adevărată operă de artă. Temelia e de piatră, iar pereții au un metru grosime.

Tavanele sunt la vreo șase metri înălțime. Ferestrele sunt de patru metri și încep de la podea, astfel încât lumina scaldă absolut totul prin sticla lor demodată și zgâriată.

Acolo, în acele camere vechi, e o liniște și o pace pe care nici măcar eu n-am reușit s-o distrug. Un singur cusur are casa: nu e modernă. Nu e ca viața din afara ei și, drept urmare, te induce complet în eroare. Din punctul meu de vedere, putea să-i rămână lui Dick. Dar bătrânul, cu barba lui albă acoperindu-i întreaga față, m-a făcut să mă simt ca și cum arborele familiei noastre s-ar fi sfârșit în Adirondacks,

odată cu Dick, în ziua în care fratele meu țintise stiloul și împușcase cafetiera grecului. Dick era un tip lat în spate și cu părul creț, ca noi toți. Se înecase în munții sălbatici și acum tata se uita la mine, cuprins de disperare.

Un bătrân dezamăgit și tot mai lipsit de vlagă poate încerca să se învigureze prin mânie. Acum înțeleg foarte bine. Însă la șaisprezece ani, atunci când ne-am certat la cuțite, nu pricepeam. În vara aceea am dezasamblat mașini vechi, tăindu-le cu aparatul de sudură. Lucram la vreo cinci kilometri de casă și eram stăpân peste rable. Îmi pria munca în depozitul de fiare vechi. În vara aceea n-am făcut altceva decât să dezasamblez mașini. Tot numai rugină și unsoare și orbit de flacăra aparatului de sudură, clădeam munți de aripi, osii și interioare de mașini. Am muncit chiar și în ziua înmormântării lui Dick. Și în seara respectivă, când mă spălam în spatele casei cu furtunul din grădină, icnind în clipa în care apa ca gheața a țâșnit deasupra capului meu, bătrânul a ieșit pe veranda din spate, cu zidurile acoperite de viță-de-vie de culoare verde închis. Alături era o livadă părăsită, pe care mai târziu am tăiat-o. Apa țâșnea peste mine. Era rece precum cosmosul. Furios, bătrânul a început să țipe la mine. Furtunul bolborosea deasupra mea, dar în interior eram mai fierbinte decât flacăra aparatului cu care tăiam toate acele mașini ale morții de pe șosea. În durerea lui, taică-meu m-a înjurat. Știu că a făcut-o pentru că, din cauza durerii, uitase limbajul elevat pe care-l folosea de obicei. Cred că blestema din cauză că nu-i alinam suferința.

Așa că am plecat. Am făcut autostopul până la cascada

Niagara. Am ajuns la cascadă și am rămas multă vreme cu privirea lipită de ea. Eram fermecat de tunetul apei.

Apa poate fi un calmant foarte bun. Am luat vechiul feribot Maid of the Mists¹, ulterior distrus de un incendiu, apoi am traversat Cave of the Winds² și tot restul. După

1. Fecioara cețurilor (engl.).

2. Grota vânturilor (engl.).

aceea m-am dus în Ontario, unde mi-am găsit de lucru într-un

parc de distracții. Cam asta era tot ce-mi amintisem în avion, cu capul copilului americane persan în poală și cu Atlanticul de Nord ducându-și viața întunecată sub noi, în timp ce patru elice de avion ne făceau vânt spre casă.

Deci m-am dus în Ontario, deși nu-mi amintesc în ce regiune anume. Parcul era și bălci, iar Hanson, tipul care avea grijă de el, m-a lăsat să dorm la grajduri. Noaptea șobolanii săreau încolo și-ncoace peste picioarele mele, dând iama în ovăz, iar adăpatul cailor începea în zori, la lumina albastră care apare la sfârșitul întunericii când te afli la latitudini superioare. Negrii veneau să vadă de cai exact la orele albăstriei ale nopții, când ceața era deasă.

Eu mă ocupam de Smolak. Aproape că uitasem de animalul ăsta, Smolak, un urs cafeniu și bătrân al cărui dresor (tot Smolak – numele lui îl purta ursul) o ștersese de lângă restul trupei și-l lăsase în mâinile lui Hanson.

Nu avea nevoie de dresor. Smolak era prea bătrân și stăpânul lui îl lăsase baltă. Creatura aia era aproape verde de bătrânețe și ajunsese complet știrbă, ca scobiturile curmalelor. Hanson îi găsisese un rost și acestui animal jigărit. Fusesse dresat să meargă pe bicicletă, dar acum era prea bătrân. Nu mai era în stare decât să mănânce din aceeași strachină cu un iepure, după care, cu scufiță și babețică la gât, bea dintr-o sticlă de bebeluș, stând ridicat pe picioarele din spate. Dar mai era un lucru – și aici interveneam eu. Mai era încă o lună până la sfârșitul sezonului și în fiecare zi a acelei luni Smolak și cu mine ne-am dat în montagne russe în fața unor mulțimi uriașe.

Creatura aia amărâtă și ramolită și cu mine ne dădeam drumul din înălțimi de două ori pe zi. Și, în timp ce urcam, coboram, ne prăvăleam, ne smuceam și ne ridicam din nou mai sus decât roata mare a caruselului, apoi ne prăvăleam iar, ne țineam strâns unul de celălalt. Uniți de spaimă și disperare, ne îmbrățișam, obraz lângă obraz, rămași fără vreun alt sprijin în afară de noi înșine când ne lansam în picajul violent. Eram împins în blana lui tragică, călită în suferință, roasă de vreme și decolorată, iar el mormăia și țipa către

mine. Câteodată făcea pe el.

Însă, din câte se pare, era conștient de faptul că-i sunt prieten și nu mă zgâria. Luam cu mine un pistol cu gloanțe oarbe, în eventualitatea că m-ar ataca, însă n-am avut niciodată nevoie de el. Din câte îmi amintesc, i-am spus lui Hanson:

— Noi doi suntem la fel. Smolak a fost părăsit, iar eu sunt un alt Ishmael.

Întins în grajd, mă gândeam la moartea lui Dick și la tata. Însă în cea mai mare parte a timpului nu stăteam cu caii, ci cu Smolak și eram foarte atașat de amărâtul de urs. Așa că, înainte să-mi apară porcii la orizont, am fost foarte impresionat de un urs. Iar dacă lucrurile concrete sunt o imagine a spiritualului, dacă obiectele vizibile sunt imagini ale celor invizibile și dacă eu și cu Smolak eram amândoi niște proscriși, doi comici meniți să distreze mulțimea, dar frați în sufletele noastre – eu mă ursificam, iar el probabil că se umaniza –, înseamnă că atunci când în viața mea a venit vremea porcilor, nu eram chiar tabula rasa. E la mintea cocoșului. Ceva din toate astea se întipărise deja adânc în mintea mea. Mă întreb dacă până la urmă Dahfu n-ar fi descoperit și singur cum stau lucrurile.

Repet: orice câștiguri am avut vreodată, ele s-au datorat întotdeauna exclusiv dragostei. Și în timp ce eu și cu

Smolak (ce aducea atât de bine cu o pădure de ulmi acoperită de mușchi) ne făceam numărul, în timp ce el țipa în vârful pantei de la montagne russe, în clipa ce preceda coborârea abruptă pe schelăria metalică, galbenă și rahitică, iar apoi, când ajungeam din nou sus, profilați pe fondul albastru al eternității (o, câte lucruri a văzut această culoare ce ne învăluie, această cupolă de gaze născătoare de viață!), în timp ce țărânii canadieni, niște mârłani cu degete butucănoase, se distrau dedesubtul nostru cu fețele lor congestionate, ursul și cu mine ne îmbrățișam, cuprinși de un sentiment mai intens decât groaza, și zburam mai departe cu mașinile alea aurite.

Eu închideam ochii, ascunzându-mă în blana lui tocită și distrusă de vreme. El mă ținea în brațele lui și mă liniștea.

Dar lucrul cel mai important era că nu mă condamna.

Cunoscuse prea bine viața și, judecând cu mintea lui de urs din căpățâna aceea uriașă, ajunsese la concluzia că lucrurile nu pot fi decât extrem de amestecate pentru orice ființă de pe lume.

M-am gândit că Lily o să trebuiască să stea trează toată noaptea dacă va fi nevoie, căci voiam să-i spun toate astea.

Cât despre puștiul care se sprijinea de mine și trebuia să ajungă în Nevada, fără vreun alt bagaj decât cel lexical – dar constând exclusiv în vocabularul persan –, ce-aș putea să zic decât că își târa încă după el norul său de glorie.

Dumnezeu mi-e martor că eu mi-l târâsem pe-al meu cât putusem, până se ponosise de tot și devenise o biată zdreanță de ceață cenușie. Dar chiar și așa, întotdeauna am știut ce e.

— Ei, ia uitați-vă la voi, a zis stewardesa, pentru că între timp se trezise și puștiul.

Doi ochi larg deschiși, blânzi și cenușii, s-au fixat asupra mea. Aveau acea strălucire pe care o au lucrurile noi.

Însă în ei se întrezărea și o putere străveche. Nimeni nu m-ar fi putut convinge vreodată că acum era prima oară când ochii pe care-i vedeam luau în stăpânire lumea.

— O să aterizăm un pic, mi-a zis tânăra.

— Nu mai spune! Ce, am și ajuns la New York? I-am spus nevستی-mii să vină la aeroport după-masă.

— Nu, facem o escală în Newfoundland, pentru realimentare, în curând se crapă de ziuă. Ați remarcat deja, nu?

— Vai, de-abia aștept să respir aerul ăsta rece prin care-am zburat! am zis eu. După atâtea luni de arșiță absolută... Cred că mă-nțelegi.

— Bănuiesc c-o să aveți ocazia, mi-a răspuns tânăra.

— Dă-mi, te rog, o pătură pentru copil. O să-l scoatem și pe el la o gură de aer rece.

Avionul s-a aplecat și a început coborârea, moment în care

soarele, de un roșu incandescent, s-a reflectat în norii de deasupra oceanului. A fost doar o străfulgerare, după care lumina a devenit iar cenușie, iar stâncile, învelite într-o armură de gheață, s-au întâlnit cu mișcarea verzuie a apei. Apoi am intrat în stratul inferior al atmosferei, alb și uscat sub cerul gri.

— O să fac o plimbare. Vrei să vii cu mine? l-am întrebat pe puști.

Mi-a răspuns în persană.

— Bine, i-am replicat eu.

I-am întins pătura, iar el s-a ridicat de pe scaun și s-a strecurat în ea. L-am învelit și l-am luat în brațe.

Stewardesa se ducea cu cafeaua la pasagerul invizibil de la clasa întâi.

— Gata? Ei, dar unde vă e haina? m-a întrebat.

— Leul e singurul meu bagaj, am zis. Dar nu face nimic. Am crescut la țară. Sunt rezistent.

Așa că ne-au deschis ușa – mie și puștiului – și am coborât amândoi din avion. Cu el în brațe, am pășit pe pământul înghețat al iernii aproape veșnice, trăgând aerul în piept atât de adânc, că m-a luat un frison. Eram copleșit de fericirea cea mai pură, deși frigul mă mușca din toate părțile prin costumul italian gros, de catifea reiată, cu manșete late, iar perii din barbă mi se făcuseră țepoși, înghețând pe loc la aburul răsuflării mele. Am alunecat pe gheață și am început să alerg cu vechii mei bocanci din piele de antilopă. Înăuntrul lor ciorapii îmi putreziseră și mi se destrămaseră, pentru că pe ei nu mai apucasem să mi-i schimb.

I-am zis puștiului:

— Trage aer în piept! Ești mult prea palid la față din cauza necazurilor tale de orfan. Respiră aerul ăsta, puștiule, și o să capeți și tu puțină culoare în obraji.

L-am ținut strâns la pieptul meu. Nu părea să se teamă deloc c-aș putea să cad cu el cu tot. Pentru mine copilul din brațe era medicament curat, ca și aerul. Era tot un leac. În plus, anticipam deja

bucuria reîntâlnirii cu Lily la Idlewild. Cât despre leu, ce să zic? Era, firește, și el implicat în poveste. Am făcut nu știu câte ture la galop în jurul avionului strălucitor, ținut în spatele camioanelor cu combustibil. Dinăuntru ne priveau chipuri întunecate. Toate cele patru elice, superbe și impresionante, stăteau nemișcate. Cred că am simțit că venise rândul meu să mă mișc, așa că am fugit – sărind, sărind, bocănind, tropăind și zdrăngănind – pe întinsul mantiei pure și imaculate a tăcerii arctice plumburii.

427

același autor, la Editura Polirom au apărut:

Ravelstein

Trăiește-ți clipa

Darul lui Humboldt

Herzog

Iarna decanului în pregătire:

Aventurile lui Augie March

Planeta domnului Sammler www.polirom.ro

Redactor: Radu Pavel Gheo

Coperta: Radu Răileanu

Tehnoredactor: Gabriela Ghețău

Bun de tipar: mai 2007. Apărut: 2007

Editura Polirom, B-dul Carol I nr. 4 P.O. Box 266

700506, Iași, Tel. & Fax (0232) 21.41.00; (0232) 21.41.11;

(0232) 21.74.40 (difuzare); E-mail: officepolirom.ro

București, B-dul I.C. Brătianu nr. 6, et. 7, ap. 33.

O.P. 37 P.O. Box 1 – 728, 030174

Tel.: (021) 313.89.78; E-mail: office.bucurestipolirom.ro

Contravaloarea timbrului literar se depune în contul

Uniunii Scriitorilor din România

Nr. R044RNCB5101000001710001 BCR UNIREA

Tiparul executat la Tipografia LIDANA, Suceava

Tel. 0230/517.518, 206147; Fax: 0230/206.268

